

Tabela uwag zgłoszonych w ramach konsultacji zewnętrznych dokumentu
Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020

LP	Podmiot zgłaszający uwagę	Numer rozdziału / podrozdziału / sekcji	Punkt	Litera	Uwaga lub propozycja zmiany zapisu	Uzasadnienie	obszar	Stanowisko MIR
1.	Miasto Katowice	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	6)	b)	Proponuje się usunąć zapis, że wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego lub przyczynia się do rozwoju lokalnej sieci przedszkolnej, ustalonej przez radę gminy	Istnieją JST które nie borykają się z problemem globalnego braku miejsc w przedszkolach, ale z problemem braku miejsc w konkretnych dzielnicach/obszarach.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Celem zapisu jest zapewnienie, aby realizacja interwencji finansowanej z EFS opierała się o wizję docelowego stanu sieci edukacji przedszkolnej na swoim terenie. Rolą samorządu jest posiadanie klarownej polityki w tym zakresie, która zakładałaby stymulowanie określonych rozwiązań.
2.	Miasto Katowice	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	11)	e)	Proponuje się usunięcie punktu w całości	Ograniczenie możliwości realizacji zajęć tylko do tych, które nie były realizowane w okresie ostatnich 12 miesięcy uniemożliwia rozszerzenie oferty przedszkolom, w których takie zajęcia odbywały się z powodzeniem i przynosiły konkretne efekty.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną przeformułowane. Intencją pozostawienia kwestionowanego punktu jest ograniczenie ryzyka podwójnego finansowania i zastępowania środków krajowych środkami EFS.
3.	Miasto Katowice	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	12)	-	Proponuje się doprecyzować jaki katalog wydatków kryje się pod pojęciem działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego.	Doprecyzowanie jest konieczne, aby Beneficjent nie planował w ramach projektu działań, które będą wykraczać w opinii IZ RPO poza działalność bieżącą.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona W opinii MIR tego typu doprecyzowanie jest zbędne i mogłoby prowadzić do zawężającej interpretacji.
4.	Miasto Katowice	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	3	-	Proponuje się, aby udzielenie wsparcia nie było zależne od całłościowych wyników edukacyjnych szkoły	Bardziej zasadnym byłoby bardziej szczegółowe podejście do poszczególnych zawodów, profili i przedmiotów. Może zaistnieć sytuacja, kiedy dana placówka kształci na wysokim poziomie w danym zawodzie, profilu, a w innych osiąga słabe wyniki, przy czym sumarycznie osiąga zadowalające wyniki w skali regionu. Wobec zapisu punktu 3 taka placówka nie będzie mieć możliwości otrzymania wsparcia na podniesienie jakości kształcenia w zawodzie, profilu, w którym osiągają słabe wyniki.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
5.	Miasto Katowice	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	3	-	Proponuje się, aby udzielenie wsparcia nie było zależne od całłościowych wyników edukacyjnych szkoły	Celem interwencji jest wzrost stopnia wykorzystania przez szkoły i placówki systemu oświaty TIK w procesie nauczania , nie chodzi więc o poprawę jakości kształcenia jako takiego, którego wyniki edukacyjne widoczne są np. we wskaźniku EWD czy podczas egzaminu gimnazjalnego, a konkretnie o wzmocnienie TIK, dlatego też interwencja powinna być skierowana do szkół/placówek, które osiągają najslabsze wyniki w zakresie TIK .	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
6.	Miasto Katowice	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	19	a	Proponuje się zmienić zapis mówiący o zapewnieniu przez IZ RPO zgodności wyposażenia pracowni/warsztatów szkolnych z katalogiem udostępnionym za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl .	Elementy wyposażenia pracowni/warsztatów konieczne do zapewnienia w danej szkole powinny być zgodne z katalogiem MEN, ale powinna być także zapewniona możliwość wyjścia poza ten katalog i zakupu elementów wskazanych przez dyrektora danej szkoły, który zna jej specyfikę i potrzeby (wyposażenie wskazane przez dyrektora powinno znaleźć swoje uzasadnienie we wniosku o dofinansowanie).	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Nie jest również możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytycznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu.

7.	Miasto Katowice	Rozdział 5, Podrozdział 5.3	6	e	Proponuje się doprecyzowanie wymagań w odniesieniu do "doradcy - konsultanta".	Zadaniem "doradcy - konsultanta" jest realizacja zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego. Zapisy Wytycznych informują jedynie o tym, iż osoba ta jest specjalistą zewnętrznym (spoza szkoły) oraz, że zatrudniona jest w poradni psychologiczno-pedagogicznej. Brak jest precyzyjnych kwalifikacji wymaganych na danym stanowisku. Biorąc pod uwagę zadania "doradcy - konsultanta" do których należą: pomoc w diagnozie potrzeb szkoły, dostosowanie oferty doskonalenia do zdiagnozowanych potrzeb, pomoc w zbudowaniu planu wspomagania oraz jego realizacji, osoba na tym stanowisku powinna odznaczać się znajomością funkcjonowania szkoły oraz rynku szkoleń.	doradztwo	Uwaga nieuwzględniona W opinii MIIIR nie jest zasadne uszczegóławianie przedmiotowej kwestii problemowej ponad informacje zawarte w Wytycznych.
8.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 2, podrozdział 2.3	24		Definicja szkoleń kaskadowych jest niepełna i nie oddaje zasadniczej idei szkoleń kaskadowych. W tej formie definicja ta nie różni się od definicji "zwykłego" szkolenia - każdy trener jest uprzednio przygotowany do prowadzenia zajęć.		definicje	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytycznych.
9.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 2, podrozdział 2.4	25		Definicja wymaga doprecyzowania - należy wyjaśnić na jaki dzień liczona jest liczba uczniów. Proponujemy, aby było to na dzień rozpoczęcia roku szkolnego, w którym składany jest wniosek o dofinansowanie.	Brak doprecyzowania jak liczona ma być liczba uczniów może budzić wątpliwości interpretacyjne.	definicje	Uwaga nieaktualna Fragment został usunięty
10.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	3		Na liście osób/podmiotów do których kierowane jest wsparcie w zakresie wychowania przedszkolnego brakuje podmiotów, które mogą tworzyć ośrodki wychowania przedszkolnego	Zgodnie z pkt. 6) a) tego rozdziału "wsparcie w zakresie tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego umożliwia zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego (...)". Skoro w ramach PI 10i można tworzyć nowe ośrodki - odpowiednie podmioty powinny zostać wskazane w pkt. 3).	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie jest kierowane do nowoutworzonych ośrodków wychowania przedszkolnego.
11.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	6)	b)	W naszej opinii brakuje sformułowanego wprost warunku dotyczącego zakazu likwidacji miejsc przedszkolnych w przypadku korzystania ze wsparcia w zakresie tworzenia nowych miejsc przedszkolnych. Poza tym prosimy o wyjaśnienie, co dokładnie oznacza zdanie: "Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami".	Obecne zapisy Wytycznych umożliwiają zastępowanie finansowania miejsc przedszkolnych środkami EFS (np. gmina zamierza z środków EFS utworzyć 50 miejsc przedszkolnych i jednocześnie zlikwidować 40 miejsc dotychczas prowadzonych - w myśl obecnych Wytycznych jest to możliwe, ponieważ następuje ogólny wzrost liczby miejsc o 10). Ponadto nie jest jasne, jak należy rozumieć warunek odnoszący się do dzieci z niepełnosprawnościami, np. czy tworząc oddział o charakterze integracyjnym z zakładaną liczebnością 5 dzieci niepełnosprawnych na 20 dzieci składających się na oddział, nie trzeba mieć na względzie warunku dotyczącego wzrostu miejsc przedszkolnych.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zastępowanie środków krajowych EFS jest niezgodne z horyzontalną zasadą dodatkowości środków. Zapisy zostały doprecyzowane, dodano odniesienie do danych sprzed rozpoczęcia realizacji projektu. Celem zapisów dot. tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami jest wyeliminowanie wszelkich ograniczeń, co do sposobu realizacji interwencji.
12.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	6)	f)	Należy doprecyzować czy wydatki w pkt. 6. lit e - w przypadku tworzenia miejsc w istniejących oddziałach przedszkolnych - mogą być ponoszone proporcjonalnie w stosunku do liczby nowo tworzonych miejsc i miejsc już istniejących.	Doświadczenia perspektywy 2007-2013 (Poddziałanie 9.1.1) pokazują, że często wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego polega na utworzeniu kilku nowych miejsc w już istniejącym oddziale (czyli np. 5 miejsc nowo utworzonych ze środków EFS, a 15 - to miejsca już istniejące, niefinansowane z EFS). Czy w takiej sytuacji koszty wymienione w pkt. 6 e) mogą być ponoszone w pełnej wysokości, czy proporcjonalnie do liczby miejsc nowo utworzonych, czy może w ogóle (gdyż zapisy odnoszą się do sytuacji kiedy finansowane jest utworzenie całego oddziału przedszkolnego)? Naszym zdaniem koszty te powinny być finansowane w całości.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Koszty powinny być ponoszone proporcjonalnie w stosunku do liczby nowotworzonych miejsc.

13.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	8)		Wnosimy o wykreślenie wzmianki o budowie nowej bazy lokalowej dla ośrodków wychowania przedszkolnego ze środków EFS w ramach cross-finansingu.	Katalog wydatków określony w rozdziale 8.7 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 nie umożliwi finansowania budowy bazy lokalowej, a jedynie zakup nieruchomości.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy w tym zakresie zostaną preredagowane.
14.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1; podrozdział 3.4, Rozdział 5, podrozdział 5.1	9); 16)	d); d)	IK UP w Wytycznych wskazuje na konieczność ponoszenia wydatków na inwestycje infrastrukturalne w ramach projektów zintegrowanych z działaniami EFS. Naszym zdaniem zapis powinien zostać zmodyfikowany.	Po pierwsze, zgodnie z ustawą wdrożeniową, projekt zintegrowany składa się z co najmniej dwóch projektów, więc nie jest zasadne odnoszenie się do "projektów zintegrowanych". Po drugie, nie jest zasadne wskazywanie na projekty zintegrowane z działaniami EFS, ponieważ projekt zintegrowany jako całość (składa się z co najmniej dwóch projektów) zawiera, w tym przypadku, przynajmniej jeden projekt współfinansowany z EFS.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 projekt wybrany do dofinansowania może być realizowany wyłącznie w ramach jednego PI. Jedną z możliwości połączenia wsparcia przewidzianego do realizacji w ramach różnych PI jest zastosowanie rozwiązania, o którym mowa w art. 32 Ustawy, czyli projektów zintegrowanych. Wytyczne wskazują to jako możliwość, a nie obligatoryjne rozwiązanie.
15.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)		Dla zachowania spójności dokumentu należałoby w punkcie 13, obok dodatkowych zajęć zwiększających szanse edukacyjne dzieci uwzględnić zajęcia wyrównujące zdiagnozowane deficyty, o których mowa w pkt. 4 b).		przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Przez dodatkowe zajęcia należy rozumieć zajęcia wyrównujące deficyty (rozdział 3.1) i podnoszące jakość edukacji przedszkolnej (rozdział 3.2).
16.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	a)	Wg obecnych zapisów zdanie "Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami" może być rozumiane dwojako. Prosimy o jednoznaczne sformułowanie zapisu.	Z jednej strony przedmiotowy zapis można rozumieć w ten sposób, że realizacja dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami nie musi być działaniem dodatkowym w stosunku do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych. Innymi słowy, jest możliwa realizacja projektu zakładającego wyłącznie realizację zajęć, a nie tworzenie miejsc dla dzieci z niepełnosprawnościami. Z drugiej strony zapis warunkowy można odczytywać w inny sposób - jako dotyczący wyłącznie wzrostu liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym. W tym przypadku realizacja osobnego projektu zakładającego wyłącznie realizację zajęć nie jest możliwa, natomiast tworzenie miejsc przedszkolnych dla dzieci z niepełnosprawnościami nie musi skutkować zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających po konkretny organ prowadzący.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane.
17.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	c) i)	Należy wprowadzić do Wytycznych definicję zajęć specjalistycznych- czy są to zajęcia w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej czy może zajęcia, które wnioskodawca uzna za specjalistyczne?	Wprowadzenie definicji zajęć specjalistycznych jest istotne z punktu widzenia spójności stosowanych rozwiązań w poszczególnych projektach.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Pojęcie zostanie doprecyzowane.
18.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	c) iii)	Proponujemy wprowadzenie do Wytycznych definicji zajęć rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne.	Brak zdefiniowania tych zajęć może rodzić wiele wątpliwości interpretacyjnych i na etapie wdrażania programu mogą być tu uwzględnianie zajęcia niekoniecznie zgodne z zamysłem IK UP.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Definicja zostanie wprowadzona do Wytycznych. Kompetencje społeczno-emocjonalne możemy definiować jako umiejętności komunikacyjne, rozpoznawania i kierowania swoimi emocjami, budowania dobrych relacji z innymi, ustalania i osiągania pozytywnych celów, a także ograniczania destrukcyjnych czy agresywnych zachowań.
19.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	d)	Wyjaśnienia i doprecyzowania wymaga zapis: „z uwzględnieniem możliwości ich utrzymania z własnego budżetu po zakończeniu realizacji projektu”.	Niejasne jest określenie „z własnego budżetu”. Czy wyklucza to możliwość finansowania zajęć z innych źródeł (np. sponsorzy, rada rodziców? W jaki sposób zapewnienie takiej możliwości ma być weryfikowane?	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapis zostanie doprecyzowany.

20.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	e)	Zapis wymaga wyjaśnienia i doprecyzowania.	Jak należy rozumieć pojęcie „realizowane”? Czy w sytuacji gdy zajęcia takie były realizowane, ale finansowane nie ze środków własnych organu prowadzącego, tylko przez radę rodziców/rodziców/sponsora, należy je tu uwzględnić czy nie? Ponadto czy zapisy tego ppkt. odnoszą się do zajęć dodatkowych w ogóle, czy do zajęć z danego zakresu?	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane, aby wykluczyć wątpliwości interpretacyjne. Zapisy wytycznych odnoszą się tylko do jednego typu zajęć, aby uniknąć zastępowania finansowania środków własnych środkami UE.
21.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	13)		Proponujemy usunąć sformułowanie: "informacji o liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego" a pozostawić zapis "liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego".	Z obecnego zapisu można wnioskować, że w sprawozdaniu nie należy uwzględniać informacji o liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w ogóle, a przecież w celu uniknięcia podwójnego finansowania nie należy wykazywać jedynie dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
22.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	15)		Wnosimy o rezygnację z zapisów nakładających obowiązek przeprowadzenia diagnozy stopnia przygotowania ww. grupy [nauczycieli] do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym.	Nauczyciele zatrudniani w ośrodkach wychowania przedszkolnego - zgodnie z przepisami prawa oświatowego - muszą posiadać odpowiednie przygotowanie do pracy z dziećmi, więc niezasadne jest przeprowadzanie, i to każdorazowo, diagnozy stopnia ich przygotowania do pracy z dziećmi.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Celem zapisu jest zapewnienie, aby realizowane wsparcie było dostosowane do potrzeb. Aby zapewnić "szkolenie szyte na miarę" dla danej grupy uczestników konieczne jest poznanie ich potrzeb. Zgodnie z zapisami UP ze względu na zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup docelowych podejmowane interwencje powinny mieć charakter zindywidualizowany, kompleksowy.
23.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	16)		Proponujemy rezygnację z pkt. 16).	O tym jakie ośrodki wychowania przedszkolnego otrzymają wsparcie powinny decydować aktualne potrzeby, a nie fakt otrzymania wsparcia z EFS np. w 2008 r. (sytuacja demograficzna w gminie mogła się od tego czasu zmienić).	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.
24.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	2		Proponujemy usunięcie zapisu: "wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt. 3.	Zakres wsparcia dla podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt. 3. został szczegółowo opisany w tym podrozdziale (zakres ten nie dotyczy kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności). Niezasadne jest zatem wskazywanie, że zajęcia z zakresu kompetencji kluczowych i kształtowania właściwych postaw są możliwe do realizacji w ośrodkach <u>wychowania przedszkolnego</u> .	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona W podrozdziale 3.1 zaplanowano zajęcia dodatkowe wyrównujące zidentyfikowane deficyty, natomiast rozdział 3.2 zostanie rozszerzony o zajęcia poprawiające jakość (działania planowane w pkt. 3.1 i 3.2 to działania na rzecz zwiększania szans edukacyjnych dzieci).
25.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	3		Zapis wymaga doprecyzowania i wyjaśnienia. Brakuje w nim określenia „wyłącznie”, w związku z czym rodzi się wątpliwość czy oprócz tych placówek, o których mowa w tym punkcie, wsparcie może zostać skierowane również do placówek, które nie osiągają najłabszych wyników w skali regionu. Jeśli zamierzeniem IK UP jest zawężanie wsparcia wyłącznie do szkół osiągających najłabsze wyniki to takie podejście wydaje się niezasadne.	Pierwsza uwaga ma istotne znaczenie z punktu widzenia prawidłowości określenia kryterium. Druga – jest zasadna chociażby z takich względów, że wyniki edukacyjne z części przedmiotów nie powinny skutkować brakiem możliwości finansowania innego rodzaju zajęć (np. TIK). Poza tym, nawet w szkołach o bardzo dobrych średnich wynikach są uczniowie a czasem nawet całe klasy, których wyniki plasują się poniżej średniej w skali regionu.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

26.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	6		Prosimy o wyjaśnienie czy diagnoza, o której mowa w pkt. 6) może być finansowana ze środków projektowych analogicznie do diagnozy, o której mowa w pkt. 70 c) lit. i).		kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
27.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	8	e)	Prosimy o wyjaśnienie jaki jest zakres finansowania funkcjonowania klas, o których mowa w niniejszym punkcie? Np. czy możliwe jest finansowanie zatrudnienia wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia w utworzonej klasie?		kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.
28.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	11		Prosimy o wyjaśnienie, jaki jest zakres pojęcia "obszar interwencji EFS" użytego na potrzeby niniejszego punktu (zgodnie z Wytycznymi w zakresie równości... szans obszar interwencji jest rozumiany jako obszar objęty wsparciem w ramach programu, np.. edukacja).	W naszej opinii jest to ujęcie zbyt szerokie w ramach danego wniosku o dofinansowanie.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
29.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2, a także podrozdział 3.3 pkt. 13), 3.4 pkt. 25).	11		Prosimy o wyjaśnienie, czy nieosiągnięcie przez uczniów zdefiniowanych w projekcie efektów kształcenia ma wpływ na zakres wydatków kwalifikowanych w projekcie.		kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
30.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	12	a)	Proponujemy rezygnację z zapisów mówiących o liczbie projektów edukacyjnych realizowanych w zależności od wielkości szkoły.	Każdorazowo liczba realizowanych projektów edukacyjnych powinna wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb w danej szkole/placówce i nie powinna być z góry narzucana przez Wytyczne.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
31.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3, a także podrozdział 3.4 pkt. 3)	3		Zapis wymaga doprecyzowania i wyjaśnienia. Brakuje w nim określenia „wyłącznie”, w związku z czym rodzi się wątpliwość czy oprócz tych placówek, o których mowa w tym punkcie, wsparcie może zostać skierowane również do placówek, które nie osiągają najniższych wyników w skali regionu. Jeśli zamierzeniem IK UP jest zawężenie wsparcia wyłącznie do szkół osiągających najniższe wyniki to takie podejście wydaje się niezasadne.	Odnosząc się do zawężania wsparcia wyłącznie do szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne, stoimy na stanowisku, że takie rozwiązanie nie powinno być wprowadzane. Wyniki edukacyjne z części przedmiotów nie powinny skutkować brakiem możliwości finansowania innego rodzaju zajęć (np. TIK). Poza tym, nawet w szkołach o bardzo dobrych średnich wynikach są uczniowie a czasem nawet całe klasy, których wyniki plasują się poniżej średniej w skali regionu.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
32.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	1, 5	b)	Zgodnie z punktem 1) tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu jest przewidziane dla przedmiotów przyrodniczych i matematycznych. Nie ma więc zasadności dla wskazywania w punkcie 5 b) wyrażenia "nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych". Taki zapis sugeruje objęcie wsparciem nauczycieli dowolnych przedmiotów.		eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne ograniczenie katalogu działań możliwych do realizacji zgodnie z przedstawioną propozycją. Oczywiście, działania opisane w Wytycznych dotyczą nauczania eksperymentalnego w ramach przedmiotów przyrodniczych i matematyki, niemniej warto umożliwić przekwalifikowanie nauczycieli innych przedmiotów w kierunku nowoczesnego nauczania.

33.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	5	a)	W naszej opinii brakuje możliwości wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów matematycznych.	Skoro cel, o którym mowa w pkt. 1) odnosi się do przedmiotów przyrodniczych i matematycznych, należałoby również stworzyć możliwość wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów matematycznych, a nie tylko przyrodniczych.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
34.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	7	a)	W kontekście punktu g), który mówi o włączeniu cross-financingu do limitu wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych, zasadne jest uwzględnienie w katalogu wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia pracowni szkolnych (7a) również kosztów związanych z adaptacją pomieszczeń na potrzeby pracowni szkolnych.		eksperyment	Uwaga uwzględniona
35.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	10		Odwołanie do form wsparcia możliwych do realizacji, wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt. 9 jest nieprawidłowe. Po pierwsze zapewne chodzi o punkt 8, po drugie formy w tym punkcie wymienione nie są dostosowane do specyfiki nauczania metodą eksperymentu.		eksperyment	Uwaga uwzględniona
36.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	10		Należy doprecyzować informacje nt. kontroli trwałości projektów. Ze względu na to, iż trwałość projektów nieinfrastrukturalnych (nieobjętych cross-finansowaniem) nie została uregulowana, nie wiadomo o jakiej kontroli trwałości mowa w tym punkcie. W jakim okresie po zakończeniu realizacji projektu powinna być przeprowadzona. Ponadto należałoby wyjaśnić o jaki okres wskazany w umowie o dofinansowanie projektu w tym punkcie chodzi: czy jest to okres realizacji projektu czy okres realizacji projektu +6 miesięcy, o których mowa w pkt. 9.		TIK	Uwaga uwzględniona Doprecyzowano okres trwałości.
37.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	12		W kontekście punktu 14, który mówi o włączeniu cross-financingu do limitu wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych, zasadne jest uwzględnienie w katalogu wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na rzecz tworzenia wewnętrznych sieci komputerowych również kosztów związanych z adaptacją pomieszczeń na potrzeby pracowni szkolnych.		TIK	Uwaga uwzględniona
38.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	20		Proponujemy rezygnację z kryterium, o którym mowa w pkt. 20.	Proponowane kryterium może powodować naruszenie lub trudność wywiązania się z prawa zamówień publicznych lub zasady konkurencyjności. Zgodnie z pismem MIR o sygnaturze DZF-IV-82252-170-IK/13 można wymagać od wnioskodawcy, aby wykazał się doświadczeniem w realizacji podobnych zamówień, natomiast stawianie wykonawcy warunku doświadczenia w realizacji usług współfinansowanych ze środków UE nie wiąże się de facto z warunkami niezbędnymi do realizacji zamówienia. Naszym zdaniem sposób przygotowania trenerów (przygotowanych ze środków PO KL) nie może mieć znaczenia dla tworzenia określonych preferencji.	TIK	Uwaga uwzględniona

39.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	22		Wskazywane przez IK UP zamierzenie w zakresie wykorzystania wiedzy nauczycieli do kształtowania i rozwijania podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów może być niemożliwe do spełnienia. Ponadto odwołanie do form wsparcia możliwych do realizacji, wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt. 9 jest nieprawidłowe. Po pierwsze zapewne chodzi o punkt 8, po drugie formy w tym punkcie wymienione nie są dostosowane do specyfiki korzystania z TIK.	Ani IZ RPO ani wnioskodawca nie są w stanie zagwarantować, że realizatorami zajęć dla uczniów będą nauczyciele przeszkoleni w projekcie, ponieważ ich wybór jest uwarunkowany przepisami PZP lub zasadą konkurencyjności (tym bardziej, iż zajęcia w projekcie mają być realizowane poza podstawową siatką działań).	TIK	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie procedowane zmiany w ustawie o systemie oświaty oraz ustawie Karta Nauczyciela mają na celu umożliwienie finansowania wynagrodzenia nauczycieli ze środków funduszy unijnych.
40.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	27	b)	Niezrozumiałe jest znaczenie ppkt. b) - czy oznacza on, że szkoła musi być w trakcie lub zakończyła realizację innego projektu w ramach RPO w zakresie wskazanym w pkt. 3.4?		TIK	Wyjaśnienie Celem wprowadzenia zapisu jest zapewnienie, że wsparcie w zakresie programowania zostanie skierowane do szkół/placówek systemu oświaty, które mają odpowiednie przygotowanie, w tym również sprzętowe. Tym samym zapis odnosi się m. in. do szkół/placówek, które skorzystały ze wsparcia RPO w zakresie wskazanym w rozdziale 3.4.
41.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	31	a)	Ani IZ RPO ani wnioskodawca nie są w stanie zagwarantować, że realizatorami szkoleń będą trenerzy przeszkoleni w ramach PO WER, ponieważ wybór trenerów do projektu jest uwarunkowany przepisami PZP lub zasadą konkurencyjności.		TIK	Wyjaśnienie Zapis nie wskazuje na konieczność zapewnienia formalnego partnerstwa tych podmiotów w projekcie, a wyłącznie na zagwarantowanie ich wzajemnej współpracy.
42.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	36		Ani IZ RPO ani wnioskodawca nie są w stanie zagwarantować, że realizatorami zajęć będą nauczyciele, którzy wiedzę nabyli w ramach RPO lub innych projektów. Wybór nauczycieli do projektu jest zwykle uwarunkowany przepisami PZP lub zasadą konkurencyjności.		TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
43.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.5	6	c)	Prosimy o wyjaśnienie czy wszystkie formy przygotowania nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze SPE oraz wsparcia ucznia młodszego muszą być prowadzone z wykorzystaniem lokalnych zasobów, o którym mowa w tym ppkt.	IZ RPO nie jest w stanie zapewnić, np. przy realizacji studiów podyplomowych na uczelni, wykorzystania lokalnych zasobów specjalistycznych placówek.	indywidualizacja	Wyjaśnienie Zapis został przeformułowany poprzez wskazanie preferencji dla tego typu działań, a nie konieczności zapewnienia ich realizacji.
44.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.5	8		Punkt powinien odsyłać do pkt. 4 lit c, a nie lit. b.		indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
45.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.5	8	a)	W naszej opinii w katalogu wymienionym w literze a) brakuje zajęć rozwijających uzdolnienia czy innych form wsparcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych.	Zgodnie z definicją uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, do tej grupy zalicza się także uczniów ze szczególnymi uzdolnieniami. Zajęcia rozwijające uzdolnienia także przyczyniają się do realizacji celu, o którym mowa w pkt. 1) tego podrozdziału.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnoszą się wyłącznie do specyficznych rozwiązań ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.

46.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 4, podrozdział 4.1	2)		Proponujemy zmianę zapisów pkt. 3), że „środki przeznaczone zostaną na wsparcie osób dorosłych w wieku 25 lat i więcej” na zapis: „środki przeznaczone zostaną na wsparcie osób dorosłych”.	W zatwierdzonym przez KE RPO WK-P grupa docelowa w ramach RPO w PI 10.iii została określona jako osoby w wieku 18-67.. Rodzi się zatem wątpliwość czy w kontekście zapisów Wytucznych ("środki finansowe dostępne w ramach RPO zostaną przeznaczone na wsparcie osób dorosłych w wieku 25 lat i więcej") możliwe jest wsparcie osób w wieku 18-24 lata? To, że w ramach tego PI mierzony będzie wskaźnik odnoszący się do osób w wieku 25 lat i więcej nie powinien wykluczać udziału pozostałych osób dorosłych.	osoby dorosłe	Uwaga częściowo uwzględniona Rozszerzono definicję osób dorosłych poprzez wskazanie, iż obejmuje ona osoby od 18 roku życia.
47.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	2		Zapisy tego punktu są niespójne z zapisami pozostałych punktów w tym podrozdziale (np. pkt. 3) i 5)). W punkcie 2 jest mowa o tym, że "w ramach PI 10(iv) są realizowane wyłącznie przedsięwzięcia mające na celu wsparcie kształcenia i szkolenia zawodowego (...)". W punkcie 3 np. jest mowa także i o kształceniu ogólnym, którego zakres - wbrew podanej deklaracji - nie został w wytycznych jasno opisany. Podobnie w punkcie 5. Poza tym - zgodnie z ustaleniami podjętymi z Komisją Europejską na etapie negocjacji RPO WK-P - w ramach PI 10(iv) oprócz przedsięwzięć mających na celu wsparcie szkolnictwa zawodowego przewidziano również wsparcie dla kształcenia ustawicznego (nie tylko w pozaszkolnych formach kształcenia, ale także w postaci doradztwa edukacyjno-zawodowego dla osób dorosłych. Zapisy pkt. 2 wykluczają natomiast realizację tego typu wsparcia.		zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytucznych zostały doprecyzowane.
48.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	3, 5	b	Pojęcie "pozaszkolne formy kształcenia zawodowego" proponujemy zastąpić określeniem „pozaszkolne formy kształcenia ustawicznego”, które jest zgodne z prawodawstwem oświatowym (Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych).		zawodowe	Uwaga uwzględniona
49.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	3		W naszej opinii w punkcie 3) brakuje wyraźnego odniesienia do wsparcia udzielanego w ramach podrozdziału 5.1.	Obecny zapis sugeruje, że punkt 3 odnosi się do całego RPO, a nie do PI 10.iv.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
50.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	5	a)	Nie jest zasadne ograniczanie wsparcia w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu tylko do zakresu związanego z nauczaniem zawodem. Poza tym zapisy te są niespójne z pkt. 7 g) - jeśli studia podyplomowe mają być realizowane w pierwszej kolejności w ramach zawodów nowo wprowadzanych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, to oczywiste jest, że kształcenie nauczycieli w ramach tych studiów nie będzie związane z nauczaniem przez nich zawodem.	Taka forma doskonalenia kompetencji jak np. studia podyplomowe powinny umożliwiać nauczycielom zawodu przekwalifikowanie się na nauczanie innych przedmiotów zawodowych.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

51.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	11		Niezrozumiałe są zapisy mówiące o tym, iż wsparcie skierowane jest także do uczniów/słuchaczy szkół/placówek prowadzących kształcenie ogólne.	Kształcenie ogólne jest przedmiotem wsparcia w ramach PI 10i.	zawodowe	Wyjaśnienie Zgodnie z informacjami wielokrotnie prezentowanymi na różnych forach, w tym przekazane pismem z 17.01.2014 r. (znak: DZF-VI-82221-8-LM/14) realizacja interwencji w PI 10.1 i 10.4 skoncentrowana jest w oparciu o podejście tematyczne. Tym smaym, z uwagi na fakt, iż interwencja w PI 10.1 ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich, możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10.4 wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie stricte zawodowym.
52.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	11	i)	Prosimy o wyjaśnienie jakiego rodzaju wsparcie IK UP ma tu na myśli. Czy chodzi np. przeprowadzanie egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie? Jeśli tak, to czy można je finansować w szkołach publicznych i w jakim zakresie?		zawodowe	Wyjaśnienie W ramach tego typu działań beneficjenci powinni mieć możliwość realizacji różnego rodzaju egzaminów potwierdzających posiadane kwalifikacje, które wykraczają poza ofertę i możliwości organizacyjne i finansowe szkoły
53.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	12		Naszym zdaniem brakuje tutaj wskazania również kształcenia zawodowego teoretycznego.	Wymóg dodatkowści powinien również dotyczyć zajęć teoretycznych (w obecnym brzemieniu nie muszą one być elementem dodatkowych).	zawodowe	Uwaga uwzględniona
54.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	17		Odwołanie do rozporządzenia MEN z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu jest nieadekwatne skoro rozporządzenie nie odnosi się do realizacji staży tylko do praktycznej nauki zawodu.		zawodowe	Uwaga uwzględniona
55.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.3	1) - 3)		Zgodnie z Wytocznymi wsparcie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego ogranicza się do umożliwienia nauczycielom zatrudnionym w szkołach lub placówkach systemu oświaty uzyskania kwalifikacji doradcy zawodowego, tworzenia SzPiK i zewnętrznego wsparcia szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego. Pomija się natomiast kwestię realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego bezpośrednio dla uczniów oraz w ramach wsparcia kształcenia ustawicznego - dla osób dorosłych.	W kontekście zapisów Wytocznych rodzą się wątpliwości, czy wsparcie przewidziane w zatwierdzonym przez KE RPO WK-P, które obejmuje zarówno doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, jak i doradztwo edukacyjno-zawodowe służące diagnozie potrzeb i możliwości osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy udziałem w kształceniu ustawicznym, może być w ogóle realizowane.	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytocznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytocznych.
56.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.3	5		Zapis, że wsparcie udzielane w ramach RPO może dotyczyć w tworzenia SzPiKÓW w gimnazjum jest niespójny z zakresem wsparcia PI 10iv, który dotyczy kształcenia zawodowego i ustawicznego.		doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytocznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Stąd też nie rodzaj szkoły, a charakter działań decyduje o włączeniu w zakres konkretnego PI.

57.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.3	1), 3a)	Proponujemy nie ograniczać wsparcia w zakresie uzyskiwania kwalifikacji doradców tylko do osób, które już wykonują już zadania z zakresu doradztwa zawodowego.	Naszym zdaniem powinna istnieć możliwość uzyskiwania kwalifikacji przez osoby, które mają dopiero zostać doradcami zawodowymi w szkole lub są przeznaczone przez szkołę do wykonywania zadań z z zakresu doradztwa zawodowego.	doradztwo	Uwaga uwzględniona
58.	Pomorska Izba Rzemieślnicza Małych i Średnich Przedsiębiorstw w Gdańsku	rozdział 4 podrozdział 4.1	4	Bezzasadne jest ograniczenie zakresu wsparcia dla szkoleń dla osób dorosłych chcących z własnej inicjatywy podnieść swoje kompetencje do kompetencji cyfrowych i językowych. .	Po pierwsze z punktu widzenia Izby Rzemieślniczej (związku pracodawców) ograniczenie zakresu wsparcia do kompetencji językowych i cyfrowych nie przyczyni się wystarczająco do wzrostu potencjału gospodarczego regionu poprzez podnoszenie kwalifikacji pracowników oraz tylko w ograniczony sposób zwiększy szanse pracowników na rynku pracy. Zatem zakres wsparcia należy rozszerzyć. Miałoby to szczególne znaczenie jeśli priorytet: adaptacyjność przedsiębiorstw znalazłby się w priorytecie 10iii	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stroną polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.
59.	Fundacja Edukacyjne Drogi Polek i Polaków	3.1	2	Przedsięwzięcia realizowane w ramach RPO koncentrują się na obszarach, na których istnieją deficyty w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego. IZ RPO definiuje obszary kwalifikujące się do otrzymania wsparcia w oparciu o analizę uwarunkowań wewnątrzregionalnych (lokalnych i ponadlokalnych), przeprowadzoną na podstawie m. in.: stopnia upowszechnienia wychowania przedszkolnego, prognoz demograficznych, uwarunkowań ekonomiczno-społecznych, różnicowań przestrzennych w dostępie do wychowania przedszkolnego, popytu na miejsca w ośrodkach wychowania przedszkolnego. ...(dodać zdanie)Ponadto obszar/gmina na którym udziela się wsparcie powinien !!!! spełniać warunek wysokiego bezrobocia tzn wskaźnik bezrobocia na tym obszarze powinien przekraczać o minimum 4 punkty procentowe wartość wskaźnika bezrobocia liczonego dla kraju wg GUS, tj. wskaźnik za rok kalendarzowy poprzedzający rok w którym beneficjent złoży wniosek o dofinansowanie	Po naszych doświadczeniach z lat 2012-2013 kiedy to regionalne IP dokonały nietrafnych analiz dostępności do edukacji przedszkolnej (błąd polegał np na tym że na liście gmin do wsparcia wg danych np. z SIO pojawiły się gminy w których były działały już inne przedszkola bowiem stowarzyszenia nie zgłosiły ich do SIO, tym samym doszło do stworzenia błędnych list gmin wskazanych do wsparcia EFS) , dlatego jesteśmy pełni obaw o przeprowadzenie poprawnych analizy przez IZ RPO na bazie danych z IP - o jakich mowa w Wytycznych, dlatego proponujemy zawrzeć/dodać szczegółowy zapis - już na etapie „Wytycznych..” - dotyczące udzielenia wsparcia na edukację przedszkolną na obszarach gmin w których naprawdę potrzebne jest wsparcie EFS. Wskaźnik bezrobocia jest bardzo mocno związany z upowszechnieniem przedszkoli, bowiem brak pracy a za tym idzie brak pieniędzy nie pozwala nawet na zakup bezpinny do samochodu aby dowieźć dziecko do przedszkola odległego np o 5-8 km, w którym jest zapewnione 5 godzin zajęć za darmo, tym samym bez małego przedszkola blisko miejsca zamieszkania dziecko z takie gminy nie będzie miało szans na udział w zajęciach przedszkola do czasu aż skończy 5 lat wtedy gmina musi dowieźć dziecko "za darmo" do bezpłatnej 5 godzinnej "zerówki" odległej właśnie np. o 5-8 km . Propozycja granicznej wartości liczenia wskaźnika bezrobocia z dodaniem 4 pkt procentowych ma na celu jasne określenie gmin, w których wsparcie EFS jest konieczne. bo nie ma tam pracy	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z zapisami UP celem interwencji w zakresie wychowania przedszkolnego w latach 2014-2020 jest działanie na rzecz upowszechnienia edukacji przedszkolnej , w tym likwidacja tzw. białych plam. Kryterium przewodnim jest więc poziom istniejących deficytów w dostępie do edukacji.

60.	Fundacja Edukacyjne Drogi Polek i Polaków	3.1	4	a	<p>Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz wychowania przedszkolnego obejmuje następujące działania:</p> <p>a) tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego (dodać) i tworzenie nowych ośrodków przedszkolnych ;</p> <p>b) rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty;</p>	przedszkola	Uwaga uwzględniona
61.	Fundacja Edukacyjne Drogi Polek i Polaków	3.1	4	dodać nowy "d"	<p>(dodać podpkt).... d) 50 % wsparcie dla istniejących ośrodków przedszkolnych na terenie gmin o wysokim bezrobociu (tj, gminy spełniające kryterium określone w pkt 2)</p> <p>W Wytycznych brak jest również wskazania na wsparcie np. chociażby 50 % kosztów wynagrodzenia nauczycieli pracujących w istniejącym ośrodkach przedszkolnym na ww. obszarach, gdzie grupa dzieci nie przekracza liczebności 12 dzieci (liczbę 12 wskazujemy bowiem z naszego doświadczenia wynika, że dla takiej liczby jest to wartość progowa możliwości prowadzenia np. niepublicznego punktu przedszkolnego w oparciu o dotacje z gminy. Wartość progowa budżetu na 12 dzieci poniżej której nie jest możliwe - ze względów finansowych - prowadzenie przedszkola wynika z wyliczenia, że średnia stawka dotacji w kraju, jaką gmina udziela na dziecko przedszkolne w punkcie przedszkolnym wynosi około 220 zł (jeśli chodzi o wyliczenie tej stawki tu też wskazujemy na istnienie ustawowej dyskryminacji dla małych grup przedszkolnych, ponieważ liczenie tej stawki wg ustawy o systemie oświaty polega na oparciu wyliczenia stawki na dziecko z ogólnego budżetu kosztów prowadzenia przedszkoli gminnych, w którym działają najczęściej 3 - 4 lub 5 oddziałów przedszkolnych, w których każdy oddział liczy zawsze około 25 dzieci, tym samym wyliczona stawka kosztów na dziecko w takich dużych grupach (koszty na 25 dzieci x 220 zł = 5500 zł, czyli 5500 zł jest budżetem z którego pokrywa się te same koszty nauczyciela i pozostałe koszty, jak dla oddziału z grupą np. 12 dzieci) jest dużo mniejsza. Liczenie ogólnego budżetu punktu przedszkolnego dla 12 dzieci to 12 x 220 zł = 2640 zł, jest to suma, która pokrywa tylko np. około 60 % kosztów wynagrodzenia nauczyciela wg Karty nauczyciela, jak również suma ta symbolicznie (100 zł) pokrywa koszty administracyjne i nadzoru prowadzenia punktu przedszkolnego W liczeniu tym porównanie kosztów nauczyciela zatrudnionego wg Karty nauczyciela nie oznacza oczywiście prowadzenie punktów/ przedszkoli tylko przez JST, ale jeżeli w Wytycznych jest mowa, że celem wsparcia jest zapewnienie „wysokiej jakości usług świadczonych w ośrodkach wychowania przedszkolnego” to trudno oczekiwać, że nauczyciel pracujący</p> <p>Ze względu na sytuację finansową gmin o wysokim bezrobociu okres wsparcia powinien być nawet 4 letni to zapewni trwałość ośrodków jakie powstaną lub działają obecnie na obszarach gminy o wysokim bezrobociu. Okres 4 lata + 2 lata trwałości pozwoli rozliczyć projekt do końca 2020 roku zakładamy że projekt ruszy we wrześniu 2015 lub styczniu 2016</p>	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP celem interwencji w zakresie wychowania przedszkolnego w latach 2014-2020 jest działanie na rzecz upowszechnienia edukacji przedszkolnej , w tym likwidacja tzw. białych plam. Kryterium przewodnim jest więc poziom istniejących deficytów w dostępie do edukacji.
62.	Fundacja Edukacyjne Drogi Polek i Polaków	3.1	12		<p>IZ RPO zapewnia możliwość finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc i ośrodków wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy (dodane) a na obszarach o wskaźniku bezrobocia powyżej średniej krajowej + 4 pkt % przez okres do 48 miesięcy dla nowopowstałych ośrodków i ośrodków istniejących wspieranych z EFS w wysokości 50 % kosztów, wg pkt 4d, natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego przez okres nie dłuższy niż 48 miesięcy</p>	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Uzasadnienie j.w.

63.	Fundacja Edukacyjne Drogi Polek i Polaków	3.1	16	proponujemy wykreślić ...IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla wsparcia organów prowadzących ośrodki wychowania przedszkolnego albo ośrodków wychowania przedszkolnego, które nie korzystały ze środków EFS dostępnych w latach 2007-2013 w ramach Poddziałania 9.1.1 Zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej PO KL.	Jeżeli przez lata 2007-2013 organy te nie były zainteresowane środkami EFS tzn że sobie radzą dobrze bez wsparcia ..przedszkola te prowadzone sa przez zamożne gminy i dlatego nie potrzebują wsparcia....ponadto wprowadzanie preferencji spowoduje jeszcze większe dysproporcje w upowszechnianiu przedszkoli... a chyba przecież nie o to nie chodzi w EFS ???	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.
64.	Fundacja Edukacyjne Drogi Polek i Polaków	3.1	13	Korzystanie z finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje koniecznością złożenia przez organ prowadzący ośrodek wychowania przedszkolnego zobowiązania do nieuwzględniania w przekazywanych (organowi dotującemu) comiesięcznie sprawozdaniach, informacji o liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego, liczbie dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego. Zastosowanie powyższego mechanizmu będzie przeciwdziało ryzyku podwójnego finansowania tych samych kategorii wydatków. (dodać) Wyjątek zwalniający ze składania organowi dotującemu sprawozdan z otrzymania środków z EFS stanowią ośrodki o jakich mowa w pkt 4 d w których wsparcie ma na celu częściowe usunięcie dysproporcji pomiędzy wynagrodzeniami dla nauczycieli pracujących w niepublicznych ośrodkach a nauczycielami pracującymi w publicznych szkołach	Jeśli....."Celem realizacji interwencji zaplanowanej do realizacji na poziomie regionalnym jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w ośrodkach wychowania przedszkolnego"(. Cyt w z Wytocznych) ...to trudno ten cel "wysokiej jakości usług.." osiągnąć z nauczycielem w małych przedszkolach który pracują za około 40 % wartości wynagrodzenia nauczyciela w szkole publicznej ?	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Intencją zapisów jest wyeliminowanie ryzyka podwójnego finansowania. Celem interwencji w zakresie wychowania przedszkolnego w latach 2014-2020 jest działanie na rzecz upowszechnienia edukacji przedszkolnej , w tym likwidacja tzw. białych plam. Kryterium przewodnim jest więc poziom istniejących deficytów w dostępie do edukacji a nie wynagrodzenia nauczycieli.
65.	WUP Katowice	Rozdział 3 / Podrozdział 3.2	1	Proponuje się zmianę pojęcia ICT na TIK	W całym dokumencie używana jest polska terminologia i nazwa TIK (sugeruje to także wyraz skrótów), dlatego dla ujednolicenia treści tekstu wskazane jest stosowanie tych samych skrótów	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona W tym jednym miejscu Wytyczne odwołują się do zapisów Umowy Partnerstwa, w ramach której takie określenie zostało zastosowane.
66.	WUP Katowice	Rozdział 3 / Podrozdział 3.4	16	c Proponuje się zmianę zapisu "infrastruktora został (...)" na "infrastruktura została (...)"	Literówka	TIK	Uwaga uwzględniona
67.	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Rozdział 5 / Podrozdział 5.1	12	Pomyłka w odniesieniu do pkt - Obecny zapis pkt 12) IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 10 będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe. Działania finansowane ze środków EFS są dodatkowym elementem, uzupełniającym realizowane przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe formy kształcenia zawodowego praktycznego. Wsparcie kierowane jest również do szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia.	Prawdopodobnie odnosi się do pkt 11, który wskazuje zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz podnoszenia umiejętności oraz uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe lub ogólne oraz uczestników pozaszkolnych form kształcenia zawodowego. Natomiast zapis pkt 10 wskazuje na odniesienie do pkt 6.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

68.	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Rozdział 5 / Podrozdział 5.1	12		Obecny zapis pkt 12) IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 10 będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe. Działania finansowane ze środków EFS są dodatkowym elementem, uzupełniającym realizowane przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe formy kształcenia zawodowego praktycznego. Wsparcie kierowane jest również do szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia	Dużą wątpliwość budzi zapis dotyczący realizacji niektórych działań poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe. Dotyczy zwłaszcza pkt 11 b tj. realizacji kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w sytuacji, kiedy szkoła współpracuje już z pracodawcą przy realizacji niektórych działań. Interpretacja w/w zapisu może ograniczać zakres podejmowanych działań (np. przez szkoły/ placówki współpracujące już z pracodawcami).	zawodowe	Wyjaśnienie W zaktualizowanej wersji Wytocznych zapisy o stażach zostały zmienione. Wytoczne podkreślają, iż staże są możliwe do realizacji, jako element kształcenia praktycznego zawodowego, w szkołach które nie prowadzą tego typu działań albo jako uzupełnienie działań już przez szkoły prowadzonych. Tym samym wykluczone zostały ograniczenia wskazane w uwadze. Dodatkowo przededagowany został pkt 12, tak by odpowiadał specyfice planowanego wsparcia.
69.	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Rozdział 5 / Podrozdział 5.1	16	c	c) okres realizacji stażu wynosi co najmniej 150 godzin i nie więcej niż odpowiednio 970 godzin (w zasadniczej szkole zawodowej), 735 godzin (w technikum) i 800 godzin (w 2-letniej szkole policealnej, a w przypadku rocznego, 1,5-rocznego lub 2,5-letniego okresu nauczania wymiar godzin ulega odpowiedniemu zmniejszeniu lub zwiększeniu) w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formie wsparcia;	Zgodnie z zapisem pkt 16 a <i>Wytocznych (...)</i> staże mają umożliwić poszerzenie zakresu nabywania umiejętności praktycznych przez uczniów i stanowić dodatkową formę ich nabywania. Zatem uczeń objęty wsparciem realizowałby kształcenie zawodowe praktyczne w wymiarze zgodnym z podstawą programową kształcenia w zawodach, ramowym planie nauczania w szkołach publicznych (określającym minimalny wymiar godzinowy na poziomie 970 godzin dla ZSZ oraz 735 dla technikum) oraz staż w ramach projektu. W tej sytuacji określenie w <i>Wytocznych (...)</i> maksymalnego wymiaru okresu realizacji stażu wynosi co najmniej 150 godzin i nie więcej niż odpowiednio 970 godzin (w zasadniczej szkole zawodowej), 735 godzin (w technikum) wydaje się trudne do realizacji.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
70.	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Rozdział 5 / Podrozdział 5.1	17		Podana podstawa prawna wydaje się niewystarczająca	Brak odniesienia do wszystkich dokumentów, w tym dokumentu nadrzędnego tj. ustawy o systemie oświaty.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
71.	Wojewódzki Urząd Pracy w Katowicach	Załącznik nr 1	2		Proponuje się zmianę zapisu "usługi szkoleniowej w pełnym zakresie kosztów (tj. obejmującej w szczególności (...))" na "usługi szkoleniowej w pełnym zakresie kosztów tj. obejmującej w szczególności (...)"	Niepotrzebne "otwieranie" nawiasu	stawki	Uwaga uwzględniona
72.	Zespół Szkół Technicznych w Toruniu	5	6	m	dodać zapis: organizacja wizyt studyjnych w wiodących przedsiębiorstwach branżowych na terenie Polski północnej i centralnej	Niewielu uczniów i nauczycieli ma możliwość zobaczenia "na własne oczy" jak prosperują i pracują wiodące przedsiębiorstwa danej branży, w jaki sposób zdobywana przez uczniów w szkole teoria wykorzystywana jest w praktyce. Te firmy najczęściej dysponują najnowocześniejszym sprzętem i pracują według nowoczesnych technologii. Z doświadczeń poprzednich projektów współfinansowanych przez środki unijne wiemy, że takie wizyty powodują wzrost motywacji do nauki oraz świadomości, że wiedza pozyskiwana przez uczniów w szkole naprawdę ma zastosowanie w życiu zawodowym.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Katalog ma charakter otwarty. Do decyzji IZ RPO należy określenie możliwości realizacji poszczególnych form wsparcia.
73.	Zespół Szkół Technicznych w Toruniu	5	6	n	dodać zapis: udział uczniów i nauczycieli w międzynarodowych lub/i ogólnopolskich targach branżowych	Wiele branż zawodowych organizuje rokrocznie targi branżowe o zasięgu ogólnopolskim lub nawet międzynarodowym (budownictwo, elektronika, geodezja, spedycja) na których uczniowie oraz nauczyciele przedmiotów zawodowych mają okazję zetknąć się z nowinkami technologicznymi, poznać nowoczesne rozwiązania, które wchodzi lub dopiero wejdą na rynek. To jedyne miejsce gdzie mogą uzyskać cenne informacje od branżowców i to ludzi z liczących się na rynku pracy firm.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Katalog ma charakter otwarty. Do decyzji IZ RPO należy określenie możliwości realizacji poszczególnych form wsparcia.

74.	Zespół Szkół Technicznych w Toruniu	5	16	i	zrezygnować z zapisu: Opiekun stażysty jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na staż.	Z doświadczeń obecnego projektu, który realizujemy wiemy, że pracodawcy (szczególnie sektora publicznego) mają ogromny problem z rozliczeniem takiej refundacji dla opiekuna stażu i z tego powodu nie chcą przyjmować uczniów na staże zawodowe.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Problemy z rozliczeniem nie stanowią podstawy do rezygnacji z wyznaczenia opiekuna stażysty. Zgodnie z zaleceniami opracowanymi przez KE dotyczącymi staży, w celu prawidłowej ich realizacji konieczne jest przydzielenie stażystom opiekuna lub mentora. Jednocześnie, z uwagi na zadania, które powinien spełniać opiekun wskazane jest aby była to osoba zatrudniona u przyjmującego na staż.
75.	Perfect Systems Tomasz Sarnecki ul. C. K. Norwida 2, 06-400 Ciechanów	Rozdział 4, podrozdział 4.1	Pkt 8		W wymienionych treściach jest odwołanie tylko i wyłącznie do niepublicznego standardu i znaku towarowego, jakim jest ECDL. Tymczasem na rynku istnieje wiele systemów certyfikacji kompetencji informatycznych, zgodnych z założeniami Europejskiej Ramy Kwalifikacji, m.in. ECCC. Proponujemy zatem, aby zapis był następujący "W przypadku szkoleń i kursów, realizowanych w zakresie umiędności dotyczących TIK, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL) lub certyfikatem równoważnym z ECDL"	Wspomniane treści wyraźnie faworyzują ECDL, sugerując wnioskodawcom, iż jest to jedyny i słuszny system certyfikacji kompetencji informatycznych.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
76.	Stowarzyszenie "Miasta w Internecie"	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	5	a)	Obecny zapis: "wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo- usługowej;" należy zmienić na: "wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo- usługowej, gwarantującej zapewnienie poziomu przepływności łącza internetowego w szkole, gwarantującego optymalne korzystanie z zasobów online lub poziomu przepływności łącza internetowego w szkole, gwarantującego optymalne korzystanie z cyfrowych zasobów edukacyjnych udostępnianych w modelu chmury "	Obecny zapis jest nieprecyzyjny i może być nadużywany. Określenie "odpowiednia" nie odnosi się do żadnej publicznie przyjętej specyfikacji jakości infrastruktury cyfrowej w szkołach. Przepływność Internetu jest kluczowym czynnikiem skuteczności korzystania z TIK w procesach dydaktycznych i zapewnienie jej wysokiej jakości, zależnej do liczby uczniów oraz uwarunkowań technicznych budynków, powinna być podstawowym warunkiem spełnionym w ramach interwencji finansowanych z RPO. Za "optymalny" - szerokopasmowy - poziom przepływności łącza szkolnego można uznać zapewnienie dostępu do Internetu, usług i zasobów edukacyjnych o jakości od min. 100Mbit/s do 1Gbit/s+, w przypadku jednoczesnego korzystania z sieci przez min 100 nauczycieli i uczniów oraz ok 1000 mobilnych urządzeń użytkowników (BYOD).	TIK	Wyjaśnienie Nie jest wskazane rozbudowanie wskazanego pkt Wytycznych o informacje dotyczące warunków tworzenia sieci internetowych w szkołach. Tego typu regulacje zostały wskazane w pkt. 9 lit a Wytycznych (pkt odnosi się do funkcjonalności, które musi osiągnąć szkoła w wyniku realizacji działań projektowy bądź poza nimi).
77.	Stowarzyszenie "Miasta w Internecie"	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	Punkt 9)	a)	Obecny zapis: "stały dostęp do Internetu o przepustowości na optymalnym (szerokopasmowym) dostępnym na danym terenie technicznie poziomie;" - należy zmienić na: " stały dostęp do łącza internetowego dla wszystkich użytkowników w szkole, na poziomie przepływności optymalnym dla bieżącego korzystania przez nich z cyfrowych zasobów online w trakcie lekcji i pracy zawodowej "	Istniejący zapis jest nieprecyzyjny i może być różnorodnie interpretowany. Inwestycje w infrastrukturę szkolną w latach 2014-2020 muszą obejmować w pierwszym rzędzie zapewnienie wysokiej jakości dostępu do Internetu, umożliwiającego równoczesne, bieżące, skuteczne, obejmujące wszystkich uczniów korzystanie z edukacyjnych zasobów Internetu np. w modelu chmury. Niedostosowanie parametrów jakości łącza do potrzeb dydaktycznych jest jedną z najważniejszych barier w upowszechnieniu TIK w polskich szkołach dysponujących parkiem sprzętowym.	TIK	Uwaga uwzględniona

78.	Stowarzyszenie "Miasta w Internecie"	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	Punkt 8)	<p>Obecny zapis: "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IZRPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się, należy zmienić na : certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL)" należy bezwzględnie zmienić. Zapis musi być neutralny a nie wskazywać na komercyjny produkt firmy edukacyjnej Propozycja zmian na: "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji TIK określonych w katalogu kompetencji cyfrowych opracowanych dla Komisji Europejskiej"</p>	<p>Proponowany zapis narusza horizontalną zasadę konkurencyjności. System certyfikacji ECDL to stricte komercyjna usługa globalnej firmy. Certyfikacja kompetencji cyfrowych odbywać się winna tylko i wyłącznie w oparciu o system certyfikacji publicznej. W tym przypadku można odnieść go do wypracowanego dla Komisji Europejskiej systemu: Measuring Digital Skills across the EU: EU wide indicators of Digital Competence (May 2014). Możliwe jest także stworzenie odniesień do systemu taksonomii funkcjonalnych kompetencji cyfrowych wypracowanych w ramach "Projektu systemowego - działania na rzecz rozwoju szerokopasmowego Internetu", realizowanego przez Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji oraz SMWI.</p> <p>Niestosowanie odniesień do ECDL ma także głębokie uzasadnienie merytoryczne wykraczające poza możliwości zreferowania w krótkiej opinii odnoszącej się do dokumentu wytycznych.</p> <p>Należy zwrócić uwagę m.in. na anachroniczność objęcia systemem certyfikacji (obejmującym m.in. nauczycieli), wielu wymienionych w tekście Wytycznych) umiejętności, przy całkowitym braku kompetencji cyfrowych niezbędnych dla wprowadzania w pracy szkoły aktywizujących ucznia metod dydaktycznych (por. wyniki projektu innowacyjnego "Laboratorium dydaktyki cyfrowej dla szkół woj. małoposkiego").</p> <p>Na podstawowym poziomie system ECDL nie certyfikuje kompetencji cyfrowych istotnych z punktu widzenia dydaktycznego (por. dydaktyka cyfrowa). Ponadto jego stosowanie w certyfikacji funkcjonalnych (nie - zawodowych) kompetencji cyfrowych osób 50+ prowadzi do licznych nieporozumień i dysfunkcji. Z dokumentu wytycznych należy usunąć wszelkie odniesienia do systemu ECDL ze względu na niepubliczny i komercyjny charakter oraz możliwość uznania takich zapisów jako elementu nieprawego</p>	<p>osoby dorosłe</p> <p>Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.</p>
79.	Stowarzyszenie "Miasta w Internecie" 33-100 Tarnów, Krakowska 11a	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	4	<p>Obecny zapis: "Ilekróć w niniejszym rozdziale jest mowa o otoczeniu społeczno-gospodarczym szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe należy przez to rozumieć pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe." - należy zamienić na : "Ilekróć w niniejszym rozdziale jest mowa o otoczeniu społeczno-gospodarczym szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe należy przez to rozumieć pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe."</p>	<p>Niewprowadzenie organizacji pozarządowych do katalogu organizacji otoczenia społeczno-gospodarczego szkół prowadzących kształcenie zawodowe jest ewidentnym przeoczeniem. NGO stanowią ważny element całości systemu kształcenia zawodowego w Polsce i aktywnie współpracują ze szkołami na tym polu.</p>	<p>zawodowe</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>
80.	Stowarzyszenie "Miasta w Internecie"	Załącznik I	II. Szkolenia komputerowe	<p>Obecny zapis: "Stawki jednostkowe mają zastosowanie do szkoleń komputerowych prowadzących do uzyskania kompetencji w zakresie Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych – European Computer Driving Licence (ECDL) poziom Start, Base oraz Core realizowanych w ramach projektów współfinansowanych w ramach EFS na terenie całego kraju. Szkolenia pokrywają następujące obszary zastosowań mikrokomputerów i technologii informatycznej;" itd - należy całkowicie usunąć lub nadać mu neutralny charakter</p>	<p>Zapis ten pogłębia jeszcze uzależnienie się wytycznych w sprawie wydatkowania środków publicznych od niezależnego od MIR systemu prywatnej certyfikacji, którego ramy określone są poza Polską. Jako taki powinien być usunięty w całości i zastąpiony zapisami odnoszącymi się do stosowanych stawek rynkowych w Polsce (np. w odniesieniu do stawki dziennej lub godzinnej - niezwiązanej jednak z żadnym z prywatnych systemów certyfikacyjnych).</p>	<p>stawki</p> <p>Uwaga uwzględniona</p>

81.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.1	11	a	Realizacja dodatkowych zajęć nie powinna być wyłącznie uzupełnieniem wzrostu liczby miejsc/dzieci w przedszkolach. Celem wsparcia jest również popawa jakości wychowania przedszkolnego.	Gminy do 15 tys mieszkańców, w tym gminy wiejskie i miejsko-wiejskie nie wskazują na konieczność zwiększenia liczby miejsc w przedszkolach. Nie wskazują takiej potrzeby badania demograficzne. Z całą pewnością należy rozpocząć systemowe wsparcie w podnoszeniu jakości kształcenia, wychowania przedszkolnego. To rozpoczęcie zmian na wszystkich poziomach kształcenia w gminie i obszarze funkcjonalnym. Utrzymanie warunkowości zwiększania miejsc uniemożliwi wprowadzenie działań w tych placówkach, które zabezpieczają miejsca dla wszystkich chętnych.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo. Zajęcia dot. podnoszenia jakości zostały zaproponowane w rozdziale 3.2.
82.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.1	16		Wykreślić : Kryteria wyboru projektów mają wprowadzić preferencje dla wsparcia organów prowadzących ośrodki wychowania przedszkolnego, które nie korzystały ze środków EFS dostępnych w latach 2007-2013 w ramach poddziałania 9.1.1	Pojawienie się preferencji dla placówek niekorzystających wcześniej ze środków EFS nagradza te placówki, które nie zmieniły aktywnie jakości pracy. Preferencje powinny dotyczyć rozwiązań systemowych zintegrowanych i kompleksowych, a nie wskazywać na niekorzystających do tej pory ze wsparcia EFS.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.
83.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	3		Skreślić: IZ zaproponuje KM takie kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja będzie kierowana do szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne. Zapis powinien brzmieć: Kryteria wyboru zapewnią, że wsparciem objęte zostaną szkoły lub placówki systemu oświaty, w których w wyniku diagnozy stwierdzono zasadność podjęcia działań.	Kierowanie interwencji do szkół osiągających najniższe wyniki jest zaprzeczeniem realizacji projektów, których rezultaty osiągnięte są systemowo, projekty mają charakter zintegrowany i działania podejmowane są systemowo na terenie całego obszaru funkcjonalnego. Zmiany w jakości kształcenia dla osiągnięcia kompetencji kluczowych nie mogą pojawiać się wyłącznie w najniższych placówkach. O wyborze placówki powinny decydować potrzeby wynikające z diagnozy. Ponadto: nie wskazano od jakiego poziomu osiąga się najniższe wyniki. Czy dotyczy to jednego punktu poniżej średniej w regionie, czy też średnia w regionie, która jest poniżej średniej w kraju? Przedstawione IZ przewidywane wskaźniki realizacji projektu zintegrowanego opolskiego obszaru funkcjonalnego stają się nieaktualne w całości gdyż przewidywano realizację projektu zintegrowanego na terenie całego obszaru dla wszystkich placówek.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
84.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	3		Skreślić: IZ zaproponuje KM takie kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja będzie kierowana do szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne. Zapis powinien brzmieć: Kryteria wyboru zapewnią, że wsparciem objęte zostaną szkoły lub placówki systemu oświaty, w których w wyniku diagnozy stwierdzono zasadność podjęcia działań.	j.w.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
85.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	3		Skreślić: IZ zaproponuje KM takie kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja będzie kierowana do szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne. Zapis powinien brzmieć: Kryteria wyboru zapewnią, że wsparciem objęte zostaną szkoły lub placówki systemu oświaty, w których w wyniku diagnozy stwierdzono zasadność podjęcia działań.	j.w.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

86.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	6		Skreślić: Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane. Wprowadzić zapis: Realizacja wsparcia musi być poprzedzona diagnozą obszarów problemowych, stopnia przygotowania szkoły lub placówki systemu oświaty oraz analizą zapotrzebowania na tego typu działania.	Diagnoza każdej z osobna szkoły lub placówki systemu oświaty zakłada realizację projektów punktowych. Projekt zintegrowany, systemowy poprzedzony powinien być diagnozą stanu i zapotrzebowania dla całego obszaru funkcjonalnego. Analiza taka pozwoli wdrożyć projekty, które będą powiązane terytorialnie i funkcjonalnie pomiędzy etapami kształcenia.	kompetencje kluczowe	Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe usunięcie wskazanego fragmentu. Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje te dysponują odpowiednim potencjałem i narzędziami do prowadzenia takich działań, także wskazane jest skorzystanie z ich doświadczeń.
87.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	7	d	j.w.	j.w.	eksperyment	Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe usunięcie wskazanego fragmentu. Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje te dysponują odpowiednim potencjałem i narzędziami do prowadzenia takich działań, także wskazane jest skorzystanie z ich doświadczeń.
88.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	9		j.w.	j.w.	eksperyment	Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe usunięcie wskazanego fragmentu. Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje te dysponują odpowiednim potencjałem i narzędziami do prowadzenia takich działań, także wskazane jest skorzystanie z ich doświadczeń.
89.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	8	c	j.w.	j.w.	TIK	Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe usunięcie wskazanego fragmentu. Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje te dysponują odpowiednim potencjałem i narzędziami do prowadzenia takich działań, także wskazane jest skorzystanie z ich doświadczeń.
90.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	21		j.w.	j.w.	TIK	Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe usunięcie wskazanego fragmentu. Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje te dysponują odpowiednim potencjałem i narzędziami do prowadzenia takich działań, także wskazane jest skorzystanie z ich doświadczeń.

91.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	5	b	j.w.	j.w.	indywidualizacja	Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe usunięcie wskazanego fragmentu. Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Instytucje te dysponują odpowiednim potencjałem i narzędziami do prowadzenia takich działań, także wskazane jest skorzystanie z ich doświadczeń. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
92.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	6	b	j.w.	j.w.	indywidualizacja	Uwaga częściowo uwzględniona Nie jest możliwe usunięcie wskazanego fragmentu. Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje te dysponują odpowiednim potencjałem i narzędziami do prowadzenia takich działań, także wskazane jest skorzystanie z ich doświadczeń.
93.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	9		Skreślić: IZ zapewnia, że działania wymienione w pkt 8 będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Wprowadzić: Działania wymienione w punkcie 8 mogą być realizowane w ramach zajęć pozalekcyjnych lub w ramach zajęć szkolnych.	W tym punkcie wytyczne wskazują, że działania są elementem uzupełniającym programy nauczania realizowane przez szkołę. Jednocześnie w punkcie 8 tego podrozdziału wskazuje się, że zakres wsparcia może objąć wdrożenie nowych innowacyjnych form nauczania (lit.d). Wdrożenie nowoczesnych metod nauczania dla uzyskania zmiany w sposobie nauczania i osiągania przez uczniów kompetencji kluczowych musi być wdrożone do metod nauczania w realizowanym programie nauczania, a nie tylko poza podstawowym programem. W zajęciach dodatkowych nigdy nie uczestniczą wszyscy uczniowie. Proponowany zapis do wprowadzenia wynika z zastosowania takiego rozwiązania dla projektów edukacyjnych (3.2 pkt 12 lit.d)	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany.
94.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	11		j.w.	j.w.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
95.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	23		j.w.	Dodatkowym uzasadnieniem jest to, że w tym samym punkcie dostrzec można wewnętrzną sprzeczność. Zajęcia mają być realizowane poza podstawową siatką działań, gdy tymczasem IZ zapewnia, że zakupiony sprzęt i wiedza przeszkolonych nauczycieli będą wykorzystywane do realizacji obowiązkowych zajęć szkolnych	TIK	Wyjaśnienie Zapis został zmieniony.

96.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	5	a	Jeżeli IZ gwarantuje, że realizacja celu z pkt 1 odbywa się poprzez wyposażenie szkół w niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej, to jak to zapewnienie będzie realizowane?	Sieci dostępowe szerokopasmowe mogą być budowane dzięki wsparciu z innego programu niż RPO. Środki na ten cel dedykowane są w programie Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji w ramach PO PC priorytet 2a.	TIK	Wyjaśnienie Zaproponowane dążenia dotyczą sieci wewnątrzszkolnych.
97.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	6		Skreślić: Działania wymienione w pkt5 li a nie mogą być realizowane jako samodzielne przedsięwzięcia.	Połączenie wyposażenia z budowa sieci jest niemożliwe w ramach tego samego projektu. Istnieją dwa odrębne źródła wsparcia i nie ma żadnych gwarancji uzyskania wsparcia z obu źródeł w trybie konkursowym. Nie można też planować przedsięwzięć w odwrotnej kolejności	TIK	Wyjaśnienie Zapis został zmieniony.
98.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	7		Skreślić w całości zapewnienie preferencji dla partnerstw szkół posiadających wyposażenie ze szkołami nieposiadającymi wyposażenia.	Brak doszczegółowienia zakresu wyposażenia, które szkoła posiada (ww całości, w części - w jakiej części). Jak partnerstwo między szkołami ma umożliwić korzystanie przez uczniów szkoły niewyposażonej z oferty szkoły wyposażonej?	TIK	Uwaga uwzględniona
99.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	9	a	Skreślić	Szkoła zobowiązuje się do osiągnięcia WSZYSTKICH funkcjonalności, w tym stałego dostępu do internetu o przepustowości na poziomie szerokopasmowym, dostępnym na danym terenie. Żadna szkoła nie może się zobowiązać do spełnienia takiego wymogu. Nie jest to zadanie szkoły i szkoła nie może ponosić odpowiedzialności za jego niewykonanie.	TIK	Uwag nieuwzględniona Jeżeli szkoły/ placówki nie są w stanie zapewnić środowiska dla prawidłowego wykorzystania sprzętu to nie powinny aplikować o środki.
100.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	6	c	Skreślić	Nie może istnieć zapewnienie, że wsparcie jest realizowane z wykorzystaniem lokalnych zasobów. Zapis może dotyczyć tylko "możliwego wykorzystania" lokalnych zasobów, jeżeli dotyczy to realizacji działań na terenie placówek specjalistycznych. Jeżeli dotyczy to wykorzystania kompetencji prowadzących placówki specjalistyczne dla wsparcia nauczycieli w szkołach, to jest to zapis sprzeczny z ustawą zamówienia publiczne - wybór wykonawcy szkoleń	indywidualizacja	Wyjaśnienie Zapis został przeformułowany poprzez wskazanie preferencji dla tego typu działań, a nie konieczności zapewnienia ich realizacji.
101.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.1	2		Zgodnie z tym zapisem nie będzie możliwości żadnego wsparcia placówek wychowania przedszkolnego na obszarach, w których nie istnieje problem deficytu w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego, jednak występują inne problemy w obszarze wychowania przedszkolnego. Zakłada to, że wsparcie koncentrować się będzie tylko i wyłącznie na zwiększeniu liczby miejsc a nie poprawie jakości wychowania przedszkolnego.	Zapis ten znacznie ogranicza katalog potencjalnych beneficjentów, zawęża rodzaj wsparcia a w konsekwencji jawnie dyskryminuje placówki z obszarów, w których nie występuje deficyt miejsc. Placówki takie nie będą miały możliwości realizowania projektów, które przyczynić się mogą do zwiększenia jakości wychowania przedszkolnego oraz kształcenia kompetencji kluczowych już od najwcześniejszych etapów edukacji.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo. Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa priorytetem w Polsce pozostaje zmniejszenie barier w dostępie do dobrej jakości edukacji przedszkolnej, w tym zmniejszenie dysproporcji w jej upowszechnieniu. Realizacja dodatkowych zajęć nie związana ze wzrostem liczby miejsc będzie możliwa zgodnie z zapisami Podrozdziału 3.2 oraz w zakresie wsparcia na rzecz dzieci z niepełnosprawnościami..
102.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.1	11	e	Usunąć warunek mówiący o tym, iż zajęcia dodatkowe mogą być realizowane tylko w tych placówkach, w których nie były realizowane od co najmniej 12 -cy	Warunek ten dyskryminuje aktywne placówki i zamyka im drogę do dalszego doskonalenia swojej oferty.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapisy zostaną przeformułowane.Podjęto decyzję o nieuwzględnianiu pełnym uwagi, kierując się przesłanką wynikającą z doświadczeń z wdrażania PO KL, iż rezygnacja z ograniczenia spowoduje zastępowanie środków własnych środkami unijnymi. Uwzględniono jednak postulat, iż ograniczenie dotyczy wyłącznie analogicznego zakresu zajęć dodatkowych. Ponadto dodano zapis mówiący, że dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowoutworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego.

103.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	13	g	Usunąć lub doprecyzować zapis.	Kto ma przygotować plan rozwoju edukacyjnego ucznia? Sam uczeń? Nie będzie w stanie określić "profilu ucznia". W jaki sposób uczeń szkoły podstawowej ma określić np. "cele do osiągnięcia w związku z otrzymanym stypendium"? Proponuje się dodać zapis, iż to nauczyciel - pedagog przygotowuje plan rozwoju edukacyjnego lub usunąć zapis.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
104.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	13	i	Słowo "stażysty" zamienić na "stypendysty"	w danym punkcie mowa o stypendyście a nie stażyście	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
105.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	8		Poprawić odwołanie do podrozdziału 3.2	powinno być 3.2 pkt 5	eksperyment	Uwaga uwzględniona
106.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	10		Poprawić odwołanie do podrozdziału 3.2	powinno być 3.2 pkt 8	eksperyment	Uwaga uwzględniona
107.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	14		Usunąć kryterium preferencji dla stworzenia pracowni międzyszkolnych	Jest to kryterium trudne do spełnienia a w wielu przypadkach nieodpowiadające potrzebom i możliwościom. Często ustalenie siatki zajęć i zapewnienie dojazdów w taki sposób aby z pracowni międzyszkolnej mogły korzystać różne placówki będzie bardzo trudne lub niemożliwe oraz będzie stanowiło utrudnienie w równym dostępie do dobrze wyposażonych placówek.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane kryterium nie wskazuje konieczności tworzenia takich pracowni, a wyłącznie preferencje dla tego typu działań.
108.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	19		Poprawić odwołanie do podrozdziału 3.2	powinno być 3.2 pkt 5	TIK	Uwaga uwzględniona
109.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	22		Poprawić odwołanie do podrozdziału 3.2	powinno być 3.2 pkt 8	TIK	Uwaga uwzględniona
110.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	23		Usunąć pierwszą część zapisu	Pierwsza część jest sprzeczna z ostatnim zdaniem tego samego punktu.	TIK	Uwaga uwzględniona
111.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	6	a	Poprawić odwołanie do podrozdziału 3.2		indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
112.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	8		Poprawić odwołanie do punktu 4 lit b	powinno być 4 lit c	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
113.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	5.1	12		Poprawić odwołanie do pkt 10	powinno być 11	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
114.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	5.1	16	d	Doprecyzować zapis.	W ppkt c wskazano, iż 150 godzin to minimalny czas trwania stażu. Wskazano również maksymalny wymiar, natomiast z ppkt d nie wynika wprost czy jeżeli staz będzie trwał więcej niż 150 godzin to należne jest wyższe wynagrodzenie	zawodowe	Uwaga uwzględniona
115.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	5.1	18	a	Mowa o najwyższych ocenach klasyfikacyjnych z przedmiotów technicznych a w pkt 11 lit. d mowa o przedmiotach zawodowych. Proponuje się ujednoczyć		zawodowe	Uwaga uwzględniona
116.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	5.1	18	e	Usunąć lub doprecyzować zapis.	Kto ma przygotować plan rozwoju edukacyjnego ucznia? Sam uczeń? Nie będzie w stanie określić "profilu ucznia". Proponuje się dodać zapis, iż to nauczyciel - pedagog przygotowuje plan rozwoju edukacyjnego lub usunąć zapis.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Fragment został usunięty

117.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.1	11	a	złagodzenie zapisu - wprowadzenie preferencji (zamiast warunku koniecznego) dla projektów, w których realizacji dodatkowych zajęć towarzyszy wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	umożliwienie finansowania dodatkowych zajęć również wtedy, gdy liczba dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym pozostaje niezmiennona	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona. Uwaga nie została uwzględniona z uwagi na zapisy Umowy Partnerstwa, zgodnie z którymi wsparcie edukacji przedszkolnej ze środków EFS w latach 2014-2020 powinno stanowić kontynuację wzmacniania roli wczesnej edukacji, poprzez zmniejszanie dysproporcji w jej upowszechnieniu. Tym samym, wsparcie dotyczące rozszerzenia oferty ośrodków wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci lub doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli może mieć wyłącznie charakter uzupełniający. Jednocześnie w kontekście ogromnych deficytów w obszarze dostępu do edukacji włączającej dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w tym w szczególności dzieci z niepełnosprawnościami, podjęto decyzję, iż powyższy warunek nie dotyczy dostosowania miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.
118.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.1	11	e	usunięcie zapisu pkt 11 lit. e)	zbędny warunek ograniczający dostęp do zajęć	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapisy zostaną przeformułowane.
119.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.1	13		zapis zagmatwany	intencja uniknięcia ryzyka podwójnego finansowania jest słuszna, jednak zapis jest chaotyczny i niejasny	przedszkola	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną przedredagowane, aby wykluczyć wątpliwości interpretacyjne.
120.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	3		wykreślenie zapisu "(...) realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najłabsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych oraz (...)" - reszta zapisu pozostaje	Nie należy faworyzować szkół najłabszych, trzeba jednakże motywować je do poprawy wyników. Przyczyny słabszych wyników mogą być bardzo różne, nierzadko wiążą się one np. z niską jakością pracy kadry nauczycielskiej, organizacją pracy szkoły - pomimo niezłej bazy dydaktycznej etc. Wystarczy druga część zapisu tego punktu Szkoły osiągające lepsze i najlepsze wyniki nie mogą być zaś defaworyzowane, czy wręcz "ukarane" za to, że lepiej kształcą.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
121.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	7	d	niejasny jest status koordynatora sieci.	Powstaje pytanie, czy jego wynagrodzenie może być finansowane w ramach projektu? W jakiej wysokości i jak długo?	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
122.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	8 a, 9, 13 e		brak konsekwencji w zapisach dotyczących projektów edukacyjnych - konieczność ujednolicenia	w pkt 9 - IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 8 (a zatem także projekty edukacyjne) będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły, a w pkt 12 d czytamy, iż projekt edukacyjny może być realizowany w czasie zajęć szkolnych lub w ramach zajęć pozaszkolnych - i słusznie	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały uszeregowane.
123.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	13	c	brak definicji przedmiotów matematycznych	Rodzi się wątpliwość, co jest przedmiotem matematycznym, poza matematyką.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

124.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	13	c	doprecyzowanie zapisu dotyczącego tzw. kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów	Nie jest jasne, czy uczeń ma osiągnąć najwyższe wyniki z przynajmniej jednego spośród podanych przedmiotów i mieć na koncie osiągnięcia w olimpiadach, konkursach itd., czy jest to traktowane alternatywnie. Co to znaczy osiągnięcia? Czy jest nim sam udział w olimpiadzie szczepła wojewódzkiego?	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
125.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	13	e	poszerzenie zapisu: okres ten może być skrócony, jeżeli uczeń zmieni szkołę, zakończy naukę w danej szkole/placówce systemu oświaty itp.	Należy przewidzieć takie okoliczności, które uniemożliwiają pobieranie stypendium przez okres 10 miesięcy.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Takie postanowienia powinny być określone regulaminie udzielania wsparcia stypendialnego.
126.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	13	f,g	czy stypendium ma charakter socjalny (wskazuje na to pkt 13 f)), czy motywacyjny, prorozwojowy (pkt 13 g))?		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Wytyczne zostały zmienione w tym zakresie.
127.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.2	13	h	"wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne" - niejasny, dyskusyjny zapis	Czy to oznacza kontrolę wydatków? Jak określić, czy stypendium wykorzystywane jest na cele edukacyjne? Kontrolować faktury?	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Nauczyciel opiekun powinien być doradcą i powinien pomagać w wyborze odpowiedniej oferty edukacyjnej. Wsparcie natomiast nie oznacza kontroli.
128.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	3		wykreślenie zapisu (...) realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najstabsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych oraz (...) - reszta zapisu pozostaje	Nie jakość pracy szkoły, a diagnoza potrzeb powinna być podstawą interwencji. Zwłaszcza, że w dalszej części podrozdziału 3.3. wyraźnie wskazuje się na konieczność przeprowadzenia diagnozy (w zakresie posiadanego przez szkołę sprzętu oraz stopnia przygotowania nauczycieli). Celem nie powinno być faworyzowanie (nagradzanie) słabeuszy, lecz zmniejszanie różnic w osiąganych przez szkoły wynikach oraz wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. Realizację takich celów winna zapewnić IZ.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
129.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.3	11		W związku z celem określonym w podrozdziale 3.3 pkt 1 niezrozumiałe jest, dlaczego wyposażenie pracowni szkolnych ma służyć tylko do zajęć poza siatką działań prowadzonych przez szkoły. Jeszcze trudniej jest z kompetencjami nauczycieli. Proponujemy wykreślenie tego warunku nie do spełnienia	Zapis przeczy idei, która przyświeca działaniom w zakresie tworzenia warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu.	eksperyment	Uwaga uwzględniona Zapis został zmodyfikowany.
130.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	2		wykreślenie "(...) z zastrzeżeniem pkt 27" i uzupełnienie o ten zapis pkt 5 lit. d)	pkt 27 odnosi się w całości do programów, o których mowa w pkt 5 lit. d)	TIK	Uwaga uwzględniona
131.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	3		wykreślenie zapisu (...) realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najstabsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych oraz (...) - reszta zapisu pozostaje	Nie jakość pracy szkoły, a diagnoza potrzeb powinna być podstawą interwencji. Celem nie powinno być faworyzowanie (nagradzanie) słabeuszy, lecz zmniejszenie różnic w osiąganych przez szkoły wynikach oraz wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów. Realizację takich celów winna zapewnić IZ.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
132.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	1, 5		Katalog działań wymienionych w pkt 5 stanowi w części wierne powtórzenie celu interwencji określonego w pkt1 . Proponujemy skonkretyzowanie zapisów pkt 5 b) i c).		TIK	Uwaga uwzględniona Pkt 1 został usunięty.

133.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	6	<p>Zapis mało czytelny ze względu na nadmierną liczbę odwołań do innych zapisów rozrzuconych w tekście "Wytycznych". Proponujemy zapisy: "pkt 6 lit. a) Działania, o których mowa w pkt 5 lit. A nie mogą być realizowane jako samodzielne przedsięwzięcia. Powinny być one zintegrowane z działaniami służącymi podnoszeniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli, o których mowa w pkt 5 lit. b). pkt 6 lit. b) Ze wsparcia dla działań wymienionych w pkt 5 lit. a-c mogą korzystać szkoły lub placówki systemu oświaty, w których na podstawie przeprowadzonej diagnozy stwierdzono konieczność ich podjęcia.</p> <p>Ponadto uwaga ogólna dotycząca całości tekstu "Wytycznych" : dla uproszczenia nadmiernie rozbudowanych zapisów, warto we wstępie do "Wytycznych" zaznaczyć, iż ilekroć mowa jest w nich o szkole należy przez to rozumieć także placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne lub zawodowe, o których mowa w art.... ustawy o systemie oświaty. Uprości to wiele rozbudowanych zapisów.</p>	<p>1. Skrócenie, uproszczenie zapisów, które uczynią je bardziej zrozumiałymi. 2. Działanie pkt 5 lit. C) to w istocie nie działanie a powtórzenie celu zapisanego w pkt 1. Propozycja zapisu (wzorem pkt 5 lit. d): "Programy rozwijania podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów"</p>	TIK	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Pkt 6 Wytycznych został przeformułowany.</p>
134.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	9	<p>Funkcjonalności powinny być osiągnięte w ramach i w czasie realizacji projektu.</p>		TIK	<p>Uwaga nieuwzględniona Celem zastosowania przedmiotowego zapisu jest przygotowanie szkół do wykorzystywania zakupionego sprzętu. Jak pokazała ewaluacja działań prowadzonych w ramach programu „Cyfrowa Szkoła” przeszkodą w realizacji działań zaplanowanych w jego ramach było nieprzygotowanie techniczne szkół do zastosowania sprzętu zgodnie z jego przeznaczeniem. Stąd też, w trosce o trwałość finansowanych ze środków EFS działań, wprowadzony został zapis warunkujący możliwość udziału szkół/ placówek w projekcie. Pewne elementy wskazane w ramach funkcjonalności możliwe są do sfinansowania ze środków EFS (np. zakup sprzętu) inne natomiast wymagają zaangażowania szkół. Jednocześnie, aby działania te były możliwe do spełnienia wydłużono termin osiągnięcia funkcjonalności do 6 miesięcy po zakończeniu działań projektowych.</p>
135.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.4	22,23	<p>Zapis w pkt 22 "...w podrozdziale 3.2 pkt 9" należy zastąpić zapisem "...w podrozdziale 3.2 pkt 8" lub całkowicie z niego zrezygnować.</p> <p>W pkt 23 zdanie trzecie powinno mieć brzmienie: "IZ RPO zapewnia, że zakupiony sprzęt, a także wiedza przeszkolonych nauczycieli będą wykorzystywane także do realizacji obowiązkowych zajęć szkolnych", choć wydaje się to być oczywiste.</p>	<p>Nie jest jasne (ani uzasadnione), dlaczego zakupione wyposażenie TIK oraz wiedza i kompetencje nauczycieli mają być wykorzystywane tylko poza podstawową siatką zajęć w szkole (ponadto powtarza się tu sprzeczność dotycząca projektów edukacyjnych, które mogą być wszak realizowane w czasie zajęć szkolnych - podrozdział 3.2, pkt 12 lit. d). Jednak w tym samym punkcie (23) wprowadza się obowiązek stosowania sprzętu i wiedzy nauczycieli na zajęciach obowiązkowych. Ostatecznie nie sposób zrozumieć tych zasad.</p>	TIK	<p>Uwaga uwzględniona</p>

136.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	1		Zapis "...przygotowanie szkół, w tym placówek systemu oświaty" - do tej pory te dwie grupy podmiotów były definiowane rozłącznie: szkoły i placówki systemu oświaty. Konsekwentnie należy tak to pozostawić lub we wstępie do "Wytucznych" zaznaczyć, iż ilekroć mowa jest w nich o szkole należy przez to rozumieć także placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie ogólne lub zawodowe, o których mowa w art.... ustawy o <u>systemie oświaty</u> .	W tekście "Wytucznych" używamy wyłącznie pojęcia "szkoła". Uprości to wiele zapisów.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
137.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	6	a	w podrozdziale 3.2 pkt 6 nie wymienia się form wsparcia, lecz mówi się tam o diagnozie przygotowania nauczycieli		indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
138.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	3.5	6	c	Niejasne pojęcie "lokalne zasoby specjalistycznych placówek specjalnych, (...)"	Zachodzi obawa, że ograniczając listę podmiotów do tzw. lokalnych nastąpi ograniczenie wyboru wykonawcy, wbrew przepisom prawa zamówień publicznych. Trudno także zrozumieć, dlaczego i jak przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcia ucznia młodszego i efektywnego stosowania pomocy dydaktycznych w pracy (pkt 4 b)) powinno być realizowane z wykorzystaniem lokalnych zasobów specjalistycznych placówek, o których mowa w pkt 6 c).	indywidualizacja	Wyjaśnienie Zapis został przeformułowany poprzez wskazanie preferencji dla tego typu działań, a nie konieczności zapewnienia ich realizacji.
139.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	5.1	16	c	niejasny sposób zwiększania/zmniejszania wymiaru godzin stażu, w zależności od długości okresu nauczania		zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
140.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	5.1	16	k	Wynagrodzenie opiekuna stażysty ustalono na zbyt niskim poziomie, a ponadto nie powinno być tak, by opiekun otrzymywał identyczne wynagrodzenie, niezależnie od tego, czy sprawuje pieczę nad jednym, czy nad sześcioma (maksymalnie) stażystami.	Stawka wynagrodzenia na poziomie =< 500 zł brutto za opiekę np. nad 6-cioma stażystami, przy stażu trwającym 150 godzin, jest zdecydowanie zbyt niska. Powinna ona wzrastać wraz ze wzrostem liczby stażystów powierzonych opiece opiekuna (podobnie jak w przypadku opiekuna stypendysty).	zawodowe	Wyjaśnienie Pracodawcom, którzy przyjmują uczniów na praktyczną naukę zawodu przysługuje refundacja ponoszonych kosztów wypłacana ze środków subwencji oświatowej. Zasady refundacji zostały określone w Rozporządzeniu MEN z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu. W ramach RPO finansowane są praktyki/ staże zawodowe, które wykraczają poza praktyczną naukę zawodu realizowaną na podstawie ww. dokumentu i finansowaną ze środków subwencji oświatowej. Rozwiązania zawarte w Wytucznych są analogiczne do tych, które są stosowane w systemie oświaty.
141.	Stowarzyszenie Aglomeracja Opolska	5.1	11 d) oraz 18 d)		W punkcie 11 d) mowa jest o stypendium dla uzdolnionych uczniów, nie wspominając o ich trudnej sytuacji materialnej. W punkcie 18 d) jako jedno z kryteriów przyznania stypendium podano kryterium dochodowe, co zawęża grupę beneficjentów.	Stypendium powinno mieć formę wyróżnienia i motywacji, niezależnie od sytuacji materialnej ucznia. Proponujemy wykreślenie zapisu pkt 18 d).	zawodowe	Uwaga uwzględniona

142.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	2.3	6		<p>Umowa Partnerstwa mówi o zwiększeniu kompetencji kluczowych (np. cyfrowych , w zakresie matematyki, nauk przyrodniczych) podając ich przykłady, tym samym nie zamyka katalogu kompetencji kluczowych. Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2006/962/WE z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie [Dz.U. L 394 z 30.12.2006] na pierwszym miejscu stawia porozumiewanie się w języku ojczystym, czyli traktuje ją jako najważniejszą kompetancję kluczową rzutującą na ogólny rozwój człowieka, bez której nie sposób podnieść wiedzy i umiejętności z innych dziedzin nauki, w tym, z tych które bezpośrednio wpływają na zwiększenie szans na zatrudnienie.</p> <p>Porozumiewanie się w języku ojczystym jest umiejętnością, która pozwala wyrażać swoje myśli, uczucia i opisywać zdarzenia zarówno w języku mówionym, jak i na piśmie (słuchanie, mówienie, czytanie i pisanie) oraz utrzymywać kontakty z innymi ludźmi na polu nauki, kursów szkoleniowych, pracy, a także w domu i w czasie wolnym. Polega m.in. na czytaniu i słuchaniu ze zrozumieniem, wyrażaniu się w sposób precyzyjny i zwięzły, umiejętności pisania różnych typów tekstów, umiejętności oddzielania informacji istotnych od nieistotnych, umiejętności korzystania z dodatkowych materiałów (notatki, wykresy, mapy etc.), aby napisać, zaprezentować lub zrozumieć różne typy przekazów – pisanych i mówionych (mowa, rozmowa, instrukcja, wywiad, debata etc.). Wszystkie kluczowe kompetencje są wzajemnie zależne i przygotowują w szczególności do życia zawodowego. Wyłączenie z Wytucznych porozumiewania się w języku ojczystym nie pozwoli na prowadzenie zajęć z zakresu j. polskiego co może doprowadzić do zmniejszenia osiągnięcia założonych celów w obszarze edukacji.</p>	definicje	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisu UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytucznych.</p>	
143.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	2.3	15		<p>Proponuje się bardziej czytelny zapis: osoby o niskich kwalifikacjach: osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie (tj. wykształcenie ponadgimnazjalne) - zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Kształcenia (ISCED 2011)</p>	<p>Obecny zapis: „osoby o niskich kwalifikacjach – osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 (zgodnie z ISCED 2011 (UNESCO)) włącznie” został sformułowany w sposób niejasny.</p>	definicje	<p>Uwaga uwzględniona</p>
144.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	2.3	25	a-c	<p>Należy doprecyzować, czy np. zespół szkół w skład, którego wchodzi szkoła podstawowa i gimnazjum traktowany jest jako jedna szkoła, czy należy odrębnie brać pod uwagę liczbę uczniów w szkole podstawowej oraz gimnazjum.</p>	<p>Obecny zapis mówi jedynie o szkole w zależności od jej wielkości.</p>	definicje	<p>Uwaga nieaktualna</p> <p>Fragment został usunięty</p>

145.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	2.3	23		Specjalne potrzeby ucznia wynikać mogą również z jego szczególnych uzdolnień, należy doprecyzować/uzupełnić zapis.	Specjalne potrzeby ucznia mogą również wynikać z jego ponadprzeciętnych uzdolnień. Powszechnie wiadomo, że uczeń szczególnie zdolny, dla pełnego wykorzystania swich zdolności w przyszłości (dla gospodarki, na rynku pracy) wymaga indywidualnego podejścia oraz zapewnienia warunków sprzyjających dalszemu rozwojowi uzdolnień. Potwierdza to zapis w pkt. 29 lit. h projektu Wytucznych.	definicje	Uwaga uwzględniona
146.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	2.3	29	g,h	Wsparciem powinny zostać objęte również osoby mające problemy/szczególne uzdolnienia w zakresie przedmiotów humanistycznych, zwłaszcza języka polskiego.	Zgodnie z uwagą dotyczącą kompetencji kluczowych.	definicje	Uwaga nieuwzględniona zaproponowane definicje mają charakter definicji legalnych, czyli takich, które ustalają znaczenie określonych pojęć wyłącznie na użytek tego dokumentu. Z uwagi na ograniczony zakres wsparcia EFS w obszarze edukacji wyłącznie do obszarów zdefiniowanych w UP, nie jest wskazane rozszerzanie przedmiotowego katalogu, gdyż da to pozorne przeświadczenie, że wsparcie uczniów o uzdolnieniach innych niż obecnie zdefiniowane w Słowniku Pojęć jest możliwe.
147.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	4	a	Proponuje się dodanie zapisu: tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego oraz wydłużenie godzin pracy placówek.	Często przedszkola otwarte są w godzinach, które nie pokrywają się z godzinami pracy rodziców, tym samym nie rozwiązują kwestii opieki nad dzieckiem.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
148.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	6	b	Proponuje się w uzasadnionych przypadkach dopuszczenie sytuacji, w której mimo iż nie zwiększa się liczba miejsc przedszkolnych podlegających pod dany organ prowadzący, jednak zwiększa się liczba miejsc lub tworzona jest nowa grupa w przedszkolu, w której do tej pory ich dostępność była zbyt mała w stosunku do zapotrzebowania.	Szczególnie w gminach miejskich często mamy do czynienia z sytuacją, kiedy w jednych przedszkolach (np. na obrzeżach) miejsca są dostępne, natomiast w innych bardzo duża grupa dzieci nie dostaje się do przedszkola. Rodzice często pracują w innej dzielnicy, czy nawet w innym mieście, nie są więc w stanie dowozić dziecka do bardzo odległego przedszkola. W związku z tym interwencja powinna umożliwiać tworzenie miejsc w przedszkolach/dzielnicach, gdzie istnieje na nie największe zapotrzebowanie.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zapisy umożliwiają tworzenie miejsc w przedszkolach/dzielnicach, gdzie istnieje na nie największe zapotrzebowanie. W opinii MIIIR konieczne jest wyeliminowanie sytuacji w latach 2007-2013, kiedy organ prowadzący likwidował miejsca w OWP, celem otwarcia nowych finansowanych z EFS w innym OWP. Postulujemy jego pozostawienie w obecnym brzmieniu.
149.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	6	e	Należy dodać: lub dostosowania OWP do potrzeb dzieci niepełnosprawnych.	Wskazane wydaje się umożliwienie ponoszenia wydatków dotyczących dostosowania przedszkola do potrzeb dziecka niepełnosprawnego również w przypadku, gdy nie wiąże się to ze wzrostem liczby miejsc wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
150.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	6	f	Należy dodać: lub dostosowania OWP do potrzeb dzieci niepełnosprawnych.	j.w.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
151.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	10		IZ RPO zapewnia, że w umowach o dofinansowanie projektu zawieranych z beneficjentami będą zawarte postanowienia zobowiązujące do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia finansowania utworzonych miejsc w ramach projektu.	Zapis <i>Wytucznych</i> narzucałby na projektodawców decydujących się na realizację projektów 2-letnich obowiązek utrzymania trwałości miejsca przez okres 3, a nie 2 lat. Ponadto, przeformułowanie zapisu w punkcie 10-tym jest konsekwencją zapisu punktu 3.1.6.c na str. 12 Wytucznych (diagnoza w perspektywie 3-letniej).	przedszkola	Wyjaśnienie Obowiązek utrzymania miejsc dot. 2 lat zgodnie z zapisami Wytucznych.

152.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	11	e	Proponuje się, aby zapis stanowił kryterium dodatkowe, a nie obligatoryjne w czasie oceny projektów.	Po zmianach dotyczących sposobu finansowania zajęć dodatkowych w przedszkolach często ich zakres został mocno ograniczony. W związku z czym racjonalne wydaje się umożliwienie rozszerzenia ich zakresu poprzez realizację projektu. Ponadto, zapis wyklucza przedszkola, w których obecnie realizowane są projekty w ramach Poddziałania 9.1.1 PO KL oraz te, które w przyszłości będą chciały ubiegać się po raz drugi o wsparcie z RPO, w związku z przyjęciem do przedszkola nowej grupy dzieci.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane.
153.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	12		IZ RPO zapewnia możliwość finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego zapewnia w okresie finansowania bieżącej działalności lub przez okres nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy.	Z treści punktu wskazanej w Wytocznych nie wynika jasno, czy zajęcia mogą być realizowane dopiero po 12 miesiącach funkcjonowania miejsca przedszkolnego, czy zajęcia mogą być realizowane przez 24 miesiące.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane, aby wykluczyć wątpliwości interpretacyjne.
154.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	15		Należy uzupełnić punkt o informacje przez kogo taka diagnoza powinna być przeprowadzona.	Uściślenie i doprecyzowanie zapisów punktu (podobnie jak zapisano w podrozdziale 3.2 pkt. 6).	przedszkola	Uwaga uwzględniona
155.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	2		Sugeruje się usunięcie lub doprecyzowanie zapisu: „Wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt 3”	Zapis: „Wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt 3” i zdanie go poprzedzające wzajemnie się wykluczają. Podrozdział 3.1 dotyczy zakresu interwencji EFS w obszarze edukacji przedszkolnej, natomiast Podrozdział 3.2 kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności wśród uczniów. Brak uzasadnienia dla obejmowania wsparciem przewidzianych dla uczniów, dzieci w wieku przedszkolnym.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona W podrozdziale 3.1 zaplanowano zajęcia dodatkowe wyróżniające zaplanowane deficyty, natomiast rozdział 3.2 zostanie rozszerzony o zajęcia poprawiające jakość (działania planowane w pkt. 3.1 i 3.2 to działania na rzecz zwiększania szans edukacyjnych dzieci).
156.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	13	a	Wnioskuje się o zmianę (usunięcie) fragmentu zapisu: (...) IZ RPO zapewni, że beneficjentem projektu będzie wyodrębniona komórka IZ RPO realizująca zadania w zakresie polityki oświatowej”	Z uwagi na to, że podział zadań pomiędzy poszczególne komórki UM należy do decyzji Zarządu Województwa proponuje się nie precyzować wprost rodzaju komórki, jaka miałaby realizować projekt pozakonkursowy. Poszczególne województwa mogą bowiem rozwiązywać te kwestie w różny sposób. Projekt może być realizowany w komórce odpowiedzialnej za całościową politykę oświatową samorządu województwa, przez wyodrębnione dla potrzeb prowadzenia projektów własnych komórki lub przez odrębne podmioty np. wojewódzkie jednostki samorządowe.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zastosowane rozwiązanie jest efektem negocjacji zapisów RPO z KE. Służby Komisji wyraziły zgodę na realizację tego typu działań w formule pozakonkursowej, pod warunkiem, że beneficjentem pozakonkursowym będzie wyodrębniona komórka IZ RPO. Usunięcie zapisu bądź jego modyfikacja zgodnie z propozycją będzie naruszeniem ustaleń z negocjacji.
157.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	13	c	Proponuje się wykreślenie słowa "interdyscyplinarne".	W rozporządzeniu MENiS z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad brak informacji o tym, by turnieje miały charakter dyscyplinarny (w przeciwieństwie do przepisów rozporządzenia dot. konkursów i olimpiad). Ponadto, wykreślenie słowa "interdyscyplinarne" przywróci możliwość brania pod uwagę wyników konkursów i olimpiad przedmiotowych bądź tematycznych.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

158.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	13	h	Proponuje się zmianę zapisów Wytocznych dot. opieki dydaktycznej, w szczególności proponuje się zniesienie wymogu opieki dydaktycznej nauczyciela lub – ewentualne – ograniczenie jego roli do odpłatnego sprawowania opieki dydaktycznej od momentu podpisania przez stypendystę umowy stypendialnej.	Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie projektów zwracamy uwagę, że zapisy projektu Wytocznych będą poważnie utrudniać realizację projektu zgodnie z przepisami prawa, w szczególności z ustawą z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2013 r. poz.1442 z późn. zm.). W trakcie otrzymywania stypendium uczniów – stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego lub doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych ucznia. W związku z powyższym wymogiem oraz biorąc pod uwagę sytuację, w której stypendystami są uczniowie klas pierwszych (czyli uczniowie zmieniający szkoły z początkiem roku szkolnego), zasadnym jest przeprowadzanie naboru wniosków o przyznanie stypendium na początku roku szkolnego. Opieka dydaktyczna w zakresie określonym w Wytocznych powinna być sprawowana przez cały okres otrzymywania stypendium (tj. najczęściej w trakcie trwania zajęć dydaktyczno-wychowawczych w danym roku szkolnym). Warunkiem koniecznym, choć niewystarczającym wypłaty wynagrodzenia za związane z tą funkcją obowiązki jest zawarcie z opiekunem umowy cywilnoprawnej, która z uwagi na charakter wykonywanych zadań powinna mieć formę umowy zlecenia. Z kolei wymóg objęcia wsparciem wyłącznie uczestników projektu warunkuje zawarcie umów o pełnienie opieki dydaktycznej po zawarciu umów stypendialnych (np. w przypadku gdy stypendysta odstąpi od podpisania umowy, nie jest także zawierana umowa z nauczycielem dotycząca pełnienia nad nim opieki dydaktycznej). Natomiast przepisy – przywołanej już – ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych determinują objęcie ubezpieczeniem zleceniobiorców od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia wykonywania zlecenia (art. 13 pkt. 2). Mając powyższe na uwadze sugeruje się stosowną zmianę zapisów Wytocznych, w szczególności proponuje się	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytocznych został zmieniony.
159.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	13	f	Proponuje się zmianę kryterium dochodowego uprawniającego do otrzymania stypendium: "(...) maksymalnie dwuipółkrotność (...)" ... zamiast "(...) maksymalnie dwukrotność (...).	Z uwagi na to, iż wartość kryterium dochodowego od lat nie nadąża za poziomem inflacji (przyjmując jako bazową wartość kryterium dochodowego w roku 2008 tj. rok, w którym po raz pierwszy były udzielane stypendia w ramach Poddziałania 9.1.3 PO KL) proponuje się realne zwiększenie kryterium dochodowego.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
160.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	13	i	Należy zmienić pojęcie "opiekuna stażysty" na "opiekuna stypendysty".	Punkt 9 dotyczy w całości stypendium dla uczniów, w tym także kwestii opieki nad stypendystą.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
161.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	3				kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

162.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.3	3		Proponuje się, aby kryterium mówiące o objęciu wsparciem szkół osiągających najniższe wyniki w nauce było kryterium dodatkowo premiowanym, a nie obowiązkowym.	Wyniki edukacyjne szkół nie zawsze są zależne od ilości organizowanych zajęć, czy zaplecza technicznego. W związku z tym zawężenie wsparcia do szkół o najniższych wynikach edukacyjnych może spowodować wykluczenie uczniów pozostałych placówek z dostępu do wsparcia, które pozwoliłoby im rozwijać swoją wiedzę i umiejętności w sposób dużo bardziej efektywny.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
163.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.4	3		Proponuje się, aby kryterium mówiące o objęciu wsparciem szkół osiągających najniższe wyniki w nauce było kryterium dodatkowo premiowanym, a nie obowiązkowym.	Wyniki edukacyjne szkół nie zawsze są zależne od ilości organizowanych zajęć, czy zaplecza technicznego. W związku z tym zawężenie wsparcia do szkół o najniższych wynikach edukacyjnych może spowodować wykluczenie uczniów pozostałych placówek z dostępu do wsparcia, które pozwoliłoby im rozwijać swoją wiedzę i umiejętności w sposób dużo bardziej efektywny.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
164.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	4	a	Proponuje się dodać zapis: jako uzupełnienie działań skierowanych do uczniów.	Taki zapis wynika z logiki interwencji w ramach PI 10i (działania skierowane do nauczycieli uzupełniają wsparcie kierowane do uczniów).	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Nie jest konieczne łączne realizowanie tych form wsparcia.
165.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.2	9		Należy doprecyzować.	Tak przedstawiony zapis w punkcie 9 znacznie ogranicza możliwości wsparcia w ramach punktu 8 dla lit a,d,e.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany.
166.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.3	6		Zasadnym jest aby dopuścić również możliwość realizowana przynajmniej dwóch z trzech wymienionych form, w tym punkt c powinien zawsze stanowić obowiązkowy element projektu.	Jeżeli nauczyciele w szkole posiadają kompetencje do prowadzenia nauczania opartego na metodzie eksperymentu należałoby umożliwić zakup odpowiedniego wyposażenia oraz prowadzenia zajęć dla uczniów.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
167.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.3	8		Błędnie odwołano się do Poddrozdziału 3.2 pkt 6.	Brak logicznego powiązania między punktami.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
168.	Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.3	10		Błędnie odwołano się do Poddrozdziału 3.2 pkt 8.	Brak logicznego powiązania między punktami.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
169.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.3	11		Należy umożliwić wykorzystywanie zakupionego sprzętu oraz wiedzy nauczycieli do realizacji obowiązkowych zajęć szkolnych.	Tak przedstawiony zapis jest nieracjonalny. Wykorzystanie wiedzy nauczycieli oraz zakupionego sprzętu, o którym mowa w punkcie 10 powinno być możliwe we wszystkich działaniach, w których są zaangażowani uczniowie.	eksperyment	Uwaga uwzględniona Zapis został zmodyfikowany.

170.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.4	20		Należy usunąć zawężenie źródeł pozyskania stosownej wiedzy i umiejętności przez przyszłych wykonawców.	Zdaniem opiniującego godzi w zasadę konkurencyjności ograniczenie/ wskazanie źródeł pozyskania wiedzy i umiejętności przez przyszłych wykonawców. Może to być przedmiotem odwołań i protestów składanych w związku z postępowaniami o udzielenie zamówienia publicznego. Zapewnienie odpowiedniego poziomu wiedzy wykonawcy jest istotne, jednak nie można stwierdzić, które szkolenia odbyte przez wykonawcę będą uznawane za wiarygodne, a które nie.	TIK	Uwaga uwzględniona
171.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.4	22		Błędnie odwołano się do Podrozdziału 3.2 pkt 9.	Brak logicznego powiązania między punktami.	TIK	Uwaga uwzględniona
172.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.4	7		Proponuje się przeformułowanie punktu, w taki sposób aby wyjaśnić celu zawiązania partnerstwa oraz rolę lidera.	Zapis jest niejasny, nie określa czemu służy przedmiotowe partnerstwo.	TIK	Uwaga uwzględniona
173.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.4	8	d	Należy doprecyzować, czy np. zespół szkół w skład, którego wchodzi szkoła podstawowa i gimnazjum traktowany jest jako jedna szkoła, czy należy odrębnie brać pod uwagę liczbę uczniów w szkole podstawowej oraz gimnazjum.	Obecny zapis mówi jedynie o szkole w zależności od jej wielkości.	TIK	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytucznych zostały doprecyzowane.
174.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.5			Należy uzupełnić podrozdział o elementy charakterystyczne dla indywidualizacji pracy z uczniem zdolnym (będący również uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych).	Z zapisów podrozdziału 3.5 nie wynika, że w ramach zaspokajania specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów przewiduje się także wsparcie dla uczniów szczególnie uzdolnionych. Tymczasem, uczniów takich także uznaje się za posiadających specjalne potrzeby edukacyjne. W całym podrozdziale jest mowa o działaniach niwelujących trudności, w tym w szczególności o zakupie sprzętu służącego wyłącznie do diagnozy problemów, pomijana jest kwestia diagnozy i wspierania uzdolnień uczniów (w tym brak informacji o zajęciach rozwijających uzdolnienia). W tym zakresie warto posiłkować się m.in. przepisami <i>rozporządzenia MEN z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.</i>	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnoszą się wyłącznie do specyficznych działań ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
175.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1			Brak informacji o możliwości zdobycia/ potwierdzenia kwalifikacji bez udziału w szkoleniu/ kursie/ nauce w szkole policealnej. Przewiduje się stworzenie "praktykom" możliwości potwierdzenia kwalifikacji (tu: w zakresie umiejętności zawodowych) np. poprzez zapewnienie dostępu do uznawanego, zapewniającego rzetelny poziom egzaminu.	W związku z planowaną w RPO WSL taką formą wsparcia proszę o uzupełnienie.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
176.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	3		Należy doprecyzować o jakich szkołach prowadzących kształcenie ogólne jest mowa.	Szkoły i uczniowie szkół prowadzących kształcenie ogólne wspierani są w ramach PI 10i.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został zmodyfikowany. Nie usunięto natomiast z katalogu grup docelowych uczniów szkół prowadzących kształcenie ogólne. Według IK UP ww. kategoria osób powinna mieć możliwość skorzystania ze wsparcia przewidzianego w przedmiotowym rozdziale.
177.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	7	i	Programy wspomaganie, o których mowa w pkt 6 lit. F, są realizowane z uwzględnieniem warunków wskazanych w podrozdziale 3.2 pkt 7.	Przytoczono niewłaściwy punkt.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

178.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	12		IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 11 będą realizowane	Przytoczono niewłaściwy punkt.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
179.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	16	c	Wątpliwości budzi zasadność wskazywania maksymalnej ilości godzin stażu.	Zaproponowany zapis dotyczący maksymalnej liczby godzin stażu w zasadniczej szkole zawodowej, technikum oraz szkole policealnej budzi wątpliwość, szczególnie w kontekście obowiązkowych zajęć praktycznych wynikających z podstawy programowej w poszczególnych typach szkół i kierunkach kształcenia.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
180.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	16	d	Proponuje się doprecyzować zapis dotyczący wypłaty stypendium stażowego.	Obecny zapis: " Za udział w stażu uczniowie otrzymują stypendium stażowe wypłacane za każde przepracowane 150 h " może sugerować, że w przypadku większej niż 150 liczby godzin uczniowie otrzymają wynagrodzenie jedynie za 150 godzin odbytego stażu. Ponadto, zapis ten jest sprzeczny z pkt 16 lit. c, który dopuszcza większą, niż 150 godzin liczbę godzin stażu.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
181.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	16	i	Proponuje się wprowadzenie następującej zmiany (dodanie słowa): "Na jednego opiekuna stażu nie może przypadać jednocześnie więcej niż 6 stażystów".	Z uwagi na to, że RPO są programami wieloletnimi oraz fakt, iż pewne podmioty gospodarcze wykazują się większą aktywnością w praktycznym przyuczaniu osób młodych do pracy w zawodzie, może się zdarzyć sytuacja kiedy w perspektywie kilku lat dany opiekun przekroczyłby liczbę 6 podopiecznych. Zakładając, że poprzez wyznaczenie tego limitu MliR chciało zapewnić właściwą jakość sprawowanej opieki wydaje się, że proponowana zmiana spełni zarówno cele przyświecające MliR, zapobiegnie wątpliwościom beneficjentów i nie ograniczy ponad miarę pracowników podmiotów gospodarczych w możliwościach przyuczania do zawodu osób młodych.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
182.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	16	k(i)	Proponuje się podniesienie stawki wynagrodzenia dla opiekuna stażu.	Refundowana stawka 500 zł brutto za 150h jest nieracjonalna w stosunku do stawek rynkowych, również w porównaniu do kosztów związanych z odbywaniem stażu w wysokości 5000 zł przewidzianych w pkt.16.lit.h	zawodowe	Uwaga uwzględniona Pracodawcom, którzy przyjmują uczniów na praktyczną naukę zawodu przysługuje refundacja ponoszonych kosztów wypłacana ze środków subwencji oświatowej. Zasady refundacji zostały określone w Rozporządzeniu MEN z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu. W ramach RPO finansowane są praktyki/ staże zawodowe, które wykraczają poza praktyczną naukę zawodu realizowaną na podstawie ww. dokumentu i finansowaną ze środków subwencji oświatowej. Rozwiązania zawarte w Wytucznych są analogiczne do tych, które są stosowane w systemie oświaty.
183.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	16	L	Wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 16 lit. j	Przytoczono niewłaściwy punkt.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
184.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	18	g	Wysokość wynagrodzenia przysługującego opiekunowi ucznia z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 18 lit. f.	Przytoczono niewłaściwy punkt.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

185.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	18	a	Proponuje się następującą zmianę kryterium: kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów musi uwzględniać następujące elementy: najwyższe oceny kwalifikacyjne uzyskane przez uczniów spośród przedmiotów technicznych zawodowych , osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach interdyscyplinarnych szczebla co najmniej wojewódzkiego.	W związku z zapisem pkt 11 lit d (pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych), przedmiot zawodowy nie zawsze musi zostać uznany za przedmiot techniczny. W rozporządzeniu MENiS z dnia 29 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad brak informacji o tym, by turnieje miały charakter dyscyplinarny (w przeciwieństwie do przepisów rozporządzenia dot. konkursów i olimpiad). Ponadto, wykreślenie słowa "interdyscyplinarne" przywróci możliwość brania pod uwagę wyników konkursów i olimpiad przedmiotowych bądź tematycznych.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
186.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	5.1	18	d	Należy usunąć kryterium dochodowe.	Stypendia nie mają charakteru socjalnego (patrz pkt 11 lit d - brak informacji o trudnej sytuacji materialnej).	zawodowe	Uwaga uwzględniona
187.	Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego	3.1	11	e	"dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których nie były one realizowane od co najmniej 12 miesięcy" - sugerujemy zmianę zapisu z ośrodka wychowania przedszkolnego na grupę przedszkolną	Wymóg nie dopuszczenia do finansowania, przez co najmniej 12 miesięcy, projektu całego ośrodka wychowania przedszkolnego spowoduje, że dzieci 3 letnie nowo przyjęte do przedszkola (wzrost upowszechnienia dotyczy przede wszystkim dzieci najmłodszych) nie będą mogły skorzystać z dodatkowych zajęć np. typu logopeda ze względu wcześniejszego dofinansowania placówki, co oznacza, ograniczenie traktowania priorytetowego dzieci najmłodszych.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona. Podjęto decyzję o nieuwzględnieniu uwagi, kierując się przesłanką wynikającą z doświadczeń z wdrażania PO KL, iż rezygnacją z ograniczenia spowoduje zastępowanie środków własnych środkami unijnymi. Uwzględniono jednak postulat, iż ograniczenie dotyczy wyłącznie analogicznego zakresu zajęć dodatkowych. Ponadto dodano zapis mówiący, że dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowoutworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego.
188.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	2 / - / -	1	-	Weryfikacja treści Wytycznych. Zmiana treści celu opublikowania Wytycznych.	Zgodnie z zapisem Wytycznych "określają warunki i procedury realizacji projektów w obszarze edukacji w ramach KPO i RPO współfinansowanych ze środków EFS..." oraz "Celem Wytycznych jest zapewnienie jednolitych warunków i procedur realizacji w ramach interwencji EFS usług edukacyjnych zarówno w obszarze kształcenia ogólnego, kształcenia i szkolenia zawodowego jak i edukacji osób dorosłych". Cele te odnoszą się zatem w szczególności do sposobu realizacji poszczególnych usług wdrażanych w zgłaszanych do dofinansowania projektach. A zatem cel Wytycznych jest niezgodny z podstawą prawną publikacji Wytycznych, na którą powołano się w Rozdziale 1. W art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014 - 2020 zawarto bowiem zapis, że wytyczne służą "zapewnieniu zgodności sposobu realizacji programów operacyjnych z prawem Unii Europejskiej (...) oraz spełniania wymagań określonych przez Komisję Europejską w tym zakresie, a także w celu zapewnienia jednolitości sposobu realizacji programów operacyjnych i prawidłowości zadań i obowiązków określonych ustawą...". Przedmiotowe Wytyczne odnoszą się natomiast do sposobu organizacji i zakresu poszczególnych typów operacji wdrażanych przez beneficjentów PO. W tym zakresie są niezgodne także ze wskazaną wcześniej Ustawą, gdyż zgodnie z jej treścią wydawane wytyczne "są skierowane do instytucji uczestniczących w ich realizacji". Do tego grona podmiotów nie należą natomiast beneficjenci uprawnieni do aplikowania o środki w ramach poszczególnych PO. Tym samym Wytyczne wchodzą w kompetencję poszczególnych programów operacyjnych, wskazując jednoznacznie na co mogą być wydatkowane środki oraz, co więcej, jaki jest cel realizacji działań w ramach wskazanych w Wytycznych priorytetów inwestycyjnych. Występuje również wątpliwość, czy zawężanie katalogu wydatków na poziomie tego dokumentu jest zgodne z treścią Wytycznych w zakresie	ogólne	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.

189.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	2 / 2.2 / -	4	-	Zweryfikowanie zapisu punktu 4 pod kątem obowiązku zapewnienia w umowie z beneficjentem stosowania Wytycznych	Zgodnie z punktem 1 Wytyczne skierowane są do IZ KPO i IZ RPO. Adresatem wytycznych nie są beneficjenci. W związku z powyższym nie ma podstawy, by beneficjenci byli zobowiązani do stosowania powyższych Wytycznych. To odpowiednie IZ powinny zorganizować swoje PO w sposób uwzględniający zapisy zawarte w Wytycznych. W ten sposób beneficjenci będą przestrzegali treści tego dokumentu.	ogólne	Uwaga uwzględniona
190.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	2 / 2.2 / -	-	-	Dodanie punktu dotyczącego dopuszczalnej częstotliwości zmian w treści Wytycznych.	Proponuje się, tak jak ma to miejsce w przypadku indeksacji stawek jednostkowych zwartych w załączniku do Wytycznych, by zmiana w treści Wytycznych dokonywana mogła być nie częściej niż raz w roku, a co do zasady zakres tej zmiany ma obejmować jedynie projekty, które zostały złożone po dniu opublikowania (lub wprowadzenia zmian) Wytycznych. Częste zmiany Wytycznych i dokumentów regulujących sposób organizacji projektów jest bowiem niekorzystny z punktu widzenia wdrażania dofinansowanych projektów, a zmiany w Wytycznych powodować mogą niepotrzebne zamieszanie i trudności w interpretacji zapisów projektów, tak jak miało to miejsce w mijającym okresie programowania.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Zmiana treści Wytycznych będzie dokonywana w miarę konieczności aktualizacji zapisów w nich zawartych.
191.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.1 / -	1	-	Usunięcie punktu.	Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowić może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzenia zakresu merytorycznego poszczególnych programów.	przedszkola	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.

192.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.1 / -	6	e	Usunięcie punktu.	Wykaz wydatków kwalifikowalnych do ujęcia w projekcie powinien być zgodny z Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków.... Zgodnie z tym dokumentem wydatek powinien spełniać określone warunki uznania za kwalifikowalny, w tym także celowości i te zapisy powinny być brane pod uwagę przy weryfikacji poprawności realizacji projektów pod kątem kwalifikowalności wydatków. Usunięcie tego punktu jest tym bardziej uzasadnione, gdyż wskazany w punkcie 6 e katalog nie jest zamknięty. Stanowić może więc jedynie sugestie dla projektodawców na temat wydatków, które mogą być uwzględnione w budżecie projektu (co nie znaczy, że spełniają kryteria kwalifikowalności). Bazując na kompetencja poszczególnych wytycznych sugeruje się, by jeżeli nie jest to niezbędne, nie umieszczać tego typu informacji w treści analizowanych wytycznych. Poza tym ograniczenie rodzaju wydatków do jakiegoś konkretnego katalogu może nie uwzględnić faktycznego zapotrzebowania oraz zakresu merytorycznego projektu ukierunkowanego na osiągnięcie celów i wskaźników konkretnego projektu, a tym samym i programu operacyjnego. Zakres tych wydatków, zgodnie z zapisami Wytycznych, wynikał będzie przede wszystkim z przeprowadzonej diagnozy. Sugeruje się zatem zamieszczenie ewentualnych wydatków, które nie mogą być uznane za kwalifikowalne (katalog negatywny o ile nie jest to zawarte w Wytycznych dot. kwalifikowalności wydatków) i pozostawienie otwartego katalogu wydatków uzależnionego od faktycznych potrzeb związanych z wdrożeniem projektu.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Przedstawiony w wytycznych katalog wydatków ma charakter otwarty. Co do zasady ma stanowić sugestie dla projektodawców na bazie projektów realizowanych w perspektywie 2007-2013.
193.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.1 / -	11	e	Usunięcie warunku.	Taki warunek nie jest uzasadniony merytorycznie. Godzi w interesy dzieci, dla których nie będzie możliwości sfinansowania dodatkowych zajęć. Dodatkowo punkt ten nie wskazuje na to, czy zajęcia te są realizowane ze środków organu prowadzącego ośrodek wychowania przedszkolnego lub odpowiedniej subwencji, wskazuje natomiast na ich realizację (wyklucza to ośrodki, w których tego typu zajęcia realizowane były nieodpłatnie np. przez rodzica, lub finansowane były przez samych rodziców...).	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy zostaną częściowo przeformułowane. Niemniej intencją jest ograniczenie ryzyka podwójnego finansowania.
194.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.1 / -	12	-	Proponujemy wydłużenie maksymalnego okresu finansowania dodatkowych miejsc wychowania przedszkolnego do okresu 24 miesięcy (dotyczy także zajęć dodatkowych).	Ma to znaczenie szczególnie na terenach, które są preferowane tj. o niskim wskaźniku upowszechnienia wychowania przedszkolnego - przede wszystkim małe ośrodki wiejskie, których zasoby budżetowe nie umożliwiają niemal natychmiastowego przejście finansowania nowoutworzonych ośrodków wychowania przedszkolnego. Biorąc pod uwagę obowiązkowego utrzymania tych miejsc, może to negatywnie wpływać na decyzję tego typu gmin o tworzeniu ośrodka wychowania przedszkolnego lub poszerzeniu liczby miejsc wychowania przedszkolnego. Maksymalny 24 miesięczny okres finansowania może zostać skrócony przez IZ RPO, jeżeli nie będzie tego typu potrzeb w danym regionie.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Intencją zaproponowanego ograniczenia wsparcia do 12 miesięcy była potrzeba zapewnienia demarkacji działań finansowanych ze środków EFS i źródeł krajowych. Zgodnie z propozycją MIR środki EFS mają stanowić wyłącznie bodziec ("pieniądze na rozruch") do uruchamiania nowych miejsc wychowania przedszkolnego celem upowszechniania dostępu do wychowania przedszkolnego, a nie zastępować dotację celową, która co do zasady ma za zadanie dofinansowanie zadań w obszarze wychowania przedszkolnego.

195.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.2 / -	1	-	Usunięcie punktu.	<p>Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Nie jest uzasadnione przytaczanie treści UP w zakresie PI 10i także w kontekście zakresu interwencji wskazanej w tym dokumencie. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowi może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzania zakresu merytorycznego poszczególnych programów.</p>	kompetencje kluczowe	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.</p>
196.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.2 / -	3	-	Usunięcie treści punktu lub weryfikacja zapisów.	<p>Problemy oraz zakres interwencji (w tym obszar) są każdorazowo określane w programie operacyjnym i odpowiednia IZ biorąc pod uwagę te problemy określać będzie kryteria, które pozwolą na wyłączny wybór lub preferencję dla grup docelowych, obszarów wsparcia, typów beneficjentów itd. IZ odpowiedzialna jest także za osiągnięcie zawartych w PO wskaźników, które podlegały uzgodnieniom z MiR, co najprawdopodobniej też będzie uwzględniane przy podejmowaniu decyzji dot. kryteriów wyboru projektów. Dodatkowo należy pamiętać, że zgodnie z projektem Wytycznych dot. wyboru projektów, kryteria podlegają procesowi konsultacji i są zatwierdzane przez ciało partnerskie, jakim są komitety monitorujące. Mając to na uwadze proponujemy rezygnację z ogólnego ustalania zakresu kryterium. Może się to mijać z faktycznym zapotrzebowaniem. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że punkt 3 nie do końca precyzuje na jakiej podstawie należy ustalić, że objęta wsparciem szkoła lub placówka osiąga najsłabsze wyniki</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.</p> <p>Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.</p>

197.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.2 / -	6	-	Weryfikacja treści punktu.	W Wytycznych, w odniesieniu do poszczególnych PI zawarto wymóg opracowania diagnozy w danym zakresie. Działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania systemu edukacji, w każdym przypadku zakładają opracowanie diagnozy "we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane". Wątpliwości budzi potencjał i możliwości zaangażowania się odpowiedniej instytucji systemu wspomagania pracy szkoły w opracowanie takiej diagnozy, przy uwzględnieniu znacznej liczby szkół, które mogą ubiegać się o realizację projektu. Skutkować to może albo ograniczeniem podejmowanej współpracy w tym zakresie, albo jakością wypracowanych diagnoz (np. ze względu na schematyczne podejście). Zwrócenie się znacznej liczby szkół i placówek o wsparcie i pomoc w opracowaniu diagnozy może stanowić "wąskie gardło" wdrażania przedsięwzięć edukacyjnych i ograniczać oddziaływanie PO, bądź nawet uniemożliwić wszystkim potrzebującym beneficjentom aplikowanie na równych zasadach. W związku z tym konieczne jest zweryfikowanie wymogów w tym zakresie. Należy także brać pod uwagę, że każde przedsięwzięcie powinno mieć swoje	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
198.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.2 / -	8	-	Usunięcie lub uzupełnienie treści wskazując, że podany zakres ma tylko przykładowy charakter (informacyjny).	Zakres wsparcia powinien uwzględniać przede wszystkim potrzeby zdiagnozowane na etapie przygotowania projektu. Zgodnie z treścią punktu wskazane instrumenty i działania mogą być realizowane " w szczególności" - nie stanowią więc zamkniętego i jedynego możliwego katalogu form wsparcia i działań podejmowanych w projektach, co powinno mieć odzwierciedlenie w treści Wytycznych, żeby niepotrzebnie nie sugerować beneficjentom do czego mogą lub powinni ograniczać swoje projekty (pisanie projektów pod zakres interwencji).	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Wytyczne nie są kierowane do beneficjentów tylko do Instytucji Zarządzających. Taki zapis sugeruje IZ, jakie formy wsparcia są możliwe do sfinansowania. IZ RPO na tej podstawie opracuje konkretny zakres działań możliwych do zrealizowania w RPO.
199.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.2 / -	13	f	Usunięcie punktu.	Skoro wsparcie skierowane jest do uczniów szczególnie uzdolnionych kryteria dochodowe nie są uzasadnione do zastosowania. Proponujemy pozostawienie kwestii ograniczenia wsparcia tylko do osób o określonym statusie majątkowym w gestii IZ RPO.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Wytyczne zostały zmienione w tym zakresie.

200.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.3 / -	1	-	Usunięcie punktu.	Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowi może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzenia zakresu merytorycznego poszczególnych programów.	eksperyment	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatami są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.
201.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.3 / -	3	-	Usunięcie treści punktu lub weryfikacja zapisów.	Problemy oraz zakres interwencji (w tym obszar) są każdorazowo określane w programie operacyjnym i odpowiednia IZ biorąc pod uwagę te problemy określać będzie kryteria, które pozwolą na wyłączny wybór lub preferencję dla grup docelowych, obszarów wsparcia, typów beneficjentów itd. IZ odpowiedzialna jest także za osiągnięcie zawartych w PO wskaźników, które podlegały uzgodnieniom z MiR, co najprawdopodobniej też będzie uwzględniane przy podejmowaniu decyzji dot. kryteriów wyboru projektów. Dodatkowo należy pamiętać, że zgodnie z projektem Wytycznych dot. wyboru projektów, kryteria podlegają procesowi konsultacji i są zatwierdzane przez ciało partnerskie, jakim są komitety monitorujące. Mając to na uwadze proponujemy rezygnację z ogólnego ustalania zakresu kryterium. Może się to mijać z faktycznym zapotrzebowaniem. Należy także zwrócić uwagę, że wskazany punkt nie do końca precyzuje na jakiej podstawie mają zostać określone kryteria. Podany katalog źródeł informacji o osiągnięciu najbliższych wyników jest jedynie przykładowy.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
202.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.3 / -	4	-	Usunięcie punktu	Argumentacja ograniczenia wsparcia tylko do szkół zlokalizowanych na terenach wiejskich nie jest znana. Podany wymóg nie uwzględnia zróżnicowania terenów wiejskich (np. oddalonych od dużych ośrodków miejskich oraz położonych na terenach przyległych). Nie odnosi się do faktycznego, zdiagnozowanego w regionie problemu, a jedynie opiera się najprawdopodobniej na ogólnych spostrzeżeniach, które być może są odpowiednie dla perspektywy kraju, jednak nie rozwiązują problemów lokalnych i regionalnych. Nie uwzględnia chociażby terenów zdegradowanych na obszarach miast i obszarów wyludzenia społecznego.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.

203.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.3 / -	5	-	Uzupełnienie treści punktu o "współpracę szkół z jednostkami badawczymi i naukowo-badawczymi oraz szkołami wyższymi"	Propozycja uzupełnienia wyniku z zakresu merytorycznego interwencji.	eksperyment	Uwaga częściowo uwzględniona Tego typu działania nie będą wskazywane jako samodzielne przedsięwzięcia możliwe do realizacji przez szkołę. Niemniej doprecyzowane zostało, że działania zaproponowane w Wytycznych powinny być realizowane we współpracy z wskazanymi podmiotami.
204.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.3 / -	6	-	Weryfikacja punktu z uwzględnieniem podanej wyżej zmiany treści.	Uzasadnienie w treści uwagi. Zmiana wyniku ze zmiany zaproponowanej wyżej.	eksperyment	Uwaga częściowo uwzględniona Tego typu działania nie będą wskazywane jako samodzielne przedsięwzięcia możliwe do realizacji przez szkołę. Niemniej doprecyzowane zostało, że działania zaproponowane w Wytycznych powinny być realizowane we współpracy z wskazanymi podmiotami.
205.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.3 / -	7	a	Usunięcie punktu.	Punkt 7 b odwołuje się do katalogu opracowanego przez MEN, który ma być obowiązujący dla beneficjentów. Stąd na tym etapie nie ma potrzeby wskazania wydatków, które mogą być tylko i wyłącznie podnoszone w ramach projektu. Tym bardziej, że katalog ten nie jest pełny (używa się zwrotów "itp." co tak naprawdę znosi klauzulę wyłączności). Przy kwalifikowalności wydatków proponujemy posługiwać się przede wszystkim zasadami wskazanymi w odpowiednich wytycznych. Ponadto - z jednej strony ogranicza się katalog wydatków, a z drugiej w punkcie 7d wskazuje, że wyposażenie pracowni "jest dokonywane na podstawie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie", co stoi w sprzeczności z wcześniejszymi zapisami w sytuacji zapotrzebowania wykraczającego poza zdefiniowany przez MEN lub Wytyczne katalog	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Katalog został opracowany przez MEN i uwzględnia wyposażenie niezbędne do prawidłowego prowadzenia zajęć edukacyjnych i realizacji podstawy programowej. W Wytycznych zostały wymienione wyłącznie kategorie wydatków możliwe do sfinansowania. Katalog opracowany przez MEN, który będzie dostępny via strona internetowa będzie zawierał precyzyjne określenia wszystkich elementów wyposażenia. Będzie on również na bieżąco aktualizowany.

206.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.3 / -	7	d	<p>Weryfikacja treści punktu.</p>	<p>W Wytocznych, w odniesieniu do poszczególnych PI zawarto wymóg opracowania diagnozy w danym zakresie. Działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania systemu edukacji, w każdym przypadku zakładają opracowanie diagnozy "we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane". Wątpliwości budzi potencjał i możliwości zaangażowania się odpowiedniej instytucji systemu wspomagania pracy szkoły w opracowanie takiej diagnozy, przy uwzględnieniu znacznej liczby szkół, które mogą ubiegać się o realizację projektu. Skutkować to może albo ograniczeniem podejmowanej współpracy w tym zakresie, albo jakością wypracowanych diagnoz (np. ze względu na schematyczne podejście). Zwrócenie się znacznej liczby szkół i placówek o wsparcie i pomoc w opracowaniu diagnozy może stanowić "wąskie gardło" wdrażania przedsięwzięć edukacyjnych i ograniczać oddziaływanie PO, bądź nawet uniemożliwić wszystkim potrzebującym beneficjentom aplikowanie na równych zasadach. W związku z tym konieczne jest zweryfikowanie wymogów w tym zakresie. Należy także brać pod uwagę, że każde przedsięwzięcie powinno mieć swoje uzasadnienie biznesowe, co jest weryfikowane na etapie oceny projektu.</p> <p>Należy także zwrócić uwagę, że wymóg diagnozy na dalszym etapie nie jest weryfikowany (nie ma takiego wymogu w Wytocznych), zarówno pod względem jej wyników jak i poprawności sporządzenia (w oparciu o wypracowane i udostępnione metodologie). Skoro taki wymóg pozostanie w Wytocznych proponuje się ustanowienie systemu weryfikacji jej sporządzenia lub obowiązek dołączenia takiej diagnozy do projektu. W przeciwnym wypadku zapisy Wytocznych mogą okazać się "martwe".</p>	eksperyment	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytocznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Opracowana przez beneficjenta diagnoza powinna być podstawą dla realizacji działań mających na celu wyposażenie szkół. Gwarantem poprawności takiej diagnozy jest wykorzystanie instytucji posiadających potencjał w tym zakresie (podmiotów, o których mowa w przypisie). Zawartość merytoryczna takiej diagnozy będzie natomiast przedmiotem oceny na etapie oceny zasadności realizacji konkretnych przedsięwzięć we wniosku o dofinansowanie.</p>
------	--	-------------	---	---	-----------------------------------	--	-------------	---

207.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	1	-	Usunięcie punktu.	Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowić może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzenia zakresu merytorycznego poszczególnych programów.	TIK	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatami są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.
208.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	3	-	Usunięcie treści punktu lub weryfikacja zapisów.	Problemy oraz zakres interwencji (w tym obszar) są każdorazowo określane w programie operacyjnym i odpowiednia IZ biorąc pod uwagę te problemy określać będzie kryteria, które pozwolą na wyłączny wybór lub preferencję dla grup docelowych, obszarów wsparcia, typów beneficjentów itd. IZ odpowiedzialna jest także za osiągnięcie zawartych w PO wskaźników, które podlegały uzgodnieniom z MiR, co najprawdopodobniej też będzie uwzględniane przy podejmowaniu decyzji dot. kryteriów wyboru projektów. Dodatkowo należy pamiętać, że zgodnie z projektem Wytycznych dot. wyboru projektów, kryteria podlegają procesowi konsultacji i są zatwierdzane przez ciało partnerskie, jakim są komitety monitorujące. Mając to na uwadze proponujemy rezygnację z ogólnego ustalania zakresu kryterium. Może się to mijać z faktycznym zapotrzebowaniem. Należy także zwrócić uwagę, że wskazany punkt nie do końca precyzuje na jakiej podstawie mają zostać określone kryteria. Podany katalog źródeł informacji o osiąganiu najbliższych wyników jest jedynie przykładowy.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
209.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	4	-	Usunięcie punktu	Argumentacja ograniczenia wsparcia tylko do szkół zlokalizowanych na terenach wiejskich nie jest znana. Podany wymóg nie uwzględnia zróżnicowania terenów wiejskich (np. oddalonych od dużych ośrodków miejskich oraz położonych na terenach przyległych). Nie odnosi się do faktycznego, zdiagnozowanego w regionie problemu, a jedynie opiera się najprawdopodobniej na ogólnych spostrzeżeniach, które być może są odpowiednie dla perspektywy kraju, jednak nie rozwiązują problemów lokalnych i regionalnych. Nie uwzględnia chociażby terenów zdegradowanych na obszarach miast i obszarów wykluczenia społecznego.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.

210.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	16	a	Zweryfikowanie treści punktu	Jak zdefiniować możliwość - czy nie weryfikuje tej możliwości realizacja PI ukierunkowanego na e-usługi, cyfryzację i inne działania, w których w przypadku wystąpienia szkoła mogłaby uzyskać wsparcie finansowe na zakup podobnego lub tożsamego sprzętu o podobnym lub tożsamym przeznaczeniu? Zapis punktu jest nieostry dla oceny spełnienia tego warunku i należy tego typu wątpliwe treści eliminować, gdyż skutkiem może być uznaniowość beneficjentów, podmiotów nadzorujących i kontrolujących spełnienie tego warunku.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
211.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	22	-	Usunięcie punktu.	Jak uzasadniano wcześniej Wytyczne nie powinny definiować celów realizacji projektów w ramach RPO, dodatkowo cel ten nie do końca jest zbieżny z celem podanym w punkcie 1.	TIK	Uwaga niejasna
212.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	31	-	Sugerujemy uwzględnienie w schematach personelu przedsiębiorstw w ramach projektów zakładających współpracę szkół z przedsiębiorstwami związaną własne z zaawansowanymi kompetencjami informatycznymi.	Propozycja wychodzi naprzeciw działaniom podejmowanym przez szkoły, w tym szczególnie zawodowe, związanym z inicjowaniem i współpracą z przedsiębiorstwami w zakresie prowadzonych kierunków kształcenia. Uwzględnienie pracowników takich podmiotów jest w tych przypadkach konieczne.	TIK	Wyjaśnienie Zaproponowane działania wpisują się w zakres określony w pkt 31 lit. b.
213.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	31	b	Doprecyzowanie zapisu "ekspertów z dziedziny..."	Użyty zwrot nie pozwala jednoznacznie określić jakie osoby lub podmioty mogą realizować szkolenia.	TIK	Uwaga uwzględniona Zapis został doprecyzowany.
214.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.4 / -	33	-	Usunięcie zapisu	Zapis jest nieostry, nie wiadomo o jakie doświadczenie konkretnie chodzi i co się kryje pod tym pojęciem. Takie nieostre sformułowanie umożliwia swobodną interpretację, a tym samym nie pozwala na jasne postawienie warunku oraz jego weryfikację.	TIK	Uwaga niewzeględniona IZ RPO ma możliwość dookreślenia warunków.
215.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.5 / -	1	-	Usunięcie punktu	Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowić może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzenia zakresu merytorycznego poszczególnych programów.	indywidualizacja	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.

216.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	3 / 3.5 / -	5	b	Weryfikacja wymogów.	Uwaga dotycząca przygotowania diagnoz została już wcześniej wskazana w odniesieniu do innych aspektów wsparcia w obszarze edukacji. Związana jest z potencjałem i ograniczonymi możliwościami wskazanymi w punkcie instytucji, które powinny uczestniczyć w przygotowaniu diagnoz.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
217.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	4 / 4.1 / -	1	-	Usunięcie punktu	Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczone w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może objmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowić może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzania zakresu merytorycznego poszczególnych programów.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.
218.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	4 / 4.1 / -	2 i 4	-	Weryfikacja treści punktów	Należy mieć na uwadze, że definicje podane w obu punktach mogą wzajemnie się wykluczać, gdyż osoby wymagające wsparcia (np. o niskich kwalifikacjach) w znacznej większości nie spełniają warunku samodzielnego i dobrowolnego zgłoszenia swoich potrzeb (gdyż po prostu ich nie odczuwają). Potwierdzają to liczne badania ewaluacyjne i analizy związane z uczestnictwem osób dorosłych w kształceniu ustawicznym.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona
219.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	4 / 4.1 / -	7	-	Usunięcie treści punktu	Treść punktu 7 zawiera się w wymaganiu wskazanym w punkcie 6.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Nie jest prawdą, że analogiczne informacje zostały zawarte w pkt 6, 7 i 8. Przede wszystkim należy mieć na uwadze, że RPO mogą obejmować inne kompetencje, niż językowe i komputerowe. Wówczas IZ musi mieć na uwadze konieczność zapewnienia procesów certyfikacji, bo taka jest konkluzja negocjacji. W przypadku dwóch kwalifikacji do których odwołują się Wytyczne wskazane jest doprecyzowanie o jakie systemy certyfikacji chodzi.

220.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	4 / 4.1 / -	8	-	Usunięcie treści punktu	Treść punktu 8 zawiera się w wymaganiu wskazanym w punkcie 6.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Nie jest prawdą, że analogiczne informacje zostały zawarte w pkt 6, 7 i 8. Przede wszystkim należy mieć na uwadze, że RPO mogą obejmować inne kompetencje, niż językowe i komputerowe. Wówczas IZ musi mieć na uwadze konieczność zapewnienia procesów certyfikacji, bo taka jest konkluzja negocjacji. W przypadku dwóch kwalifikacji do których odwołują się Wytyczne wskazane jest doprecyzowanie o jakie systemy certyfikacji chodzi.
221.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	1	-	Usunięcie punktu	Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowić może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzenia zakresu merytorycznego poszczególnych programów.	zawodowe	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.
222.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	8	-	Weryfikacja treści punktu.	Działania ukierunkowane na poprawę funkcjonowania systemu edukacji, w każdym przypadku zakładają opracowanie diagnozy "we współpracy z instytucją systemu wspomaganie pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane". Wątpliwości budzi potencjał i możliwości zaangażowania się odpowiedniej instytucji systemu wspomaganie pracy szkoły w opracowanie takiej diagnozy, przy uwzględnieniu znacznej liczby szkół, które mogą ubiegać się o realizację projektu. Skutkować to może albo ograniczeniem podejmowanej współpracy w tym zakresie, albo jakością wypracowanych diagnoz (np. ze względu na schematyczne podejście). Zwrócenie się znacznej liczby szkół i placówek o wsparcie i pomoc w opracowaniu diagnozy może stanowić "wąskie gardło" wdrażania przedsięwzięć edukacyjnych i ograniczać oddziaływanie PO, bądź nawet uniemożliwić wszystkim potrzebującym beneficjentom aplikowanie na równych zasadach. W związku z tym konieczne jest zweryfikowanie wymogów w tym zakresie. Należy także brać pod uwagę, że każde przedsięwzięcie powinno mieć swoje uzasadnienie biznesowe, co jest zweryfikowane na etapie oceny projektu.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.

223.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	15	-	Rozszerzenie zakresu podmiotów, z którymi podejmowana jest współpraca w zakresie organizacji staży i praktyk zawodowych oraz innych instrumentów zawartych w punkcie 11. Usunięcie zapisów tego punktu.	W obecnej treści zapisu ograniczono możliwość współpracy tylko i wyłącznie do pracodawców lub przedsiębiorców funkcjonujących w ramach SSE. To ograniczenie jest sztuczne i powodować będzie brak możliwości realizacji projektów przez szkoły, które z przyczyn możliwości organizacyjnych tych podmiotów nie będą mogły takiej współpracy podjąć. Co ważne, SSE nie są dostępne dla każdej szkoły także ze względu na odległość. Warunek wskazany w punkcie nie ma uzasadnienia merytorycznego dla modernizacji procesu przygotowania uczniów do wykonywania zawodu, ich kompetencji i umiejętności. Dla tego procesu nie powinna mieć znaczenia lokalizacja podmiotu a możliwości organizacji procesu w sposób pozwalający na nabycie kompetencji i umiejętności komplementarnych z programem kształcenia w danym punkcie.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MIIIR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.
224.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	16	e	Weryfikacja zapisów punktu z uwzględnieniem podejścia, w którym staż nie jest formą świadczenia pracy.	Wskazanie liczby godzin do przepracowania przez ucznia u przedsiębiorcy lub pracodawcy sugeruje, że staż jest formą świadczenia pracy, podczas gdy faktycznie jest formą doskonalenia zawodowego oraz nabywania doświadczenia zawodowego. Inne zapisy Wytucznych potwierdzają to podejście wskazując na program oraz efekty stażu i inne elementy wymagane do jego przeprowadzenia.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został doprecyzowany.
225.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	16	-	Uzupełnienie wymogów dotyczących organizacji stażu o obowiązek weryfikacji (przez beneficjenta lub inny zewnętrzny do pracodawcy podmiot) efektów osiągnięcia stażu w odniesieniu do planu stażu, który został opracowany.	Cele stażu powinny być weryfikowane, za ich realizację odpowiedzialny jest opiekun stażu i pracodawca. Ocena jakości organizacji stażu poprzez weryfikację faktycznych efektów stażu pozwoli na uniknięcie sytuacji, w której pracodawcy wykorzystują stażystów do realizacji zadań poślednich, niezwiązanych z programem stażu i w konsekwencji zajęcia te nie są pomocne uczniom, a pracodawcy traktują ich jak tanią siłę roboczą. Zwiększy to pewność, że pracodawcy przystępujący do programów stażowych będą brać wspólną odpowiedzialność za przygotowanie osoby młodej do realizacji określonego zakresu zadań zawodowych i kształtowanie pożądaných kompetencji w danym zawodzie lub na danym stanowisku pracy.	zawodowe	Wyjaśnienie Zaproponowane rozwiązanie zostało przewidziane w treści Wytucznych. Program stażu powinien obejmować również opis monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych. Oznacza to, że po stronie podmiotów realizujących tego typu działania leży obowiązek zapewnienia weryfikacji osiągniętych w ramach stażu lub praktyki efektów uczenia się.
226.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	18	d	Usunięcie punktu.	Propozycja wynika z charakteru wsparcia, które skierowane jest do uczniów zdolnych. Powinno ono być przekazywane bez względu na status materialny ucznia.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
227.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	19	e, i)	Dookreślenie warunku lub usunięcie punktu	Warunek nie został dookreślony. Wskazano bowiem, że wsparcie uzależnione jest od tego, czy istnieją możliwości ("nie jest możliwe") zapewnienia odpowiedniej infrastruktury. Takie kryterium jest ocenne i subiektywne, a tym samym trudne do zweryfikowania i łatwe do zakwestionowania. Wytuczne nie powinny powodować wątpliwości interpretacyjnych lecz je wyeliminować.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
228.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.1 / -	20	-	Usunięcie treści punktu	Zakres wsparcia powinien wynikać z przeprowadzonej diagnozy potrzeb. Treść punktu wskazuje tylko niektóre, przykładowe instrumenty i możliwości związane z realizacją projektu. Tym samym spełnia jedynie funkcję informacyjną oraz sugerującą i jako taki nie jest uzasadniony. Proponujemy usunięcie tego punktu, by nie powodował komplikacji i zamieszania w kontekście przygotowania projektów.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Wszystkie działania, które są finansowane ze środków EFS muszą wynikać z diagnozy. Katalog ma charakter otwarty i przykładowy, stad też nie wyklucza realizacji innych form wsparcia.

229.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.2 / -	1	-	Usunięcie punktu	<p>Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowi może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzenia zakresu merytorycznego poszczególnych programów.</p>	CKZIU	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatami są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.</p>
230.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.3 / -	1	-	Usunięcie punktu	<p>Zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 roku określanie celów wydatkowania EFSI jest właściwe dla dokumentu programu operacyjnego, który podlega uzgodnieniom m.in. w zakresie zgodności z celami Wspólnoty, w tym Umową Partnerstwa. Cele programów operacyjnych każdorazowo wynikają z diagnozy i są umieszczane w odpowiednim kontekście strategicznym. Zamieszczanie dodatkowych, niewynikających z treści PO, celów realizacji form wsparcia nie jest uzasadnione także charakterem tego dokumentu oraz celem jego opublikowania zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programu. Ustaw wskazuje również zgodnie z art. 31, że projekty mają realizować cele programów operacyjnych, a nie wskazane w innym dokumencie, w tym jakichkolwiek wytycznych. Realizacja celów programu jest natomiast spójna z innymi dokumentami o charakterze strategicznym i programowym (co zostaje zapewnione w procesie konsultacji i negocjacji). W tym kontekście dokument w randze wytycznych wydanych pod rygorem art. 5 ust. 1 naszym zdaniem nie może obejmować zakresu merytorycznego związanego z określaniem dodatkowych, nieprzewidzianych w PO celów do osiągnięcia poprzez uruchomienie poszczególnych typów operacji. Taki sposób procedowania stanowi może także próbę obejścia wskazanej dla programów operacyjnych ścieżki przygotowania i zatwierdzenia zakresu merytorycznego poszczególnych programów.</p>	doradztwo	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatami są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów. Tym samym, nie jest prawdą, że wskazują one cele dla pojedynczych projektów. Określone w ww. dokumencie cele interwencji EFS odnoszą się do oczekiwanych efektów, do osiągnięcia których powinna przyczynić się polityka spójności realizowana w latach 2014-2020. Tak zdefiniowane cele zgodne są zapisami Umowy partnerstwa oraz krajowych i zagranicznych dokumentów strategicznych.</p>

231.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	5 / 5.3 / -	6	j	Usunięcie punktu	Zgodnie z zapisami wytycznych i logiką przygotowania i wdrażania projektów zakres wsparcia wynikać powinien z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki i odpowiadać na jej specyficzne potrzeby. Nie jest zasadne, by te potrzeby sprowadzać do określonego katalogu zadań i działań, co uniemożliwić może rozwiązanie istniejącego rzeczywistego problemu lub potrzeby (a tym samym niepełną realizację celu dla danego obszaru funkcjonowania szkoły).	doradztwo	Uwaga nieuwzględniona Wszystkie działania, które są finansowane ze środków EFS muszą wynikać z diagnozy. Katalog ma charakter otwarty i przykładowy, stad też nie wyklucza realizacji innych form wsparcia.
232.	Firma B-Consulting Bartłomiej Gębarowski	Załącznik 1	2	-	Usunięcie treści dotyczącej wymogów organizacji zajęć, które nie mają wpływu na zastosowanie stawki jednostkowej tj. dotyczących czasu trwania pojedynczej sesji szkoleniowej (4 godziny przedzielone 15 minutową przerwą po 2 godzinach zajęć).	Zajęcia powinny być dostosowane do potrzeb i możliwości uczestników, a tym samym nie powinno się narzucać czasu trwania zajęć, gdyż może to być niemożliwe do zrealizowania (np. uczestnicy będą mogli wziąć udział w zajęcia dwugodzinnych) lub mniej dogodne w związku z łączeniem życia zawodowego z rodzinnym i bądź wymaganiami wynikającymi z życia zawodowego (organizacja zajęć weekendowych o dłuższym czasie trwania). Ograniczenia zawarte w załączniku nie realizują jakichkolwiek celów, a jedynie wprowadzają dodatkowy wymóg utrudniający realizację kursów. Dodatkowo nie mają związku z uznaniem sposobu rozliczania projektu w oparciu o stawkę jednostkową.	stawki	Wyjaśnienie Zastosowane ograniczenia związane z koniecznością zapewnienia konkretnego standardu realizacji szkoleń językowych.
233.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską (26 podmiotów)		8		Postulujemy o usunięcie z dokumentu "Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020" zapisu jednoznacznie faworyzującego jeden system certyfikacji i dopuszczenie, co jest jak się wydaje logiczne, wolnego wyboru przez beneficjenta systemu w ramach którego potwierdzone zostaną uzyskane kompetencje.	Wprowadzony zapis wskazujący jednoznacznie standard certyfikacji ECDL jako jedyny standard w obszarze Technologii Informatyczno-Komunikacyjnych stanowi jednoznaczne faworyzowanie w perspektywie finansowej 2014-2020 tegoż standardu z pominięciem innych dostępnych na rynku systemów certyfikacji, często o znacznie szerszym zakresie. Wprowadzenie jednoznacznego proponowanego zapisu pozbawi beneficjentów szansy wyboru systemu certyfikacji, w ramach którego chcą potwierdzić swoje kompetencje. Dodać należy, iż ECDL posiada wyłącznie jednego dostawcę w Polsce tj. Polskie Towarzystwo Informatyczne, które jako jedyny przedstawiciel Fundacji ECDL mającą swoją siedzibę w Dublinie przy zastosowaniu proponowanego zapisu staje się komercyjnym monopolistą rynkowym, co zaburza zasadę równego dostępu do rynku przez innych dostawców tożsamych usług. Dodatkowo podkreślić należy, iż wyłącznie dla obszaru TIK, został wskazany standard certyfikacji (ECDL). Szkolenia o charakterze zawodowym oraz językowym nie otrzymały podobnego zapisu wskazującego konkretny, wymieniony z nazwy, system certyfikacji uznany i faworyzowany w podobny sposób jak w przypadku obszaru TIK. Co więcej w przypadku obszaru językowego zostały wskazane jedynie ogólne wytyczne europejskie, które spełnione są przez większość zakorzenionych na rynku systemów certyfikacji językowych. Ograniczenie konkurencji następuje poprzez wskazanie tylko jednego z co najmniej kilku istniejących na polskim i europejskim rynku standardów certyfikacyjnych kompetencji ICT, które cechuje wysoka jakość i rozpoznawalność wśród pracodawców, takich jak chociażby Microsoft, Cisco, VCC, Postulujemy o usunięcie z dokumentu "Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020" zapisu jednoznacznie faworyzującego jeden system certyfikacji	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.

234.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską	Załącznik nr. 1 / II	42007	Wnioskujemy o wskazanie stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych w analogiczny sposób jak dla szkoleń językowych, tak by nie został wskazany konkretny standard certyfikatu dostępnego na rynku szkoleń komputerowych oraz zachowana stawka osobowa przy 60-godzinach przy założeniu liczebności grup wskazanej w dokumencie.	Wskazanie w stawkach jednostkowych jedynie standardu ECDL może skutkować preferencjami do dotowania ze środków UE w kolejnej perspektywie tego standardu i utrudnieniami do realizacji szkoleń informatycznych w innych międzynarodowych standardach, w których realizowane są na rynku szkoleniowym. Należy zaznaczyć, że jedynie dla kompetencji komputerowych został wskazany konkretny standard certyfikacyjny. Dodatkowo istnieje rozbieżność w ustaleniu podstawy taryfikatora, w przypadku szkoleń ECDL stawka jest jednostkowa niezależnie od ilości uczestników grupy oraz liczby godzin, co prowadzi do zawyżenia kosztów w przypadku krótkich szkoleń i dysproporcji w stosunku do taryfikatora zastosowanego w przypadku szkoleń językowych.	stawki	Uwaga niezasadna. Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.
235.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską	5.1	8	Rozszerzenie katalogu instytucji udzielających wsparcia.	Cel proponowanego zapisu i konieczność opracowania diagnozy jest bezsporna, tj. zapewnienie jakości i racjonalności wydatków związanych z uzupełnianiem kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego. Pod dyskusję chcielibyśmy poddać jednak sposób jej opracowania, a dokładnie rzecz biorąc podmioty we współpracy z którymi w/w diagnoza powinna być opracowana. Naszym zdaniem zasadne jest aby katalog podmiotów do współpracy podczas przygotowywania diagnozy został rozszerzony o podmioty branżowe, typu: przedsiębiorcy, organizacje zajmujące się badaniem systemu edukacji i rynku pracy, firmy szkoleniowe, firmy konsultingowe, izby rzemieślnicze itp. Wymienione instytucje stanowią bazę instytucji funkcjonujących na rynku pracy i bezpośrednio stykających się z osobami wykonującymi dany zawód. Instytucje te precyzyjnie i rzetelnie są w stanie wskazać braki kwalifikacyjne oraz technologiczne, które należy uzupełnić aby pracownik był w pełni wykwalifikowany do tego aby efektywnie funkcjonować na rynku pracy.	zawodowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści <i>Wytycznych</i> . Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Ponadto dopuszczone jest wykorzystanie potencjału innych podmiotów przy opracowaniu takiej diagnozy.
236.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską	3.4	5	Rozszerzenie katalogu form udzielanego wsparcia o dodanie punktu e) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych związanych z zawodem	Proponujemy dodanie punktu e) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych związanych z zawodem. Technologie informacyjno-komunikacyjne są wszechobecne w biznesie. Aby uczeń był odpowiednio przygotowany do wejścia na rynek pracy powinien otrzymać pakiet kompetencji związanych z obsługą technologii wykorzystywanych w danym zawodzie. Liczne badania potwierdzają brak obsługi maszyn i urządzeń wykorzystywanych w danej branży jako jedną z kluczowych kompetencji, której brakuje u absolwentów/kandydatów do pracy.	TIK	Wyjaśnienie Zaproponowana forma wsparcia może być jedną z możliwych form wsparcia uczniów, które zostały wymienione w <i>Wytycznych</i> . Jednocześnie katalog jest otwarty i to IZ RPO decyduje o zastosowaniu określonych form wsparcia.
237.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską	3.4	7	Rozszerzenie katalogu placówek mogących wejść w skład partnerstwa.	Proponujemy włączyć do instytucji mogących wejść w skład partnerstwa podmioty branżowe, typu: przedsiębiorcy, organizacje zajmujące się badaniem systemu edukacji i rynku pracy, firmy szkoleniowe, firmy konsultingowe, izby rzemieślnicze itp. Wymienione instytucje stanowią bazę instytucji funkcjonujących na rynku pracy i bezpośrednio stykających się z osobami wykonującymi dany zawód, posiadają niezbędną, nowoczesną infrastrukturę, odzwierciedlającą realne środowisko pracy.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu <i>Wytycznych</i>.

238.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską	5.3.	4		Wprowadzenie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych doradcy zawodowego w wyniku ukończenia certyfikowanych szkoleń w zakresie poradnictwa zawodowego.	Rozszerzenie możliwości uzyskania kwalifikacji doradcy zawodowego o ukończenie certyfikowanych kursów zwiększy dostępność do zawodu oraz nie zamknie możliwości tym osobom, które nie posiadają studiów podyplomowych, a legitymują się bogatym doświadczeniem zawodowym w świadczeniu usług z zakresu poradnictwa zawodowego. Jednocześnie pragniemy zaznaczyć, że w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 września 2013 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych nastąpiła deregulacja zawodu doradcy zawodowego i dla doradców zawodowych posiadających licencję I stopnia nie ma konieczności ukończenia studiów podyplomowych.	doradztwo	Uwaga uwzględniona Usunięto zapisy o konieczności realizacji studiów podyplomowych.
239.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską	5.3.	6	e	Rozszerzenie definicji Doradcy-konsultanta o pracowników innych instytucji zajmujących się poradnictwem zawodowym (posiadające status agencji zatrudnienia uprawnionych do świadczenie usług poradnictwa zawodowego), np. doradców zawodowych zatrudnionych w tych instytucjach mogących wykazać się doświadczeniem we współpracy ze szkołami (szczególnie na poziomie ponadgimnazjalnym)	Przygotowanie programu zewnętrznego wsparcia dla szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego będzie działaniem wymagającym dużego zaangażowania dlatego istnieje obawa, że ograniczona liczba pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w stosunku do ilości szkół spowoduje, że realizacja tych działań, będzie rozciągnięta w czasie i nie realizowana w sposób zapewniający pożądane efekty przy ograniczeniu czasowym. Proponujemy żeby Doradcy - konsultanci współpracujący ze szkołami ponadgimnazjalnymi mogli się rekrutować także z instytucji uprawnionych do świadczenia poradnictwa zawodowego i współpracują ze szkołami ponadgimnazjalnymi. Może to przynieść wymierną korzyść w postaci powiązania kształcenia zawodowego z faktycznymi potrzebami rynku pracy i pracodawców.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.
240.	Fundacja VCC wraz z siecią partnerską	5.3.	6	i	Wśród organizacji zewnętrznych wspierających szkolne doradztwo zawodowe proponujemy wymienić również organizacje/instytucje posiadające status agencji zatrudnienia uprawnionej do świadczenia usług poradnictwa zawodowego.	Rozszerzenie katalogu instytucji zewnętrznych wspierających szkolne doradztwo zawodowe pozwoli na uatrakcyjnienie oferty programu wsparcia szkoły w tym zakresie.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.

241.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	4		Należy rozszerzyć zapisy wytycznych o możliwość realizacji następujących typów operacji: - Dostosowanie funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego i doposażenie istniejącej infrastruktury wychowania przedszkolnego; - Indywidualizacja pracy z dzieckiem 3-4 letnim, w tym o specjalnych potrzebach edukacyjnych uwzględniająca zakup specjalistycznego sprzętu i pomocy dydaktycznych do placówek wychowania przedszkolnego koniecznych do rozpoznawania potrzeb, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dzieci niepełnosprawnych.	Wskazane typy operacji wynikają z RPO WO 2014-2020 przyjętego przez Komisję Europejską. Ponadto MliR podczas okresu programowania wskazywał na możliwość ich realizacji w ramach regionalnych programów operacyjnych, wprowadzając tym samym IZRPO WO 2014-2020 w błąd. Jednocześnie zarówno KE jak i MliR nie zgłosiły uwag do RPO WO 2014-2020 we wskazanym zakresie.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy wytycznych zostaną uzupełnione o ogólną klauzulę, że jeżeli IZ RPO wynegocjowało inny zakres interwencji to powinna określić własne zasady realizacji wsparcia.
242.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	5c, 11a		Należy zmienić zapisy w odniesieniu do typów projektów dot. realizacji zajęć dodatkowych i doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego. Zgodnie z zapisami Wytycznych powyższe przedsięwzięcia traktowane są jako uzupełnienie działań dot. tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego. Powyższe podejście jest niezgodne z zapisami RPO WO 2014-2020 przyjętego przez KE. W sytuacji zastosowania w Wytycznych powyższego podejścia postuluje się odstępstwo dla województwa opolskiego.	W województwie opolskim występuje największy w kraju stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego. Stąd co do zasady nie ma potrzeby tworzenia dodatkowych miejsc przedszkolnych. Jednak nie sposób oszacować indywidualnych potrzeb opiekunów dzieci w wieku przedszkolnym w kontekście przestrzennego rozłożenia zapotrzebowania na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych. Ponadto MEN dąży do sytuacji, aby od września 2015r. każde dziecko 4-letnie miało zagwarantowane miejsce w przedszkolu, a od 2017r. również każdy 3 latek. Stąd, aby nie zamknąć tego rodzaju wsparcia IZRPO WO 2014-2020 analizując uwarunkowania występujące w regionie założyła na poziomie RPO WO 2014-2020 utworzenie 100 miejsc wychowania przedszkolnego. KE przyjęła podejście IZRPO WO 2014-2020 zastosowane w odniesieniu do realizacji celu szczegółowego PI 10i. I tak zgodnie z zapisami Programu poprzez zwiększenie dostępu do edukacji przedszkolnej można rozumieć również możliwość uczestnictwa dzieci w zajęciach dodatkowych (szacuje się, iż ze wsparcia skorzysta ok. 10 460 dzieci). Uniemożliwienie przez zapisy <i>Wytycznych</i> zaplanowanego wsparcia doprowadzi do nieosiągnięcia oszczercowanych wartości docelowych wskaźników, a co za tym idzie również wskaźników ujętych w Ramach Wykonania, co może skutkować utratą środków po 2018 r.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zostanie wprowadzona ogólna klauzula dot. rozbieżności z RPO.
243.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	6	e v	Proponuje się doprecyzowanie zapisu: Wyposażenie placu zabaw wraz z ogrodzeniem	Niniejsze wynika z doświadczeń wdrażania perspektywy finansowej 2007-2013.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
244.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	13	a	Proponuje się zmianę zapisu. W sytuacji realizacji projektu pozakonkursowego beneficjentem projektu powinien być samorząd województwa lub jednostka samorządu województwa realizująca zadania w zakresie polityki oświatowej.	Wybór beneficjenta projektu pozakonkursowego powinien pozostać po stronie IZRPO. Powyższe wynika m.in. z potencjału poszczególnych instytucji, który różni się między regionami.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zastosowane rozwiązanie jest efektem negocjacji zapisów RPO z KE. Służby Komisji wyraziły zgodę na realizację tego typu działań w formule pozakonkursowej, pod warunkiem, że beneficjentem pozakonkursowym będzie wyodrębniona komórka IZ. Usunięcie zapisu bądź jego modyfikacja zgodnie z propozycją będzie naruszeniem ustaleń z negocjacji.

245.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 3/ Podrozdział 3.4	8	d	Należy dodać maksymalną wartość wsparcia dla szkół małych (do 100 uczniów).	Powyższe jest zgodne z rekomendacjami MliR oraz projektem rządowego Cyfrowa szkoła, tj. w oparciu o projekt wytycznych MIR Podrozdział 3.4 – Korzystanie z nowoczesnych technologii informacyjno – komunikacyjnych. Powyższe założenia przyjęte zostały w trakcie szacowania wskaźnika <i>Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych</i> . Powyższy wskaźnik uwzględniono w Ramach Wykonania. Podejście zastosowane w wytycznych może skutkować nieosiągnięciem założonych wartości docelowych i pośrednich.	TIK	Uwaga uwzględniona
246.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 3/ Podrozdział 3.5	6	b	Proponuje się doprecyzowanie zapisów.	Diagnoza stopnia przygotowania nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcia ucznia młodszego zgodnie z zapisami <i>Wytycznych</i> powinna uwzględniać narzędzia i metodologia opracowane przez MEN. Natomiast w zapisach <i>Wytycznych</i> brak szczegółowych informacji ww. zakresie	indywidualizacja	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
247.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 4/ Podrozdział 4.1	2		Należy zmienić zapisy w odniesieniu do wieku uczestników projektu. Zgodnie z zapisami <i>Wytycznych</i> możliwe jest wsparcie osób powyżej 25 roku życia. Powyższe podejście jest niezgodne z zapisami RPO WO 2014-2020 przyjętego przez KE, gdzie określono, że wsparciem objęte zostaną osoby dorosłe znajdujące się niekorzystnej sytuacji na rynku pracy od 18 roku życia. W sytuacji zastosowania w <i>Wytycznych</i> powyższego podejścia postuluje się odstępstwo dla województwa opolskiego.	W województwie opolskim odnotowuje się największe w kraju skutki zachodzących obecnie procesów demograficznych. Stąd przyjmuje się, iż zaprojektowane działania w obszarze kształcenia ustawicznego mogą mieć wpływ na negatywne strumienie demograficzne - migracje, w tym zagraniczne (województwo opolskie ma najwyższe w kraju wskaźniki migracji zagranicznych, w tym osób młodych). IZRPO WO 2014-2020 zaproponowane podejście przedstawiła KE podczas negocjacji Programu i jednocześnie uzyskała akceptację na wsparcie osób w wieku od 18 roku życia. Ponadto uniemożliwienie przez zapisy <i>Wytycznych</i> objęcia wsparciem wskazanewj grupy docelowej może doprowadzić do nieosiągnięcia oszczcowanych wartości docelowych wskaźników, a co za tym idzie również wskaźników ujętych w Ramach Wykonania, co może skutkować utratą środków po 2018 r.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
248.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Podrozdział 4.1			Należy dodać zapisy dotyczące realizacji projektów w ramach mechanizmu popytowego.	W zakresie PI 8 v mechanizm popytowy realizowany będzie poprzez Podmiotowy System Finansowania. Natomiast na chwilę obecną IK RPO nie określiła możliwości realizacji wsparcia podejścia popytowego w ramach kształcenia ustawicznego. Należy uzupełnić wytyczne o stosowne zapisy ww. zakresie. W sytuacji, gdy za budowę przedmiotowego systemu w kształceniu ustawicznym odpowiadać powinna IZ RPO proponuje się również ująć stosowne zapisy w <i>Wytycznych</i> .	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
249.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 4/ Podrozdział 4.1 Załącznik 1	pkt. 4 pkt. 1		Proponuje się rozszerzenie zaproponowanych stawek jednostkowych do realizacji kształcenia ustawicznego również w innych formach niż szkoleniach, np. studia podyplomowe.	Powyższe ogranicza możliwość realizacji kształcenia ustawicznego w ramach zastosowania mechanizmu popytowego. Wsparcie ograniczone zostało do ICT i języków obcych, stąd proponuje się nieograniczać formy udzielanego wsparcia.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na zmianę podejścia do kompetencji ICT stawki jednostkowe zostały zastosowane wyłącznie w odniesieniu do kursów językowych. Ponadto zakres stosowania tych stawek nie uległ zmianie.
250.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 4/ Podrozdział 5.1	11	j	Proponuje się doprecyzowanie zapisów.	Należy doprecyzować, że realizacja pozaszkolnych form kształcenia zawpodowego (KKZ, KUZ) dotyczy osób dorosłych. Powyższe wynika z WLWK 2014.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

251.	Urząd Marszałkowski Województwa Opolskiego	Rozdział 4/ Podrozdział 5.1	10, 15, 22		Proponuje się zmianę zapisów dotyczących kryterium wyboru projektów zapewniającego preferencję dla pracodawców lub przedsiębiorców działających w ramach SSE. Obecnie zapisy wymuszają na IZRPO zaproponowanie takiego kryterium, natomiast postuluje się wprowadzenie możliwości zastosowania takiego kryterium w przypadku uznania jego zasadności.	Obecnie w województwie opolskim w ramach SSE działa 38 inwestorów, z czego 17 to duże przedsiębiorstwa. Mając na uwadze słabo rozwinięta SSE w regionie zastosowanie wskazanych preferencji jest bezzasadne. Mając na uwadze zapisy RPO WO 2014-2020 oraz podejście KE podczas negocjacji Programu rekomenduje się zastosowanie kryterium wyboru projektu dotyczącego preferencji dla pracodawców lub przedsiębiorców działających w obszarze specjalizacji regionalnych.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MIIIR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.
252.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.1	11	e	Zapis niejasny. Proponuje się doprecyzować sytuację, w której można realizować zajęcia dodatkowe.	Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach, w których w ogóle nie były realizowane żadne zajęcia dodatkowe czy tylko zajęcia z planowanego katalogu.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną preredagowane aby wykluczyć wątpliwości interpretacyjne.
253.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.1	13		Zapis niejasny. Proponuje się doprecyzować, co jest przedmiotem sprawozdawania.	Skoro organ prowadzący nie przekazuje informacji na temat liczby dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego ani liczby dzieci korzystających z nowych miejsc przedszkolnych, to jakie informacje są przekazywane w sprawozdaniu.	przedszkola	Organ prowadzący ośrodek wychowania przedszkolnego w comiesięcznych sprawozdaniach przekazuje informacje dot. sposobu rozliczenia dotacji.
254.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	2		Proponuje się usunąć zapis: "Wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt 3."	Wsparcie dla przedszkoli powinno być oddzielone od wsparcia dla placówek szkolnych. Łączenie wsparcia powoduje niejasności co do zakresu wsparcia i doboru grupy docelowej.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona W podrozdziale 3.1 zaplanowano zajęcia dodatkowe wyrównujące zaplanowane deficyty, natomiast rozdział 3.2 zostanie rozszerzony o zajęcia poprawiające jakość (działania planowane w pkt. 3.1 i 3.2 to działania na rzecz zwiększania szans edukacyjnych dzieci).
255.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	3		Proponuje się zmianę zapisów na: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana przede wszystkim do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne (...)"	Zawężanie wsparcia wyłącznie do placówek osiągających słabsze wyniki jest niezasadne.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
256.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	8	g	W przedmiotowym punkcie jest wskazane: " <i>Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności może objąć w szczególności:</i> g) <i>nawiązywanie współpracy z otoczeniem zewnętrznym w celu realizacji programów edukacyjnych;</i> ". W opinii WUP Opole zapis z pkt.g jest zbyt ogólny i wymaga doprecyzowania, kim/czym jest "otoczenie zewnętrzne".	W opinii WUP Opole zapis z pkt.g jest zbyt ogólny i wymaga doprecyzowania, kim/czym jest "otoczenie zewnętrzne". Doprecyzowanie przedmiotowych zapisów nie będzie budziło w przyszłości zastrzeżeń podczas realizacji czy weryfikacji projektu.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
257.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	13	i	Proponuje się korektę zapisów z opiekun stażysty na opiekun stypendysty.	Punkt 13 dotyczy pomocy stypendialnej, nie staży.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

258.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	3		Proponuje się zmianę zapisów na: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana przede wszystkim do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najłabsze wyniki edukacyjne (...)"	Zawężanie wsparcia polegającego na wprowadzaniu eksperymentu jako sposobu nauczania wyłącznie do placówek osiągających słabsze wyniki jest niezasadne. Wprowadzanie nowych metod powinno dotyczyć wszystkich placówek.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
259.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	7	d	Niejasne zapisy	Nie jest jasne, w jaki sposób wskazane podmioty (PPP, biblioteka pedagogiczna) mogą pomóc w przeprowadzeniu badania dotyczącego zapotrzebowania na wyposażenie pracowni czy zakup pomocy dydaktycznych do nauk przyrodniczych, zwłaszcza, że lista możliwych do zakupu elementów wyposażenia jest określona.	eksperyment	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
260.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	8		Zmiana numeru punktu. Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu obejmuje formy wsparcia wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5.	Formy wsparcia dla nauczycieli wymienione są w pkt.5.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
261.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	10		Zmiana zapisu: "Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 8".	Formy wsparcia, do których odnosi się pkt 10 wskazano w pkt. 8 podrozdziału 3.2	eksperyment	Uwaga uwzględniona
262.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.4	3		Proponuje się zmianę zapisów na: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana przede wszystkim do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najłabsze wyniki edukacyjne (...)"	Zawężanie wsparcia polegającego na wykorzystaniu TIK wyłącznie do placówek osiągających słabsze wyniki jest niezasadne. Wprowadzanie nowych technologii do nauczania powinno dotyczyć wszystkich placówek.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

263.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.4	9	b	Proponuje się doprecyzować zapisy.	Nie jest jasne, co kryje się pod sformułowaniem "zestaw przenośnych komputerów"	TIK	Wyjaśnienie Komputer przenośny należy rozumieć jako komputer przeznaczony do przenoszenia z jednego miejsca w drugie, łącznie z klawiaturą i wyświetlaczem.
264.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 3/ Podrozdział 3.5	8		Proponuje się zweryfikować wskazany punkt 4b	Zaproponowane warunki realizacji interwencji sugerują konieczność odniesienia się do punkt 4 lit. c	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
265.	Wojewódzki Urząd Pracy w Opolu	Rozdział 5/ Podrozdział 5.1	17		Proponuje się doprecyzowanie zapisu: Podstawą prawną organizacji kształcenia zawodowego praktycznego jest rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu.	W punkcie 16a zdefiniowano staż jako coś wykraczającego poza ramy praktyki zawodowej czy zajęć praktycznych określonych dla danego zawodu, a te właśnie formy obejmuje przytoczone Rozporządzenie. Nie jest więc zasadne powoływanie się na ww. podstawę prawną w przypadku stażu.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
266.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 2/ Podrozdział 2.3	28	a-c	Jak należy rozumieć pojęcie uczeń młodszy?	Czy jest to uczeń od klasy I szkoły podstawowej do III gimnazjum włącznie? Czy tylko <u>przekraczający</u> etap, czyli kl.I i kl.IV szkoły podstawowej oraz I gimnazjalna?	definicje	Uwaga uwzględniona Definicja została doprecyzowana.
267.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 2/ Podrozdział 2.3	29	g,h	dodać: (...) szczególnie zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych;	Nie należy ograniczać się do wskazanych przedmiotów. Jednym z generalnych celów wsparcia, wynikających z zapisów, jest wyrównywanie szans. Brak wsparcia dla uczniów z trudnościami/uzdolnieniami w zakresie innych przedmiotów, w tym humanistycznych, ale również zawodowych, będzie rzutował na dalsze efekty nauczania.	definicje	Uwaga częściowo uwzględniona Z pkt g usunięto listę przedmiotów. W odniesieniu do pkt h należy mieć na uwadze, że zaproponowane definicje mają charakter definicji legalnych, czyli takich, które ustalają znaczenie określonych pojęć wyłącznie na użytek tego dokumentu. Z uwagi na ograniczony zakres wsparcia EFS w obszarze edukacji wyłącznie do obszarów zdefiniowanych w UP, nie jest wskazane rozszerzanie przedmiotowego katalogu, gdyż da to pozorne przeświadczenie, że wsparcie uczniów o uzdolnieniach innych niż obecnie zdefiniowane w Słowniku Pojęć jest możliwe. Niemniej jednak rozszerzono katalog przedmiotów o przedsiębiorczość.
268.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 2/ Podrozdział 2.3	29		dodać wyjaśnienie pojęć: metoda eksperymentu oraz innowacja	Wyjaśnienia wymaga czy należy je rozumieć zgodnie z rozporządzeniem MEN w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki.	definicje	Wyjaśnienie Z treści Wytucznych usunięte zostało określenie dotyczące „innowacyjności” stad nie ma konieczności jego uszczegóławiania. Metoda eksperymentu jest natomiast ogół działań możliwych do realizacji w Rozdziale 3.3 w zakresie przedmiotów przyrodniczo-matematycznych.
269.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 3/ podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	4	a-c	Wsparcie powinno dotyczyć również wydłużenia godzin pracy przedszkoli.	Jest to jedna z istotnych form wsparcia. Przedszkola - zwłaszcza w małych miejscowościach, działają w skroconym wymiarze, co stanowi barierę dla pracujących rodziców, którzy w efekcie rezygnują z posyłania dziecka do przedszkola.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
270.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/ podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	6	d iv)	likwidacja słowa nowej i pozostawienie zwrotu bazie lokalowej	Wskazanie na nową bazę lokalową może ograniczyć możliwość tworzenia ośrodków w już istniejącej bazie (poza wymienionymi w lit i - iii)	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Do istniejącej bazy odnoszą się pkt. d) i-iii. Pkt. ic dot. wyłącznie OWP nowowytuczonych.
271.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/ podrozdział 3.2	1		Zmiana zapisu "wyposażenie ich w kompetencje kluczowe" na "podnoszenie wiedzy i kwalifikacji w zakresie kompetencji kluczowych"	W ramach realizowanych projektów raczej nie ma możliwości wyposażenia uczniów w kompetencje kluczowe, można za to podnosić ich kwalifikacje w tym zakresie lub wyposażać w poszczególnych elementach wchodzących w skład kompetencji kluczowych.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

272.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 3/podrozdział 3.2	2		"IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności jest skierowane wyłącznie do publicznych lub niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych, placówek systemu oświaty, a także nauczycieli i uczniów tych szkół i placówek."	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO wnioskuję, by wsparciem obejmowało również szkoły policealne. Ścieżki kształcenia części zawodów, szczególnie w przypadku większości zawodów medycznych i opiekuńczych, możliwe są dopiero na etapie szkoły policealnej (w przypadku zawodów medycznych na etapie szkoły ponadgimnazjalnej możliwe jest to jedynie w dwóch zawodach). W przypadku województwa opolskiego usługi medyczne stanowią jedną z branży kluczowych dla rozwoju gospodarczego. Istnieje realna potrzeba wsparcia nauczania w ww. placówkach. Wskazano m.in., iż istnieje potrzeba rozwijania wśród uczniów szkół policealnych innowacyjności, umiejętności pracy zespołowej, istnieją obszary wymagające wsparcia w zakresie przygotowania tej grupy docelowej do funkcjonowania na rynku pracy.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
273.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	4		dodanie słów "w tym przede wszystkim w zakresie kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej czy przedsiębiorczości	Dodanie tych słów wskaże priorytety w zakresie kształtowania postaw umiejętności	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
274.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	5		dodanie do listy - wyjazdów studyjnych, krajowych i zagranicznych	Jeden z ważnych elementów podnoszenia wiedzy i kwalifikacji nauczycieli	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Katalog ma charakter otwarty. Do decyzji IZ RPO pozostaje możliwość rozszerzania tego katalogu zgodnie z zapisami Programu.
275.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	4	a	dodanie do tej grupy również kadry administracyjnej i zarządzającej placówkami oświatowymi	Rozszerzenie pozwoli na podnoszenie kwalifikacji i kompetencji osób, które będą realizowały i wdrażały oraz nadzorowały procesy modernizacyjne szkół w zakresie podnoszenia kwalifikacji nauczycieli.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Takie osoby będą wspierane w PO WER
276.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2 oraz Rozdział 5	5 (Podrozdział 3.2) oraz 11 (Rozdział 5)	i (Podrozdział 3.2) oraz d (Rozdział 5)	Czy istnieje możliwość połączenia projektów stypendialnych, o których mowa w Podrozdziale 3.2 oraz Rozdziale 5 w jeden projekt stypendialny z zachowaniem kryteriów wynikających z wytycznych (tj. uczniowie szkół ogólnokształcących wykazują osiągnięcia z przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, itp., a uczniowie szkół zawodowych wykazują osiągnięcia z zakresu przedmiotów technicznych)	Zgodnie z zapisami RPO WO 2014-2020 projekt stypendialny obejmuje kształcenie ogólne, jednak z niniejszych wytycznych wynika, iż uczniowie obciążeni pomocą stypendialną, o której mowa w Podrozdziale 3.2 (które pokrywają się z zapisami RPO WO 2014-2020) mogą wykazywać jedynie osiągnięcia w ramach przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, bez osiągnięć w ramach przedmiotów technicznych lub zawodowych co może spowodować, że niektórzy uczniowie szkół zawodowych mogą być wykluczeni z udziału w projekcie – z zapisów RPO WO 2014-2020 nie wynika, iż planuje się realizację projektu stypendialnego, skierowanego jedynie do szkół realizujących kształcenie zawodowe. Mając to na uwadze, zasadnym jest połączenie obu projektów stypendialnych – wtedy uczniowie szkół o kształceniu ogólnym wykazują osiągnięcia w ramach przedmiotów ogólnych, a uczniowie szkół zawodowych wykazują osiągnięcia w ramach przedmiotów zawodowych.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 projekt wybrany do dofinansowania może być realizowany wyłącznie w ramach jednego PI. Jedną z możliwości połączenia wsparcia przewidzianego do realizacji w ramach różnych PI jest zastosowanie rozwiązania, o którym mowa w art. 32 Ustawy, czyli projektów zintegrowanych.
277.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	7	c - ii	dodanie słów "lub placówki doskonalenia nauczycieli"	Wskazanie jednostek regionalnych lub lokalnych doskonalenia nauczycieli jako jednostek posiadających adekwatną wiedzę i programy dostosowane do regionalnego rynku edukacyjnego.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
278.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	7	c - iii	dodanie słów lub rozwój istniejących sieci współpracy	Zupełnie pomija się istniejące sieci współpracy działające na poziomie lokalnym i ponadlokalnym.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

279.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	7	d	dodanej również możliwości wsparcia istniejących sieci z wykorzystaniem istniejących platform współpracy	Zupełnie pomija się istniejące sieci współpracy działające na poziomie lokalnym i ponad lokalnym.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
280.	Departament Edukacji i Rynku Pracy	Rozdział 3/podrozdział 3.2	8	d	Wyjaśnia wymaga rozumienie <u>innowacyjnych</u> form nauczania.	Czy jest zgodne z rozporządzeniem MEN w sprawie warunków prowadzenia działalności innowacyjnej i eksperymentalnej przez publiczne szkoły i placówki.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
281.	Departament Edukacji i Rynku Pracy	Podrozdział 3.2	8	i	Proponuje się dodać zapis „między innymi uzdolnionych w zakresie...”	Taki zapis rozszerza katalog przedmiotów, w ramach których uczniowie mogą wykazać swoje osiągnięcia.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Ograniczenie wynika z zakresu wsparcia w ramach PI10i, określonego w UP. Niemniej, jeżeli IZ RPO wynegocjowała taki zapis w RPO to może zastosować inne rozwiązanie.
282.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	8		dodanie możliwości tworzenia lokalnych regionalnych map/list miejsc edukacji bezpośredniej		kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania nie wpisują się w zakres możliwej interwencji określonej dla PI 10i.
283.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	9		Zmiana zapisu z "będą realizowane" na "mogą być realizowane"	Części propozycji wskazanych na liście nie da się realizować poza podstawową siatką działań prowadzoną przez szkoły. Jeżeli system rozwoju ma funkcjonować po zakończeniu okresu 2014 -2020 musi być włączany do normalnego funkcjonowania placówek oświatowych.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany.
284.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	12		Narzuć minimalnej liczby projektów realizowanych w szkołach (czy przez szkoły??) może być niemożliwe do realizacji. Usunięcie zapisu.	Brak określenia co rozumiemy pod pojęciem projekt edukacyjny. Czy chodzi tylko o projekty finansowane w ramach NSRO czy też również ze środków pochodzących z innych źródeł. A co w przypadku gdy szkoła nie będzie chciała realizować projektów. Nie określono również czy kwalifikuje się tu udział szkoły w projektach składanych przez inne jednostki. Propozycja usunięcia lub doprecyzowania zapisu. IZ nie ma narzędzi do realizacji takich zamierzeń.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
285.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	12	e	Usunięcie punktu	Jak realizować zapis jeśli uczeń uczestniczył w kilku projektach w tym w projektach realizowanych poza szkołą lub finansowanych z innych źródeł. Może wystąpić sytuacja iż nie będzie możliwości lub miejsca umieszczenia zapisu na samym świadectwie. Może pójść w kierunku certyfikatów uczestnictwa lub dodatkowego dokumentu dodawanego do świadectwa.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
286.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	13	b	Usunięcie zapisu "w której kształci się uczeń"	Ograniczenie możliwości realizacji projektów przez jednostki, w których bezpośrednio nie kształcą się uczniowie	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia dla wprowadzenia zmian do zapisów Wytycznych.
287.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	13	h	Weryfikacja wymogu opieki ucznia zdolnego - czy może być to pedagog lub doradca zawodowy ?	Wymóg dotyczy raczej nauczycieli, którzy są autorami Indywidualnych Planów Rozwoju i sprawują nadzór pedagogiczny i opiekę nad uczniem	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
288.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	13	h	dodanie na końcu słów. W okresie pobierania przez ucznia stypendium	Korelacja wynagrodzenia z okresem funkcjonowania ucznia w programie	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
289.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.2	13	i	Określenie maksymalnego progu wynagrodzenia nauczyciela na konkretnym pułapie maksymalnym.	Aby nie było dysproporcji pomiędzy jednostkami warto też zastanowić się nad ograniczeniem liczby takich nauczycieli na szkołę.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

290.	Departament Edukacji i Rynku Pracy	Podrozdział 3.2	13	i	Proszę o doprecyzowanie, czy wynagrodzenie dotyczy opiekuna stypendysty, czy opiekuna stażysty		kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
291.	Departament Edukacji i Rynku Pracy	Podrozdział 3.2	13	i	Cz opiekun stypendysty, który nie pobiera wynagrodzenia z tytułu wypełniania obowiązków również może sprawować opiekę nad maksymalnie 5 uczniami?		kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Tak.
292.	Departament Edukacji i Rynku Pracy	Rozdział 3/podrozdział 3.3	2		"IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu jest skierowane wyłącznie do publicznych lub niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych, placówek systemu oświaty, a także nauczycieli i uczniów tych szkół i placówek, realizujących cele i treści wynikające z obowiązującej dla właściwego poziomu edukacyjnego podstawy programowej w zakresie nauczania przedmiotów przyrodniczych i matematycznych."	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO wnioskuje, by wsparciem obejmowało również szkoły policealne. Ścieżki kształcenia części zawodów, szczególnie w przypadku większości zawodów medycznych i opiekuńczych, możliwe są dopiero na etapie szkoły policealnej (w przypadku zawodów medycznych na etapie szkoły ponadgimnazjalnej możliwe jest to jedynie w dwóch zawodach). W przypadku województwa opolskiego usługi medyczne stanowią jedną z branż kluczowych dla rozwoju gospodarczego. Istnieje realna potrzeba wsparcia nauczania w ww. placówkach.	eksperyment	Uwaga uwzględniona Katalog grup docelowych został doprecyzowany zgodnie z linią demarkacyjną.
293.	Departament Edukacji i Rynku Pracy	Rozdział 3/podrozdział 3.3	5	a	a) wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych i matematycznych	Ekspert wskazuje, że matematyka powinna być tak nauczana, żeby uczniowie dostreżali, że jest przydatna. Szczególnie w młodszych latach powinna się odnosić do konkretnych a nie abstrakcji. Nauczanie matematyki w oparciu o eksperyment wymaga wyposażenia, co z kolei ułatwi rozumienie matematyki.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
294.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.3	7		Rozbudowanie katalogu o możliwość zakupu odpowiedniego oprogramowania do komputerów lub tablic multimedialnych		eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Sugestia zostanie sierowana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.
295.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.3	14		Dodanie słów - lub innych jednostek z obszaru edukacji posiadających już tego rodzaju pracownię.	Umożliwienie wzmocnienia już działających pracowni tego rodzaju, unowocześnienie wyposażenia, rozbudowanie o kolejne elementy.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
296.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 3/podrozdział 3.4	14		IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, preferencję dla stworzenia w ramach RPO pracowni międzyszkolnych, zlokalizowanych w szkole, placówce systemu oświaty lub innej jednostki z obszaru edukacji posiadających już tego rodzaju pracownię podlegającej pod konkretny organ prowadzący i dostępnych dla wszystkich szkół lub placówek oświatowych funkcjonujących w ramach tego organu lub innych organów prowadzących.	Umożliwienie to tworzenie/doposażanie pracowni, które nie będą się dublować, a uzupełniać.	TIK	Uwaga uwzględniona
297.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.4	5	b	dodanie do katalogu podnoszenia kompetencji nauczycieli również kompetencji w zakresie programowania		TIK	Wyjaśnienie Tego typu działania zostały przewidziane w pkt 5 d, stąd nie ma konieczności ich powielania.
298.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.4	9	d	co rozumiemy pod pojęciem "szkoły"	Czy zespół szkół jest jedną szkołą, czy klikoma szkołami wchodzącymi w zespół?	TIK	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został doprecyzowany.
299.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.4	9	c	poprawić "do bezprzewodowego korzystania z dostępu do internetu..."	Dostęp bezprzewodowy jest dziś standardem i pozwoli uczniom wykorzystywać własny sprzęt np. smartfoty, tablety, itp.	TIK	Uwaga uwzględniona

300.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 3/podrozdział 3.4	27	a	"(...) w latach 2012-2013 wzięły udział w programie Cyfrowa szkoła lub wzięły udział w programie e-Szkoła"	Ze względu na ograniczoną liczbę szkół biorących udział w projekcie Cyfrowa szkoła proponuję się rozszerzenie warunków skorzystania z realizacji programów również dla szkół biorących udział w programie e-Szkoła lub innych programach tego typu.	TIK	Uwaga uwzględniona
301.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.4	30	b	Zmiana zapisu na rozwój lub budowę oraz moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli	Zmiana ma na celu możliwość wsparcia już istniejących sieci	TIK	Uwaga uwzględniona
302.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 3/podrozdział 3.5	3		IZ RPO zapewnia, że działania w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Nie należy ograniczać wsparcia dla żadnego etapu edukacyjnego. Pierwotny zapis sugeruje wyłączenie uczniów klas I-III czyli rozpoczynających naukę w szkole podstawowej. Zdiagnozowane problemy powinny być móc objęte wsparciem na jak najwcześniejszym etapie.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Zastosowane ograniczenie wynika z kontynuacji działań, które były realizowane w ramach PO KL. Uczniowie klas I-III mogą być grupą docelową innych działań realizowanych w ramach PI 10(i), w ramach których wsparcie również powinno zostać zindywidualizowane. Jednakże zastosowane w ramach podrozdziału ograniczenie nie ma zastosowania do uczniów niepełnosprawnych.
303.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.5	4	b	rozszerzenie zapisów "przygotowanie nauczycieli do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz do prowadzenia procesu indywidualizacji	Przygotowanie nauczyciela również do diagnozowania ucznia	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

304.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 3/podrozdział 3.5	7 i 8		Rozbieżność zapisów w zakresie realizacji zadań. Wyracowanie innych zapisów. Z jednej strony piszemy "IZ RPO zapewni, że zakupione pomoce, sprzęt specjalistyczny lub podręczniki, a także wiedza i umiejętności przeszkolonych nauczycieli będą wykorzystywane w ramach podstawowej siatki działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty" Z drugiej natomiast wskazujemy iż "IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 8 lit. a będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty."	Wydaje się iż zapisy te są rozbieżne i uniemożliwiają prawidłowe wykorzystanie środków w ramach projektu.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane.
305.	RCRE Opole	Rozdział 4/podrozdział 4.1	8		usunąć zapis dotyczący ECDL	ogranicza to konkurencję na rynku certyfikatów. Ograniczenie tylko do jednego certyfikatu (np. ECDL) uniemożliwia prowadzenie szkoleń z obsługi programów dydaktycznych (np. oprogramowanie dydaktyczne z fikiyki, j. obcych, itp), które nie są ujęte w sylabusach tego typu certyfikatów.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
306.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.1	1		Dodać formy wsparcia dla Instruktorów praktycznej nauki zawodu oraz nauczycieli języków obcych zawodowych np.. W formie kursów i szkoleń, warsztatów	Pominięto osoby mające swój udział w podnoszeniu kwalifikacji i kompetencji uczniów szkół zawodowych	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Nauczyciele praktycznych przedmiotów zawodowych, w tym języków obcych zawodowych, jak i instruktorzy praktycznej nauki zawodu stanowią grupę docelową działań przewidzianych do realizacji w ramach RPO.
307.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.1	4		Dodanie placówek doskonalenia nauczycieli	uwzględnienie jednostek prowadzących działania z zakresu podnoszenia kwalifikacji nauczycieli	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Wskazane placówki nie mogą być zaliczone do przedmiotowej kategorii, gdyż nie będą spełniały funkcji, jak pozostałe podmioty wskazane w definicji.
308.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.1	5	a	Dodanie placówek doskonalenia nauczycieli	uwzględnienie jednostek prowadzących działania z zakresu podnoszenia kwalifikacji nauczycieli	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Możliwość wykorzystania doświadczenia placówek doskonalenia nauczycieli została wskazana w pkt. 7 c
309.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.1	6	e	zmiana zapisów na Rozwój istniejących lub budowanie oraz moderowanie ...	Wsparcie sieci już funkcjonujących na rynku	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
310.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.1	6	g	programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw	Uważam że powinno być zwrócenie uwagi na możliwość certyfikowania instruktorów praktycznej nauki i nadawania im przez to statusu EGZAMINATORÓW w danym zawodzie. Przepisy oświatowe pozwalają, a Opolski Kurator Oświaty zachęca, aby tworzyć centra egzaminacyjne (egzamin w zawodzie) na terenie przedsiębiorstw. Obecna kadra egzaminatorów jest zbyt mała i składa się z nauczycieli przedmiotów zawodowych w szkołach, co powoduje podczas prowadzenia egzaminu nawet tygodniowe wyłączenie pracowni szkolnej i nauczyciela. Większość egzaminatorów jest w wieku przedemerytalnym.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

311.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.1	12	Omyłka pisarska odniesienie powinno dotyczyć form wsparcia wymienionych w pkt 11 Dodatkowo znów wprowadzamy zapisy które wydają się być rozbieżne z proponowanymi formami wsparcia - jeżeli doniesiemy je np. do form wsparcia określonymi w pkt 11 lit b, c i k.	Zapisy wzajemnie się wykluczają	zawodowe	Uwaga uwzględniona
312.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.1	15	Być może wystąpi problem z wyliczaniem pomocy publicznej dla przedsiębiorców	Być może trzeba uwzględnić zapisy w zakresie pomocy publicznej dla przedsiębiorców realizujących lub biorących udział w projekcie	zawodowe	Uwaga nie odnosi się do treści Wytucznych.
313.	Departament Edukacji i Rynku Pracy UMWO	Rozdział 5/podrozdział 5.1	20	dodanie do katalogu rodzajów udzielanego wsparcia: "f) przygotowywanie prognoz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach"	W punkcie 21) podrozdziału zawarty jest wymóg zgodności działań z prognozami dotyczącymi zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach. W związku z ograniczonym zakresem prognoz prowadzonych przez instytucje zobowiązane do ich sporządzenia (np. wojewódzkie urzędy pracy dokonujące raportów dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych w oparciu o oferty pracy zgłaszane do urzędów pracy), niezbędne jest wsparcie dla tworzenia baz umożliwiających szersze i bradziej dokładne analizy (np. tworzenie prognoz dzięki analizie ofert pracy zgłaszanych przez pracodawców bez pośrednictwa instytucji rynku pracy). Proponuje się umożliwienie kwalifikowania wydatków związanych z tworzeniem prognoz.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe finansowanie tego typu działań w ramach CT 10.
314.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.3		Nie uwzględnia się podnoszenia kompetencji osób które już uzyskały uprawnienia w tym zakresie w ramach np. projektów finansowanych w ramach POKL.		doradztwo	Uwaga uwzględniona
315.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.3	6	Rozszerzenie katalogu jednostek w których mogą być zatrudnieni konsultanci - doradcy, aby nie były to tylko osoby zatrudnione w w poradni psychologiczno – pedagogicznej, ale i w innych jednostkach systemu oświaty czy otoczenia społeczno gospodarczego		doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.

316.	Regionalne Centrum Rozwoju Edukacji	Rozdział 5/podrozdział 5.3	6	i	Zmiana zapisów otwierająca katalog instytucji zewnętrznych (w tym m.in. Poradnie)	Otwarcie katalogu jednostek mogących wspomagać szkoły posiadających odpowiedni kapitał i doświadczenie w realizacji tego rodzaju działań.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.
317.	Centrum Nauczania Języków Obcych NORTON I 31-215 Kraków, ul. Żabiniec 68	Rozdział 4. Podrozdział 4.1	8)	-	<p>Tekst oryginalny "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK , IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL)"</p> <p>Proponowany zapis "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK , IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji w zakresie: - podstawy technik informatycznych i komunikacyjnych (1); - użytkowanie komputerów/komputera i zarządzanie plikami (2); - przetwarzanie tekstów (3); - arkusze kalkulacyjne (4); - bazy danych /użytkowanie baz danych (5); - grafika menedżerska i prezentacyjna (6); - przeglądanie stron internetowych i komunikacja (7)."</p>	<p>Na rynku istnieje wiele systemów certyfikacji kompetencji informatycznych, które są zgodne z założeniami Europejskiej Ramy Kwalifikacji i posiadają sformalizowane procedury dot. procesu kształcenia i walidacji kwalifikacji, m.in. Microsoft, ECCC – European Computer Competence Certificate, Europejski Certyfikat Komputerowy. W tej sytuacji nieuzasadnionym jest honorowanie w projektach współfinansowanych ze środków publicznych tylko jednego systemu certyfikacji, jakim jest ECDL. Nazwa ECDL jako punkt odniesienia kompetencji TIK została przyjęta roboczo w ramach prac nad założeniami do projektu Ustawy o zintegrowanym systemie kwalifikacji, które to prace prowadzone są obecnie w ramach Rządowego Procesu Legislacyjnego. Celem Ustawy jest m. in. utworzenie Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji obejmującego również pozaformalne formy kształcenia umożliwiającego walidację różnorodnych systemów potwierdzania kwalifikacji stosowanych na rynku. W poprzednim okresie programowania (2007-2013), w sytuacji braku opracowanych wytycznych dotyczących kompetencji TIK/ICT objętych stawkami jednostkowymi, IZ za przykładem dokumentów legislacyjnych przyjęła nomenklaturę fundacji ECDL w wytycznych dotyczących stawek jednostkowych, a w konsekwencji nomenklatura ta została użyta w regulaminach konkursów w ramach Poddziałania 9.6.2 PO KL. Samo w sobie zastosowanie poziomów ECDL jako punktu odniesienia nie stanowiłoby problemu, gdyby nie fakt, że Fundacja ECDL wraz ze współpracującym z nią Polskim Towarzystwem Informatycznym zaczęły domagać się uznania monopolu ich certyfikatu w projektach współfinansowanych przez EFS, co stoi w oczywistej sprzeczności z interesem publicznym. Należy tu wskazać, że Fundacja ECDL jest firmą prywatną, działającą na ogólnych zasadach prowadzenia działalności gospodarczej, nie posiadającą żadnych certyfikatów.</p>	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.

318.	Centrum Nauczania Języków Obcych NORTON I 31-215 Kraków, ul. Żabiniec 68	Załącznik nr 1 Sekcja I	1)	<p>Tekst oryginalny : j.w.</p> <p>"Stawki jednostkowe mają zastosowanie do szkoleń komputerowych prowadzących do uzyskania kompetencji w zakresie Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych – European Computer Driving Licence (ECDL) poziom Start, Base oraz Core realizowanych w ramach projektów współfinansowanych w ramach EFS na terenie całego kraju. Szkolenia pokrywają następujące obszary zastosowań mikrokomputerów i technologii informatycznej:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podstawy technik informatycznych i komunikacyjnych (1); - użytkowanie komputerów/komputera i zarządzanie plikami (2); - przetwarzanie tekstów (3); - arkusze kalkulacyjne (4); - bazy danych /użytkowanie baz danych (5); - grafika menedżerska i prezentacyjna (6); - przeglądanie stron internetowych i komunikacja (7). <p>Szkolenia prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie ECDL Start obejmują dowolne 4 z 7 ww. obszarów, ECDL Base obejmują 5 z 7 ww. obszarów (1, 2, 3, 4 i 7), natomiast szkolenia prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie ECDL Core obejmują wszystkie powyższe obszary ."</p> <p>Proponowany zapis :</p> <p>"Stawki jednostkowe mają zastosowanie do szkoleń komputerowych prowadzących do uzyskania kompetencji w zakresie wymienionych niżej modułów na poziomie podstawowym , rozszerzonym i zaawansowanym realizowanych w ramach projektów współfinansowanych w ramach EFS na terenie całego kraju. Szkolenia pokrywają następujące obszary:</p>	stawki	Uwaga niezasadna. Odp. Jw. Uwaga nr 234
319.	Centrum Nauczania Języków Obcych NORTON I 31-215 Kraków, ul. Żabiniec 68	Załącznik nr 1 Sekcja I	3)	<p>Tekst oryginalny : j.w.</p> <p>"szkolenia komputerowe prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie ECDL Start / ECDL Base ; szkolenia komputerowe prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie ECDL Core "</p> <p>Tekst proponowany :</p> <p>"szkolenia komputerowe prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie podstawowym i rozszerzonym ; szkolenia komputerowe prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie zaawansowanym"</p>	stawki	Uwaga niezasadna. Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.

320.	Wydział Oświaty	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	11	e	Zapis zakładający możliwość wsparcia organizacji zajęć dodatkowych tylko w sytuacji nierealizowania ich w danych ośrodku wychowania przedszkolnego od co najmniej 12 miesięcy stanowi swego rodzaju "karę" dla podmiotów wspierających wzbogacenie oferty edukacyjnej.		przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną przeformułowane. Niemniej intencją kwestionowanego punktu jest ograniczenie ryzyka podwójnego finansowania lub zastępowania środków krajowych środkami EFS. Uwzględniono jednak postulat, iż ograniczenie dotyczy wyłącznie analogicznego zakresu zajęć dodatkowych. Ponadto dodano zapis mówiący, że dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowoutworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego.
321.	Wydział Oświaty	Rozdział 3/Podrozdział 3.3	7	e	Proponuje się rezygnację z przygotowania diagnozy zapotrzebowania szkoły na wyposażenie pracowni przedmiotów przyrodniczych we współpracy ze wskazanymi instytucjami.	Należałoby ograniczyć się do oświadczenia szkoły o przygotowaniu diagnozy na podstawie narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i podległe mu jednostki.	eksperyment	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytucznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
322.	Wydział Oświaty	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	4	.	Tereny miejskie ze stosunkowo wysokim bezrobociem powinny być także zaliczone do obszarów preferowanych.	Wsparcia wymagają nie tylko obszary wiejskie ale także miejskie, zwłaszcza zdegradowane przemysłowe.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
323.	Gmina Miejska Kraków	2.2			Należy dodać definicję pojęcia „podstawowa siatka działań prowadzonych przez szkoły”	W ramach poszczególnych podrozdziałów dla wielu działań pojawiło się zastrzeżenie, że muszą być one realizowane poza „podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły”. Określenie to jest bardzo nieprecyzyjne i bez jednoznacznego zdefiniowania co należy pod nim rozumieć beneficjenci będą mieć problemy prawidłową – zgodną z wytycznymi realizacją projektów. Na przykład zgodnie z punktem 12 lit. d (Podrozdział 3.2) projekt edukacyjny może być realizowany w czasie zajęć szkolnych lub w ramach zajęć pozalekcyjnych, a równocześnie zgodnie z punktem 9 zalicza się on do działań, które muszą być realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły.	ogólne	Uwaga nieaktualna Zapis Wytucznych został zmieniony.
324.	Gmina Miejska Kraków	3.1	2		W przypadku dużych miast uzasadnione jest opieranie się na kryterium "różnicowanie przestrzenne w dostępie do wychowania przedszkolnego" niż "stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego"	Duże miasta mogą mieć relatywnie wysoki wskaźnik dostępności przedszkoli, natomiast w jego ramach często istnieją dzielnice, osiedla z niskim dostępem do tej formy edukacji. Trudno tu więc uzasadniać, że na terenie danego miasta są miejsca w przedszkolach, kiedy może to być placówka odległa czasami o kilkanaście kilometrów od miejsca, gdzie występują braki.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa priorytetem w Polsce pozostaje zmniejszenie barier w dostępie do dobrej jakości edukacji przedszkolnej, w tym zmniejszenie dysproporcji w jej upowszechnieniu. Realizacja dodatkowych zajęć nie związana ze wzrostem liczby miejsc będzie możliwa zgodnie z zapisami Podrozdziału 3.2.

325.	Gmina Miejska Kraków	3.1	3	b	Proponujemy sformułowanie "nowych i istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego (...)"	W celu uzupełnienia infrastruktury wychowania przedszkolnego trzeba częściowo również wybudować nowe przedszkola i otworzyć działalność nowej placówki, nie zawsze jest możliwe rozbudowanie lub adaptacja pomieszczeń w dotychczasowych placówkach.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
326.	Gmina Miejska Kraków	3.1	8		Zapis niespójny z wytycznymi kwalifikowalności wydatków.	Zadanie „budowa nowej bazy lokalowej” nie może być finansowana „ze środków EFS w ramach cross-financingu”, ponieważ zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020: „W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji budynków, pomieszczeń i miejsc pracy.”	przedszkola	Uwaga uwzględniona
327.	Gmina Miejska Kraków	3.1	9	d	Zapis sprzeczny z punktem 8 (Podrozdział 3.1).	Zgodnie z zapisem tego punktu wydatki na inwestycje, o których mowa w punkcie 8 mogą być ponoszone pod warunkiem, że są zrealizowane w ramach projektów zintegrowanych z działaniami EFS. Jeżeli inwestycje w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego są finansowane ze środków EFRR to wymóg zintegrowania z działaniami EFS jest zrozumiały. Jeżeli natomiast są one realizowane ze środków EFS w ramach cross-financingu to brak jest uzasadnienia dla wymogu realizacji projektów zintegrowanych, ponieważ zarówno działania inwestycyjne jak i nieinwestycyjne będą realizowane w ramach jednego projektu.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
328.	Gmina Miejska Kraków	3.1	11	c	Proponujemy rozszerzyć katalog o zajęcia umuzykalniające (chyba, że zawierają się one w "zajęciach edukacyjnych").	Z doświadczeń w pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym wynika, że z uwagi zarówno na ich wszechstronny rozwój jak i upodobania dzieci chętnie uczestniczą w rytmice, zajęciach tanecznych itp..	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zakres zajęć mających charakter uzupełniający do tworzenia miejsc przedszkolnych dot. wyłącznie wyrównywania stwierdzonych deficytów.
329.	Gmina Miejska Kraków	3.1	11	e	Proponujemy usunięcie tego kryterium.	W przypadku, gdy utworzenie nowych miejsc przedszkolnych będzie realizowane poprzez uruchomienie dodatkowych oddziałów w ośrodku wychowania przedszkolnego, w którym w dotychczas istniejących oddziałach realizowane były zajęcia dodatkowe dla dzieci, warunek wskazany w punkcie 11 lit. e uniemożliwi sfinansowanie zajęć dodatkowych dla nowych dzieci uczęszczających do nowych oddziałów. Przykładowo od wielu lat we wszystkich przedszkolach prowadzonych przez Gminę Miejską Kraków prowadzone są liczne zajęcia dodatkowe. Taki zapis spowodowałby, że żadne przedszkole nie mogłoby skorzystać z tej formy wsparcia dla nowoutworzonych oddziałów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną częściowo preredagowane.

330.	Gmina Miejska Kraków	3.1	16		Proponujemy rezygnację tego kryterium.	<p>Decyzja o przyznaniu bądź nie dofinansowania powinna wynikać z diagnozy zapotrzebowania na nowe miejsca przedszkolne, a nie z faktu czy dany organ prowadzący lub ośrodek wychowania przedszkolnego otrzymał dotychczas dofinansowanie ze środków POKL Poddziałanie 9.1.1. Preferowanie wnioskodawców, którzy nie otrzymali dotychczas takiego wsparcia nie ma uzasadnienia merytorycznego wynikającego z celu interwencji w ramach Priorytetu 10i, którym jest zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w ośrodkach wychowania przedszkolnego. To, że dany ośrodek wychowania przedszkolnego lub organ prowadzący nie korzystał dotychczas z dofinansowania nie oznacza, że akurat w jego okolicy/na jego terenie dostęp do edukacji przedszkolnej jest szczególnie utrudniony. Zastosowanie kryteriów wskazanych w punkcie 16 może spowodować, że projekt przygotowany dla obszaru, na którym jest mniejsze zapotrzebowanie na nowe miejsca przedszkolne wygra z takim, który dotyczy obszaru z większym zapotrzebowaniem, tylko dlatego, że organ prowadzący/ośrodek edukacji przedszkolnej składający pierwszy z nich nie skorzystał dotychczas ze wsparcia w ramach PI 10i. Dodatkowo, aby nie stracić punktów podczas oceny projektu organy prowadzące więcej niż jeden ośrodek wychowania przedszkolnego zamiast tworzyć nowe oddziały w przedszkolach, w których jest na nie największe zapotrzebowanie, będą zmuszone tworzyć je w tych ośrodkach, które dotychczas nie otrzymały wsparcia. Może to spowodować zupełnie niepotrzebne utrudnienia dla rodziców, którzy będą musieli dowozić dzieci do bardziej odległych ośrodków, bo w nich zostaną utworzone dodatkowe miejsca przedszkolne.</p>	przedszkola	<p>Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną przeformułowane. Będą mieć charakter fakultatywny do decyzji poszczególnych IZ RPO.</p>
331.	Gmina Miejska Kraków	3.2 3.3 3.4	3		Proponujemy rezygnację z tego kryterium.	<p>We wszystkich działaniach na rzecz kształcenia ogólnego (poza indywidualizacją nauczania) pojawia się ograniczenie interwencji EFS do szkół, które osiągają najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu. Pominięcie we wsparciu szkół, które mimo kiepskiego wyposażenia lub niewystarczających środków osiągają dobre wyniki jest nieuzasadnione.</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.</p>

332.	Gmina Miejska Kraków	3.3	10		Należy zmienić zapis "Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9" na "Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 8"	Zgodnie z treścią podrozdziału 3.2 formy wsparcia na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych zostały zdefiniowane w pkt 8 tego podrozdziału.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
333.	Gmina Miejska Kraków	3.4	4		Proponujemy rezygnację z tego kryterium.	Kryterium nie ma uzasadnienia: w okresie 2004-2006, jak i 2007-2013 wiele programów, w tym dotyczących wsparcia infrastrukturalnego, było kierowane wyłącznie na tereny wiejskie. Nie należy zapominać, że w dużych miastach gminy są organem prowadzącym często dla kilkuset szkół i placówek oświatowych i nie są w stanie w szybkim czasie zapewnić pełnego wyposażenia wszystkim swoim szkołom oraz na bieżąco dbać o jego odtwarzanie we wszystkich placówkach. Wbrew pozorom w gminach wiejskich, mających do kilku szkół, jest to prostsze.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
334.	Gmina Miejska Kraków	3.4	19		Należy zmienić zapis "z wykorzystaniem form wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt 6" na "z wykorzystaniem form wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt 6 3.2 pkt 5"	Zgodnie z treścią podrozdziału 3.2 formy wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zostały zdefiniowane w pkt 5 tego podrozdziału.	TIK	Uwaga uwzględniona
335.	Gmina Miejska Kraków	3.4	22		Należy zmienić zapis "Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9" na "Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 8"	Zgodnie z treścią podrozdziału 3.2 formy wsparcia na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych zostały zdefiniowane w pkt 8 tego podrozdziału.	TIK	Uwaga uwzględniona
336.	Gmina Miejska Kraków	3.5			Należy dodać działania skierowane do uczniów uzdolnionych.	Celem interwencji jest m.in. przygotowanie szkół do prowadzenia indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz zapewnienie takim uczniom warunków kształcenia odpowiednio do rozpoznanych potrzeb i możliwości. Zgodnie z definicją (Podrozdział 2.3 – Słownik pojęć, punkt 29) uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi to m.in. uczeń ze szczególnymi uzdolnieniami w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych. Tymczasem wszystkie działania przewidziane do realizacji w ramach podrozdziału 3.5 są skierowane do uczniów z problemami lub deficytami.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnoszą się wyłącznie do specyficznych działań ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
337.	Gmina Miejska Kraków	3.5	6	a	Należy zmienić zapis "formy wsparcia wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 6" na "formy wsparcia wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5"	Zgodnie z treścią podrozdziału 3.2 formy wsparcia na rzecz przygotowania nauczycieli do indywidualnej pracy z uczniem zostały zdefiniowane w pkt 5 tego podrozdziału.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
338.	Gmina Miejska Kraków	5.1	10 15 22		Proponujemy rezygnację z tego kryterium.	Preferowanie pracodawców działających w SSE może znacząco ograniczyć pole współpracy. Wiele szkół zawodowych prowadzi rozbudowaną współpracę z licznymi pracodawcami, którzy niekoniecznie działają w SSE, za to mają doświadczenie w pracy z uczniami i specyfiką współpracy ze szkołami. Wydaje się, że istotniejszą sprawą jest merytoryczna wartość i doświadczenie pracodawcy niż jego lokalizacja czy też warunki na jakich prowadzi swoją działalność.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MIIR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.

339.	Gmina Miejska Kraków	5.2	2		Niewskazane bytoby obligatoryjne przekształcanie szkół w CKZiU zgodnie z art. 62a ustawy o systemie oświaty.	Utworzenie CKZiU jako zespołu, zgodnie z art. 62 ust. 3 u.s.o. następuje w trybie art. 58 ustawy. W przypadku szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego, zadania i kompetencje organu prowadzącego określone w art. 58 ust. 6, tj. podpisanie aktu założycielskiego i nadanie pierwszego statutu, wykonuje odpowiednio rada gminy, rada powiatu, sejmik województwa. Biorąc pod uwagę, że np. w Gminie Miejskiej Kraków wszystkie szkoły prowadzące kształcenie zawodowe wchodzą już w skład zespołów, utworzenie jednego lub kilku CKZiU wymaga wcześniejszego rozwiązania istniejących zespołów, mających niejednokrotnie długoletnią tradycje i określoną „markę”. CKZiU powinny być tworzone na bazie najlepszych w regionie szkół/zespołów szkół zawodowych w danej branży. Biorąc pod uwagę, że krakowskie szkoły zawodowe/zespoły szkół zawodowych należą do najlepszych w kraju i są bardzo aktywne w obszarze współpracy międzynarodowej rezygnowanie przez nie z wypracowanej przez wiele lat doskonałej „marki”, po to aby wypełnić formalny wymóg utworzenia CKZiU jest nieuzasadnione z punktu widzenia celów interwencji w zakresie PI 10 iv. Dodatkowo w takim przypadku należy liczyć się z komplikacjami natury społecznej, tzn. protestami nauczycieli, uczniów i rodziców w obronie dotychczasowej formy organizacyjnej i nazwy szkoły (zespołu). W tych warunkach podjęcie przez radnych pozytywnej uchwały jest problematyczne. Ponadto zadania przewidziane dla CKZiU w ustawie i w Wytycznych, uwzględniając konieczność świadczenia usług dla potencjalnie bardzo szerokiego kręgu podmiotów z obszaru Gminy Miejskiej Kraków, jak również gmin sąsiednich, przekraczają możliwości pojedynczych istniejących zespołów szkół zawodowych pod względem wyposażenia i kadry.	CKZiU	Wyjaśnienie Zapisy Wytycznych zostały doprecyzowane poprzez wskazanie, iż w ramach RPO możliwe jest utworzenie CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU. Niemniej jednak, nie jest możliwe ograniczenie zadań, które powinny pełnić te zespoły, poprzez wykluczenie świadczenia usług dla szerokiej grupy odbiorców. W opinii MIR funkcjonujące na terenie województwa małopolskiego zespoły szkół zawodowych powinny skorzystać ze wsparcia, o którym mowa w rozdziale 6.1 niniejszych Wytycznych.
340.	UM WWM w Olsztynie - DFS	R. 3/ Podrozdział 3.1	6	a) i b)	Sugeruje się określenie, czy zapisy stanowiące warunki realizacji celów muszą być spełniane łącznie, czy rozdzielnie.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną doprecyzowane.
341.	UM WWM w Olsztynie - DFS	R. 3, Podrozdział 3.2	11		Kiedy zostaną wypracowane jednolite kryteria na poziomie krajowym?	Istotne z punktu widzenia harmonogramu konkursów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
342.	UM WWM w Olsztynie - DFS	R.3/Podrozdział 3.3	7	a	katalog wydatków kwalifikowanych w ramach wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów matematyczno - przyrodniczych - sugeruje się poszerzenie katalogu rzeczowego na stronie MEN o ceny produktów.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Sugestia zostanie siewerowana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.
343.	UM WWM w Olsztynie - DFS	R. 3/ Podrozdział 3.3	9		Proszę wskazać, jakie konkretnie narzędzia i metodologie opracowane przez MEN autor ma na myśli.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
344.	UM WWM w Olsztynie - DFS	R. 3 Podrozdział 3.4	13		Szczegółowy wykaz urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej, który znajduje się na stronie MEN - sugeruje się poszerzenie katalogu rzeczowego o ceny produktów.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne wskazywanie konkretnych cen produktów możliwych do zakupu w ramach wyposażenia szkół i placówek systemu oświaty, zwłaszcza, że zostały określone maksymalne kwoty dofinansowania.
345.	UM WWM w Olsztynie - DFS	Rozdział 4/ podrozdział 4.1	2		Usunąć zapis" w wieku 25 lat i więcej"	Według zapisów RPO "w wieku 18 lat i więcej"	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona

346.	UM WWM w Olsztynie - DFS	Rozdział 4/ podrozdział 4.1	8		Rozszerzyć zapis "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK na poziomie ogólnym , IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL).	Według zapisów RPO tematyka i zakres szkoleń TIK powinien być dostosowany do indywidualnych potrzeb BO i nie powinien się ograniczać wyłącznie do poziomów ustalonych do ECDL.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
347.	UM WWM w Olsztynie - DFS	Rozdział 4/ podrozdział 4.1	9		Proponuję rozszerzyć/zmienić zapis "Szkolenia i kursy, o których mowa w pkt 7 i 8 (językowe: język angielski, język niemiecki, język francuski; komputerowe: ECDL poziom Start, Base oraz Core), mogą być realizowane zgodnie z zakresem określonym w Załączniku nr 1 do Wytycznych i mogą być rozliczane stawkami jednostkowymi wskazanymi w ww. załączniku"	Proponowany w konsultowanych wytycznych zapis budzi wątpliwości i wymaga doprecyzowania.Ponadto sugeruje się nienakładanie obowiązku obligatoryjnego stosowania stawek jednostkowych lecz pozostawienie takiej możliwości - powyższe uzasadnia możliwość wyłonienia wykonawców usług szkoleniowych na podstawie RUR co przełoży się na rynkową cenę szkolenia, niekoniecznie równą stawce jednostkowej.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie W związku ze zmianą zapisów Wytycznych stawki jednostkowe nie mają zastosowania do kompetencji cyfrowych. Jednocześnie nie ma możliwości wyłączenia konieczności ich stosowania w przypadku kursów/szkoleń językowych dotyczących 3 wskazanych w Wytycznych języków.
348.	UM WWM w Olsztynie - DFS	Rozdział 5/ podrozdział 5.1	1		Rozszerzyć o punkt f) dostosowanie kompetencji i umiejętności zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy	Zgodnie z RPO przewidzino skierowanie wsparcia do grupy docelowej - osób dorosłych	zawodowe	Uwaga uwzględniona
349.	UM WWM w Olsztynie - DFS	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	Pkt 7)	c)	Proponujemy zapis: „doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego może być organizowane w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczegoszkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe o profilu odpowiadającym specyfice zawodu, w którym jest prowadzone doskonalenie".	Interwencja nie będzie ograniczona wyłącznie do instytucji i placówek wskazanych w niniejszym punkcie.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
350.	UM WWM w Olsztynie - DFS	Rozdział 5/ podrozdział 5.1	11	j	Rozszerzyć zapis w pkt j) : Kompleksowe wsparcie osób dorosłych w podnoszeniu poziomu kompetencji i umiejętności zawodowych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia, w tym w szczególności KKZ oraz kursach umiejętności zawodowych		zawodowe	Uwaga nieuwzględniona po pierwsze jest to katalog otwarty, który nie ogranicza form wsparcia możliwych do zastosowania w ramach RPO. Po drugie w grupie docelowej zostały wskazane osoby dorosłe, także nie ma potrzeby dodatkowo wskazywać w formach wsparcia biżej nieokreślonych działań skierowanych do ww. grupy.
351.	UM WWM w Olsztynie - DFS	Rozdział 5, Podrozdział 5.2	Pkt 10)		Proponujemy zapis: „IZ RPO ma możliwość finansowania ze środków EFS działań realizowanych przez utworzone w ramach projektu CKZiU, w tym m. in:..."	Wskaznay zapis może prowadzić do finansowania działań, które będą niespójne z zapisami RPO	CKZiU	Uwaga uwzględniona
352.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego				Z uwagi na zakończenie negocjacji z KE dla części Regionalnych Programów Operacyjnych wątpliwości budzą zapisy, iż "IZ RPO zapewnia realizację" konkretnych typów projektów podczas gdy mogły one nie zostać przewidziane w ramach wynegocjowanych programów.	uwaga ogólna	ogólne	Wyjaśnienie IZ RPO jest zobowiązana do stosowania Wytycznych jeżeli w ramach RPO zaplanowane zostały do realizacji przedsięwzięcia doprecyzowane w Wytycznych. Wytyczne nie mają zastosowania jeżeli RPO nie uwzględni tego typu działań bądź jeżeli IZ wynegocjowała inny zakres interwencji.
353.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 2 podrozdziała 2.2	23	-	Definicja szkolenia kaskadowego jest niejasna.	Przedstawiona w projekcie <i>Wytycznych</i> definicja jest zbyt ogólna - nie wskazuje ona cech, które charakteryzują szkolenie kaskadowe. Definicja wymaga doprecyzowania.	definicje	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytycznych.

354.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Podrozdział 2.3	pkt. 6		Kompetencje przekrojowe to kompetencje ogólne, międzyprzedmiotowe tj. umiejętność uczenia się, zdolność do podejmowania inicjatyw i przedsiębiorczość, kompetencje społeczne, obywatelskie i kulturalne oraz umiejętność korzystania z mediów itp.	definicje	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały zmienione.
355.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	6 str 13	e ppkt iv)	W RPO WŁ na lata 2014-2020 w działaniach edukacyjnych (OŚ priorytetowa VII – Infrastruktura dla usług społecznych, cel tematyczny 10. Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie) <u>nacisk kładziony jest również na rozwój fizyczny</u> uczniów. RPO WŁ przewiduje realizację przedsięwzięć obejmujących swym zakresem działania wzmacniające sprawność fizyczną uczniów poprzez wyposażenie infrastruktury sportowej łącznie z dopuszczeniem budowy nowych obiektów. W przedmiotowych wytycznych dopuszczany jest wyłącznie rozwój psychofizyczny uczniów. Należy wyjaśnić czy w ramach kategorii rozwój psychofizyczny można realizować inwestycje ujęte w RPO WŁ.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Do zapisów wytycznych zostanie dodana ogólna klauzula, że jeżeli IZ RPO wynegocjowało inny zakres wsparcia (inne typy operacji) to są zobligowani do określenia własnych zasad realizacji wsparcia.
356.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.1	Pkt.6 b (str. 12) Pkt.10 (str. 14)		Czy <u>tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego</u> / zachowanie trwałości utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego należy odnosić do konkretnych ośrodków wychowania przedszkolnego, czy jak wskazuje zapis w punkcie 6.b do jednostki samorządu terytorialnego co skutkować będzie rozwojem lokalnej sieci przedszkolnej, ustalonej przez radę gminy. Czy też trwałość powinna być rozumiana jako instytucjonalna gotowość <u>ośrodków wychowania przedszkolnego</u> do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie miejsc wychowania przedszkolnego. Liczba zadeklarowanych w <u>arkuszu organizacyjnym placówki</u> miejsc wychowania przedszkolnego uwzględniać powinna dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie. IZ RPO jest zobowiązana do weryfikacji spełnienia powyższego warunku, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu.	przedszkola	Wyjaśnienie Trwałość odnosi się do instytucjonalnej gotowości OWP do świadczenia usług przedszkolnych. Zapisy dwóch cytowanych punktów nie stoją ze sobą w sprzeczności.

357.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.1	Pkt.7 (str. 13)	<p>Czy w przypadku kiedy zapisy RPO WŁ 2014-2020 nie nakładają limitu na zakup środków trwałych na działania związane z tworzeniem nowych miejsc wychowania przedszkolnego jesteśmy zobowiązani do zachowania limitu 10 % alokacji na ten cel szczegółowy zgodnie z zapisami wytycznych? Prosimy o potwierdzenie, czy limit dotyczy alokacji na cel szczegółowy czy cały PI 10i? Zapisy projektu <i>Wytycznych</i> wymagają doprecyzowania w zakresie indywidualnych zapisów zawartych w RPO oraz celu <i>Wytycznych</i> dla zapewnienia jednolitych warunków i procedur realizacji w ramach EFS usług edukacyjnych w obszarach kształcenia ogólnego, kształcenia i szkolenia zawodowego, jak i edukacji osób dorosłych. W szczególności dotyczy to doprecyzowania zapisów w zakresie poszczególnych limitów procentowych na zakup środków trwałych w odniesieniu do celów szczegółowych lub też priorytetów inwestycyjnych.</p>	<p>W ramach PI 10i mamy przewidziane dwa cele szczegółowe.</p> <p>1. "Zwiększenie uczestnictwa dzieci w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej" wraz ze wskazaniem zgodnie z uwagą Komisji Europejskiej kwoty przeznaczonej na cel szczegółowy (Alokacja EFS - 17 046 419,98)</p> <p>2. "Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi" (Łączna alokacja EFS na kształcenie ogólne - 32 516 273,02)</p> <p>Zapisy RPO WŁ 2014-2020 w ramach PI 10i nakładają jedynie limit na wydatki</p> <p>związane z wyposażeniem pracowni TIK („Cyfrowa szkoła”) oraz pracowni przedmiotowych w ramach celu szczegółowego dotyczącego całego kształcenia ogólnego, a łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie może przekroczyć 30% alokacji na cały PI 10i (włączając cross-financing). Nie są to jednakże jedyne działania w ramach tego celu szczegółowego.</p> <p>W rozumieniu zapisów naszego programu mamy jedynie określony limit na wydatki</p> <p>związane z wyposażeniem pracowni TIK („Cyfrowa szkoła”) oraz pracowni przedmiotowych które stanowią jedynie część wydatków w ramach jednego z dwóch celów szczegółowych przewidzianych w ramach PI 10i. Na pozostałe wydatki nie nakładaliśmy dodatkowych limitów poza 10% limitem na cross-financing dla całej osi priorytetowej.</p> <p>Czy zgodnie z zapisami projektu <i>Wytycznych</i> możliwe jest uwzględnienie w zapisach SzOP wskazanego limitu 10% lub określenie wyższego - na zakup środków trwałych - w sytuacji gdy nie zostały one uwzględnione w zapisach naszego RPO WŁ 2014-2020? Planowana interwencja w ramach celu szczegółowego 1 związanego z edukacją przedszkolną zakłada pomimo braku wyraźnych zapisów w kwestiach limitów na zakup środków trwałych, wyłączenie dodatkowych miejsc</p>	<p>Uwaga uwzględniona</p> <p>Zapis został usunięty. Wartość wydatków w ramach cross-financingu nie może stanowić więcej niż 10% finansowania unijnego każdej osi priorytetowej PO, przy czym limit wydatków w ramach cross-financingu na poziomie projektu, grupy projektów lub działania/poddziałania określa IZ PO w SZOOP.</p>
358.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdz.3, podrozdz.3.1	8, str 13/14	<p>"Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020" w rozdz.8.7 pkt 3 str 98 wskazują "dostosowanie lub adaptację budynków, pomieszczeń i miejsc pracy" nie zaś "budowę nowej bazy lokalowej" jak określa pkt 8 przedmiotowych Wytycznych.</p> <p>Ponadto wskazano, iż "inwestycje infrastrukturalne" należy rozumieć zgodnie z pkt 3 rozdziału 8.7 "Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków (...)", jednakże inwestycje w infrastrukturę wskazano w pkt 3 b) ww. Wytycznych. Błędne odwołanie.</p> <p>Należy zweryfikować ww. niespójności i skorygować zapisy.</p>		<p>Uwaga uwzględniona</p>

359.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	9 str.14	d	<p>Zapis "IZ RPO zapewnia, że wydatki na inwestycje, o których mowa w pkt 8, są ponoszone pod warunkiem, że są realizowane w ramach projektów zintegrowanych, o których mowa w art. 32 Ustawy, z działaniami EFS (dotyczy projektów finansowanych ze środków EFS w ramach PI 10(i) oraz EFRR w ramach PI 10(a))" - należy doprecyzować.</p> <p>Nie jest jasne, czy projekt zintegrowany powinien dotyczyć tej samej placówki przedszkolnej/tych samych placówek zarówno w projekcie z EFS, jak i w projekcie z EFRR. - Czy dopuszczalna jest sytuacja, w której projekt zintegrowany gminy będzie się składał z projektu z EFS wspierającego jedną placówkę, oraz z projektu EFRR wspierającego inną placówkę prowadzoną na terenie gminy?</p> <p>Podobna uwaga odnosi się do podrozdz. 3.4 pkt. 16 lit. d w zakresie technologii informacyjno-komunikacyjnych, jak również do podrozdz. 5.1 pkt. 19 lit.e ppkt iv) w zakresie kształcenia zawodowego.</p>	przedszkola	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z Wytycznymi w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 projekt wybrany do dofinansowania może być realizowany wyłącznie w ramach jednego PI. Jedną z możliwości połączenia wsparcia przewidzianego do realizacji w ramach różnych PI jest zastosowanie rozwiązania, o którym mowa w art. 32 Ustawy, czyli projektów zintegrowanych. Wytyczne wskazują to jako możliwość, a nie obligatoryjne rozwiązanie. Projekt zintegrowany powinien dot. jednej placówki.</p>
360.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdz.3, podrozdz.3.1	6e str.12		Należy rozważyć zasadność umieszczenia katalogu wydatków kwalifikowalnych z zakresu edukacji w niniejszych wytycznych zamiast w zasadach kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020	przedszkola	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Katalog ma charakter otwarty i bazuje doświadczeniach z perspektywy finansowej 2014-2020.</p>
361.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.2	Pkt.8 i 9 (str.19)		Czy biorąc pod uwagę, iż działania wymienione w punkcie 8 będą prowadzone poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły podlegają pod rozporządzenia wymienione w Podrozdziale 3.5 – Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego (Pkt.7 a, b, c str. 36)?	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
362.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.2	13	i	Błąd pisarski. Zapisy powinny dotyczyć opiekunów stypendysty, nie stażysty.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
363.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdz.3, podrozdz.3.2	12		Należy doprecyzować czy wskazana liczba projektów odnosi się do wszystkich szkół danej wielkości w województwie (łącznie). Czy oznacza, iż w ramach każdej szkoły w danej kategorii ma być zrealizowana taka liczba projektów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
364.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdz.3, podrozdz.3.2	11 25		Sugeruje się uzupełnienie zapisu o zakres informacji na temat beneficjentów ostatecznych, które musi zawierać wniosek o dofinansowanie projektu.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
365.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	10		W związku z zapisami art 71. rozporządzenia UE nr 1303/2013 wątpliwości budzi wskazanie w przedmiotowych wytycznych zachowania trwałości przez okres 2 lat od zakończenia projektu.	przedszkola	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Doświadczenia z realizacji PO KL wskazują, że okres 2 lat wystarczy, aby stworzyć dobrze funkcjonujące przedszkole.</p>

366.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3.2	13		mowa o stypendium dla szczególnie uzdolnionych, a w podpunkcie f) wprowadzane jest kryterium dochodowe powodując zmianę tego stypendium na socjalne. W tej sytuacji zdobycie stypendium za szczególne zdolności dla pewniej, dość dużej grupy uczniów, będzie nieosiągalne		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały zmienione.	
367.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.3	Pkt.7	a	Z zapisu punktu 7.a wynika, iż wskazano zamknięty katalog wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia pracowni szkolnych, jednakże wymieniając co wchodzi w skład poszczególnych kategorii wydatków użyto określenia "itp." co sugeruje, iż nie będzie to katalog zamknięty. Wobec powyższego proponujemy usunięcie zapisów zawartych w nawiasach oraz pozostawienie jedynie odwołania do strony internetowej.		eksperyment	Wyjaśnienie W Wytycznych zostały wymienione wyłącznie kategorie wydatków możliwe do sfinansowania. Katalog opracowany przez MEN, który będzie dostępny via strona internetowa będzie zawierał precyzyjne określenia wszystkich elementów wyposażenia. Będzie on również na bieżąco aktualizowany.	
368.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.3	Pkt.7	g)	W ramach PI 10i mamy przewidziane dwa cele szczegółowe. 1. "Zwiększenie uczestnictwa dzieci w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej" 2. "Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi" Zapisy RPO WŁ 2014-2020 w ramach PI 10i nakładają jedynie limit na wydatki związane z wyposażeniem pracowni TIK („Cyfrowa szkoła”) oraz pracowni przedmiotowych w ramach celu szczegółowego dotyczącego całego kształcenia ogólnego, a łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie może przekroczyć 30% alokacji na cały PI 10i (włączając cross-financing). Nie są to jednakże jedyne działania w ramach tego celu szczegółowego. Czy należy rozumieć, iż wydatki na środki trwałe w ramach działań związanych z indywidualizacją pracy z uczniem w ramach tego samego celu szczegółowego nie wchodzą we wskazany limit? Czy powinniśmy uwzględnić wskazane limity na zakup środków trwałych w sytuacji gdy nie są one zgodne z zapisami naszego RPO WŁ 2014-2020? Zapisy projektu <i>Wytycznych</i> wymagają doprecyzowania w zakresie indywidualnych zapisów zawartych w RPO oraz celu <i>Wytycznych</i> dla zapewnienia jednolitych warunków i procedur realizacji w ramach EFS usług edukacyjnych w obszarach kształcenia ogólnego, kształcenia i szkolenia zawodowego, jak i edukacji osób dorosłych. W szczególności dotyczy to doprecyzowania zapisów w zakresie poszczególnych	W ramach PI 10i mamy przewidziane dwa cele szczegółowe. 1. "Zwiększenie uczestnictwa dzieci w wysokiej jakości edukacji przedszkolnej" 2. "Podniesienie u uczniów kompetencji kluczowych oraz właściwych postaw i umiejętności niezbędnych na rynku pracy, oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi" Zapisy RPO WŁ 2014-2020 w ramach PI 10i nakładają jedynie limit na wydatki związane z wyposażeniem pracowni TIK („Cyfrowa szkoła”) oraz pracowni przedmiotowych w ramach celu szczegółowego dotyczącego całego kształcenia ogólnego, a łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie może przekroczyć 30% alokacji na cały PI 10i (włączając cross-financing). Nie są to jednakże jedyne działania w ramach tego celu szczegółowego. W rozumieniu zapisów naszego programu mamy jedynie określony limit na wydatki związane z wyposażeniem pracowni TIK („Cyfrowa szkoła”) oraz pracowni przedmiotowych które stanowią jedynie część wydatków w ramach jednego z dwóch celów szczegółowych przewidzianych w ramach PI 10i. Na pozostałe wydatki nie nakładaliśmy dodatkowych limitów poza 10% limitem na cross-financing dla całej osi priorytetowej. Czy powinniśmy uwzględnić wskazane limity na zakup środków trwałych w sytuacji gdy nie są one zgodne z zapisami naszego RPO WŁ 2014-2020? Poniżej zapisy RPO WŁ w ramach 10i. "Projekty związane z wyposażeniem pracowni TIK („Cyfrowa szkoła”) oraz pracowni przedmiotowych będą komplementarne z zajęciami dodatkowymi dla uczniów oraz doskonaleniem nauczycieli finansowanymi ze środków publicznych (w tym EFS), a łączny limit wydatków związanych z zakupem sprzętu nie przekroczy 30% alokacji na cały PI 10i (włączając cross-financing)."		eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

369.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.3	Pkt.10		Błąd pisarski. W zapisach odniesiono się do form wsparcia wymienionych do realizacji w podrozdziale 3.2 pkt. 9, natomiast formy te są wymienione w podrozdziale 3.2 pkt. 8.		eksperyment	Uwaga uwzględniona
		Podrozdział 3.4	Pkt.22 (str. 31)					
370.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3 Podrozdział 3.4	19		Błąd pisarski. W zapisach odniesiono się do form wsparcia wymienionych do realizacji w podrozdziale 3.2 pkt. 6, natomiast formy te są wymienione w podrozdziale 3.2 pkt. 5.		TIK	Uwaga uwzględniona
371.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3.4	2		Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych, pkt 2 - ze wsparcia - udzielanego w ramach RPO na rzecz zwiększenia wykorzystania TIK przeznaczonego dla szkół zawodowych - wyłącza się szkoły dla dorosłych i szkoły policealne - brak uzasadnienia dla tego typu wyłączenia		TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
372.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	9	b	Mając na uwadze zapis: "w zależności od liczby uczniów, tj. do 300 uczniów albo od 301 uczniów, szkoła lub placówka systemu oświaty posiada odpowiednio, co najmniej, jeden albo dwa zestawy przenośnych komputerów albo innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera oraz dedykowanego urządzenia umożliwiającego ładowanie oraz zarządzanie mobilnym sprzętem komputerowym(...)" należy wyjaśnić co rozumie się przez pojęcie "mobilnego sprzętu komputerowego" oraz doprecyzować jego przeznaczenie.		TIK	Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR nie ma potrzeby uszczegółowienia tego pojęcia.
373.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	9	e	Należy doprecyzować czy placówka oświaty ma zapewnić opisany sprzęt we własnym zakresie czy uzyskać go w ramach projektu.	Konieczna diagnoza	TIK	Uwaga nieuwzględniona Celem zastosowania przedmiotowego zapisu jest przygotowanie szkół do wykorzystywania zakupionego sprzętu. Jak pokazała ewaluacja działań prowadzonych w ramach programu „Cyfrowa Szkoła” przeszkodą w realizacji działań zaplanowanych w jego ramach było nieprzygotowanie techniczne szkół do zastosowania sprzętu zgodnie z jego przeznaczeniem. Stąd też, w trosce o trwałość finansowanych ze środków EFS działań, wprowadzony został zapis warunkujący możliwość udziału szkół/ placówek w projekcie. Pewne elementy wskazane w ramach funkcjonalności możliwe są do sfinansowania ze środków EFS (np. zakup sprzętu) inne natomiast wymagają zaangażowania szkół. Jednocześnie, aby działania te były możliwe do spełnienia wydłużono termin osiągnięcia funkcjonalności do 6 miesięcy po zakończeniu działań projektowych.

374.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	8	c	Proponuje się aby diagnoza wyposażenia placówek systemu oświaty i szkół w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK umożliwiające realizację projektów z zakresu edukacji, była weryfikowana na etapie do wniosku od finansowanie – kryterium dostępu.	TIK	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
375.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdz.3, podrozdz.3.4	15		Wskazano, iż "inwestycje infrastrukturalne" należy rozumieć zgodnie z pkt 3 rozdziału 8.7 "Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków (...)", jednakże inwestycje w infrastrukturę wskazano w pkt 3 b) ww. Wytycznych. Błędne odwołanie.	TIK	Uwaga uwzględniona
376.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	17		Wątpliwości budzi zapis, iż "IZ RPO ma zapewnić" możliwość finansowania ze środków projektowych usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami - wydatek dotyczący utrzymania projektu.	TIK	Uwaga niejasna IZ RPO nie wskazała, które zapisy Wytycznych budzą wątpliwości,
377.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	3, 5 b), 11 str. 39-42		Podrozdział 5.1 dotyczy "Podniesienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym " natomiast w wymienionych punktach wytycznych pojawiają się zapisy odnoszące się do kształcenia zawodowego oraz ogólnego. Należy wyjaśnić zapisy.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zastosowane w Wytycznych zapisy odnoszą się do szkół i placówek systemu oświaty, które prowadzą kształcenie w oparciu o dwie podstawy programowe: ogólną i zawodową.
378.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	12		Zapis " IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 10(...)" zawiera błędne odwołanie. Należy zmienić treść wytycznych na " IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 11(...)", ponieważ w pkt 11 są wyszczególnione działania w zakresie wsparcia udzielanego w ramach RPO.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

379.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	Pkt.16 g, oraz Pkt.16 h (str. 45)		<p>W pkt. 16g i wskazano że podmiot przyjmujący na staż: zapewnia odpowiednie stanowisko pracy stażysty, wyposażone w niezbędne sprzęty, narzędzia i zaplecze, udostępnia warsztaty, pomieszczenia, zaplecze techniczne, zapewnia urządzenia i materiały zgodnie z programem stażu i potrzebami stażysty wynikającymi ze specyfiki zadań wykonywanych przez stażystę, wymogów technicznych miejsca pracy, a także z niepełnosprawności lub stanu zdrowia. W punkcie 16 h wymieniono katalog wydatków możliwych do poniesienia w ramach projektu związanych z odbywaniem stażu (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenie stanowiska stażu, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP stażysty itp.) w łącznej wysokości nie przekraczającej 5 000 zł w przeliczeniu na 1 osobę odbywającą staż.</p> <p>Należy wskazać jasną linię demarkacyjną pomiędzy wyposażeniem które zapewnia przyjmujący na staż z</p>	Prosimy o doprecyzowanie.	zawodowe	<p>Wyjaśnienie Charakter wydatków, o których mowa w pkt 16 lit h Wytycznych jest zdeteminowanych wysokością środków możliwych do poniesienia na ten cel. Obejmuje on wydatki stricte związane z uczestnictwem ucznia w stażu, takie jak zakup odzieży ochronnej czy koszty dojazdów. oczywiście wśród katalogu przedmiotowych wydatków wymienione zostały również te związane z zakupem wyposażenia stanowiska pracy. Oczywiście nie odnoszą się one do wyposażenia, bez którego realizacja stażu jest zagrożona, gdyż w takiej sytuacji należy zweryfikować potencjał realizatora stażu. Katalog tych wydatków powinien obejmować wyłącznie elementy uzupełniające. Jednocześnie każdorazowo powinien być poddany rzetelnej ocenie IOK.</p>
380.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	19 str 48	d	<p>Wskazano, iż "inwestycje infrastrukturalne" należy rozumieć zgodnie z pkt 3 rozdziału 8.7 "Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków (...)", jednakże inwestycje w infrastrukturę wskazano w pkt 3 b) ww. Wytycznych. Błędne odwołanie.</p>		zawodowe	<p>Uwaga uwzględniona</p>
381.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	podrozdział 5.1	pkt. 18		<p>Mowa o stypendium dla szczególnie uzdolnionych, a w podpunkcie d) wprowadzane jest kryterium dochodowe powodując zmianę tego stypendium na socjalne.</p>		zawodowe	<p>Uwaga uwzględniona</p>
382.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Podrozdział 5.2			<p>dopisać: Podrozdział 5.2 - Tworzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego oraz centrów kształcenia ustawicznego</p>	<p>Zapis o tworzeniu ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego ogranicza wsparcie dla tworzenia i rozwoju placówek kształcenia ustawicznego - centrów kształcenia ustawicznego, o których stanowi art. 68a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. nr 256, poz. 2572 ze zm.). Centra kształcenia ustawicznego to placówki, które również współpracują z pracodawcami, celem kształcenia absolwentów w branżach poszukiwanych na rynku pracy. Dostosowują swą ofertę kształcenia do aktualnych potrzeb, umożliwiają ponadto osobom dorosłym zdobywanie wybranych kwalifikacji na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, które są nową formą kształcenia, dzięki której słuchacze nie muszą odbywać pełnego cyklu kształcenia, a mogą skupić się na poszczególnych kwalifikacjach. Wsparcie z funduszy unijnych skierowane również do centrów kształcenia ustawicznego przyczyni się do podniesienia jakości kształcenia tych placówek, modernizacji ich wyposażenia oraz poszerzenia oferty edukacyjnej ukierunkowanej w stronę wyspecjalizowanych branż gospodarki, na które występuje popyt na rynku pracy. Nadmieniamy, iż w RPO WŁ na lata 2014-2020 znalazł się zapis, iż wsparciem zostanie objęte tworzenie i/lub rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego lub innych jednostek realizujących zbieżne zadania, co sugerowałoby, że dopuszcza się wsparcie dla innych podmiotów realizujących kształcenie zawodowe, m.in. wspomnianych wyżej centrów kształcenia ustawicznego.</p>	CKZiU	<p>Wyjaśnienie Zapisy Wytycznych zostały doprecyzowane poprzez wskazanie, iż w ramach RPO możliwe jest utworzenie CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU.</p>

383.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	Rozdział 5 Podrozdział 5.3 Rozdział 3 Podrozdział 3.2	Pkt.5 Pkt. 8 j) (str. 19)	<p>Czy wsparcie udzielane w ramach RPO dotyczące tworzenia w gimnazjach SzPIK wyposażonych w odpowiedni sprzęt i materiały oraz umożliwiających realizację doradztwa dla uczniów jest mdopuszczalne tylko w ramach PI 10iv?</p> <p>Zapisy naszego RPO nie przewidują wsparcia szkół gimnazjalnych w ramach 10iv.</p> <p>Czy zapis dotyczący wsparcia udzielanego w ramach RPO w PI 10i na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności, który może obejmować doradztwo edukacyjno–zawodowe dla uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi - dopuszcza możliwość wsparcia w ramach RPO WŁ tworzenia w szkołach prowadzących kształcenie ogólne - SzPIK wyposażonych w odpowiedni sprzęt i materiały oraz umożliwiających realizację doradztwa dla grupy docelowej uczniów kształcenia ogólnego PI 10i, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.</p>		doradztwo	<p>Wyjaśnienie</p> <p>rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytucznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytucznych.</p> <p>Jeżeli w zapisach RPO nie zostały przewidziane przedmiotowe działania, to zapisy Wytucznych nie obligują IZ RPO. Jeżeli natomiast IZ RPO ma zaplanowane analogiczne działania w innym PI to może zastosoować do nich regulacje wynikające z tego rozdziału.</p>
384.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego	podrozdział 5.3		Brak informacji z jakich środków będzie finansowane wynagrodzenie Doradcy-konsultanta		doradztwo	Uwaga nieuwzględniona
385.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego			Zaproponowane na str. 56 stawki jednostkowe zarówno dla szkoleń językowych jak i dalej dla szkoleń komputerowych spowodują, iż beneficjenci będą obciążani dodatkowymi opłatami związanymi z uczestnictwem, ponieważ stawki te są absurdalnie niskie		stawki	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Stawki językowe zostały opracowane na podstawie badania rynku w 2011 r., w ramach którego określono rzeczywiste ceny rynkowe. Badaniem objęto 1 200 podmiotów z 3 911, co do których zidentyfikowano adres email umożliwiający nawiązanie kontaktu celem udziału w badaniu. Informację zwrotną uzyskano od 1090 podmiotów. W badaniu uwzględniono aspekt zróżnicowania regionalnego. Raport z niniejszego badania zostanie udostępniony na stronie www.efs.2007-2013.gov.pl w zakładce: Analizy, raporty, podsumowania_Opracowania. Zgodnie z zapisami Wytucznych stawki każdego roku podlegają weryfikacji pod kątem wystąpienia przesłanek do indeksacji zgodnie z kryteriami wskazanymi w Wytucznych.</p>

386.	Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego			W załączniku nr 1: Stawki jednostkowe obowiązujące w ramach projektów w PI 10(iii) I. Szkolenia językowe - brak wyjaśnienia - skąd takie zróżnicowanie stawek pomiędzy województwami oraz brak podania uproszczonej metodologii wyliczania tych stawek		stawki Jw. uwaga nr 385
387.	Microsoft sp. z o.o.	Rozdział 4 – Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (iii), Podrozdział 4.1 – Poprawa kompetencji osób dorosłych, w tym w zakresie TIK i języków obcych	8	<p>Zapis z dokumentu: „W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IŻ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL)”.</p> <p>Proponujemy zatem następujący zapis punktu 8. „W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IŻ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem producenta technologii lub uznanej niezależnej organizacji potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji zgodnie z zaleceniami ram European e-Competence Framework”.</p>	<p>Zapisy mogą naruszać Ustawę o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji oraz Ustawę o ochronie konkurencji i konsumentów, a także zasady wolnego rynku.</p> <p>Wprowadzony zapis jednoznacznie wskazuje w perspektywie finansowej 2014-2020 wyłącznie jednego, określonego konkretnym znakiem towarowym standardu certyfikacyjnego dla kompetencji związanych z obszarem Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych, którego wyłącznym dostawcą oferującym dostępność szkoleń i certyfikacji na komercyjnych zasadach jest Polskie Towarzystwo Informatyczne, będące przedstawicielem Fundacji ECDL.</p> <p>Ograniczenie konkurencji następuje poprzez:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazanie tylko jednego z co najmniej kilku istniejących na polskim, europejskim i światowym rynku standardów certyfikacyjnych kompetencji ICT, zarówno producentów takich Cisco, Google, IBM czy Microsoft, jak i niezależnych organizacji jak certyfikaty ECCC (Europejski Certyfikat Kompetencji Informatycznych) lub Fundacji VCC, przy czym wszystkie cechuje wysoka jakość i rozpoznawalność wśród pracodawców, • przyjęcie przez twórców wytycznych założenia o wyższości standardu ECDL nad innymi certyfikatami. Nie określono w dokumencie podstaw do przyjęcia założenia o słuszności dostarczania kompetencji ICT wyłącznie w standardzie ECDL. Tym samym pozbawia się ostatecznego beneficjenta możliwości wyboru nabywania kompetencji i certyfikacji w innych dostępnych na rynku standardach, • standard ECDL nie obejmuje wszystkich obszarów TIK, w szczególności związanych z kwalifikacjami związanymi z gospodarką elektroniczną, jego wskazanie w niniejszym dokumencie ogranicza beneficjentów do wybrania jedynie tych 	<p>Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.</p> <p>osoby dorosłe</p>

388.	Microsoft sp. z o.o.	Załącznik nr 1: Stawki jednostkowe obowiązujące w ramach projektów w PI 10(iii),	II.	<p>Załącznik nr 1 stanowi uzupełnienie zapisów pkt 8 ze strony 38 i w przypadku podzielenia przedstawionej przez nas wyżej opinii powinien być usunięty w całości w zakresie związanym ze wskazaniem na jeden typ certyfikatu i szkolenia.</p> <p>Proponujemy następujący zapis: Szkolenia komputerowe 1) Stawki jednostkowe mają zastosowanie do szkoleń komputerowych prowadzących do uzyskania kompetencji zgodnie z wytycznymi zawartymi w tym dokumencie. (..) 3) Zestawienie maksymalnych zryczałtowanych stawek jednostkowych:</p> <p>Obszar obowiązywania Cały kraj Szkolenie dla osób pełnosprawnych Szkolenie dla osób niepełnosprawnych Poziom podstawowy 1500 zł 2500 zł Poziom wyższy 1900 zł 4600 zł</p>	<p>możliwość naruszenia zasad konkurencji, w tym ustawy o ochronie konsumentów i konkurencji - patrz uwaga 1</p> <p>Prosimy zwrócić uwagę na zapis o maksymalnych zryczałtowanych stawkach. Z jednej strony taki zapis pozwoli na zachowanie zasad konkurencji pomiędzy dostawcami, z drugiej uprości procedury przygotowania i realizacji szkoleń.</p>	stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.	
389.	Miasto Białystok	Rozdział 1 – Podstawa prawna	3)	nie dotyczy	Wytyczne należy stosować w oparciu o odpowiednie przepisy ustawodawstwa krajowego i unijnego, a w szczególności w oparciu o ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) i Kartę Nauczyciela.	Ustawy Karta Nauczyciela w połączeniu z krajową strategią rozwoju edukacji tworzą spójny fundament.	ogólne	Uwaga uwzględniona
390.	Miasto Białystok	Podrozdział 2.3 – Słownik pojęć	nie dotyczy	nie dotyczy	Brak zdefiniowanego opisu stanowiska konsultant-doradca i wymaganych kwalifikacji.	Konsultanci zatrudnieni są w placówkach i ośrodkach doskonalenia nauczycieli z określonym ogólnym zakresem w rozporządzeniu. Brak określenia kompetencji i placówek, w których zatrudniony jest konsultant - doradca oraz etatowy wymiar godzin pracy. Z przedstawionych zadaniach w pkt e oraz f wynika, że konsultant-doradca oprócz przygotowania w zakresie doradztwa zawodowego powinien posiadać przygotowanie praktyczne w zakresie diagnozy edukacyjnej.	definicje	Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR nie jest zasadne uszczegóławianie przedmiotowej kwestii problemowej ponad informacje zawarte w Wytycznych.
391.		3.1	6)	e)	dopisać po przecinku: za wyjątkiem wydatków wymienionych pod lit. iv) - v) oraz wydatków na sprzętu TIK i oprogramowania wymienionego pod lit. iii), które są również ukierunkowane na wsparcie funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego do poziomu rzeczywistych potrzeb.	Jeśli wsparcie ma przyczynić się do rozwoju lokalnej sieci przedszkolnej oraz rozszerzyć ofertę o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty - to nie można pominąć funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego i zawęzić działania tylko do nowych miejsc wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP celem jest upowszechnienie edukacji przedszkolnej poprzez tworzenie nowych miejsc przedszkolnych.
392.		3.1	6)	f)	dopisać po przecinku: za wyjątkiem wydatków wymienionych pod lit. iv) - v) oraz wydatków na sprzętu TIK i oprogramowania wymienionego pod lit. iii), które są również ukierunkowane na wsparcie funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego do poziomu rzeczywistych potrzeb.	j.w.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP celem jest upowszechnienie edukacji przedszkolnej poprzez tworzenie nowych miejsc przedszkolnych.

393.		3.2	3)		IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana w pierwszej kolejności do szkół lub placówek ... (dalej bez zmian)	Przygotowywanie uczniów do zatrudnienia lub kontynuacji nauki, w tym wyposażanie ich w kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy powinno być wspierane we wszystkich szkołach nie tylko w tych, które osiągają najłepsze wyniki edukacyjne. Można osiągać rewelacyjne wyniki, a nie wyposażać uczniów w kompetencje miękkie.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
394.		3.2	8)	i)	Pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, zawodowych lub języków obcych	Nie należy stawiać warunku- niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym. Demotywuje ten zapis uczniów , którzy osiągają tytuły laureatów, finalistów olimpiad technicznych, a dochód na członka nieznacznie przewyższa	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały zmienione.
395.		3.2	13	c	kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów musi uwzględniać następujące elementy: oceny klasyfikacyjne celujące lub bardzo dobre uzyskane przez uczniów z przynajmniej jednego ... (dalej bez zmian)	dotyczy uszczegółowienia (jednoznaczności) zapisu " <i>najwyższe oceny klasyfikacyjne</i> ".	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady powinny zostać określone przez IZ RPO.
396.		3.3	3		IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana w pierwszej kolejności do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najłabsze wyniki edukacyjne, ... (dalej bez zmian)	propozycja aby mogły aplikować wszystkie szkoły - zachowanie zasady równości podmiotów. Podniesienie efektywności kształcenia w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych, w tym stworzenie warunków do nauczania opartego na metodzie eksperymentu nie może dotyczyć tylko szkół najłabszych.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
397.		3.4	3		IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla wsparcia szkół lub placówek osiągających najłabsze wyniki edukacyjne, ... (dalej bez zmian)	propozycja aby mogły aplikować wszystkie szkoły - zachowanie zasady równości podmiotów.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

398.		3.4 Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	5	dodać pkt. e)	Programy rozwijania kompetencji technicznych związanych ze specyfiką zawodu	Stosowanie przez nauczycieli programów technicznych na zajęciach laboratoryjnych, pracowniach specjalistycznych np. Pracowni mechatroniki, pracowni diagnostyki komputerowej, pracowni podstaw konstrukcji maszyn, pracowni elektrotechniki i elektroniki zapewni poprawę efektywności kształcenia zawodowego oraz nabycie kompetencji zawodowych niezbędnych na rynku pracy.	TIK	Wyjaśnienie Zaproponowana forma wsparcia może być jedną z możliwych form wsparcia uczniów, które zostały wymienione w Wytocznych. Jednocześnie katalog jest otwarty i to IZ RPO decyduje o zastosowaniu określonych form wsparcia.	
399.		3.4	8)	d)	dodanie: iii) dla szkół od 501 uczniów - 400 000 zł	propozycja zwiększenia kwot w zależności od liczby uczniów. Dodatkowy przedział.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Brakuje uzasadnienia dla wprowadzenia przedmiotowej zmiany.	
400.		5.3 Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego	1		Celem interwencji przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym jest poprawa jakości i efektywności usług świadczonych w ramach doradztwa edukacyjno-zawodowego poprzez umożliwienie nauczycielom zatrudnionym w szkołach lub placówkach systemu oświaty, realizującym zadania z zakresu doradztwa zawodowego bez przygotowania w tym zakresie, uzyskanie kwalifikacji doradcy zawodowego, "a nauczycielom - doradcom zawodowym z kwalifikacjami - ich podnoszenie stosownie do zmieniających się potrzeb".	Doradcy zawodowi (wprawdzie nieliczni) -już funkcjonują w polskiej rzeczywistości szkolnej. Jednak wiedza doradcy zawodowego, to wbrew pozorom wiedza interdyscyplinarna, ciągle wymagająca aktualizacji. Umiejętności i kompetencje doradcy - w niezmiernie dynamicznej przestrzeni zawodowej, społecznej, wirtualnej, itp. wymagają ciągłego doskonalenia. Zatem umożliwianie zdobycia kwalifikacji kolejnym rzeszom nowych doradców to nie jest jedynie dobry sposób zarządzania kapitałem ludzkim. Doradcy z kwalifikacjami i doświadczeniem, wyposażeni w aktualizowaną na bieżąco informacje (z różnych ważnych dla doradcy dziedzin) stanowią ogromny potencjał.	doradztwo	Uwaga uwzględniona	
401.		5.3 Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego	3)	a)	Dopisać do ppkt a ciąg dalszy, lub dodać jeszcze jeden ppkt w brzmieniu "podnoszenie kwalifikacji doradców zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach"	Analogicznie do pkt powyżej		doradztwo	Uwaga uwzględniona
402.		5.3 Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego	4)		Dodać na końcu pkt 4 zapis w brzmieniu "Szkolenia ,kursy dla nauczycieli - doradców zawodowych, realizujących zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego"	Zgodnie z ww. argumentacją		doradztwo	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
403.		5.3 Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego	6	g)	diagnoza prowadzona jest z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez KOWEŻIU, Instytut Badań Edukacyjnych lub innych instytucji i dostępnych na stronach tych instytucji;	Ograniczenie do korzystania tylko i wyłącznie z narzędzi instytucji-agend ministerialnych dyskryminuje inne ośrodki i instytucje badawcze, które dysponują narzędziami.		doradztwo	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
404.		5.3 Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego	6	h)	Propozycja uzupełnienia opisu "na podstawie wyników diagnozy doradcy-konsultant "we współpracy ze szkołą", opracowuje plan wsparcia szkoły"	Tylko współpraca z zaangażowanym zespołem ludzi w danej szkole/ placówce daje szansę na realizację zadania i zwiększa jego efektywność.		doradztwo	Uwaga uwzględniona
405.		5.3 Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego	6	i)	Jest: w tym poradnie psychologiczno-pedagogiczne, Ochotnicze Hufce Pracy. Propozycja uzupełnienia zapisu także o inne placówki m. in. Centra Kształcenia Ustawicznego, Centra Kształcenia Praktycznego, Centra Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego i inne)	Istnieją w Polsce także inne rozwiązania, bardzo dobrze funkcjonujące, nie ujęte w niniejszym dokumencie np. Lokalne Centrum Doradztwa Zawodowego w Białymstoku działające na rzecz białostockich szkół i placówek w obszarze szeroko rozumianego poradnictwa edukacyjno-zawodowego.		doradztwo	Wyjaśnienie Zapis wskazuje na katalog otwarty, który może być rozszerzany.

406.	Gmina Miasto Rzeszów	Rozdział 3 – Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10(i) Podrozdział 3.1 – Wychowanie przedszkolne	2		Proponujemy, aby w kryteriach decydujących o przyznaniu wsparcia na realizację projektów wzięć pod uwagę nie tylko np. stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego, ale przede wszystkim prognozy rozwoju danej miejscowości oraz potencjału demograficznego danej miejscowości.	Rzeszów ma wysoki stopień upowszechnienia wychowania przedszkolnego, ale jednocześnie dynamicznie się rozwija. Stale rośnie liczba dzieci w wieku przedszkolnym. Uwaga ta jest tym bardziej zasadna, że w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (projekt z dnia 9 stycznia 2015 r.) widnieje zapis (str. 194): ...wsparcie udzielane będzie placówkom opieki przedszkolnej i innym formom opieki nad dziećmi w wieku 3-5 lat, w szczególności na obszarach wiejskich, gdzie dostęp do takich form opieki jest mocno ograniczony oraz w aglomeracjach i na obszarach miejskich, gdzie zapotrzebowanie na opiekę przedszkolną znacznie przewyższa ofertę tych placówek	przedszkola	Uwaga uwzględniona
407.	Gmina Miasto Rzeszów	Rozdział 3 – Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10(i) Podrozdział 3.1 – Wychowanie przedszkolne	11	a	Propozycja zmiany zapisu. Realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym we wspartym ośrodku wychowania przedszkolnego.	Zapis ten wyklucza wprowadzenie zajęć dodatkowych dla dzieci uczęszczających do przedszkoli na obszarze o dużym stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego. Uważamy, że ten warunek jest sprzeczny z zasadą horyzontalną: równość szans i niedyskryminacji (opisana w Umowie Partnerstwa w pkt. 1.5).	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Działania zaplanowane w rozdziale 3.2 wytycznych mają zastosowanie również do wychowania przedszkolnego.
408.	Gmina Miasto Rzeszów	Rozdział 3 – Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10(i) Podrozdział 3.2 – Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	3		Propozycja zmiany zapisu: „...interwencja EFS skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m. in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych oraz przyczyni się do zmniejszenia różnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiąganych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych”.	Kierowanie wsparcia jedynie do placówek o najniższych wynikach dyskryminuje te placówki, które bez dodatkowego wsparcia (EFS) osiągają dobre wyniki edukacyjne w skali regionu. Uważamy, że powinno się przewidzieć dodatkowe wsparcie również dla placówek systemu oświaty, które wyróżniają się wysoką zdawalnością egzaminów – jako czynnik motywujący do dalszej pracy.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
409.	Gmina Miasto Rzeszów	3.3	4		Propozycja zmiany zapisu: „IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla wsparcia szkół lub placówek systemu oświaty położonych na terenach wiejskich”.	Brak uzasadnienia dlaczego placówki edukacyjne z terenów wiejskich mają być traktowane preferencyjnie. Uważamy, że na równym poziomie powinny być traktowane wszystkie placówki.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
410.	Gmina Miasto Rzeszów	Rozdział 3 – Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10(i) Podrozdział	7		Propozycja zmiany zapisu: „IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencję dla wsparcia szkół lub placówek systemu oświaty położonych na terenach wiejskich”.	Brak uzasadnienia, dlaczego placówki edukacyjne z terenów wiejskich mają być traktowane preferencyjnie. Uważamy, że na równym poziomie powinny być traktowane wszystkie placówki.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

411.	Gmina Miasto Rzeszów	Rozdział 3 – Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10(i) Podrozdział 3.5 – Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	1	Uwaga ogólna.	Brak działań w formie zajęć dodatkowych skierowanych także do uczniów zdolnych.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnoszą się wyłącznie do specyficznych działań ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
412.	Humaneo, ul. Mikołaja Reja 20, 33-300 Nowy Sącz	Rozdział 4 – Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (iii), Podrozdział 4.1 – Poprawa kompetencji osób dorosłych, w tym w zakresie TIK i języków obcych	8	W przywołanym zapisie wskazano bezpośrednio znak towarowy, jakim jest komercyjny system certyfikacji kompetencji informatycznych ECDL. Na rynku istnieje wiele systemów certyfikacji kompetencji informatycznych, zgodnych z założeniami Europejskiej Ramy Kwalifikacji, posiadających sformalizowane procedury dot. procesu kształcenia i walidacji kwalifikacji, m.in. Microsoft, ECCC – European Computer Competence Certificate. Proponujemy wprowadzenie zapisów opisujących w sposób ogólny usługę edukacyjną w zakresie TIK bez wskazywania marki, z naciskiem na opis standardu jakości.	Nieuzasadnionym jest honorowanie w projektach współfinansowanych ze środków publicznych tylko jednego systemu certyfikacji, jakim jest ECDL. Działania takie prowadzące do kierowania publicznymi środkami do jednej firmy, podejmowane przez instytucje publiczne, prowadzą do uprzywilejowanego traktowania jednego podmiotu i umacniania jego monopolistycznej pozycji na rynku z pominięciem przy tym Prawa Zamówień Publicznych. Przywołanie znaku towarowego wskazuje Beneficjentom, a także instytucjom publicznym wybór wskazanego produktu na etapie przygotowania wniosku o dofinansowanie projektu, pozbawiając ich możliwości zastosowania innego standardu, co przyczynia się do mniejszej efektywności i trafności zadań przewidzianych w ramach projektów. Zachowanie tej formy zapisu będzie negatywnie oddziaływać na procedurę zamówień publicznych, przyczyniając się do ograniczania konkurencji w obszarze realizacji szkoleń z zakresu TIK. Standardy ustanowione zarówno w prawie polskim, jak i w prawie Unii Europejskiej jednoznacznie wskazują na obowiązek zachowania konkurencji przy wydatkowaniu środków publicznych (w tym także pochodzących z programów unijnych). Zgodnie z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2013 r. Nr 907) zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. „Obowiązek przestrzegania zasady uczciwej konkurencji przez zamawiającego zarówno na etapie przygotowania, jak i prowadzenia postępowania znajduje swój wyraz w przepisach odnoszących się do poszczególnych instytucji i rozwiązań ustawowych. W szczególności warto zwrócić uwagę na regulacje odnoszące się do opisu przedmiotu zamówienia i warunków stawianych wykonawcom ubiegającym się o	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został zmieniony.
413.	Humaneo, ul. Mikołaja Reja 20, 33-300 Nowy Sącz	Załącznik nr 1: Stawki jednostkowe obowiązujące w ramach projektów w PI 10(iii) - II Szkolenia komputerowe		Zdefiniowane stawki jednostkowe odnoszą się wprost do konkretnych produktów handlowych w ramach ECDL, np. ECDL Core, ECDL Base.	j.w	stawki	Uwaga nieaktualna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych Wytucznych stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych

414.	Fundacja The Global Language System	Rozdział 4 / Podrozdział 4.1	7	-	Propozycja uściślenia: "W przypadku szkoleń i kursów językowych, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem zewnątrznym powierzającym zdobycie przez uczestników projektów określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z ESOKJ)	W przypadku szkoleń komputerowych (pkt 8 Tego podrozdziału) jednoznacznie wskazuje się, że sposobem oceny uzyskanej wiedzy jest egzamin zewnętrzny (tu poprzez podanie nazwy egzaminu zewnętrznego). Sugerujemy, aby analogicznie dla szkoleń językowych na potrzeby uściślenia definicji "certyfikatu" i "walidacji" (opisanych w Podrozdział 2.3 – Słownik pojęć, pkt 2 i 31) dodać zapis "certyfikatem zewnętrznym" bez wskazania konkretnego rodzaju certyfikatu (na rynku jest kilkanaście używanych do tego narzędzi), tak aby jednoznacznym było, że proces sprawdzania jest niezależny od nauki.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany
415.	UMWD	Uwaga ogólna			Zakres wytycznych jest bardzo restrykcyjny i ogranicza elastyczność IZ RPO. Przedstawienie do konsultacji tak szczegółowych zapisów w sytuacji, gdy RPO zostały już zatwierdzone stanowi duże zagrożenie ich realizacji.	Z informacji uzyskiwanych z MIR wynikało, iż przedmiotowe <i>Wytyczne</i> będą konsultowane już od początku września 2014 r. Chronologia takiego postępowania była zasadna, gdyż RPO były wówczas jeszcze negocjowane. Konsultowanie <i>Wytycznych</i> na etapie zatwierdzenia 7 programów, a 9 w końcowej fazie negocjacji wydaje się być działaniem nieco spóźnionym. Jednym z wymogów KE podczas negocjacji było wskazanie zamkniętego katalogu typów projektów, beneficjentów i grup docelowych – <i>Wytyczne</i> w niektórych przypadkach są węższe lub szersze niż zapisy RPO, w związku z tym nasuwa się pytanie, który dokument jest ważniejszy i jakie ustalenia. Ponadto zapisy <i>Wytycznych</i> mają ogromny wpływ na wartości docelowe wskaźników; precyzują koszty jednostkowe, zakres wsparcia, który jest możliwy do realizacji oraz różnego rodzaju ograniczenia i wymogi. Widać to szczególnie na przykładzie edukacji przedszkolnej, przy tak restrykcyjnych wymogach będzie utrudniona realizacja założonych wartości wskaźników i wydatkowanie zaplanowanych środków	ogólne	Wyjaśnienie IZ RPO jest zobowiązana do stosowania Wytycznych jeżeli w ramach RPO zaplanowane zostały do realizacji przedsięwzięcia doprecyzowane w Wytycznych. Wytyczne nie mają zastosowania jeżeli RPO nie uwzględnia tego typu działań bądź jeżeli IZ wynegocjowała inny zakres interwencji.
416.	UMWD	Uwaga ogólna			IZ zapewnia, gwarantuje, zobowiązuje się itd. W <i>Wytycznych</i> wskazano takie sformułowania, proszę wyjaśnić w jaki sposób IZ ma zagwarantować, zapewnić spełnienie wymogów które zostały jej przedstawione po zatwierdzeniu Programu i nie zawsze są spójne z zapisami programu?	Skoro zapisy zatwierdzonego RPO oraz przedmiotowych <i>Wytycznych</i> różnią się od siebie trudno będzie IZ zagwarantować spełnienie wymogów wskazanych w <i>Wytycznych</i> .	ogólne	Wyjaśnienie IZ RPO jest zobowiązana do stosowania Wytycznych jeżeli w ramach RPO zaplanowane zostały do realizacji przedsięwzięcia doprecyzowane w Wytycznych. Wytyczne nie mają zastosowania jeżeli RPO nie uwzględnia tego typu działań bądź jeżeli IZ wynegocjowała inny zakres interwencji.
417.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1, 3.2, 3.3, 3.4			Czy zapisy RPO będą musiały zostać dostosowane do ostatecznej wersji <i>Wytycznych</i> ? Zaproponowano bardzo szczegółowe zapisy, mające duży wpływ na realizację RPO.	Są to jeszcze <i>Wytyczne</i> w fazie konsultacji społecznych, zatem ich ostateczny kształt będzie dostępny za jakiś czas. Zatem nasuwa się pytanie, co z przypadkami niespójności pomiędzy zapisami RPO a <i>Wytycznymi</i> ?	ogólne	Wyjaśnienie IZ RPO jest zobowiązana do stosowania Wytycznych jeżeli w ramach RPO zaplanowane zostały do realizacji przedsięwzięcia doprecyzowane w Wytycznych. Wytyczne nie mają zastosowania jeżeli RPO nie uwzględnia tego typu działań bądź jeżeli IZ wynegocjowała inny zakres interwencji.
418.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	1	b	Zapis: „upowszechnienia wychowania przedszkolnego w tym zwłaszcza wśród dzieci 3-4 letnich”. Czy ten zapis oznacza że „dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie z dnia 7 września 1991 r.o systemie oświaty” też mogą być objęte wsparciem? Jeżeli jedynie dzieci 3-4 letnie należy przeformułować zapis w pkt. b.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy punktu dotyczą upowszechnienie wychowania przedszkolnego, w tym zwłaszcza wśród dzieci 3-4 letnich - zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa. Powyższe nie oznacza jednak, braku możliwości objęcia wsparciem dzieci w innym wieku - zgodnie z pkt 3a) są to dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie.

419.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	2		Należy doprecyzować, co oznacza, że IZ RPO definiuje obszary kwalifikujące się do otrzymania wsparcia w oparciu o analizę uwarunkowań wewnątrzregionalnych...	Analiza potrzeb przeprowadzona była już na etapie programowania wsparcia w ramach RPO WD. Czy w związku z zapisem <i>Wytycznych</i> należy przeprowadzić powtórny analizę? Czy obszary te muszą być konkretnie zdefiniowane w SzOP? Dodatkowo przedstawione zobowiązanie wydaje się być zbyt szczegółowe. Edukacja przedszkolna jest monitorowana na poziomie gminy w regionie jest 169 gmin o różnym stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej - wskaźnik monitorowany przez GUS rocznie, więc możliwy do uwzględnienia w corocznie ogłaszanych konkursach. Pozostałe wymogi prognoz demograficznych, uwarunkowań ekonomiczno-społecznych, zróżnicowań przestrzennych w dostępie do wychowania przedszkolnego, popytu na miejsca w ośrodkach wychowania przedszkolnego nakładały by na IZ obowiązek realizacji przed każdym konkursem analizy każdej ze 169 gmin biorąc pod uwagę każde z w/w kryteriów. Proponuje się te wymogi definiować na etapie projektu w ramach uzasadnienia konieczności realizacji projektu.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostały uzupełnione. Celem wprowadzonych zapisów jest zapewnienie, aby interwencja EFS była realizowana w oparciu o wizję docelowego stanu sieci edukacji przedszkolnej na swoim terenie. Rolą samorządu jest posiadanie klarownej polityki w tym zakresie, która zakładałaby stymulowanie określonych rozwiązań. Sposób zdefiniowania obszarów wymagających interwencji (regulamin konkursu, kryteria wyboru projektów) do decyzji poszczególnych IZ RPO.
420.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	3, 6	b	Zapisy w pkt. 3): "IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz wychowania przedszkolnego kierowane jest do: b) istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym przedszkoli specjalnych i integracyjnych"; zaś w pkt. 6) jest zapis: "IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego z następującymi warunkami: a) wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego umożliwia zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego...". Ww. zapisy wykluczają się wzajemnie.	Należy rozszerzyć zapis w pkt. 3 o nowopowstałe ośrodki wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
421.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	6, 10, 11		Wymogi wskazane w tym punkcie są zbyt restrykcyjne, w związku z czym należy uogólnić zapisy.	IZ RPO przy konieczności zagwarantowania takich wymogów zgłasza ryzyko problemu z osiągnięciem wartości docelowych wskaźników oraz problem z wydatkowaniem zaplanowanych na ten cel środków. Podczas przygotowań programu nie były znane tak restrykcyjne wymogi.	przedszkola	Wyjaśnienie Zapisy zostały częściowo przeformułowane
422.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	6	e) vii)	W punkcie tym wskazano, że wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem utworzonego miejsca obejmują koszty wynagrodzenia nauczycieli i personelu zatrudnionego w ośrodku wychowania przedszkolnego, koszty żywienia dzieci. Należy rozważyć dwie propozycje: 1) przedstawienie katalogu otwartego albo 2) wskazanie tych kosztów jako przykładowe.	Pozostawienie takiego zapisu może skutkować problemami z określeniem kwalifikowalności innych kosztów niż wskazane.	przedszkola	Uwaga uwzględniona

423.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	6	f	Należy dodać zapis w danym punkcie, że "nie dotyczy to przypadku realizacji projektu obejmującego jedynie dodatkowe zajęcia dla dzieci z niepełnosprawnościami".	Zgodnie z zapisami punktu 11a możliwa jest realizacja projektów obejmujących jedynie zajęcia dodatkowe dla dzieci z niepełnosprawnościami. Powinna istnieć także możliwość dostosowania pomieszczeń, zakupu wyposażenia, sprzętu oraz pomocy dydaktycznych w celu prawidłowej realizacji tego typu projektów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały przeformułowane.
424.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	7		Proponuje się zapis: ... że łączna wartość wydatków na zakup środków trwałych w ramach w ramach PI 10(i) nie przekroczy 10% alokacji tego PI. Dodatkowo należy dostosować lub wyjaśnić zapisy dotyczące braku możliwości przekroczenia 10% alokacji na cel szczegółowy w ramach PI 10i do zapisów zawartych w pkt. 7g Podrozdziału 3.3 oraz w pkt. 14 Podrozdziału 3.4 (w których jest mowa o 30%).	Taki zapis jest zbyt szczegółowy. W RPO nie wyodrębniono alokacji na edukację przedszkolną poza wskazaniem jej wartości w polu „typy projektów”. Alokacja na edukację jest ujęta w PI 10.1 wraz z edukacją szkolną. Aby zapewnić elastyczność podejścia i zapewnić zaspokojenie potrzeb przedszkoli (podczas tworzenia nowych miejsc przedszkolnych nakłady są duże) proponuje się monitorowanie % na poziomie PI, a nie celu szczegółowego. Ponadto, co prawda w pkt. 7g i 14 mowa jest o wydatkach poniesionych na zakup środków trwałych (włączając cross-financing), jednak nie wskazano jaki procent kosztów musi przypadać na każdą z ww. kategorii kosztów. W związku z tym, zgodnie z zapisami w ww. punktach wskazano na brak możliwości przekroczenia 30% alokacji na cel szczegółowy w ramach PI 10i, co wyklucza możliwość spełnienia warunku wskazanego w pkt. 7 Podrozdziału 3.1, w którym jest mowa o 10%.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Punkt dotyczący cross-financingu i sprzętu został usunięty.
425.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	10 i 12		Zapis: ... do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego, przez okres co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu... IZ RPO zapewnia możliwość finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego przez okres nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy oraz zapis: "IZ RPO jest zobowiązana do weryfikacji spełnienia powyższego warunku, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu" nie są do końca precyzyjne.	Z zaproponowanych zapisów nie wynika wprost czy Beneficjent będzie musiał utrzymać dane miejsce przedszkolne przez 3 czy 4 lata. 1 rok finansowanie działalności bieżącej + 1 rok finansowane tylko zajęcia dodatkowe + trwałość 2 lata po zakończeniu projektu (czyli projekt 2 lata + 2 lata trwałość w tym utrzymanie trwałości miejsca przedszkolnego 3 czy 4 lata). Należy wskazać wprost o jaki wymóg chodziło? Dodatkowo należy doprecyzować czy należy to skontrolować w każdym projekcie.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przededagowane, aby wykluczyć wątpliwości interpretacyjne. Zapisy dot. wszystkich projektów.

426.	UMWD	Rozdział 3/Rozdział 3.1	11	a	<p>Proponujemy pozostawienie "furtki" dla placówek, które chciałyby zwiększyć szanse edukacyjne dzieci, jednak nie mogą/nie mają możliwości (szczegółowa analiza przypadku) utworzenia dodatkowego miejsca przedszkolnego.</p> <p>Z zapisu <i>Wytycznych...</i> wynika, że warunkiem rozszerzenia oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty jest utworzenie nowego miejsca przedszkolnego. Może jednak mieć miejsce sytuacja, w której Wnioskodawca udowodni i wykaże w analizie, że nie ma potrzeby tworzenia nowych miejsc przedszkolnych (np. brak dzieci w wieku przedszkolnym, które będą rozpoczynać naukę w przedszkolu, a dla których brakuje miejsca). W takiej sytuacji zapisy <i>Wytycznych...</i> ograniczają możliwość skorzystania ze wsparcia w zakresie rozszerzenia oferty zajęciowej. Dodatkowo utworzenie miejsca przedszkolnego może okazać się problemem dla placówek, w których została utworzona jedna 25-osobowa grupa przedszkolna przed ogłoszeniem konkursu. Utworzenie jednego nowego miejsca przedszkolnego (np. 26-te dziecko) w celu zapewnienia dodatkowych zajęć innym dzieciom, wymuszałoby utworzenie całej nowej grupy, co wpływa na niską efektywność kosztową projektu. W sytuacji, kiedy diagnoza nie wskazuje na konieczność utworzenia nowych miejsc przedszkolnych, natomiast istnieje silna potrzeba rozszerzenia oferty pod kątem potrzeb dzieci już uczęszczających, brak możliwości realizacji takich zajęć uniemożliwia im wyrównanie szans edukacyjnych. W szczególności dotyczy to dzieci, które z przyczyn ekonomicznych nie mogą korzystać z takich zajęć odpłatnie. Należy pamiętać, że w obecnej perspektywie mamy dążyć do zapewnienia wysokiej jakości edukacji przedszkolnej, co bez możliwości zorganizowania jedynie zajęć dodatkowych, w przypadku gdy nie ma konieczności zwiększenia liczby miejsc przedszkolnych, będzie znacznie utrudnione.</p>	przedszkola	Uwaga uwzględniona Uwzględniono w Podrozdziale 3.2 wytycznych.
427.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	11	C iii	<p>.....zajęcia edukacyjne, rozwijające kompetencje społeczno-emocjonalne...., czyli jakie? Należy doprecyzować to w słowniczku.</p> <p>Konieczność doprecyzowania zapisów.</p>	przedszkola	Uwaga uwzględniona
428.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	11	d	<p>Należy usunąć sformułowanie "z własnego budżetu", aby umożliwić Wnioskodawcom pozyskiwanie środków na zajęcia dodatkowe z różnych źródeł.</p> <p>Obecne zapisy sugerują, że środki na utrzymanie zajęć dodatkowych muszą pochodzić z budżetu własnego Wnioskodawcy. Mogą być one także dyskryminujące w stosunku do podmiotów niepublicznych.</p>	przedszkola	Uwaga uwzględniona
429.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	11	e	<p>Propozycja zapisu: ... <i>dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których nie były one realizowane w ramach projektów EFS od co najmniej 12 miesięcy (wymóg ten nie dotyczy zajęć dodatkowych w ramach nowoutworzonych miejsc przedszkolnych).</i></p> <p>Obecny zapis jest nieprecyzyjny umożliwia realizację jedynie zajęć, które z różnych względów nie były realizowane od 1 roku – przyczyn może być wiele np. brak zainteresowania dzieci/rodziców utrzymanie takiego wymogu spowoduje realizację zajęć, które mogą się nie cieszyć zbyt dużym zainteresowaniem. Zaproponowany zapis umożliwi utrzymanie trwałości projektów ubiegłej perspektywy i zapewni elastyczność obecnej. Dodatkowo zapisy w obecnym kształcie nie pozwalają na zorganizowanie zajęć dodatkowych jedynie dla dzieci, dla których utworzono nowe miejsca przedszkolne, w sytuacji gdy w ramach przedszkola (innych grup, które wcześniej istniały) były one realizowane w ciągu ostatnich 12 miesięcy.</p>	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną doprecyzowane. Podjęto decyzję o nieuwzględnianiu pełnym uwagi, kierując się przesłanką wynikającą z doświadczeń z wdrażania PO KL, iż rezygnacja z ograniczenia spowoduje zastępowanie środków własnych środkami unijnymi. Uwzględniono jednak postulat, iż ograniczenie dotyczy wyłącznie analogicznego zakresu zajęć dodatkowych. Ponadto dodano zapis mówiący, że dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowoutworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego.

430.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	12		Należy wyjaśnić zapisy w danym punkcie oraz doprecyzować kwestię okresu, w którym można przeprowadzać zajęcia dodatkowe (propozycja zapisu: "natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego dotatkowo przez okres nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy").	Należy wyjaśnić czy zapisy w danym punkcie wskazują, że zajęcia dodatkowe można organizować także w ramach wcześniej istniejących miejsc przedszkolnych, czyli nie tylko w przypadku miejsc nowoutworzonych? Ponadto zapisy w obecnym kształcie mogą sugerować, że zajęcia dodatkowe nie obejmują pierwszych 12 miesięcy, w których zapewniona jest bieżąca działalność nowo utworzonych miejsc przedszkolnych.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane.
431.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.1	15	-	Zapis: "IZ RPO zapewnia, że realizacja wsparcia w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania ww. grupy" jest nieprecyzyjny.	Należy doprecyzować, kto ma przeprowadzić tę diagnozę, np. ośrodek wychowania przedszkolnego przeprowadza wewnętrzną diagnozę potrzeb i zawiera ją we wniosku o dofinansowanie.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
432.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	2		Należy wyjaśnić zapisy: <i>szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych), placówek systemu oświaty, a także nauczycieli i uczniów tych szkół lub placówek. Wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt. 3.</i>	Dotychczas nigdzie nie była wskazana możliwość wsparcia szkół zawodowych w ramach PI 10.1. W WLWK w definicjach wskaźników dotyczących tego PI jest następujący zapis: „Liczba szkół dla dzieci i młodzieży (szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych)”. Dotychczas nikt z Państwa nie sprecyzował jakie szkoły są rozumiane pod pojęciem ponadgimnazjalne. Czy w związku z tym zmianie ulegnie również WLWK? W podrozdziale 3.1 pkt. 3 jest mowa o wsparciu kierowanym do przedszkoli, dzieci w wieku edukacji przedszkolnej i nauczycieli edukacji przedszkolnej, czy jest to świadomy zabieg? Jeżeli tak to czy nie należałoby rozszerzyć zakresów WLWK o placówki edukacji przedszkolnej? Ma to również wpływ na zapisy RPO, gdyż te rodzaje wsparcia nie zostały przewidziane w ramach edukacji przedszkolnej.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zgodnie z informacjami wielokrotnie prezentowanymi na różnych forach, a także przekazanych pismem z 17.01.2014 r. (znak: DZF-VI-82221-8-ŁM/14) realizacją interwencji w PI 10.1 i 10.4 skoncentrowana jest w oparciu o podejście tematyczne. Tym smaym, z uwagi na fakt, iż interwencja w PI 10.1 ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich , możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształceni zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10.4 wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie stricte zawodowym.
433.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	8	a	Należy doprecyzować, że możliwość realizacji projektów edukacyjnych nie dotyczy szkół gimnazjalnych, ponieważ zgodnie z prawem oświatowym każdy uczeń gimnazjum musi wziąć udział w projekcie edukacyjnym, czyli nie zostanie spełniony w tym przypadku warunek dodatkowości realizowanych działań, o którym mowa w pkt. 9 danego podrozdziału.	Konieczność uszczegółowienia zapisów.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

434.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	8		W nawiązaniu do braku uwzględnienia porozumiewania się w języku ojczystym, kompetencji obywatelskich oraz świadomości i ekspresji kulturalnej w kompetencjach kluczowych (słownik pojęć pkt. 6), które mają być kształtowane i rozwijane w ramach projektów unijnych, nie będzie można realizować m.in. zajęć z języka polskiego czy finansować uczestniczenia w spektaklach i koncertach w ramach projektów, o których mowa w podrozdziale 3.2?	Konieczność wyjaśnienia zapisów <i>Wytycznych</i> .	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach <i>Wytycznych</i> .
435.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	8	e	Należy wyjaśnić w jaki sposób otworzenie klas autorskich, możliwe do zrealizowania w ramach projektu, ma spełniać warunek dodatkowości realizowanych działań, o którym mowa w pkt. 9 danego podrozdziału oraz jakiego typu działania kryją się pod tym sformułowaniem (czy np. jedynie stworzenie programu edukacyjnego tego typu klasy).	Konieczność wyjaśnienia i doprecyzowania zapisów <i>Wytycznych</i> .	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu <i>Wytycznych</i>.
436.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	8	i	Należy wyjaśnić dlaczego katalog uzdolnień wymienionych w danym punkcie nie obejmuje np. uzdolnień humanistycznych. Dodatkowo w poprzednim okresie programowania katalog ten nie był katalogiem zamkniętym, zatem postuluje się uwzględnienie w zapisach sformułowania "zwłaszcza" tak, by położyć nacisk na tego typu uzdolnienia, ale nie wykluczyć uczniów uzdolnionych z przedmiotów humanistycznych.	Konieczność wyjaśnienia/skorygowania zapisów <i>Wytycznych</i> .	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Z uwagi na koncentrację wsparcia przewidzianą zapisami Umowy Partnerstwa, a także stanowisko KE prezentowane w trakcie negocjacji RPO wsparcie EFS w obszarze edukacji ogólnej musi być ukierunkowane ściśle określone obszary, zdefiniowane ww. dokumencie. Niemniej jednak, IZ RPO może ustalić inne Zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, jeżeli zakres interwencji wynegocjowany w RPO (i zapisany w jego ramach) różni się od zapisów <i>Wytycznych</i> Jeżeli natomiast w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do będzie miał zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach <i>Wytycznych</i> .
437.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	11	-	Zapis "IZ RPO zapewni, że ocena osiągnięcia przez uczniów zdefiniowanych w ramach projektu efektów uczenia się, o których mowa powyżej, zostanie przeprowadzona w oparciu o jednolite kryteria wypracowane na poziomie krajowym" należy rozszerzyć o wskazane kryteria lub dokładnie podać nazwę dokumentu zawierającego te kryteria.	Zapis w danej formie jest niekonkretny.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu <i>Wytycznych</i>.

438.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.3	7	b	Zapisy dotyczące wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych wskazują, że katalog sporządzony przez MEN będzie miał charakter zamknięty (Wnioskodawcy nie będą mieli możliwości zakupu w ramach projektu pomocy spoza katalogu). UMWD prosi o wyjaśnienie czy jest to zabieg celowy. Dodatkowo w celu wykluczenia ewentualnych problemów z odnalezieniem katalogów, o których mowa w danym punkcie należy przywołać źródło jego pochodzenia bardziej konkretne niż strona MEN.	Wnioskodawcy mogą zdiagnozować potrzebę kupna wyposażenia spoza katalogu. Ponadto biorąc pod uwagę szybkie tempo zachodzących zmian możliwe jest, że katalog szybko się zdezaktualizuje. Czy MEN przewiduje możliwość jego aktualizacji?	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest wskazane zamieszczanie w Wytycznych dokładnego adresu strony internetowej, gdyż w przypadku zmiany lokalizacji niezbędna będzie nowelizacja Wytycznych. MiIR dołoży wszelkich starań by katalogi wyposażenia, o których mowa w Wytycznych były umieszczane w miejscach widocznych dla wszystkich użytkowników. Nie jest również możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytycznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu.
439.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.3	7	d	Czy każdorazowo diagnoza potrzeb szkoły lub placówki oświaty odnośnie wyposażenia pracowni przyrodniczych musi być przeprowadzona we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół. Jeśli nie należy zamienić sformułowanie "powinna" na "zaleca się".	Część szkół może już mieć samodzielnie przeprowadzoną tego typu diagnozę, zatem spełnienie tego warunku może być utrudnione. Dodatkowo budowa systemu wspomagania pracy szkół ma zakończyć się z końcem 2015 roku, czyli dopiero od 1 stycznia 2016 r. placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i biblioteki pedagogiczne mają być w pełni gotowe do wykonywania nowych zadań w zakresie wspierania pracy szkoły, co może utrudnić przeprowadzanie diagnoz w ramach projektów składanych w pierwszych konkursach w ramach nowej perspektywy.	eksperyment	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane do celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
440.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.3	7	g	Czy w zapisach dotyczących limitu na zakup wyposażenia pracowni szkolnych nie należy rozdzielić wartość środków trwałych od wartości cross-finansingu tak, aby zapisy te były zgodne z zapisami <i>Wytycznych odnośnie kwalifikowania wydatków</i> , które traktują rozdzielnie ww. kategorie kosztów? Dodatkowo należy wyjaśnić dlaczego wskazano poziom 30% na zakup środków trwałych (włączając cross-finansing), skoro ww. <i>Wytyczne</i> wskazują na limit 10% dla wydatków objętych cross-finansingiem oraz 10% na środki trwałe (powyżej 350 zł). Ponadto proponuje się monitorowanie % na poziomie PI, a nie celu szczegółowego.	Konieczność ujednoczenia zapisów <i>Wytycznych</i> i wyjaśnienia zapisów w danym punkcie. Dodatkowo należy zapewnić elastyczność podejścia i zaspokojenie potrzeb szkół. Ponadto takie zapisy zostały wynegocjowane z KE i zaproponowane przez MiR.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
441.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	8		W punkcie 10 należy powołać się na podrozdział 3.2 pkt. 5, a nie 6.	Omyłka pisarska.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
442.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.2	10		W punkcie 10 należy powołać się na podrozdział 3.2 pkt. 8, a nie 9	Omyłka pisarska.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
443.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.3	13	-	Zapis: "IZ RPO zapewni, że ocena osiągnięcia przez uczniów zdefiniowanych w ramach projektu efektów uczenia się, o których mowa powyżej, zostanie przeprowadzona w oparciu o jednolite kryteria wypracowane na poziomie krajowym" jest	Zapis należy rozszerzyć o wskazane kryteria lub dokładnie podać nazwę dokumentu zawierającego te kryteria.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

444.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	6		W punkcie tym należy uwzględnić dodatkową kombinację, tj. pkt. 3 lit. a i c.	Nie uwzględniono w tym punkcie możliwości zorganizowania łącznie wyposażenia szkół oraz przeprowadzenia zajęć dla uczniów. Być może taka opcja będzie wystarczająca dla Wnioskodawcy, by zrealizować założone w projekcie cele.	TIK	Uwaga uwzględniona
445.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	8	a	Zapisy dotyczące wykazu nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz narzędzi TIK wskazują, że katalog sporządzony przez MEN będzie miał charakter zamknięty (Wnioskodawcy nie będą mieli możliwości zakupienia w ramach projektu pomocy spoza katalogu). UMWD prosi o wyjaśnienie czy jest to zabieg celowy. Dodatkowo w celu wykluczenia ewentualnych problemów z odnalezieniem katalogów, o których mowa w danym punkcie należy przywołać źródło jego pochodzenia bardziej konkretne niż strona MEN.	Wnioskodawcy mogą zdiagnozować potrzebę kupna wyposażenia spoza katalogu. Ponadto biorąc pod uwagę szybkie tempo zachodzących zmian możliwe jest, że katalog szybko się zdezaktualizuje. Czy MEN przewiduje możliwość jego aktualizacji?	TIK	Uwaga nieuwzględniona Nie jest wskazane zamieszczanie w Wytycznych dokładnego adresu strony internetowej, gdyż w przypadku zmiany lokalizacji niezbędna będzie nowelizacja Wytycznych. MIIIR dołoży wszelkich starań by katalogi wyposażenia, o których mowa w Wytycznych były umieszczane w miejscach widocznych dla wszystkich użytkowników. Nie jest również możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytycznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu.
446.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	8	c	Czy zastosowanie sformułowania "bezpośrednio przed złożeniem wniosku" oznacza, że IZ może uszczegółowić, że diagnoza, o której mowa w danym punkcie powinna być przeprowadzona nie wcześniej niż np. 1 rok przed złożeniem wniosku?	Konieczność wyjaśnienia zapisów w danym punkcie, w celu uniknięcia ewentualnych nieprawidłowości.	TIK	Wyjaśnienie Celem zastosowanego zapisu jest wskazanie, kto diagnozę powinien przeprowadzić. To w jakim czasie zostanie ona przeprowadzona należy do decyzji IZ RPO, jeżeli uzna ona za konieczne doprecyzowanie tej kwestii.
447.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	9		Oprócz zapisów odnośnie wypełnienia wskazanych zobowiązań w terminie do 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu, należy dodać okres w jakim powinny zostać one zachowane, np. 1 rok lub 2 tak, by zachowana była trwałość projektu.	Zapisy, że dane zobowiązania należy osiągnąć w okresie do 6 miesięcy, nie wskazują na jak długo dane warunki mają być zapewnione.	TIK	Wyjaśnienie Trwałość interwencji powinna zostać zachowana na zasadach ogólnych.
448.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	10		Zapis: "IZ RPO jest zobowiązana do weryfikacji spełnienia powyższego warunku, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu" nie jest do końca precyzyjny.	Należy doprecyzować czy należy to zweryfikować w każdym projekcie.	TIK	Wyjaśnienie TAK.

449.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	13	Zapisy dotyczące wykazu urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej wskazują, że katalog sporządzony przez MEN będzie miał charakter zamknięty (Wnioskodawcy nie będą mieli możliwości zakupu w ramach projektu pomocy spoza katalogu). UMWD prosi o wyjaśnienie czy jest to zabieg celowy. Dodatkowo w celu wykluczenia ewentualnych problemów z odnalezieniem katalogów, o których mowa w danym punkcie należy przywołać źródło jego pochodzenia bardziej konkretne niż strona MEN.	Wnioskodawcy mogą zdiagnozować potrzebę kupna wyposażenia spoza katalogu. Ponadto biorąc pod uwagę szybkie tempo zachodzących zmian możliwe jest, że katalog szybko się zdezaktualizuje. Czy MEN przewiduje możliwość jego aktualizacji?	TIK	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Nie jest wskazane zamieszczanie w Wytycznych dokładnego adresu strony internetowej, gdyż w przypadku zmiany lokalizacji niezbędna będzie nowelizacja Wytycznych. MIIIR dołoży wszelkich starań by katalogi wyposażenia, o których mowa w Wytycznych były umieszczane w miejscach widocznych dla wszystkich użytkowników.</p> <p>Nie jest również możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytycznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu.</p>
450.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	14	Czy w zapisach dotyczących limitu na zakup wyposażenia w ramach TIK oraz infrastruktury sieciowo-usługowej nie należy rozdzielić wartość środków trwałych od wartości cross-financingu tak, aby zapisy te były zgodne z zapisami <i>Wytycznych odnośnie kwalifikowania wydatków</i> , które traktują rozdzielnie ww. kategorie kosztów? Dodatkowo należy wyjaśnić dlaczego wskazano poziom 30% na zakup środków trwałych (włączając cross-financing), skoro ww. <i>Wytyczne</i> wskazują na limit 10% dla wydatków objętych cross-financjowaniem oraz 10% na środki trwałe (powyżej 350 zł). Ponadto proponuje się monitorowanie % na poziomie PI, a nie celu	Konieczność ujednoczenia i wyjaśnienia zapisów w danym punkcie. Dodatkowo należy zapewnić elastyczność podejścia i zaspokojenie potrzeb szkół. Ponadto takie zapisy zostały wynegocjowane z KE i zaproponowane przez MIR.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
451.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	19	W punkcie 19 należy powołać się na podrozdział 3.2 pkt. 5, a nie 6	Omyłka pisarska.	TIK	Uwaga uwzględniona
452.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	21	Czy każdorazowo diagnoza potrzeb szkoły lub placówki oświaty odnośnie wyposażenia wskazanego w danym rozdziale musi być przeprowadzona we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół. Jeśli nie należy zamienić sformułowanie "powinna" na "zaleca się".	Część szkół może już mieć samodzielnie przeprowadzoną tego typu diagnozę, zatem spełnienie tego warunku może być utrudnione. Dodatkowo budowa systemu wspomagania pracy szkół ma zakończyć się z końcem 2015 roku, czyli dopiero od 1 stycznia 2016 r. placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i biblioteki pedagogiczne mają być w pełni gotowe do wykonywania nowych zadań w zakresie wspierania pracy szkoły, co może utrudnić przeprowadzanie diagnoz w ramach projektów składanych w pierwszych	TIK	Uwaga uwzględniona
453.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	22	W punkcie 22 należy powołać się na podrozdział 3.2 pkt. 8, a nie 9	Omyłka pisarska.	TIK	Uwaga uwzględniona
454.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	25	Zapis "IZ RPO zapewni, że ocena osiągnięcia przez uczniów zdefiniowanych w ramach projektu efektów uczenia się, o których mowa powyżej, zostanie przeprowadzona w oparciu o jednolite kryteria wypracowane na poziomie krajowym" należy rozszerzyć o wskazane kryteria lub dokładnie podać nazwę dokumentu zawierającego te kryteria.	Zapis w obecnej formie jest niekonkretny	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

455.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	28		Należy rozszerzyć katalog możliwych działań o wyposażenie placówki w niezbędne narzędzia służące prawidłowej realizacji nauki programowania wśród uczniów.	Z zapisów w pkt. 27 wynika, że nauka programowania może odbywać się w placówkach, które spełniają co najmniej jeden z wymienionych w danym punkcie warunków. Jednym z nich jest np. przygotowanie nauczycieli do realizacji zajęć z zakresu programowania/kodowania, co oznacza, że teoretycznie szkoła nie musi posiadać odpowiednich narzędzi, by przeprowadzić tego typu zajęcia. W związku z powyższym należy umożliwić szkołom ich zakup.	TIK		Uwaga uwzględniona
456.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.4	36		Proponuje się usunięcie danego punktu.	Niejasnym jest ograniczenie wykorzystania wiedzy nauczycieli do zdobytej jedynie w ramach projektów RPO lub innych projektów współfinansowanych ze środków publicznych. Nauczyciel może przecież zdobyć wiedzę, umiejętności i	TIK		Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
457.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.5	5	b	Czy każdorazowo diagnoza potrzeb szkoły lub placówki oświaty odnośnie wyposażenia pracowni przyrodniczych musi być przeprowadzona we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół. Jeśli nie, należy zamienić sformułowanie "powinna" na "zaleca się".	Część szkół może już mieć samodzielnie przeprowadzoną tego typu diagnozę, zatem spełnienie tego warunku może być utrudnione. Dodatkowo budowa systemu wspomagania pracy szkół ma zakończyć się z końcem 2015 roku, czyli dopiero od 1 stycznia 2016 r. placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i biblioteki pedagogiczne mają być w pełni gotowe do wykonywania nowych zadań w zakresie wspierania pracy szkoły, co może utrudnić przeprowadzanie diagnoz w ramach projektów składanych w pierwszych konkursach w ramach nowej perspektywy.	indywidualizacja		Uwaga uwzględniona
458.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.5	5	c	Czy w zapisach dotyczących limitu na zakup wyposażenia nie należy rozdzielić wartość środków trwałych od wartości cross-financingu tak, aby zapisy te były zgodne z zapisami <i>Wytucznych odnośnie kwalifikowania wydatków</i> , które traktują rozdzielnie ww. kategorii kosztów? Dodatkowo należy wyjaśnić dlaczego wskazano poziom 30% na zakup środków trwałych (włączając cross-financing), skoro ww. <i>Wytuczne</i> wskazują na limit 10% dla wydatków objętych cross-financingiem oraz 10% na środki trwałe (powyżej 350 zł). Ponadto proponuje się monitorowanie % na poziomie PI, a nie celu szczegółowego.	Konieczność ujednoczenia i wyjaśnienia zapisów w danym punkcie. Dodatkowo należy zapewnić elastyczność podejścia i zaspokojenie potrzeb szkół. Ponadto takie zapisy zostały wynegocjowane z KE i zaproponowane przez MIR.	indywidualizacja		Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
459.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.5	6	a	W punkcie 6a należy powołać się na podrozdział 3.2 pkt. 5, a nie 6	Omyłka pisarska.	indywidualizacja		Uwaga uwzględniona
460.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.5	6	b	Czy każdorazowo diagnoza potrzeb szkoły lub placówki oświaty musi być przeprowadzona we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół. Jeśli nie, należy zamienić sformułowanie "powinna" na "zaleca się".	Część szkół może już mieć samodzielnie przeprowadzoną tego typu diagnozę, zatem spełnienie tego warunku może być utrudnione. Dodatkowo budowa systemu wspomagania pracy szkół ma zakończyć się z końcem 2015 roku, czyli dopiero od 1 stycznia 2016 r. placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i biblioteki pedagogiczne mają być w pełni gotowe do wykonywania nowych zadań w zakresie wspierania pracy szkoły, co może utrudnić przeprowadzanie diagnoz w ramach projektów składanych w pierwszych konkursach w ramach nowej perspektywy.	indywidualizacja		Uwaga uwzględniona
461.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.5	6	c	Proponuje się dodanie sformułowania "w każdym możliwym przypadku" lub w "miarę możliwości".	Należy przeformułować zapisy, które w tej formie mogą wskazywać na konieczność spełnienia tego warunku w każdym przypadku.	indywidualizacja		Wyjaśnienie Zapis został przeformułowany poprzez wskazanie preferencji dla tego typu działań, a nie konieczności zapewnienia ich realizacji.
462.	UMWD	Rozdział 3/Podrozdział 3.5	8		W punkcie 8 należy powołać się na pkt. 4 lit. c, a nie b.	Omyłka pisarska.	indywidualizacja		Uwaga uwzględniona

463.	UMWD	Rozdział 4/Podrozdział 4.1	3	Zapis: "IZ RPO określa katalog kategorii takich osób, po analizie społeczno-gospodarczej w regionie, a także mając na uwadze strukturę wykształcenia społeczeństwa i ich udział w edukacji" jest niekonkretny.	Zdanie powyżej mówi, że IZ RPO gwarantuje, że środki zostaną przeznaczone na wsparcie osób wykazujących największą lukę kompetencyjną w zakresie TIK i języków obcych oraz posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w tym m. in. do osób o niskich kwalifikacjach i osób powyżej 50 roku życia. W związku z powyższym niezasadnym jest tworzenie osobnego katalogu, gdy określono już grupę docelową. Proponuje się usunąć to zdanie.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Zapis stanowi, że wsparcie IP ma możliwość rozszerzyć katalog kategorii osób, do których wsparcie zostanie skierowane ponad osoby o niskich kwalifikacjach i osoby po 50 r. ż np.: poprzez wskazanie, że wsparcie będzie kierowane do mieszkańców obszarów wiejskich albo bezrobotnych.
464.	UMWD	Rozdział 4/Podrozdział 4.1	9	Czy zapis: "Szkolenia i kursy, o których mowa w pkt. 7 i 8, są realizowane zgodnie z zakresem określonym w Załączniku nr 1 do Wytycznych i są rozliczane stawkami jednostkowymi wskazanymi w Załączniku" wskazuje, że jest to wyłączny sposób realizacji szkoleń i kursów? Nie ma możliwości realizacji innych kursów poza stawkami jednostkowymi (np. inny język, inna liczba osób w grupie i liczba godzin)?	Należy doprecyzować zapis, dodając np. zapis "wyłącznie", gdy realizacja obejmuje tylko kursy rozliczane stawką jednostkową, bądź rozszerzenie zapisu o możliwość realizacji kursów i szkoleń poza stawkami jednostkowymi.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Tak.
465.	UMWD	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	3	<i>IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane wyłącznie do publicznych i niepublicznych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe oraz ogólne (w zakresie wskazanym w podrozdziale), a także nauczycieli, uczniów i słuchaczy tych szkół (w tym również szkół prowadzących kształcenie ogólne), instruktorów praktycznej nauki zawodu, osób korzystających z pozaszkolnych form kształcenia zawodowego, a także instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół. Należałoby doprecyzować o jakich szkołach kształcenia ogólnego mowa w tym pkt.</i>	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany. Nie usunięto natomiast z katalogu grup docelowych uczniów szkół prowadzących kształcenie ogólne. Według IK UP ww. kategoria osób powinna mieć możliwość skorzystania ze wsparcia przewidzianego w przedmiotowym rozdziale.
466.	UMWD	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	8	Czy każdorazowo diagnoza potrzeb szkoły lub placówki oświaty w zakresie wskazanym w danym rozdziale musi być przeprowadzona we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół. Jeśli nie, należy zamienić sformułowanie "powinna" na "zaleca się".	Część szkół może już mieć samodzielnie przeprowadzoną tego typu diagnozę, zatem spełnienie tego warunku może być utrudnione. Dodatkowo budowa systemu wspomagania pracy szkół ma zakończyć się z końcem 2015 roku, czyli dopiero od 1 stycznia 2016 r. placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne i biblioteki pedagogiczne mają być w pełni gotowe do wykonywania nowych zadań w zakresie wspierania pracy szkoły, co może utrudnić przeprowadzanie diagnoz w ramach projektów składanych w pierwszych konkursach w ramach nowej perspektywy.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane do celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
467.	UMWD	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	12	W punkcie 12 należy powołać się na pkt. 11, a nie 10.	Omyłka pisarska.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

468.	UMWD	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	16		Wytyczne określają konkretne zakresy działań oraz maksymalne koszty, które mogą być na nie poniesione.	W trakcie prac nad RPO nie były znane Wytyczne.... Zatem limity i wymogi mogą mieć istotny wpływ na realizację założeń programu	zawodowe	Wyjaśnienie IZ RPO jest zobowiązana do stosowania Wytycznych jeżeli w ramach RPO zaplanowane zostały do realizacji przedsięwzięcia doprecyzowane w Wytycznych. Wytyczne nie mają zastosowania, jeżeli RPO nie uwzględni tego typu działań bądź jeżeli IZ wynegocjowała inny zakres interwencji.
469.	UMWD	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	19	a	Zapisy dotyczące wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego wskazują, że katalog sporządzony przez MEN będzie miał charakter zamknięty (Wnioskodawcy nie będą mieli możliwości zakupu w ramach projektu pomocy spoza katalogu). UMWD prosi o wyjaśnienie czy jest to zabieg celowy. Dodatkowo w celu wykluczenia ewentualnych problemów z odnalezieniem katalogów, o których mowa w danym punkcie należy przywołać źródło jego pochodzenia bardziej konkretne niż strona MEN.	Wnioskodawcy mogą zdiagnozować potrzebę kupna wyposażenia spoza katalogu. Ponadto biorąc pod uwagę szybkie tempo zmieniających się technologii informatycznych możliwe jest, że katalog szybko się zdezaktualizuje. Czy MEN przewiduje możliwość jego aktualizacji?	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Nie jest wskazane zamieszczanie w Wytycznych dokładnego adresu strony internetowej, gdyż w przypadku zmiany lokalizacji niezbędna będzie nowelizacja Wytycznych. MiIR dołoży wszelkich starań by katalogi wyposażenia, o których mowa w Wytycznych były umieszczane w miejscach widocznych dla wszystkich użytkowników. Nie jest również możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytycznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu.
470.	UMWD	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	19	c	Czy w zapisach dotyczących limitu na zakup wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych nie należy rozdzielić wartość środków trwałych od wartości cross-financingu tak, aby zapisy te były zgodne z zapisami <i>Wytycznych odnośnie kwalifikowania wydatków</i> , które traktują rozdzielnie ww. kategorie kosztów? Dodatkowo należy wyjaśnić dlaczego wskazano poziom 20% na zakup środków trwałych (włączając cross-financing), skoro ww. <i>Wytyczne</i> wskazują na limit 10% dla wydatków objętych cross-financjowaniem oraz 10% na środki trwałe (powyżej 350 zł). Ponadto proponuje się monitorowanie % na poziomie PI, a nie celu szczegółowego.	Konieczność ujednoczenia i wyjaśnienia zapisów w danym punkcie. Dodatkowo należy zapewnić elastyczność podejścia i zaspokojenie potrzeb szkół. Ponadto takie zapisy zostały wynegocjowane z KE i zaproponowane przez MIR.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
471.	UMWD	Załącznik nr 1	I/2		Należy uzupełnić zapisy dotyczące możliwości sfinansowania dodatkowych kosztów o koszt przeprowadzenia egzaminu zewnętrznego i wydania certyfikatów, które zgodnie z zapisami podrozdziału 4.1 są obowiązkowe. Dodatkowo, czy w ramach kosztów poza stawką jednostkową można będzie zakupić np. słowniki - tego typu wydatki pojawiały się już w tego typu projektach?	Konieczność uzupełnienia i ujednoczenia zapisów <i>Wytycznych</i> .	stawki	Uwaga uwzględniona. W <i>Wytycznych</i> doprecyzowano, iż poza stawkami jednostkowymi istnieje możliwość sfinansowania wyłącznie kosztów związanych z zakupem podręcznika, przeprowadzeniem egzaminu zewnętrznego i wydaniem zewnętrznego certyfikatu.

472.	UMWD	Załącznik 1	I/3	Dlaczego w związku ze zmianą zakresu działań objętych w ramach stawki jednostkowej nie zaktualizowano wartości kosztowej ? Czy wartości te zostały zweryfikowane zgodnie z zapisami pkt. 7)?	Zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie kwalifikowania wydatków PO KL</i> z kwietnia 2014 stawka jednostkowa obejmuje: 60 godzin lekcyjnych szkolenia, 1 osoby przy liczności grupy nie przekraczającej 12 osób, usługi szkoleniowej o następującym zakresie kosztów: wykładowca sala (dla województwa Dolnośląskiego stawka 549,75 zł). W konsultowanych <i>Wytycznych</i> zakres też jest znacznie szerszy przy utrzymaniu i tak już niskiego kosztu z ubiegłego okresu programowania.	stawki	Uwaga niezasadna Co do zasady zakres usługi objęty stawką nie został zmieniony w stosunku do stawek językowych stosowanych w PO KL, niemniej został doprecyzowany. Natomiast, co do wysokości stawek, zgodnie z obowiązującymi w ich zakresie regulacjami podlegają indeksacji, o ile adekwatny wskaźnik indeksacji będzie to uzasadniał.
473.	UMWD	Załącznik nr 1	I/6	Należy odnieść się do konieczności przeprowadzenia certyfikacji kompetencji osiągniętych przez uczestników, a nie jedynie do zaświadczenia o ukończeniu kursu, które może być wydane np. jedynie na podstawie odpowiedniej frekwencji uczestnika (chyba, że przez ukończenie kursu należy rozumieć zdobycie certyfikatu, to należy to napisać wprost).	W podrozdziale 4.1 jest mowa o konieczności przeprowadzenia certyfikacji kompetencji osiągniętych przez uczestników, należy zatem ujednoclić zapisy <i>Wytycznych</i> .	stawki	Uwaga uwzględniona Doprecyzowano zapisy <i>Wytycznych</i> ze wskazaniem, iż warunkiem rozliczenia stawki jest stosowany dokument, jak np. zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, natomiast zakres programowy realizowanego szkolenia językowego określony został w rozdz. 5.1 z zastrzeżeniem, iż prowadzi ono do uzyskania stosownego certyfikatu.
474.	UMWD	Załącznik nr 1	II/2	Należy uzupełnić zapisy dotyczące możliwości sfinansowania dodatkowych kosztów o koszt przeprowadzenia egzaminu zewnętrznego i wydania certyfikatów, które zgodnie z zapisami podrozdziału 4.1 są obowiązkowe.	Konieczność uzupełnienia i ujednoclenia zapisów <i>Wytycznych</i> .	stawki	Uwaga uwzględniona Jw. uwaga nr 473
475.	UMWD	Załącznik nr 1	II/3	Zestawienie stawek jednostkowych obowiązujących dla szkoleń komputerowych zawiera takie same wartości, jak zestawienie w <i>Wytycznych</i> w zakresie kwalifikowania wydatków w ramach PO KL (dokument z 2 kwietnia 2014r.). Czy wartości te zostały zweryfikowane zgodnie z zapisami pkt. 7)?	Konieczność wyjaśnienia aktualności wartości zastosowanych stawek.	stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.
476.	UMWD	Załącznik nr 1	II/6	Należy odnieść się do konieczności przeprowadzenia certyfikacji kompetencji osiągniętych przez uczestników, a nie jedynie do zaświadczenia o ukończeniu kursu, które może być wydane np. jedynie na podstawie odpowiedniej frekwencji uczestnika (chyba, że przez ukończenie kursu należy rozumieć zdobycie certyfikatu, to należy to napisać wprost).	W podrozdziale 4.1 jest mowa o konieczności przeprowadzenia certyfikacji kompetencji osiągniętych przez uczestników, należy zatem ujednoclić zapisy <i>Wytycznych</i> .	stawki	Uwaga uwzględniona
477.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	3/3.2/	9	- wskazano, że "IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 8 będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Działania finansowane ze środków EFS są dodatkowym elementem, uzupełniającym programy nauczania realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty. natomiast w pkt 12 d "wskazano projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany w czasie zajęć szkolnych lub w ramach zajęć pozalekcyjnych"	wydaje się, że zapisy te się wykluczają.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis <i>Wytycznych</i> został zmodyfikowany.

478.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	3/3.2/	13	h	należy doprecyzować zapis wg kalkulacji miesięcznej nie jest jasne czy ma to być jednorazowa wypłata zgodna z tą kalkulacją czy wypłata będzie należna w każdym miesiącu trwania okresu stypendialnego zgodnie z kalkulacją.		kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Z zapisów wytycznych wynika, iż miesięcznie stypendysta może otrzymać pewną kwotę stypendium, z kolei stypendium może być wypłacane przez okres 10 miesięcy.
479.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	3/3.3	10	-	w 3.2 pkt 9 nie ma mowy o formach wsparcia jest tam tylko odniesienie		eksperyment	Uwaga uwzględniona
480.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	5.2	-	-	w przedmiotowym rozdziale nie zaproponowana podobnie jak w innych formach wsparcia możliwości przekroczenia poziomu cross - finansingu	wyda się, że zapis ten jest konieczny zważywszy na duży poziom szczegółowości proponowanego wsparcia.	CKZiU	Wyjaśnienie Takie zapisy znajdują się w pkt 7 Wytycznych.
481.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	3/3.5	6	a	w 3.2 pkt 6 nie ma mowy o formach wsparcia jest tam tylko odniesienie		indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
482.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	załącznik nr 1	-	-	wskazano, stawawka nie obejmuje podręczników jednak wskazano materiały szkoleniowe termin powinno się doprecyzować		stawki	Uwaga niezasadna Zgodnie z obecnym brzmieniem zapisów <i>Wytycznych</i> w stawce uwzględniono koszt materiałów szkoleniowych, np. testy, autorskie materiały przygotowywane przez lektorów, etc., nie uwzględniono natomiast kosztów związanych z zakupem podręczników.
483.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	załącznik nr 1	str 59		wskazano, że stawka obejmuje również wodę dla uczestników w przeciwieństwie do szkoleń językowych szkolenia ICT nie mają dziennego limitu godzinowego co pozwalałoby finansować catering uczestników w przypadku odpowiedniej ilości godzin zapisa ten powinien znaleźć odzwierciedlenie a		stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.

484.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.2, podrozdz.2.3	1);	Proponuje się rozszerzenie zapisu (oprócz centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego) o jednostki/placówki systemu oświaty realizujące zadania czkii.	W PI 10iv możliwe jest wspieranie szkół i placówek kształcenia zawodowego oraz podmiotów realizujących zadania centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego. Zgodnie z art. 2 pkt 3a i art. 62a ustawy o systemie oświaty placówki te to: placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego ośrodki dokształcania i doskonalenia zawodowego oraz centra kształcenia zawodowego i ustawicznego. Zatem (oprócz CKZiU) podmiotami mogącymi realizować zadania CKZiU mogą być jednostki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe: Centra Kształcenia Zawodowego (CKZ);Centra Kształcenia Praktycznego (CKP);Centra Kształcenia Ustawicznego (CKU); Ośrodki Dokształcania i Doskonalenia Zawodowego oraz technika, szkoły zawodowe, szkoły policealne. Ponadto wsparcie w tym zakresie wpłynie na realizację wskaźnika pn."Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wyposażonych w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego" (wskaźnik zawiera szkoły i placówki kształcenia zawodowego, a także podmioty realizujące zadania centrów kształcenia zawodowego i ustawicznego).	definicje	Uwaga uwzględniona
485.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.1	1)	d) Zapis "poprawa jakości wychowania przedszkolnego" należy doprecyzować. Proponuje się wskazać, że dotyczy np. realizacji zajęć dodatkowych; podnoszenia kwalifikacji kadry.	Doprecyzowany zapis wskaże przykładowe działania służące poprawie jakości edukacji przedszkolnej.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Uzupełniono w dalszej części dokumentu.
486.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.1	9)	a), b),c),d) Z zapisu o treści "IZ RPO zapewnia, że wydatki na inwestycje, o których mowa w pkt 8, są ponoszone pod warunkiem, że: a) zapewnienie odpowiedniej infrastruktury nie jest możliwe w inny sposób; b) potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat); c) infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania; d) są realizowane w ramach projektów zintegrowanych, o których mowa w art. 32 Ustawy, z działaniami EFS (dotyczy projektów finansowanych ze środków EFS w ramach PI 10(i) oraz EFRR w ramach PI 10(a))." nie wynika, czy wystarczające jest spełnienie jednego warunku.	Aby zapis nie budził wątpliwości należy wskazać, że np.wystarczy spełnienie jednego warunku.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Warunki należy spełnić łącznie.
487.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.1	11)	a) Ograniczenie realizacji zajęć dodatkowych wyłącznie do sytuacji, gdy łączy się je z tworzeniem dodatkowych miejsc edukacji przedszkolnej w opinii IZ RPO WM jest niewłaściwe. Proponuje się realizację zajęć dodatkowych także w tych placówkach, gdzie nie powstają dodatkowe miejsca przedszkolne, zwłaszcza na obszarach wiejskich oraz dla dzieci z rodzin tzw. ubogich pracujących.	Należy pamiętać, że np. na obszarach wiejskich (tj.w gminach wiejskich, rolniczych) zazwyczaj jedyne zajęcia dodatkowe dla dzieci w wieku przedszkolnym to te organizowane w przedszkolu. Podobnia sytuacja dotyczy rodzin o niskim statusie ekonomicznym (np. tzw. ubogich pracujących).	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy dot. Działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej zostały uwzględnione w rozdziale 3.2.

488.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.1	12)	Nie jest zrozumiały zapis 12) IZ RPO zapewnia możliwość finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy, natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego przez okres nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy.	Należy wyjaśnić, czy finansowanie zajęć dodatkowych w placówkach, w których utworzono dodatkowe miejsca może być finansowanie łącznie przez maksymalnie 24 m-ce?	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane. Finansowanie zajęć może dotyczyć wyłącznie 12 miesięcy.
489.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.1	14)	Czy w ramach wsparcia jak w pkt. "14) Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego, niezbędnych do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, może objąć w szczególności:(...)" możliwe jest wsparcie nauczycieli edukacji przedszkolnej z placówek przedszkolnych nieobjętych projektem?	Wyjaśnienie tej kwestii usprawni wdrażanie.	przedszkola	Wyjaśnienie Nie. Ze wsparcia mogą skorzystać wyłącznie nauczyciele z ośrodków wychowania przedszkolnego objętych projektem.
490.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.2	3)	Zapis o treści "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m. in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych oraz przyczyni się do zmniejszenia różnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiąganych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych" eliminuje z możliwości wsparcia projekty w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Zatem należy go zmodyfikować np. przez dodanie zapisu - "nie dotyczy projektów realizowanych w ramach ZIT".	Wsparcie szkół placówek z najsłabszymi wynikami edukacyjnymi eliminuje projekty w ramach ZIT. W woj. Mazowieckim są to szkoły z Warszawy i okolicznych gmin, (które podpisały porozumienie o realizacji ZIT) osiągające dobre lub jedno z najwyższych wyników.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
491.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.2	12	a) Należy wyjaśnić, czy zapis "IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji ukierunkowanej na realizację projektów edukacyjnych, o których mowa w pkt 8 lit. a, w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem, z następującymi warunkami: a) liczba planowanych do realizacji projektów edukacyjnych jest uzależniona od wielkości szkoły. IZ RPO zapewnia realizację: i) w szkołach małych – co najmniej 2 projektów edukacyjnych, ii) w szkołach średnich – co najmniej 4 projektów edukacyjnych, iii) w szkołach dużych – co najmniej 6 projektów edukacyjnych;" oznacza, że w dokumentacji konkursowej/we wniosku o dofinansowanie powinien być zapis, że w ramach danego wniosku w zależności od wielkości szkoły zrealizowanych zostanie co najmniej projektów?	Proponowany zapis wydaje się jedyną możliwą formą zapewnienia przez IZ RPO odpowiedniej liczby realizowanych projektów edukacyjnych w przypadku projektów konkursowych.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

492.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.2	13	f)	Wydaje się, że w sytuacji, gdyby po rozdysponowaniu środków przeznaczonych na stypendia dla uczniów zdolnych nadal pozostawała wolna kwota warto przeznaczyć ją na wsparcie uczniów spełniających odpowiednie kryteria, ale z dochodem przewyższającym 2 krotność maksymalnej kwoty kryterium dochodowego.	Ponieważ stypendium jest przyznawane za wyniki/osiągnięcia ucznia warto uelastyczyć je w odniesieniu do kryterium dochodowego.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
493.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.2	13	i)	Powinno być opiekun stypendysty (dwukrotnie) a nie opiekun stażysty.	Poprawka wyniku z omyłki pisarskiej.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
494.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.3	3		Zapis "IZ RPO zapropnuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne, mierzone m. in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych, w skali regionu oraz przyczyni się do zmniejszenia zróżnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiąganych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych." eliminuje z możliwości wsparcia projekty w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Zatem należy go zmodyfikować np. przez dodanie zapisu - "nie dotyczy projektów realizowanych w ramach ZIT".	Wsparcie szkół placówek z najsłabszymi wynikami edukacyjnymi eliminuje projekty w ramach ZIT. W woj. Mazowieckim są to szkoły z Warszawy i okolicznych gmin, (które podpisały porozumienie o realizacji ZIT) osiągające dobre lub jedne z najwyższych wyników.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytucznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
495.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.3	8)		jest "(...) w podrozdziale 3.2 pkt 6", powinno być 3.2 pkt 5.	Omyłka pisarska.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
496.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.3	10		Zapis w pkt 10) "IZ RPO zapewnia, że zakupione dzięki wsparciu EFS wyposażenie lub wiedza przeszkolonych w ramach projektów finansowanych ze środków EFS nauczycieli zostaną wykorzystane do realizacji w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem działań mających na celu podniesienie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów matematycznych i przedmiotów przyrodniczych. Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9." powinno być - w 3.2 pkt 8.	Omyłka pisarska.	eksperyment	Uwaga uwzględniona

497.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.4	3	Zapis o treści 3) IZ RPO zapropnuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m. in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych oraz przyczyni się do zmniejszenia zróżnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiągniętych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych." eliminuje z możliwości wsparcia projekty w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT). Zatem należy go zmodyfikować np. przez dodanie zapisu - "nie dotyczy projektów realizowanych w ramach ZIT".	Wsparcie szkół placówek z najslabszymi wynikami edukacyjnymi eliminuje projekty w ramach ZIT. W woj. Mazowieckim są to szkoły z Warszawy i okolicznych gmin, (które podpisały porozumienie o realizacji ZIT) osiągające dobre lub jedno z najwyższych wyników.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.	
498.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.4	9	f)	Proszę potwierdzić, czy zapis "szkoła lub placówka systemu oświaty posiada co najmniej jedno miejsce (pomieszczenie), w którym uczniowie mają możliwość korzystania z dostępu do Internetu w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych." oznacza także możliwość dostępu do internetu w wakacje i ferie? Jeśli tak, to czy wystarczające jest określenie np. 2 dni w tygodniu?	Prośba o wyjaśnienie wyniku z potrzeby doprecyzowania, czy zapis dotyczy możliwości korzystania z Internetu po zajęciach lekcyjnych, czy także np. W okresach ustawowo wolnych od zajęć lekcyjnych.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
499.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.4	11)		Odnosnie zapisu - "W celu osiągnięcia funkcjonalności wymienionych w pkt 9 IZ RPO powinna zapewnić szkołom lub placówkom systemu oświaty korzystającym ze wsparcia projektowego możliwość sfinansowania w ramach RPO utworzenia wewnętrznych sieci komputerowych lub bezprzewodowych.", czy możliwość sfinansowania w ramach RPO utworzenia wewnętrznych sieci komputerowych lub bezprzewodowych oznacza, że jest to możliwe w ramach danego RPO z CT2 (EFRR) a nie tylko CT 10?	Potrzeba doprecyzowania informacji.	TIK	Wyjaśnienie W dalszych zapisach Wytycznych zostało wskazane, że tego typu wydatki, w zależności od ich charakteru mogą być sfinansowane w ramach EFRR (10a) i EFS (10i).
500.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.4	16		Proszę doprecyzować, czy wystarczy spełnienie jednego z wymienionych warunków?	Potrzeba doprecyzowania informacji.	TIK	Uwaga uwzględniona
501.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.4	22		Jest "Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9." powinno być 3.2 pkt 8.	Omyłka pisarska.	TIK	Uwaga uwzględniona
502.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.5	4		Proponuje się, aby wsparcie ucznia młodszego było realizowane w ramach indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Proponuje się stosowanie zapisu indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcie ucznia młodszego.	W RPO nie ma wsparcia dedykowanego uczniowi młodszemu, natomiast jest możliwość włączenia tej grupy we wsparcie w zakresie indywidualizacji.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

503.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.5	6		Proszę doprecyzować, czy wystarczyć spełnienie jednego z wymienionych warunków?	Potrzeba doprecyzowania informacji.	indywidualizacja	Wyjaśnienie Zapis wskazuje na konieczność spełnienia wszystkich zawartych w nim warunków (przepis nie zawiera informacji, iż ma to być co najmniej jeden warunek).
504.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.3, podrozdz. 3.5	6	c)	Proponuje się doprecyzować określenie "wykorzystanie lokalnych zasobów specjalistycznych placówek specjalnych, ośrodków szkolno-wychowawczych,(...)"	Należy wskazać, czy określenie "lokalne zasoby specjalistycznych placówek " oznacza specjalistyczny personel, metody?	indywidualizacja	Wyjaśnienie Zapis został przeformułowany poprzez wskazanie preferencji dla tego typu działań, a nie konieczności zapewnienia ich realizacji.
505.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	3		Zapis dotyczący szkół ogólnych w PI 10iv nie jest jednoznaczny. Proszę o wyjaśnienie, czy w zapisie "IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane wyłącznie do publicznych i niepublicznych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe oraz ogólne (w zakresie wskazanym w podrozdziale), a także nauczycieli, uczniów i słuchaczy tych szkół (w tym również szkół prowadzących kształcenie ogólne), instruktorów praktycznej nauki zawodu, osób korzystających z pozaszkolnych form kształcenia zawodowego, a także instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół." wskazanie szkół ogólnych oznacza szkoły ogólnokształcące (licea) dla dorosłych?	Potrzeba doprecyzowania informacji.	zawodowe	Wyjaśnienie Licea ogólnokształcące dla dorosłych prowadzą edukację w oparciu o podstawę programową kształcenia ogólnego. Wsparcie tego typu powinno być realizowane w ramach 10i. Stąd też osoby dorosłe uczęszczające do liceum ogólnokształcącego dla dorosłych powinny być obejmowane wsparciem w PI 10i.
506.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	5	b)	Jak wyżej	Potrzeba doprecyzowania informacji.	zawodowe	jw.
507.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	6	c)	W RPO, w Pi 10iv zaplanowane zostało wsparcie dla nauczycieli przedmiotów zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu. Czy w opinii MliR w ramach ww. zakresu możliwe jest również wsparcie (w formie studiów podyplomowych) przygotowujące osoby do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych?	Potrzeba doprecyzowania informacji.	zawodowe	Wyjaśnienie Wytyczne wskazują na taką możliwość. Por. pkt 7 lit. 3
508.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	7	h)	Zapis dotyczący organizacji studiów podyplomowych dla nauczycieli i zaangażowania Kuratorów w analizie zapotrzebowania wymaga uzupełnienia.	Należy określić, czy analiza z udziałem Kuratorium powinna być przeprowadzana rokrocznie/przed każdym planowanym naborem.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

509.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	9		W jaki sposób należy interpretować zapis - " IZ RPO zapewnia możliwość realizacji wsparcia, o którym mowa pkt 6, we współpracy z działającymi na poziomie wojewódzkim i lokalnym placówkami doskonalenia nauczycieli.", czy oznacza on projekty partnerskie? czy można tu wskazać jako realizatora ośrodki doskonalenia nauczycieli?	Potrzeba doprecyzowania informacji.	zawodowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół. Powyższe będzie determinowało charakter współpracy z instytucjami wskazanymi w zapisach Wytycznych.
510.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	12		Jest - "IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 10 (...)", powinno być w pkt. 11	Omyłka pisarska.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
511.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	18	a)	Należy doprecyzować zapis w pkt a), dotyczący wymagań wobec stypendystów z przedmiotów zawodowych. Np. najwyższe oceny klastyfikacyjne z co najmniej 2 przedmiotów technicznych i/lub osiągnięcia w olimpiadach.....	Potrzeba doprecyzowania informacji.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane doprecyzowanie leży w kompetencji IZ RPO.
512.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	18	d)	Wydaje się, że w sytuacji, gdyby po rozdysponowaniu środków przeznaczonych na stypendia dla uczniów zdolnych nadal pozostawała wolna kwota warto przeznaczyć ją na wsparcie uczniów spełniających odpowiednie kryteria, ale z dochodem przewyższającym 2 krotność maksymalnej kwoty kryterium dochodowego.	Ponieważ stypendium jest przyznawane za wyniki/osiągnięcia ucznia warto uelastyczyć je w odniesieniu do kryterium dochodowego.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
513.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	18	f)	Zapis dot. nauczyciela sprawującego opiekę dydaktyczną nad stypendystą należy doprecyzować i wskazać, czy oznacza zarówno nauczyciela przedmiotów zawodowych jak i ogólnych?	Potrzeba doprecyzowania zapisu.	zawodowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.
514.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	19	e)	Należy określić, np., że wystarczy spełnienie min. 1 warunku.	Potrzeba doprecyzowania informacji.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
515.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.1	11; 19; 20		Należy zweryfikować czy i w jaki sposób przedstawione zakresy wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz.... Korespondują z zapisami RPO.	Potrzeba przeanalizowania zapisów RPO i doprecyzowania informacji/zapisów na temat zakresów wsparcia w SzOP.	zawodowe	Wyjaśnienie Weryfikacja powinna zostać przeprowadzona przez IZ RPO na etapie tworzenia dokumentów programowych. W Wytycznych została zastosowana klauzula wyłączająca od odpowiedzialności bezwzględnego stosowania Wytyczanych te RPO, których zapisy nie są tożsame z postanowieniami Wytycznych.

516.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.2			W przedmiotowym rozdziale należy wskazać na wspieranie nie tylko CKZiU ale także podmiotów realizujących zadania CKZiU. Zatem podmiotami mogącymi realizować zadania CKZiU mogą być jednostki oświatowe prowadzące kształcenie zawodowe: Centra Kształcenia Zawodowego (CKZ);Centra Kształcenia Praktycznego (CKP);Centra Kształcenia Ustawicznego (CKU); Ośrodki Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego oraz technika, szkoły zawodowe, szkoły policealne.	Potrzeba doprecyzowania zapisu.	CKZiU	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały doprecyzowane poprzez wskazanie, iż w ramach RPO możliwe jest utworzenie CKZiU lub innych zespołów realizujących zadania zbieżne z zadaniami CKZiU.
517.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	rozdz.5, podrozdz. 5.3	1		Potrzebna jest weryfikacja zapisów dotyczących celu. Proponuje się - Celem interwencji przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym jest poprawa jakości i efektywności usług świadczonych w ramach doradztwa edukacyjno - zawodowego poprzez umożliwienie uczniom w zajęciach/spotkaniach z zakresu doradztwa zawodowego (orientacji zawodowej). Wsparcie udzielane w ramach RPO powinno przyczyniać się do rozwijania współpracy instytucji i organizacji realizujących usługi w zakresie poradnictwa edukacyjnego i zawodowego na szczeblu regionalnym i lokalnym.	Potrzeba zmiany zapisu. Zapis w zaproponowanym przez MliR brzmieniu uniemożliwia realizację projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT).	doradztwo	Wyjaśnienie rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytycznych.
518.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 3.2 - kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	13	c	dodanie do kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów elementu: wyniki egzaminów i sprawdzianów zewnętrznych	egzamin i sprawdzian zewnętrzny jest obiektywnym i uniwersalnym miernikiem poziomu wiedzy na zakończenie danego etapu edukacyjnego, jego wynik na odpowiednim poziomie jest niewątpliwą miarą szczególnych uzdolnień ucznia.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady powinny zostać określone przez IZ RPO.
519.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 3.2 - kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	13	f	kryterium dochodowe (na jednego członka rodziny) określa się jako maksymalnie dwukrotność kwoty kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.)	propozycja wynika z doświadczeń i obserwacji zebranych w trakcie realizacji projektu systemowego z Poddziałania 9.1.3 PO KL (Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych). Argumentem przemawiającym za określeniem kryterium dochodowego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych jest rozróżnienie progu dochodowego dla rodziny ze zdrowymi dziećmi i dla rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi (wyższy próg dochodowy). Powyższe zapewniło by zgodność przedsięwzięcia z politykami horyzontalnymi oraz z koncepcją uniwersalnego projektowania (wskazanymi w Wytycznych). Ponadto ustawa o świadczeniach rodzinnych zawiera wyższe progi dochodowe (aktualnie od 1 listopada 2014 r.: 574 zł lub 664 zł gdy jest w rodzinie dziecko niepełnosprawne) od tych wskazanych w rozporządzeniu RM z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń z pomocy społecznej (aktualnie dla osoby w rodzinie 456 zł), co mogłoby umożliwić udzielenie pomocy szerszemu gronu odbiorców.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Wytyczne zostały zmienione w tym zakresie.
520.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 3.2 - kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	13	g	propozycja zapisu: wydatki, jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium, zgodne z katalogiem wydatków, zaplanowane przy współudziale rodzica ucznia	w Wytycznych należałoby wskazać katalog wydatków możliwych do poniesienia co zapewniłoby koordynację i jednolitość działań w regionach na poziomie krajowym. Analizując realizowane projekty systemowe z Poddziałania 9.1.3 PO KL w różnych województwach, obserwuje się różnorodność wydatków, jakie ponosili stypendyści (od ściśle określonych kwot w ramach wydatków na wyjazd)	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

521.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 3.2 - kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	13	h	określenie obowiązków opiekuna ucznia, proponuje się aby obowiązki zawierały m. in.: wspieranie i motywowanie ucznia do rozwijania zdolności i zainteresowań, doskonalenie warsztatu pracy z uczniem zdolnym (przykładowo poprzez opracowanie Planu Działań Wspierających jako elementu indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia), dodanie zapisu o sprawozdaniu cząstkowym i końcowym jako dokumencie rozliczającym planowane w indywidualnym planie rozwoju edukacyjnego ucznia założenia	opiekun dydaktyczny powinien spełniać rolę mentora, przewodnika na ścieżce pracy edukacyjnej ucznia. Plan Działań Wspierających mógłby służyć wzmocnieniu roli opieki dydaktycznej i zmotywowaniu nauczycieli do aktywnej pracy z uczniem poprzez rozwijanie jego zdolności oraz kształtowanie właściwych kompetencji i umiejętności niezbędnych na rynku pracy	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
522.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 5.1 - podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek	18	a	zdefiniowanie pojęcia przedmioty techniczne	należy zdefiniować pojęcie "przedmioty techniczne", przykładowa definicja: przedmioty zawodowe ujęte w programach nauczania szkół ponadgimnazjalnych. Na poziomie wytycznych należy rozwiązać kwestię zaliczania lub nie praktyk zawodowych do przedmiotów technicznych	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
523.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 5.1 - podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem	18	d	kryterium dochodowe (na jednego członka rodziny) określa się jako maksymalnie dwukrotność kwoty kryterium dochodowego określonego w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.)	proponycja wynika z doświadczeń i obserwacji zebranych w trakcie realizacji projektu systemowego z Poddziałania 9.1.3 PO KL (Pomoc stypendialna dla uczniów szczególnie uzdolnionych). Argumentem przemawiającym za określeniem kryterium dochodowego na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych jest rozróżnienie progu dochodowego dla rodziny ze zdrowymi dziećmi i dla rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi (wyższy próg dochodowy). Powyższe zapewniło by zgodność przedsięwzięcia z politykami horyzontalnymi oraz z koncepcją uniwersalnego projektowania (wskazanymi w Wytycznych). Ponadto ustawa o świadczeniach rodzinnych zawiera wyższe progi dochodowe (aktualnie od 1 listopada 2014 r.: 574 zł lub 664 zł gdy jest w rodzinie dziecko niepełnosprawne) od tych wskazanych w rozporządzeniu RM z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń z pomocy społecznej (aktualnie dla osoby w rodzinie 456 zł), co mogłoby umożliwić udzielenie pomocy szerszemu	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
524.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 5.1 - podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek	18	e	proponycja zapisu: wydatki, jakie stypendysta zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium, zgodne z katalogiem wydatków, zaplanowane przy współudziale rodzica ucznia	w Wytycznych należałoby wskazać katalog wydatków możliwych do poniesienia co zapewniłoby koordynację i jednolitość działań w regionach na poziomie krajowym. Analizując realizowane projekty systemowe z Poddziałania 9.1.3 PO KL w różnych województwach, obserwuje się różnorodność wydatków, jakie ponosili stypendyści (od ściśle edukacyjnych po zawierające elementy wydatków socjalnych)	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
525.	Urząd Marszałkowski Województwa Mazowieckiego w Warszawie	podrozdział 5.1 - podniesienie jakości kształcenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z	18	g	określenie obowiązków opiekuna ucznia, proponuje się aby obowiązki zawierały m. in.: wspieranie i motywowanie ucznia do rozwijania zdolności i zainteresowań, doskonalenie warsztatu pracy z uczniem zdolnym (przykładowo poprzez opracowanie Planu Działań Wspierających jako elementu indywidualnego planu rozwoju edukacyjnego ucznia), dodanie zapisu o sprawozdaniu cząstkowym i końcowym jako dokumencie rozliczającym planowane w indywidualnym planie rozwoju edukacyjnego ucznia założenia	opiekun dydaktyczny powinien spełniać rolę mentora, przewodnika na ścieżce pracy edukacyjnej ucznia. Plan Działań Wspierających mógłby służyć wzmocnieniu roli opieki dydaktycznej i zmotywowaniu nauczycieli do aktywnej pracy z uczniem poprzez rozwijanie jego zdolności oraz kształtowanie właściwych kompetencji i umiejętności niezbędnych na rynku pracy	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.

526.	DKF	2.2	6		Proponujemy zmienić brzmienie pkt 6 na: <i>Wszystkie projekty współfinansowane z EFS, w tym także w obszarze edukacji, muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi: zasadą równości szans kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji. Dokładne warunki i procedury wdrażania, a także przykłady zastosowania w ramach różnych form wsparcia ww. polityk horyzontalnych znajdują się w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, (...).</i> "	Zmiana brzmienia pkt 6 uzasadniona jest tym, iż "zasadę równości szans kobiet i mężczyzn", a nie "zasadę równości szans płci", definiują i posługują się nią Wytyczne ws. równości szans i niedyskryminacji... (w rozdziale 3 pkt 11), do których zostało zawarto odesłanie w ww. pkt 6. W związku z powyższym należy także uspołnić stosowane w treści całych Wytycznych słownictwo.	ogólne	Uwaga uwzględniona
527.	DKF	2.3	6	e	Prosimy o wyjaśnienie co dokładnie rozumie się przez pojęcie "kompetencje społeczne". W jakim dokumencie zawarty jest zbiór/katalog kompetencji/umiejętności społecznych? Wskazane uzupełnienie słownika pojęć o definicję "kompetencje społeczne".	W przeciwieństwie do kompetencji matematycznych / informatycznych / językowych / cyfrowych trudno jest określić, co może wchodzić w zakres kompetencji społecznych, a w związku z tym rozwój jakich umiejętności w ramach kompetencji społecznych może być kwalifikowany do dofinansowania/wsparcia w ramach EFS.	definicje	Wyjaśnienie W słowniku terminów zastosowanych w Wytycznych wskazana została definicja kompetencji kluczowych wraz z odniesieniem do dokumentu strategicznego, w których określone zostały precyzyjnie definicje poszczególnych kompetencji.
528.	DKF	2.3	29	b	Należy zmienić pojęcie "upośledzenie umysłowe" na "niepełnosprawność intelektualną".	Zmiana podyktowana dostosowaniem do aktualnie obowiązującej terminologii. (Nazwa "niepełnosprawność intelektualna" "powstała na skutek trendów w pedagogice specjalnej i psychologii, mających na celu odejście od terminów stygmatyzujących osoby niepełnosprawne, takich jak używane dawniej w formalnej diagnostyce psychiatrycznej określenia debilizm, imbecylizm i idiotyzm, później upośledzenie umysłowe".)	definicje	Wyjaśnienie Z uwagi na konieczność zachowania zgodności z powszechnie obowiązującymi regulacjami prawnymi. W rozporządzeniu MEN wskazany jest termin upośledzenie umysłowe.
529.	DKF	2.3	29	h	Lit. h pkt 29 mówi oddzielnie o "przedmiotach matematycznych" i "przedmiotach informatycznych". W takim przypadku prosimy o dookreślenie co wchodzi w skład "przedmiotów matematycznych"? Czy jest to tylko matematyka czy może jeszcze inne przedmioty (mając na uwadze to, że fizyka wchodzi w skład przedmiotów przyrodniczych a informatyka w skład przedmiotów informatycznych)?	Należy wskazać w słowniku pojęć, jaka jest różnica między przedmiotami matematycznymi a informatycznymi i jakie konkretne przedmioty wchodzi w skład poszczególnych kategorii przedmiotów. Zabieg ten ma na celu usunięcie wszelkich wątpliwości interpretacyjnych.	definicje	Uwaga uwzględniona
530.	DKF	3.1	13		Proponujemy uwzględnić informacje, które mają nie być uwzględniane w obecnym brzmieniu pkt 13 w comiesięcznych sprawozdaniach, wraz z informacją o współfinansowaniu ze środków UE.	Informacje te i sprawozdania mogą być cennym źródłem wiedzy nie tylko dla potrzeb przekazania kolejnych dotacji.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Najważniejsze ze względu na ryzyko podwójnego finansowania jest niewykazanie informacji o liczbie dzieci korzystających z miejsc utworzonych w ramach EFS.
531.	DKF	3.2	13	d	Prosimy o wyjaśnienie, z czego wynika przedział kwotowy wskazanego stypendium? Czy wynika on z kwoty średniego miesięcznego wynagrodzenia w województwie czy z jakichś innych uregulowań, które bierze pod uwagę IZ RPO przy określaniu wysokości stypendium?	Wskazane jest także uzasadnienie podania w Wytycznych przedziału kwotowego 200-600 zł a nie innego, gdyż może to rodzić pytania na późniejszym etapie konsultowania Wytycznych, a w praktyce wątpliwości interpretacyjne.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Wysokość stypendium wynika z dotychczasowych doświadczeń we wdrażaniu EFS w Polsce. W latach 2007-2013 wynosiła ona 600 zł. Aktualnie została zwiększona ze względu na uwagi zgłaszane przez IZ RPO.

532.	DKF	5.1	16	ki l	Jaka jest podstawa prawna do określenia wysokości wynagrodzenia opiekuna stażysty na poziomie do maks. 500 zł/brutto, bez względu na ilość stażystów jakimi się opiekun będzie zajmował? Czy poziom tego wynagrodzenia określa pracodawca czy może właściwa IZ RPO? Istnieją także obawy, iż wynagrodzenie opiekuna stażysty będzie stosunkowo zbyt niskie, w przypadku obowiązku pełnienia opieki nad 6 stażystami na raz, która będzie wymagała wzmożonego nakładu pracy i zaangażowania ze strony opiekuna.	Podawanie konkretnych kwot finansowych w Wytycznych powinno być uzasadnione i poparte konkretnymi przepisami, regulacjami prawnymi. Postanowienia niniejszych punktów rodzą wiele wątpliwości.	zawodowe	Wyjaśnienie Pracodawcom, którzy przyjmują uczniów na praktyczną naukę zawodu przysługuje refundacja ponoszonych kosztów wypłacana ze środków subwencji oświatowej. Zasady refundacji zostały określone w Rozporządzeniu MEN z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu. W ramach RPO finansowane są praktyki/ staże zawodowe, które wykraczają poza praktyczną naukę zawodu realizowaną na podstawie ww. dokumentu i finansowaną ze środków subwencji oświatowej. Rozwiązania zawarte w Wytycznych są analogiczne do tych, które są stosowane w systemie oświaty.
533.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	7		IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla realizacji projektów zakładających partnerstwo szkół lub placówek systemu oświaty, które posiadają wyposażenie niezbędne do realizacji działań wymienionych w pkt 5 lit. b i c, ze szkołami lub placówkami systemu oświaty, które nie posiadają takiego wyposażenia	W pkt.4 jest informacja, że preferowane będą szkoły wiejskie. W pkt.7 preferowane mają być partnerstwa szkół lub placówek systemu oświaty. Czy w projekcie przewiduje się także partnerstwa szkół z gminami? Działalność szkół jest finansowana z budżetu gmin, które w takich przypadkach mogłyby dofinansowywać projekty środkami własnymi choćby w celu zbudowania odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej, zadbania o łącze od operatora oraz administrowaniem zakupionym sprzętem przez okres dłuższy niż tylko 6 miesięcy gwarantowane w pkt.17 niniejszego rozdziału. W wielu przypadkach, co pokazała realizacja pilotażowego projektu „Cyfrowa szkoła” środki przeznaczone w ramach projektu na TIK są niewystarczające do stworzenia	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
534.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	8	d)/i/ii	maksymalna wartość wsparcia finansowego na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK w szkole lub placówce systemu oświaty, objętej wsparciem projektowym wynosi: i) dla szkół do 300 uczniów –140 000 zł, ii) dla szkół od 301 uczniów – 200 000 zł	Pkt. 8d) jasno precyzuje że środki o których w nim mowa mają być w całości wykorzystane na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK. Jak w takim przypadku należy rozumieć zapisy pkt.14 w którym mowa o interwencji w ramach pkt.8 oraz pkt.12 ? Pkt.12 traktuje przecież o zakresie wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz tworzenia wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych. Skąd mają więc pochodzić środki na tworzenie wewnątrzszkolnych sieci. Jest to nieprecyzyjne czy będą to dodatkowe środki czy też mieszczące się w kwocie podanej w pkt.8d) ? Jeżeli w tej kwocie, to są to środki niewystarczające na to, aby zapewnić szerokopasmowy dostęp do Internetu, odpowiedni poziom bezpieczeństwa sieci, nie tylko na jej brzegu (zapora ogniowa), ale także wewnątrz (kontrola wew. dostępu do sieci)	TIK	Wyjaśnienie Zgodnie z zapisem Wytycznych kwoty, o których mowa w pkt 8 lit. d dotyczą wyłącznie zakupu pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK. Tworzenie wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych powinno zostać sfinansowane w ramach dodatkowych środków.
535.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	9	b)/vii)	oprogramowanie zabezpieczające szkolne urządzenia sieciowe	Zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania bezpieczeństwo systemów informatycznych powinno zostać implementowane i egzekwowane również na urządzeniach sieciowych, które są uwzględnione w szczegółowym wykazie urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej pkt. 13	TIK	Uwaga uwzględniona
536.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	9	b)/viii)	oprogramowanie zarządzające szkolnymi urządzeniami sieciowymi	Zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania w celu ułatwienia utrzymania systemów informatycznych, urządzenia sieciowe, które są uwzględnione w szczegółowym wykazie urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej pkt. 13, powinny być objęte mechanizmem umożliwiającym zunifikowane zarządzanie	TIK	Uwaga uwzględniona

537.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	9	g)	szkoła lub placówka systemu oświaty posiada system umożliwiający sprawowanie kontroli dostępu do sieci dla komputerów przenośnych lub innych mobilnych narzędzi	System kontroli dostępu do sieci powinien zapewniać: - weryfikacja tożsamości i uwierzytelniania urządzeń i użytkowników, - automatyczne izolowanie, umieszczanie w kwarantannie i zarządzanie zagrożeniami, - korzystanie z sieci i autoryzację usług w oparciu o polityki, w tym samodzielne działania naprawcze, - ciągle analizowanie zagrożeń, ochronę przed nimi i powstrzymywanie ich rozprzestrzeniania się w sieci, - kompleksowe audytowanie zgodności z wymaganiami, - przechowywanie informacji o lokalizacji, czasie, i zdarzeniach z podziałem na użytkowników i urządzenia	TIK	Uwaga nieuwzględniona Powyższe zapisy, które zostały wprowadzone do Wytucznych konsumują treść uwagi.
538.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	12	a)	opracowanie projektów technicznych dla każdej ze szkół lub placówek systemu oświaty uczestniczących w projekcie w zakresie instalacji sieci i urządzeń niezbędnych do stworzenia wewnętrznych sieci komputerowych lub bezprzewodowych wraz z niezbędnymi elementami bezpieczeństwa sieciowego zabezpieczającymi uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju w rozumieniu art. 4a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz gwarantującymi prawidłową realizację zadania publicznego w rozumieniu art. 20 lit.1 Krajowych Ram Interoperacyjności	Krajowe Ramy Interoperacyjności w par. 20 lit.1 obligują podmiot realizujący zadania publiczne, jakim jest szkoła, opracowanie i ustanowienie, wdrożenie i eksploatację, monitorowanie i przeglądanie oraz utrzymywanie i doskonalenie systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji zapewniającym poufność, dostępność i integralność informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak autentyczność, rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność. A szkoły są przecież jednostkami publicznymi.	TIK	Wyjaśnienie Działania zaplanowane w ramach RPO muszą być realizowane zgodnie w prawem krajowym, co oznacza, że tego typu regulacje są obligatoryjne dla beneficjentów, niezależnie od zapisów Wytucznych.
539.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	13		Szczegółowy wykaz urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej, na zakup których udziela się wsparcia finansowego został określony przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl . IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem	Należałoby koniecznie jeszcze raz sprawdzić szczegółowy wykaz urządzeń objętych wsparciem w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej. Przy okazji pilotażu „Cyfrowej szkoły” bardzo pobieżnie traktowano infrastrukturę sieciową sprowadzając ją do routera/przełącznika, kontrolera WiFi i punktów dostępowych WiFi. Budowana sieć zgodnie z poprawionymi zapisami pkt.12 powinna zabezpieczać uczniów przed dostępem do treści stanowiących zagrożenie zarówno od zewnątrz (poprzez zastosowanie zapór sieciowych typu firewall chroniących sieć na styku z zewnętrznym operatorem) jak i od wewnątrz (poprzez zastosowanie systemu kontroli dostępu do sieci – zapobiegającym logowaniu się do wewnętrznych sieci	TIK	Uwaga uwzględniona
540.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	17		IZ RPO zapewnia możliwość finansowania ze środków projektowych usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami z uwzględnieniem art. 36 ust.1 Ustawy o ochronie danych osobowych przez okres 6 miesięcy, ale nie dłużej niż przez okres trwania projektu	Art. 36. ust 1. Ustawy o ochronie danych osobowych przewiduje iż administrator danych jest obowiązany zastosować środki techniczne i organizacyjne zapewniające ochronę przetwarzanych danych osobowych odpowiednią do zagrożeń oraz kategorii danych objętych ochroną, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nieupoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, przetwarzaniem z naruszeniem ustawy oraz zmianą, utratą, uszkodzeniem lub zniszczeniem. Ten punkt to kolejne potwierdzenie słuszności koncepcji możliwości udziału w projekcie szkół w porozumieniu z gminami, które oprócz zaplecza finansowego na potrzebę dofinansowania budowy infrastruktury sieciowo-usługowej mogłyby dodatkowo gwarantować także administrowanie zakupionym sprzętem i urządzeniami przez okres dłuższy niż	TIK	Wyjaśnienie Działania zaplanowane w ramach RPO muszą być realizowane zgodnie w prawem krajowym, co oznacza, że tego typu regulacje są obligatoryjne dla beneficjentów, niezależnie od zapisów Wytucznych.

541.	Extreme Networks	Podrozdział 3.4	18	d)	edukacja w zakresie bezpieczeństwa w sieci oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera	Aby ta wiedza nie była tylko wiedzą teoretyczną budowane sieci muszą być w takie elementy bezpieczeństwa wyposażone – tylko wówczas edukacja taka ma sens.	TIK	Uwaga niejasna
542.	Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr	Rozdział 4	4		Aktualny zapis przewiduje jako formy wsparcia w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (iii) wyłącznie szkolenia i kursy. Jako formy wsparcia powinny zostać uwzględnione m.in. poradnictwo zawodowo- edukacyjne, analiza potrzeb edukacyjnych, studia podyplomowe; szkolenia w miejscu pracy, staże.	W przypadku osób dorosłych brak motywacji do nauki, szkolenia wynika niejednokrotnie z braku umiejętności zaplanowania własnej ścieżki kariery. Aby zrealizować ideę uczenia się przez całe życie nakreśloną w Strategii Europa 2020 niezbędne jest podjęcie działań w obszarze diagnozy potrzeb edukacyjnych osób dorosłych i znalezienia odpowiedniej oferty edukacyjnej. Tradycyjne kursy i szkolenia nie są obecnie wystarczającymi instrumentami wsparcia, najbardziej efektywne wydają się np. szkolenia w miejscu pracy, w realnych warunkach zakładu pracy - realizowane w formule zbliżonej do staży.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stronę polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.
543.	Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr	Rozdział 4	4		Obecnie przewidziany katalog kompetencji obejmujący wyłącznie kompetencje cyfrowe i językowe jest zdecydowanie zbyt ograniczony. W ramach tego katalogu powinny być uwzględnione szkolenia zawodowe, których ukończenie potwierdzone byłoby certyfikatem, zgodne ze zdiagnozowanymi potrzebami regionalnego rynku pracy. Katalog komprtrncji nie powinien być ograniczony aktualnymi zapisami RPO ponieważ potrzeby edukacyjne powinny być stale monitorowane.	Obecny zapis, mimo iż daje możliwość poszerzenia katalogu kompetencji (co uwzględniono w pkt. 5) w znaczący sposób ogranicza możliwość samodzielnego decydowania o kierunku kształcenia i nie daje szans na zaspokojenie rosnącego zapotrzebowanie na siłę roboczą posiadającą konkretne umiejętności ze strony pracodawców.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stronę polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.

544.	Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr	Rozdział 5	4	Jako otoczenie społeczno-gospodarcze szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe wskazuje się pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe. W grupie tej nie wymieniono organizacji pozarządowych działających statutowo w obszarze edukacji i kształcenia ustawicznego.	Organizacje pozarządowe, w szczególności działające w obszarze edukacji, stanowiąc mogą niezwykle cenne ogniwo współpracy pomiędzy szkołami zawodowymi a przedsiębiorcami w zakresie m.in. diagnozy luk kompetencyjnych, dostosowania oferty edukacyjnej do potrzeb pracodawców, realizacji doradztwa zawodowego w ujęciu popytowym. Jednocześnie nie można zapominać, że to organizacje pozarządowe wspierają szkoły w realizacji doradztwa zawodowego. Uwzględnienie organizacji pozarządowych w opisie otoczenia społeczno-gospodarczego szkół daje efekt kompletnego, trzy-sektorowego ujęcia kwestii kształcenia zawodowego.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
545.	Białostocka Fundacja Kształcenia Kadr	Załącznik nr 1: Stawki jednostkowe obowiązujące w ramach projektów w PI 10(iii)	1	W dokumencie przewidziano stawki wyłącznie dla języka angielskiego, francuskiego i niemieckiego. Nie uwzględniono języków kluczowych dla poszczególnych regionów kraju np. rosyjskiego, białoruskiego.	Z uwagi na przygraniczne położenie województwa podlaskiego istnieje duże zapotrzebowanie na podnoszenie umiejętności językowych mieszkańców w zakresie języka rosyjskiego, białoruskiego, litewskiego. Znajomość jednego z tych języków stanowi w przypadku wielu przedsiębiorców decydujący warunek przyjęcia do pracy pracownika aplikującego na dane stanowisko.	stawki	Uwaga nieuwzględniona Utrzymano dotychczasowy wymóg, z uwagi na kluczowe znaczenie tych języków w kontekście kształtowania sytuacji zawodowej osób dorosłych na rynku pracy.
546.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Uwaga horyzontalna do Wychowania przedszkolnego		Proponuje się w R.3. Podrozdział 3.1 - <i>Wychowanie przedszkolne</i> dodać w pkt. 4 zakres wsparcia polegający na dofinansowaniu korzystania z istniejących w ramach dostępnej bazy oświatowej miejsc wychowania przedszkolnego.	Kwestia ta dotyczy aktualnej treści RPO. Diagnoza obszaru problemowego wskazała, że na terenie woj. warmińsko-mazurskiego jest więcej miejsc przedszkolnych niż dzieci. Sytuacja ta występuje najczęściej w miastach, gdzie liczba wolnych miejsc zawiązuje przedszkola niepubliczne, w których wysokość czesnego przekracza możliwości finansowe rodziców. W województwie warmińsko-mazurskim głównym problemem nie jest więc niedostateczna liczba miejsc przedszkolnych a dostępność edukacji przedszkolnej. W związku z powyższym w RPO WiM zaplanowano działanie polegające na dofinansowaniu udziału dzieci w edukacji przedszkolnej, tj. korzystania z istniejących już miejsc wychowania przedszkolnego oraz wskaźnik produktu właściwy dla tego obszaru. W związku z tym, że Wytoczne nie przewidziały wsparcia w powyższym zakresie, istnieje realne zagrożenie niewykonania wskaźnika.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy wytycznych zostaną uzupełnione o ogólną klauzulę, że jeżeli IZ RPO wynegocjowało inny zakres interwencji to powinna określić własne zasady realizacji wsparcia.
547.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Uwaga horyzontalna do Wychowania przedszkolnego		Proponuje się w R.3 Podrozdziale 3.1 Wychowanie przedszkolne, pkt 11 a) usunięcie zapisu, że realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym, rozumiane, jako zwiększenie miejsc przedszkolnych.	Należy wprowadzić do treści Wytocznych możliwość wsparcia w zakresie tworzenia nowych miejsc przedszkolnych oraz prowadzenia zajęć dodatkowych, jako rozdzielnych typów operacji. Zgodnie z Wytocznymi, nie ma możliwości wnioskowania jedynie o zajęcia dodatkowe bez równoczesnego zwiększenia liczby miejsc przedszkolnych. Tymczasem, z uwagi na to, że w województwie warmińsko-mazurskim, zwłaszcza na terenach miejskich, jest nadwyżka miejsc przedszkolnych w stosunku do dzieci w wieku przedszkolnym, wyklucza się te obszary z możliwości podnoszenia jakości wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo W Podrozdziale 3.2 grupa docelowa została rozszerzona o przedszkola, co oznacza możliwość realizacji działań na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej.
548.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 2/ Podrozdział 2.3	24	Szkolenia kaskadowe - sugeruje się podanie pełnej definicji.	Aktualna definicja nie wyczerpuje tematu.	ogólne	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytocznych.
549.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 2/ Podrozdział 2.3 - słownik pojęć	23	W definicji "specjalnych potrzeb edukacyjnych" należy wprost wskazać, że pod tym pojęciem należy rozumieć również szczególne uzdolnienia lub zrezygnować z ww. definicji.	Definicja w punkcie 23, powinna być spójna z tą wskazaną w punkcie 29. Można by było z niej zrezygnować, wystarczająca będzie definicja "uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi".	definicje	Uwaga uwzględniona

550.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 2/Podrozdział 2.3 - słownik pojęć	32		Definicja "Wskaźnika Edukacyjnej Wartości Dodanej" jest niewystarczająca, powinna doprecyzować, że EWD jest miarą efektywności nauczania danej szkoły w zakresie sprawdzanym egzaminami zewnętrznymi i opisuje wkład szkoły w końcowy wynik egzaminacyjny.	Definicja powinna uściślać znaczenia zwrotu i pogłębiać jego zrozumienie.	definicje	Uwaga uwzględniona
551.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.1	5		Proponuje się zapis następującej treści: IZ RPO zapewni, że działania wymienione w pkt 4 lit c będą realizowane jako uzupełnienie działań wymienionych w pkt 4 lit a/b.	Aktualny zapis sugeruje, że aby wspierać nauczycieli, konieczne jest spełnienie warunków z lit a i b łącznie.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane.
552.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.1	6	e	Należy doprecyzować pojęcia "dostosowanie" i "modernizacja".	W dotychczasowej perspektywie interpretacja wskazanych określiła wiele wątpliwości i problemów w trakcie rozliczania kosztów. Proponuje się zmianę zapisów poprzez doprecyzowanie znaczenia, przykładowo poprzez wprowadzenie następującego zapisu: "dostosowanie, rozumiane jako prace remontowo-wykończeniowe budynków, pomieszczeń, polegające na...".W kontekście zapisów w tym samym pkt, lit. f), gdzie wskazuje się dopuszczalny poziom wydatków w ramach środków trwałych i cross-financingu, zapisy lit. e) będą budziły wątpliwości interpretacyjne.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona W opinii MIIR nie ma potrzeby dodefiniowania tych pojęć, szczególnie w kontekście doświadczeń z perspektywy finansowej 2007-13. Każda definicja ze względu na szeroki zakres działań może wprowadzić zbędne ograniczenie.
553.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.1,	12		Czy zapis ten oznacza, że istnieje możliwość sfinansowania ze środków EFS realizacji dodatkowych zajęć edukacyjno-wychowawczych, wykraczających poza dotychczasowy zakres usług przedszkolnych finansowanych ze środków organu prowadzącego dla wszystkich dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w danej placówce, a nie tylko dla grup/y powstałej(ych) w wyniku wygenerowania nowych miejsc?	Działanie to byłoby uzasadnione zapewnieniem wszystkim dzieciom jednolitych standardów edukacji przedszkolnej w danym miejscu.	przedszkola	Wyjaśnienie Tak. Sfinansowanie ze środków EFS zajęć może objąć wszystkie dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym.
554.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	2		Proponujemy doprecyzować zapis, zgodnie z którym wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt. 3.	Autor w tym samym pkt, zdanie wcześniej wymienia z nazwy podmioty, którym można udzielić wsparcia w zakresie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności. W kolejnym zdaniu, nawiązuje do wychowania przedszkolnego (nie wymieniając z nazwy podmiotów). Taki układ sugeruje różnice w zakresie wsparcia, niemniej jednak nie określa, na czym te różnice miałyby polegać. Należy zatem dookreślić ten zakres w przypadku odniesienia do podrozdziału 3.1 pkt 3, tj. wychowania przedszkolnego, dookreślając np. że zakres ten dotyczy jedynie kształtowania określonych postaw/umiejętności	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Nie ma potrzeby powielania wcześniejszych zapisów Wytucznych. Wystarczające jest wyłącznie zastosowania poprawnego odwołania.
555.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	4	a, b	Sugeruje się określenie, czy warunki realizacji celów muszą być spełniane łącznie, czy rozdzielnie.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Nie jest konieczne łączne realizowanie tych form wsparcia.
556.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	8	e	Otworzenie klas o autorskim profilu nauczania - sugeruje się podanie definicji pojęcia klasy o autorskim profilu nauczania.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.

557.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.1	6	a, b	Sugeruje się określenie, czy warunki realizacji celów muszą być spełniane łącznie, czy rozdzielnie.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
558.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	9, 12 d		Pkt 9 warunkuje zakres wsparcia poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty, określając działania, jako dodatkowy element w stosunku do programów nauczania realizowanych w szkołach/ placówkach oświatowych. Natomiast z pkt. 12, lit. d wynika, że projekty edukacyjne mogą być realizowane w czasie zajęć szkolnych lub w ramach zajęć pozalekcyjnych.	Zapis w pkt 9 wykluczają możliwość realizacji projektów edukacyjnych w ramach zajęć szkolnych (pkt 12 lit. d).	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
559.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.2	11		Jednolite kryteria na poziomie krajowym nie zostały wypracowane.	proponujemy równolegle określić jednolite kryteria razem z wytycznymi, ponieważ są istotne z punktu widzenia harmonogramu konkursów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
560.	Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	5, 7, 8		Sugeruje się rozszerzenie zakresu wsparcia również o przedmioty matematyczne i nauczycieli przedmiotów matematycznych.	Za dodaniem przedmiotów matematycznych przemawia określony w pkt.1 cel interwencji, który dotyczy przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
561.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	7	a	Katalog wydatków kwalifikowanych w ramach wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów matematyczno - przyrodniczych - sugeruje się poszerzenie katalogu rzeczowego na stronie MEN o ceny produktów.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	eksperyment	Sugestia zostanie sierowana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.
562.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	9		proponujemy wskazać, jakie konkretnie narzędzia i metodologie opracowane przez MEN autorzy Wytycznych mają na myśli.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
563.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	7	d	Zamiast "diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę (...) we współpracy z instytucją systemu wspomagania..." sugeruje się "zaleca się by diagnoza była przygotowana...).	Zaproponowane sformułowanie nadaje bardziej fakultatywny charakter.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
564.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.3	10		Sugeruje się dodanie zdania "IZ RPO zapewnia, że zakupiony sprzęt a także wiedza przeszkolonych nauczycieli będą wykorzystywane do realizacji obowiązkowych zajęć szkolnych".	Prawdopodobnie zdanie to przeoczono.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
565.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.4	8	a	Szczegółowy wykaz nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz narzędzi TIK, na zakup których udziela się wsparcia finansowego został określony przez MEN- sugeruje się poszerzenie katalogu rzeczowego o ceny produktów.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne wskazywanie konkretnych cen produktów możliwych do zakupienia w ramach wyposażenia szkół i placówek systemu oświaty, zwłaszcza, że zostały określone maksymalne kwoty dofinansowania.

566.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 3/ Podrozdział 3.4	13	Szczegółowy wykaz urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej, który znajduje się na stronie MEN - sugeruje się poszerzenie katalogu rzeczowego o ceny produktów.	Niedoprecyzowanie tej kwestii powoduje rozbieżności interpretacyjne.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne wskazywanie konkretnych cen produktów możliwych do zakupienia w ramach wyposażenia szkół i placówek systemu oświaty, zwłaszcza, że zostały określone maksymalne kwoty dofinansowania.
567.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 4/ Podrozdział 4.1	2	Prosimy zamienić " w wieku 25 lat i więcej" na "wieku 18 lat i więcej"	Zgodnie z wynegocjowanym z KE zakresem wsparcia w ramach RPO WiM pomoc będzie mogła być oferowana osobom dorosłym, bez względu na wiek	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
568.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 4/ Podrozdział 4.1	7	Należy doprecyzować definicję certyfikatu; proponuje się dodanie stosownego zapisu w słowniku ze wskazaniem, że jest to dokument potwierdzający nabycie umiejętności/kompetencji zgodnie z zaplanowanymi etapami w WLWK EFS, stanowiącymi załącznik nr. 2 do Wytycznych, w tym także przez podmiot organizujący szkolenie, o ile zapewni właściwą i obiektywną ścieżkę walidacji umiejętności/kompetencji (np. poprzez zewnętrznych egzaminatorów, kodowanie arkuszy egzaminacyjnych itp.).	Doprecyzowanie definicji wykluczy rozbieżności interpretacyjne.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
569.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 4/ Podrozdział 4.1	8	Rozszerzyć zapis "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK na poziomie ogólnym, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL).	Dofinansowanie kursów i szkoleń ICT zostało ograniczone do uzyskania kompetencji określonych dla ECDL, pominięto więc specjalistyczne wsparcie dla osób już znających podstawy obsługi komputera. Według zapisów RPO tematyka i zakres szkoleń TIK powinien być dostosowany do indywidualnych potrzeb BO i nie powinien się ograniczać wyłącznie do poziomów ustalonych do ECDL.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
570.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 4/ Podrozdział 4.1	9	Proponuję rozszerzyć/zmienić zapis "Szkolenia i kursy, o których mowa w pkt 7 i 8 (językowe: język angielski, język niemiecki, język francuski; komputerowe: ECDL poziom Start, Base oraz Core), mogą być realizowane zgodnie z zakresem określonym w Załączniku nr 1 do Wytycznych i mogą być rozliczane stawkami jednostkowymi wskazanymi w ww. załączniku".	Proponowany w konsultowanych wytycznych zapis budzi wątpliwości i wymaga doprecyzowania. Ponadto sugeruje się nienakładanie obowiązku obligatoryjnego stosowania stawek jednostkowych lecz pozostawienie takiej możliwości - powyższe uzasadnia możliwość wyłonienia wykonawców usług szkoleniowych na podstawie RUR co przełoży się na rynkową cenę szkolenia, niekoniecznie równą stawce jednostkowej.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie W związku ze zmianą zapisów Wytycznych stawki jednostkowe nie mają zastosowania do kompetencji cyfrowych. Jednocześnie nie ma możliwości wyłączenia konieczności ich stosowania w przypadku kursów/szkoleń językowych dotyczących 3 wskazanych w Wytycznych języków.
571.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/ Podrozdział 5.1	1	Rozszerzyć o punkt f) dostosowanie kompetencji i umiejętności zawodowych osób dorosłych do potrzeb rynku pracy.	W wyniku negocjacji RPO WiM z KE przewidziano skierowanie wsparcia do grupy docelowej - osób dorosłych.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

572.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	zdział 5/Podrozdział	1	c Wskazany zapis: „zapewnienia nauczycielom kształcenia zawodowego możliwości aktualizowania swojej wiedzy przez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy” ogranicza zapisy pkt 6. „Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu związanych z nauczaniem zawodem może objąć w szczególności: a) kursy lub szkolenia doskonalące; c) studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela przedmiotów zawodowych; d) szkolenia kaskadowe dla nauczycieli organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER.	Zakres wsparcia wskazany w punktach powyżej z założenia nie będzie odbywał się w „rzeczywistym środowisku pracy”.	zawodowe	Wyjaśnienie Działania powinny być realizowane we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół, co umożliwi zapoznanie anuczycieli z rzeczywistym środowiskiem pracy.
573.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	2	Proponujemy zapis: „ Wsparcie kształcenia ogólnego prowadzonego w ww. szkołach i placówkach jest możliwe wyłącznie w ramach kompleksowych projektów i powinno być ograniczone do kierunków wskazanych w rozdziale 3”.	Wskazany zapis: „ Wsparcie kształcenia ogólnego prowadzonego w ww. szkołach i placówkach jest możliwe wyłącznie w ramach interwencji przewidzianej dla PI 10(i) i powinno być ograniczone do kierunków wskazanych w rozdziale 3” ogranicza realizację kompleksowych projektów/komplexowego wsparcia w ramach PI 10 (iv).	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zapis zgodny jest przyjęta linią demarkacyjną, w myśl której interwencja w PI 10(i) i 10(iv) opiera się na podejściu tematycznym. Tym samym, z uwagi na fakt, iż interwencja w priorytecie inwestycyjnym 10(i) ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno szkół kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10(iv) wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie stricte zawodowym. Powyższe rozwiązanie ma na celu silniejszą koncentrację na potrzebach szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w których wielokrotnie obszar kształcenia ogólnego jest marginalizowany w konsekwencji konieczności zaspokojenia potrzeb związanych z aktualizacją i podniesieniem jakości prowadzonej w tych szkołach edukacji zawodowej. Przyjęcie rozwiązania umożliwiającego wsparcie edukacji ogólnej prowadzonej w szkołach zawodowych w ramach samodzielnej interwencji powinno przyczynić się do podwyższenia rangi tego typu edukacji, a tym samym powinno umożliwić zaspokojenia wszystkich zdiagnozowanych potrzeb bez konieczności ograniczenia ich skali, ze względu na obowiązek koncentracji na kształceniu stricte zawodowym.

574.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	3		Zdaniem IZ RPO grupą docelową PI 10 (iv) powinny być: publiczne i niepubliczne szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe, uczniowie i słuchacze tych szkół, nauczyciele zawodu, w tym instruktorzy praktycznej nauki zawodu, osoby korzystające z pozaszkolnych form kształcenia zawodowego, osoby dorosłe z własnej inicjatywy zainteresowane podnoszeniem kompetencji i umiejętności zawodowych, a także instytucje z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół. <u>Proponujemy zapis:</u> „, IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane wyłącznie do publicznych i niepublicznych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczniów i słuchaczy tych szkół, a także nauczycieli zawodu, w tym instruktorów praktycznej nauki zawodu, osób korzystających z pozaszkolnych form kształcenia zawodowego, osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych podnoszeniem kompetencji i umiejętności zawodowych, a także instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół.”	Cel interwencji PI 10(iv) wyraźnie wskazuje na podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w związku z powyższym zdaniem IZ RPO niezasadnym jest kierowanie wsparcia do publicznych i niepublicznych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne, podobnie nauczycieli, uczniów i słuchaczy tych szkół. Ponadto zapisy pkt 5) a) wyraźnie wskazują na doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, a nauczyciele kształcenia ogólnego zatrudnieni w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe będą wspierani w ramach PI 10(i). Uwzględnienie osób dorosłych w niniejszym zapisie wynika z kompleksowego wsparcia osób dorosłych w podnoszeniu poziomu kompetencji i umiejętności zawodowych określonych w PI 10(iv).	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany zgodnie z przedstawioną propozycją. Nie usunięto natomiast z katalogu grup docelowych uczniów szkół prowadzących kształcenie ogólne. Według IK UP ww. kategoria osób powinna mieć możliwość skorzystania ze wsparcia przewidzianego w przedmiotowym rozdziale.
575.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/ podrozdział 5.1	5		Pominięto grupę docelową - osoby dorosłe.	Osoby dorosłe z własnej inicjatywy zainteresowane podnoszeniem kompetencji i umiejętności zawodowych.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
576.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/ Podrozdział 5.1	5	a	Zdaniem IZ RPO: „doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem, we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe”. <u>Proponujemy zapis:</u> „doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu”.	Wskazany zapis ogranicza możliwość przekwalifikowywania się nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, co znacznie ograniczy zakres wsparcia przewidziany w pkt 1) np. tworzenie nowych kierunków nauczania, modernizacja oferty kształcenia zawodowego. Bez możliwości np. udziału w studiach podyplomowych , praktyki w przedsiębiorstwie, które nie będą „związane z nauczaniem zawodem” nie jest możliwa np. modernizacja oferty kształcenia zawodowego. Ponadto jak wskazano powyżej odnosząc się do pkt 1) c), nie wszystkie wszystkie formy wsparcia są możliwe do realizacji we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie	zawodowe	Uwaga uwzględniona
577.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	5	b	<u>Proponujemy zapis:</u> „,podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczestników pozaszkolnych form kształcenia zawodowego oraz osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych podnoszeniem kompetencji i umiejętności zawodowych i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia;”	Cel interwencji PI 10(iv) wyraźnie wskazuje na podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w związku z powyższym zdaniem IZ RPO niezasadnym jest kierowanie wsparcia do uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne. Wskazanie „osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych podnoszeniem kompetencji i umiejętności zawodowych” jest konsekwencją komentarza do pkt 3).	zawodowe	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany zgodnie z przedstawioną propozycją. Nie usunięto natomiast z katalogu grup docelowych uczniów szkół prowadzących kształcenie ogólne. Według IK UP ww. kategoria osób powinna mieć możliwość skorzystania ze wsparcia przewidzianego w przedmiotowym rozdziale.

578.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	6		Proponujemy zapis: „Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu może objąć w szczególności.”. Uzasadnienie: Uzasadnienie wskazano odnosząc się do pkt 5 a.	Wskazano odnosząc się do pkt 5 a.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
579.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	7	c	Proponujemy zapis: „doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli kształcenia zawodowego może być organizowane w instytucjach otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe o profilu odpowiadającym specyfice zawodu, w którym jest prowadzone doskonalenie”.	Interwencja nie będzie ograniczona wyłącznie do instytucji i placówek wskazanych w niniejszym punkcie.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
580.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	7	g	Proponujemy zapis: „IZ RPO zapewnia, że studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego zostaną zrealizowane w pierwszej kolejności w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, modernizacji oferty kształcenia zawodowego i tworzenia nowych kierunków nauczania, na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy i tym samym braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego”.	Wskazany zapis ogranicza możliwość przekwalifikowywania się nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu np. w przypadku tworzenia nowych kierunków nauczania czy modernizacji oferty kształcenia.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
581.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	7	h	Zapis: „organizacja studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych mających na celu przeciwdziałanie brakom kadrowym w kształceniu zawodowym wymaga przeprowadzenia, we współpracy z właściwym kuratorem oświaty, analizy zapotrzebowania na nauczycieli kształcenia zawodowego z uwzględnieniem aktualnej i przyszłej oferty edukacyjnej szkół kształcących w zawodach, sytuacji na rynku pracy i kierunków regionalnej polityki edukacyjnej” wymaga doprecyzowania.	Z powyższego zapisu nie wynika, kto jest zobowiązany we współpracy z właściwym Kuratorem Oświaty przeprowadzić analizę zapotrzebowania na nauczycieli kształcenia zawodowego - IZ RPO czy Wnioskodawcy.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
582.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	11	j	Proponujemy zapis: realizację pozaszkolnych form kształcenia zawodowego zgodnych z Rozporządzeniem MEN z dnia 11 stycznia 2012 roku w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (DZ. U. poz. 186 z późn. zm.) określonych w § 3 pkt 1 - 2) i 5).	Zapis wskazany w wytycznych ogranicza się wyłącznie do KKZ i KUZ (wyłącznie dwóch punktów 1) i 2) § 3 Rozporządzenia MEN). Niezasadnie jest pominięcie w § 3 pkt 5) „kurs, inny niż wymienione w pkt 1–3, umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych”. Rekomendacje licznych badań ewaluacyjnych, dobre praktyki wyraźnie wskazują, że staż u pracodawcy jest znacznie efektywniejszy, a przez to szanse na zatrudnienie absolwenta szkoły zawodowej wzrastają w momencie gdy uczeń przychodzi na staż do pracodawcy po specjalistycznym kursie (np. kurs	zawodowe	Uwaga uwzględniona
583.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	11	j	Rozszerzyć zapis w pkt j: Kompleksowe wsparcie osób dorosłych w podnoszeniu poziomu kompetencji i umiejętności zawodowych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia, w tym w szczególności KKZ oraz kursach umiejętności zawodowych.		zawodowe	Uwaga nieuwzględniona po pierwsze jest to katalog otwarty, który nie ogranicza form wsparcia możliwych do zastosowania w ramach RPO. Po drugie w grupie docelowej zostały wskazane osoby dorosłe, także nie ma potrzeby dodatkowo wskazywać w formach wsparcia bliżej nieokreślonych działań skierowanych do ww. grupy.

584.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	11	j	Wymaga wyjaśnienia jak zrealizować pkt 11 j zgodnie z pkt 12.	Wątpliwość budzi sposób realizacji KKZ poza podstawową siatką działań.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
585.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	11		Proponujemy zapis: „Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz podnoszenia umiejętności oraz uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, uczestników pozaszkolnych form kształcenia zawodowego oraz osób dorosłych z własnej inicjatywy zainteresowanych podnoszeniem kompetencji i umiejętności zawodowych obejmuje m. in:...”	Uwaga horyzontalna odnosząca się do uzasadnienia w pkt 30, 32, 37-40.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
586.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/ Podrozdział 5.1	12		Zakres wsparcia w pkt.11 j wskazuje na „realizację pozaszkolnych form kształcenia zawodowego - KKZ, kursy umiejętności zawodowych, które zgodnie z pkt 12 „będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe”.	Statutowa działalność CKU i CKP zakłada realizację pozaszkolnych form kształcenia zawodowego w ramach podstawowej siatki działań.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
587.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/ Podrozdział 5.1	18	g	Błędnie wskazano "wysokość wynagrodzenia przysługującego opiekunowi ucznia z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 14 lit. h,...".	Właściwy zapis " o którym mowa w pkt 18 lit. f,...	zawodowe	Uwaga uwzględniona
588.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	19	a	Zapis „szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów został opracowany przez MEN i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem" wymaga ustosunkowania się do wskazanej w powyższym dokumencie szacowanej wartości elementów wyposażenia.	Doprecyzowanie zapisów w zakresie aktualizacji przez Beneficjentów szacowanej wartości elementów wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych.	zawodowe	Sugestia zostanie sierowana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.
589.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.1	20	b	Proponujemy dodanie przypisu definiującego wskazany zakres wsparcia.	Doprecyzowanie zapisów nie będzie powodowało różnic interpretacyjnych.	zawodowe	Uwaga niejasna jaki zakres informacji powinien zostać doprecyzowany w przypisie?
590.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Rozdział 5/Podrozdział 5.3	1		Wskazany zapis wymaga uzupełnienia o wsparcie dla uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe.	Wskazany cel interwencji nie przewiduje wsparcia uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe, co znacznie ograniczy kompleksowość wsparcia w powyższym zakresie.	doradztwo	Wyjaśnienie rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytucznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytucznych.

591.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Załącznik nr 1 / I Szkolenia językowe	2		Należy sprecyzować jakie wydatki wchodzi w "koszt organizacji szkolenia"?		stawki	Uwaga niezasadna Koszt organizacji szkolenia zależy od indywidualnego potencjału organizatora szkolenia.
592.	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie	Załącznik nr 1 / I Szkolenia językowe	6		Proponuje się doprecyzować, że w ramach stawki jednostkowej ujęty został także koszt wydania certyfikatu, o ile sporządza go podmiot organizujący szkolenie.	Proponowany w konsultowanych wytycznych zapis budzi wątpliwości i wymaga doprecyzowania.	stawki	Uwaga uwzględniona
593.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.1 - Wychowanie przedszkolne	1	c	zapis powinien zostać doprecyzowany	w kontekście punktu w słowniku pojęć podpunkt h, należałoby doprecyzować, iż w tym miejscu chodzi o uczniów o zaniżonym z różnych względów poziomie kompetencji	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Definicja specjalnych potrzeb znajduje się w słowniku. Punkt 1c) dot. wszystkich zdefiniowanych w słowniku specjalnych potrzeb.
594.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.1- Wychowanie przedszkolne	11	b	zapis w całości zrozumiały i logiczny, niemniej zasadniczo uniemożliwiający sprawne przeprowadzenie zajęć dodatkowych	w sytuacji, gdy gmina całkowicie zwalnia z opłat w czasie do 10 godzin od np.. 6:30, fizycznie jest niemalże niemożliwe przeprowadzenie zajęć po tym czasie; jeśli dziecko przebywa w placówce 8-10 godzin, nie jest fizycznie w stanie uczestniczyć w kolejnych godzinach w zajęciach dodatkowych	przedszkola	Wyjaśnienie Zapis odnosi się do 5h wskazanych w przepisach ustawy o systemie oświaty.
595.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	2		projekt wytycznych wyklucza udzielanie wsparcia w ramach RPO na rzecz kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw / umiejętności przez szkoły policealne	Brak jest uzasadnienie do wyłączenia ze wsparcia szkół policealnych.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
596.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	13	i	zamiast "stażysta/y" - "stypendysta/y"	z kontekstu zapisów wnioskować należy, iż regulacje dotyczą opiekunów stypendystów a nie stażystów	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
597.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.3 – Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	8		Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu obejmuje formy wsparcia wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5.	Błędnie odniesiono oznaczenie odwołania do podrozdziału 3.2 pkt 6. Powinno być 3.2 pkt 5.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
598.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.3 – Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	10		IZ RPO zapewnia, że zakupione dzięki wsparciu EFS wyposażenie lub wiedza przeszkolonych w ramach projektów finansowanych ze środków EFS nauczycieli zostaną wykorzystane do realizacji w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem działań mających na celu podniesienie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów matematycznych i przedmiotów przyrodniczych. Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 8.	Błędnie odniesiono oznaczenie odwołania do podrozdziału 3.2 pkt 9. Powinno być 3.2 pkt 8.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
599.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.3 – Tworzenie warunków dla nauczania	8		odwołanie do Podrozdziału 3.2 punkt 5 a nie 6	punkt 6 nie określa form wsparcia	eksperyment	Uwaga uwzględniona

600.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.4 – Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	8	a	umożliwienie szybkiego znalezienia wykazu pomocy i narzędzi, bądź dookreślenie miejsca, gdzie można go znaleźć	próba odnalezienia wykazu nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz narzędzi TIK na stronie men.gov.pl zakończyła się niepowodzeniem	TIK	Wyjaśnienie Katalog wyposażenia zostanie zamieszczony na stronie MEN w dostępnym i widocznym dla wszystkich zainteresowanych miejscu.
601.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.4 – Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	19		odwołanie do Podrozdziału 3.2 punkt 5 a nie 6	punkt 6 nie określa form wsparcia	TIK	Uwaga uwzględniona
602.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.4 – Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	22		niejasny zapis odwołanie do Podrozdziału 3.2 punkt 8 a nie 9	z zapisu można wnioskować, że wszystkie działania projektowe muszą wiązać się z rozwijaniem kompetencji cyfrowych formy wsparcia zostały wymienione w punkcie 8	TIK	Uwaga uwzględniona
603.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.4 – Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	30		propozycja uszczegółowienia zapisu poprzez dodanie słowa "cyfrowych" w odniesieniu do kompetencji nauczycieli	zapis odnoszący się do całego wsparcia dla nauczycieli możliwego do realizacji	TIK	Uwaga nieuwzględniona
604.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.4 – Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	36		niejasna przyczyna zawężenia do nauczycieli przeszkolonych wyłącznie ze środków publicznych	jeśli nauczyciel dysponuje wiedzą zdobytą w inny potwierdzony świadectwem sposób, brak przesłanek, by uniemożliwić mu prowadzenie zajęć w zakresie programowania	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
605.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.4 – Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	19		IZ RPO gwarantuje, że wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli wszystkich przedmiotów jest realizowane z wykorzystaniem form wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt 5.	Błędnie odniesiono oznaczenie odwołania do podrozdziału 3.2 pkt 6. Powinno być 3.2 pkt 5.	TIK	Uwaga uwzględniona
606.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.4 – Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	22		IZ RPO zapewnia, że zakupione w ramach projektów wyposażenie lub wiedza przeszkolonych w ramach projektów finansowanych ze środków EFS nauczycieli zostaną wykorzystane do realizacji działań mających na celu kształtowanie i rozwijanie podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów szkół lub placówek systemu oświaty objętych projektem. Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9.	Błędnie odniesiono oznaczenie odwołania do podrozdziału 3.2 pkt 9. Powinno być 3.2 pkt 8.	TIK	Uwaga uwzględniona
607.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.5 - Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego	6	a	odwołanie do Podrozdziału 3.2 punkt 5 a nie 6	punkt 6 nie określa form wsparcia	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

608.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 3.5 - Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego	od 1 do 8		zapisy tego podrozdziału nie obejmują uczniów ze szczególnymi uzdolnieniami		indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnoszą się wyłącznie do specyficznych działań ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
609.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 5.1	11	j	dodanie skrótu "KKZ" do wykazu skrótów	brak rozwinięcia skrótu w tekście	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
610.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 5.1	12		odwołanie do punktu 11 a nie 10	punkt 10 nie określa form wsparcia	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
611.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 5.1	18	a	proponuje się doprecyzować obecny zapis	niejasne, czy wymienione warunki muszą zaistnieć łącznie, czy IZ może dowolnie regulować kryteria w tym zakresie, wskazując tak obowiązkowe, jak i dodatkowe kryteria?	zawodowe	Uwaga uwzględniona
612.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 5.1	19	a	ujednolicić zapisy w Wytucznych i na stronie KOWEZiU; zamiast: "szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych..." - "rekomendowanego wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych..."	na podanej stronie internetowej można odnaleźć określony katalog, niemniej nazwa, którą posługuje się autor to: rekomendowane wyposażenie pracowni i warsztatów szkolnych opracowane w ramach projektu systemowego „Doskonalenie podstaw programowych kluczem do modernizacji kształcenia zawodowego”. powinno to zapobiec ewentualnych nieporozumień w tym poszukiwaniu odpowiednich rekomendacji	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytucznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu.
613.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 5.1	19	a	19) Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz tworzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji w ww. zakresie z następującymi warunkami: a) szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów został opracowany przez MEN i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl . IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem;	W wytucznych są odwołania do stron internetowych na których można zapoznać się z dokumentami, niestety nie jest to proste, bo np. Rozdział 5.1 pkt. 19a jest zapis mówiący że katalog wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych jest dostępny na stronie www.koweziu.edu.pl . Aby mieć do niego dostęp należy najpierw zarejestrować się na stronie, następnie wziąć udział w szkoleniach i dopiero można zapoznać się z tymi danymi. Postuluje się ułatwienie prostszego dostępu do danych zawartych na wskazanych stronach www .	zawodowe	Uwaga uwzględniona MliR dołoży wszelkich starań by katalogi wyposażenia, o których mowa w Wytucznych były umieszczane w miejscach widocznych i dostępnych dla wszystkich użytkowników.

614.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Podrozdział 5.2	10	h	"narzędzi służących diagnozie kompetencji dorosłych"-doprecyzowanie	niejasne, o jakich narzędziach mowa	CKZiU	Wyjaśnienie Fragment został usunięty.
615.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego	Brak w wytycznych regulacji dla doskonalenia umiejętności zawodowych osób dorosłych.				Wytyczne nie regulują doskonalenia umiejętności zawodowych osób dorosłych. W ramach działania 8.5 Doskonalenia umiejętności zawodowych osób dorosłych Województwo Lubuskie przewiduje wsparcie dla osób dorosłych (w tym zwłaszcza osób w wieku powyżej 50 lat, osób niepełnosprawnych, osób o niskich kwalifikacjach, osób zamieszkujących tereny wiejskie, tzw. biednych pracujących) chcących podnosić swoje umiejętności, wiedzę i kompetencje zawodowe poprzez udział w edukacji formalnej i pozaformalnej (kwalifikacyjnych kursów zawodowych i kursów umiejętności zawodowych) uwzględniające popytowy system dystrybucji usług rozwojowych. Grupe docelową mają stanowić osoby w wieku 25 – 64 lat (oraz osoby nie uczące się w wieku 18 – 24 lat) zgłaszające z własnej inicjatywy chęć kształcenia ustawicznego w formach szkolnych; szkoły dla dorosłych, placówki kształcenia ustawicznego, praktycznego i doskonalenia zawodowego prowadzące formalne kształcenia ustawiczne (z wyjątkiem szkół policealnych); partnerzy społeczno – gospodarczy. Wydaje się zasadne poszerzenie Wytycznych o ww zakres planowanego wsparcia.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
616.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Uwaga ogólna			Brak zapisu mówiącego o tym, iż udzielenie wsparcia z EFRR jest uzależnione realizacją projektu w ramach PI 10i, 10 iii, 10iv.	Zgodnie z zapisami dostępnej linii demarkacyjnej wsparcie inwestycyjne z EFRR jest możliwe wyłącznie w powiązaniu z działaniami realizowanymi z EFS w ramach PI 10i, 10 iii, 10iv.	ogólne	Uwaga uwzględniona
617.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 2, Podrozdział 2.2	28		Proponuje się rozpisanie etapów edukacyjnych jako przedziałów w jaśniejszy sposób.	Poszczególne etapy edukacyjne powinny być jasno objaśnione w taki sposób, aby nie budziło to wątpliwości.	ogólne	Uwaga uwzględniona
618.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 2, podrozdział 2.3	24)		Definicja szkoleń kaskadowych jest niepełna i nie oddaje zasadniczej idei szkoleń kaskadowych. W tej formie definicja ta nie różni się od definicji "zwykłego" szkolenia - każdy trener jest uprzednio przygotowany do prowadzenia zajęć.		definicje	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytycznych.
619.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 2, podrozdział 2.4	25)		Definicja wymaga doprecyzowania - należy wyjaśnić na jaki dzień liczona jest liczba uczniów. Proponujemy, aby było to na dzień rozpoczęcia roku szkolnego, w którym składany jest wniosek o dofinansowanie.	Brak doprecyzowania jak liczona ma być liczba uczniów może budzić wątpliwości interpretacyjne.	definicje	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
620.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	3)		Na liście osób/podmiotów do których kierowane jest wsparcie w zakresie wychowania przedszkolnego brakuje podmiotów, które mogą tworzyć ośrodki wychowania przedszkolnego	Zgodnie z pkt. 6) a) tego rozdziału "wsparcie w zakresie tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego umożliwi zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego (...)". Skoro w ramach PI 10i można tworzyć nowe ośrodki - odpowiednie podmioty powinny zostać wskazane w pkt. 3).	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie jest kierowane do nowoutworzonych ośrodków wychowania przedszkolnego.

621.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	6)	b)	W naszej opinii brakuje sformułowanego wprost warunku dotyczącego zakazu likwidacji miejsc przedszkolnych w przypadku korzystania ze wsparcia w zakresie tworzenia nowych miejsc przedszkolnych. Poza tym prosimy o wyjaśnienie, co dokładnie oznacza zdanie: "Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami".	Obecne zapisy Wytocznych umożliwiają zastępowanie finansowania miejsc przedszkolnych środkami EFS (np. gmina zamierza z środków EFS utworzyć 50 miejsc przedszkolnych i jednocześnie zlikwidować 40 miejsc dotychczas prowadzonych - w myśl obecnych Wytocznych jest to możliwe, ponieważ następuje ogólny wzrost liczby miejsc o 10). Ponadto nie jest jasne, jak należy rozumieć warunek odnoszący się do dzieci z niepełnosprawnościami, np. czy tworząc oddział o charakterze integracyjnym z zakładaną liczebnością 5 dzieci niepełnosprawnych na 20 dzieci składających się na oddział, nie trzeba mieć na względzie warunku dotyczącego wzrostu miejsc przedszkolnych.	przedszkola	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostały przeformułowane.
622.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	6)	f)	Należy dopercyzować czy wydatki w pkt. 6. lit e - w przypadku tworzenia miejsc w istniejących oddziałach przedszkolnych - mogą być ponoszone proporcjonalnie w stosunku do liczby nowo tworzonego i miejsc już istniejących.	Doświadczenia perspektywy 2007-2013 (Poddziałanie 9.1.1) pokazują, że często wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego polega na utworzeniu kilku nowych miejsc w już istniejącym oddziale (czyli np. 5 miejsc nowo utworzonych ze środków EFS, a 15 - to miejsca już istniejące, niefinansowane z EFS). Czy w takiej sytuacji koszty wymienione w pkt. 6 e) mogą być ponoszone w pełnej wysokości, czy proporcjonalnie do liczby miejsc nowo utworzonych, czy może w ogóle (gdyż zapisy odnoszą się do sytuacji kiedy finansowane jest utworzenie całego oddziału przedszkolnego)? Naszym zdaniem koszty te powinny być finansowane w całości.	przedszkola	Wyjaśnienie Koszty powinny być ponoszone proporcjonalnie do liczby nowoutworzonych miejsc.
623.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	8)		Wnosimy o wykreślenie wzmianki o budowie nowej bazy lokalowej dla ośrodków wychowania przedszkolnego ze środków EFS w ramach cross-finansingu.	Katalog wydatków określony w rozdziale 8.7 Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR, EFS oraz FS na lata 2014-2020 nie umożliwia finansowania budowy bazy lokalowej, a jedynie zakup nieruchomości.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
624.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1; podrozdział 3.4, Rozdział 5, podrozdział 5.1	9); 16)	d); d)	IK UP w Wytocznych wskazuje na konieczność ponoszenia wydatków na inwestycje infrastrukturalne w ramach projektów zintegrowanych z działaniami EFS. Naszym zdaniem zapis powinien zostać zmodyfikowany.	Po pierwsze, zgodnie z ustawą wdrożeniową, projekt zintegrowany składa się z co najmniej dwóch projektów, więc nie jest zasadne odnoszenie się do "projektów zintegrowanych". Po drugie, nie jest zasadne wskazywanie na projekty zintegrowane z działaniami EFS, ponieważ projekt zintegrowany jako całość (składa się z co najmniej dwóch projektów) zawiera, w tym przypadku, przynajmniej jeden projekt współfinansowany z EFS.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
625.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)		Dla zachowania spójności dokumentu należałoby w punkcie 13, obok dodatkowych zajęć zwiększających szanse edukacyjne dzieci uwzględnić zajęcia wyrównujące zdiagnozowane deficyty, o których mowa w pkt. 4 b).		przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy uwzględniono w rozdziale 3.2 wytocznych.

626.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	a)	Wg obecnych zapisów zdanie "Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami" może być rozumiane dwojako. Prosimy o jednoznaczne sformułowanie zapisu.	Z jednej strony przedmiotowy zapis można rozumieć w ten sposób, że realizacja dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami nie musi być działaniem dodatkowym w stosunku do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych. Innymi słowy, jest możliwa realizacja projektu zakładającego wyłącznie realizację zajęć, a nie tworzenie miejsc dla dzieci z niepełnosprawnościami. Z drugiej strony zapis warunkowy można odczytywać w inny sposób - jako dotyczący wyłącznie wzrostu liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym. W tym przypadku realizacja osobnego projektu zakładającego wyłącznie realizację zajęć nie jest możliwa, natomiast tworzenie miejsc przedszkolnych dla dzieci z niepełnosprawnościami nie musi skutkować zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających po konkretny organ prowadzący.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną preredagowane. Pierwsza interpretacja jest poprawna.
627.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	c) i)	Należy wprowadzić do Wytocznych definicję zajęć specjalistycznych- czy są to zajęcia w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej czy może zajęcia, które wnioskodawca uzna za specjalistyczne?	Wprowadzenie definicji zajęć specjalistycznych jest istotne z punktu widzenia spójności stosowanych rozwiązań w poszczególnych projektach.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
628.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	c) iii)	Proponujemy wprowadzenie do Wytocznych definicji zajęć rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne.	Brak zdefiniowania tych zajęć może rodzić wiele wątpliwości interpretacyjnych i na etapie wdrażania programu mogą być tu uwzględnianie zajęcia niekoniecznie zgodne z zamysłem IK UP.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
629.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	d)	Wyjaśnienia i doprecyzowania wymaga zapis: „z uwzględnieniem możliwości ich utrzymania z własnego budżetu po zakończeniu realizacji projektu”.	Niejasne jest określenie „z własnego budżetu”. Czy wyklucza to możliwość finansowania zajęć z innych źródeł (np. sponsorzy, rada rodziców? W jaki sposób zapewnienie takiej możliwości ma być weryfikowane?	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną preredagowane.
630.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	11)	e)	Zapis wymaga wyjaśnienia i doprecyzowania.	Jak należy rozumieć pojęcie „realizowane”? Czy w sytuacji gdy zajęcia takie były realizowane, ale finansowane nie ze środków własnych organu prowadzącego, tylko przez radę rodziców/rodziców/sponsora, należy je tu uwzględniać czy nie? Ponadto czy zapisy tego ppkt. odnoszą się do zajęć dodatkowych w ogóle, czy do zajęć z danego zakresu?	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną doprecyzowane.
631.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	13)		Proponujemy usunąć sformułowanie: "informacji o liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego" a pozostawić zapis "liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego".	Z obecnego zapisu można wnioskować, że w sprawozdaniu nie należy uwzględniać informacji o liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego w ogóle, a przecież w celu uniknięcia podwójnego finansowania nie należy wykazywać jedynie dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
632.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	15)		Wnosimy o rezygnację z zapisów nakładających obowiązek przeprowadzenia diagnozy stopnia przygotowania ww. grupy [nauczycieli] do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym.	Nauczyciele zatrudniani w ośrodkach wychowania przedszkolnego - zgodnie z przepisami prawa oświatowego - muszą posiadać odpowiednie przygotowanie do pracy z dziećmi, więc niezasadne jest przeprowadzanie, i to każdorazowo, diagnozy stopnia ich przygotowania do pracy z dziećmi. Wskazanie jednostki odpowiedzialnej za przeprowadzenie diagnozy zapewni, iż informacje w tym punkcie będą wyczerpujące.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Celem zapisu jest zapewnienie, aby realizowane wsparcie było dostosowane do potrzeb. Aby zapewnić "szkolenie szyte na miarę" dla danej grupy uczestników konieczne jest poznanie ich potrzeb. Ponadto zgodnie z zapisami UP ze względu na zróżnicowanie potrzeb poszczególnych grup docelowych podejmowane interwencje powinny mieć charakter zindywidualizowany, kompleksowy.

633.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.1	16)		Proponujemy rezygnację z pkt. 16).	O tym jakie ośrodki wychowania przedszkolnego otrzymają wsparcie powinny decydować aktualne potrzeby, a nie fakt otrzymania wsparcia z EFS np. w 2008 r. (sytuacja demograficzna w gminie mogła się od tego czasu zmienić).	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.
634.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	2		Proponujemy usunięcie zapisu: "wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt. 3.	Zakres wsparcia dla podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt. 3. został szczegółowo opisany w tym podrozdziale (zakres ten nie dotyczy kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności). Niezasadne jest zatem wskazywanie, że zajęcia z zakresu kompetencji kluczowych i kształtowania właściwych postaw są możliwe do realizacji w ośrodkach	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Działania na rzecz poprawy jakości edukacji przedszkolnej znajdują się w rozdziale 3.2
635.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	3)		Zapis wymaga doprecyzowania i wyjaśnienia. Brakuje w nim określenia „wyłącznie”, w związku z czym rodzi się wątpliwość czy oprócz tych placówek, o których mowa w tym punkcie, wsparcie może zostać skierowane również do placówek, które nie osiągają najlepszych wyników w skali regionu. Jeśli zamierzeniem IK UP jest zawężanie wsparcia wyłącznie do szkół osiągających najlepsze wyniki to takie podejście wydaje się niezasadne.	Pierwsza uwaga ma istotne znaczenie z punktu widzenia prawidłowości określenia kryterium. Druga – jest zasadna chociażby z takich względów, że wyniki edukacyjne z części przedmiotów nie powinny skutkować brakiem możliwości finansowania innego rodzaju zajęć (np. TIK). Poza tym, nawet w szkołach o bardzo dobrych średnich wynikach są uczniowie a czasem nawet całe klasy, których wyniki plasują się poniżej średniej w skali regionu.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
636.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	6		Prosimy o wyjaśnienie czy diagnoza, o której mowa w pkt. 6) może być finansowana ze środków projektowych analogicznie do diagnozy, o której mowa w pkt. 70 c) lit. i).		kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
637.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	8	e)	Prosimy o wyjaśnienie jaki jest zakres finansowania funkcjonowania klas, o których mowa w niniejszym punkcie? Np. czy możliwe jest finansowanie zatrudnienia wszystkich nauczycieli prowadzących zajęcia w utworzonej klasie?		kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
638.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.2	12	a)	Proponujemy rezygnację z zapisów mówiących o liczbie projektów edukacyjnych realizowanych w zależności od wielkości szkoły.	Każdorazowo liczba realizowanych projektów edukacyjnych powinna wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb w danej szkole/placówce i nie powinna być z góry narzucana przez Wytyczne.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
639.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	18	a	W punkcie tym zapisano, iż kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów musi uwzględniać między innymi osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach interdyscyplinarnych szczebla co najmniej wojewódzkiego. Należałoby doprecyzować przedział najwyższych ocen klasyfikacyjnych oraz osiągnięć.	Uzupełnienie tego punktu o ten zapis zapewni przejrzystość zasad przyznawania stypendiów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR tego typu regulacje mogą być określane przez IZ RPO indywidualnie.

640.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3 , a także podrozdział 3.4 pkt. 3)	3		Zapis wymaga doprecyzowania i wyjaśnienia. Brakuje w nim określenia „wyłącznie”, w związku z czym rodzi się wątpliwość czy oprócz tych placówek, o których mowa w tym punkcie, wsparcie może zostać skierowane również do placówek, które nie osiągają najniższych wyników w skali regionu. Jeśli zamierzeniem IK UP jest zawężenie wsparcia wyłącznie do szkół osiągających najniższe wyniki to takie podejście wydaje się niezasadne.	Odnosząc się do zawężenia wsparcia wyłącznie do szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne, stoimy na stanowisku, że takie rozwiązanie nie powinno być wprowadzane. Wyniki edukacyjne z części przedmiotów nie powinny skutkować brakiem możliwości finansowania innego rodzaju zajęć (np. TIK). Poza tym, nawet w szkołach o bardzo dobrych średnich wynikach są uczniowie a czasem nawet całe klasy, których wyniki plasują się poniżej średniej w skali regionu.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
641.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	1, 5	b)	Zgodnie z punktem 1) tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu jest przewidziane dla przedmiotów przyrodniczych i matematycznych. Nie ma więc zasadności dla wskazywania w punkcie 5 b) wyrażenia "nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych". Taki zapis sugeruje objęcie wsparciem nauczycieli dowolnych przedmiotów.		eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne ograniczenie katalogu działań możliwych do realizacji zgodnie z przedstawioną propozycją. Oczywiście, działania opisane w Wytycznych dotyczą nauczania eksperymentalnego w ramach przedmiotów matematycznych i przyrodniczych, niemniej warto umożliwić przekwalifikowanie nauczycieli innych przedmiotów w kierunku nowoczesnego nauczania.
642.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	5	a)	W naszej opinii brakuje możliwości wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów matematycznych.	Skoro cel, o którym mowa w pkt. 1) odnosi się do przedmiotów przyrodniczych i matematycznych, należałoby również stworzyć możliwość wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów matematycznych, a nie tylko przyrodniczych.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
643.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	7)	a)	W kontekście punktu g), który mówi o włączeniu cross-financingu do limitu wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych, zasadne jest uwzględnienie w katalogu wydatków kwalifikowalnych w ramach wyposażenia pracowni szkolnych (7a) również kosztów związanych z adaptacją pomieszczeń na potrzeby pracowni szkolnych.		eksperyment	Uwaga uwzględniona
644.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	8		Proponuje się zmianę treści punktu w następujący sposób: "Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu obejmuje formy wsparcia wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5."	W podrozdziale 3.2 pkt 6 nie napisano o formach wsparcia, napisano o diagnozie stopnia przygotowania nauczycieli.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
645.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.3	10		Odwołanie do form wsparcia możliwych do realizacji, wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt. 9 jest nieprawidłowe. Po pierwsze zapewne chodzi o punkt 8, po drugie formy w tym punkcie wymienione nie są dostosowane do specyfiki nauczania metodą eksperymentu. Proponuje się zmianę treści punktu w następujący sposób: "(...)Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 8."	W podrozdziale 3.2 pkt 9 nie są zawarte formy wsparcia.	eksperyment	Uwaga uwzględniona

646.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	10	Należy doprecyzować informacje nt. kontroli trwałości projektów. Ze względu na to, iż trwałość projektów nieinfrastrukturalnych (nieobjętych cross-financingiem) nie została uregulowana, nie wiadomo o jakiej kontroli trwałości mowa w tym punkcie. W jakim okresie po zakończeniu realizacji projektu powinna być przeprowadzona. Ponadto należałoby wyjaśnić o jaki okres wskazany w umowie o dofinansowanie projektu w tym punkcie chodzi: czy jest to okres realizacji projektu czy okres realizacji projektu +6 miesięcy, o których mowa w pkt. 9.		TIK	Uwaga uwzględniona Doprecyzowano okres trwałości.
647.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	12	W kontekście punktu 14, który mówi o włączeniu cross-financingu do limitu wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych, zasadne jest uwzględnienie w katalogu wydatków kwalifikowalnych w ramach wsparcia na rzecz tworzenia wewnętrznych sieci komputerowych również kosztów związanych z adaptacją pomieszczeń na potrzeby pracowni szkolnych.		TIK	Uwaga uwzględniona
648.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	19	Proponuje się zmianę treści punktu w następujący sposób: "(...) z wykorzystaniem form wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt 5."	W podrozdziale 3.2 pkt 6 nie są zawarte formy wsparcia.	TIK	Uwaga uwzględniona
649.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	20	Proponujemy rezygnację z kryterium, o którym mowa w pkt. 20.	Proponowane kryterium może powodować naruszenie lub trudność wywiązania się z prawa zamówień publicznych lub zasady konkurencyjności. Zgodnie z pismem MIR o sygnaturze DZF-IV-82252-170-IK/13 można wymagać od wnioskodawcy, aby wykazał się doświadczeniem w realizacji podobnych zamówień, natomiast stawianie wykonawcy warunku doświadczenia w realizacji usług współfinansowanych ze środków UE nie wiąże się de facto z warunkami niezbędnymi do realizacji zamówienia. Naszym zdaniem sposób przygotowania trenerów (przygotowanych ze środków PO KL) nie może mieć znaczenia dla tworzenia określonych preferencji.	TIK	Uwaga uwzględniona
650.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	22	Wskazywane przez IK UP zamierzenie w zakresie wykorzystania wiedzy nauczycieli do kształtowania i rozwijania podstawowych kompetencji cyfrowych uczniów może być niemożliwe do spełnienia. Ponadto odwołanie do form wsparcia możliwych do realizacji, wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt. 9 jest nieprawidłowe. Po pierwsze zapewne chodzi o punkt 8, po drugie formy w tym punkcie wymienione nie są dostosowane do specyfiki korzystania z TIK.	Ani IZ RPO ani wnioskodawca nie są w stanie zagwarantować, że realizatorami zajęć dla uczniów będą nauczyciele przeszkoleni w projekcie, ponieważ ich wybór jest uwarunkowany przepisami PZP lub zasadą konkurencyjności (tym bardziej, iż zajęcia w projekcie mają być realizowane poza podstawową siatką działań).	TIK	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie procedowane zmiany w ustawie o systemie oświaty oraz ustawie Karta Nauczyciela mają na celu umożliwienie finansowania wynagrodzenia nauczycieli ze środków funduszy unijnych.
651.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	27	b) Niezrozumiałe jest znaczenie ppkt. b) - czy oznacza on, że szkoła musi być w trakcie lub zakończyła realizację innego projektu w ramach RPO w zakresie wskazanym w pkt. 3.4?		TIK	Wyjaśnienie Celem wprowadzenia zapisu jest zapewnienie, że wsparcie w zakresie programowania zostanie skierowane do szkół/placówek systemu oświaty, które mają odpowiednie przygotowanie, w tym również sprzętowe. Tym samym zapis odnosi się m. in. do szkół/placówek, które skorzystały ze wsparcia RPO w zakresie wskazanym w rozdziale 3.4.
652.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	31	a) Ani IZ RPO ani wnioskodawca nie są w stanie zagwarantować, że realizatorami szkoleń będą trenerzy przeszkoleni w ramach PO WER, ponieważ wybór trenerów do projektu jest uwarunkowany przepisami PZP lub zasadą konkurencyjności.		TIK	Wyjaśnienie Zapis nie wskazuje na konieczność zapewnienia formalnego partnerstwa tych podmiotów w projekcie, a wyłącznie na zagwarantowanie ich wzajemnej współpracy.

653.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.4	36		Ani IZ RPO ani wnioskodawca nie są w stanie zagwarantować, że realizatorami zajęć będą nauczyciele, którzy wiedzę nabyli w ramach RPO lub innych projektów. Wybór nauczycieli do projektu jest zwykle uwarunkowany przepisami PZP lub zasadą konkurencyjności.		TIK	Wyjaśnienie Zapis nie wskazuje na konieczność zapewnienia formalnego partnerstwa tych podmiotów w projekcie, a wyłącznie na zagwarantowanie ich wzajemnej współpracy.
654.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.5	6	c)	Prosimy o wyjaśnienie czy wszystkie formy przygotowania nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze SPE oraz wsparcia ucznia młodszego muszą być prowadzone z wykorzystaniem lokalnych zasobów, o którym mowa w tym ppkt.	IZ RPO nie jest w stanie zapewnić, np. przy realizacji studiów podyplomowych na uczelni, wykorzystania lokalnych zasobów specjalistycznych placówek.	indywidualizacja	Wyjaśnienie Zapis został przeformułowany poprzez wskazanie preferencji dla tego typu działań, a nie konieczności zapewnienia ich realizacji.
655.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.5	8		Punkt powinien odsyłać do pkt. 4 lit c, a nie lit. b.		indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
656.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego				Proponuje się zmianę treści punktu w następujący sposób: "IZ RPO zapewnia zgodność interwencji, o której mowa w pkt 4 lit.c (...)".	Warunki dotyczą pkt.4 lit.c.(wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty).	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
657.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 3, podrozdział 3.5	8	a)	W naszej opinii w katalogu wymienionym w literze a) brakuje zajęć rozwijających uzdolnienia czy innych form wsparcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych.	Zgodnie z definicją uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, do tej grupy zalicza się także uczniów ze szczególnymi uzdolnieniami. Zajęcia rozwijające uzdolnienia także przyczyniają się do realizacji celu, o którym mowa w pkt. 1) tego podrozdziału.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnoszą się wyłącznie do specyficznych działań ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
658.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 4, podrozdział 4.1	2)		Proponujemy zmianę zapisów pkt. 3), że „środki przeznaczone zostaną na wsparcie osób dorosłych w wieku 25 lat i więcej” na zapis: „środki przeznaczone zostaną na wsparcie osób dorosłych”.	W zatwierdzonym przez KE RPO WK-P grupa docelowa w ramach RPO w PI 10.iii została określona jako osoby w wieku 18-67.. Rodzi się zatem wątpliwość czy w kontekście zapisów Wytucznych ("środki finansowe dostępne w ramach RPO zostaną przeznaczone na wsparcie osób dorosłych w wieku 25 lat i więcej") możliwe jest wsparcie osób w wieku 18-24 lata? To, że w ramach tego PI mierzony będzie wskaźnik odnoszący się do osób w wieku 25 lat i więcej nie powinien wykluczać udziału pozostałych osób dorosłych.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
659.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.1	12		Proponuje się zmianę treści punktu w następujący sposób: "IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 11 (...)".	Działania, o których mowa wymienione są w punkcie 11.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
660.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	13	c	W punkcie tym zapisano, iż kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów musi uwzględniać między innymi osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach interdyscyplinarnych szczebla co najmniej wojewódzkiego.Należałoby doprecyzować przedział najwyższych ocen klasyfikacyjnych oraz osiągnięć.	Uzupełnienie tego punktu o ten zapis zapewni przejrzystość zasad przyznawania stypendiów.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Do określenia przez IZ RPO.

661.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	16	l	Proponuje się zmianę treści podpunktu w następujący sposób: "wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 16 lit.j (...)".	Obowiązki wymienione są w pkt 16 lit.j.	zawodowe	uwaga uwzględniona
662.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	18	g	Proponuje się zmianę treści podpunktu w następujący sposób: wysokość wynagrodzenia przysługującego opiekunowi ucznia z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 18f (...)".	Obowiązki wymienione są w pkt 18 lit.f	zawodowe	Uwaga uwzględniona
663.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.3	1) - 3)		Zgodnie z Wytycznymi wsparcie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego ogranicza się do umożliwienia nauczycielom zatrudnionym w szkołach lub placówkach systemu oświaty uzyskania kwalifikacji doradcy zawodowego, tworzenia SzPiK i zewnętrznego wsparcia szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego. Pomija się natomiast kwestię realizacji doradztwa edukacyjno-zawodowego bezpośrednio dla uczniów oraz w ramach wsparcia kształcenia ustawicznego - dla osób dorosłych.	W kontekście zapisów Wytycznych rodzą się wątpliwości, czy wsparcie przewidziane w zatwierdzonym przez KE RPO WK-P, które obejmuje zarówno doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego, jak i doradztwo edukacyjno-zawodowe służące diagnozie potrzeb i możliwości osób dorosłych zainteresowanych z własnej inicjatywy udziałem w kształceniu ustawicznym, może być w ogóle realizowane.	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytycznych.
664.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.3	5		Zapis, że wsparcie udzielane w ramach RPO może dotyczyć w tworzenia SzPiKÓW w gimnazjum jest niespójny z zakresem wsparcia PI 10iv, który dotyczy kształcenia zawodowego i ustawicznego.		doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Stąd też nie rodzaj szkoły, a charakter działań decyduje o włączeniu w zakres konkretnego PI.
665.	Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Rozdział 5, podrozdział 5.3	1), 3a)		Proponujemy nie ograniczać wsparcia w zakresie uzyskiwania kwalifikacji doradców tylko do osób, które już wykonują już zadania z zakresu doradztwa zawodowego.	Naszym zdaniem powinna istnieć możliwość uzyskiwania kwalifikacji przez osoby, które mają dopiero zostać doradcami zawodowymi w szkole lub są przeznaczone przez szkołę do wykonywania zadań z z zakresu doradztwa zawodowego.	doradztwo	Uwaga uwzględniona

666.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	3.2	6	<p>Proponujemy zmianę zapisu: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane." na następujący zapis: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza, odpowiednio do potrzeb, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki jej podległe lub nadzorowane."</p>	<p>Nie widzimy uzasadnienia dla ograniczenia możliwości przeprowadzenia diagnozy do współpracy z placówką doskonalenia nauczycieli, czy też poradnią psychologiczno-pedagogiczną czy biblioteką pedagogiczną. Celem interwencji w zakresie kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/ umiejętności jest przygotowanie uczniów do zatrudnienia i wyposażenie ich w kompetencje kluczowe oraz właściwe postawy/umiejętności m.in w obszarze matematyczno-przyrodniczym, ICT, języków obcych czy postaw kreatywności, innowacyjności czy pracy zespołowej. Aby dany cel zrealizować dana IZ RPO gwarantuje realizację celu m.in poprzez doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli umożliwiając im np. udział w kursach i szkoleniach udoskonalających. Pracownicy podmiotów takich jak biblioteka pedagogiczna czy też poradnia psychologiczna mogą nie mieć wystarczających kompetencji i wiedzy na temat potrzeb rynku pracy, innowacyjnych rozwiązań dostępnych obecnie na rynku, kreatywnego podejścia do nauki, kompetencji TiK, czy też wyzwań jakie stoją przed uczniami jako przyszłymi pracownikami. Owszem wymienione instytucje mogą sprawdzić potrzeby nauczycieli, ale szkoły mogły by poszerzyć współpracę w zakresie diagnozy o współpracę z instytucjami otoczenia biznesu, z przyszłymi pracodawcami, czy też ekspertami w dziedzinie innowacyjności, kreatywności, czy też rozwiązań ICT.</p>	kompetencje kluczowe	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytocznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Oznacza to, że szkoły i placówki oświatowe będą miały możliwość współpracy z szerokim gronem podmiotów.</p>
667.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	3.4	5	<p>Rozszerzenie katalogu form udzielanego wsparcia o dodanie punktu e) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych związanych z zawodem</p>	<p>Proponujemy dodanie punktu e) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych związanych z zawodem. Technologie informacyjno-komunikacyjne są wszechobecne w biznesie. Aby uczeń był odpowiednio przygotowany do wejścia na rynek pracy powinien otrzymać pakiet kompetencji związanych z obsługą technologii wykorzystywanych w danym zawodzie. Liczne badania potwierdzają brak obsługi maszyn i urządzeń wykorzystywanych w danej branży jako jedną z kluczowych kompetencji, której brakuje u absolwentów/kandydatów do pracy</p>	TIK	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Zaproponowana forma wsparcia może być jedną z możliwych form wsparcia uczniów, które zostały wymienione w Wytocznych. Jednocześnie katalog jest otwarty i to IZ RPO decyduje o zastosowaniu określonych form wsparcia.</p>
668.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	3.4	7	<p>Rozszerzenie katalogu placówek mogących wejść w skład partnerstwa.</p>	<p>Proponujemy włączyć do instytucji mogących wejść w skład partnerstwa podmioty branżowe, typu: przedsiębiorcy, organizacje zajmujące się badaniem systemu edukacji i rynku pracy, firmy szkoleniowe, firmy konsultingowe, izby rzemieślnicze itp. Wymienione instytucje stanowią bazę instytucji funkcjonujących na rynku pracy i bezpośrednio stykających się z osobami wykonującymi dany zawód, posiadają niezbędną, nowoczesną infrastrukturę, odzwierciedlającą realne środowisko pracy.</p>	TIK	<p>Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.</p>

669.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	3.4	21	<p>Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie jak w rozdziale 3, podrozdział 3.2. punkt 6 oraz podrozdział 3.3. punkt 9.</p>	<p>W nawiązaniu do uzasadnienia do pkt. 6 Podrozdział 3.2 oraz punktu 9 podrozdziału 3.3, sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły.</p>	TIK	<p>Wyjaśnienie Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Oznacza to, że szkoły i placówki oświatowe będą miały możliwość współpracy z szerokim gronem podmiotów.</p>
670.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	4.1	8	<p>Postulujemy o usunięcie z dokumentu "Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020" zapisu jednoznacznie faworyzującego jeden system certyfikacji i dopuszczenie, co jest jak się wydaje logiczne, wolnego wyboru przez beneficjenta systemu w ramach którego potwierdzone zostaną uzyskane kompetencje.</p>	<p>Wprowadzony zapis wskazujący jednoznacznie standard certyfikacji ECDL jako jedyny standard w obszarze Technologii Informacyjno-Komunikacyjnych stanowi jednoznaczne faworyzowanie w perspektywie finansowej 2014-2020 tegoż standardu z pominięciem innych dostępnych na rynku systemów certyfikacji, często o znacznie szerszym zakresie. Wprowadzenie jednoznacznego proponowanego zapisu pozbawi beneficjentów szansy wyboru systemu certyfikacji, w ramach którego chcą potwierdzić swoje kompetencje. Dodać należy, iż ECDL posiada wyłącznie jednego dostawcę w Polsce tj. Polskie Towarzystwo Informatyczne, które jako jedyny przedstawiciel Fundacji ECDL mającą swoją siedzibę w Dublinie przy zastosowaniu proponowanego zapisu staje się komercyjnym monopolistą rynkowym, co zaburza zasadę równego dostępu do rynku przez innych dostawców tożsamych usług.</p> <p>Dodatkowo podkreślić należy, iż wyłącznie dla obszaru TIK, został wskazany standard certyfikacji (ECDL). Szkolenia o charakterze językowym nie otrzymały podobnego zapisu wskazującego konkretny, wymieniony z nazwy, co system certyfikacji uznany i faworyzowany w podobny sposób jak w przypadku obszaru TIK. Co więcej w przypadku obszaru językowego zostały wskazane jedynie ogólne wytyczne europejskie, które spełnione są przez większość zakorzenionych na rynku systemów certyfikacji językowych. Ograniczenie konkurencji następuje poprzez wskazanie tylko jednego z co najmniej kilku istniejących na polskim i europejskim rynku standardów certyfikacyjnych kompetencji ICT, które cechuje wysoka jakość i rozpoznawalność wśród pracodawców, takich jak chociażby Microsoft - Microsoft Office Specialist (MOS) czy VCCC (Europejski Certyfikat Kompetencji Informatycznych).</p> <p>Postulujemy o usunięcie z dokumentu "Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego</p>	osoby dorosłe	<p>Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.</p>

671.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	5.1	8		Rozszerzenie katalogu instytucji udzielających wsparcia.	Cel proponowanego zapisu i konieczność opracowania diagnozy jest bezsporna, tj. zapewnienie jakości i racjonalności wydatków związanych z uzupełnianiem kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego. Pod dyskusję chcielibyśmy poddać jednak sposób jej opracowania, a dokładnie rzecz biorąc podmioty we współpracy z którymi w/w diagnoza powinna być opracowana. Naszym zdaniem zasadne jest aby katalog podmiotów do współpracy podczas przygotowywania diagnozy został rozszerzony o podmioty branżowe, typu: przedsiębiorcy, organizacje zajmujące się badaniem systemu edukacji i rynku pracy, firmy szkoleniowe, firmy konsultingowe, izby rzemieślnicze itp. Wymienione instytucje stanowią bazę instytucji funkcjonujących na rynku pracy i bezpośrednio stykają się z osobami wykonującymi dany zawód. Instytucje te precyzyjnie i rzetelnie są w stanie wskazać braki kwalifikacyjne oraz technologiczne, które należy uzupełnić aby pracownik był w pełni wykwalifikowany do tego aby efektywnie funkcjonować na rynku pracy.	zawodowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Ponadto dopuszczone jest wykorzystanie potencjału innych podmiotów przy opracowaniu takiej diagnozy.
672.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	5.3.	4		Wprowadzenie możliwości uzyskania kwalifikacji zawodowych doradcy zawodowego w wyniku ukończenia certyfikowanych szkoleń w zakresie poradnictwa zawodowego.	Rozszerzenie możliwości uzyskania kwalifikacji doradcy zawodowego o ukończenie certyfikowanych kursów zwiększy dostępność do zawodu oraz nie zamknie możliwości tym osobom, które nie posiadają studiów podyplomowych, a legitymują się bogatym doświadczeniem zawodowym w świadczeniu usług z zakresu poradnictwa zawodowego.	doradztwo	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
673.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	5.3.	6	e	Rozszerzenie definicji Doradcy-konsultanta o pracowników innych instytucji zajmujących się poradnictwem zawodowym (posiadające status agencji zatrudnienia uprawnionych do świadczenia usług poradnictwa zawodowego), np. doradców zawodowych zatrudnionych w tych instytucjach mogących wykazać się doświadczeniem we współpracy ze szkołami (szczególnie na poziomie ponadgimnazjalnym)	Przygotowanie programu zewnętrznego wsparcia dla szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego będzie działaniem wymagającym dużego zaangażowania dlatego istnieje obawa, że ograniczona liczba pracowników poradni psychologiczno-pedagogicznych w stosunku do ilości szkół spowoduje, że realizacja tych działań, będzie rozciągnięta w czasie i nie realizowana w sposób zapewniający pożądane efekty przy ograniczeniu czasowym. Proponujemy żeby Doradcy - konsultanci współpracujący ze szkołami ponadgimnazjalnymi mogli się rekrutować także z instytucji uprawnionych do świadczenia poradnictwa zawodowego i współpracują ze szkołami ponadgimnazjalnymi. Może to przynieść wymierną korzyść w postaci powiązania kształcenia zawodowego z faktycznymi potrzebami rynku pracy i pracodawców.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.
674.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	5.3.	6	i	Wśród organizacji zewnętrznych wspierających szkolne doradztwo zawodowe proponujemy wymienić również organizacje/instytucje posiadające status agencji zatrudnienia uprawnionej do świadczenia usług poradnictwa zawodowego.	Rozszerzenie katalogu instytucji zewnętrznych wspierających szkolne doradztwo zawodowe pozwoli na uatrakcyjnienie oferty programu wsparcia szkoły w tym zakresie.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.

675.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	5.3	6	e	wykreślenie zapisu ze poradca- konsultanta to osoba pracująca w poradni psychologiczno-pedagogicznej.	ograniczenie doradcy konsultanta do osób pracujących tylko w poradniach wyeliminuje możliwość świadczenia tych usług przez praktyków pracujących w instytucjach okołobiznesowych jak i rynku pracy, mających duże praktyczne doświadczenie od strony podażowej.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.
676.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	Załącznik nr. 1 / II			Wnioskujemy o wskazanie stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych w analogiczny sposób jak dla szkoleń językowych, tak by nie został wskazany konkretny standard certyfikatu dostępnego na rynku szkoleń komputerowych.	Wskazanie w stawkach jednostkowych jedynie standardu ECDL może skutkować preferencjami do dotowania ze środków UE w kolejnej perspektywie tego standardu i utrudnieniami do realizacji szkoleń informatycznych w innych międzynarodowych standardach, w których realizowane są na rynku szkoleniowym. należy zaznaczyć, że jedynie dla kompetencji komputerowych został wskazany konkretny standard certyfikacyjny.	stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.
677.	Polska Izba Firm Szkoleniowych	Załącznik nr. 1 / II			Wnioskujemy o wskazanie stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych w analogiczny sposób jak dla szkoleń językowych - w rozliczeniu godzinowym lub dziennym (7/8 godzin)	W przypadku szkoleń językowych wytyczne mówią o rozliczaniu wydatków wg stawek jednostkowych na podstawie liczby przeszkolonych osób, które zrealizowały zajęcia w wymiarze 60 godzin lub wielokrotności – w przypadku szkoleń komputerowych brakuje określenia czasu trwania zajęć, co daje Wnioskodawcom dowolność w określaniu czasu trwania zajęć rozliczanych stawką jednostkową. Jednocześnie rozliczenie kosztu szkolenia bez względu na czas jego trwania zachęca do minimalizowania czasu zajęć, co może się odbywać ze szkodą dla niektórych uczestników – niektóre grupy defaworyzowane na rynku pracy (np. osoby ze średnim wykształceniem, po 50 roku życia) lub osoby wykluczone cyfrowo wymagają szczególnej uwagi i więcej czasu na przyswojenie materiału – zatem zasadne jest rozliczanie zajęć na podstawie stawki jednostkowej, ale obejmującej np. godzinę szkoleniową, co umożliwi precyzyjne dobranie czasu trwania szkolenia do	stawki	Uwaga niezasadna Odp. jw. uwaga nr 676
678.	DW EFS	3,3.1	6	b	Proponuje się przeformowanie zapisu <i>wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego lub przyczynia się do rozwoju lokalnej sieci przedszkolnej bez ustalonej przez radę gminy.</i>	Treść pkt. b, sugeruje wykluczenie placówek prywatnych w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
679.	DW EFS	3,3.1	6	d, iv	Zapis wyklucza tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w bazie lokalowej innej niż powstała na skutek inwestycji infrastrukturalnych w ramach projektów zintegrowanych.	Treść pkt. D,iv, sugeruje wykluczenie placówek prywatnych w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Usunięto odniesienie wyłącznie do budynków gminnych. Projekty zintegrowane dotyczą wyłącznie nowobudowanej bazy lokalowej.
680.	ŚBRR	Cały dokument	brak		Propozycja wskazania oddzielnego Rozdziału, który będzie opisywał zasady, wymogi, finansowanie wydatków, itp. w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka na poszczególnym etapie kształcenia.	Zamieszczenie tej kwestii jest adekwatne do interpretacji MEN i zalecanych kierunków wsparcia wobec tej grupy w ramach działań w okresie programowania 2014-2020 w obszarze polityki edukacyjnej.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania stanowią element innych podrozdziałów (3.1, 3.1 i 3.5).

681.	ŚBRR	Cały dokument	brak		Propozycja wskazania oddzielnego Rozdziału, który będzie opisywał linię demarkacyjną pomiędzy POWER, a RPO w zakresie poszczególnych obszarów wsparcia.	Wskazanie działań jakie będą możliwe do finansowania w ramach "komponentu centralnego", a jakie w ramach "komponentu regionalnego" będzie pomocne dla instytucji wdrażających jak i dla projektodawców aplikujących o środki.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Linia demarkacyjna jest samodzielnym dokumentem, będącym załącznikiem do Umowy Partnerstwa. Nie jest zatem wskazane powielanie tych informacji.
682.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne	pkt. 6	ii	Brak informacji w jakim zakresie może zostać dokonana modernizacja istniejącej bazy przedszkolnej. Propozycja wskazania przykładowego katalogu wydatków kwalifikowanych, które mogą zostać ponoszone w projekcie w celu utworzenia dodatkowych miejsc przedszkolnych w istniejących ośrodkach wych. przedszkolnego.	Biorąc pod uwagę okres programowania 2007-2013 proponuje się uwzględnienie przedmiotowych kwestii ponieważ będzie to miało istotne znaczenie dla Instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań w okresie 2014-2020 jak również dla potencjalnych Projektodawców aplikujących o środki finansowe.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR szczegółowy zakres wydatków określa IZ RPO. Doprecyzowanie nie jest konieczne i może prowadzić do zbędnego zawężenia.
683.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne		v	Propozycja wskazania przykładowego katalogu wydatków kwalifikowanych, które mogą zostać ponoszone w projekcie w ramach wyposażenia placu zabaw. placówek przedszkolnych jak i istniejących placówek.	J.w.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
684.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne		vi	Zapis: "finansowanie racjonalnych usprawnień zgodnie z mechanizmem racjonalnych usprawnień, w celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami" jest ogólny i nie precyzuje jakie to mogą być usprawnienia. Propozycja wskazania wyjaśnienia, bądź przykładowego katalogu kosztów finansowych wchodzących w skład "racjonalnych usprawnień" oraz odniesienie ich do rodzaju niepełnosprawności. Analoogiczną sugestią kieruje się do uszczegółowienia „mechanizmu racjonalnych usprawnień”.	Wskazanie przedmiotowej informacji ma na celu uniknięcie rozbieżności interpretacyjnych. Ze wskazanego zapisu nie wynika jakie to mają być przykładowe "usprawnienia", jakie będą możliwe do sfinansowania działania wobec dzieci z niepełnosprawnościami (czy będzie to też miało przełożenie na rodzaj niepełnosprawności).	przedszkola	Uwaga uwzględniona
685.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne	pkt. 11	c	Wskazane w pkt. i) zajęcia specjalistyczne, w tym np.: logopedyczne, terapeutyczne, psychologiczne są "otwartym" katalogiem to znaczy, że mogą zostać finansowane zajęcia o różnym charakterze. W dotychczasowej perspektywie 2007-2013 była stosowana przez Projektodawców praktyka wskazywania we wnioskach szerokiego „wachlarzu” dodatkowych zajęć dla dzieci.W związku z tym proponujemy określić zamknięty katalog specjalistycznych zajęć możliwych do realizacji w ośrodkach wych. przedszkolnego.	Wskazanie takiego katalogu będzie pomocne dla instytucji wdrażających perspektywę 2014-2020 ponieważ pozwoli uniknąć sytuacji nieefektywnego wydatkowania środków finansowych w ramach EFS.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
686.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne		d	Zapis dotyczący możliwości utrzymania dodatkowych zajęć z własnego budżetu po zakończeniu realizacji projektu. Propozycja wskazania informacji uszczegóławiających "własny budżet" - czy należy poprzez to rozumieć wyłącznie budżet Projektodawcy, czy mogą to być środki własne partnera projektu.	Doprecyzowanie zagadnienia będzie miało znaczenie w konstruowaniu zasad wyboru projektów, wskazania odpowiednich zapisów w umowie o dofinansowanie.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane.

687.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne	pkt. 12	Zapis: "IZ RPO zapewnia możliwość finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego przez okres nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy". Powyższe informacje powinny zawierać odniesienie w jakich ośrodkach przedszkolnych będą finansowane nowo utworzone miejsca, a w jakich "nowe miejsca"?	Proponuje się uwzględnienie przedmiotowych kwestii ponieważ będzie to miało istotne znaczenie dla Instytucji odpowiadających za wdrażanie działań w okresie 2014-2020 jak również dla potencjalnych Projektodawców aplikujących o środki finansowe.	przedszkola	Uwaga niejasna Brak różnicy pomiędzy nowym miejscem a miejscem nowoutworzonym.
688.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne	pkt. 13	Zapis: "Korzystanie z finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje koniecznością złożenia przez organ prowadzący ośrodek wychowania przedszkolnego zobowiązania do niewuwzględniania w przekazywanych (organowi dotującemu) comiesięcznie sprawozdaniach, informacji o liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego, liczbie dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego. Zastosowanie powyższego mechanizmu będzie przeciwdziałało ryzyku podwójnego finansowania tych samych kategorii wydatków". Powyższy zapis budzi rozbieżności interpretacyjne.	Jaka jest zasadność " niewuwzględniania w przekazywanych (organowi dotującemu) comiesięcznie sprawozdaniach, informacji o liczbie dzieci korzystających z wychowania przedszkolnego, liczbie dzieci korzystających z nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego ". Zasadne byłoby wyjaśnienie ww. kwestii gdyż będzie to miało wpływ na poprawność przekazywanych sprawozdań.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo. Brzmienie punktu zostało zmienione. Intencją zapisów jest wprowadzenie zabezpieczenia przed ryzykiem podwójnego finansowania.
689.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.1, Wychowanie przedszkolne	pkt. 14	Przewidziany do realizacji zakres wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego powinien każdorazowo wskazywać na wymogi określające zasady realizacji poszczególnych form doskonalenia nauczycieli lub odwołanie do odpowiedniego aktu normatywnego, który będzie zawierał ww. kwestie (przykładowo tak jak wskazano na str.41 w pkt. 7 f).	J.w.	przedszkola	Uwaga uwzględniona

690.	ŚBRR	Rozdział 3, Podrozdział 3.2, Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	12	d	Zapis: "projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może być realizowany w czasie zajęć szkolnych lub w ramach zajęć pozalekcyjnych" nie uzasadnia w jakich sytuacjach projekt może być realizowany w czasie zajęć szkolnych. Powyższe ma znaczenie o tyle, iż w pkt. 9 jest wskazanie, że działania wymienione w pkt. 8 będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty.	W sytuacji realizacji zajęć finansowanych z EFS w czasie zajęć szkolnych będzie miało wpływ na prawidłową realizację podstawy programowej.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały doprecyzowane.
691.	ŚBRR	Rozdział 3, Podrozdział 3.2, Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	13	a	Zapis: "wybór projektów obejmujących pomoc stypendialną może być przeprowadzony z zastosowaniem trybu pozakonkursowego, pod warunkiem, że IZ RPO zapewni, że beneficjentem projektu będzie wyodrębniona komórka IZ RPO realizująca zadania w zakresie polityki oświatowej". Propozycja rozszerzenia zapisu o informację: " lub posiadająca doświadczenie w zakresie udzielania pomocy stypendialnej ".	Uwzględnienie informacji jest podyktowane doświadczeniem instytucji z perspektywy 2007-2013, które realizowały program stypendialny.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zastosowane rozwiązanie jest efektem negocjacji zapisów RPO z KE. Służby Komisji wyraziły zgodę na realizację tego typu działań w formule pozakonkursowej, pod warunkiem, że beneficjentem pozakonkursowym będzie wyodrębniona komórka IZ RPO. Usunięcie zapisu bądź jego modyfikacja zgodnie z propozycją będzie naruszeniem ustaleń z negocjacji.
692.	ŚBRR	Rozdział 3, Podrozdział 3.2, Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności		i	Zapis: "wysokość wynagrodzenia przysługującego opiekunowi stażysty z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 13 lit. h, jest uzależniona od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy. Opiekun stażysty może sprawować opiekę dydaktyczną nad maksymalnie 5 uczniami". W Podrozdziale 3.2 jest mowa o stypendystach, a nie stażystach, propozycja zmiany nazewnictwa na: "opiekun stypendysty".	Uwaga redakcyjna.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
693.	ŚBRR	Rozdział 3, Podrozdział 3.3, Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	5	b	Zapis: "doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu" wskazuje na możliwość uczestnictwa w doskonaleniu wszystkich nauczycieli z wyszczególnieniem nauczycieli przedmiotów przyrodniczych. Mając na uwadze zapisy tego podrozdziału (pkt.1 oraz 2), proponuje się ukierunkowanie wsparcia wyłącznie do nauczycieli przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych.	Uwaga redakcyjna.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne ograniczenie katalogu działań możliwych do realizacji zgodnie z przedstawioną propozycją. Oczywiście, działania opisane w Wytycznych dotyczą nauczania eksperymentalnego w ramach przedmiotów matematycznych i przyrodniczych, niemniej warto umożliwić przekwalifikowanie nauczycieli innych przedmiotów w kierunku nowoczesnego nauczania.

694.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.3, Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	7	b, d	Propozycja wskazania katalogu wyposażenia pracowni szkolnych, które będą również stanowiły załącznik do konsultowanych Wytycznych w obszarze edukacji. Z kolei w ppkt. d proponuje się wskazanie czasookresu w jakim ma zostać dokonana przez szkołę/placówkę inwentaryzacja posiadanego wyposażenia (przykład: diagnoza w powyższym zakresie powinna być przeprowadzona na dzień sporządzenia wniosku o dofinansowanie z uwzględnieniem okresu 3 ostatnich lat kalendarzowych", (chodzi głównie o zamortyzowanie sprzętu informatycznego).	Biorąc pod uwagę okres programowania 2007-2013, proponuje się uwzględnienie przedmiotowych kwestii ponieważ będzie to miało istotne znaczenie dla Instytucji odpowiadających za wdrażanie działań w okresie 2014-2020 jak również dla potencjalnych Projektodawców aplikujących o środki finansowe.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe włączenie katalogu wyposażenia do zapisów Wytycznych, gdyż każdorazowa zmiana tego katalogu będzie wymagała wprowadzenia zmian do dokumentu. W zakresie propozycji dookreślenia okresu realizacji diagnozy - decyzja w zakresie terminu jej przeprowadzenia leży po stronie IZ RPO.
695.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.3, Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	pkt. 8		Zg. z sugestią zawartą w pkt. 12, proponuje się przeformułowanie zapisów aby odwoływały się do nauczycieli przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych. Ponadto, niepoprawnie zostało wskazane odwołanie do podrozdziału 3.2 pkt. 6, który dotyczy <i>diagnozy stopnia przygotowania nauczycieli do stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych</i> . Dodatkowo, poropnujemy wskazanie informacji na temat wymogów określających zasady realizacji poszczególnych form wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji nauczycieli lub odwołanie do odpowiedniego aktu normatywnego, który będzie zawierał ww. kwestie (przykład: tak jak wskazano na str.41 w pkt. 7 f).	Uwaga redakcyjna.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
696.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.4, Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych	5	d	Realizacja zaawansowanych kompetencji cyfrowych sprowadza się do nauki "programowania i myślenia algorytmicznego" wśród uczniów natomiast pozostałe punkty tego podrozdziału w obszarze zaawansowanych kompetencji sprowadzają się do nauki programowania/kodowania. Propozycja ujednoczenia zapisów, czy ma to być programowanie i myślenie algorytmiczne", czy "programowanie i kodowanie"?.	Wyjaśnienie przedmiotowych zapisów ma na celu uniknięcie rozbieżności interpretacyjnych.	TIK	Uwaga uwzględniona
697.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.4, Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych	8 oraz 8c		Propozycja wskazania szczegółowego wykazu nowoczesnych pomocy dydaktycznych oraz narzędzi TIK jako załącznik do konsultowanych Wytycznych. Ponadto, w pkt. 8 c proponuje się wskazanie czasookresu w jakim ma zostać dokonana przez szkołę/placówkę inwentaryzacja posiadanego wyposażenia (przykład: diagnoza w powyższym zakresie powinna zostać przeprowadzona na dzień sporządzenia wniosku o dofinansowanie w okresie 3 ostatnich lat kalendarzowych", (chodzi głównie o zamortyzowanie sprzętu informatycznego).	Biorąc pod uwagę okres programowania 2007-2013 proponuje się uwzględnienie przedmiotowych kwestii ponieważ będzie to miało istotne znaczenie dla Instytucji odpowiadających za wdrażanie działań w okresie 2014-2020 jak również dla potencjalnych Projektodawców aplikujących o środki finansowe.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe włączenie katalogu wyposażenia do zapisów Wytycznych, gdyż każdorazowa zmiana tego katalogu będzie wymagała wprowadzenia zmian do dokumentu. W zakresie propozycji dookreślenia okresu realizacji diagnozy - decyzja w zakresie terminu jej przeprowadzenia leży po stronie IZ RPO.

698.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.4, Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych	13		Propozycja wskazania szczegółowego wykazu urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej, na zakup których udziela się wsparcia finansowego jako załącznik do konsultowanych Wytycznych.	Biorąc pod uwagę okres programowania 2007-2013 proponuje się uwzględnienie przedmiotowych kwestii ponieważ będzie to miało istotne znaczenie dla Instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań w okresie 2014-2020 jak również dla potencjalnych projektodawców aplikujących o środki finansowe.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe włączenie katalogu wyposażenia do zapisów Wytycznych, gdyż każdorazowa zmiana tego katalogu będzie wymagała wprowadzenia zmian do dokumentu. W zakresie propozycji dookreślenia okresu realizacji diagnozy - decyzja w zakresie terminu jej przeprowadzenia leży po stronie IZ RPO.
699.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.4, Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych	30		Propozycja wskazania informacji na temat wymogów określających zasady realizacji poszczególnych form wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji nauczycieli lub odwołanie do odpowiedniego aktu normatywnego, który będzie zawierał ww. kwestie.	J.w.	TIK	Uwaga niejasna
700.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.4, Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych	cały dokument		Mając na uwadze Program "Cyfrowa Szkoła" zasadne jest wskazanie informacji na temat wymogów związanych z częstotliwością realizacji zarówno podstawowych jak i zaawansowanych kompetencji cyfrowych o których mowa w Podrozdziale 3.4.	Dodanie przedmiotowych informacji wynika z rekomendacji z realizacji Programu "Cyfrowa szkoła", w których wskazywane były maksymalne wymogi dotyczące częstotliwości realizacji poszczególnych zajęć.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Częstotliwość realizacji tego typu działań może określić IZ RPO.
701.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.4, Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych	19	a	Propozycja wskazania szczegółowego katalogu wyposażenia pracowni lub warsztatów dla 190 zawodów, który będzie załącznikiem do przedmiotowych Wytycznych.	Biorąc pod uwagę okres programowania 2007-2013, proponuje się uwzględnienie przedmiotowych kwestii ponieważ będzie to miało istotne znaczenie dla Instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań w okresie 2014-2020 jak również dla potencjalnych Projektodawców aplikujących o środki finansowe.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
702.	ŚBRR	Rozdział 3, Poddział 3.4, Korzystanie z technologii informacyjno - komunikacyjnych		b	Propozycja wskazania czasookresu w jakim ma zostać dokonana inwentaryzacja posiadanego wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych (przykład: diagnoza w powyższym zakresie powinna być przeprowadzona na dzień sporządzenia wniosku o dofinansowanie w okresie 3 ostatnich lat kalendarzowych", (chodzi głównie o zamortyzowanie sprzętu informatycznego)	Doprecyzowanie kwestii będzie miało istotne znaczenie dla Instytucji odpowiedzialnych za wdrażanie działań w okresie 2014-2020 jak również dla potencjalnych Projektodawców aplikujących o środki finansowe.	TIK	Wyjaśnienie Celem zastosowanego zapisu jest wskazanie, kto diagnozę powinien przeprowadzić. To w jakim czasie zostanie ona przeprowadzona należy do decyzji IZ RPO, jeżeli uzna ona za konieczne doprecyzowanie tej kwestii.
703.	ŚBRR	Rozdział 5, Podrozdział 5.1 Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym	cały dokument		Analogicznie jak w Podrozdziale 3.2, proponuje się wskazanie niniejszego zapisu: "wybór projektów obejmujących pomoc stypendialną może być przeprowadzony z zastosowaniem trybu pozakonkursowego, pod warunkiem, że IZ RPO zapewni, że beneficjentem projektu będzie wyodrębniona komórka IZ RPO realizująca zadania w zakresie polityki oświatowej". wraz z propozycją rozszerzenia zapisu o informację: " lub posiadająca doświadczenie w zakresie udzielania pomocy stypendialnej ".	Realizacja pomocy stypendialnej powinna opierać się na jednolitych zasadach.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Możliwość realizacji wsparcia stypendialnego w ramach projektów pozakonkursowych była przedmiotem negocjacji z KE. W efekcie służby Komisji wyraziły zgodę na zmianę trybu realizacji pod warunkiem, że beneficjentem tego typu działań będą wyodrębnione komórki IZ RPO, właściwe dla spraw oświatowych. Jeżeli natomiast IZ RPO wynegocjowała inne rozwiązanie (i zostało ono literalnie zapisane w treści Programu), wówczas zapis ten nie ma zastosowania.

704.	ŚBRR	Rozdział 5, Podrozdział 5.3 Rozwój doradztwa edukacyjno – zawodowego	4	Propozycja wskazania informacji, gdzie będzie dostępny ramowy program studiów podyplomowych dla doradców zawodowych, czy będzie to strona KOWEziU? (z kontekstu zdania nie wynika).	Uwaga redakcyjna.	doradztwo	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
705.	DW EFS	4,4.1	8	Wskazanie systememu certyfikacji EDCL.	Z uwagi na fakt, że na rynku istnieje wiele systemów certyfikacji kompetencji komputerowych/informatycznych należy zweryfikować czy wskazanie jednego systemu certyfikacji (ECDL) - de facto jednego wykonawcy - nie stoi w sprzeczności z ustawą PZP.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
706.	DW EFS	uwaga ogólna		W większości obszarów proponuje się przyjęcie kryteriów wyboru projektów, które zapewnią że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu. Jednakże w ramach zaplanowanych działań przewiduje się wsparcie ucznia zdolnego. Tacy uczniowie wybitnie zdolni są w każdej szkole lecz w szkołach z dobrymi wynikami jest ich na pewno więcej. Proponuje się zatem by, owszem większość interwencji skierować do szkół potrzebujących wsparcia, lecz bez zamykania drogi szkołom dobrym gdzie są wybitni uczniowie.	Powinniśmy uniknąć sytuacji gdzie wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów będzie oznaczało "równanie do dołu" uczniów najzdolniejszych.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
707.	UMWW POZNAŃ	2/2.3	6	Uzupełnienie zapisu dot. kompetencji kluczowych o: - porozumiewanie się w języku ojczystym oraz świadomość i ekspresja kulturowa	Spójność z Zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18.12.2006 r.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytycznych.
708.	UMWW POZNAŃ	2/2.3	1	Niedokładna definicja Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (CKZiU)	Nie zawsze jest to zespół szkół i placówek. Może być centrum składające się tylko ze szkół. Doprecyzowanie zapisu.	definicje	Uwaga uwzględniona
709.	UMWW POZNAŃ	2/2.3	1	Brak definicji w słowniku CKP i CKU	Powinno być wyjaśnione, podobnie jak wyjaśnione/zdefiniowane jest/powinno być CKZiU.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Proponowane definicje nie występują w Wytycznych stąd też nie ma potrzeby ich definiowania.

710.	UMWW POZNAŃ	2/2.3			Dodanie definicji działalności bieżącej przedszkola.	Pojęcie działalności bieżącej przedszkola w POKL było różnie rozumiane przez organy prowadzące przedszkola oraz organy kontroli państwowej. Wprowadzenie definicji do Wytycznych spowoduje ujednoczenie katalogu wydatków kwalifikowanych.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Ze względu na fakt, iż taka definicja nie istnieje w prawie, zapisy należy interpretować przez przykład zawarty w Wytycznych.
711.	UMWW POZNAŃ	2/2.3	24		Doprecyzowanie definicji szkolenia kaskadowego.	Przedstawiona definicja szkolenia kaskadowego nie definiuje pojęcia szkolenia kaskadowego, wskazano jedynie, iż przedmiotowe szkolenia będą prowadzone przez specjalistów (trenerów), jednakże nie wskazano w jakim zakresie byli oni przeszkoleni oraz w jaki sposób zostali przygotowani do	definicje	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytycznych.
712.	UMWW POZNAŃ	2/2.3	29	h	Ograniczono zakres przedmiotów.	IZ proponuje rozszerzyć listę przedmiotów np.: o język ojczysty, który stanowi kompetencję kluczową zgodnie z zaleceniami Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18.12.2006 r.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytycznych.
713.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	1	d	Słowo "poprwa" zmienić na "poprawy"	Omyłka językowa	przedszkola	Uwaga uwzględniona
714.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	2		IZ nie definiuje obszarów na których istnieją deficyty w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego. Co prawda IZ ma możliwość za pomocą programu strateg sprawdzić stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej, jednakże przedstawienie konieczności wsparcia obszaru (za pomocą prognoz demograficznych, zróżnicowań przestrzennych w dostępie do wychowania przedszkolnego, popyt na miejsca w ośrodkach wychowania przedszkolnego) to zadanie beneficjenta, który przedstawia to w diagnozie we wniosku o dofinansowanie.	Diagnoza obszaru interwencji to zadanie beneficjenta aplikującego o dofinansowanie, nie zaś samej IZ. IZ nie jest w stanie zdiagnozować każdej Gminy.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Rola IZ jako dysponenta środków jest sterowanie procesem zarządzania i wdrażania programu, w tym definiowanie właściwych procedur i kryteriów wyboru projektów, które przyczyniają się do określenia celów i rezultatów.
715.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	3	a	Wprowadzenie możliwości wsparcia rodziców/opiekunów dzieci uczestniczących w projekcie.	Objęcie wsparciem rodziców/opiekunów dzieci w wieku przedszkolnym pozwoli na zintensyfikowanie działań programu w zakresie zwiększania świadomości rodziców /opiekunów na temat prawidłowego rozwoju dziecka oraz świadomości potrzeb edukacyjnych dziecka.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP priorytetem w zakresie wychowania przedszkolnego jest zmniejszenie dysproporcji w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej.
716.	UMWW POZNAŃ	3/3.1.	3	b	Propozycja dodania: "istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym przedszkoli specjalnych, z zastrzeżeniem punktu 6a)".	Wskazuje się tam, że można zakładać nowe przedszkola - dla porządku można o tym wspomnieć w tym punkcie.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo.

717.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	4	b	Propozycja zmiany "oraz' na 'i/lub".	Katalog zajęć dodatkowych nie ogranicza się wyłącznie do realizacji zajęć wyrównujących zdiagnozowane deficyty. Możliwa jest również realizacja zajęć dodatkowych zwiększających szanse edukacyjne.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo W podrozdziale 3.1 zaplanowano zajęcia dodatkowe wyrównujące zaplanowane deficyty, natomiast rozdział 3.2 zostanie rozszerzony o zajęcia poprawiające jakość (działania planowane w pkt. 3.1 i 3.2 to działania na rzecz zwiększania szans edukacyjnych dzieci).
718.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	6	a	Zapis: "wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego umożliwi zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego albo wsparciem funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego w przedmiotowym zakresie"	Jeśli wsparcie umożliwia zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego to czy nie kłóci się to z pkt. 3 w którym mowa, że wsparcie kierowane jest do istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego? Czy w pkt 3 nie powinny być dodane również "jednostki planujące utworzenie takiego ośrodka"	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie jest kierowane do nowoutworzonych OWP.
719.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	6	a	Zapis: "wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego umożliwi zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego albo wsparciem funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego w przedmiotowym zakresie"	Jeśli wsparcie umożliwia zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego to czy nie kłóci się to z pkt. 3 w którym mowa, że wsparcie kierowane jest do istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego? Czy w pkt 3 nie powinny być dodane również "jednostki planujące utworzenie takiego ośrodka" - [patrz uwaga niżej]?	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie jest kierowane do nowoutworzonych OWP.
720.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	10		Brakuje jednoznacznej informacji czy w okresie trwałości wymagane jest aby organ prowadzący utrzymał wyłącznie miejsca wygenerowane w ramach projektu czy również te, które już istniały przed rozpoczęciem realizacji projektu.	Należy doprecyzować powyższe kwestie w celu uniknięcia późniejszych rozbieżności interpretacyjnych.	przedszkola	Wyjaśnienie Zapisy dotyczące trwałości dotyczą wyłącznie miejsc utworzonych w projekcie. Niemniej intencją jest utrzymanie miejsc w liczbie identycznej z funkcjonującą w trakcie realizacji projektu.
721.	UMWW POZNAŃ	3/3.1.	11	a	Propozycja modyfikacji treści: "realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym we wspartym ośrodku wychowania przedszkolnego. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi"	Dla efektywnej realizacji zadań wyrównywania szans edukacyjnych, nie powinno ograniczać się w tym przypadku do dzieci niepełnosprawnych (ze zdiagnozowaną niepełnosprawnością), ale zapobiegać niepełnosprawności kierując wsparcie do dzieci wymienionych w "uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi", a więc takich których zaburzenia zachowania - nie korygowane - będą prowadziły do niepełnosprawności. Tego typu działania/ do tych dzieci też powinny być wyjęte spod warunku określonego w punkcie 11a). Tu oczywiście kwestią dyskusyjną jest czy nie lepiej zostawić "dzieci ze specjalnymi potrzebami" i zdefiniować je w Słowniku pojęć (nawiązując do deficytów).	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Intencją zapisu jest koncentracja na zapewnieniu edukacji włączającej dla dzieci z niepełnosprawnościami.
722.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	11	e	IZ proponuje usunięcie zapisu ograniczającego realizację zajęć dodatkowych tylko do przedszkoli, w których nie były one realizowane od co najmniej 12 miesięcy.	W opinii IZ przedmiotowe ograniczenie uniemożliwia objęcie zajęciami dodatkowymi dzieci przyjętych do przedszkola w ramach nowo utworzonych miejsc przedszkolnych. W przypadku pozostawienia przedmiotowego zapisu proponuje się dodanie zapisu " w których nie były one realizowane od co najmniej 12 miesięcy ze Śródków publicznych". Przedmiotowy zapis umożliwi realizację zajęć dodatkowych w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zajęcia dodatkowe opłacane były przez rodziców, co skutkowało brakiem powszechnego dostępu.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną przeformułowane. Podjęto decyzję o nieuwzględnieniu pełnym uwagi, kierując się przesłanką wynikającą z doświadczeń z wdrażania PO KL, iż rezygnacja z ograniczenia spowoduje zastępowanie środków własnych środkami unijnymi. Uwzględniono jednak postulat, iż ograniczenie dotyczy wyłącznie analogicznego zakresu zajęć dodatkowych. Ponadto dodano zapis mówiący, że dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowoutworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego.

723.	UMWW POZNAŃ	3/3.1	13	Doprecyzowanie na jakim etapie organ prowadzący winien złożyć oświadczenie, o którym mowa w przedmiotowym punkcie. Dodanie informacji czy IZ RPO winno wymagać oświadczenia we wniosku o dofinansowanie.	Należy wyjaśnić przedmiotową kwestię w celu uniknięcia późniejszych kłopotów interpretacyjnych.	przedszkola	Do decyzji IZ RPO.	
724.	UMWW POZNAŃ	3/3.1.	16	Zapisano, że "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje...". Przynajmniej teoretycznie istnieje możliwość, że KM nie przyjmie propozycji takich kryteriów.	Wtedy takie preferencje nie będą obowiązywały dla danego programu, ale wymaganie wytycznych sformułowane w tym punkcie zostaną zrealizowane bez żadnych konsekwencji. Kwestia ta dotyczy w zasadzie każdego rodzaju przedsięwzięć omówionych w niniejszych wytycznych, nie tylko tego punktu.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.	
725.	UMWW POZNAŃ	3/3.2	2	Należy skorygować zapis, ponieważ w podrozdziale 3.2 jest mowa o kształceniu ogólnym (kompetencje kluczowe), a podrozdział 3.1 w pkt. 3 odnosi się do edukacji przedszkolnej.	Skorygowanie błędnego zapisu.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Podrozdział 3.2 odnosi się także do podnoszenia jakości dla dzieci w wieku przedszkolnym.	
726.	UMWW POZNAŃ	3/3.2	3	Zaproponowane kryteria są nie do zaakceptowania przez IZ RPO. IZ zapewni poprzez zastosowanie odpowiednich kryteriów, aby wsparcie zostało skierowane do szkół i uczniów, które te wsparcie de facto potrzebują. W opinii IZ niezasadne jest ograniczanie wsparcia do szkół, które osiągają najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu. Ponadto IZ nie jest w stanie zapewnić zmniejszenia zróżnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiągniętych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych, ponieważ projekty obejmują wsparciem z reguły tylko część uczniów z danej szkoły.	Brak zasadności zastosowania przedmiotowych kryteriów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.	
727.	UMWW POZNAŃ	3/3.2	10	IZ proponuje usunięcie bądź przeformułowanie zapisu, że IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt. 8 będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem. .	IZ nie jest jednostką mogącą zapewnić, żeby zakres udzielanego wsparcia w ramach pojedynczego projektu uwzględniał indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów. Takie działanie leży po stronie beneficjenta, szkoły bądź osób prowadzących wsparcie. IZ może zaproponować np. kryteria, które będą zobligowały beneficjenta do realizacji ww. działań.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona IZ RPO ma do dyspozycji najprzeróżniejsze mechanizmy, które mogą zagwarantować osiągnięcie takiego warunku: odpowiednie zapisy SzOP, kryteria konkursowe, zapisy dokumentacji itp.	
728.	UMWW POZNAŃ	3/3.2	11	Brak informacji, kto odpowiada za przygotowanie jednolitych kryteriów oceniających osiągnięcia uczniów. Brak również informacji gdzie i kiedy ww. kryteria zostaną udostępnione.	Brak informacji kto odpowiada za przygotowanie jednolitych kryteriów oceniających osiągnięcia uczniów. Brak również informacji gdzie i kiedy ww. kryteria zostaną udostępnione. Informacje te są istotne w kontekście terminów ogłaszania konkursów. Co w przypadku gdy IZ przeprowadzi konkurs, natomiast kryteria do tego czasu nie zostaną opracowane.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.	
729.	UMWW POZNAŃ	3/3.2.	12	a	Jakie jest uzasadnienie akurat takiej liczby projektów, uzależnione od tego, czy są one realizowane w szkołach małych, średnich, czy dużych. Czy liczba projektów nie powinna być raczej uzależniona od grup wiekowych uczniów, których będą one dotyczyć?	Wątpliwość - należałoby podać w załączniku sposób, albo podstawę (np.. badanie ewaluacyjne) takiej liczby projektów. Uzasadnienia w postaci odwołań do badań ewaluacyjnych mają Wytyczne do równości szans i niedyskryminacji.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
730.	UMWW POZNAŃ	3/3.2	12	d	Należy doprecyzować zapis dotyczący realizacji projektów edukacyjnych w czasie zajęć szkolnych.	W opinii IZ RPO przedstawiony mechanizm realizacji zajęć w ramach projektu edukacyjnego jest niejasny. Należy wykazać w jaki sposób mają być realizowane zajęcia projektowe w trakcie zajęć szkolnych – w czasie realizacji podstawy programowej. Należy również przeanalizować potencjalne ryzyko wystąpienia podwójnego finansowania.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

731.	UMWW POZNAŃ	3/3.2	13	b	Brak informacji na temat wypłaty stypendium w przypadku kiedy beneficjentem projektu jest podmiot prywatny.	Czy w tym przypadku do wypłaty stypendium wymagane jest zawarcie partnerstwa przez podmiot prywatny i szkołę/placówkę systemu oświaty/organ prowadzący szkoły.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Cytowany fragment określa precyzyjnie kto może być beneficjentem tego typu projektów.
732.	UMWW POZNAŃ	3/3.2	13	i	Ujednolicenie zapisów, w treści punktu 13 h jest mowa o stypendyście i opiece stypendysty, natomiast w punkcie "i" pojawia się sformułowanie opiekuna stażysty.	Ujednolicenie nazewnictwa.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
733.	UMWW POZNAŃ	3/3.3	3		Zaproponowane kryteria są nie do zaakceptowania przez IZ RPO. IZ zapewni poprzez zastosowanie odpowiednich kryteriów aby wsparcie zostało skierowane do szkół i uczniów, które te wsparcie de facto potrzebują. W opinii IZ niezasadne jest ograniczanie wsparcia do szkół, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu. Ponadto IZ nie jest w stanie zapewnić zmniejszenia różnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiągniętych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych, ponieważ projekty obejmują wsparciem z reguły tylko część uczniów z danej szkoły.	Brak zasadności zastosowania przedmiotowych kryteriów.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
734.	UMWW POZNAŃ	3/3.3	4		Zaproponowane kryterium jest nie do zaakceptowania przez IZ RPO. W opinii IZ niezasadne jest preferowanie projektów, które zapewnią wsparcie szkół z terenów wiejskich.	Brak zasadności zastosowania przedmiotowego kryterium.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
735.	UMWW POZNAŃ	3/3.3.	6		W tym punkcie zapisano, że "IZ RPO zapewnia, że na poziomie regionalnym będą realizowane kompleksowe projekty obejmujące wszystkie elementy wymienione w pkt 5 albo wyłącznie elementy wymienione w pkt 5 lit. b i c". Element z pkt. 5 lit c) nie może być realizowany bez uwzględnienia punktu a), bo projekty określone w punkcie c) mają objąć wykorzystanie zakupionego wyposażenia, co jest możliwe w ramach punktu a).	Sprostowanie zapisu	eksperyment	Uwaga uwzględniona
736.	UMWW POZNAŃ	3.3	7	d	IZ proponuje wprowadzić zapis "i/lub" przy wskazaniu instytucji systemu wspomagania szkół np.: placówką doskonalenia nauczycieli i/lub poradnią psychologiczno pedagogiczną i/lub...	W celu przejrzystości, tak aby nie sugerować, iż diagnoza musi być przeprowadzona we współpracy ze wszystkimi wymienionymi instytucjami.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
737.	UMWW POZNAŃ	3.3	12		IZ proponuje usunięcie bądź przeformułowanie przedmiotowego zapisu.	IZ nie jest jednostką mogącą zapewnić, żeby zakres udzielanego wsparcia w ramach pojedynczego projektu uwzględniał indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów. Takie działanie leży po stronie beneficjenta, szkoły w której kształcą się uczeń bądź osoby udzielającej wsparcie.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
738.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	7		IZ RPO proponuje usunięcie bądź przeformułowanie zapisu.	Nie wskazano jaką wartość dodaną ma wnieść do realizacji projektu przedmiotowe działanie. Istnieje ryzyko niezachowania trwałości w szkole/ placówce systemu oświaty, która nie posiada niezbędnego wyposażenia, chyba że zostanie doposażona w ramach realizowanego projektu. IZ nie widzi	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.

739.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	3		Zaproponowane kryteria są nie do zaakceptowania przez IZ RPO. IZ zapewni poprzez zastosowanie odpowiednich kryteriów aby wsparcie zostało skierowane do szkół i uczniów, które te wsparcie de facto potrzebują. W opinii IZ niezasadne jest ograniczanie wsparcia do szkół, które osiągają najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu. Ponadto IZ nie jest w stanie zapewnić zmniejszenia różnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiągniętych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych, ponieważ projekty obejmują wsparciem z reguły tylko część uczniów z danej szkoły.	Brak zasadności zastosowania przedmiotowych kryteriów.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
740.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	4		Zaproponowane kryterium jest nie do zaakceptowania przez IZ RPO. W opinii IZ niezasadne jest preferowanie projektów, które zapewnią wsparcie szkół z terenów wiejskich.	Brak zasadności zastosowania przedmiotowego kryterium.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
741.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	8	c	IZ proponuje usunięcie zapisu dotyczącego wymogu przeprowadzenia diagnozy, inwentaryzacji posiadanego przez szkołę wyposażenia przed złożeniem wniosku o dofinansowanie.	Przedmiotowa diagnoza nie jest realna do przeprowadzenia przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, w przypadku projektów pozakonkursowych (systemowych) długoterminnych o kompleksowym charakterze wsparcia. W ramach WRPO 2014+ Komisja Europejska zaakceptowała realizację projektu systemowego dotyczącego realizacji wsparcia w zakresie TIK przez Samorząd Województwa Wielkopolskiego, szeroki wachlarz wsparcia przewidziany do realizacji w ramach ww. projektu oraz długi czas trwania/realizacji wymaga, aby diagnoza w zakresie wyposażenia szkół w niezbędny sprzęt TIK powinna być prowadzona etapami i powinna zostać przygotowana w trakcie realizacji projektu. Z uwagi na wieloletnie doświadczenie IZ RPO w realizacji projektów systemowych, w tym w zakresie TIK, proponuje się usunięcie wymogu zawartego w punkcie 3/3.4 8d bądź odejście od jego stosowania w przypadku projektów pozakonkursowych.	TIK	Uwaga uwzględniona
742.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	17		IZ wnosi o wydłużenie okresu administrowania do całego okresu realizacji projektu. W przypadku ograniczenia do konkretnej liczby miesięcy należy doprecyzować czy okres 6 miesięcy dotyczy pojedynczych szkół, biorących udział w projekcie, czy okres ten dotyczy całego projektu. Przedmiotowy zapis jest istotny dla projektów wieloletnich skierowanych do większej ilości szkół, które w różnym czasie zostaną objęte wsparciem.	Administrowanie sprzętem i urządzeniami jest niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu. Ponadto należy doprecyzować zapisy dot. administrowania.	TIK	Zapis został zmieniony
743.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	19		Zamiastw podrozdziale 3.2 pkt. 6 powinno być 3.2 pkt.5.	Skorygowanie błędnego zapisu.	TIK	Uwaga uwzględniona
744.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	22		Zamiastw podrozdziale 3.2 pkt. 9 powinno być 3.2 pkt.8.	Skorygowanie błędnego zapisu.	TIK	Uwaga uwzględniona
745.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	27	a	Czy tylko programu "Cyfrowa szkoła"?	W Wielkopolsce ze środków PO KL realizowany był regionalny program mający na celu wyposażenie w sprzęt TIK szkoły. Szkoły z tego projektu też powinny być tu uwzględniane.	TIK	Uwaga uwzględniona

746.	UMWW POZNAŃ	3/3.4	20		IZ RPO proponuje usunięcie bądź przeformułowanie zapisu.	W opinii IZ RPO niniejszy zapis dyskryminuje trenerów, którzy nie brali udziału w takich szkoleniach/programach (w ramach PO KL) a posiadają porównywalne kompetencje.	TIK	Uwaga uwzględniona
747.	UMWW POZNAŃ	3/3.5	6	a	Zamiastw podrozdziale 3.2 pkt. 6 powinno być 3.2 pkt.5.	Skorygowanie błędnego zapisu.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
748.	UMWW POZNAŃ	3.3./3.4./3.5./5.1.	7/21/7/8		Kwalifikowalność wydatków	Czy diagnoza np. wyposażenia szkół jest wydatkiem kwalifikowalnym? Można to potem wliczyć do projektu? W punktach tych pisze się bowiem: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty prowadzącą kształcenie zawodowe odpowiednio do potrzeb <u>we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół</u> , tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi lub metodologii opracowanej przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane". Nie ma natomiast mowy w Wytocznych, czy te instytucje systemu wspomagania pracy szkół otrzymają środki na	ogólne	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt Wytocznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
749.	UMWW POZNAŃ	3/3.5	8		czy nie powinna być pkt 4 lit. c, zamiast pkt 4 lit. b,?	Wątpliwość.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

750.	UMWW POZNAŃ	4/4.1	2		Zawężono grupę docelową w zakresie szkolenia z TIK i języków obcych do osób w wieku 25 lat i więcej. IZ proponuje zmianę zapisu poprzez umożliwienie objęcia wsparciem osób od 18 roku życia.	IZ nie zgadza się z ograniczeniem przez Wytoczne Grupy docelowej. Grupa docelowa (osoby od 18 roku życia) wynika z RPO i została zaakceptowana przez KE.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
751.	UMWW POZNAŃ	4/4.1	7,9		Doprecyzowania na bazie doświadczeń POKL (dz.9.6), czy możliwa jest realizacja szkoleń i kursów językowych innych niż wymienione w Wytocznych. Jeśli istnieje taka możliwość należy wskazać jak rozliczać wydatki związane z ich realizacją.	Doprecyzowanie na bazie doświadczeń z POKL, w celu ujednoczenia dla wszystkich IZ RPO.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Zakres interwencji EFS w przedmiotowym obszarze został precyzyjnie określony w treści Wytocznych.
752.	UMWW POZNAŃ	4/4.1	4,7,8,9		Wśród rodzajów wsparcia w treści przedmiotowych punktów wymieniane są szkolenia i kursy np.. Cyt.: w przypadku szkoleń i kursów językowych natomiast w załączniku nr 1 stosowane jest tylko pojęcie szkoleń.	Doprecyzowanie i ujednoczenie zapisów.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
753.	UMWW POZNAŃ	4/4.1	8,9		Doprecyzowania na bazie doświadczeń POKL (dz.9.6), czy możliwa jest realizacja szkoleń i kursów innych (równoważnych do ECDL bądź szerszych zakresem) niż wymienione w Wytocznych, czy tylko tych które kończą się wydaniem certyfikatu ECDL. Jeśli istnieje taka możliwość należy wskazać jak rozliczać wydatki związane z ich realizacją.	Doprecyzowanie na bazie doświadczeń z POKL, w celu ujednoczenia dla wszystkich IZ RPO.	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Zakres interwencji EFS w przedmiotowym obszarze został precyzyjnie określony w treści Wytocznych.
754.	UMWW POZNAŃ	5/5.1.	7	h	Czy analiza zapotrzebowania na nauczycieli kształcenia zawodowego ma dotyczyć całego województwa?	Wątpliwość	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
755.	UMWW POZNAŃ	5/5.1.	10		Jaka jest przyczyna preferowania dla realizacji działań wymienionych w pkt 6 we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami prowadzącymi działalność akurat w ramach SSE?	Prośba o wyjaśnienie	zawodowe	Wyjasneinie Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministestwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MliR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.
756.	UMWW POZNAŃ	5/5.1	12		Skorygowanie zapisu .."w pkt.10" na "w pkt.11".	Skorygowanie błędnego zapisu.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
757.	UMWW POZNAŃ	5/5.1.	16	g) iv.	Do zapisu "a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularne udziela stażyscie" wkradła się literówka, powinno być 'regularnie'.	Omyłka pisarska	zawodowe	Uwaga uwzględniona
758.	UMWW POZNAŃ	5/5.1.	16	l	Zamiast przywołania "14 lit. j" powinno być "16. lit. j"	Sprostowanie omyłki	zawodowe	Uwaga uwzględniona
759.	UMWW POZNAŃ	5/5.1	16	d	Doprecyzowanie źródła danych dot. średniego wynagrodzenia w danym województwie - np. GUS oraz wskazanie z jakiego roku należy uwzględnić dane.	W celu ujednoczenia dla wszystkich IZ RPO.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

760.	UMWW POZNAŃ	5/5.1	20		Doprecyzowanie kiedy zostanie wypracowany w ramach POWER model współpracy pracodawców funkcjonujących w SSE ze szkołami .	Informacje te są istotne w kontekście terminów ogłaszania konkursów. Co w przypadku gdy IZ przeprowadzi konkurs, natomiast model do tego czasu nie zostanie opracowany. Potencjalni Beneficjenci nie będą mieli szansy skorzystać z przedmiotowego modelu.	zawodowe	Wyjaśnienie IZ RPO powinna ogłosić konkurs na wykorzystanie modelu po jego otrzymaniu. Prace nad modelem rozpoczną się jeszcze w 2015 r.
------	----------------	-------	----	--	---	--	----------	--

761.	UMWW POZNAŃ	5/5.1	21	Proponuje się wprowadzenia zapisu "i/lub" zamiast ..."oraz" ... w zdaniu .. Z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz i/lub informacji ilościowych....	Pozwoli to na zamienne wykorzystanie źródeł danych, w opinii IZ dane o charakterze regionalnym są bardziej przydatne i miarodajne, natomiast dla przykładu na portalu EU Skills Panorama dostępną są tylko dane krajowe. Mogą one zostać wykorzystane jednakże nie jako główne źródło prognoz. Ponadto przedmiotowy portal nie obejmuje wszystkich zawodów, ogranicza się do niewielkiej liczby zawodów.	zawodowe	Uwaga częściowo uwzględniona Konieczność wykorzystania portalu EU Skills Panorama wynika z zapisów Umowy partnerstwa, które zostały włączone do ww. dokumentu na wyraźny wniosek KE. Nie jest zatem możliwe wykluczenie korzystania z danych zawartych na tym portalu. Biorąc pod uwagę jakość tych danych i ich przydatność do Wytucznych został wprowadzony zapis mówiący o uzupełniających charakterze tych danych.
762.	UMWW POZNAŃ	5/5.2.	3	Doprecyzowanie: "IZ RPO gwarantuje, że CKZiU będą tworzone w pierwszej kolejności w branżach kluczowych z punktu widzenia rozwoju gospodarki regionalnej lub <u>branżach szybkiego wzrostu</u> oraz w tzw. inteligentnych specjalizacjach".	Ponieważ nie jest jednoznacznie wskazane w Wytucznych, czy czy branże kluczowe są też branżami szybkiego wzrostu, proponuje się uzupełnienie tekstu. RPO będą wspierać rynek pracy w branżach szybkiego wzrostu i dobrze by było aby edukacja (notabene dostosowana do potrzeb rynku pracy) również wspierała w branżach szybkiego wzrostu.	CKZiU	Uwaga uwzględniona
763.	UMWW POZNAŃ	5/5.2	5	Proponuje się skreślenie tego punktu.	"IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 4 lit. a nie będą stanowiły samodzielnych działań w projekcie". Co to znaczy że nie może stanowić samodzielnych działań. Zapisy punktu 4a rozwija punkt 6 i tam mamy: wyposażenie + oferta edukacyjna + szkolenie nauczycieli, a więc bogaty pełny pakiet działań. W tym kontekście "niemożliwość samodzielnego działania" jest nielogiczne.	CKZiU	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został przeformułowany.
764.	UMWW POZNAŃ	5/5.2	9	Proponuje się wprowadzenie zapisu, że obowiązek zapewnienie funkcjonowania w ramach projektu CKZiU, leży po stronie Beneficjenta.	Zachowanie trwałości leży po stronie Beneficjenta nie IZ. IZ może zagwarantować, że zapisy dot. trwałości znajdują się w umowie o dofinansowanie.	CKZiU	Uwaga uwzględniona
765.	UMWW POZNAŃ	5/5.3		Zapisy przedmiotowego Podrozdziału odnoszą się wyłącznie do wsparcia instytucji i systemów, brakuje informacji o charakterze wdrożeniowym. Brakuje informacji o możliwości i sposobie wsparcia osób dorosłych poprzez kształcenie w formach szkolnych i pozaszkolnych.	Niezbędne jest wprowadzenie form wsparcia dla osób dorosłych, w tym: wsparcie w formach szkolnych, pozaszkolnych, potwierdzanie kwalifikacji zdobytych w sposób pozaformalny i formalny. Powyższe jest istotne w celu prawidłowej realizacji RPO, ponieważ osoby dorosłe w wieku 25-64 lata zostały wskazane jako grupa docelowa PI 10 i, a wskaźniki oraz typy wsparcia dotyczące ww. grupy osób zostały zatwierdzone przez KE w regionalnych programach operacyjnych. IZ stoi na stanowisku i wymaga, aby wprowadzono do wytucznych typy wsparcia skierowane bezpośrednio do osób dorosłych - zgłaszających z własnej inicjatywy chęć kształcenia formalnego (typy wsparcia w zakresie podnoszenia, uzupełniania kwalifikacji lub ich formalnego potwierdzenia).	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytucznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytucznych.
766.	UMWW POZNAŃ	5/5.3	2	Zapisy przedmiotowego punktu uniemożliwiają objęcie doradztwem zawodowym osób dorosłych, które korzystają ze wsparcia poprzez pozaszkolne formy kształcenia.	Uwzględnienie możliwości objęcia wsparciem osób dorosłych, bez ograniczania tylko do instytucji publicznych i niepublicznych (w tym doradców zawodowych oraz nauczycieli wyznaczonych do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego).	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytucznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytucznych.

767.	UMWW POZNAŃ	uwaga ogólna		<p>W treści Wytycznych wielokrotnie pojawiają się zapisy: IZ RPO gwarantuje, IZ zapewnia, IZ RPO zagwarantuje, IZ zaproponuje.</p> <p>Przykłady: IZ RPO gwarantuje - 3/3.1 pkt.6 - str.12, IZ RPO zapewnia - 3/3.3 pkt.12 - str. 25, IZ RPO zagwarantuje - 3/3.1 pkt. 6f - str.12, IZ RPO zaproponuje - 3/3.3 pkt. 14 - str. 25. Zapisy te nakładają szereg obowiązków na IZ, których IZ nie może spełnić.</p>	<p>W opinii IZ niezasadnym jest używanie sformułowań typu: IZ RPO zapewnia, IZ RPO zagwarantuje, IZ RPO gwarantuje, IZ RPO zaproponuje. Narzucenie IZ zapewnienia realizacji wielu zadań nie jest możliwe do realizacji bądź w znacznym stopniu utrudnia realizację celów RPO. IZ pragnie zaznaczyć, iż może zagwarantować, że wybór projektów będzie zgodny z dokumentami programowymi, jednakże ciężar prawidłowej realizacji projektu powinien spoczywać po stronie indywidualnego projektodawcy. IZ zaleca ponowną analizę przedmiotowych zapisów i skorygowanie. Ponadto w przypadku kryteriów wyboru projektów (kryteriów preferowanych) IZ stoi na stanowisku, iż kryteria powinny mieć charakter regionalny i powinny być opracowywane wyłącznie przez poszczególne regionalne IZ, tak aby w jak najlepszym stopniu odpowiadać na zdiagnozowane na danym obszarze problemy. Niezasadne w opinii IZ jest narzucanie w wytycznych kryteriów, które preferują np. szkoły o najniższych wynikach edukacyjnych czy obszary wiejskie.</p>	ogólne	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów.</p>	
768.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 2; podrozdział 2.3 - Słownik pojęć	11	<p>propozycja zmiany: "nauczyciel - osoba zatrudniona zgodnie z przepisami Karty Nauczyciela"</p>		definicje	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zaproponowane doprecyzowanie ograniczy możliwość wspierania szkół, w których kształcą nauczyciele zatrudnieni poza Kartą Nauczyciela.</p>	
769.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 2; podrozdział 2.3 - Słownik pojęć	25	a	<p>zmiana opisu: "szkoła mała - szkoła, w której liczba uczniów wynosi od 1 do 70"</p>		definicje	<p>Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.</p>
770.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 2; podrozdział 2.3 - Słownik pojęć	25	b	<p>zmiana opisu: "szkoła średnia - szkoła, w której liczba uczniów wynosi od 71 do 300"</p>		definicje	<p>Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.</p>
771.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 3;			<p>Uwaga ogólna, żeby priorytetem były szkolenia, które nadają kwalifikacje lub poszerzają wiedzę specjalistyczną (nie może być tak, że główne środki idą na szkolenia 4-8 godzinne...)</p>	osiągnięcie celów programu	ogólne	<p>Uwaga niejasna</p>
772.	Forum Związków Zawodowych	podrozdział 3.4			<p>Kompetencje kluczowe na rynku pracy. W dalszym ciągu nie ma zapisów eliminujących nieprawidłowości z mijającego okresu. Obecnie szkolenia odbywają się pod potrzeby firm szkoleniowych a potrzebne kompetencje są określane przez urzędników nie mających nic wspólnego z rynkiem pracy. Wielokrotnie proponowaliśmy aby powołać grupę roboczą, składającą się w połowie z praktyków (partnerzy społeczni), którzy dobrze wiedzą jakie są potrzeby rynku pracy i jakie są braki i potrzeba uzupełnienia wiedzy. Szybko określą też kluczowe kompetencje. Inaczej znów nie trafimy z określeniem potrzeb a potem ze szkoleniami. Jesteśmy zaskoczeni, że nie przełożyły się wyniki projektów innowacyjnych na dalsze działania w nowym okresie programowania. Pełniamy dokładnie ten sam błąd co w Eqalu.</p>		TIK	<p>Uwaga nie ma zastosowania do treści Wytycznych.</p>

773.	Forum Związków Zawodowych	podrozdział 3.2	9	b	dodanie podpunktu "vii - tzw. otwarta licencja oprogramowania"		TIK	Uwaga niejasna
774.	Forum Związków Zawodowych	Podrozdział 4.1	4		Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO obejmuje szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności oraz kompetencji cyfrowych i językowych.	Należy zapobiegać marnowaniu środków, które może nastąpić w momencie wyboru formy nauki języka obcego poprzez wyjazd z kraju	osoby dorosłe	Uwaga niejasna
775.	Forum Związków Zawodowych	Podrozdział 5.1	1		Należy uwzględnić obowiązek współpracy z partnerami społecznymi (związki zawodowe - nie tylko pracodawcy)	realizacja zasady partnerstwa. To partnerzy społeczni znają potrzeby tak od strony firmy jak i kapitału ludzkiego i dokonają oceny w sposób rzetelny	zawodowe	Uwaga uwzględniona
776.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 5, Podrozdział 5.1 Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i	5	a	doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem, we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe	zbyt ogólne brak czytelnego przekazu że chodzi o partnerów społecznych i innych	zawodowe	Wyjaśnienie Definicja otoczenia społeczno-gospodarczego została wskazana w pkt 4 Wytucznych.
777.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 5, Podrozdział 5.1 Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących	7	g	dopisanie: " oraz na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy	może występować duży deficyt nie tylko w zawodach nowowprowadzonych	zawodowe	Uwaga uwzględniona

778.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 5, Podrozdział 5.1 Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących	18	e	proponujemy doprecyzować albo wykreślić podpunkt "iv) wydatki, jakie uczeń zamierza ponieść w ramach otrzymanego stypendium"	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
779.	Forum Związków Zawodowych	Rozdział 5, Podrozdział 5.2 - Torzenie i rozwój ukierunkowanych branżowo centrów kształcenia zawodowego i	11		wnosimy o dpisanie pkt 11 uwzględniającego szkolenia (podstawowe) z zakresu prawa pracy, dialogu społecznego i roli związków zawodowych	CKZIU	Uwaga niejasna Z treści uwagi nie wynika kto miałby być odbiorcą tego typu działań.
780.	Forum Związków Zawodowych	załącznik nr 1	3		Zestawienie stawek jednostkowych obowiązujących w województwach - brak informacji na temat innych języków np. pozostałe z UE 25% więcej niż za angielski itp.	stawki	W ramach interwencji EFS możliwe jest wyłącznie finansownaie 3 wskaznych języków, objetych stawkami jednostkowymi.
781.	Forum Związków Zawodowych	załącznik nr 1	5		propozycja zmiany minimalnego wymaganego poziomu obecności uczestników na szkoleniach z 70% na 80%, tj."Minimalny wymagany poziom obecności uczestników na szkoleniach wynosi 80%. "	stawki	Uwaga uwzględniona
782.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	6		Jeśli niniejszy zapis oznacza, że w przypadku rekrutacji na szkolenia finansowane z projektu dla nauczycieli, każdorazowo każda szkoła, z której rekrutuje się nauczyciel na ww. szkolenie będzie musiała sporządzić taką diagnozę to powyższe będzie znacznym utrudnieniem w realizacji projektów, których termin realizacji ma się zamknąć w danym roku szkolnym. Ponadto „narzędzia i metody opracowane przez MEN" powinny być opracowane i dostępne już w 2015 r., z uwagi na konieczność zaplanowania projektów realizowanych od stycznia 2016 r.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zasadne jest, aby diagnoza, czyli uzasadnienie potrzeby realizacji działań wynikała z zapotrzebowania szkół i placówek systemu oświaty, a także była zatwierdzona przez organ prowadzący. Umożliwi to prawidłowe ukierunkowanie interwencji, a jednocześnie przyczyni się do systemowego wsparcia szkół i placówek systemu oświaty.
783.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	9		Zapis ten należałoby zmienić, aby działania wymienione w pkt 8 mogły być realizowane nie tylko poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został zmodyfikowany.
					W przypadku, gdy elementem projektu dofinansowanego z EFS będzie opracowanie materiałów dydaktycznych i scenariuszy zajęć, zgodnych z podstawą programową, do wykorzystania podczas zajęć lekcyjnych w wyposażonych klasopracowniach przedmiotów przyrodniczych, to wskazany w tym punkcie zapis Wytucznych sugeruje, że ww. działanie projektowe będzie niekwalifikowalne, choć wpisuje się w zakres wsparcia, o którym mowa w pkt. 8, str. 19. Ponadto nie wpisuje się w zakres pkt. 12 lit. – str. 20.		

784.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	10		Zapis wskazanego punktu jest niejasny i może sugerować, że uczniowie (potencjalni uczestnicy projektu) przed przystąpieniem do projektu będą musieli być objęci specjalną diagnozą indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych.	Z uwagi na krótki czas realizacji projektów (np. pozakonkursowe projekty stypendialne z zakresu pracy z uczniem zdolnym realizowane są tylko przez 1 rok szkolny), powyższy zapis znacznie utrudni przebieg realizacji projektu w ramach 1 roku.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zapis nie wskazuje, że indywidualne potrzeby mają być potwierdzone konkretnym dokumentem.
785.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	11		Należałoby doprecyzować do jakiego dokumentu IZ się w tym pkt. odnosi (dot. kryteriów) - czy jest on już dostępny na szczeblu krajowym.	Bardzo ważne jest, aby dostępność kryteriów i ich rodzaj były znane już teraz, tj. w 2015 r., przed złożeniem pierwszych wniosków o dofinansowanie, których realizacja w ramach RPO rozpocznie się w 2016.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
786.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	12	b	Proponuje się usunąć zapis lub zastąpić zapisem <i>"zakres tematyczny projektu edukacyjnego może wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego"</i> .	Zakres dotyczy lub wykracza poza treści, zatem nie reguluje tej kwestii.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
787.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	12	d	Powyższy zapis jest niespójny z zapisem pkt. 9, str. 19,	Działania wymienione w pkt 8 będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zapis Wytucznych został zmodyfikowany.
788.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	12	e	Wskazany pkt. należałoby uzupełnić o zapis <i>„wraz z informacją o współfinansowaniu projektu ze środków UE w ramach EFS”</i>	Działania dotyczące informowania społeczeństwa o wsparciu ze środków UE w ramach EFS.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
789.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	13	b	Proponuje się zastąpić zapisem <i>„w przypadku projektów wybranych do realizacji w trybie konkursowym stypendium jest udzielane przez szkołę/placówkę systemu oświaty, w której kształcą się uczniowie albo organ prowadzący szkoły/placówki systemu oświaty”</i> .	Uwaga ma charakter porządkujący.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
790.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2 5.1	13 18	f d	Należy doprecyzować, na jakiej podstawie należy obliczyć dochód na jednego członka rodziny.	W perspektywie finansowej 2007 - 2013 do obliczania dochodu rodziny zastosowanie miały przepisy z ustawy o świadczeniach rodzinnych (SzOP, PO KL). Odwołanie się w obecnych wytucznych do podstawy dochodowej określonej jako dwukrotność dochodu wskazanego w Rozporządzeniu RM ws. zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej sugeruje, że dochód trzeba będzie liczyć w oparciu o przepisy dot. pomocy społecznej - różnice w stos. do zasad obliczania dochodu wz. świadczeń rodzinnych. Potrzebne doprecyzowanie, w oparciu o które przepisy należy liczyć dochód.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
791.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2 5.1	13 18	h f	Należy doprecyzować, że wybór opiekunów dydaktycznych - nauczycieli zatrudnionych w szkole ucznia, do sprawowania odpłatnej opieki dydaktycznej nad stypendystą nie odbywa się w oparciu o ustawę PZP.		kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.

792.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	13	c	Wskazany pkt. należy uzupełnić o zapis odnoszący się również o kryterium: <i>wysoka średnia ocen uzyskana przez uczniów z wszystkich przedmiotów.</i> Ponadto, należy dopisać zdanie: <i>Szczegółowe kryteria naboru, uzględniające ww, minimum określone przez Wytyczne zawierać będą regulaminy programów stypendialnych.</i>	Na etapie realizacji projektów stypendialnych może okazać się, że zaproponowane w Wytycznych kryteria są niewystarczające ze względu na bardzo dużą liczbę potencjalnych uczestników, zatem zasadnym byłoby dopuszczenie możliwości ustanowienia szczegółowych kryteriów, pozawalających na zawężenie liczby odbiorców projektu.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Wytyczne kierowane są wyłącznie do IZ RPO, a nie do beneficjentów. Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. Tym samym, nie ma konieczności podkreślania w każdym zapisie Wytycznych, że IZ RPO ma możliwość uszczegółowić zakres wsparcia.
793.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.2	13	i	<i>W zapisie wskazanego pkt. jest mowa o „stażycie” – należy zastąpić „uczniem”, ponadto należy zmienić zapis na: „wysokość wynagrodzenia przysługującego opiekunowi stypendysty z tytułu z tytułu sprawowania opieki dydaktycznej, o której mowa w pkt 13 lit. h, jest uzależniona od liczby stypendystów, wobec których te obowiązki świadczy. Opiekun dydaktyczny stypendysty może objąć opieką dydaktyczną więcej niż jednego stypendystę, ale nie więcej niż pięciu. W przypadku, gdy Opiekun dydaktyczny stypendysty obejmuje opieką więcej niż jednego stypendystę, kwota wynagrodzenia ulega odpowiednio zwielokrotnieniu”.</i>	W punkcie tym nie chodzi o stażystę ale o ucznia. Dalsza cz. uwagi ma charakter porządkujący.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
794.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.3	3		Należałoby zapis wskazany pkt. złagodzić i doprecyzować, celem dopuszczenia do udziału we wsparciu szkoły/placówki systemu oświaty, które uzyskują "niewysokie" wyniki edukacyjne.	Zapis ten służy dopuszczeniu do udziału we wsparciu szkół/placówek systemu oświaty, które uzyskują "niewysokie" wyniki edukacyjne.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
795.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.3	4		W tym przypadku wystarczający byłby zapis w kryteriach IZ, z którego jasno będzie wynikać, że preferowane będą do udziału we wsparciu szkoły lub placówki systemu oświaty położone na terenach wiejskich, bez kryteriów szczegółowych odnoszących się do powyższego.	Szkoły lub placówki systemu oświaty położone na terenach wiejskich - stanowi kryterium.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.

796.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.3	7	Zapis należałoby uporządkować lub zastąpić zapisem w brzmieniu: „IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji w zakresie wyposażenia pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych z warunkami określonymi w katalogu wydatków kwalifikowanych, zasadniczo zgodnym z katalogiem wyposażenia pracowni szkolnych opracowanym przez MEN, udostępnionym za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl”. Ponadto dalszy zapis: „IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem” – należałoby usunąć.	Uwaga ma charakter porządkujący.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona
797.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.5		W podrozdziale tym nie uwzględniono wsparcia dla uczniów szczególnie uzdolnionych, tj. projektów dotyczących indywidualizacji procesu nauczania z uwzględnieniem wsparcia stypendialnego, skierowanych do uczniów szczególnie uzdolnionych ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.	Tego typu projekty są wskazane w projekcie RPO WP 2014-2020 - celem zapewnienia spójności dokumentów uwagę należy uwzględnić.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi odnoszą się wyłącznie do specyficznych działań ukierunkowanych na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
798.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.5	3	Po uwzględnieniu w podrozdziale 3.5 również projektów dotyczących indywidualizacji procesu nauczania z uwzględnieniem wsparcia stypendialnego, skierowanych do uczniów szczególnie uzdolnionych ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, należy uwzględnić we wsparciu (oprócz wymienionych) również "szkoły ponadgimnazjalne".	Uwaga jest zasadna ze względu na zapisy projektu RPO WP 2014-2020 - ujęto tam projekty dotyczące indywidualizacji procesu nauczania z uwzględnieniem wsparcia stypendialnego, skierowane do uczniów szczególnie uzdolnionych ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania powinny być realizowane w ramach PI 10i i 10iv.
799.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	4.1	1,2	Należałoby w tych pkt. doprecyzować, kto zostanie objęty wsparciem – „osoby dorosłe w wieku 25-64 lata”	Nie sprecyzowano "wieku osób dorosłych".	osoby dorosłe	Wyjaśnienie Wiek osób dorosłych został doprecyzowany w pkt 2.
800.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	5.	18	Dodać literę h w brzmieniu "Wybór projektów obejmujących pomoc stypendialną może być przeprowadzony z zastosowaniem trybu pozakonkursowego, pod warunkiem, że IZ RPO zapewni, że beneficjentem projektu będzie wyodrębiobna komórka IZ RPO realizująca zadania w zakresie polityki oświatowej.	Zapis analogiczny z zapisem w Podrozdziale 3.2, punkt 13 lit. a.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
801.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	5.	18	a Zmienić brzmienie zapisu na: kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów musi uwzględniać następujące elementy: najwyższe oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów spośród przedmiotów zawodowych (...) - dalej bez zmian. Ponadto dopisać: Szczegółowe kryteria naboru, uwzględniające ww, minimum określone przez Wytoczne zawierać będą regulaminy programów stypendialnych.	Na etapie realizacji projektów stypendialnych może okazać się, że zaproponowane w Wytocznych kryteria są niewystarczające ze względu na bardzo dużą liczbę potencjalnych uczestników, zatem zasadnym byłoby dopuszczenie możliwości ustanowienia szczegółowych kryteriów, pozawalających na zawężenie liczby odbiorców projektu.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

802.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2.3	22		Definicję przedmiotów przyrodniczych uzupełnić o słowo "w szczególności, do których zalicza się... - dalej bez zmian	Nazwy przedmiotów na świadctwie mogą mieć różne brzmienie, np. fizyka, fizyka z astronomią, poza tym, w kolejnych latach mogą być modyfikowane.	definicje	Uwaga uwzględniona
803.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	2.3	29	h	Uzupełnić listę przedmiotów o przedmioty zawodowe.		definicje	Uwaga uwzględniona
804.	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego	3.1	8		Zgodnie z treścią niniejszego punktu: "IZ RPO zapewnia, że inwestycje infrastrukturalne, definiowane zgodnie z pkt 3 w rozdziale 8.7 wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, w tym w szczególności budowa nowej bazy lokalowej dla ośrodków wychowania przedszkolnego, są finansowane ze środków EFRR, w ramach PI 10(a) albo ze środków EFS w ramach cross-financingu, o którym mowa w rozdziale 6.8 i 8.7 wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020." Natomiast w rozdziale 8.7 pkt 3 Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków nie ma mowy o budowie nowej bazy lokalowej	W opinii tut. Urzędu zachodzi niespójność pomiędzy zapisami projektu niniejszych Wytycznych oraz projektem Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. W związku z tym słowa "w tym w szczególności budowa nowej bazy lokalowej" należałoby zastąpić słowami "oraz budowa nowej bazy lokalowej".	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane.
805.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2/2.3/ oraz 3/3.5	28 oraz 1		Proces przekraczania progu (i jego długość) w kontekście wymienionych progów edukacyjnych powinno zostać doprecyzowane (ewentualnie odesłanie do literatury przedmiotu)	Niejednoznacznie przedstawiony moment wspierania rozwoju ucznia młodszego	definicje	Uwaga uwzględniona
806.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2.3	15		Proponujemy doprecyzować zapis przez wskazanie odpowiednich poziomów wykształcenia w polskim systemie oświaty.	Doprecyzowanie będzie stanowiło uproszczenie dla odbiorcy	definicje	Uwaga uwzględniona
807.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2.3	22	c	Prośba o uwzględnienie przedmiotów kształcenia zawodowego, które merytorycznie należą do obszaru przedmiotów przyrodniczych - np. w zawodach z obszarów rolniczo-leśnego z ochroną środowiska, czy medyczno-społecznego.	Pominięto grupę przedmiotów zawodowych, które należą do definiowanego obszaru.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Definicja przedmiotów przyrodniczych została stworzona na potrzeby działań zaproponowanych w Wytycznych dotyczących metody eksperymentu w edukacji. Oczywiście przedmioty kształcenia zawodowego mogą również dotyczyć tej tematyki, niemniej ich wskazywanie zastosowanej w Wytycznych definicji nie będzie miało przełożenia na zakres wsparcia zaproponowanego do realizacji w ramach RPO. Szkoły, które prowadzą kształcenie zawodowe będą również miały możliwość skorzystania ze wsparcia projektowego, niemniej w nieco innym zakresie.
808.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2.3	23		Proponujemy wyraźnie doprecyzować definicję co najmniej przez wskazanie, że chodzi również o potrzeby wynikające z wyjątkowych uzdolnień.	Brak jednolitego rozumienia pojęcia specjalnych potrzeb edukacyjnych w środowisku	definicje	Uwaga uwzględniona

809.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	2.3	29	a-i	Prośba o wskazanie sposobu stwierdzenia poszczególnych kategorii specjalnych potrzeb edukacyjnych.	Stworzona specyficzna kategoria uczestników projektów wymaga precyzyjnego określania tej grupy, a w związku z tym należy w sposób jednolity odnieść się do tego, w jaki sposób (na podstawie czyich i w jakiej formie wyrażonych) opinii poszczególne osoby będą zaliczane do tej kategorii (np. czy wystarczająca jest opinia wychowawcy klasy lub rodzica, czy też opinia poradni psychologiczno-pedagogicznej itp.).	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane doprecyzowanie jest zbyt dużym uszczegółowieniem przedmiotowych regulacji.
810.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	16		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapis będzie miał formę zalecenia.
811.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	3		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
812.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3	3		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		eksperyment	Uwaga uwzględniona
813.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3	4		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		eksperyment	Uwaga uwzględniona
814.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3	14		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		eksperyment	Uwaga uwzględniona
815.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	3		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
816.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	4		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
817.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	7		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

818.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	10		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.	Określanie w wytycznych obowiązku zgłoszenia propozycji (przez co należy rozumieć, że akceptuje się możliwość odrzucenia propozycji przez KM) jest nielogiczne. Jeżeli kryterium jest uznane za kluczowe, to system powinien gwarantować jego wejście w życie. Jeżeli nie - należy pozostawić kwestię standardowym procedurom. Nakładanie obowiązku zaproponowania zapisu jest zupełnie nieefektywne i jako takie nie powinno mieć miejsca w oficjalnym dokumencie.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
819.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	15		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.	Określanie w wytycznych obowiązku zgłoszenia propozycji (przez co należy rozumieć, że akceptuje się możliwość odrzucenia propozycji przez KM) jest nielogiczne. Jeżeli kryterium jest uznane za kluczowe, to system powinien gwarantować jego wejście w życie. Jeżeli nie - należy pozostawić kwestię standardowym procedurom. Nakładanie obowiązku zaproponowania zapisu jest zupełnie nieefektywne i jako takie nie powinno mieć miejsca w oficjalnym dokumencie.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
820.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	22		Propozycja określenia systemu, który zapewni wprowadzenia kryterium, a nie jedynie obowiązku zaproponowania zapisu KM.		zawodowe	Uwaga uwzględniona
821.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	2		Problemem jest brak rzetelnych i aktualnych danych na poziomie wewnątrzregionalnym, ponadto w województwie podkarpackim alokacja na upowszechnienie edukacji przedszkolnej jest tak duża, że powinna zaspokoić potrzeby na całym obszarze województwa, nie widzimy zatem potrzeby koncentracji wsparcia.	Uwaga dotyczy wszystkich elementów wytycznych, które dotyczą obowiązku proponowania kryteriów.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona. Rola IZ jako dysponenta środków jest sterowanie procesem zarządzania i wdrażania programu, w tym definiowanie właściwych procedur i kryteriów wyboru projektów, które przyczyniają się do określenia celów i rezultatów.
822.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	3		Brak uwzględnienia rodziców dzieci w wieku przedszkolnym	Rodzice są pożądanymi odbiorcami wsparcia	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona. Zgodnie z zapisami UP priorytetem w zakresie wychowania przedszkolnego jest zmniejszenie dysproporcji w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej.
823.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	6, 8, 9,10	f	proponowany zapis: IZ RPO wprowadzi wymóg, aby wydatki...	IZ nie ponosi wydatków i nie może zagwarantować ich poprawności ale jedynie może wprowadzić wymóg dla beneficjenta, aby te wydatki ponosił zgodnie ze wskazanym katalogiem. Podobnie w pkt. 8, 9 i 10.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo.
824.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	8		Z Wytycznych nie wynika wprost czy w przypadku finansowania z EFRR beneficjent może jednocześnie korzystać z cross-finansingu. Kwestia ta wymaga wyjaśnienia.		przedszkola	Uwaga nieuwzględniona. Kwestie regulują zapisy Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków. EFRR może finansować w sposób komplementarny działania objęte zakresem z EFS, a EFS działania objęte zakresem pomocy z EFRR, co jest rozumiane jako cross-financing. Cross-financing może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, których poniesienie wynika z potrzeby realizacji danego projektu i stanowi logiczne uzupełnienie działań w ramach PO, z zastrzeżeniem pkt 2 podrozdziału 8.7. Przedmiotowe finansowanie powinno być powiązane wprost z głównymi zadaniami realizowanymi w ramach danego projektu.

825.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	10		Postanowienia dotyczące trwałości powinny dotyczyć wszystkich miejsc wychowania przedszkolnego podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej jednostki terytorialnej, a nie tylko miejsc utworzonych w ramach projektu.	Przy obecnym zapisie beneficjenci zobligowani są praktycznie do utrzymania jedynie miejsc utworzonych w ramach projektu a nie dotychczasowych struktur przedszkolnych, w tym także miejsc w liczbie odpowiadającej faktycznemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu na tego typu usługi. W praktyce może to tak wyglądać, iż projektodawcy będą zastępować obecne miejsca przedszkolne miejscami finansowanymi przez EFS.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Trwałość dotyczy wyłącznie miejsc stworzonych w trakcie realizacji projektu. Nie możemy narzucać na organ porządzający obowiązku utrzymania innych miejsc spoza EFS.
826.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	11	d)	Proponujemy rezygnację z zapisu: "z uwzględnieniem możliwości ich utrzymania z własnego budżetu po zakończeniu realizacji projektu".	Sformułowanie o "możliwości utrzymania zajęć" nieprecyzyjne i niejasne. Ponadto w większości przypadków tego typu zajęcia powinny mieć charakter doraźny i być prowadzone do momentu podniesienia kwalifikacji nauczycieli do poziomu	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo. Zapisy zostały doprecyzowane.
827.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	11	e)	Proponujemy rezygnację z wymogu w całości, ewentualnie złagodzenie kryterium poprzez doprecyzowanie że chodzi o poszczególne rodzaje zajęć tj. jeśli nawet były realizowane zajęcia językowe to można realizować inne, które nie były wcześniej realizowane tj. np. logopedyczne. Kryterium powinno także dopuszczać zwiększenie wymiaru godzin danego rodzaju zajęć, tj. np. jeśli dotychczas była realizowana 1 godz. zajęć terapeutycznych do dopuszczalne jest sfinansowanie dodatkowej drugiej godziny o ile wynika to z potrzeb placówki.	Po pierwsze IZ/IP w ogóle nie ma możliwości weryfikacji czy zajęcia były realizowane w okresie 12 miesięcy. Po drugie takie rozwiązanie może prowadzić do segregacji pomiędzy grupami dotychczas funkcjonującymi a tymi utworzonymi w ramach EFS tj. te pierwsze otrzymają wsparcie w mniejszym zakresie lub w mniejszym wymiarze niż te drugie, niezależnie od rzeczywistych potrzeb.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona. Zapisy wskazują na konkretny zakres zajęć.
828.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	12		Nie do końca jasno został sformułowany czas dotyczący finansowania realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego.		przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane.
829.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.1	13		Nie została doprecyzowana forma i miejsce składania zobowiązania przez organ prowadzący ośrodek wychowania przedszkolnego.	Doprecyzowanie	przedszkola	Kwestia do decyzji IZ RPO.
830.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	2		Proponujemy usunięcie ostatniego zdania.	Pozostawienie zapisu umożliwi OWP aplikowania o środki w na kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy..., pomimo że w obszarze wychowania przedszkolnego jest podobny zakres wsparcia.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Podrozdział 3.2 odnosi się także do podnoszenia jakości dla dzieci w wieku przedszkolnym.
831.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	3		Wnioskujemy o zaproponowanie w Wytocznych konkretnych propozycji kryteriów opracowanych przez specjalistów z MEN/IBE/Zespół ds. EWD. Uwaga dotyczy to również innych obszarów wsparcia gdzie kryteria mają skierować wsparcie dla szkół, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne.	Pojawia się problem ze skonstruowaniem uniwersalnych i czytelnych kryteriów koncentracji wsparcia. Najlepszą propozycją są wskaźniki EWD ale są liczone tylko dla szkół ponadpodstawowych i nie mogą być wykorzystane punktowo bez uwzględnienia przedziałów ufności co stwarza problem przy formułowaniu kryteriów. Ponadto brak jest statystycznych danych zbiorczych/analiz dla wszystkich szkół w województwie, są tylko wyniki pojedynczych placówek a zatem poziom ewentualnego wskaźnika wymaganego dla kryterium będzie ustawiany "na ślepo".	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
832.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	5	d	Usunięcie zapisu	Budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia jest już elementem programów wspomaganie wskazanych w literze e).	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Nie jest wskazane wykluczenie możliwości realizowania tych sieci poza programami wspomaganie.

833.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	6		Nie jest jasne kiedy diagnoza ma być przeprowadzona - z jednej strony zasadne wydaje się jej przeprowadzenie przed złożeniem wniosku o dofinansowanie a z drugiej strony diagnoza jest jednym z etapów programu wspomagania który jest już w zakresie wsparcia w ramach projektu.		kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
834.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	11		Proponujemy wykreślenie zdania: "IZ RPO zapewni..." przynajmniej do czasu opracowania jednolitych kryteriów oceny o których mowa w tym punkcie.	IZ RPO nie ma możliwości zapewnienia, że ocena będzie przeprowadzona w oparciu o kryteria, których nie zna i które prawdopodobnie nie są jeszcze opracowane.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
835.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	12	d)	Zapis sprzeczny z zapisem w punkcie 9.		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
836.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	12	e	Prośba o rezygnację z zapisu.	Jak zaznacza się w Wytycznych (sekcja 3.2, pkt 9), zajęcia w ramach projektu realizowane są poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły, jako element dodatkowy. Informacje przewidywane na świadectwie ukończenia poszczególnych klas podlegają przepisom oświatowym i stąd obowiązek wpisywania na nich informacji o udziale ucznia w realizacji projektu edukacyjnego wraz z jego tematem (przy czym należy zaznaczyć, że tytuł projektu jest często enigmatyczne i konieczne byłoby opisywanie treści projektowych) jest zbyt restrykcyjne. Uczestnik powinien otrzymać zaświadczenie o udziale w projekcie	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
837.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.2	13	i)	Słowo "stażysty" należy zamienić na "stypendysty".		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
838.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3	5	c	Nie został przedstawiony konkretny zakres wsparcia (tj. np. realizacja dodatkowych zajęć, wdrożenie nowych innowacyjnych form - podobnie jak w Podrozdziale 3.2 pkt. 8) udzielanego w ramach RPO na rzecz kształtowania i rozwijania kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów matematycznych lub przedmiotów przyrodniczych, z wykorzystaniem zakupionego wyposażenia lub wiedzy przeszkolonych nauczycieli.		eksperyment	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany
839.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3	7	b)	Brak takiego katalogu na stronie MEN. Chyba, że autorom Wytycznych chodziło o "Rekomendacje dotyczące podstawowego wyposażenia pracowni przedmiotów przyrodniczych...", które można znaleźć na stronach IBE. Proponujemy usunąć ostatnie zdanie: "IZ RPO zapewnia zgodność interwencji (...) z przedmiotowym katalogiem".	Niezasadne jest nakładanie na IZ ścisłego weryfikowania planowanych zakupów z katalogiem - co do zasady jest to niemożliwe lub przynajmniej nieracjonalne - katalog zawiera kilkaset pozycji w tym tak drobne jak żarówka, opornik, itp. Ponadto katalog ten jest katalogiem wyposażenia podstawowego, ograniczenie możliwych wydatków do tak szczegółowego katalogu może uniemożliwić realizację bardziej zaawansowanych eksperymentów/doświadczeń, które mogą wynikać z diagnozy potrzeb np. z autorskiego programu nauczycieli itd. Jest to zatem niepotrzebne ograniczenie	eksperyment	Wyjaśnienie Katalog zostanie zamieszczony na stronie MEN. Zasadniczo pokrywa się on z wspomnianymi Rekomendacjami.

840.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3	7	d)	Brak informacji na jakim etapie ma być przeprowadzona inwentaryzacja wyposażenia - zapis sugeruje, że już na etapie realizacji: "szkoła objęta projektem...", choć bez inwentaryzacji nie da się zaplanować szczegółowego budżetu projektu.		eksperyment	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
841.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3.	8		powinno być: "w podrozdziale 3.2 pkt 5."		eksperyment	Uwaga uwzględniona
842.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3.	9		Brak informacji na jakim etapie ma być przeprowadzona diagnoza, przed złożeniem wniosku czy w trakcie realizacji projektu. Pojawia się też pytanie czy narzędzia i metodologia diagnozy są już opracowane i gdzie można je odnaleźć. Jeżeli dopiero mają być opracowane proponujemy usunięcie zapisu o stosowaniu tych narzędzi przynajmniej do czasu ich opracowania i przetestowania.		eksperyment	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
843.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3.	10		powinno być: "w podrozdziale 3.2 pkt 8."		eksperyment	Uwaga uwzględniona
844.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.3.	14		Proponujemy wykreślenie punktu.	Po pierwsze przewidujemy nikłe lub żadne zainteresowanie tym rozwiązaniem, a po drugie istnieje ryzyko instrumentalnego wykorzystania kryterium - np. szkoła zadeklaruje że pracownia będzie dostępna, jednak pozostałe placówki nie będą z niej korzystać ze względu na różne bariery np. odległość placówek, itp.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane zapisy Wytycznych nie wskazuje konieczności tworzenia takich pracowni, a wyłącznie preferencje dla tego typu działań. Poza tym do IZ RPO będzie należała ocena
845.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	7		Proponujemy wykreślenie punktu lub jego modyfikację.	Nie jest jasne jaki cel ma mieć nawiązywanie tego typu partnerstwa, to że jakaś placówka posiada wyposażenie to nie znaczy, że z niego efektywnie korzysta i ma doświadczenie, którym może się podzielić. Ewentualnie sensowne mogłoby być premiowanie partnerstwa ze szkołami które brały udział w	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
846.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	8	a)	Brak wykazu o którym mowa w tym punkcie na stronie MEN w związku z czym wnioskujemy o usunięcie zapisu o zapewnieniu zgodności interwencji z przedmiotowym katalogiem przynajmniej do czasu opracowania i udostępnienia wykazu.		TIK	Wyjaśnienie Katalog wyposażenia zostanie zamieszczony na stronie MEN w dostępnym i widocznym dla wszystkich zainteresowanych miejscu.

847.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	8	d)	Wniosujemy o usunięcie zapisu lub jego uelastycznienie.	Ustanowienie sztywnych limitów może uniemożliwić zaspokojenie wynikających z diagnozy realnych potrzeb szkół, nie uwzględniając one również różnych warunków wyjściowych placówek. Tak ustalone limity będą prowadziły do tego, że małe szkoły będą świetnie wyposażone w sprzęt, z który będzie rzadko wykorzystywany przez niewielką grupę nauczycieli i uczniów. Z kolei w dużych szkołach ze wsparcia skorzysta niewielka liczba nauczycieli i uczniów. W województwie podkarpackim aż 250 szkół liczy ponad 300 uczniów, 87 ponad 500 uczniów a w tym 6 ponad 1000 uczniów. Wynikiem tego będzie niska efektywność wydatkowanych środków. Jeżeli już wprowadzać jakiegokolwiek rodzaju stawki maksymalne to obliczone jako iloczyn uczniów i stawki dla ucznia zależnej od wielkości szkoły. Stawka powinna uwzględniać wydatki z konieczną infrastrukturą sieciową (zwiększenie dla szkół małych) i możliwość korzystania przez większą grupę uczniów z tego samego sprzętu (zmniejszenie stawki dla szkół dużych).	TIK	Uwaga nieuwzględniona Wartości zostały zaproponowane przez MEN na podstawie doświadczeń z realizacji programu pilotażowego.
848.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	9	b)	Dwa zestawy przenośnych komputerów na dużą placówkę w której jest nawet 10 klas w każdym roczniku nie zaspokoi potrzeb uczniów. Żeby nastąpiła oczekiwana przemiana w obszarze cyfryzacji sprzęt musi być rzeczywiście dostępny dla nauczycieli, realnie patrząc minimum to jeden zestaw uczniowski na każde 100 uczniów placówki i laptop dla każdego nauczyciela +tablica interaktywna/projektor w każdej sali.	Środki na cyfryzację szkół zostały mocno obcięte przez KE niemniej jednak wydaje się, że lepiej zrobić prawdziwą cyfryzację w nielicznych placówkach, której efekty będą rzeczywiste i widoczne, niż rozpraszać środki na działania, które nie doprowadzą do realnych i trwałych zmian.	TIK	Wyjaśnienie IZ RPO ma możliwość doprecyzowania przedmiotowej kwestii w ramach SzOOP.
849.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	19		Odniesienie powinno być do podrozdziału 3.2 pkt 5.	Błąd w numeracji.	TIK	Uwaga uwzględniona
850.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	20		Tego rodzaju kryterium może powodować konflikt z prawem zamówień publicznych na etapie realizacji projektu.		TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
851.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	22		Odniesienie powinno być do podrozdziału 3.2 pkt 8.	Błąd w numeracji.	TIK	Uwaga uwzględniona
852.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	22		powinno być: "w podrozdziale 3.2 pkt 8."		TIK	Uwaga uwzględniona
853.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	23		Sprzeczne zapisy, z jednej strony zajęcia mają być organizowane poza podstawową siatką działań szkolnych a z drugiej strony sprzęt ma być wykorzystywany do realizacji obowiązkowych zajęć szkolnych.		TIK	Wyjaśnienie Zapis został zmieniony.
854.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	27		Nie wiadomo co ma na celu ten punkt, biorąc pod uwagę zapisy podpunktu b) wygląda na to, że każda szkoła może realizować naukę programowania.		TIK	Wyjaśnienie Celem wprowadzenia zapisu jest zapewnienie, że wsparcie w zakresie programowania zostanie skierowane do szkół/placówek systemu oświaty, które mają odpowiednie przygotowanie, w tym również sprzętowe.
855.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.4	27	d	"dysponują <u>odpowiednim</u> zapleczem technicznym do realizacji działań z zakresu programowania/kodowania" - nieostry zapis. Należałoby doprecyzować jakie konkretnie ma być to zaplecze.		TIK	Wyjaśnienie Zapis został zmieniony.
856.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.5	6	a	Odniesienie powinno być do podrozdziału 3.2 pkt 5.	Błąd w numeracji.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
857.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	3.5	8		prawdopodobnie powinno być "w pkt 4 lit. C"		indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

858.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	4.1	2		Propozycja zapisu: IZ RPO zapewnia, że środki finansowe dostępne w ramach RPO zostaną przeznaczone na wsparcie osób dorosłych w wieku 25-67 lat oraz <u>osoby nieuczące się w wieku 18-24 lat, jak również osoby powyżej 67 roku życia, które chcą zachować lub powrócić do aktywności zawodowej</u> , zwanych dalej "uczestnikami projektów".	Brak uzasadnienia dla wykluczenia ze wsparcia osób w wieku 18-24 lata, które ukończyły standardową ścieżkę edukacyjną i są potencjalnymi uczestnikami rynku pracy. Konieczność dookreślenia kwalifikowalności uczestników projektów pod kątem wieku emerytalnego i zakończenia okresu aktywności zawodowej.	osoby dorosłe	Uwaga częściowo uwzględniona Rozszerzono definicję osób dorosłych poprzez wskazanie, iż obejmuje ona osoby od 18 roku życia. Ponadto, IZ RPO ma możliwość doprecyzowania grupy docelowej.
859.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	4.1	2		Dlaczego wprowadzono ograniczenie wiekowe (25 lat i więcej) dla osób dorosłych korzystających ze wsparcia w ramach PI 10iii ?	W projekcie RPO WP 2014-2020 zakłada, iż wsparcie w PI 10iii będzie skierowane do osób dorosłych bez limitu wiekowego - podobnie jak w innych województwach. W Umowie Partnerstwa również nie ma żadnych zapisów, które wprowadzałyby podobne ograniczenie.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
860.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	4.1	8		W przypadku szkoleń i kursów językowych nie wprowadzono ograniczeń związanych z certyfikacją, więc nie jest zrozumiałe dlaczego w przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK ograniczono zakres wsparcie do szkoleń kończących się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów ECDI		osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
861.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	4		Propozycja zapisu: Ilekcję w niniejszym rozdziale jest mowa o otoczeniu społeczno-gospodarczym szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe należy przez to rozumieć pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe, <u>samorządy terytorialne, samorządy pracownicze, organizacje pozarządowe i tym podobnych interesariuszy.</u>	Brak uzasadnienia dla zawężenia grupy interesariuszy. W konkretnych przypadkach środowisk, w których funkcjonują poszczególne szkoły - lista instytucji zainteresowanych rozwojem i współpracą z placówkami oświatowymi i szkołami o profilu zawodowym może być różna, a jednocześnie możliwość udziału każdego interesariusza - uzasadniony.	zawodowe	Uwaga częściowo uwzględniona Rozszerzono katalog otoczenia społeczno-gospodarczego, niemniej w innym zakresie.
862.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	5	a	Propozycja zapisu: Doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu, związanych z nauczaniem zawodem <u>lub zawodem, którego nauczanie jest modyfikowane lub wprowadzane w danej szkole/placówce (przygotowanie kadry w związku ze zmianą oferty edukacyjnej)</u> , we współpracy...	Proponowane rozszerzenie jest ważne z punktu widzenia podnoszenia jakości i atrakcyjności oferty edukacyjnej szkół i placówek kształcenia zawodowego - zmiana kwalifikacji kadry stanowi warunek uruchamiania nowych kierunków/kwalifikacji/specjalizacji. Zapis wytycznych uniemożliwia tego typu wsparcie. Po zmianie zapis będzie zgodny z założeniami pkt 7) a) oraz pkt 8).	zawodowe	Uwaga uwzględniona
863.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	5	b	Wytyczne przewidują możliwość ponoszenia umiejętności i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych uczniów i słuchaczy szkół lub placówek prowadzących kształcenie <u>ogólne</u> oraz wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia. Konieczne jest dookreślenie sposobu realizacji tych form wsparcia - w tym przede wszystkim określenie, jaki zakres merytoryczny dla tej grupy uczestników projektów jest kwalifikowalny (kkz, zaawansowany język obcy, obsługa pakietu office? - każda z tych propozycji w świetle aktualnego zapisu byłaby możliwa do realizacji) oraz ram formalnych realizacji tego typu wsparcia (np. realizacja kwalifikacyjnych kursów zawodowych dla uczniów liceum ogólnokształcącego w świetle przepisów oświatowych).	Wskazana forma wsparcia wymaga dokładnego opisu form i umiejscowienia ich w przepisach krajowych, ponieważ (pomimo niewątpliwiej istotności kwestii dotyczących kwalifikacji zawodowych absolwentów szkół ogólnokształcących) - dopuszczenie realizacji danej formy wsparcia wymaga zaprojektowania sposobu jej wdrażania.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.

864.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	6	c	Prośba o zmianę na: studia podyplomowe <u>lub kursy kwalifikacyjne</u> przygotowujące...	Wskazanie wszystkich dostępnych form podnoszenia kwalifikacji (brak uzasadnienia dla ich wykluczenia w uzasadnionych przypadkach).	zawodowe	Uwaga wyjaśniona Tego typu kursy wpsują się w kategorie określoną w pkt. 6a
865.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	6	f	W zakresie wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu przewidziano "realizację programów wspomagania". Konieczne jest zdefiniowanie i wyszczególnienie, jakie formy wsparcia możliwe są do realizacji.	Proponowany zapis jest nieczytelny - nie wiadomo, jakie formy wsparcia się pod nim kryją. Nic nie wyjaśnia też pkt 7) i) (prawdopodobnie jest to błąd).	zawodowe	Uwaga uwzględniona
866.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	7	b	Propozycja zapisu: realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu <u>powinna być</u> prowadzona we współpracy... lub rezygnacja z zapisu.	Przewidywane formy wsparcia możliwe są do realizacji np. poprzez zlecenie realizacji studiów podyplomowych w drodze postępowania PZP. W takiej sytuacji uczelnia wyższa nie współpracuje ze szkołą, ale staje się wykonawcą formy wsparcia. W tej sytuacji nie ma potrzeby sztucznego wprowadzania innych instytucji współpracujących - stąd prośba o złagodzenie wymogu. Dodatkowo poprawa błędów stylistycznych (nauczycieli zawodu	zawodowe	Uwaga uwzględniona
867.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	7	c	Prośba o rezygnację z zapisu.	Doskonalenie umiejętności i kompetencji może przebiegać np. poprzez zakup usługi szkoleniowej w firmie szkoleniowej. Ze względu na postępowania zgodnie z ustawą PZP - szkoła nie ma wpływu na umiejscowienie wykonawcy, a jego (wykonawcy) interesy mogą nie dotyczyć rozwoju szkolnictwa zawodowego, stąd tego typu wykonawca nie należy do otoczenia społeczno-gospodarczego danej szkoły/placówki. Jednocześnie zakup usługi szkoleniowej (z zastrzeżeniem pkt. a) jest zasadny w kontekście form wsparcia i nie powinien być blokowany sztucznym obowiązkiem realizacji szkolenia we wskazanych instytucjach.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
868.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	7	g	Propozycja zapisu: IZ RPO zapewnia, że studia podyplomowe <u>i/lub kursy kwalifikacyjne</u> przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela kształcenia zawodowego zostaną zrealizowane w pierwszej kolejności w ramach zawodów nowo wprowadzonych do klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego <u>lub w ramach zawodów uruchamianych / modyfikowanych w szkołach i placówkach kształcenia zawodowego w danym regionie (przygotowanie kadry w związku ze zmianą oferty edukacyjnej)</u> , na które występuje deficyt na regionalnym lub lokalnym rynku pracy oraz braki kadrowe wśród nauczycieli kształcenia zawodowego.	Wskazanie wszystkich dostępnych form podnoszenia kwalifikacji - w tym kursów kwalifikacyjnych (brak uzasadnienia dla ich wykluczenia w uzasadnionych przypadkach). Potrzeby szkoleniowe powinny być odnoszone do faktycznej sytuacji szkół/placówek obejmowanych wsparciem. Fakt wprowadzenia zawodu do klasyfikacji może nie pociągnąć za sobą potrzeb szkoleniowych, jeżeli w danym regionie brak jest zapotrzebowania na nauczanie w tym zawodzie. Tymczasem uruchamianie nowego w danej szkole (np. powiatowej) kierunku na potrzeby rynku pracy może takie potrzeby wywołać - nawet jeżeli zawód ten funkcjonował już w klasyfikacji. Należy dookreślić, co oznacza "nowo wprowadzone do klasyfikacji" - w jakim okresie szkolenia w tym kierunku mają być preferowane (lub zrezygnować z zapisu).	zawodowe	Uwaga uwzględniona

869.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	7	h	Prośba o rezygnację z zapisu.	Kurator oświaty został wskazany literalnie jako instytucja, która obowiązkowo uczestniczyć ma we wspólnym z wnioskodawcą przeprowadzeniu analizy zapotrzebowania na nauczycieli, w tym z uwzględnieniem aktualnej i przyszłej oferty edukacyjnej szkół kształcących w zawodach, sytuacji na rynku pracy i kierunków regionalnej polityki edukacyjnej (podczas gdy kurator oświaty nie zna planów dotyczących otwierania kierunków nauczania - zależy to od organu prowadzącego i rad rynku pracy), nie jest kompetentny do wypowiedzania się na temat potrzeb rynku pracy i nie jest odpowiedzialny za tworzenie strategii regionalnej polityki edukacyjnej. Dodatkowo nieracjonalnym jest oczekiwanie, że kurator oświaty wejdzie obligatoryjnie we współpracę z każdą instytucją chętną do aplikowania o środki na te formy wsparcia. Odmowa wejścia we współpracę oznacza brak możliwości aplikowania, jest to więc założenie utrudniające dostęp do środków EFS. Zgodnie z pkt. 7) a) oraz pkt. 8) - taka analiza powinna odbywać się na poziomie szkoły/szkół obejmowanych wsparciem w projekcie. Nie powinno być zawężane źródło danych do analizy, skoro jej prawidłowe przygotowanie i tak należy do jednego z elementów oceny wniosku aplikacyjnego. Dodatkowo zapis (podobnie jak pkt. g w aktualnym brzmieniu) sugerują realizację wyodrębnionych projektów z zakresu podnoszenia kwalifikacji nauczycieli, uzasadnianych regionalnymi trendami rozwoju. Analiza potrzeb powinna przebiegać na poziomie szkół / organów prowadzących i pozwalać na przygotowanie kadry do konkretnych planowanych zmian. Mogą oczywiście zdarzyć się projekty, które skupiać się będą jedynie na tej formie wsparcia, ale perspektywa	zawodowe	Uwaga uwzględniona
870.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	7	i	Prośba o rezygnację z zapisu.	Podrozdz. 3.2 pkt 8 mówi o formach wsparcia w odniesieniu do uczniów; uwzględniając błędy w numeracji - brak jest w podrozdz. 3.2 zapisów, które mogłyby regulować wdrażanie "programów wspomaganiania"	zawodowe	Uwaga uwzględniona wprowadzono niezbędne poprawki do fragmentu wytycznych.
871.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	8		Prośba o rezygnację z zastrzeżenia "we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną".	Brak uzasadnienia dla narzucania obowiązku wspólnego przygotowania diagnozy z innymi instytucjami. Odmowa takiej współpracy oznacza brak możliwości aplikowania, jest to więc założenie utrudniające dostęp do środków EFS. Jednocześnie diagnoza podlega ocenie we wniosku aplikacyjnym, a jedynym elementem podlegającym takiej ocenie merytorycznej powinna być jakość jej założeń, a nie skład autorów. Jakości planów rozwojowych nie zwiększy znacząco udział np. biblioteki pedagogicznej.	zawodowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Ponadto dopuszczone jest wykorzystanie potencjału innych podmiotów przy opracowaniu takiej diagnozy.
872.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	9		Prośba o rezygnację z zapisu.	Współpraca, o której mowa oznacza partnerstwo w projekcie, a to, zgodnie z zasadami horyzontalnymi stanowi jedno z kluczowych założeń ich realizacji. Stąd IZ RPO nie może w żaden sposób dyskredytować projektów realizowanych w takim partnerstwie, nie ma jednak również możliwości wdrażania jakichś konkretnych form interwencji, które miałyby umożliwić realizację projektów w partnerstwie z tego typu instytucjami.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona istotne jest organizowanie kształcenia nauczycieli w regionie z wykorzystaniem doświadczenia instytucji, które zostały powołane w tym celu. Zapis został zmodyfikowany poprzez wskazanie, iż tego typu działania są preferowane.

873.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	11		Prośba o rozszerzenie katalogu na formy wsparcia dotyczące wspierania w szkołach procesu dydaktycznego i funkcjonowania szkół (np. doposażenie w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne zapewniające wysoką jakość kształcenia, wprowadzanie nowych kierunków nauczania, modyfikowanie programów nauczania na kierunkach istniejących, wsparcie wprowadzania modułowego systemu kształcenia, tworzenie firm symulacyjnych i wykorzystywanie ich w procesie dydaktycznym, wdrażanie e-learningu, wdrażanie programów i narzędzi efektywnego zarządzania placówką oświatową itp.). Ww. formy nie pokrywają się w całości z ujętymi w pkt. 20 (s. 49).	Aktualna lista skupia się na wsparciu pojedynczych uczniów i uczennic. Taka perspektywa zmusza wnioskodawców na nastawienia się na formy wsparcia mało trwałe, które nie wpływają na jakość oferty edukacyjnej w perspektywie dłuższej niż projekt, a w związku z tym - w niewielkim stopniu rozwiązują zdiagnozowane problemy. Proponowane formy wsparcia wpływają w znaczącym stopniu na podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów/uczennice i słuchaczy/słuchaczki szkół lub placówek systemu oświaty, ale jednocześnie zmieniają jakość ich funkcjonowania oraz atrakcyjność dla kolejnych roczników.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Przyjęta konstrukcja Wytycznych ma na celu wskazanie priorytetowych obszarów, które powinny być wspierane ze środków EFS w regionie, a nie wskazywanie zakresu pojedynczych projektów. W opinii MIR zastosowanie takiej konstrukcji nie stanowi zagrożenia dla jakości projektów, które będą realizowane w ramach RPO. Przede wszystkim, Wytyczne nie obowiązują beneficjentów, a wyłącznie IZ RPO. IZ ma możliwość precyzyjnego określenia zakresu projektów, które będą możliwe do realizacji w ramach RPO.
874.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	12		Prośba o rezygnację z ostatniego zdania: "Wsparcie kierowane jest również do szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia".	Nie ma możliwości, aby szkoła/placówka oświatowa nie realizowała kształcenia praktycznego, ponieważ należy to do podstawowych zadań szkoły, na które kierowana jest subwencja oświatowa, a szkoła ma obowiązek realizacji podstawy programowej - w tej podstawy kształcenia w zawodach, która obejmuje część praktyczną. Zastrzeżenia może budzić jakość nauczania praktycznego lub sposób jego organizacji (np. niedostateczny kontakt z faktycznym środowiskiem pracy), jednak zdiagnozowanie takiego stanu rzeczy należy do uzasadnienia potrzeby realizacji projektu i wsparcia procesu. Zastrzeżenie kierowania wsparcia "również" do szkół/placówek potrzebujących wsparcia w największym	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
875.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	14		Prośba o rezygnację z zapisu.	Współpraca, o której mowa oznacza partnerstwo w projekcie, a to, zgodnie z zasadami horyzontalnymi stanowi jedno z kluczowych założeń ich realizacji. Stąd IZ RPO nie może w żaden sposób dyskredytować projektów realizowanych w takim partnerstwie, nie ma jednak również możliwości wdrażania jakichś konkretnych form interwencji, które miałyby umożliwiać realizację projektów w partnerstwie z tego typu instytucjami.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zastosowany zapis nie narzuca konieczności realizacji projektów partnerskich.
876.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	16	c	Prośba o dookreślenie w wytycznych grupy docelowej w kontekście szkół policealnych oraz ich słuchaczy.	W przypadku form wsparcia dotyczących kształcenia ogólnego (PI 10i), pomimo kierowania go do uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego - szkoły policealne zostały wyłączone (podrozdział 3.2, pkt 2, s. 17; podrozdział 3.3, pkt 2, s. 22; podrozdział 3.4, pkt 2, s. 25). W podrozdziale 5.1 nie odniesiono się w ogóle do grupy docelowej, a niniejszy zapis jest jedynym w treści wytycznych, który uwzględnia tę grupę. Ze względu na czytelność wytycznych należy się odnieść do tego, czy intencją jest objęcie wsparciem również szkół policealnych (wszystkimi formami wsparcia, czy wyłącznie stażami), w tym rozstrzygnięcie niuansów dotyczących charakteru tych szkół i ich słuchaczy (szkoły policealne dla młodzieży/dla dorosłych, pracujące w trybie dziennym/wieczorowym/zaocznym; słuchacze uczestniczący w nauce w nieprzerwanej ścieżce edukacyjnej po szkole ponadgimnazjalnej dla młodzieży, słuchacze po przerwie w edukacji, słuchacze w określonym wieku (np. powyżej 25 roku życia - analogicznie do uczestników projektów w ramach PI 10iii) itp.). W przypadku dopuszczenia udziału szkół policealnych i ich słuchaczy we wsparciu w PI 10iv brak jest uzasadnienia dla ich wykluczenia w PI 10i w odniesieniu do przedmiotów kształcenia ogólnego. Ze względu na chaos informacyjny - konieczne jest precyzyjne dookreślenie tej kwestii.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

877.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	16	e	Prośba o dodanie wśród minimalnych wymogów umowy imienia i nazwiska opiekuna stażu oraz zakresu jego obowiązków wobec stażysty.	Jakość realizacji stażu w znacznej mierze zależy od zaangażowania realizatora i nadzoru nad realizacją programu. Stażysta nie powinien być pozostawiony w trakcie odbywania stażu sam sobie - stąd powinien mieć oficjalną informację o opiece ze strony instytucji kierującej na staż - szkoły i formalne zobowiązanie beneficjenta (najczęściej również szkoły) co do zakresu jego opieki (opiekun ze strony zakładu pracy - monitoruje jedynie postępy merytoryczne stażysty). Praktyka okresu 2007-2013 (realizacja staży w ramach Działania 9.2 PO KL) pokazała, że wysoka jakość stażu musi być wyegzekwowana od zakładu pracy przyjmującego stażystę, jak również że konieczna jest opieka szersza niż tylko przy wykonywanych czynnościach zawodowych. Zaangażowania szkoły dowodzi wymóg opracowania diagnozy kompetencji i kwalifikacji stażysty we współpracy z nauczycielem (którym? jakim? przez kogo wyznaczonym? na jakiej postawie	zawodowe	Uwaga uwzględniona
878.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	16	h k	Prośba o zweryfikowanie zapisów pod kątem zamówień publicznych i pomocy publicznej.	W okresie programowania 2007-2013 identyczne zastrzeżenie funkcjonowało w SzOP, jednak jego realizacja nastroczała dużych trudności w praktyce: 1. Określenie odgórnej wartości wsparcia jest nieadekwatne do procedury wynikającej z ustawy Prawo zamówień publicznych. W sytuacji zastosowania trybu pzp w celu wyłonienia realizatora stażu - założenie z góry wysokości kosztów związanych z odbywaniem stażu kłóci się z przepisami krajowymi - nie może zostać oficjalnie stwierdzone w ramach dokumentacji przetargowej. Jednocześnie brak jest uzasadnienia do nierozstrzygnięcia postępowania, jeżeli oferent wygrywający postępowanie zgodnie z przyjętymi kryteriami proponuje cenę wyższą niż 5000 zł w przeliczeniu na stażystę, a jednostka posiada środki na ten cel. 2. W przypadku realizacji stażu na podstawie rzeczywiście poniesionych kosztów przez zakład pracy przyjmujący stażystę (procedura dopuszczona przez IZ PO KL) - Izba Skarbowa w Katowicach wypowiedziała się w kwestii przyjęcia refundacji, wskazując na konieczność wystawienia faktury VAT, co kłóci się z zaakceptowaną przez IZ PO KL formułą refundowania środków na podstawie noty księgowej. Brak jest interpretacji, na ile wystwienie faktury jednoznaczne jest ze sprzedażą usługi - a tym samym - podleganiu umowie o organizację stażu wg faktycznie poniesionych wydatków pod obowiązek przeprowadzenia postępowania pzp. Dodatkowo wystawienie faktury na kwotę wynikającą z faktycznie poniesionych kosztów wymaga obarczenia kwoty podatkiem VAT (kwestia podatku VAT nie została w ogóle rozstrzygnięta). 3. W sytuacji wystawienia faktury - pozostaje otwarte pytanie, czy firma przyjmująca stażystę powinna potraktować to jako usługę szkoleniową, a tym samym mieć w PKD przewidzianą sekcję dotyczącą realizacji szkoleń. 4. Nierozstrzygnięta pozostaje kwestia zarzutu udzielenia pomocy publicznej w przypadku finansowania np. wyposażenia stanowiska stażu, kosztów eksploatacji materiałów i podróży.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały zweryfikowane.
879.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	18	a	Zamiana na "najwyższe oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów spośród przedmiotów <u>zawodowych</u> ".	Zawężenie do przedmiotów <u>technicznych</u> wyklucza zawody nie-techniczne. A nie taka jest intencja realizacji stażu (wysokie umiejętności i wyniki mogą być przejawiane we wszystkich zawodach, nie tylko technicznych).	zawodowe	Uwaga uwzględniona

880.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	19	e	Prośba o dookreślenie, czy wymogi w podpunktach i - iv należy traktować łącznie. Jednocześnie (jeżeli warunki należy traktować łącznie) prośba o wyodrębnienie ppktu iv jako nieobowiązkowego, ponieważ zawęża to możliwość wsparcia w projektach nie-zintegrowanych, w których tym bardziej powinna być możliwość finansowania wydatków w ramach cross-finansingu.	Brak czytelności zapisu.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
881.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.2	5		Prośba o rezygnację z zapisu.	"Przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe do pełnienia funkcji CKZiU dla określonej branży" jest szerokim, kompleksowym działaniem, które ma określony, cel, wpisuje się w zasady rozwoju, jest efektywne. Brak jest uzasadnienia dla wymogu łączenia tej formy wsparcia z innymi.	CKZiU	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został przeformułowany.
882.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.3			Prośba o ostateczne i niezmiennie przypisanie obszaru doradztwa edukacyjno-zawodowego do PI 10i lub PI 10iv.	Wskaźniki dotyczące doradztwa w ramach WLWK zostały przez MliR przeniesione z PI 10iv do PI 10i, konieczność przeniesienia potwierdzili też pracownicy MliR w ramach konsultacji. Stąd niezrozumiałe jest ponowne umieszczenia tego obszaru w Rozdziale 5, dot. PI 10iv. Prosimy o ostateczną, wiążącą informację w tym zakresie.	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytycznych.
883.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.3	6	e	Prośba o rezygnację z informacji "Doradca-konsultant to osoba zatrudniona w poradni psychologiczno-pedagogicznej".	Nażalenie takiego obowiązku determinuje sposób realizacji projektu - m.in.: - konieczność realizacji projektu we współpracy z PPP - brak zasadności finansowania wynagrodzenia doradcy-konsultanta - PPP w obszarze działań zajmuje się doradztwem, stąd będzie się to pokrywać z zadaniami bieżącymi i jako takie nie powinno być współfinansowane z EFS - brak możliwości realizacji projektów łączących szkoły z różnych terenów (np. szkoły skupiające się wg branży itp.), ponieważ PPP mają przypisany obszar działania i nie powinny angażować się w pracę jednostek podlegających innym PPP. - itp. Projekty nie powinny bez uzasadnienia narzucać sposobu organizacji wsparcia, które powinno być dostosowane do potrzeb w konkretnej sytuacji. Stąd prośba o usunięcie tego zapisu.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenia systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.
884.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1	11	j	Prośba o uwzględnienie wszystkich form kształcenia ustawicznego przewidzianych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U.2012.186) w obszarze edukacji zawodowej, tj. (zgodnie z §3 ww. rozporządzenia): kwalifikacyjnych kursów zawodowych, kursów umiejętności zawodowych <u>oraz kursów innych niż ww., umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.</u>	Brak jest uzasadnienia dla wybiórczego potraktowania form, które przewiduje rozporządzenie w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych. Realizacja ostatniej (pominiętej w wytycznych) formy, tj. innych kursów umożliwiających uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych pozwala na szybkie i efektywne nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji zawodowych, co niejednokrotnie nie jest możliwe w trybie kzk (np. uprawnienia spawacza, uprawnienia SEP), a w innych przypadkach jest niezwykle czasochłonne (liczba godzin dla kwalifikacji możliwych do realizacji w formie kzk waha się od	zawodowe	Uwaga uwzględniona

885.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	5.1		<p>Prośba o uzupełnienie form wsparcia o następujące możliwości:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu z rynkiem branżowym poprzez organizację i udział w targach edukacyjnych, wizytach studyjnych, wycieczkach zawodoznawczych – w tym zagranicznych; - studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne w zakresie tematyki związanej z nauczaniem zawodem (branżowe, specjalistyczne); - ułatwienie procesu podnoszenia kwalifikacji i kompetencji nauczycieli przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu w danej szkole poprzez zapewnienie jej bieżącego funkcjonowania w trakcie form szkoleniowych (np. zapewnianie zastępstw za nieobecnych nauczycieli); - dodatkowe zajęcia specjalistyczne także w języku obcym oraz z zakresu języka obcego branżowego; - zapoznanie uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z rynkiem branżowym poprzez np. organizację i udział w targach edukacyjnych, wizytach studyjnych, wycieczkach zawodoznawczych – w tym zagranicznych; - współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi (wsparcie programowe uczelni, wsparcie szkoleniowe dla nauczycieli/nauczycielek przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, zwiększenie dostępu uczniów/uczennic szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i nauczycieli/nauczycielek przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu do nowoczesnych technik i technologii będących w dyspozycji uczelni wyższych itp.); - współpracę szkół i placówek prowadzących 	<p>Proponowane formy są wynikiem doświadczeń z okresu wdrażania 2007-2013, cechują się wysoką efektywnością, spełniają cele PI oraz zostały przekonsultowane z beneficjentami - szkołami prowadzącymi kształcenie zawodowe z terenu województwa.</p>	zawodowe	<p>Uwaga częściowo uwzględniona</p> <p>Niektóre propozycje stanowią za szczegółową propozycję, która nie będzie mogła być zastosowana w ramach wszystkich RPO. Niemniej jednak, katalog jest otwarty, także jeżeli zapisy RPO to umożliwiają IZ może zastosować przedmiotowe działania.</p>
886.	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie	4.1	pkt 4)	<p>Proponujemy rozważyć rozszerzenie zakresu wsparcia o programy formalnego potwierdzania kwalifikacji uzyskanych drogą nieformalną lub pozaformalną.</p>	<p>Istnieje duże zapotrzebowanie na taką formę wsparcia – zwłaszcza na potwierdzanie kwalifikacji w formie egzaminów organizowanych przez Izby Rzemieśnicze, ponadto jest to zasadne w kontekście propagowania nowego podejścia do uzyskiwania kwalifikacji w drodze nieformalnej, wiele osób rzeczywiście w trakcie pracy zawodowej nabyło kwalifikacje odpowiednie dla danej kwalifikacji a ich formalne potwierdzenie może znacząco podnieść ich szanse na rynku pracy. Przewidujemy również zapotrzebowanie na formalne potwierdzenie kwalifikacji w obszarze TIK i języków obcych. W przypadku TIK wiele osób zdobywa umiejętności samodzielnie lub w miejscu pracy, natomiast potwierdzenie umiejętności w zakresie języka obcego może być przydatne osobom powracającym z emigracji. Należy również zaznaczyć, że w tym obszarze wytyczne są sprzeczne z projektem RPO WP 2014-2020 w którym przewidziano taką formę wsparcia</p>	osoby dorosłe	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Tego typu działania zostały przewidziane w ramach PI 10iv, którego adresatem są również osoby dorosłe.</p>

887.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	3.2	6		Doprecyzować o jakim zakresie, modelu, metodologii współpracy pomiędzy instytucją systemu wspomagania pracy szkół jest mowa oraz doprecyzować ewentualnie czy wyłącznie w ramach działań statutowych czy niekoniecznie (np. w postaci zleceń komercyjnych).	Uwzględniając wielość zadań i obowiązków placówek dokonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek wypełnienie zapisu może okazać się niemożliwe w przypadku dużego zapotrzebowania na diagnozy ze strony wnioskodawców. Niejasno określono również zakres "współpracy".	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki dokonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
888.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	3.3	9		Doprecyzować o jakim zakresie, modelu, metodologii współpracy pomiędzy instytucją systemu wspomagania pracy szkół jest mowa oraz doprecyzować ewentualnie czy wyłącznie w ramach działań statutowych czy niekoniecznie (np. w postaci zleceń komercyjnych).	Uwzględniając wielość zadań i obowiązków placówek dokonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek wypełnienie zapisu może okazać się niemożliwe w przypadku dużego zapotrzebowania na diagnozy ze strony wnioskodawców. Niejasno określono również zakres "współpracy".	eksperyment	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki dokonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
889.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	3.4	21		Doprecyzować o jakim zakresie, modelu, metodologii współpracy pomiędzy instytucją systemu wspomagania pracy szkół jest mowa oraz doprecyzować ewentualnie czy wyłącznie w ramach działań statutowych czy niekoniecznie (np. w postaci zleceń komercyjnych).	Uwzględniając wielość zadań i obowiązków placówek dokonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek wypełnienie zapisu może okazać się niemożliwe w przypadku dużego zapotrzebowania na diagnozy ze strony wnioskodawców. Niejasno określono również zakres "współpracy".	TIK	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki dokonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
890.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	3.5	6	b	Doprecyzować o jakim zakresie, modelu, metodologii współpracy pomiędzy instytucją systemu wspomagania pracy szkół jest mowa oraz doprecyzować ewentualnie czy wyłącznie w ramach działań statutowych czy niekoniecznie (np. w postaci zleceń komercyjnych).	Uwzględniając wielość zadań i obowiązków placówek dokonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek wypełnienie zapisu może okazać się niemożliwe w przypadku dużego zapotrzebowania na diagnozy ze strony wnioskodawców. Niejasno określono również zakres "współpracy".	indywidualizacja	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki dokonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.

891.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	5.1	8		Doprecyzować o jakim zakresie, modelu, metodologii współpracy pomiędzy instytucją systemu wspomagania pracy szkół jest mowa oraz doprecyzować ewentualnie czy wyłącznie w ramach działań statutowych czy niekoniecznie (np. w postaci zleceń komercyjnych).	Uwzględniając wielość zadań i obowiązków placówek dokonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznych i bibliotek wypełnienie zapisu może okazać się niemożliwe w przypadku dużego zapotrzebowania na diagnozy ze strony wnioskodawców. Niejasno określono również zakres "współpracy".	zawodowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
892.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	3.2	7	c ii	Propozycja zapisu: prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia udostępnionych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia.	Równość dostępu do wszystkich podmiotów przygotowującym ofertę doskonalenia.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
893.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	3.2	13	h	Należy rozważyć obowiązkowy udział w warsztatach (np. w ramach PO WER) z zakresu pracy z uczniem zdolnym dla osób (nauczyciel, pedagog szkolny albo doradca zawodowy zatrudniony w szkole) pełniących funkcję opiekuna ucznia - stypendysty w zakresie pracy z uczniem zdolnym i przygotowującym do pełnienia funkcji opiekuna.	Poszerzenie i uzupełnienie kompetencji nauczycieli z zakresu pracy z uczniem zdolnym. Poprawa jakości wniosków stypendialnych - lepsze wykorzystanie środków stypendialnych w zakresie rozwoju uczniów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania nie będą realizowane w ramach PO WER.
894.	Podkarpackie Centrum Edukacji Nauczycieli w Rzeszowie	3.2	7	d	Propozycja zapisu: lokalne sieci współpracy i samokształcenia to zespół 20–25 nauczycieli z różnych szkół lub placówek systemu oświaty, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą, szczególnie w zakresie rozwiązywania problemów i dzielenia się doświadczeniem. Między spotkaniami pracują lub mogą pracować na platformie internetowej (forum wymiany doświadczeń, materiały samokształceniowe, forum dyskusyjne). Pracami lokalnej sieci współpracy i samokształcenia kieruje koordynator sieci.	Wskazywanie tylko platformy udostępnionej przez ORE jest dużym ograniczeniem i nie do końca zasadnym, gdyż równie dobrze uczestnicy sieci mogą korzystać z innej wybranej przez siebie platformy internetowej o określonej funkcjonalności i umożliwiającej realizację zadań w ramach pracy sieci.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
895.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	2.3 - Słownik pojęć	15		Osoby posiadające wykształcenie na poziomie do ISCED 3 (zgodnie z ISCED 2011 (UNESCO)) włącznie - doprecyzować poziom wykształcenia względem standardów polskich.	Załącznik 1 do rozporządzenia WE nr 377/2008 nie precyzuje poziomu wykształcenia zgodnie z polskimi standardami. Zapis wskazane w przedmiotowym punkcie są niezrozumiałe - brak dokładnego wskazania jakie kwalifikacje mamy na myśli.	definicje	Uwaga uwzględniona
896.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.1 - Wychowanie przedszkolne	1	b	Upowszechnienia wychowania przedszkolnego w tym zwłaszcza wśród dzieci 3-4 letnich; dodać: "w tym również wśród dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi".	Stopień upowszechnienia edukacji przedszkolnej wśród tych dzieci pozostaje na bardzo niskim poziomie (ok. 7%) z uwagi na brak (głównie w dużych miastach) przedszkoli specjalnych i integracyjnych, przez co cel: wyrównywania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest i będzie niemożliwy do osiągnięcia.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Podpunkt c) odnosi się do wyrównywania szans edukacyjnych dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W wytycznych zostanie dodany rozdział poświęcony dzieciom z niepełnosprawnościami, celem podkreślenia tej kwestii.

897.	Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	3.1 - Wychowanie przedszkolne	11	a, f	"realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym we wspartym ośrodku wychowania przedszkolnego"	Warto byłoby doprecyzować, czy chodzi o zajęcia dodatkowe wyłącznie dla nowo przyjętych dzieci, czy również dla dzieci już wcześniej uczęszczających do danej placówki. Na to drugie podejście wskazywałoby zapisy ppkt. E) "Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których nie były one realizowane od co najmniej 12 miesięcy" Przy obecnych zapisach nie jest jasne, czy owe zajęcia mogą być finansowane wyłącznie w przypadku tworzenia całkiem nowego ośrodka wychowania przedszkolnego, czy mogą być kierowane wyłącznie do nowych dzieci przyjmowanych na nowo utworzone miejsca w ISTNIEJĄCYCH już ośrodkach, czy może mogą być kierowane do WSZYSTKICH dzieci z danego ośrodka, pod warunkiem, że w ośrodku tym utworzono nowe miejsca. To trzy różne podejścia, które będą skutkowały znacznymi konsekwencjami finansowymi.	przedszkola	Uwaga uwzględniona. Zapisy zostaną doprecyzowane.
898.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.1 - Wychowanie przedszkolne	11	e	Proszę o wyjaśnienie, jak należy rozumieć 12-miesięczny okres nierealizowania zajęć dodatkowych.	Z zapisu wynika, że dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których nie były one realizowane od co najmniej 12 miesięcy. Czy chodzi o realizację tych zajęć w ogóle? Czyli, że w okresie ostatnich 12 miesięcy żadna grupa przedszkolna nie miała tego rodzaju zajęć, tj. przykładowo gimnastyki korekcyjnej? Wątpliwość pojawia się w kontekście założeń województwa co do realizacji zajęć dodatkowych, tj. dodatkowymi zajęciami będą objęte dzieci, dla których utworzono miejsca przedszkolne i pod warunkiem, że w danej placówce są prowadzone tego typu zajęcia (aby dostęp do wysokiej jakości edukacji był na tym samym poziomie dla każdego dziecka). W takiej sytuacji zaistnieje konieczność rezygnacji z tego typu założeń, a ponadto znaczna większość placówek wychowania przedszkolnego w większych gminach nie będzie mogła korzystać ze wsparcia we wskazanym zakresie, gdyż są tam co do zasady organizowane zajęcia dodatkowe.	przedszkola	Zapisy zostały doprecyzowane.
899.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.1 - Wychowanie przedszkolne	13		Błędny zapis. Jest: <i>Korzystanie z finansowania bieżącej działalności nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje koniecznością złożenia przez organ prowadzący ośrodek wychowania przedszkolnego zobowiązania do niewzględniania w przekazywanych (organowi dotującemu) comiesięcznie sprawozdaniach (...)</i> Powinno być: <i>Korzystanie z finansowania bieżącej działalności nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje koniecznością złożenia przez organ prowadzący ośrodek wychowania przedszkolnego zobowiązania do uwzględniania w przekazywanych (organowi dotującemu) comiesięcznie sprawozdaniach(...)</i>	Zamysłem było chyba to, że organ prowadzący jednostki zamieszcza wskazane informacje w sprawozdaniu, aby IZ RPO mogła weryfikować, czy nie zachodzi podwójne finansowanie.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Nie można się zgodzić ze zgłoszoną propozycją, gdyż do organu dotującego powinny być przekazywane tylko informacje o dzieciach na które ma być naliczana dotacja z gminy – dzieci finansowane z EFS nie mogą być tam uwzględniane, bo gmina automatycznie naliczy na nie dotacje – zgodnie z art. 80 ust. 2 lub 2b oraz art. 90 ust. 2b lub 2d ustawy o systemie oświaty. Ma to zapobiec podwójnemu finansowaniu. IŻ RPO nie ma przy tym podstaw do kontrolowania danych, które są otrzymywane przez gminę. Podobnie jest w przypadku, gdy do [projektu aplikuje gmina, która otrzymuje dotację celową z budżetu państwa na wsparcie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego, co zostało zapisane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 sierpnia 2013 r. w sprawie udzielania gminom dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań w zakresie wychowania przedszkolnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 956 z późn. zm.).

900.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.1 - Wychowanie przedszkolne	14	c	<p>Proszę o doprecyzowanie, w jaki sposób będzie możliwe finansowanie studiów podyplomowych nauczycieli, trwających często dłużej niż 12 miesięcy?</p>	<p>Zgodnie z pkt 5 omawianego podrozdziału, działania związane z doskonaleniem nauczycieli nie mogą być realizowane samodzielnie. Jednocześnie, bieżąca działalność placówki może być finansowana maksymalnie przez 12 miesięcy. Czy finansowanie bieżącej działalności placówki w zakresie nowoutworzonych miejsc przedszkolnych może nie być powiązane z realizacją w ramach tego samego projektu dokształcania nauczycieli w kontekście studiów podyplomowych? Inaczej rzecz ujmując: czy będzie możliwe finansowanie studiów podyplomowych nauczyciela, trwających dłużej niż rok, w przypadku gdy zakończy się etap finansowania bieżącej działalności placówki w danym projekcie?</p>	przedszkola	<p>Finansowanie studiów podyplomowych nauczycieli odbywa się w analogicznym okresie do finansowania działalności bieżącej placówki.</p>
901.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	2		<p>1. (...)jest skierowane wyłącznie do publicznych lub niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych (...)</p> <p>Na skutek wcześniejszych uwag MliR do projektu RPO WZ 2014-2020, zapis mówiący o możliwości finansowania działań związanych z kształceniem ogólnym w szkołach zawodowych został wykreślony i dlatego niezrozumiałe jest, skąd zmiana stanowiska w tym zakresie. Propozycja usunięcia z grupy docelowej szkół zawodowych.</p> <p>2. (...)Wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt 3 (...)</p> <p>Proszę o wyjaśnienie, czy rzeczywiście intencją jest finansowanie kształcenia kompetencji kluczowych wśród dzieci w wieku 3-4 lata? Propozycja: wykreślić przytoczone zdanie.</p>	<p>1. MliR nie wskazywał jednoznacznie, że wśród grup docelowych w ramach 10i można wskazywać także szkoły zawodowe. Jeśli natomiast grupa ta nie zostanie wykluczona z otrzymania wsparcia w ramach działań zaplanowanych do realizacji w PI 10i, proszę o doprecyzowanie, w jaki sposób będą realizowane projekty przez te szkoły. Czy będą to projekty zintegrowane w ramach PI 10i i 10iv? Czy szkoła zawodowa, która nie będzie realizowała projektu w ramach PI 10iii może realizować projekt w ramach PI 10i? Czy rzeczywiście intencją jest, aby uczniowie szkół zawodowych wspierani byli w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych, jak również mogą być finansowane działania w zakresie tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie badawczej oraz wszystkie pozostałe w ramach PI 10i?</p> <p>2. W związku z przedmiotowym zapisem pojawia się wątpliwość, w jaki sposób miałyby być finansowane wskazane działania? Czy placówka wychowania przedszkolnego może złożyć projekt w ramach 10i w którym założy, poza wsparciem opisanym w podrozdziale 3.1, również wsparcie w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym? Poza tym, skoro w podrozdziale 3.1 wskazuje się możliwość realizacji zajęć edukacyjnych rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne, językowe i matematyczne, to czy jest sens zamieszczać omawiany zapis, który może rodzić niepotrzebne wątpliwości, także wśród potencjalnych beneficjentów?</p>	kompetencje kluczowe	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Zgodnie z informacjami wielokrotnie prezentowanymi na różnych forach, a także przekazanych pismem z 17.01.2014 r. (znak: DZF-VI-82221-8-ŁM/14) realizacja interwencji w PI 10.1 i 10.4 skoncentrowana jest w oparciu o podejście tematyczne. Tym smaym, z uwagi na fakt, iż interwencja w PI 10.1 ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich, możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10.4 wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie stricte zawodowym.</p> <p>2. Zapisy w tym zakresie zostały doprecyzowane.</p>
902.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	3		<p>Proszę o doprecyzowanie czy zaproponowany katalog narzędzi służących do pomiaru wyników edukacyjnych szkół jest katalogiem otwartym, tzn. czy region może wskazać inne narzędzia w razie potrzeby?</p>	<p>Niejednokrotnie podkreślane było, w tym również na konferencji "Moc w regionach II – Nowa perspektywa finansowa 2014-2020 w edukacji", że stosowanie narzędzi, jakimi są wyniki egzaminów czy tym bardziej EWD jest mało miarodajne. Jeśli zatem region uzna, że inne dane są bardziej adekwatne do oceny podmiotu, który powinien przede wszystkim być objęty wsparciem, to czy będzie możliwość bazowania na tego typu danych, a nie zaproponowanych przez MliR w Wytucznych?</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.</p> <p>Tym samym z Wytucznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.</p>

903.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych	13	i	W punkcie tym pojawia się funkcja opiekuna stażysty, przy czym nie wiadomo, skąd w kontekście PI 10i pojawia się taka osoba. Prawdopodobnie chodzi o opiekuna stypendysty, o którym mowa w literze poprzedzającej. Jeśli tak, to proszę o ujednoczenie zapisów, a jeśli nie, to o wyjaśnienie.	Brak ujednoczenia pojęć.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
904.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.3 - Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	2		(...)jest skierowane wyłącznie do publicznych lub niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych(...) Na skutek wcześniejszych uwag MIR do projektu RPO WZ 2014-2020, zapis mówiący o możliwości finansowania działań związanych z kształceniem ogólnym w szkołach zawodowych został wykreślony i dlatego niezrozumiałe jest, skąd zmiana stanowiska w tym zakresie. Propozycja usunięcia z grupy docelowej szkół zawodowych, tym bardziej, że to nie finansowanie pracowni przyrodniczych ma być priorytetem w szkołach zawodowych.	MIR nie wskazywał jednoznacznie, że wśród grup docelowych w ramach 10i można wskazywać także szkoły zawodowe. Jeśli natomiast grupa ta nie zostanie wykluczona z otrzymania wsparcia w ramach działań zaplanowanych do realizacji w PI 10i, proszę o doprecyzowanie, w jaki sposób będą realizowane projekty przez te szkoły. Czy będą to projekty zintegrowane w ramach PI 10i i 10iv? Czy szkoła zawodowa, która nie będzie realizowała projektu w ramach PI 10iii może realizować projekt w ramach PI 10i? Czy rzeczywiście intencją jest, aby uczniowie szkół zawodowych wspierani byli w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych, jak również mogą być finansowane działania w zakresie tworzenia warunków dla nauczania opartego na metodzie badawczej oraz wszystkie pozostałe w ramach PI 10i?	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zapis zgodny jest przyjęta linią demarkacyjną, w myśl której interwencja w PI 10(i) i 10(iv) opiera się na podejściu tematycznym. Tym samym, z uwagi na fakt, iż interwencja w priorytecie inwestycyjnym 10(i) ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno szkół kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10(iv) wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie strictly zawodowym. Powyższe rozwiązanie ma na celu silniejszą koncentrację na potrzebach szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w których wielokrotnie obszar kształcenia ogólnego jest marginalizowany w konsekwencji konieczności zaspokojenia potrzeb związanych z aktualizacją i podniesieniem jakości prowadzonej w tych szkołach edukacji zawodowej. Przyjęcie rozwiązania umożliwiającego wsparcie edukacji ogólnej prowadzonej w szkołach zawodowych w ramach samodzielnej interwencji powinno przyczynić się do podwyższenia rangi tego typu edukacji, a tym samym powinno umożliwić zaspokojenia wszystkich zdiagnozowanych potrzeb bez konieczności ograniczenia ich skali, ze względu na obowiązek koncentracji na kształceniu strictly zawodowym.
905.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.3 - Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	7	b	Proszę o doprecyzowanie źródła, w którym zawarty jest katalog wyposażenia pracowni szkolnych.	Odnalezienie katalogu wyposażenia pracowni szkolnych nie jest proste przy odwołaniu do ogólnej strony internetowej MEN.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest wskazane zamieszczanie w Wytycznych dokładnego adresu strony internetowej, gdyż w przypadku zmiany lokalizacji niezbędna będzie nowelizacja Wytycznych. MiR dołoży wszelkich starań by katalogi wyposażenia, o których mowa w Wytycznych były umieszczane w miejscach widocznych dla wszystkich użytkowników.

906.	Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	3.2, 5.1	-	-	Brak odniesienia do wypracowanych programów i narzędzi w ramach projektów innowacyjnych w poprzedniej perspektywy.	W perspektywie finansowej 2007 - 2013 wypracowano szereg narzędzi do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych w ramach projektów innowacyjnych. Wiele z nich zostało pozytywnie zarekomendowanych do dalszego wdrażania i upowszechniania w placówkach edukacyjnych. Tymczasem w Wytycznych nie ma odniesienia do tego dorobku, np. poprzez wskazanie, że IZ zapewni preferowanie wsparcia dla uczniów w kolejnych latach właśnie za pośrednictwem lub przy użyciu metod, produktów i narzędzi wypracowanych w tamtych projektach (np. dodatkowe punkty w ramach konkursu). Takie podejście pozwoliłoby na zapewnienie, że ogromne środki wydatkowane w poprzedniej perspektywie na PI nie zostaną zmarnowane i będą dalej pracowały na rzecz i korzyść uczniów oraz nauczycieli.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Wytyczne zawierają przedmiotowe odniesienia. Por. pkt 5 lit. h oraz pkt 8 lit h.
907.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.3 - Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	13		W punkcie mowa jest o jednolitych kryteriach wypracowanych na poziomie krajowym. W jaki sposób zostaną one wypracowane i kiedy oraz gdzie będą dostępne (w jakim dokumencie)?	Proszę o wyjaśnienie w zakresie przedmiotowej kwestii, aby możliwe było wprowadzenie wypracowanych na poziomie krajowym kryteriów do załącznika do SzOP w regionie.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
908.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.4 - Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	2		(...)jest skierowane do publicznych lub niepublicznych szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych, w tym szkół zawodowych (...) Na skutek wcześniejszych uwag MIR do projektu RPO WZ 2014-2020, zapis mówiący o możliwości finansowania działań związanych z kształceniem ogólnym w szkołach zawodowych został wykreślony i dlatego niezrozumiałe jest, skąd zmiana stanowiska w tym zakresie. Propozycja usunięcia z grupy docelowej szkół zawodowych, tym bardziej, że to nie finansowanie TIK ma być priorytetem w szkołach zawodowych.	MIR nie wskazywał jednoznacznie, że wśród grup docelowych w ramach 10i można wskazywać także szkoły zawodowe. Jeśli natomiast grupa ta nie zostanie wykluczona z otrzymania wsparcia w ramach działań zaplanowanych do realizacji w PI 10i, proszę o doprecyzowanie, w jaki sposób będą realizowane projekty przez te szkoły. Czy będą to projekty zintegrowane w ramach PI 10i i 10iv? Czy szkoła zawodowa, która nie będzie realizowała projektu w ramach PI 10iii może realizować projekt w ramach PI 10i? Czy rzeczywiście intencją jest, aby uczniowie szkół zawodowych wspierani byli w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych, jak również mogą być finansowane działania w zakresie korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz wszystkie pozostałe w ramach PI 10i?	TIK	Wyjaśnienie Zgodnie z informacjami wielokrotnie prezentowanymi na różnych forach, a także przekazanych pismem z 17.01.2014 r. (znak: DZF-VI-82221-8-ŁM/14) realizacja interwencji w PI 10.1 i 10.4 skoncentrowana jest w oparciu o podejście tematyczne. Tym smaym, z uwagi na fakt, iż interwencja w PI 10.1 ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich, możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształceni zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10.4 wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie stricte zawodowym.
909.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.4 - Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	4		Jest: (...)IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, preferencję (...) Powinno być: (...)IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje (...)	Prośba o poprawienie błędów i ujednoczenie z zapisami tej samej treści w pozostałych punktach dokumentu.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
910.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.4 - Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	22		Jest: (...)Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9 (...) Prawdopodobnie powinno być: (...)Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały wymienione w	Błędne odwołanie.	TIK	Uwaga uwzględniona
911.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.4 - Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	25		W punkcie mowa jest o jednolitych kryteriach wypracowanych na poziomie krajowym. W jaki sposób zostaną one wypracowane i kiedy oraz gdzie będą dostępne (w jaki dokumencie)?	Proszę o wyjaśnienie w zakresie przedmiotowej kwestii, aby możliwe było wprowadzenie wypracowanych na poziomie krajowym kryteriów do załącznika do SzOP w regionie.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

912.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	3.5 - Indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego	6	a	Jest: (...)obejmuje formy wsparcia wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 6 (...) Prawdopodobnie powinno być: (...)obejmuje formy wsparcia wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5 (...)	Błędne odwołanie.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
913.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	4.1 - Poprawa kompetencji osób dorosłych, w tym w zakresie TIK i języków obcych	3		Jest: (...)w tym m.in. do osób o niskich kwalifikacjach i osób powyżej 50 roku życia (...) Propozycja zapisu: (...)w tym m.in. do osób o niskich kwalifikacjach i osób w wieku 50 lat i więcej (...)	Zgodnie ze wskaźnikiem przypisanym do tego PI, grupą docelową są osoby w wieku 50 lat i więcej (wskaźnik produktu: Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, objętych wsparciem w programie). Dla zachowania spójności, proponuje się określenie grupy docelowej w zgodzie z brzmieniem wskaźnika.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
914.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	4.1 - Poprawa kompetencji osób dorosłych, w tym w zakresie TIK i języków obcych	8		Jest: (...)European Computer Driving Licence (ECDL)(...) Propozycja zapisu: (...)European Computer Driving Licence (ECDL) lub równoważnym (...)	Zgodnie z pismem MRR z dnia 1 marca 2012 znak: DZF-I-82203-11/BW/12 NK27814/12 kwalifikowalne są również kursy kończące się uzyskaniem innego certyfikatu niż ECDL, niemniej jednak o zakresie równoważnym, bądź szerszym. Do rozważenia również uwzględnienie tego zapisu w załączniku nr 1 przy stawkach jednostkowych.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został zmieniony.
915.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	5.1 - Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty	7	i	Jest: (...)programy wspomaganie, o których mowa w pkt 6 lit. f, są realizowane z uwzględnieniem warunków wskazanych w podrozdziale 3.2 pkt 8 (...) Prawdopodobnie powinno być: (...)programy wspomaganie, o których mowa w pkt 6 lit. f, są realizowane z uwzględnieniem warunków wskazanych w podrozdziale 3.2 pkt 7 (...)	Błędne odwołanie.	zawodowe	Uwaga uwzględniona wprowadzono niezbędne poprawki do fragmentu wytucznych.
916.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	5.1 - Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty	11	d	Zgodnie ze wskazanym zakresem wsparcia na rzecz podnoszenia umiejętności oraz uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe lub ogólne oraz pozaszkolnych form kształcenia zawodowego, możliwa jest realizacja programów stypendialnych. Proszę o wyjaśnienie, czy jeśli w RPO nie wskazano wprost tej formy wsparcia, możliwa będzie jego realizacja, jako że jest to katalog otwarty?	W RPO WZ 2014-2020 w ramach działań na rzecz szkolnictwa zawodowego nie wskazano wprost możliwości realizacji programów stypendialnych, ponieważ dotychczas nie była wskazywana taka forma wsparcia uczniów. Jeśli zatem w Programie znajduje się ogólny zapis dot. wsparcia skierowanego do uczniów, to czy możliwe będzie realizowanie programów stypendialnych?	zawodowe	Wyjaśnienie Ostatecznych rozstrzygnięć w tej kwestii dokonuje KE, która negocjowała kształt RPO.
917.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	5.1 - Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty	16	d	Dokument powołuje się na średnie wynagrodzenie (brutto) za pracę w danym województwie. Proszę o doprecyzowanie źródła.	Dane GUS wskazują przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w województwie w podziale na sektory. Proszę zatem o doprecyzowanie, czy to o tego typu dane chodzi? Jeśli tak, to z jakiego miesiąca i z jakiego sektora należy brać je pod uwagę przy planowanym przez projektodawcę wsparciu w zakresie wypłacania uczniom stypendium stażowego?	zawodowe	Uwaga uwzględniona
918.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	5.1 - Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój	16	g, iv	Jest: (...)monitoruje postępy i nabywanie nowych umiejętności przez stażystę, a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularnie udziela stażystę informacji zwrotnej(...) Powinno być: (...)monitoruje postępy i nabywanie nowych umiejętności przez stażystę, a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularnie udziela stażystę informacji zwrotnej(...)	Błąd w pisowni.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

919.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	5.1 - Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój	16	l	Jest: (...)wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 14 lit. j(...) Prawdopodobnie powinno być: (...)wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 16 lit. j(...)	Błędne odwołanie.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
920.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	5.1 - Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój	18	g	Jest: (...)wysokość wynagrodzenia przysługującego opiekunowi ucznia z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 14 lit. h(...) Prawdopodobnie powinno być: ? (w dokumencie nie znaleziono odpowiedniego punktu, w którym wskazany byłby zakres obowiązków opiekuna ucznia, chyba że chodzi o podrozdział 3.2 pkt 13 lit. h)	Błędne odwołanie.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
921.	Wydział Zarządzania Strategicznego Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego	5.1 - Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i	16		Cały opis procedury i warunków odbywania staży jest za bardzo szczegółowy, jak na poziom ogólności Wytucznych. Proponuje się przenieść te zapisy do osobnego dokumentu lub np. załącznika		zawodowe	Uwaga nieuwzględniona
922.	Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie	załącznik nr 1			Zachodniopomorskie, stawka jednostkowa za język francuski kwota 372,4 i 396,01 - proponuje się podwyższyć kwoty o min 200 zł lub ponownie zweryfikować kwoty stawek jednostkowych.	W szkołach językowych w województwie zachodniopomorskim ceny za naukę języka francuskiego są tożsame z cenami za język angielski i niemiecki, co pokazuje analiza stawek rynkowych na przykładzie kilku szkół językowych, oferujących tego typu kursy. Natomiast, według załącznika do wytucznych ta różnica pomiędzy kursem języka angielskiego czy niemieckiego, a języka francuskiego kształtuje się na poziomie ok. 80%. W związku z tym pojawia się wątpliwość, co do prawidłowości wliczenia tej stawki - być może nastąpił błąd w	stawki	Uwaga niezasadna. Odp. jw. uwaga nr 388
923.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	uwaga ogólna			Proponujemy dodanie np. w Podrozdziale 2.2 zapisu dopuszczającego możliwość realizacji w ramach wszystkich PI działań specyficznych dla danego RPO, uzgodnionych z Komisją Europejską w trakcie negocjacji programów.	Wskazany w Wytucznych katalog działań możliwych do realizacji w ramach poszczególnych PI nie powinien być zamknięty. Należy pozostawić Instytucjom Zarządzającym poszczególnymi RPO możliwość podejmowania interwencji zgodnie z ustaleniami z negocjacji programów z Komisją Europejską (np. vide uwaga nr 22).	ogólne	Uwaga uwzględniona Wytuczne zostały uzupełnione o zaproponowany zapis
924.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	uwaga ogólna			Proponujemy ponowną analizę zapisów Wytucznych pod kątem użycia sformułowań takich, jak "IZ RPO zapewnia" czy "IZ RPO gwarantuje", gdyż obecnie w wielu sytuacjach sformułowanie to wydaje się być nieadekwatne do roli czy kompetencji IZ RPO. Rolą Wytucznych powinno być raczej określić warunków realizacji przedsięwzięć.	Intencją uwagi jest zmiana zapisów, które nakładają na IZ obowiązek zapewnienia lub zagwarantowania sytuacji odnoszących się do beneficjenta bądź projektu, na które IZ nie ma bezpośredniego wpływu, np. pkt 7) Podrozdział 3.5, zdanie pierwsze w pkt. 9) Podrozdział 5.2. Należy pamiętać, że zgodnie z ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, wytuczne są skierowane do instytucji uczestniczących w realizacji programów operacyjnych oraz stosowane przez te instytucje [...] oraz przez beneficjentów na podstawie umowy o dofinansowanie projektu albo decyzji o dofinansowaniu projektu. Jednocześnie zgodnie z pkt. 4) Podrozdział 2.2 przedmiotowych Wytucznych, "IZ PO zapewnia, że właściwa instytucja będąca stroną umowy w ramach PO zobowiązuje beneficjenta w umowie o dofinansowanie projektu do stosowania Wytucznych." W świetle powyższych regulacji zobowiązania zarówno IZ jak i beneficjentów do stosowania wytucznych zostały określone. Ponadto adresowanie szczegółowych warunków realizacji projektów do IZ może być mylące dla beneficjentów i dodatkowo każdorazowo wymagać przeniesienia na dokumentację konkursową, podczas gdy wytuczne obowiązują beneficjenta w całym zakresie, o ile IZ nie wprowadzi	ogólne	Wyjaśnienie Idea opracowania horyzontalnych wytucznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytuczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytuczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatem są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów.

925.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	uwaga ogólna			Wytoczne wskazują szereg preferencji lub propozycji kryteriów wyboru projektów (np. 3.1 pkt 16, 3.4 pkt 3), 3.4 pkt 7)), jakie powinny być zastosowane. Tymczasem szereg preferencji zostało już określonych w RPO w pociesie negocjacji z KE. Ponadto IZ powinna mieć możliwość zastosowania preferencji i kryteriów, które będą zgodne z sytuacją, potrzebami czy deficytami w danym województwie.	Duża liczba proponowanych preferencji i kryteriów spowoduje, że system kryteriów stanie się skomplikowany i nieprzejrzysty. Zasadnym jest, aby preferencje dotyczyły raczej takich kwestii, które będą istotne/startegiczne z punktu widzenia potrzeb społeczno-gospodarczych województwa. Ponadto w odniesieniu do kryteriów wyboru projektów Wytoczne nie mogą ograniczać kompetencji Komitetu Monitorującego, a IZ nie może zapewnić, że zaproponowane Komitetowi Monitorującemu kryteria zostaną przez niego zatwierdzone.	ogólne	Uwaga częściowo uwzględniona Ograniczono liczbę preferowanych działań. Pozostałe zapisy wynikają z konieczności zapewnienia spójności interwencji EFS w obszarze edukacji. Są one zgodne z kierunkiem rozwoju polityki oświatowej, który jest określany przez MEN. Dodatkowo uwzględniają one oczekiwania KE w stosunku do sposobów dystrybucji środków unijnych.
926.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	2.3	6)		Proponuje się dopuszczenie interwencji w zakresie pełnego katalogu kompetencji kluczowych wymienionych w przywołanym Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady i ewentualnie - z uwagi na potrzebę koncentracji - dodanie zapisu o skoncentrowaniu na kompetencjach wymienionych w Wytocznych .	Przytoczona definicja obejmuje tylko część kompetencji kluczowych wymienionych w przywołanym Zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady, które mogą być niezbędne na rynku pracy.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytocznych.
927.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	2.3	8		Należy doprecyzować/przeformułować definicję w celu uspołnienienia z WLWK.	Przytoczona definicja kwalifikacji nie jest spójna z definicją zawartą w ramach wspólnej listy wskaźników.	definicje	Uwaga uwzględniona
928.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	2.3	11) oraz 12)		Proponujemy dopisać do definicji zapis dotyczący zgodności z ustawą o systemie oświaty	Wskazane jest, aby interpretować nauczyciela oraz nauczyciela kształcenia zawodowego zgodnie z definicją zawartą w ustawie o systemie oświaty.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowana definicja jest definicją legalną mającą zastosowanie wyłącznie do treści przedmiotowych Wytocznych. Ma ona jednocześnie charakter zawężający w stosunku do zapisów ustawy o systemie oświaty i ustawy Karta Nauczyciela. Zawężenie to związane jest z zakresem wsparcia planowanego do realizacji na poziomie krajowym i regionalnym. Nauczyciele zatrudnieni w placówkach doskonalenia nauczycieli (a taka kategoria nauczycieli pojawia się w zapisach cyt. ustawy) nie będą otrzymywali wsparcia w ramach RPO tylko w ramach PO WER. Stąd też nie powinni być wykazywani w ramach definicji zastosowanej w Wytocznych. Jednocześnie w ramach PO WER zastosowana została definicja „pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli”, a nie „nauczyciele”.
929.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	2.3	32)		W tym miejscu powinna znaleźć się metodologia wyliczenia Wskaźnika Edukacyjnej Wartości Dodanej	W treści wytycznych są odwołania do wskaźnika EWD, dlatego zasadne jest dokładne jego zdefiniowanie.	definicje	Uwaga uwzględniona
930.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.1	3)	b)	Zasadne jest przeformułowanie zapisu na "istniejących <u>lub</u> <u>nowopowstających</u> ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym..."	Zapisy w pkt. 6) lit. a) przewidują wsparcie w zakresie zakładania nowych ośrodków wychowania przedszkolnego, dlatego zapisy w pkt. 3) lit. b) nie mogą być zawężające.	przedszkola	Uwaga uwzględniona

931.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.1	11)	a)	Nie należy ograniczać możliwości realizacji dodatkowych zajęć, zwiększających szanse edukacyjne dzieci w ramach wychowania przedszkolnego, jedynie jako działań uzupełniających do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i wprowadzać ograniczenia, że każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym we wspartym ośrodku wychowania przedszkolnego.	Taki zapis uniemożliwia realizację projektów, które zakładają wsparcie ośrodków wychowania przedszkolnego jedynie w zakresie realizacji dodatkowych zajęć skierowanych do dzieci. Należy zauważyć, że taki typ interwencji w dużym stopniu jest skierowany do ośrodków w szczególności z obszarów wiejskich, gdzie oferta dodatkowych zajęć edukacyjnych jest najuboższa. Ponadto nie można wykluczyć zaistnienia sytuacji, kiedy na podstawie przeprowadzonej diagnozy społeczno-demograficznej nie znajdzie potrzeba tworzenia dodatkowych miejsc przedszkolnych, a jedynie konieczność podniesienia jakości/rozszerzenia oferty edukacyjnej skierowanej do dzieci w danym ośrodku wychowania przedszkolnego. Wobec takich założeń w wytycznych ośrodek ten nie będzie miał możliwości aplikowania o środki EFS na wsparcie w obszarze podnoszenia m.in. jakości usług edukacyjnych oraz w kierunku wyrównywania szans edukacyjnych dzieci. Respektując zapisany w Umowie Partnerstwa (UP) cel jakim jest zwiększenie odsetka dzieci (3-4 lat) korzystających z edukacji przedszkolnej, należy zgodzić się z koniecznością koncentracji na interwencji związanej bezpośrednio z tworzeniem nowych miejsc w placówkach. Wymóg łączenia interwencji związanej z poszerzeniem i podniesieniem jakości dodatkowej oferty edukacyjnej ze wskazanym wyżej tworzeniem miejsc opieki w placówkach na poziomie projektu/placówki jest jednak nadmiernie restrykcyjny. UP wskazuje, że jako uzupełnienie do zwiększenia odsetka dzieci (3-4 lat) korzystających z edukacji przedszkolnej realizowane będą działania takie jak poprawa jakości kształcenia (w tym poprawa dostępności, efektywności i innowacyjności edukacji) poprzez doskonalenie programów kształcenia na wszystkich etapach edukacji. Jednocześnie z zapisów UP absolutnie nie wynika konieczność łączenia tej interwencji na poziomie projektu. W regionie o niskiej gęstości zaludnienia i rozproszonej sieci osadniczej jakim jest woj. podlaskie potrzebne jest z jednej	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP celem jest upowszechnienie edukacji przedszkolnej poprzez tworzenie nowych miejsc przedszkolnych, dlatego też zajęcia dodatkowe będą mieć charakter wyłącznie uzupełniający.
932.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.1	11)	c)	Proponujemy zmianę zapisu "wyłącznie" na "w szczególności" lub "m.in.", aby katalog rodzajów zajęć dodatkowych nie był katalogiem zamkniętym, a jedynie przykładowym.	Rodzaj realizowanych zajęć dodatkowych powinien być przede wszystkim odpowiedzią na zdiagnozowane indywidualne potrzeby edukacyjno-wychowawcze dzieci w wieku przedszkolnym.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zakres zajęć dodatkowych dot. wyrównywania zdiagnozowanych deficytów.
933.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.1	11)	e)	Proponujemy usunąć ograniczający zapis, ewentualnie przeformułować na: "Dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których nie są one reallizowane w okresie trwałości w ramach projektów z poprzedniej perspektywy finansowej 2007-2013"	Takie zapisy w praktyce mogą uniemożliwiać realizację zajęć dodatkowych w większości ośrodków wychowania przedszkolnego, bowiem takie zajęcia były zazwyczaj realizowane w ograniczonym zakresie lub były realizowane tylko przez pewien czas, kiedy organ prowadzący dysponował dodatkowymi funduszami na ich sfinansowanie.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną preredagowane.
934.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego.	3.1	12)		Proponuje się zmianę zapisu "natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego przez okres nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy" na "natomiast finansowanie realizacji dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego przez okres nie dłuższy niż okres finansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc oraz kolejne 12 miesięcy łącznie".	Zapis zamieszczony w Wytycznych budzi wątpliwości czy w okresie finansowania bieżącej działalności nowo utworzonych miejsc można finansować realizację dodatkowych zajęć czy tylko w okresie po zakończeniu finansowania bieżącej działalności.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane.

935.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.2 5.1	2 2		Obawy budzi podział interwencji między PI 10i oraz 10iv w zakresie kształcenia ogólnego i kształcenia zawodowego. Wsparcie w każdym zakresie dedykowane uczniom szkół kształcenia ogólnego powinno być realizowane w ramach PI 10i, nawet jeżeli będzie to wsparcie przykładowo w zakresie realizacji staży lub praktyk w liceach ogólnokształcących. Z drugiej strony wsparcie dedykowane uczniom szkół zawodowych w pełnym zakresie powinno być realizowane w ramach PI 10iv, nawet jeżeli miałyby dotyczyć np. zajęć wyrównujących braki edukacyjne uczniów z obszaru matematyki.	Kształcenie w zakresie przedmiotów ogólnych w szkołach zawodowych może i powinno być dostosowane do charakteru i profilu szkoły, dopasowane do potrzeb uczniów. Takie podejście wydaje się najbardziej logiczne, chociażby z uwagi na fakt, że wsparcie uczniów szkół zawodowych w obszarze kształcenia ogólnego w ramach poprzedniej perspektywy finansowej było wsparciem marginalnym i tym samym brak jest jakichkolwiek przesłanek do dzielenia wsparcia między dwa PI, co ponadto powodowałoby generowanie dodatkowych kosztów wynikających z realizacji odrębnego projektu (w tym kosztów obsługi administracyjnej).	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zgodnie z informacjami wielokrotnie prezentowanymi na różnych forach, a także przekazanych pismem z 17.01.2014 r. (znak: DZF-VI-82221-8-LM/14) realizacja interwencji w PI 10.1 i 10.4 skoncentrowana jest w oparciu o podejście tematyczne. Tym smaym, z uwagi na fakt, iż interwencja w PI 10.1 ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10.4 wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie stricte zawodowym.
936.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.2	13)	i)	Słowo "stażysty" powinno być zastąpione słowem "stypendysty".	uwaga techniczna	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
937.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.3	8)		Zamiast do "3.2 pkt. 6" powinno być odwołanie do "3.2 pkt. 5"	uwaga techniczna	eksperyment	Uwaga uwzględniona
938.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.3	10		Zamiast do "3.2 pkt. 9" powinno być odwołanie do "3.2 pkt. 8"	uwaga techniczna	eksperyment	Uwaga uwzględniona
939.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.4	19		Zamiast do "3.2 pkt. 6" powinno być odwołanie do "3.2 pkt. 5"	uwaga techniczna	TIK	Uwaga uwzględniona
940.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.4	22		Zamiast do "3.2 pkt. 9" powinno być odwołanie do "3.2 pkt. 8"	uwaga techniczna	TIK	Uwaga uwzględniona
941.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	3.5	5	b)	Proponujemy rozważyć (i ewentualnie zmienić zapisy) czy włączanie innych podmiotów w proces diagnozy potrzeb szkoły w poszczególnych obszarach (np. w zakresie sprzętu czy podnoszenia kompetencji nauczycieli) powinno być zawsze obligatoryjne. Dotyczy to także zapisów w 3.2 pkt 6), 3.3 pkt 7) lit. d), 3.3 pkt 9), 3.4 pkt 21), 3.5 pkt 6) lit. b) czy 5.1 pkt 8).	Włączenie innych podmiotów poza szkołą i placówką do przeprowadzenia diagnozy/inwentaryzacji potrzeb szkoły może powodować wystąpienie dodatkowych kosztów z tym związanych.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytucznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
942.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	4.1	5)		Proponujemy zmianę zapisu na: "IZ RPO może rozszerzyć zakres wsparcia wskazany w pkt 4 o zakres wsparcia wskazany w zatwierdzonym RPO."	Obecne sformułowanie jest zbyt wąskie, gdyż uzgodnione z KE zapisy RPO mogą dotyczyć nie tylko szerszego katalogu kompetencji, ale również szerszego zakresu wsparcia w ramach danego PI, uzasadnionego każdorazowo indywidualnie z KE podczas negocjacji i zapisanego w RPO.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
943.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	4.1 Załącznik nr 1	9)		Niezasadne jest ograniczenie możliwości wsparcia szkoleń i kursów językowych jedynie do trzech podanych w Wytucznych języków. Wskazane jest dodanie zapisów, które nie będą budziły wątpliwości co do możliwości realizacji również innych języków.	Należy umożliwić szkolenia i kursy także z innych języków, np. z punktu widzenia województwa podlaskiego istotne znaczenie ma także język rosyjski czy litewski.	stawki	Uwaga nieuwzględniona

944.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	5.1			Opisany w Wytocznych zakres wsparcia w ramach PI 10iv nie uwzględnia możliwości realizacji działań z zakresu upowszechniania i propagowania szkolnictwa zawodowego (m.in. wśród gimnazjalistów i ich rodziców), uzgodnionych z KE w trakcie negocjacji RPO.	Wskazany w Wytocznych katalog działań możliwych do realizacji w ramach poszczególnych PI nie powinien być zamknięty. Należy pozostawić Instytucjom Zarządzającym poszczególnymi RPO możliwość podejmowania interwencji zgodnie z ustaleniami z negocjacji programów z Komisją Europejską.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
945.	Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego	5.1	12		Jest odwołanie do pkt. 10, powinno być do pkt. 11.	uwaga techniczna	zawodowe	Uwaga uwzględniona
946.	m.st. Warszawa	3.2	1), 3), 8)		wnioskuje się o zmianę zapisu mówiącego że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu (...)"	1. Interwencja ma charakter włączający i wyrównujący, a tym samym dyskryminujący wobec uczniów ze szkół o wyższym poziomie osiągnięć edukacyjnych, które na gruncie kompetencji kluczowych i właściwych postaw/umiejętności mogą kształtować się bardzo różnie. Uczniowie ze szkół osiągających wysokie wyniki edukacyjne dot. np. przedmiotów ścisłych (kompetencje kluczowe) mogą prezentować niskie wyniki w zakresie właściwych umiejętności, które mogą być wyrównane poprzez udział w projektach o zróżnicowanym poziomie wyników edukacyjnych uczestników projektów. 2. Interwencja ma zapewnić rozwój kompetencji kluczowych i właściwych postaw/umiejętności, a więc dotyczy szerokiego i zróżnicowanego katalogu dziedzin, przedmiotów, umiejętności i postaw, w ramach których należy spodziewać się szans rozwoju zarówno dla uczniów ze szkół o słabych wynikach edukacyjnych jak i wysokich. 3. Realizacja działań z udziałem uczniów szkół osiągających wyniki niskie i wysokie w ujęciu regionalnym, zapewni różnorodność w projektach, wzmacniającą umiejętność pracy zespołowej i współpracy uczniów o różnym poziomie wiedzy.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
947.	m.st. Warszawa	3.2	1), 3), 8)		wnioskuje się o zmianę zapisu mówiącego że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu (...)"	4. Rozwój umiejętności pracy zespołowej, jako jednej z właściwych postaw, będzie zapewniony m.in. przez możliwe współuczestnictwo i współdziałanie uczniów o różnym poziomie edukacji, np. w ramach projektów wykorzystujących innowacyjne, nieformalne metody nauczania obejmujące aktywny udział uczniów (eksperymenty, gry - element rywalizacji). 5. Interwencja jest sprzeczna z ideą realizacji przedsięwzięć w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, w których uczestniczą gminy ze szkołami o różnym poziomie wyników edukacyjnych. Wykluczenie z projektów szkół osiągających wysokie/najwyższe wyniki edukacyjne, a więc z dużych ośrodków, ograniczy znacząco potencjał realizacyjny projektów zintegrowanych, w których nie będą uczestniczyć duże gminy i powiaty (w szczególności Warszawa, będąca liderem	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
948.	m.st. Warszawa	3.2	1), 3), 8)		wnioskuje się o zmianę zapisu mówiącego że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu (...)"	6. Zakres wsparcia na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności, może objąć m.in. realizację zajęć rozwijających uzdolnienia, a więc objąć również uczniów uzdolnionych uczących się w szkołach osiągających wysokie wyniki edukacyjne w skali regionu.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

949.	m.st. Warszawa		1), 3), 8)	wnioskuje się o zmianę zapisu mówiącego że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu (...)"	7. Cel interwencji dotyczy podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w kontekście kształcenia przez całe życie, dotyczy więc uczniów zarówno ze szkół osiągających niskie, średnie jak i wysokie wyniki edukacyjne, dla których możliwość rozwijania postaw sprzyjających uczeniu się przez całe życie powinna być zapewniona na równi. 8. Możliwe do realizacji projekty mogą obejmować m.in. tworzenie nowych innowacyjnych form nauczania oraz warsztatów, których wcześniej nie stosowano zarówno w szkołach o słabych jak i dobrych wynikach nauczania. Takie projekty będą miały uzasadnienie w szkołach o najniższych wynikach edukacyjnych (zmniejszanie różnic międzyszkolnych), ale także w szkołach „lepszych”, w których poza-formalne metody nauczania nie były stosowane, a wysokie wyniki	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
950.	m.st. Warszawa	3.2	1), 3), 8)	wnioskuje się o zmianę zapisu mówiącego że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu (...)"	9. Interwencja zdaje się pozostawać w sprzeczności ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020, która w celu 5 wskazuje na Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli poprzez Poprawę jakości kształcenia i szkolenia na wszystkich poziomach oraz rozwój kreatywności i innowacyjności osób uczących się (indywidualizowanie i odschematyzowanie kształcenia w szkołach, placówkach oświatowych i uczelniach, ukierunkowanie kształcenia i szkolenia na zdobywanie kompetencji kluczowych i umiejętności współpracy). Strategia jako jeden z kluczowych dokumentów w wymiarze krajowym, nie ogranicza katalogu osób mogących rozwijać swój kapitał, a jakość kształcenia i rozwój postaw kreatywnych i innowacyjnych powinny być zapewnione na równi. 10. Koncentracja interwencji również na uczniach szkół osiągających dobre/najlepsze wyniki edukacyjne, zapewni potencjalnie szybsze oddziaływanie na poziomie praktycznego wykorzystywania kompetencji kluczowych i właściwych postaw	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
951.	m.st. Warszawa	3.2	1), 3), 8)	wnioskuje się o zmianę zapisu mówiącego że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu (...)"	11. Ograniczenie interwencji EFS do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu, może potencjalnie kolidować z innymi dokumentami strategicznymi dotyczącymi rozwoju innowacyjności i przedsiębiorczości (właściwe postawy/umiejętności), tj. Programu Rozwoju Przedsiębiorczości do 2020 r i Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Dokumenty te wskazują m.in. promowanie kultury przedsiębiorczości i innowacyjności poprzez uwzględnienie tych zagadnień w programach nauczania na każdym etapie edukacji oraz kreowanie liderów kreatywności i innowacyjności. W kontekście zapisów w/w dokumentów, projektami rozwijającymi kompetencje kluczowe i właściwe postawy należy obejmować dzieci i młodzież bez wyłączeń, a udział uczniów szkół osiągających najlepsze wyniki	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
952.	m.st. Warszawa	3.3	3) i 4)	wnioskuje się o zmianę zapisów, mówiących że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne (...)" oraz "(...) preferencje dla wsparcia szkół lub placówek systemu oświaty położonych na terenach wiejskich"	iw., wskazane zapisy mogą prowadzić do znaczącego ograniczenia możliwości, a w skrajnych wypadkach wręcz uniemożliwienia realizacji projektów dot. nauczania opartego na metodzie eksperymentu, na obszarach położonych poza terenami wiejskimi, w szczególności w Miejskich Obszarach Funkcjonalnych, realizujących projekty w formule i w ramach alokacji ZIT	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

953.	m.st. Warszawa	3.4	3) i 4)	wnioskuje się o zmianę zapisów, mówiących że "(...) że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu (...)" oraz "(...) preferencję dla wsparcia szkół lub placówek systemu oświaty położonych na terenach wiejskich"	iw., wskazane zapisy mogą prowadzić do znaczącego ograniczenia możliwości, a w skrajnych wypadkach wręcz uniemożliwienia realizacji projektów dot. zwiększenia wykorzystania TIK w procesie nauczania na obszarach położonych poza terenami wiejskimi, w szczególności w Miejskich Obszarach Funkcjonalnych, realizujących projekty w formule i w ramach alokacji ZIT	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
954.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	uwaga generalna		Wytyczne nie mogą definiować celów do osiągnięcia, ani definiować kryteriów wyboru projektów. Zapisy Wytycznych są zbyt szczegółowe, a jednocześnie wieloznaczne i budzące wątpliwości interpretacyjne co istotnie utrudni zarówno instytucjom jak i beneficjentom wdrażanie PO i realizację projektów.	Dokumentem właściwym do określania celów jest PO. Określanie celów w Wytycznych, szczególnie post factum w stosunku do opracowania i zatwierdzenia PO, jest zabiegiem zbędnym i mogącym doprowadzić do sytuacji, w których w sposób niezamierzony PO będzie trudne z Wytycznymi. Zgodnie z art.9 ust.2. pkt.1 Ustawy wdrożeniowej oraz w nawiązaniu do zapisów Rozporządzenia ogólnego - do zadań IZ należy definiowanie kryteriów. Jest to immanentna część wdrażania PO i jedno z podstawowych narzędzi pozwalających IZ na osiągnięcie celów PO i wskaźników dla danego PO. Poziom szczegółowości Wytycznych ingeruje w proces programowania i wdrażania co należy do kompetencji IZ. Należy przeformułować Wytyczne w taki sposób aby możliwe było ich traktowanie jako rodzaj zaleceń i rekomendacji a nie twardych zobowiązań. Uwaga ta dotyczy w szczególności zapisów dotyczących typów operacji, planowanych kryteriów, grup docelowych, celów, itp. wykraczających poza ustalenia zawarte w Umowie Partnerstwa oraz wynegocjowane zapisy RPO. Niezbędne jest pozostawienie IZ możliwości doprecyzowywania zapisów RPO w formie wytycznych programowych i innych dokumentów wdrożeniowych jako narzędzi służących faktycznemu zarządzaniu programem oraz realizacji projektu zgodnie z założeniami zawartymi w nim na	ogólne	Uwaga uwzględniona Wytyczne zostały przeformułowane w taki sposób, by nie wskazywać celów RPO, a podkreślić, iż są to kierunki wyznaczone dla interwencji EFS jako takiej.
955.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	uwaga generalna		Jeżeli już zapisy Wytycznych wskazują na możliwość realizacji określonych projektów pozakonkursowych to powinny być uzupełnione o klauzulę pozwalającą na realizację innych projektów pozakonkursowych niż wykazane w Wytycznych zgodnych z zapisami PO.	Zapisy Wytycznych nie powinny ograniczać możliwości realizacji zapisów RPO. Proponuje się albo usunąć odniesienia w Wytycznych do możliwości realizacji projektów pozakonkursowych, albo biorąc pod uwagę, że Wytyczne nie wymieniają wszystkich możliwych do zrealizowania projektów pozakonkursowych - dodanie zapisów dających możliwość realizacji projektów pozakonkursowych zgodnych z zapisami zatwierdzonych RPO.	ogólne	Wyjaśnienie Wytyczne zostały uzupełnione o zapisy wskazujące, że w przypadku, gdy RPO zawiera w poszczególnych obszarach rozstrzygnięcia inne niż zawarte w Wytycznych, przy realizacji wsparcia nadrzędne są zapisy RPO, przy czym rozstrzygnięcia te muszą wynikać jednoznacznie z zapisów RPO. Stąd też, jeżeli realizacja projektów pozakonkursowych w innych obszarach została wynegocjowana z KE i zapisana w treści RPO wówczas Wytyczne nie mają zastosowania.
956.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	uwaga generalna		Należy zweryfikować zapisy Wytycznych pod kątem ich wewnętrznej spójności. W obecnej wersji zawierają raz otwarte, a raz zamknięte katalogi możliwych do realizacji typów operacji/form wsparcia, odmienne metody szacowania wartości wsparcia w zależności od wielkości szkoły/placówki oświatowej, itp.	Biorąc pod uwagę, że Wytyczne mają być dokumentem do którego stosowania mają być zobowiązani beneficjenci należy skonstruować zapisy w sposób budzący jak najmniej wątpliwości po ich stronie (niczym nieuzasadnione zmienne podejście do wielkości szkół). Ponadto biorąc pod uwagę doświadczenia z okresu 2007-13 Wytyczne powinny być przygotowane na możliwie długi czas bez konieczności wprowadzania zmian. Dlatego też powinny zapewniać elastyczność działania (otwarte katalogi) i reagowania na zmieniające się okoliczności.	ogólne	Uwag uwzględniona
957.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	uwaga generalna	np. 2/2.2 5 d	Należy usunąć z Wytycznych wszelkie odniesienia do działań finansowanych z EFRR.	Wytyczne odnoszą się do przedsięwzięć realizowanych z udziałem EFS dlatego nie zasadne jest zawieranie w przedmiotowych Wytycznych zapisów dotyczących PI związanych z EFRR.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Ponieważ interwencja EFRR musi być powiązana z celami EFS nie jest możliwa rezygnacja z zapisów precyzujących wymagania dotyczące tych relacji.

958.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	uwaga generalna		Dokument zawiera liczne pomyłki w zakresie odwoływania się do różnych punktów dokumentu np. pomyłka w odwołaniu w Rozdziale 3 Podrozdziale 3.3 w punkcie 8: błędne odwołanie do pkt 6.	Uwaga techniczna.	ogólne	Uwaga uwzględniona
959.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	Rozdział 2/podrozdział 2.2	1	W stosunku do IZ KPO zapisy niniejszych Wytycznych mają charakter iluzoryczny co rodzi pytanie o zasadność wskazywania w tym punkcie, że Wytyczne dotyczą zarówno IZ RPO jak i IZ KPO oraz budzi wątpliwość dlaczego w tak ograniczonym zakresie odnoszą się do KPO?	Jak w uwadze	ogólne	Uwaga uwzględniona
960.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	2/2.2	6	Należy podkreślić, że zasada równości szans jest jedną z polityk horyzontalnych.	Uwaga redakcyjna. Aktualny zapis sugeruje, że jest to jedyna polityka horyzontalna.	ogólne	Uwaga uwzględniona
961.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	2/2.3	1	Definicja CKZiU odmienna od zapisów z WLWK - konieczność ujednolicenia zapisów. Należy przeformułować definicję CKZiU: zespół szkół i placówek systemu oświaty realizujący zadania zbieżne z zadaniami centrum kształcenia zawodowego i ustawicznego, o którym mowa w art. 62 a ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.	Zgodnie z zapisami WLWK - CKZiU to jednostka/zespół <u>realizująca zadania zbieżne</u> z określonymi w Ustawie o systemie oświaty, w sytuacji gdy Wytyczne definiują CKZiU jako zgodny z definicją z Ustawy o systemie oświaty - jest to istotna rozbieżność mająca wpływ na możliwość zrealizowania wsparcia w zakresie szkolnictwa zawodowego na poziomie przyjętym w RPO w oparciu o zapisy WLWK. Należy pamiętać, że jednostki oświatowe i ich organy prowadzące cechuje wyjątkowa niechęć do wprowadzania zmian natury organizacyjno - prawnej, które byłyby niezbędne w przypadku wejścia w życie Wytycznych w obecnym kształcie. Na etapie prac nad RPO angażujących również partnerów społecznych posługiwano się definicją wynikającą z WLWK - wynikiem tych prac są zapisy RPO, w tym również w zakresie szacowania wskaźników (który w Województwie Małopolskiem wchodzi do ram wykonania). Zmiana podejścia na tym etapie jest niedopuszczalna z punktu widzenia ryzyka jakie wnoszą do realizacji RPO. Podejście zgodne z WLWK pozwala na objęcie wsparciem oraz monitorowanie podmiotów, które faktycznie pełnią wszystkie zadania narzucone ustawą a nie tylko te które przyjmą taką formę prawną. Uwagi z punktu widzenia ZIT: W toku konsultacji dotyczących realizacji strategii ZIT ustalono iż dla zrealizowania celów interwencji w zakresie PI 10 iv wystarczające jest utworzenie Centrów Kompetencji Zawodowych, wypełniających zadania CKZiU (zapisane w ustawie) na podstawie umów o współpracy między szkołami/zespołami szkół zawodowych. W ramach realizacji strategii ZIT zakłada się współpracę branżową szkół zawodowych prowadzonych przez różne organy. Zatem konieczność sformalizowania tej współpracy w trybie art. 62a ustawy o systemie oświaty w celu uzyskania możliwości korzystania ze wsparcia w ramach PI 10 iv była niemożliwa (ustawa o systemie oświaty nie zakłada możliwości tworzenia	definicje	Uwaga uwzględniona
962.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	2.3	24	Zaproponowana definicja szkoleń kaskadowych <i>de facto</i> nie jest definicją.	Każde szkolenie jest prowadzone przez jakichś specjalistów, którzy zostali do tego w jakiś sposób przygotowani. Nie został wyjaśniony ani charakter ani cel szkoleń kaskadowych a do tego powinna się odnosić prawidłowo sformułowana definicja.	definicje	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytycznych.

963.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	2/2.3	21		Należy w definicji projektu edukacyjnego zawrzeć wprost odwołanie do stosownego rozporządzenia MEN, które mówi o projektach edukacyjnych.	Obecnie definicja zawiera cytata fragmentu zapisów rozporządzenia i pomija inne istotne kwestie. Jest to o tyle ważne, że dalsze zapisy Wytucznych zobowiązują dyrektorów szkół realizujących w ramach PI 10i projekty edukacyjne do umieszczenia stosownych informacji o udziale ucznia w takim/takich projektach na świadectwie ukończenia szkoły. Aby było to możliwe muszą być one realizowane zgodnie z rozporządzeniem. ponadto należy zauważyć iż obecnie jedynie wzór świadectwa ukończenia gimnazjum zawiera pole gdzie można zawrzeć informacje o zrealizowanych projektach edukacyjnych (jest to zresztą forma obowiązkowa do realizacji w gimnazjum). Z tego względu nie należy w Wytucznych zobowiązywać szkół do wydawania świadectw z takimi	definicje	Uwaga nieuwzględniona W związku z uchynieniem obowiązania Rozporządzenia przez TK nie jest możliwe powoływanie się na akt prawny, który nie obowiązuje.
964.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	2/2.3	23		Należy definicje uzupełnić o uzdolnienia.	Specjalne potrzeby edukacyjne związane są także z udolnieniami.	definicje	Uwaga uwzględniona
965.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	2/2.3	29	h	Nie należy zawęzać szczególnych uzdolnień do 4 kompetencji.	Zawężenie jest niezrozumiałe - niejasne jest skąd ono wynika. Należy rozszerzyć definicję przynajmniej o uzdolnienia w zakresie kompetencji kluczowych wskazanych w punkcie 6 (np. o kompetencje przedsiębiorczość - takie uzdolnienie było rozwijane w ramach projektu innowacyjnego Diament w POKL, którego kontynuację i wykorzystanie jego produktów planujemy w ramach programu - koordynacja w fromie projektu pozakonkursowego w tym zakresie została zawarta w wynegocjowanym programie). Pozostawienie definicji tak wąskiej uniemożliwi nam zrealizowanie zapisów programu.	definicje	Uwaga częściowo uwzględniona Zaproponowane definicje mają charakter definicji legalnych, czyli takich, które ustalają znaczenie określonych pojęć wyłącznie na użytek tego dokumentu. Z uwagi na ograniczony zakres wsparcia EFS w obszarze edukacji wyłącznie do obszarów zdefiniowanych w UP, nie jest wskazane rozszerzanie przedmiotowego katalogu, gdyż da to pozorne przeświadczenie, że wsparcie uczniów o uzdolnieniach innych niż obecnie zdefiniowane w Słowniku Pojęć jest możliwe. Niemniej jednak rozszerzono katalog przedmiotów o przedsiębiorczość.
966.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	2/2.3			Brak definicji kompetencji. WLWK operuje takim zapisem.	Sugerowane ujednoczenie zapisów Wytucznych z zapisami WLWK lub odstąpienie całkowite od dublowania zapisów.	definicje	Uwaga uwzględniona
967.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	1	a	Nie należy zawęzać zwiększenia dostępu do wychowania przedszkolnego do obszarów o niskim upowszechnieniu. Należy tak rozszerzyć wskazany katalog aby był on otwarty i umożliwiał inne interwencje niż 4 wskazane.	Zwiększenie dostępu do wychowania przedszkolnego może polegać nie tylko na zwiększeniu ilości miejsc ale np. na wydłużeniu pracy ośrodka tak aby był on bardziej dostępny dla rodziców pracujących. Przy obecnym zapisie wydaje się niemożliwe wsparcie na innych obszarach niż tam gdzie jest nieskie upowszechnienie. Biorąc pod uwagę zapisy programu w województwie małopolskim tj. metodologię szacowania wskaźników w tym obszarze a także zaplanowaną w tym obszarze interwencje w ramach ZIT, realizacja zapisów programu staje się zagrożona	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Wskazane w pkt 1 cele odnoszą się do wyzwań zdefiniowanych w Umowie Partnerstwa. Ponadto punkt 3.1 2) definiuje, iż koncentracja RPO powinna się skupić na obszarach rzeczywistych potrzeb w zakresie braku w liczbie miejsc wychowania przedszkolnego. Podejście to nie wyklucza dużych aglomeracji miejskich.
968.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	2		Nie należy ograniczać wsparcia w zakresie wychowania przedszkolnego do obszarów deficytowych.	wsparcie w zakresie finansowania zajęć dodatkowych powinno być możliwe niezależnie od deficytów w ilości miejsc przedszkolnych. Realizacja zajęć dodatkowych jest wynikiem innych potrzeb niż w przypadku tworzenia miejsc przedszkolnych. Dodatkowo na mechanizm ZIT oraz subregiony w planowanej interwencji należy uwzględnić analizy na poziomie	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Realizacja dodatkowych zajęć nie związana z tworzeniem nowych miejsc będzie możliwa zgodnie z zapisami Podrozdziału 3.2.
969.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	3		Konieczność przededefiniowania grupy docelowej.	Co do zasady wsparcie powinno być kierowane do osób, a nie jednostek edukacyjnych. Niezależnie od tego katalog osób powinien być rozszerzony o rodziców i opiekunów - często zaangażowanie rodziców/opiekunów w działania na rzecz dzieci jest podstawowym gwarantem sukcesu projektu i sukcesu	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP priorytetem w zakresie wychowania przedszkolnego jest zmniejszenie dysproporcji w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej.
970.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	3	b	Należy zrezygnować z zapisu.	Program Operacyjny w województwie małopolskim przewiduje tworzenie nowych placówek przedszkolnych. Niedopuszczalna jest sytuacja w której zapisy Wytucznych stoją w sprzeczności z zapisami RPO. Dodatkowo zapis ten jest sprzeczny z tym w	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane.
971.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	3	b i c	Pkt 3 powinien zostać usunięty z Wytucznych, ewentualnie istotnie przereformowany (patrz j.w.)	Inne formy wychowania przedszkolnego także mogą mieć charakter integracyjny lub specjalny (nie tylko przedszkola).	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną przeformułowane.

972.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	4		Przewidziany katalog form wsparcia powinien być katalogiem otwartym.	Katalogi form wsparcia powinny umożliwiać realizację działań o największym wpływie na realizację celów projektu/programu wynikających z diagnozy potrzeb. Jedną z form konieczną do przewidzenia, a nie ujętą w dotychczasowym brzmieniu Wytycznych jest włączenie rodziców w zakres wsparcia w projektach.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP priorytetem w zakresie wychowania przedszkolnego jest zmniejszenie dysproporcji w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej.
973.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	6	b	Zapis niespójny - sugestia odstąpienia od obligatoryjności wpływu projektów na zwiększenie liczby miejsc przedszkolnych - w przeciwnym przypadku konieczność usunięcia zapisów mówiących "lub przyczynia się do rozwoju lokalnej sieci przedszkolnej"	Jeżeli, jak wskazano w pkt 1 tego rozdziału, celem wsparcia jest wzrost jakości usług świadczonych w ośrodkach wychowania przedszkolnego to konsekwentnie powinno się umożliwić realizację działań prowadzących do tego celu bez łączenia go z obligatoryjnym zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych. Biorąc pod uwagę wdoświadczania z POKL oraz bezpośredni związek rozwoju oferty przedszkolnej z sytuacją rodziców/opiekunów na rynku pracy, niezmiernie ważnym działaniem powinno być np.: wydłużanie czasu funkcjonowania przedszkoli do 8 i więcej godzin dziennie - takie zabiegi nie przyniosą jednak efektu w postaci zwiększenia liczby miejsc! Rozwój lokalnej sieci przedszkolnej również nie musi wiązać się	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo.
974.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	6	c	Należy doprecyzować co autorzy Wytycznych mieli na myśli pisząc, że liczba utworzonych w ramach projektów miejsc wychowania przedszkolnego "odpowiada" faktycznemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu. Obecny zapis budzi wątpliwości interpretacyjne. Należy wyjaśnić skąd zapis dotyczący perspektywy 3letniej prognoz.	Zapis mówiący, że liczba miejsc wychowania przedszkolnego "odpowiada" zapotrzebowaniu sugeruje, że wszystkie brakujące miejsca powinny być utworzone w ramach projektu co może być sprzeczne z możliwościami beneficjenta. Sugeruje się zmianę zapisów na "liczba (...) nowych miejsc (...) jest proporcjonalna i nie wyższa niż zdiagnozowane zapotrzebowanie (...)" Zapis wydaje się zbyt restrykcyjny.	przedszkola	Trzyletni okres prognozy w opinii MIIR umożliwia zidentyfikowanie pewnej tendencji w zapotrzebowaniu na nowe miejsca, szczególnie w kontekście zmian wdrażanych przez MEN.
975.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	6	d)/iv)	iv) Sugestia zamiany określenia "nowej bazie lokalowej" na "innej bazie lokalowej"	Określenie "nowej" może dla beneficjentów być mylące i może być czytane literalnie co prawdopodobnie nie było intencją autora. W taki katalog (innej bazie lokalowej) bez wątpienia wpiszą się budynki prywatne, czy kościelne, które także były adoptowane do potrzeb związanych z prowadzeniem edukacji	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zapis dot. nowych inwestycji infrastrukturalnych.
976.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	6	e	Należy usunąć zapisy Wytycznych w tym zakresie. Niezasadne jest tworzenie zamkniętych katalogów wydatków. Należy przeformułować zapis. Wydatki powinny wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb.	Wprowadzanie zapisów dotyczących kwalifikowalności wydatków w wytycznych innych niż właściwe dla kwalifikowalności będzie mylące dla beneficjentów. Ponadto zapisy szczególnie w ppkt. ii) są tak enigmatyczne, że	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog ma charakter otwarty.

977.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	6	f	Zapis niemożliwy do zaakceptowania z punktu widzenia celów interwencji w zakresie wsparcia edukacji przedszkolnej.	Biorąc pod uwagę, że jednym z celów jest zadbanie o jakość edukacji przedszkolnej niezasadne jest ograniczanie zapisów pkt 6e jako możliwych do poniesienia wyłącznie w przypadku zwiększania liczby miejsc. Katalog możliwych kategorii wydatków nie powinien być tak kategorycznie ograniczony wyłącznie do wsparcia w postaci tworzenia nowych miejsc przedszkolnych. Tego typu wydatki mogą być racjonalnie i niezbędne także w przypadku pozostałych form wsparcia. Przykładowo: dla rozszerzenia oferty placówki przedszkolnej (np. wprowadzenie jakiejś metody pracy z dziećmi, jakiegoś rodzaju zajęć dodatkowych) najczęściej konieczne jest zakupienie jakiegoś sprzętu lub pomocy dydaktycznej, czy nawet adaptacja pomieszczenia (np. na potrzeby prowadzenia zajęć z gimnastyki korekcyjnej, itp.). Ma to szczególne znaczenie w kontekście ukierunkowania na wyrównywanie szans, niwelowanie dysfunkcji, zwiększanie dostępu dla dzieci z niepełnosprawnościami, itp. Zatrudnienie dodatkowego nauczyciela i drobne dostosowanie techniczne na terenie placówki może też np. umożliwić przyjęcie dziecka niepełnosprawnego w placówce, gdzie do tej pory nie było to możliwe mimo istniejącej potrzeby, nawet jeśli liczba miejsc w placówce nie wzrosnie. Takie projekty również mogą być potrzebne i wartościowe. Podobne przykłady można mnożyć a z doświadczeń z wdrażania projektów "przedszkolnych" w POKL nie wynika że stosowanie otwartego katalogu kosztów było	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Priorytetem na lata 2014-2020 pozostaje zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa upowszechnieni wychowania przedszkolnego.
978.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	6	e vi	Należy zrezygnować z zapisu.	Zgodnie z zapisami Wytucznych dot. Równości szans mechanizm racjonalnych usprawnień powinien być dopuszczony w przypadku każdego projektu. Pozostawienie takiego zapisu sugerowałoby że mechanizm ten może być wykorzystany tylko w przypadku tworzenia nowego miejsca przedszkolnego co wypatrza sens tego mechanizmu. także w przypadku zajęć dodatkowych czy każdego innego wsparcia mechanizm ten i wydatki z nim związane będą kwalifikowalne. Ponadto taki zapis nie uwzględnia warunków kiedy mechanizm ten może być zastosowany określonych w Wytucznych dot. równości. w celu zachowania przejrzystości Wytuczne dot edukacji powinny uwzględniać ogólne zapisy odnoszący się do	przedszkola	Uwaga uwzględniona.
979.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1 (uwagę należy uwzględnić we wszystkich innych miejscach w których mowa	7		Należy zrezygnować z określania limitów w zakresie zakupu sprzętu na poziomie Wytucznych.	Zgodnie z zapisami Wytucznych dot. Kwalifikowalności to IZ wskazuje ten limit na poziomie Programu lub SzOP. Dodatkowo zapis ten jest sprzeczny z zapisem wynegocjowanym w Regionalnym programie województwa małopolskiego gdzie limit odnosi się do alokacji na PI a nie cel szczegółowy.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
980.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	9	d	Należy doprecyzować, że ppkt d nie ma zastosowania do projektów finansowanych wyłącznie z EFS z wykorzystanie C-F	Realizacja projektów zintegrowanych jest rozwiązaniem racjonalnym w przypadku równoległego zaangażowania w podnoszenie poziomu edukacji przedszkolnej PI 10(i) i 10(a). W sytuacji gdy zgodnie z zapisami RPO stosowany jest wyłącznie PI 10(i) wraz z C-F obligatoryjność realizacji projektó	przedszkola	Uwaga uwzględniona

981.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	11	a	<p>Obligatoryjne łączenie rozszerzenia oferty przedszkolnej ze zwiększaniem liczby miejsc w przedszkolu jest działaniem nieuzasadnionym, ingerującym w zadania IZ, sprzeczne z podejściem prezentowanym w RPO i mogące mieć negatywny wpływ na możliwość realizacji wskaźników.</p> <p>Biorąc pod uwagę, że jednym z celów jest zadbanie o jakość edukacji przedszkolnej niezasadne jest ograniczanie wsparcia wyłącznie do takiego, które prowadzi do poniesienia zwiększenia liczby miejsc - równie ważne jest wydłużenie pracy, rozszerzenie oferty edukacyjnej co docelowo przełoży się na zwiększenie zainteresowania wśród rodziców do kierowania dzieci do przedszkoli (większy popyt), co skolei spowoduje odpowiedź od organów prowadzących zwiększeniem liczby miejsc (większa podaż).</p> <p>Zapis jest również niezgodny z ustaleniami na etapie przygotowywania programu. W tarkcie szacowania wskaźników dopuszczaliśy możliwość realizacji zajęć dodatkowych niezależnie od tworzenia miejsc przedszkolnych. Znając te ograniczenia wskaźnik zostałby oszacowany na innym poziomie, a dodatkowo należałoby rozważyć wysokość alokacji przeznaczonej na wychowanie przedszkolne. ograniczenie powyższe nie było sygnalizowane na żadnym etapie konsultacji czy negocjacji programu.</p> <p>W Umowie partnerstwa czytamy: "Zgodnie z wnioskami zawartymi w raporcie ewaluacyjnym niezbędne jest zarówno upowszechnianie jak i poprawa jakości tego poziomu edukacji. Wśród narzędzi wspierających jakość wczesnej edukacji istotne jest upowszechnienie narzędzi pozwalających na odpowiednie przygotowanie dzieci do edukacji szkolnej, w tym wczesną diagnozę i wdrażanie działań korekcyjnych aby ograniczać bariery rozwojowe. Wsparcie powinno dotyczyć także podnoszenia jakości i oferty zajęć, w tym dodatkowych (np. zajęcia z logopedą, zajęcia ze specjalistami, zajęcia korekcyjne). Szczególnie ważne jest objęcie wsparciem dzieci niepełnosprawnych i współfinansowanie dla placówek specjalnych. Jednocześnie raport wskazuje na potrzebę uwzględnienia (przy planowaniu zakresu i skali interwencji w tym obszarze) postępujących zmian demograficznych, <u>związanych ze zmniejszającym się poziomem dzietności i relokacjami</u></p>	przedszkola	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Celem na lata 2014-2020 jest kontynuowanie upowszechniania edukacji przedszkolnej szczególnie na obszarach tzw. białych plam, tym samym zajęcia dodatkowe wskazane w rozdziale 3.1 mogą mieć wyłącznie charakter uzupełniający, dodatkowy względem tworzenia nowych miejsc. Zajęcia projakościowe niezwiązane ze zwiększaniem liczby miejsc przewidziano w rozdziale 3.2.</p>
982.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	11	b	<p>Brak uzasadnienia dla proponowanego podejścia - zapis do usunięcia</p> <p>Zapisy ustawy o systemie oświaty odnoszą się do realizacji podstawy programowej, a zajęcia dodatkowe jak sama nazwa wskazuje wykraczają poza ofertę podstawową. Niezależnie od powyższego organizowanie zajęć dodatkowych dla dzieci po 5 godzinie ich pobytu w przedszkolu spowoduje, że po pierwsze ich poziom percepcji będzie znacznie niższy tym samym efektywność zajęć również niska, po drugie weźmie w nich udział niewielka część dzieci - gros dzieci jest po wprowadzeniu ustawowej zmiany funkcjonowania (odpłatności) przedszkoli odbierana z placówek wraz z upływem 5-tej godziny.</p> <p>Decyzja co do zorganizowania pracy ośrodka powinna należeć do dyrektora, który uwzględni różne potrzeby i uwarunkowania związane z organizacją pracy swojej placówki. Zapis taki jest dyskryminujący w stosunku do dzieci które uczestniczą tylko w bezpłatnych godzinach oraz w ośrodki które ze swej definicji pracują krócej. Takie założenie nie sprzyja też racjonalności wydatków - z definicji zajęcia opłacane są dla wszystkich dzieci, a de facto będzie mogła z nich skorzystać tylko część oddziału.</p>	przedszkola	<p>Uwaga nieuwzględniona</p>

983.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	11	c	Należy zrezygnować z katalogu zamkniętego	<p>Wprowadzanie zapisów budzących wątpliwości co do zamysłu autora w procesie wdrażania będą rodziły wyłącznie frustrację instytucji wdrażających i beneficjentów - biorąc pod uwagę możliwość dowolnej interpretacji z jednej, i konieczność dostosowywania zajęć do potrzeb i zakładanych rezultatów z drugiej strony.</p> <p>Należy unikać w Wytocznych katalogów zamkniętych które usztywnią proces wdrażania i uniemożliwią elastyczne reagowanie na zdiagnozowane potrzeby. Obecny zapis wyklucza możliwość realizacji zajęć manualnych czy interdyscyplinarnych, które w przypadku szczególnie dzieci najmłodszych jest wstępem do rozwijania innych kompetencji np. matematycznych czy związanych w ogóle z myśleniem abstrakcyjnym.</p>	przedszkola	<p>Uwaga nieuwzględniona Katalog zajęć dotyczy wyłącznie wyrównywania zdiagnozowanych deficytów. W opinii MIIR zaproponowany zakres jest bardzo szeroki. Z kolei zajęcia projakościowe zostały przewidziane w rozdziale 3.2</p>
984.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	11	e	Brak uzasadnienia dla proponowanego podejścia - zapis do usunięcia	<p>Przy braku uzasadnienia i wątpliwościach interpretacyjnych proponuje się albo usunięcie zapisu, albo dookreślenie że chodzi o zajęcia które przed upływem 12-tu miesięcy były finansowane z EFS oraz całkowite wyłączenie stosowania zapisu w stosunku do placówek funkcjonujących krócej niż 12-cie miesięcy.</p> <p>Należy umożliwić organizację innych niż do tej pory zajęć (były organizowane jedne a w projekcie finansujemy drugie). Poza tym nie należy wykluczać ze wsparcia oddziałów przedszkolnych w danym ośrodku tylko dlatego, że inny oddział wcześniej realizował zajęcia.</p>	przedszkola	<p>Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną preredagowane.</p>

985.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	12	Brak uzasadnienia dla proponowanego podejścia - zapis do usunięcia Decyzja co do okresu finansownia powinna należeć do IZ	IZ nie znajduje uzasadnienia do wprowadzenia ograniczenia finansowania do okresu wyłącznie 12-tu m-cy. Wykorzystywanie środków EFS powinno prowadzić do wprowadzania jak najbardziej racjonalnych i trwałych rozwiązań - obecne zapisy Wytycznych doprowadzają do sytuacji, że finansowanie w ramach projektu działań przez 12 m-cy i obligatoryjność zachowania trwałości przez kolejne 24 m-ce daje łącznie funkcjonowanie placówki przez 36 m-cy tj.: de facto objęcie wsparciem jednego rocznika dzieci. Sugeruje się pozostawienie do decyzji IZ określenia czasu trwania projektów lub przynajmniej umożliwienie realizacji projektów 24 miesięcznych co pozwoli (wraz z okresem trwałości) na funkcjonowanie przedszkola przez min 48 miesięcy, a to po pierwsze doprowadzi do ustabilizowania oferty przedszkolnej na danym terenie (przyzwyczajenie rodziców, środkowiska), po drugie wymusi wprowadzenie do przedszkola przynajmniej jeszcze jednego rocznika dzieci, a to w sposób dość oczywisty (presja rodziców) powinno wydłużyć jego funkcjonowanie na kolejne lata. W obecnym kształcie zapisy budzą również wątpliwości interpretacyjne: - czy w pierwszym roku wsparcia można finansować tylko i wyłącznie działalność bieżącą, a w kolejnym dopiero zajęcia dodatkowe, - czy zajęcia dodatkowe mogą być finansowane już w pierwszym roku – ale tylko przez rok, - czy zajęcia dodatkowe mogą być finansowane zarówno w pierwszym, jak i w kolejnym roku (i wtedy wsparcie w ramach zajęć dodatkowych będzie możliwe do realizacji przez 24	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Intencją zaproponowanego ograniczenia wsparcia do 12 miesięcy była potrzeba zapewnienia demarkacji działań finansowanych ze środków EFS i źródeł krajowych. Zgodnie z propozycją MIR środki EFS mają stanowić wyłącznie bodziec ("pieniądze na rozruch") do uruchamiania nowych miejsc wychowania przedszkolnego celem upowszechniania dostępu do wychowania przedszkolnego, a nie zastępować dotację celową, która co do zasady ma za zadanie dofinansowanie zadań w obszarze wychowania przedszkolnego.
986.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1	13	Konieczność wprowadzenia zmian w zasadach funkcjonowania sprawozdawczości w systemie oświaty.	Wytyczne nie mogą wprowadzać przepisów sprzecznych z innymi dokumentami krajowymi - sposób sprawozdawczości w systemie oświaty jest jasno określony i proponowane obostrzenie powinno być w nim uwzględnione.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Nie należy mylić proponowanego zobowiązania z przepisami ustawy o Systemie Informacji Oświatowej – zgodnie z tą ustawą do SIO wykazuje się informacje o wszystkich dzieciach. Nie przekłada się to jednak na sposób wyliczania dotacji gminnej dla przedszkola publicznego prowadzonego przez organ inny niż jst, lub przedszkola niepublicznego.
987.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.1 (uwaga dotyczy wszystkich innych miejsc w Wytycznych w których znajdują się podobne zapisy dot. Diagnozy)	15	Należy rozważyć modyfikację zapisu.	Diagnoza i badanie potrzeb w projekcie jest obowiązkiem każdego wnioskodawcy, a planowane działania powinny z nich wynikać. Jednocześnie jednak wzór wniosku o dofinansowanie może zawierać miejsce jedynie na skrótove informawę dotyczące diagnozy. W tym wypadku nasuwa się wątpliwość czy wnioskodawca będzie wstanie przedstawić wymagane w Wytycznych informacje. Dodatkowo zapis taki wyklucza możliwość zdefiniowania i określenia pewnych potrzeb wynikających z diagnozy przeprowadzonej na poziomie regionalnym na poziomie dokumentów programowych przez IZ i ogłaszania konkursów w których IZ w pewnym sensie będzie zamawiać pewne typy operacji. Ponadto biorąc pod uwagę otwarty katalog beneficjentów można przyjąć założenie że projekt będzie realizował podmiot zewnętrzny wobec ośrodka przedszkolnego a rekrutacja do projektu będzie miała charakter otwarty.	przedszkola	Wyjaśnienie Proponowany zapis ma zapewnić realizację wsparcia jak najbardziej dostosowanego do potrzeb. W ramach wniosku o dofinansowanie należy wskazać kluczowe wnioski, w szczególności definiujące charakter oczekiwanego wsparcia.

991.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	4		Należy zrezygnować ze sformułowania "IZ RPO gwarantuje".	Dopuszczona powinna być sytuacja w której IZ zdecyduje, iż wsparcie nie będzie kierowane do wszystkich grup - np. nauczycieli.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
992.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	7		Należy zmienić obligatoryjny charakter zapisu na formę zaleceń i rekomendacji.	Takie szytywne ujęcie w odniesieniu do programów wspierania nie pozwoli na inne ich realizowanie i będzie wzbudzało wątpliwości w trakcie oceny dotyczące tego czy w pełni czy nie realizowany jest program.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zastosowane zapisy mają na celu wyjaśnienie warunków realizacji programów wspomagania w szkołach. Są one zgodne z opracowanym w ramach PO KL modelem realizacji tego typu działań.
993.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	8	i	Uzależnianie możliwości przydzielenia stypendium od sytuacji materialnej jest działaniem niezasadnym i stygmatyzującym.	Łączenie pomocy stypendialnej za szczególne osiągnięcia naukowe z sytuacją materialną ucznia jest działaniem niezasadnym i oprotestowywanym od czasów działania 2.2 ZPORR. Stypendium zamiast motywatorem do dalszej nauki staje się elementem stygmatyzującym (szczególnie w małych społecznościach) i wyróżnikiem negatywnym. Należy pozwolić na tworzenie odrębnych mechanizmów wsparcia dzieci najbardziej uzdolnionych i predysponowanych do osiągania co raz lepszych wyników od wsparcia dzieci w słabszej sytuacji finansowej. Niezależnie od tego takie podejście rodzi bardzo wiele problemów wdrożeniowych dotyczących weryfikacji sytuacji materialnej ucznia - na jakiej podstawie ta weryfikacja ma następować? Jak sprawdzić prawdziwość danych? Jak reagować na donosy sąsiadów np.: o nowym aucie pod oknem	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Wytyczne zostały zmienione w tym zakresie.
994.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	8	k	Propozycja usunięcia - jest to raczej forma organizowania działań określonych w kilku wcześniejszych punktach niż odrębny typ wsparcia.	Jak w treści uwagi.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona
995.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	9		Brak uzasadnienia dla proponowanego podejścia - zapis do usunięcia lub przeformułowania	Proponowany zapis uniemożliwia lub istotnie ogranicza możliwość/zasadność realizacji zakresu wsparcia określonego w pkt 8 a,c,d,e,f,g - czyli elementów, które absolutnie mogą i powinny być wykorzystywane do realizacji podstawy programowej w podstawowej siatce godzin pracy szkoły - najbardziej jaskrawym przykładem jest 8e "otworzenie klas o autorskim profilu nauczania" - dzieci mają przyjść do takiej klasy po raz drugi po lekcjach? Działania z zakresu EFS powinny nie tylko być elementem dodatkowym ale i zmieniającym sposób/jakość funkcjonowania w wymiarze podstawowym. Dodatkowo należy umożliwić organizowanie lekcji szkolnych przy udziale innych podmiotów które mogą	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmodyfikowany.
996.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	11		Podejście niezasadne/ niezrozumiałe - konieczność usunięcia/przeformułowania.	Zapis sugeruje, że może chodzić o badania ewaluacyjne przy czym: - nie każdy pomiar efektów uczenia się będzie musiał podlegać ewaluacji - istnieją inne metody pomiaru, - nie każdy projekt będzie wymagał definiowania kryteriów ewaluacji na poziomie krajowym - będzie to zależne od specyfiki projektu, Tym samym wydaje się, że zapis obligujący do stosowania	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
997.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	12		Sugestia przeformułowania wstępu. Należy zrezygnować z doszczegółowienia zakresu projektu edukacyjnego.	Zapis mówiący "o realizacji projektów (..) w szkołach i placówkach (...)" może być odczytywany w sposób literalny co jest podejściem zawężającym i niezasadnym. Projekt edukacyjny powinien być przede wszystkim zgodny ze stosownym rozporządzeniem. Zapisy w tym punkcie tego nie uwzględniają, są niepełne, fragmentaryczne np. nie uwzględniają tego, że projekt może być realizowany w czasie zajęć pozaszkolnych. W związku z tym należy zrezygnować z zapisów	kompetencje kluczowe	Uwaga częściowo uwzględniona Nie usunięto zapisów, natomiast je zmodyfikowano.

998.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	12	a	Brak uzasadnienia dla proponowanego podejścia - propozycja usunięcia lub przeformułowania. Zapisy niejednoznaczne.	IZ nie znajduje uzasadnienia do wprowadzania limitów projektów edukacyjnych w zależności od wielkości szkoły. Ilość projektów edukacyjnych powinna wynikać z potrzeb i być pochodną pomysłu na ich realizację - czasem jeden duży kompleksowy projekt przyniesie więcej korzyści niż kilka małych i przeciętnych. Ponadto zapis jest niejasny - czy określenie, że IZ gwarantuje, że liczba projektów edukacyjnych wynosi "co najmniej" 2/4/6 w zależności od wielkości szkoły należy interpretować, że IZ dopuszcza do realizacji wyłącznie wnioski o dofinansowanie zakładające dokładnie taką liczbę projektów edukacyjnych?, czy też, że daje taką potencjalną możliwość, że szkoła określonej wielkości może zrealizować daną liczbę projektów	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
999.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	12	b	Zapis bezcelowy.	Jeżeli w ramach projektu edukacyjnego można realizować treści nauczania określone w podstawie programowej lub wykraczać poza nie to znaczy, że de facto może dotyczyć wszystkiego - w takim przypadku zapis jest bezcelowy.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1000.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	12	e	Należy uwzględnić uwagę dotyczącą definicji pojęcia projekt edukacyjny (uwaga nr 10)		kompetencje kluczowe	Uwaga częściowo uwzględniona Nie usunięto zapisów, natomiast je zmodyfikowano.
1001.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	13	a	Zapis dot. Realizacji projektu pozakonkursowego przez wyodrębnioną komórkę organizacyjną IZRPO jest niejasny. Zapisy dotyczące projektu stypendialnego są zbyt szczegółowe wchodzące w kompetencje IZ RPO.	W ramach planowanego w województwie małopolskim projektu stypendialnego beneficjentem ma być zgodnie z zapisami RPO "Samorząd Województwa" co nie jest jednoznaczne z określeniem IZ RPO.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zastosowane rozwiązanie jest efektem negocjacji zapisów RPO z KE. Służby Komisji wyraziły zgodę na realizację tego typu działań w formule pozakonkursowej, pod warunkiem, że beneficjentem pozakonkursowym będzie wyodrębniona komórka IZ RPO. Usunięcie zapisu bądź jego modyfikacja zgodnie z propozycją będzie naruszeniem ustaleń z negocjacji.
1002.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	13	b	Brak uzasadnienia dla proponowanego podejścia - zapis do usunięcia lub przeformułowania.	Wprowadzone ograniczenie wydaje się nieuzasadnione z punktu widzenia racjonalizacji kosztów i ujednolicenia wsparcia dla określonej grupy dzieci/młodzieży w regionie. Jeden projekt o zasięgu regionalnym może być tańszy w obsłudze, dający jednolite szanse wszystkim zainteresowanym, bardziej wpływowy w kontekście motywacji uczniów nim nieobjętych do naśladowania rówieśników stypendystów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zapis został wprowadzony z uwagi na konieczność zapewnienia realizacji projektów stypendialnych przez podmioty będące najbliższymi ucznia i znające ich możliwości i potrzeby, a także mające możliwość śledzenia postępu.
1003.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	13	d	Brak uzasadnienia dla określania w Wytucznych widełek jako takich oraz dla wskazywania określonych kwot w tych widełkach.	Kwoty stypendiów powinny być określone w regulaminie przyznawania stypendiów przy uwzględnieniu realiów danego RPO i danego regionu.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
1004.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	13	f	Uwaga jak do 3/3.2 8 i		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Wytuczne zostały zmienione w tym zakresie.

1005.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	13	g) i h)	Zapisy niejednoznaczne wymagające wyjaśnienia - do usunięcia lub istotnego przeredagowania.	Wprowadzenie obowiązku przygotowywania określonego dokumentu rodzi pytania o jego praktyczne zastosowanie. Czy Indywidualny plan rozwoju edukacyjnego ucznia ma być weryfikowany, a jeśli tak to przez kogo?, co to znaczy profil ucznia?, czy planowane wydatki będą w jakikolwiek sposób kontrolowane? a cele mierzone i sprawdzane czy zostały osiągnięte? co jeśli uczeń poniesie inne wydatki lub nie osiągnie celu? Jeżeli ten dokument ma być jedynie rodzajem "kierunkowskazu" dla ucznia to po co go dołączać do wniosku o stypendium? to jedynie zwiększy biurokrację... Na czym ma polegać wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium i co jeśli będzie ono pozorne lub nieskuteczne? Z doświadczeń POKL wiemy, że często wynagrodzenie dla opiekunów stypendystów było wynagrodzeniem za podpis pod wymaganym drukiem czy sprawozdaniem, a rzadko który nauczyciel był realną podporą dla swojego podopiecznego. Często też opiekun był wskazywany przez Dyrektora szkoły (dodatkowe źródło	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1006.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.2	13	i	Uwaga redakcyjna - powinno być "stypendysty", a nie "stażysty"		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1007.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3	3		Brak uzasadnienia do proponowanego podejścia - uwaga analogiczna jak do 3/3.2 3.	Wprowadzanie metody eksperymentu do szkół osiągających najniższe wyniki edukacyjne może okazać się eksperymentem skazanym na niepowodzenie. Należy dopuścić możliwość realizacji projektów w szkołach, które są w stanie zrealizować je z sukcesem i stać się wzorem do naśladowania dla innych - nie jest to równoznaczne do kierowania wsparcia wyłącznie do szkół mających najlepsze wyniki, a po prostu do tych, które mają do tego potencjał kadrowy, organizacyjny, lokalowy itp.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytucznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1008.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3	6		Zapis wymagający powtórnej refleksji i przeredagowania.	Zakres projektu powinien wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb - czasem wystarczy dać dofinansowanie wyłącznie na sprzęt (a) lub przeszkolenie nauczycieli (b) w połączeniu ze zobligowaniem beneficjenta do wykorzystania uzyskanego w ten sposób sprzętu lub wiedzy na rzecz podnoszenia kompetencji uczniów w czasie "normalnych" zajęć szkolnych bez konieczności ponoszenia żadnych dodatkowych kosztów w tym zakresie (c).	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1009.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3	7	a	Katalog wydatków powinien zostać otwarty.	Doświadczenie we wdrażaniu POKL pokazuje że takie zamknięcie katalogów wydatków utrudnia elastycznego reagowanie na potrzeby zdiagnozowane w projektach, których nie można było przewidzieć na etapie programowania wsparcia.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytucznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu

1010.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3 3/3.4	7 8	b a	Zapis niezgodny z wcześniejszymi ustaleniami MIR - IZ RPO	Z dotychczasowych ustaleń wynikało, że katalog wyposażenia pracowni szkolnych/TIK opracowany przez MEN należy traktować jako "rekomendowany", a nie jak to wynika z Wytycznych "obligatoryjny". Ponadto wątpliwość budzi czy dokument zewnętrzny w stosunku do Wytycznych, rządzący się własnymi prawami, podlegający modyfikacjom może zostać uznany za obligatoryjny.	eksperyment	Jw.
1011.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3	10		Uwaga redakcyjna - odniesienie powinno być do 3.2 pkt 8 a nie 9		eksperyment	Uwaga uwzględniona
1012.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3	11 w powiązaniu z pkt 10		Zapis nieracjonalny i niemożliwy do zrealizowania	Proponowany zapis w praktyce będzie oznaczał, że wyposażenie będzie w szkołach wykorzystywane przez garstkę uczniów uczestniczących w zajęciach pozalekcyjnych, kółkach zainteresowań, itp., a w trakcie podstawowych zajęć lekcyjnych pracownie będą zamykane przed uczniami. Takie podejście rodzi podstawowe pytanie o racjonalność wydatków i będzie powodem do, analogicznych jak w latach ubiegłych, materiałów prasowych ośmieszających efekty projektów i instytucje wydające w ten sposób pieniądze publiczne. Niezależnie od powyższego, o ile jeszcze istnieje techniczna możliwość wprowadzenia takich ograniczeń co do sprzętu, to całkowitym absurdem jest nakładanie na IZ obowiązku zapewnienia, że wiedza nauczycieli nabyta w trakcie szkoleń finansowanych z EFS będzie przez nich wykorzystywana wyłącznie poza podstawowa siatka działań prowadzonych przez szkoły.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1013.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3	13		Uwaga analogiczna jak do 3.2 pkt 11		eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1014.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.3	14		Zapis nieracjonalny - wymagający powtórnej refleksji i przerezagowania.	Preferowanie pracowni międzyszkolnych jako takie należy uznać za w pełni uzasadnione. Powtórnej refleksji wymaga jednak związek z wcześniejszą wskazówką mówiącą o możliwości tworzenia pracowni w szkołach o najlepszych wynikach. Pracownia międzyszkolna wymaga większych umiejętności organizacyjnych, otwartości na współpracę, itp - lokowanie jej w szkole o najlepszych wynikach wydaje się pomysłem chybionym. Szczególnie pracownie międzyszkolne powinny być prowadzone w szkołach mających największy potencjał i lepsze od przeciętnych wyniki choćby po to żeby korzystający z nich uczniowie mogli dostrzec różnicę między swoją szkołą, a szkołą w której jest pracownia i potraktować to jako motywator do nauki.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i palcówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1015.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.4	8	d	Brak uzasadnienia - prośba o wyjaśnienie skąd te limity i dlaczego jest inny podział szkół w zależności od liczby dzieci		TIK	Uwaga nieaktualna Zastosowano limity analogiczne jak w Cyfrowej Szkole.
1016.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.4	11, 12, 13		Wytyczne dot EFS nie mogą wpływać na RPO w części finansowanej z EFRR i stanowić nakładania na IZ dodatkowych obowiązków wykraczających poza zapisy RPO.	Każda z osi priorytetowych RPO przygotowywana była przez IZ wraz z określeniem celów, form wsparcia, potencjalnych beneficjentów czy wskaźników planowanych do osiągnięcia - Wytyczne w części 3/3.4 ingerują w część RPO finansowaną z EFRR co może być niezgodne z zapisami osi priorytetowych finansowanych z EFRR i wpływać negatywnie na możliwość ich realizacji - podejście takie jest niemożliwe do zaakceptowania przez IZ. Ponadto katalog MEN przytoczony w pkt 13 może być niekompletny i nieadekwatny do jednostkowych przypadków związanych z określonymi problemami z dostępem do sieci, tym samym w sposób nieuzasadniony może uniemożliwiać	TIK	Wyjaśnienie Wytyczne zostały uzupełnione o zapisy wskazujące na nadrzędność wynegocjowanych zapisów RPO, w sytuacji rozbieżności pomiędzy ich zakresem a interwencją zaproponowaną w ramach Wytycznych.
1017.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.4	16	d	uwaga jak do 3/3.1 9 d		TIK	Uwaga uwzględniona

1018.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.4	23		Brak uzasadnienia dla proponowanego podejścia, szczególnie w kontekście zapisów pkt 22 - uwaga analogiczna jak do 3/3.3 pkt 11		TIK	Uwaga uwzględniona
1019.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.4	25		uwaga jak do 3/3.2 11		TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
1020.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	3/3.5	3		Katalog do określenia przez IZ.	Uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczestniczą we wszystkich etapach kształcenia i trudno znaleźć uzasadnienie dla ograniczania wsparcia na rzecz takich uczniów do szkół podstawowych i gimnazjalnych. Rolą IZ jest podjęcie decyzji co do grup docelowych z uwzględnieniem sytuacji regionalnej.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Zakres wsparcia udzielanego w ramach PI 10i i 10iv powinien być dostosowany indywidualnie do potrzeb i możliwości uczniów z niego korzystających. Stąd też w zapisach Wytucznych (w poszczególnych rozdziałach tematycznych) podkreślona została konieczność indywidualizacji wsparcia.
1021.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	4/4.1	8 i 9		Do zweryfikowania podejście odsyłające wprost do certyfikatów ECDL. Zapisy niejednoznaczne.	W okresie 2007-2013 było sporo problemów wdrożeniowych związanych z odniesieniami w dokumentach programowych do ECDL. ECDL to jeden z funkcjonujących certyfikatów i trudno znaleźć uzasadnienie dla takiego zawężenia. Brak informacji czy możliwa jest realizacja szkoleń z innych języków (poza 3 wskazanymi w załączniku 1) lub równoważnych do ECDL czy też dotyczących innego zakresu (np. e-citizen, CAD). Czy możliwe są tylko te szkolenia dla których opracowano stawki?	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został zmieniony.
1022.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	4/4.1			Zapisy Wytucznych w sposób nieuzasadniony zawężają możliwość wsparcia osób dorosłych w ramach PI 10iii do kursów i szkoleń pozbawiając ich możliwości wsparcia o charakterze doradczym i z zakresu potwierdzania kwalifikacji	Niezgodne z zapisami RPO.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stroną polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytucznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.

1023.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	4/4.1	9 oraz załącznik 1	<p>Tworzenie katalogów kosztów kwalifikowalnych jest zadaniem IZ pozwalającym jej na osiągnięcie celów PO. W tym konkretnym przypadku np.: w sposób nieuzasadniony ograniczono możliwość rozliczania kosztów egzaminów zewnętrznych.</p> <p>Z punktu widzenia celów szkoleń językowych i ECDL egzaminy zewnętrzne są niejednokrotnie niezbędnym elementem tego typu wsparcia.</p> <p>Brak możliwości ich uwzględnienia w ramach projektów stawia pod znakiem zapytania zasadność i jakość oferowanego wsparcia z punktu widzenia wymiernych i istotnych w kontekście potrzeb rynku pracy korzyści dla uczestników.</p>	<p>Katalog kosztów wchodzących w skład stawki jednostkowej w ramach kursów językowych i ECDL <u>nie obejmuje egzaminów zewnętrznych</u>, a jedynie cykliczne egzaminy wewnętrzne i testy. Brak również informacji, czy, a jeśli tak, to na jakiej zasadzie koszty egzaminów zewnętrznych mogłyby być rozliczane w projekcie (czy mogłyby stanowić dodatkowy koszt obok stawek jednostkowych). Wątpliwości w tym zakresie występują zważywszy na regulacje zawarte w rozporządzeniu ogólnym nr 1303/2013, zgodnie z którym poszczególne formy (rozliczania dotacji) można łączyć wyłącznie w przypadku, gdy każda z nich dotyczy innej kategorii kosztów, lub w przypadku, gdy są one stosowane do odrębnych projektów stanowiących część operacji lub do kolejnych etapów operacji (art. 67 ust. 3). Podobnie - zgodnie z <i>Wytuczynymi w zakresie kwalifikowalności wydatków</i> (Podrozdział 6.6 pkt. 4-5) <i>"Wydatki rozliczane za pomocą różnych uproszczonych metod można łączyć na poziomie projektu wyłącznie w przypadku, gdy każda z nich dotyczy innej kategorii kosztów. Wydatki rozliczane za pomocą różnych uproszczonych metod można łączyć na poziomie projektu z wydatkami, które zostały faktycznie poniesione wyłącznie w przypadku, gdy wydatki dotyczą innej kategorii kosztów.."</i>.</p>	osoby dorosłe	<p>Uwaga uwzględniona Zapisy Wytuczynych zostały doprecyzowane</p>
1024.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.1	2	<p>Wskazano, iż w ramach PI 10(iv) są realizowane wyłącznie przedsięwzięcia mające na celu wsparcie kształcenia i szkolenia zawodowego (...), a wsparcie kształcenia ogólnego prowadzonego w ww. szkołach i placówkach jest możliwe wyłącznie w ramach interwencji przewidzianej dla PI 10(i). W celu zapewnienia kompleksowego wsparcia IZ RPO może dopuścić możliwość realizacji projektów zintegrowanych. Zapisy te oznaczają, iż wsparcie szkół zawodowych będzie musiało zostać podzielone na 2 projekty realizowane w dwóch odrębnych PI. Takie rozwiązanie może przyczynić się do marginalizacji wsparcia uczniów szkół zawodowych w zakresie przedmiotów ogólnych.</p>	<p>Analiza Instytutu Badań Strukturalnych opublikowana w listopadzie 2014 r. dowiodła, iż w Polsce zaniedbuje się kształcenie ogólne w szkołach zawodowych, lecz problem ten dotyczy przede wszystkim zasadniczych szkół zawodowych. Jak wskazano w opracowaniu, absolwenci zasadniczych szkół zawodowych w Polsce charakteryzują się umiejętnościami ogólnymi na poziomie osób z wykształceniem gimnazjalnym lub niższym. Autorzy opracowania przyczyn słabszych wyników absolwentów zasadniczych szkół zawodowych dopatrują się w gorszej jakości kształcenia niż w technikach, w niższych umiejętnościach osób przyjmowanych do szkół zawodowych (tzw. negatywna selekcja), a także w różnicy podstaw programowych oraz liczby godzin zajęć ogólnych. Niestety braki w podstawowych umiejętnościach nie pozwalają absolwentom zasadniczych szkół zawodowych dokończyć się w dalszym życiu, są także barierą w podejmowaniu lepiej płatnych prac. Problemem w tym obszarze staje się niedopasowanie struktury i jakości kształcenia do potrzeb rynku pracy i struktury popytu na pracę. Wyniki potwierdzają, iż wsparcie uczniów szkół zawodowych w zakresie przedmiotów ogólnych jest zatem istotne, także w kontekście ich późniejszego funkcjonowania na rynku pracy. W tym kontekście należy rozważyć czy jednak pewne elementy wsparcia uczniów szkół zawodowych w zakresie przedmiotów ogólnych nie powinny być kwalifikowalne w ramach projektów opisywanych w rozdziale 5.</p>	zawodowe	<p>Uwaga nieuwzględniona Zapis zgodny jest przyjęta linią demarkacyjną, w myśl której interwencja w PI 10(i) i 10(iv) opiera się na podejściu tematycznym. Tym samym, z uwagi na fakt, iż interwencja w priorytecie inwestycyjnym 10(i) ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno szkół kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10(iv) wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie strictly zawodowym. Powyższe rozwiązanie ma na celu silniejszą koncentrację na potrzebach szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w których wielokrotnie obszar kształcenia ogólnego jest marginalizowany w konsekwencji konieczności zaspokojenia potrzeb związanych z aktualizacją i podniesieniem jakości prowadzonej w tych szkołach edukacji zawodowej. Przyjęcie rozwiązania umożliwiającego wsparcie edukacji ogólnej prowadzonej w szkołach zawodowych w ramach samodzielnej interwencji powinno przyczynić się do podwyższenia rangi tego typu edukacji, a tym samym powinno umożliwić zaspokojenia wszystkich zdiagnozowanych potrzeb bez konieczności ograniczenia ich skali, ze względu na obowiązek koncentracji na kształceniu strictly zawodowym.</p>
1025.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.1	4	<p>Katalog podmiotów zaliczanych do otoczenia społeczno-gospodarczego powinien być otwarty.</p>	<p>Zamknięcie katalogu jest niezasadne. Pominięty w nim został tak ważny podmiot jak organizacje pozarządowe.</p>	zawodowe	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Zapis został zmodyfikowany.</p>

1026.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.1	6		Niedopuszczalne jest aby Wytyczne zawierały tak szczegółowe regulacje dotyczące staży, budzące niejednokrotnie wątpliwości interpretacyjne.		zawodowe	Uwaga niejasna Poza sprzeciwem dotyczącym zaproponowanych zapisów Wytycznych z uwagiz zgłoszonej przez IZ RPO nie wynika, które dokładnie fragmenty budzą wątpliwości interpretacyjne. Zapsiy dotyczące staży były tworzone na podstawie dotychczasowych doświadczeń we wdrażaniu funduszy unijnych w Polsce. Uwaglżędniąją one również zalecenia KE dotyczące ram jakości staży. Jeżeli jakiś zapis został skonstruowany błędnie to zasadnym jest wprowadzenie poprawek w jego treści, niemniej konieczne jest wskazanie konkretnych problemów i propozycji ich rozwiązania.
1027.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.1	7	b	Ograniczenie nieuzasadnione.	Niejasne jest co to znaczy, że doskonalenie zawodowe ma się odbywać we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego. Ponadto nie wiadomo jak ten warunek ma być spełniony np. w przypadku studiów podyplomowych.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapis został zmieniony.
1028.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.1	12		uwaga analogiczna jak do 3/3.3 pkt 11		zawodowe	Uwaga uwzględniona
1029.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.1	16	d	Należy jasno uregulować kwestię składek ZUS odprowadzanych od stypendiów.	Wytyczne horyzontalne powinny w pierwszej kolejności regulować kwestie natury formalno prawnej "ogólnokrajowej". Lata 2007-2013 pokazały, że kwestie składek ZUS są problematyczne, wymagające doprecyzowania.	zawodowe	Wyjaśnienie Interwencja EFS powinna być realizowana zgodnie z obowiązującym prawodawstwem. MliIR nie jest instytucją właściwą dla regulowania tej materii i interpretowanai zapisów aktów prawnych, których nie jest autorem.
1030.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.1	19		Uwaga analogiczna jak w przypadku rekomendacji MEN (uwaga 79)		zawodowe	Uwaga niejasna
1031.	UM Województwa Małopolskiego, Dep ZPO	5/5.2			Cały podrozdział został napisany tak jakby tworzenie centrów było zadaniem odrębnym niż te o których mowa w podrozdziale 5.1	Wsparcie w zakresie tworzenia CKZiU tak naprawdę będzie polegało na wszystkich tych działaniach o których mowa wcześniej, a więc m.in. Na organizacji staży, kursów pozszkolnych, doposażaniu itp. Podrozdział 5.2 powinien być traktowany jedynie uzupełniająco do kwestii nieuregulowanych w ramach 5.1.	CKZiU	Wyjaśnienie Celem wyodrębnienia przedmiotowego zagadnienia w Wytycznych jest wysoka ranga potwierdzona zapisami Umowy Partnerstwa oraz krajowych dokumentów strategicznych. Ponadto, kwestia tworzenia Centrów Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego była podkreślana w negocjacjach jako jeden z warunków brzegowych. Do decyzji IZ RPO pozostaje w jaki sposób tego typu działania uwzględni w zapisach SzOOP, czy będą stanowiły element wsparcia szkół, czy też zostaną wskazane jako samodzielne działanie w projekcie. Niemniej jednak na poziomie Wytycznych wskazane jest ich pozostawienie w ramach oddzielnego podrozdziału.

1032.	MPiPS	2.3 - pkt 26 - dotyczące zdefiniowania szkoły dla dorosłych i grupy beneficjentów	pkt 26	Dotychczasowe brzmienie: „26) szkoła dla dorosłych - szkoła, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b i d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w której stosuje się odrębną organizację kształcenia i do której są przyjmowane osoby mające 18 lat, a także kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowane do szkoły;” Biorąc pod uwagę obecny stan prawny i fakt, iż ustawodawca w wyjątkowych wypadkach dopuszcza przyjmowanie do szkół dla dorosłych osób nie mających 18 lat KG OHP proponuje następujący zapis: „26) szkoła dla dorosłych - szkoła, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b i d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w której stosuje się odrębną organizację kształcenia i do której są przyjmowane osoby mające 18 lat, a także kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowane do szkoły oraz osoby wskazane w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia	Uzupełnienie brzmienia zapisu pozwoli precyzyjnie określić grupę beneficjentów, którym przepisy umożliwiają kształcenie w ww. placówkach edukacyjnych w formach szkolnych i poza szkolnych w tym uczestników OHP.	definicje	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
1033.	MNiSW	uwaga o charakterze ogólnym		Zgodnie z zapisami umowy partnerstwa "Wytoczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020" powinny obejmować również działania dot. szkolnictwa wyższego.		ogólne	Uwaga uwzględniona
1034.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Należy w dokumencie określić zasady zatrudniania nauczycieli. W perspektywie 2007-2013 zatrudnianie nauczycieli powodowało wiele trudności i problemów związanych z realizacją projektu. Interpretacje w tym zakresie określiły, że w przypadku, gdy Beneficjent chce przeznaczyć środki na finansowanie wynagrodzenia nauczycieli zatrudnionych w ramach stosunku pracy powyżej średniego wynagrodzenia - zgodnie z art.30 ust 10b Karty Nauczyciela - możliwość taka istnieje wyłącznie ze środków stanowiących dochód własny jst. W związku z powyższym jako, że środki funduszy strukturalnych nie stanowią dochodu własnego jst, Beneficjent np. szkoła. nie może podwyższać średniego wynagrodzenia nauczycieli a jedyna możliwość ich zatrudnienia w ramach projektu to umowa cywilnoprawna. Warunki zatrudnienia na umowę cywilnoprawną nauczycieli określają że Beneficjent musi zastosować tryb konkurencyjny (PZP), praca z tytułu w/w umowy musi być rodzajowo różna od wykonywanej na stanowisku pracy (co w przypadku nauczycieli jest trudne do spełnienia) oraz nie może dochodzić do podporządkowania pracowniczego (nie może podlegać kierownictwu dydaktycznemu i		ogólne	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie procedowane zmiany w ustawie o systemie oświaty oraz ustawy Karta Nauczyciela mają na celu umożliwienie finansowania wynagrodzenia nauczycieli ze środków funduszy unijnych.

1035.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		<p>Wątpliwości budzi kwestia cross-finansingu - w treści Wytocznych wskazano możliwość korzystania z cross-finansingu, jednocześnie nie uwzględniono typów i rodzajów wsparcia, które mogłyby być w jego ramach finansowane, np.: Rozdział 5 Podrozdział 5.1 pkt 19: <i>Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz tworzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego.</i></p> <p>Jednocześnie w Wytocznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020w Rozdziale 8 Podrozdział 8.7 wskazano, iż: 3) <i>W przypadku projektów współfinansowanych z EFS cross-financing może dotyczyć wyłącznie: a) zakupu nieruchomości, b) zakupu infrastruktury, przy czym poprzez infrastrukturę rozumie się elementy nieprzenośne, na stałe przytwierdzone do nieruchomości, np. wykonanie podjazdu do budynku, zainstalowanie windy w budynku, c) dostosowania lub adaptacji</i></p>	Konieczność doprecyzowania zapisów.	ogólne	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zastosowane w Wytocznych informacje mają na celu wskazanie możliwych źródeł finansowania. Nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie katalogu wydatków, które powinny zostać zakwalifikowane jako cross-finansing czy środki trwałe. Kwestia ta wymaga każdorazowo indywidualnego rozstrzygnięcia i oceny.</p>
1036.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		<p>Wytoczne mają bardzo szczegółowy charakter zapisów utrudniający podejmowanie interwencji w formach i zakresie wynikającym z rzeczywistych potrzeb szkół (uczniów i nauczycieli). Problemu tego nie niwelują zapisy o każdorazowej potrzebie poprzedzenia interwencji diagnozą potrzeb. Nawet, gdy diagnoza wykaże obszary braków (np. luki kompetencyjne nauczycieli) – istniejące szczegółowe zapisy Wytocznych ograniczają możliwość podjęcia w pełni adekwatnych do zdiagnozowanych potrzeb działań projektowych.</p>		ogólne	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Wytoczne nie zamykają katalogu możliwej interwencji. Wskazują one wyłącznie przedsięwzięcia przykładowe możliwe do realizacji w ramach kierunków określonych w Umowie Partnerstwa.</p>
1037.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		<p>Niedostrzeżenie roli organów prowadzących szkoły i placówki. Realizowana od kilku lat polityka państwa w zakresie edukacji wskazuje na konieczność zwiększenia roli tych organów nie tylko w zakresie zapewnienia materialnej strony funkcjonowania szkół, ale także w kontekście wzięcia odpowiedzialności za jakość kształcenia. Jednym z narzędzi, które organy prowadzące szkoły – w ogromnej większości samorządy lokalne – mogłyby wykorzystać do prowadzenia skoordynowanych działań pro jakościowych powinny być środki europejskie. Działania takie wymagają jednak wyraźnego wskazania miejsca tych organów np. w obszarze diagnozy potrzeb rozwojowych szkoły (na przykład: czy proponowany kierunek interwencji jest zgodny z lokalną polityką oświatową? czy wskazane przez szkoły zawodowe obszary interwencji odpowiadają potrzebom lokalnego i regionalnego rynku pracy?)</p>		ogólne	<p>Uwaga uwzględniona</p>

1038.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Niedostateczne możliwości podejmowania działań z poziomu regionu, które są szczególnie istotne dla realizacji spójnej polityki rozwoju danego województwa. Brak możliwości prowadzenia działań o charakterze koordynacyjnym, brak możliwości budowania regionalnych sieci samokształcenia i współpracy (szczególnie ważne dla nauczycieli przedmiotów zawodowych), brak możliwości wsparcia z poziomu regionu lokalnych liderów edukacji. Prowadzone z poziomu centralnego szkolenia dyrektorów nie rozwiązują tego problemu, gdyż nie uwzględniają lokalnej i regionalnej specyfiki w tym zakresie.		ogólne	Wyjaśnienie Wymienione formy wsparcia możliwe do sfinansowania ze środków EFS na poziomie RPO. Katalogi nie są zamknięte. Co do szkoleń Dyrektorów - wsparcie zaplanowane zostało w ramach PO WER z uwagi na konieczność zapewnienia jednolitych warunków, zasad i sposobów kształtowania kompetencji przywódczych wśród kadry zarządzającej.
1039.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Ograniczenie interwencji do wsparcia rozwoju sześciu z ośmiu zdefiniowanych kompetencji kluczowych. Umiejętności pomagające w przyszłości dobrze funkcjonować na rynku pracy kształtowane są w ramach WSZYSTKICH kompetencji kluczowych. Od lat pracodawcy narzekają na niski poziom przygotowania ucznia z zakresu sprawnego posługiwania się językiem ojczystym, a bardzo potrzebny rozwój „przemysłu kreatywnego” ściśle związany jest z kształtowaniem od najmłodszych lat wrażliwości i ekspresji artystycznej. Przywołane w słowniczku zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. obejmuje osiem kompetencji kluczowych.		ogólne	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytycznych.
1040.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Obok dostrzeżenia uczniów z deficytami i niepełnosprawnościami należy objąć wsparciem uczniów z uzdolnieniami (zgodnie z przyjętą definicją specjalnych potrzeb edukacyjnych). Zatem proponowane działania powinny obejmować zarówno jednych, jak i drugich uczniów		ogólne	Wyjaśnienie W rozdziale 3.2 przewidziana została możliwość wsparcia uczniów z uzdolnieniami w obszarach zdefiniowanych na poziomie UP. Analogiczne zapisy mają zastosowanie do podrozdziałów 3.3 i 3.4, a także do szkół zawodowych.
1041.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Na rozwój gospodarczy i społeczny regionu – a tym samym na rynek pracy – wpływ mają nie tylko przedmioty matematyczno-przyrodnicze i techniczne, ale również humanistyczne. Ograniczenie interwencji do wybranych obszarów wiedzy (przedmioty ścisłe i przyrodnicze) może w przyszłości negatywnie wpłynąć na rozwój gospodarczy i społeczny, a w konsekwencji na rynek pracy.		ogólne	Uwaga nieuwzględniona Ograniczenie interwencji wynika z zapisów UP i stanowi konsekwencję długotrwałej dyskusji prowadzonej z KE dotyczącej konieczności zapewnienia koncentracji wsparcia edukacji ogólnej ze środków EFS.
1042.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Konieczne jest wyjaśnienie kwestii formalnych związanych z możliwością zatrudniania nauczycieli do działań projektowych (szczególnie ważne, gdy projektodawcą jest szkoła).		ogólne	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie procedowane zmiany w ustawie o systemie oświaty oraz ustawy Karta Nauczyciela mają na celu umożliwienie finansowania wynagrodzenia nauczycieli ze środków funduszy unijnych.
1043.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Wytyczne odnoszą się do informacji zamieszczonych na stronie internetowej www.men.gov.pl - podane informacje nie znajdują się bezpośrednio na wskazanej stronie, ale na poszczególnych podstronach, do których niejednokrotnie nie ma bezpośrednich odnośników. Sugeruje się wskazanie dokładnych linków odnoszących się do poszczególnych informacji lub wskazanie właściwych sekcji tematycznych bądź przeniesienie tych informacji do treści Wytycznych w charakterze załączników.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe włączenie zakresów wyposażenia do treści Wytycznych, bo z uwagi na obszerność materiału zaburzyłyby one czytelność całego dokumentu, a ponadto zmiany w tym zakresie wymuszałyby modyfikacje treści Wytycznych, co stanowiłoby zagrożenie dla spójności dokumentu i jego trwałości. W związku z powyższy planowane jest utworzenie specjalnych stron dedykowanych wyłącznie tej tematyce.

1044.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Wątpliwość budzi kwestia wynagradzania nauczycieli i możliwość zatrudniania w projekcie nauczycieli danej szkoły, w której będzie realizowane wsparcie w ramach projektu. W szczególności w kontekście wymogu opracowywania każdorazowo diagnozy stopnia przygotowania ww. grupy zawodowej, a także zapotrzebowania nauczycieli na poszczególne typy działań projektowych.		ogólne	Uwaga nieuwzględniona Aktualnie procedowane zmiany w ustawie o systemie oświaty oraz ustawy Karta Nauczyciela mają na celu umożliwienie finansowania wynagrodzenia nauczycieli ze środków funduszy unijnych.
1045.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Wytyczne, nawet na tle innych wytycznych, cechują się nadmierną szczegółowością, wykraczając nie tylko poza zakres Umowy Partnerstwa, ale także ignorują treść RPO wynegocjowanych z KE. IZ RPO WP odnosi wrażenie, że twórcy wytycznych nie zapoznali się z żadnym z wynegocjowanych RPO ani ze specyfiką poszczególnych regionów. Szczegółowość wytycznych stoi także w sprzeczności z postulowaną w UP i samych wytycznych potrzebą indywidualizacji wsparcia opartej na pogłębionej diagnozie. IZ RPO WP podkreśla, że treść RPO stanowi zobowiązanie wobec KE, nie tylko na mocy przepisów krajowych, ale przede wszystkim na mocy przepisów unijnych (rozp. Rady 1303/2014) i nie może zostać zmieniona wytycznymi ministra w tym zakresie.		ogólne	Wyjaśnienie IZ RPO jest zobowiązana do stosowania Wytycznych jeżeli w ramach RPO zaplanowane zostały do realizacji przedsięwzięcia doprecyzowane w Wytycznych. Wytyczne nie mają zastosowania jeżeli RPO nie uwzględnia tego typu działań bądź jeżeli IZ wynegocjowała inny zakres interwencji.
1046.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Wytyczne powinny stanowić ramę dla prowadzonych na poziomie programów operacyjnych działań, ale nie mogą zastępować kompetencji poszczególnych IZ. Tym samym, wytyczne nie mogą narzucać IZ i KM kryteriów wyboru projektów, co stoi w sprzeczności z zapisami wynegocjowanych RPO (m.in. w zakresie preferencji i ukierunkowania terytorialnego), a także kwestionuje diagnozy prowadzone na poziomie regionalnym.		ogólne	Uwaga uwzględniona
1047.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		W ramach wytycznych widoczny jest całkowity brak symetryczności wymagań - zdecydowana większość zobowiązań, wymogów, ustaleń, limitów itp. odnosi się do RPO, podczas gdy zobowiązania po stronie PO WER praktycznie pominięto.		ogólne	Uwaga nieuwzględniona Nie jest konieczne, aby MliR, który pełni jednocześnie funkcje IZ PO WER oraz IK UP wskazywał wymogi w stosunku do siebie samej.
1048.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Ogólna		Zdecydowana większość prowadzonej w CT 10 interwencji powinna - zdaniem wytycznych - być realizowana poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły. Nie kwestionując "dodatkowego" charakteru interwencji UE, wytyczne powinny podjąć próbę jej wkomponowania w bieżącą działalność placówek tak, aby uniknąć złych doświadczeń z okresu 2007-2013 (przeciążenie uczniów zajęciami dodatkowymi itp.).		ogólne	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały zmienione.
1049.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 1 (podstawa prawna)	2	b	Należy do niniejszego zapisu dodać na koniec „dalej zwanym rozporządzeniem EFS” w celu stosowania w dalszej cz. wytycznych skróconej nazwy „np. w podrozdziale 2.2 punkt 5.	W celu uspoźnienia dokumentu.	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie ze stanowiskiem Departamentu Prawnego MliR nie ma takiej potrzeby, gdyż odwołanie do rozporządzenia pojawia się w dokumencie dwukrotnie.
1050.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3			Należy dodać w słowniku pojęć co należy rozumieć przez „program wspomagania”.	Uzupełnienie informacji wprowadzających.	Uwaga nieuwzględniona Definicja oraz podstawowe zasady realizacji programów wspomagania zostały wskazane w rozdziale 3.2 przedmiotowych Wytycznych

1051.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	6	Należy wykazać wszystkie kompetencje kluczowe, które zostały określone w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady, zatem należy dodać punkty dotyczące pominiętych kompetencji kluczowych: porozumiewanie się w języku ojczystym oraz świadomość i ekspresja kulturalna.	Zalecenia PE i Rady obejmują katalog 8 kompetencji kluczowych i nie wprowadzają pojęcia "kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy". W pkt 6 wymieniono wyłącznie 6 z 8 kompetencji. Pominięte kompetencje są także ważne z punktu widzenia potrzeb rynku pracy (umiejętność sprawnego porozumiewania się w języku ojczystym jest b. ważna dla parcodawców, którzy często sygnalizują braki w tym zakresie, a ekspresja artystyczna przyczynia się m.in. do rozwoju kreatywności - umiejętności również niezwykle ważnej na współczesnym rynku pracy). Cytowane zalecenie nie rozróżnia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy. Należy doprecyzować zapisy Wytucznych.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytucznych.
1052.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	11	W definicji nauczyciela należy przytoczyć zapisy z ustawy o systemie oświaty oraz wskazać podstawę prawną	W celu precyzyjnego określenia definicji i spójności.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowana definicja jest definicją legalną mającą zastosowanie wyłącznie do treści przedmiotowych Wytucznych. Ma ona jednocześnie charakter zawężający w stosunku do zapisów ustawy o systemie oświaty i ustawy Karta Nauczyciela. Zawężenie to związane jest z zakresem wsparcia planowanego do realizacji na poziomie krajowym i regionalnym. Nauczyciele zatrudnieni w placówkach doskonalenia nauczycieli (a taka kategoria nauczycieli pojawia się w zapisach cyt. ustawy) nie będą otrzymywali wsparcia w ramach RPO tylko w ramach PO WER. Stąd też nie powinni być wykazywani w ramach definicji zastosowanej w Wytucznych. Jednocześnie w ramach PO WER zastosowana została definicja „pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli”, a nie „nauczyciele”.
1053.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	23	zmienić: specjalne potrzeby edukacyjne - potrzeby, które w procesie rozwoju dzieci i młodzieży wynikają z ich niepełnosprawności lub są efektem innych trudności w uczeniu się albo wynikają z rozwoju intelektualnego, w tym z rozwoju uzdolnień	Ujęta w Wytucznych definicja sugeruje wyłącznie potrzeby uczniów z deficytami	definicje	Uwaga uwzględniona
1054.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	24	<i>"Szkolenia kaskadowe – szkolenia prowadzone przez specjalistów (trenerów), którzy uprzednio zostali przygotowani do ich prowadzenia."</i> Propozycja zmiany: szkolenia prowadzone w ramach jednej instytucji przez jej pracowników uprzednio przygotowanych poprzez udział w szkoleniach zewnętrznych	Obecny zapis jest zbyt ogólny i nieprecyzyjny - w ramach przyjętej definicji mieści się każdy rodzaj szkoleń.	definicje	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytucznych.
1055.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	26	<i>"Szkoła dla dorosłych – szkoła, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 1, 2 i 3 lit. b i d ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty, w której stosuje się odrębną organizację kształcenia i do której są przyjmowane osoby mające 18 lat, a także kończące 18 lat w roku kalendarzowym, w którym są przyjmowane do szkoły"</i> .	Konieczność doprecyzowania zapisów.	definicje	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.

1056.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	28		Należy doprecyzować definicję ucznia młodszego. Zgodnie z interpretacją MEN uczniem młodszym jest uczeń który zgodnie z referomą edukacji rozpoczyna naukę w szkole podstawowej (klasa I) w wieku 6 lat. I będzie on uczniem młodszym w dalszych etapach edukacyjnych. Nie należy przyjmować za ucznia młodszego takiego ucznia który uczestniczy np w drugim etapie edukacyjnym a nie był uczniem młodszym w I etapie.	Precyzyjne określenie definicji.	definicje	Uwaga uwzględniona
1057.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	29	g	uzupełnić: g) ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się, przede wszystkim w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych ...	Ujęta w Wytycznych definicja wskazuje, że specyficzne trudności w uczeniu się mogą obejmować tylko przedmioty matematyczne, podczas, gdy specyficzne trudności w uczeniu się najczęściej mają charakter złożony i nie ograniczają się tylko do wymienionej grupy przedmiotów.	definicje	Uwaga uwzględniona
1058.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	29	h	uzupełnić: h) ze szczególnymi uzdolnieniami, przede wszystkim w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych...	Ujęta w Wytycznych definicja wskazuje, że uzdolnienia mogą obejmować tylko przedmioty matematyczne, podczas, gdy obejmują one również inne przedmioty. Nie można zawęzić uzdolnień do wymienionej grupy przedmiotów.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane definicje mają charakter definicji legalnych, czyli takich, które ustalają znaczenie określonych pojęć wyłącznie na użytek tego dokumentu. Z uwagi na ograniczony zakres wsparcia EFS w obszarze edukacji wyłącznie do obszarów zdefiniowanych w UP, nie jest wskazane rozszerzanie przedmiotowego katalogu, gdyż da to pozorne przeświadczenie, że wsparcie uczniów o uzdolnieniach innych niż obecnie zdefiniowane w Słowniku Pojęć jest możliwe
1059.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 2, podrozdział 2.3	32		uzupełnić: 32) ... wskaźnik będący jedną z miar efektywności...	Wskaźnik EWD nie jest jedynym źródłem informacji o efektywności nauczania	definicje	Uwaga uwzględniona
1060.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	1	d	poprawy	Poprawna odmiana	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1061.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	3, 6	3b i 6a	Uspójnienie zapisów w taki sposób, aby możliwe było także wsparcie zakładania nowych ośrodków wychowania przedszkolnego.	Punkt 3) lit. b i punkt 6) lit. a są niespójne. W punkcie 3 mowa jedynie o wsparciu istniejących ośrodków, a w punkcie 6 także o zakładaniu nowych. Zważywszy, że celem interwencji jest zwiększenie dostępności edukacji przedszkolnej, brak jest uzasadnienia dla wykluczenia wsparcia zakładania nowych ośrodków.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1062.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	6	b	"Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego lub przyczynia się do rozwoju lokalnej sieci przedszkolnej, ustalonej przez radę gminy. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami" Brak definicji lokalnej sieci przedszkolnej. Czy, jeśli przez lokalną sieć przedszkolną rozumie się jedynie liczbę placówek prowadzących kształcenie przedszkolne, kryterium to może być uznane za spełnione, gdy liczba placówek zwiększy się, a liczba miejsc przedszkolnych ulegnie obniżeniu? Nie jest zrozumiałe dlaczego zasada ta nie dotyczy dzieci niepełnosprawnych.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	przedszkola	Zapisy zostały przeformułowane.

1063.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	6	c	"Liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia projektowego nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na obszarach, na których są one tworzone." Warunek sformułowany w sposób kategoriowy, a co w sytuacji, gdy potrzeby w zakresie liczby miejsc przedszkolnych są bardzo duże (np. 700 miejsc w skali gminy)?	Konieczność doprecyzowania zapisów.	przedszkola	Wyjaśnienie Intencją zapisu jest, aby liczba wygenerowanych w ramach projektów miejsc przedszkolnych odpowiadała faktycznemu zapotrzebowaniu na te usługi a więc powinna uwzględniać również zmiany demograficzne. Jeśli zapotrzebowanie na usługi na podstawie diagnozy nie jest duże to oznacza, że może być ono zaspokajane bez interwencji EFS. W sytuacji dużego zapotrzebowania
1064.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	6	e (vi)	Propozycja usunięcia słowa "racjonalnych" w pierwszej części opisu kategorii wydatku w celu uniknięcia nieporozumienia: finansowanie usprawnień zgodnie z mechanizmem racjonalnych usprawnień, w celu upowszechnienia wychowania przedszkolnego wśród dzieci z niepełnosprawnościami.	Każdy wydatek dotyczący wsparcia dla dzieci z niepełnosprawnościami dotyczący tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego będzie musiał spełnić definicję "mechanizmu racjonalnych usprawnień", o których mowa w Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014- 2020;	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1065.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	9		Czy należy spełnienie niniejszych warunków traktować łącznie, czy może być spełniony tylko jeden ze wskazanych warunków.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1066.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	10		zastąpić zapis: "...uwzględnić dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie" - na "uwzględnić liczbę miejsc nie mniejszą niż utworzoną w projekcie"	Warto, by zapis dopuszczał większą liczbę, jeśli oczywiście pozwalają na to warunki lokalowe.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Trwałość odnosi się do miejsc utworzonych w projekcie.
1067.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	11	a	"realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym we wspartym ośrodku wychowania przedszkolnego". Czy wymóg ten należy rozumieć w ten sposób, że zajęciami dodatkowymi obejmujemy dzieci uczestniczące w wychowaniu przedszkolnym w ramach nowoutworzonych miejsc, czy też jest np. możliwe utworzenie w ośrodku przedszkolnym 1 miejsca i objęcie wszystkich dzieci z ośrodka wsparciem w formie zajęć dodatkowych?	Konieczność doprecyzowania zapisów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną preredagowane.

1068.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	11	e	Usunąć literę e). Zapis niezasadny. Organizowanie zajęć dodatkowych takich jak logopedia, gimnastyka korekcyjna itp. jest powszechne w przedszkolach, w związku z tym przedmiotowy zapis wyklucza możliwość realizowania takich zajęć w ramach projektów dofinansowanych z EFS. Każde przedszkole, które będzie ubiegać się o dofinansowanie realizowało w ciągu ostatnich 12 miesięcy zajęcia dodatkowe. Ponadto dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których nie były one realizowane od co najmniej 12 miesięcy - czy dotyczy to zajęć dodatkowych ogólnie, czy wybranego rodzaju?	Należy doprecyzować zapisy pod kątem realizacji zajęć dodatkowych. Zapis nie znajduje uzasadnienia - uniemożliwia on wspartym w okresie krótszym niż 12 m-cy placówkom ubieganie się o środki i tym samym kontynuowanie działań rozwojowych finansowanych w ramach PO KL.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną preredagowane.
1069.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	12		Usunąć punkt 12). W przypadku pozostawienia zapisu, należy go przeformułować w celu ujednoczenia okresów współfinansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego i dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego. Niejasne zapisy w przyjętych okresach współfinansowania - przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego i przez okres nie dłuższy niż kolejne 12 miesięcy finansowanie realizacji zajęć dodatkowych w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego.	Zapis uniemożliwia realizację przedsięwzięć dłuższych niż 2 lata, co nie znajduje uzasadnienia. Eliminuje to możliwość realizacji przedsięwzięć kompleksowych i długofalowych (np. 3-4 letnich). Konieczność ujednoczenia okresów współfinansowania działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego i dodatkowych zajęć w ośrodkach wychowania przedszkolnego, w których zostały utworzone nowe miejsca wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Intencją zaproponowanego ograniczenia wsparcia do 12 miesięcy była potrzeba zapewnienia demarkacji działań finansowanych ze środków EFS i źródeł krajowych. Zgodnie z propozycją MIR środki EFS mają stanowić wyłącznie bodziec ("pieniądz na rozruch") do uruchamiania nowych miejsc wychowania przedszkolnego celem upowszechniania dostępu do wychowania przedszkolnego, a nie zastępować dotację celową, która co do zasady ma za zadanie dofinansowanie zadań w obszarze wychowania przedszkolnego.
1070.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	13		Należy przeformułować treść punktu 13 z uwagi na jej zawziętość.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1071.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.1	15		Należy doprecyzować zdanie " <i>realizacja wsparcia w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą.</i> " Sformułowanie to nie wyjaśnia czy diagnoza ma poprzedzać moment złożenia wniosku, jego zatwierdzenia, podpisania umowy, czy też rzeczywistego rozpoczęcia realizacji założeń projektu.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną doprecyzowane.
1072.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	16		Usunąć punkt 16).	Pomijając kwestię braku kompetencji Wytucznych do narzucania IZ i KM kryteriów wyboru projektów (co zostało podkreślone w uwagach ogólnych), proponowane kryterium jest pozbawione uzasadnienia, zwłaszcza w kontekście promowania przez MiR podejścia bazującego na doświadczeniu beneficjentów w zakresie realizacji określonych typów projektów itp.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.

1073.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	2		Należy doprecyzować, czy <i>Wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane również do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt 3.</i> dotyczy instytucji (lit. b), osób fizycznych (lit. a,c) czy też zarówno instytucji jak i osób fizycznych.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną uzupełnione, tak aby wyeliminować potencjalne rozbieżności.
1074.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	2		Zakres wsparcia dot. edukacji przedszkolnej został określony w podrozdziale 3.1, dlatego niezasadne jest odesłanie do edukacji przedszkolnej w ramach podrozdziału 3.2 („... do podmiotów wymienionych w podrozdziale 3.1 pkt 3”.)	Konieczność doprecyzowania zapisów.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie W rozdziale 3.2 przewidziano zajęcia projakościowe, natomiast w rozdziale 3.1 wyrównujące stwierdzone deficyty.
1075.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	4	b	Zapis rozszerzyć o możliwość uzyskiwania kwalifikacji zawodowych przez uczniów / słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne (o czym mowa w rozdziale 5) albo dodać podpunkt c) <i>podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych</i> i odwołać do rozdziału 5.1.11.	Powyższe ma na celu usystematyzowanie dokumentu.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania zostały przewidziane w PI 10iv. Jednakże jeżeli IZ RPO wynegocjowała inne zapisy Programu ma możliwość określenia własnych zasad realizacji wsparcia.
1076.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	5	e	Propozycja umieszczenia w Słowniku pojęć definicji "programów wspomagania".	Uzupełnienie informacji wprowadzających.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Wyjaśnienie czym są programy wspomagania zostało wskazane w treści Wytycznych.
1077.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	6		Należy doprecyzować zdanie "realizacja wsparcia, o którym mowa w pkt 5, zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania nauczycieli".	Sformułowanie to nie precyzuje czy diagnoza ma poprzedzać moment złożenia wniosku, jego zatwierdzenia, podpisania umowy, czy też rzeczywistego rozpoczęcia realizacji założeń projektu.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
1078.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	7	c) iii)	uzupełnić: iii) powołanie i prowadzenie lokalnych oraz regionalnych sieci ...	Wskazane jest tworzenie sieci na poziomie regionu, zwłaszcza w przypadku rzadziej nauczanych przedmiotów, specyficznych tematów itp.; ponadto ewaluacja pilotażu sieci przeprowadzonego przez ORE w ramach projektów 3.5 wskazuje na ograniczenia sieciowania na poziomie gminy czy powiatu (np. w przypadku małej liczby nauczycieli danego przedmiotu)	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1079.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	7	d	uzupełnić: d) lokalne lub regionalne sieci ...	Wskazane jest tworzenie sieci na poziomie regionu, zwłaszcza w przypadku rzadziej nauczanych przedmiotów, specyficznych tematów itp.; ponadto ewaluacja pilotażu sieci przeprowadzonego przez ORE w ramach projektów 3.5 wskazuje na ograniczenia sieciowania na poziomie gminy czy powiatu (np. w przypadku małej liczby nauczycieli danego przedmiotu)	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1080.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	12		podpunkt wymaga zmiany	W ramach działań EFS zaleca się w Wytycznych stosowanie jednej z metod pracy (metoda projektu edukacyjnego), a powinna to być raczej metoda preferowana.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zapis Wytycznych nie narzuca stosowania metody projektu. Jest to jedna z możliwych form wsparcia zaproponowanych w ramach Wytycznych. Pkt 12 przedmiotowego dokumentu stanowi uszczegółowienie informacji na temat tej formy wsparcia. Jednocześnie do decyzji IZ RPO pozostaje zastosowanie tej formy wsparcia.

1081.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	12	a	Należy określić czy limit dotyczący liczby planowanych do realizacji projektów edukacyjnych uzależniony od wielkości szkoły dotyczy limitu w danym roku kalendarzowym, czy w ramach danego projektu.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1082.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	13	c	zamienić kryterium dotyczące osiągnięć w olimpiadach i konkursach na szczeblu wojewódzkim z kryterium obligatoryjnego na kryterium dodatkowo punktowane	Wprowadzenie tego kryterium jako warunkującego może mocno ograniczyć dostępność tego stypendium, w szczególności, że dużym zawężeniem jest już kryterium dochodowe (doświadczenie z realizacji projektów 9.1.3 PO KL wskazuje, że wśród osób spełniających kryterium dochodowe mała liczba posiadała osiągnięcia w konkursach na szczeblu wojewódzkim, np. 26 osób na 400 aplikacji stypendialnych)	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1083.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	13	c	Proponuje się dopisanie spójnika oraz w celu podkreślenia współistnienia wyszczególnionych elementów: <i>kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów musi uwzględniać następujące elementy: najwyższe oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów z przynajmniej jednego spośród przedmiotów: matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych oraz osiągnięcia w olimpiadach,</i>	Konieczność doprecyzowania zapisów.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1084.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	13	d	Pozostawić zapis w formie "wysokość stypendiów ustala IZ RPO".	Wskazane limity są nieuzasadnione, wysokość stypendiów powinna zostać określona na podstawie indywidualnej diagnozy potrzeb uczniów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona W opinii MIIIR nie jest możliwe zastosowanie zaproponowanego rozwiązania, gdyż wskazane jest zapewnienie analogicznych zasad realizacji wsparcia w całej Polsce.
1085.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	13	f	zmienić podstawę prawną służącą określeniu dochodu na zapisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych	Określenie dochodu na członka rodziny jako maksymalnie dwukrotności dochodu określonego w ustawie o świadczeniach rodzinnych pozwoli na uniknięcie nadmiernego ograniczenia dostępu do stypendium, a tym samym pozwoli na objęcie wsparciem najzdolniejszych uczniów.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1086.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	13	h	usunąć zapis o możliwości wynagradzania finansowego nauczycieli	Godziny "karciane", zatrudnienie na umowę nauczycieli w okresie realizacji projektów może w przyszłości utrudniać wspieranie zdolnych (przyzwyczajanie nauczycieli do dodatkowego wynagrodzenia).	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1087.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2	13	i	jest: "opiekun stażysty", powinno być: "opiekun stypendysty"	Punkt i odwołuje się do zapisów punktu h, w którym mowa jest o stypendystach, nie o stażystach	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1088.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.2; rozdział 5, podrozdział 5.1	18, 16	f, k	<i>„Opiekun ucznia za związane z tą funkcją obowiązki może otrzymywać wynagrodzenie, finansowane ze środków projektowych, w wysokości nieprzekraczającej 30% wysokości stypendium jednego ucznia (wg kalkulacji miesięcznej)“.</i>	Konieczność doprecyzowania zapisu - stypendia są świadczeniami pieniężnymi nie podlegającymi opodatkowaniu. Tym samym należałoby doprecyzować, czy wskazana wysokość wynagrodzenia opiekuna ucznia jest kwotą netto, do której doliczany będzie podatek, czy też kwotą brutto, od której pobierana będzie wartość należnego obciążenia fiskalnego.	zawodowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.
1089.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3 (uwaga przekrojowa)			<i>„IZ RPO zapewnia, że zakupione dzięki wsparciu EFS wyposażenie lub wiedza przeszkolonych w ramach projektów finansowanych ze środków EFS nauczycieli zostaną wykorzystane do realizacji w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem 25 działań mających na celu podniesienie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów matematycznych i przedmiotów przyrodniczych. Formy wsparcia możliwe do realizacji zostały</i>	Ilekróć w dokumencie pojawiają się odniesienia do form wsparcia wymienionych w konkretnym punkcie danego rozdziału, zawierają one błędne oznaczenia cyfrowe.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.

1090.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3 (uwaga przekrojowa)			IZ RPO gwarantuje, że wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli wszystkich przedmiotów jest realizowane z wykorzystaniem form wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt 6. - w ramach tego sformułowania występuje błędne odniesienie	Ileć w dokumencie pojawiają się odniesienia do form wsparcia wymienionych w konkretnym punkcie danego rozdziału, zawierają one błędne oznaczenia cyfrowe.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1091.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3	1		Propozycja umieszczenia w Słowniku pojęć definicji "metoda eksperymentu".	Uzupełnienie informacji wprowadzających.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR nie jest konieczne określenie znaczenia wskazanego zwrotu.
1092.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3	5, 7	5a, 7c	Konieczność doprecyzowania zapisów w zakresie przedmiotów matematycznych, zgodnie z celem interwencji, o którym mowa w Podrozdziale 3.3 pkt 1.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1093.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3	6		Zawężenie dot. punktu 5 lit b i c nie jest zasadne z uwagi na to, że w punkcie c jest mowa o wykorzystaniu zakupionego wyposażenia, a takie jest możliwe wyłącznie w punkcie a.	Uwaga techniczna.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1094.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3	7	d	Propozycja zmiany polegająca na dodaniu informacji o terminie przeprowadzenia inwentaryzacji: Wyposażenie pracowni przedmiotów przyrodniczych jest dokonywane na podstawie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie. Szkoła lub placówka systemu oświaty objęta projektem przeprowadza inwentaryzację posiadanego wyposażenia bezpośrednio przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu . Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli.	Określenie czasu realizacji inwentaryzacji w terminie "bezpośrednio przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu" pozwoli na wprowadzenie do wniosku aktualnych danych. Ujednolici to także zapis z Podrozdziałem 3.4 pkt. 8 lit. c).	eksperyment	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
1095.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3	8		jest: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 6.", powinno być: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5."	nieprawidłowe odwołanie	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1096.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.3	9		Należy doprecyzować zdanie " <i>realizacja wsparcia, o którym mowa w pkt 5, zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania nauczycieli</i> ".	Sformułowanie to nie precyzuje czy diagnoza ma poprzedzać moment złożenia wniosku, jego zatwierdzenia, podpisania umowy, czy też rzeczywistego rozpoczęcia realizacji założeń projektu.	eksperyment	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
1097.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	10		jest: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9.", powinno być: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 8."	nieprawidłowe odwołanie	eksperyment	Uwaga uwzględniona

1098.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	3		IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla wsparcia szkół lub placówek systemu oświaty położonych na terenach wiejskich.	Propozycja zmiany zapisu stylistycznego.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1099.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	6		Należy przeformułować zapis punktu. Zbyt duża liczba odwołań. Zapis nieczytelny.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	TIK	Uwag nieuwzględniona Zastosowanie odwołań do konkretnych pkt na celu uniknięcia powielania tych samych informacji. Jest to powszechnie stosowana praktyka.
1100.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	7		Usunąć pkt 7).	Pomijając kwestię braku kompetencji Wytycznych do narzucania IZ i KM kryteriów wyboru projektów (co zostało podkreślone w uwagach ogólnych), proponowane kryterium jest pozbawione uzasadnienia - na czym miałyby polegać	TIK	Uwaga uwzględniona
1101.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	8		IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji w zakresie wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty z następującymi warunkami:	Należy poprawić zapis stylistyczny.	TIK	Uwaga uwzględniona
1102.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	8	d	Usnąć lit. d)	Brak uzasadnienia dla wskazanych limitów - potrzeby danej placówki w zakresie sprzętu TIK określić musi diagnoza przeprowadzona w tej placówce przed rozpoczęciem projektu, a limit określić powinny zasady cross-financingu.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Wartości zostały zaproponowane przez MEN ma podstawie doświadczeń z realizacji programu pilotażowego.
1103.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	9	c	zmienić określenie "co najmniej jedno albo dwa" na "co najmniej jedno"	określenie niepoprawne	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zapis dotyczy liczby uczniów - w przypadku mniejszej niż 300 - co najmniej 1, w przypadku większej - co najmniej dwa
1104.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	10		Należy doprecyzować , w jakim maksymalnie długim czasie należy przeprowadzić kontrolę trwałości: Obowiązek osiągnięcia funkcjonalności, o których mowa w pkt 9, powinien wynikać bezpośrednio z postanowień umowy o dofinansowanie projektu. IZ RPO jest zobowiązana do weryfikacji spełnienia powyższego warunku w ramach kontroli trwałości ,	Konieczność doprecyzowania zapisów.	TIK	Uwaga uwzględniona
1105.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	11, 12		należy doprecyzować czy wskazane typy działań mogą być finansowane z EFS w ramach CT 10.	Jeśli nie ma takiej możliwości w ramach EFS, punkty należy usunąć, gdyż jego treść nie może się odnosić do CT 2 (EFRR) - nie jest to przedmiotem Wytycznych.	TIK	Uwaga uwzględniona
1106.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	16	c	literówka w słowie "został", powinno być "została"	będna odmiana	TIK	Uwaga uwzględniona
1107.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	17	-	Propozycja uszczegółowienia zapisu poprzez dodanie sformułowania "co najmniej": "IZ RPO zapewnia możliwość finansowania ze środków projektowych usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami przez okres co najmniej 6 miesięcy , ale nie dłużej niż przez okres trwania projektu"	Konieczność doprecyzowania zapisów.	TIK	Uwaga uwzględniona

1108.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	19	jest: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 6.", powinno być: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5."	nieprawidłowe odwołanie	TIK	Uwaga uwzględniona
1109.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	21	Należy doprecyzować zdanie "realizacja wsparcia, o którym mowa w pkt 5, zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania nauczycieli".	Sformułowanie to nie precyzuje czy diagnoza ma poprzedzać moment złożenia wniosku, jego zatwierdzenia, podpisania umowy, czy też rzeczywistego rozpoczęcia realizacji założeń projektu.	TIK	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
1110.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.4	22	zamienić zapis "wyposażenie lub wiedza" na "wyposażenie i wiedza"	zachowanie logiki interwencji wymaga użycia spójnika "i"	TIK	Uwaga uwzględniona
1111.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	22	jest: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 9.", powinno być: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 8."	nieprawidłowe odwołanie	TIK	Uwaga uwzględniona
1112.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5		1) zmienić tytuł podrozdziału na: Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami oraz wsparcie ucznia młodszego 2) uwzględnić wszystkie etapy edukacyjne 3) uwzględnić katalog działań skierowanych do uczniów szczególnie uzdolnionych	1) Należy uwzględnić ucznia z uzdolnieniami. Należy przyjąć, że indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest jedną z form pracy z tymi uczniami 2) Niezrozumiałe jest objęcie wsparciem tylko wybranych etapów edukacyjnych. 3) Wyłączność działań dedykowanych uczniom z niepełnosprawnościami powoduje, iż nie dostrzega się problemu indywidualizacji pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona 1) Działania zaproponowane do realizacji w ramach w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają na celu z jednej strony systemowe wsparcie szkoły w prowadzeniu procesu indywidualizacji, z drugiej natomiast bezpośrednie wsparcie uczniów, mające na celu na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP. 2) Zakres wsparcia udzielanego w ramach PI 10i i 10iv powinien być dostosowany indywidualnie do potrzeb i możliwości uczniów z niego korzystających. Stąd też w zapisach Wytycznych (w poszczególnych rozdziałach tematycznych) podkreślona została konieczność indywidualizacji wsparcia.
1113.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	1	Proponuje się ujednoczenie zapisów i zmianę stylistyczną: Celem interwencji planowanej do realizacji na poziomie regionalnym jest przygotowanie szkół i placówek systemu oświaty do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego. Działania obejmują / mogą obejmować / powinny obejmować rozpoznawanie potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów oraz zapewnienie uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi warunków kształcenia odpowiednio do rozpoznanych potrzeb i możliwości. Wsparcie w powyższym zakresie ma na celu również przygotowanie szkół do realizacji działań	Propozycja ujednoczenia zapisów i zmiany stylistycznej.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

1114.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	3	należy rozszerzyć katalog o uczniów z niepełnosprawnościami uczących się w szkołach podstawowych w klasach I-III oraz w szkołach ponadgimnazjalnych	1) Należy uwzględnić ucznia z uzdolnieniami. Należy przyjąć, że indywidualizacja pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest jedną z form pracy z tymi uczniami 2) Niezrozumiałe jest objęcie wsparciem tylko wybranych etapów edukacyjnych. 3) Wyłączność działań dedykowanych uczniom z niepełnosprawnościami powoduje, iż nie dostrzega się problemu indywidualizacji pracy z uczniem szczególnie uzdolnionym.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona 1) Działania zaproponowane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają na celu z jednej strony systemowe wsparcie szkoły w prowadzeniu procesu indywidualizacji, z drugiej natomiast bezpośrednie wsparcie uczniów, mające na celu na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP. 2) Zakres wsparcia udzielanego w ramach PI 10i i 10iv powinien być dostosowany indywidualnie do potrzeb i możliwości uczniów z niego korzystających. Stąd też w zapisach Wytucznych (w poszczególnych rozdziałach tematycznych) podkreślona została konieczność indywidualizacji wsparcia.
1115.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	4	dodać literę z zapisem: "dostosowanie pomieszczeń, w tym między innymi dostosowanie do wymogów bezpieczeństwa, organizacja sanitariatów, klas, korytarzy, szatni."	j.w.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia dla realizacji tego typu działań.
1116.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	4	Katalog powinien mieć charakter otwarty, nie przekreślając zastosowania innych efektywnych narzędzi.	Dla przykładu - w ww. katalogu pominięto kwestię stypendiów dla uczniów szczególnie uzdolnionych.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania zaproponowane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają na celu z jednej strony systemowe wsparcie szkoły w prowadzeniu procesu indywidualizacji, z drugiej natomiast bezpośrednie wsparcie uczniów, mające na celu na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
1117.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	4,5	4a i 5c W związku z możliwością zastosowania cross-finansingu, o której mowa w Podrozdziale 3.5 pkt. 5 lit. c), należy doprecyzować zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO w obszarze Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz wsparcie ucznia młodszego w odniesieniu do Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020w Rozdziale 8 Podrozdział 8.7.	Dostosowanie zapisów do Wytucznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 w Rozdziale 8 Podrozdział 8.7.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Zastosowane w Wytucznych informacje mają na celu wskazanie możliwych źródeł finansowania. Nie jest możliwe jednoznaczne wskazanie katalogu wydatków, które powinny zostać zakwalifikowane jako cross-financing czy środki trwałe. Kwestia ta wymaga każdorazowo indywidualnego rozstrzygnięcia i oceny.

1118.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	6	a	jest: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 6.", powinno być: "wymienione w podrozdziale 3.2 pkt 5."	nieprawidłowe odwołanie	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
1119.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	6	b	Należy doprecyzować zdanie "realizacja wsparcia, o którym mowa w pkt 5, zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania nauczycieli".	Sformułowanie to nie precyzuje czy diagnoza ma poprzedzać moment złożenia wniosku, jego zatwierdzenia, podpisania umowy, czy też rzeczywistego rozpoczęcia realizacji założeń projektu.	indywidualizacja	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektowego i wówczas będzie wymagana od projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
1120.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	7, 8		Brak odniesienia w zakresie zakupionego sprzętu i rodzaju zajęć do uczniów zdolnych. Wskazane w wytycznych zapisy odnoszą się wyłącznie do zajęć specjalistycznych celem stymulowania rozwoju poznawczego, zmniejszenia trudności w opanowaniu materiału itp. To samo dotyczy kupowanego sprzętu (pkt 7). Musi być on związany z programami edukacyjno-terapeutycznymi czy w zakresie udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej.	Przewidując wsparcie dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych należy przewidzieć wydatki oraz rodzaj zajęć także we wskazanym zakresie.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona Działania zaproponowane do realizacji w ramach Indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mają na celu z jednej strony systemowe wsparcie szkoły w prowadzeniu procesu indywidualizacji, z drugiej natomiast bezpośrednie wsparcie uczniów, mające na celu na wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z ww. grupy, które mają trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych. Uczniowie zdolni, pomimo iż znajdują się grupie uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych powinni korzystać ze wsparcia w ramach pozostałych przedsięwzięć przewidzianych w PI 10i, które zgodnie ze stanowiskiem KE prezentowanym w trakcie negocjacji RPO powinny być ograniczone do obszarów wskazanych w UP.
1121.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 3, podrozdział 3.5	8		Konieczność poprawienia zapisu w zakresie odniesienia do właściwego zakresu wsparcia, o którym mowa w Podrozdziale 3.5 pkt 4 lit c) : <i>IZ RPO zapewni zgodność interwencji, o której mowa w pkt 4 lit. c, z następującymi warunkami: a) środki EFS dostępne w ramach RPO mogą zostać wykorzystane na realizację w szczególności...</i>	Błędnie wskazane odniesienie.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

1122.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 4		Należy rozszerzyć katalog wsparcia adresowanego do osób dorosłych	Katalog wsparcia powinien uwzględniać dynamiczne zmiany i procesy zachodzące na rynku pracy. Potrzeby osób dorosłych nie ograniczają się do sfery kompetencji językowych i TIK, potrzebne są kompetencje ułatwiające znalezienie się na rynku pracy, przebranżowienie zgodne z oczekiwaniami pracodawców, które są przecież szersze niż tylko TIK i znajomość języków obcych. Duża grupa osób dorosłych wymagających wsparcia z zakresu kształcenia ustawicznego - to osoby ze stosunkowo niskim wykształceniem, dla których potwierdzone np. certyfikatami językowymi formy doskonalenia zawodowego mogą być niedostępne.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stronę polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.
1123.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 4, Podrozdział 4.1		Proponuje się zmianę tytułu podrozdziału: Podnoszenie umiejętności i poprawa kompetencji osób dorosłych, a także dostosowanie zapisów poddziałania do możliwości realizacji szkoleń i kursów w ramach zintegrowanego systemu kwalifikacji.	Zakres PI 10iii jest szerszy niż zostało to zapisane w wytycznych. Zapisy Umowy Partnerstwa wyraźnie wskazują, że na poziomie regionalnym będą prowadzone działania odpowiadające na potrzeby osób dorosłych w zakresie podnoszenia ich kompetencji i kwalifikacji. Należy przy tym pamiętać o zakresach poszczególnych RPO, który w części przypadków będzie dotyczyć także kwalifikacji ujętych w zintegrowanym systemie kwalifikacji.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Możliwość realizacji innych form wsparcia niż TIK i języki obce wynika z zapisów RPO, a nie z postanowień Wytycznych. Nie ma zatem możliwości wprowadzenia zmian do ww. dokumentu.
1124.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 4, Podrozdział 4.1		Podrozdział ten musi odnosić się do możliwości realizacji interwencji w PI 10iii poprzez Rejestr Usług Rozwojowych	Zgodnie z założeniami, Rejestr Usług Rozwojowych nie jest systemem stworzonym wyłącznie na potrzeby PI 8v, ale ma być uniwersalnym narzędziem umożliwiającym realizację podejścia popytowego zapewnienia wysokiej jakości usług, w tym usług edukacyjnych. Nie jest on kierowany wyłącznie do przedsiębiorców, ale także do indywidualnych osób zainteresowanych podnoszeniem własnych umiejętności i kwalifikacji. W związku z powyższym w pełni uzasadnione jest jego uwzględnienie w ramach PI 10iii, które dotyczy właśnie popytowego podejścia do zdobywania umiejętności i kompetencji w ramach kształcenia ustawicznego.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona

1125.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	4		Zapisy muszą także uwzględniać zaangażowania w proces podnoszenia umiejętności i kompetencji pracodawców, w tym przede wszystkim z sektora MŚP	Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa w przypadku uczenia się osób dorosłych przewiduje się wykorzystanie aktywnych form rekrutacji uczestników szkoleń. Jedną z podstawowych przyczyn niskiego poziomu uczestnictwa w kształceniu ustawicznym osób w wieku aktywności zawodowej jest brak świadomości pracowników o potrzebie zdobywania, poszerzania posiadanych przez siebie umiejętności i kompetencji. Należy pamiętać również, że oferowane wsparcie musi uwzględniać faktyczne zapotrzebowanie, jakiego oczekuje rynek pracy. W przeciwnej sytuacji oferowane szkolenia i kursy nie wpłyną na lepszą sytuację ekonomiczną osób, które w nich uczestniczą, a taki jest cel kształcenia się przez cały okres aktywności zawodowej.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisem Wytycznych, w przypadku wynegocjowanego innego zakresu interwencji EFS w RPO IZ RPO wprowadza własne regulacje.
1126.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	5		Zapisy w tym pkt w sposób nieprecyzyjny i kompletny odnoszą się do zakresów RPO, które zostały wynegocjowane z KE, dlatego też proponuje się następujące brzmienie pkt.: "IZ RPO może rozszerzyć katalog szkoleń i kursów wskazany w pkt 4 o umiejętności i kompetencje wskazane w zatwierdzonych RPO"	Wytyczne muszą uwzględniać ostateczne zakresy RPO, które zostały wynegocjowane przez zarządy województw z Komisją Europejską, przy aktywnym udziale MliR.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
1127.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	9		Usunąć pkt wraz z załącznikiem, bądź też zaproponować stawki jednolite dla kraju, tak jak zostało to zaproponowane w przypadku kursów ICT.	Brak jest uzasadnienia dla sztywno określonych maksymalnych stawek za prowadzone kursy i szkolenia w poszczególnych regionach. Jest to tym bardziej wątpliwe rozwiązanie, biorąc pod uwagę różnice w kosztach jednostkowych kursów językowych w poszczególnych regionach (w niektórych województwach koszt ten jest dwukrotnie wyższy niż w innych). Trudno wytłumaczyć tak duże rozbieżności kosztowe.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie stawek jednostkowych uzasadnione jest koniecznością zastosowania uproszczeń w zakresie realizacji projektów dofinansowanych z funduszy strukturalnych.
1128.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1			Konieczność doprecyzowania zapisów odnośnie kształcenia ogólnego prowadzonego przez szkoły lub placówki systemu oświaty w ramach Podrozdziału 5.1 <i>Podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym</i> poświęconemu kształceniu zawodowemu.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1129.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1			Wsparcie w niniejszym rozdziale nie przewiduje wyłączenia szkół policealnych oraz szkół dla dorosłych (jak ma to miejsce w podrozdziale 3.2), w związku z tym można uznać, że jest ono udzielane w/w szkołom w ramach podniesienia jakości kształcenia i szkolenia zawodowego.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1130.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	1	c	Punkt należy uzupełnić o instruktorów praktycznej nauki zawodu, gdyż ich także obejmuje wsparcie.		zawodowe	Uwaga uwzględniona

1131.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	2		Usunąć odniesienia do projektów zintegrowanych.	Nie jest kompetencją Wytycznych wskazywania, w jakim przypadku można zastosować projekty zintegrowane. IZ przeprowadzi nabór projektów zintegrowanych tam, gdzie uzna to za stosowne.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zapis wskazuje wyłącznie na możliwość realizacji projektów zintegrowanych, a nie konieczność. Ostateczna decyzja należy do IZ RPO.
1132.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	4		Katalog powinien mieć formę otwartą. Należy go także uzupełnić o organizacje pozarządowe oraz instytucje pomocy i integracji społecznej.	Wskazane podmioty są istotnymi graczami prowadzącymi aktywizację zawodową na lokalnych rynkach pracy.	zawodowe	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis został zmodyfikowany.
1133.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	6	d	Proponuje się usunięcie zapisu dotyczącego formy szkoleń - obecny kształt zapisu nie odpowiada definicji szkolenia kaskadowego. Propozycja zmiany: szkolenia dla nauczycieli organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów	Obecny zapis nie odpowiada definicji szkoleń kaskadowych.	zawodowe	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytycznych.
1134.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	7	b, c	Usunąć lit. c).	Pomiędzy literami zachodzi niespójność. Czy innym jest realizowanie działań "we współpracy", a czym innym "w instytucjach".	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1135.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	7	g	Usunąć lit. g).	Całkowity brak uzasadnienia dla zapisów. Studia podyplomowe realizowane będą w oparciu o potrzeby regionalne, a nie ogólnie określone, nieuzasadnione wymogi.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona zapis został doprecyzowany, poprzez wskazanie na preferencje w realizacji wsparcia w określonym obszarze.
1136.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	7	i	zapis: "wskazanych w podrozdziale 3.2 pkt 8." należy zmienić na: "w podrozdziale 3.2 pkt 7."	błędny odnośnik	zawodowe	Uwaga uwzględniona wprowadzono niezbędne poprawki do fragmentu wytycznych.
1137.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	8		Należy doprecyzować zdanie "realizacja wsparcia, o którym mowa w pkt 6, zostanie każdorazowo poprzedzona analizą indywidualnych potrzeb".	Sformułowanie to nie precyzuje czy analiza ma poprzedzać moment złożenia wniosku, jego zatwierdzenia, podpisania umowy, czy też rzeczywistego rozpoczęcia realizacji założeń projektu.	zawodowe	Wyjaśnienie Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO. W tym kontekście IZ powinna wziąć pod uwagę, czy diagnoza, o której mowa we wskazanym pkt. Wytycznych powinna stanowić podstawę do udzielenia wsparcia projektodawcy na etapie tworzenia wniosku o dofinansowanie, czy też będzie stanowiła istotny element kompleksowego wsparcia szkół.
1138.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	10		Usunąć pkt 10).	Pomijając kwestię braku kompetencji Wytycznych do narzucania IZ i KM kryteriów wyboru projektów (co zostało podkreślone w uwagach ogólnych), proponowane kryterium jest pozbawione uzasadnienia - zapisy RPO dotyczą zazwyczaj współpracy z przedsiębiorcami z branż kluczowych dla regionu lub w ramach inteligentnych specjalizacji. O współpracy powinny decydować potrzeby lokalnych/regionalnych rynków pracy, a nie ogólnie określone, nieuzasadnione wymogi.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MliR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.
1139.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	11		Zakres wsparcia na rzecz podnoszenia umiejętności i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych określa grupy odbiorców. Są to uczniowie i słuchacze szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne i zawodowe oraz uczestnicy pozaszkolnych form kształcenia zawodowego. Katalog udzielanego im wsparcia jest określony w podpunkcie a-l), przy czym uczestnicy pozaszkolnych form kształcenia zawodowego nie ze wszystkich form mogą korzystać, co wynika z ustawy o systemie oświaty. W związku z powyższym, należy wyodrębnić z których form wsparcia wykazanych w w/w punktach mogą	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

1140.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	11	I	Propozycja ujednolicenia zapisów: Wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.	Ujednolicenie zapisów.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1141.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	11	d	Należy poszerzyć zakres także o stypendia socjalne.	Nie jest uzasadnione ograniczanie się wyłącznie do stypendiów dla uczniów szczególnie uzdolnionych - jest to decyzja IZ.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Wytyczne zostały zmienione w tym zakresie.
1142.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	12		jest: "(...) działania wymienione w punkcie 10 będą...", powinno być "(...) działania wymienione w punkcie 11 będą..."	nieprawidłowe odwołanie	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1143.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	14		Zmiana: IZ RPO zapewnia możliwość realizacji wsparcia, o którym mowa w pkt 11... było: IZ RPO zapewnia możliwość realizacji wsparcia, o którym mowa pkt 11 we współpracy z centrami kształcenia ustawicznego, centrami kształcenia praktycznego, ośrodkami dokształcania i doskonalenia zawodowego, CKZIU.	dostosowano stylistycznie	zawodowe	Uwaga niejasna
1144.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	16	a,b,c	należy stosować terminy występujące w prawie oświatowym dotyczącym szkolnictwa zawodowego (praktyczna nauka zawodu - zajęcia peaktyczne, praktyka zawodowa)	Konieczność stosowania terminologii wynikającej z przepisów prawa oświatowego	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały zmienione
1145.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	16	c	Należy doprecyzować, w jaki sposób ulega zmniejszeniu lub zwiększeniu wymiar godzin w ramach stażu w odniesieniu do szkół policealnych kształcących w systemach rocznym, 1,5-rocznym lub 2,5-letnim: Okres realizacji stażu wynosi co najmniej 150 godzin i nie więcej niż odpowiednio 970 godzin (w zasadniczej szkole zawodowej), 735 godzin (w technikum) i 800 godzin (w 2-letniej szkole policealnej, a w przypadku rocznego, 1,5-rocznego lub 2,5-	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1146.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	16	d	Należy doprecyzować, w jaki sposób będą naliczane wysokości stypendiów w przypadku realizacji innego czasu trwania stypendium niż wielokrotność 150 h. Z aktualnego zapisu wynika, iż przy maksymalnym wykorzystaniu, w ramach szkoły zawodowej, okresu 970 h stypendium będzie płatne jedynie do wysokości 900 h, natomiast nie określono jaka stawka będzie przysługiwała z tytułu pozostałych 70h.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1147.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	16	j (iii)	Należy doprecyzować zapis, co należy rozumieć pod pojęciem informacji zwrotnej.	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Wyjaśnienie Opiekun stażysty powinien każdorazowo informować stażystę/praktykanta o postępach jego prac, a po zakończeniu ww. form wsparcia informacji o ich przebiegu, osiągniętych efektach i rekomendacjach do dalszego kształcenia.
1148.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	16	I	Wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 14 lit. j, nie zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy. IZ RPO w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o innej kwocie wynagrodzenia opiekunów stażystów. Powinno być: pkt 16 lit. j	nieprawidłowe odwołanie	zawodowe	Uwaga uwzględniona

1149.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, porozdział 5.1	18		należy wprowadzić podpunkt nowy a. w brzmieniu jak podpunkt a. opisany w podrozdziale 3.2 podpunkt 13) dotyczący możliwości zastosowania trybu pozakonkursowego w wypadku beneficjenta, którym będzie wyodrębniona komórka IZ RPO	Zachowanie spójności zapisów Wytucznych w obszarze związanym z projektami stypendialnymi (zgodność między zapisami podrozdziałów 3.2 i 5.1)	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1150.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	18	a	1) zapis: "oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów spośród przedmiotów technicznych " należy zmienić na: "przedmiotów zawodowych.; 2) zapis: "osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach interdyscyplinarnych" należy zmienić na: "zawodowych."; 3) zamienić kryterium dotyczące osiągnięć w olimpiadach i konkursach na szczelu wojewódzkim z kryterium obligatoryjnego na kryterium dodatkowo punktowane	Zapis ten dot. kryteriów przyznawania stypendium: 1) stypendium będzie przyznawane nie tylko w technikach, ale również szkołach zawodowych; 2) nie wszystkie przedmioty zawodowe są przedmiotami stricte technicznymi; zapis ten dot. kryteriów przyznawania stypendium dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych, zatem nie należy tutaj stosować takiego samego kryterium jak dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych czy języków obcych.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1151.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	18	a-g	Część zapisów np. dot. pomocy stypendialnej zawiera tę samą treść w rozdziale 3.2, punkt 13), litery c)-i)	Warto zrobić w rozdziale 5 właściwe odniesienia, aby nie powtarzać tych samych zapisów.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona w celu zachowania przejrzystości dokumentu nie jest wskazane zastosowanie przepisów odsyłających wyłącznie do niektórych pkt.
1152.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	18	b	Pozostawić zapis w formie "wysokość stypendiów ustala IZ RPO".	Wskazane limity są nieuzasadnione, wysokość stypendiów powinna zostać określona na podstawie indywidualnej diagnozy potrzeb uczniów.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona
1153.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	18	d	zmienić podstawę prawną służącą określeniu dochodu na zapisy ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych	W wypadku stypendium dla najzdolniejszych uczniów, kryterium związane z dochodem na członka rodziny powinno być kryterium dodatkowo punktowanym - a nie kryterium dostępu.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Wytuczne zostały zmienione w tym zakresie.
1154.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	18	g	należy usunąć zapis o możliwości wynagradzania finansowego nauczycieli, ponadto należy zmienić błędne odwołanie: powinno być do pkt 18 lit. f zamiast pkt 14 lit. h	Godziny "karciane", zatrudnienie na umowę nauczycieli w okresie realizacji projektów może w przyszłości utrudniać wspieranie zdolnych (przywaczajanie nauczycieli do dodatkowego wynagrodzenia).	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona W związku z procedowanymi obecnie zmianami zapisów ustawy Karat Nauczyciela, wynagrodzenie tej grupy zawodowej w ramach projektów będzie możliwe.
1155.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.1	19	e	Czy wskazane warunki w niniejszej literze należy traktować łącznie?	Konieczność doprecyzowania zapisów.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytucznych zostały doprecyzowane
1156.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.3	5		"Wsparcie udzielane w ramach RPO może dotyczyć tworzenia w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, CKZiU SzPiK, wyposażonych w odpowiedni sprzęt i materiały oraz umożliwiających realizację doradztwa dla uczniów, słuchaczy i innych osób dorosłych, w formie grupowej i indywidualnej." Zdanie ze względu na szyk wyrazów może być niezrozumiałe.	Konieczność korekty stylistycznej	doradztwo	Uwaga uwzględniona

1157.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	rozdział 5, podrozdział 5.3	6	e	rozszerzyć katalog osób mogących pełnić rolę doradcy-konsultanta, np. pracownik placówki doskonalenia nauczycieli	Należy wykorzystać zasoby kadrowe placówek doskonalenia nauczycieli (o ile dysponują odpowiednim potencjałem)	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.
1158.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Załącznik nr 1, I	1	-	Konieczność uzupełnienia zapisów treści wytycznych: "Stawki jednostkowe mają zastosowanie do szkoleń językowych realizowanych na terenie poszczególnych województw w ramach projektów współfinansowanych w ramach EFS, prowadzących do uzyskania kompetencji potwierdzonych certyfikatem, zgodnych z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego.	Uspójnienie zapisów z Rozdziałem 4, Podrozdziałem 4.1, punkt 7 wytycznych oraz Załącznikiem II dot. szkoleń komputerowych, punkt 1, gdzie występuje odwołanie do uzyskanych kompetencji.	stawki	Uwaga uwzględniona
1159.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Załącznik nr 1, I	3	-	Istnieje duża rozbieżność stawek jednostkowych pomiędzy województwami.	np. woj. lubuskie ma stawki oscylujące w granicach 908-1045 zł, a województwo mazowieckie w granicach 506-548 zł. Z czego wynika tak duże zróżnicowanie? Z kolei stawki jednostkowe dla szkoleń komputerowych w ogóle nie są różnicowane ze względu na województwo.	stawki	Uwaga niezasadna Odp. jw. uwaga nr 385
1160.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Załącznik nr 1, I	6	-	Konieczność doprecyzowania zapisów odnośnie dokumentu potwierdzającego wykonanie usługi szkolenia językowego, którym powinna być np. kserokopia certyfikatu potwierdzającego zdobycie przez uczestnika projektu określonego poziomu biegłości językowej (zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia Językowego).	Uspójnienie zapisów z Rozdziałem 4, Podrozdziałem 4.1, punkt 7 wytycznych.	stawki	Uwaga uwzględniona
1161.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Załącznik nr 1, II			Czy zajęcia w ramach szkoleń komputerowych również mają trwać nie więcej niż 4 godziny dziennie? Kwestia ta jest istotna w kontekście rozumienia sformułowania "stawka jednostkowa dotyczy usługi szkoleniowej dla 1 osoby w pełnym zakresie kosztów". Czy w sytuacji, gdy zajęcia będą mogły trwać dłużej będzie możliwość kwalifikowania cateringu/wyżywienia?	Konieczność doprecyzowania zapisów	stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.
1162.	Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego	Załącznik nr 1, II	6	-	Konieczność doprecyzowania zapisów odnośnie dokumentu potwierdzającego wykonanie usługi szkolenia komputerowego, którym powinna być np. kserokopia certyfikatu potwierdzającego zdobycie przez uczestnika projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów ECDL.	Uspójnienie zapisów z Rozdziałem 4, Podrozdziałem 4.1, punkt 8 wytycznych.	stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytycznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.

1163.	Konfederacja Lewiatan	Uwaga ogólna do całego dokumentu			Wytyczne proponują cenne rozwiązania w zakresie podnoszenia jakości kształcenia zawodowego. Co ważne, zakładają współpracę w tym zakresie z przedsiębiorcami, pracodawcami i organizacjami pracodawców. Wydaje się jednak, że zakres tej współpracy mógłby być szerszy - propozycje zwiększenia tego zakresu znajdują się w niektórych poniższych uwagach.		ogólne	Wyjaśnienie Wybór określonych form wsparcia pozostaje do decyzji IZ RPO. Zastosowane w Wytycznych katalogi mają charakter otwarty, co oznacza, że IZ RPO ma możliwość wskazywania innych działań możliwych do zrealizowania, w zależności od specyfiki regionu.
1164.	Konfederacja Lewiatan	Uwaga ogólna do całego dokumentu			Sugerujemy, aby stworzyć możliwość realizacji projektów przez kilka, kilkanaście szkół łącznie, zamiast realizacji projektów przez każdą szkołę oddzielnie.	Przy założeniu limitu wydatków na szkołę w zależności od wielkości szkoły, możliwość łączenia się szkół w zespoły projektowe może znacząco zwiększyć efektywność wykorzystywania zainwestowanych środków, poprzez: niższe koszty zakupu produktów i usług przy większych zamówieniach łącznie w projekcie (np. kilka zamówień u tego samego dostawcy). Ponadto: dzielenie się wiedzą, informacjami i doświadczeniami pomiędzy szkołami, niższe koszty zarządzania projektem, administrowania, możliwość zaangażowania profesjonalnych firm i instytucji, co pozwoli na korzystanie z usług także niszowych dostawców to tylko wybrane korzyści wynikające ze zwiększenia zakresu przedsięwzięcia. Trudno uzasadnić możliwość wdrażania wyłącznie projektów realizowanych przez szkoły indywidualnie.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.
1165.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 2, Podrozdział 2.3	29	b)	"niepełnosprawność ruchowa, całościowe zaburzenie rozwojowe ze spektrum autyzmu"	Dodanie zapisu "całościowe zaburzenie rozwojowe ze spektrum autyzmu" ma charakter doprecyzowujący. Pojęcie to jest zgodne z klasyfikacją medyczną i jest to właściwe określenie jednostki chorobowej.	definicje	Uwaga uwzględniona
1166.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 2, Podrozdział 2.3 Słownik pojęć			Sugerujemy dodać do słownika pojęcie trener oraz ekspert .	Słownik pojęć nie zawiera definicji dotyczącej trenera ani eksperta np. branżowego. W przypadku szkół dla dorosłych, kursów i szkoleń w zakresie kompetencji społecznych, czy też inicjatywności i przedsiębiorczości powinna być możliwość realizacji tego typu usług przez ekspertów bądź trenerów w zależności od rodzaju wsparcia	definicje	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe wprowadzenie rzeczzonej definicji, gdyż odwołuje się ona do specyficznych i niekiedy bardzo szczegółowych obszarów kwalifikacji posiadanych przez osoby pełniące funkcje trenerów czy ekspertów. Intencją MiR nie jest usztywnianie tego obszaru
1167.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	6	e) i)	"Dostosowanie pomieszczeń między innymi dostosowanie do wymogów sanitarnych i bezpieczeństwa przeciwpożarowego, organizacja kuchni wraz z wyposażeniem sprzętu AGD i/lub stołówek, sanitariatów, szatni"	Poprawka ma charakter doprecyzowujący.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona.
1168.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	6	e) iii)	konieczność określenia standardów dotyczących sprzętu TIK, bezpieczeństwa użytkowników oraz danych		przedszkola	Wyjaśnienie Standardy zgodnie z obowiązującymi.

1169.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	3	<p>Sugerujemy zmianę przepisu w zapis o brzmieniu: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do wszystkich zainteresowanych szkół lub placówek systemu oświaty, przy czym szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych winne być traktowane preferencyjnie, tj. otrzymywać preferencyjny w stosunku do pozostałych szkół i placówek systemu oświaty poziom dofinansowania." Dzięki takim kryteriom interwencja EFS przyczyni się do zmniejszenia różnicowania międzyszkolnego w</p>	<p>Sugerujemy, aby szkoły lub placówki oświaty osiągającej najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu były preferowanymi odbiorcami wsparcia, jednak aby w zakresie działań opisanych w podrozdziale 3.2 nie ograniczać dostępu do wsparcia szkołom, które osiągają dobre wyniki.</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.</p>
1170.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	6	<p>Proponujemy zmianę zapisu: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane."</p> <p>na następujący zapis:</p> <p>"Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza, odpowiednio do potrzeb, z zastosowaniem właściwych narzędzi i metodologii, np. narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki jej podległe lub nadzorowane."</p> <p>Obecnie zastosowane w projekcie Wytycznych zapisy ograniczają dostęp do wykonywania tych prac przez: uczelnie wyższe, podmioty pozarządowe i prywatne instytucje posiadające uprawnienia i kompetencje w zakresach doradztwa, diagnozy, szkoleń itd. Jednocześnie zapisy w Wytycznych ograniczają</p>	<p>Zapisy w projekcie Wytycznych ograniczają wielu podmiotom dostęp do realizacji działań doradczych, diagnostycznych czy analitycznych w ramach przedsięwzięć z udziałem środków EFS 2014 – 2020 . Projekt Wytycznych wskazuje precyzyjnie, które instytucje mogą ubiegać się o realizację zadań typu diagnostycznego, analitycznego, szkoleniowego czy doradczego. Równocześnie szkoły i inne placówki edukacyjno-wychowawcze nie mogą samodzielnie przeprowadzić tego rodzaju działań we własnej placówce, a jedynie we współpracy z jednostkami podległymi i nadzorowanymi przez MEN oraz z wykorzystaniem narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki nadzorowane.</p> <p>W naszej ocenie nieuzasadnione jest narzucanie konieczności przeprowadzenia diagnozy do współpracy, co więcej z ograniczoną grupą podmiotów, tzn. wyłącznie placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną czy biblioteką pedagogiczną. Celem interwencji w zakresie kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/ umiejętności jest przygotowanie uczniów do zatrudnienia i wyposażenie ich w kompetencje kluczowe oraz właściwe postawy/umiejętności m.in w obszarze matematyczno-przyrodniczym, ICT, języków obcych czy postaw kreatywności, innowacyjności czy pracy zespołowej. Aby dany cel zrealizować dana IZ RPO gwarantuje realizację celu m.in poprzez doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli umożliwiając im np. udział w kursach i szkoleniach udoskonalających. Pracownicy podmiotów takich jak biblioteka pedagogiczna czy też poradnia psychologiczna mogą nie mieć wystarczających kompetencji i wiedzy na temat potrzeb rynku pracy, innowacyjnych rozwiązań dostępnych obecnie na rynku, kreatywnego podejścia do nauki, kompetencji TiK, czy też wyzwań, jakie stoją przed uczniami jako przyszłymi pracownikami. Oczywiście wymienione instytucje mogą sprawdzić</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga częściowo nieuwzględniona Zapis Wytycznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.</p>

1171.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	7	c (ii), d	<p>Proponujemy zmianę zapisów w punkcie c (ii) na następujący: "prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia udostępnionych na rynku."</p> <p>W przypadku podpunktu d, proponujemy zapis: "(...) Między spotkaniami pracują na wspólnej platformie internetowej, na której znajduje się forum wymiany doświadczeń, materiały służące doskonaleniu, forum dyskusyjne, przykłady"</p>	W przypadku obu podpunktów wymieniony jest ORE (Ośrodek Rozwoju Edukacji) jako jedyna instytucja, która może prowadzić programy wspomagania. Takie ograniczenie jest niezrozumiałe, co więcej prowadzi do monopolizowania przygotowania i ujednolicania standardów. Proponujemy, by stworzyć możliwości przedstawiania wielu konkurencyjnych, innowacyjnych rozwiązań i ofert innych instytucji kształcenia rozwoju. Zgodnie z nowym podejściem szkoły i placówki powinny m.in. skupić się na kompetencjach społecznych oraz zdolności myślenia kreatywnego i innowacyjnego - zatem potencjalne grono instytucji wspierających szkoły i placówki w tym obszarze powinno być większe i instytucje zarządzające nie powinny go ograniczać.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1172.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	3		<p>Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. punkt 3. sugerujemy zmianę zapisu na zapis o brzmieniu: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do wszystkich zainteresowanych szkół lub placówek systemu oświaty, przy czym szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych winne być traktowane preferencyjnie, tj. otrzymywać preferencyjny w stosunku do pozostałych szkół i placówek systemu oświaty poziom dofinansowania." Dzięki takim kryteriom interwencja EFS przyczyni się do</p>	Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. punkt 3. sugerujemy, aby szkoły lub placówki oświaty osiągające najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu były preferowanymi odbiorcami wsparcia, jednak aby w zakresie działań opisanych w podrozdziale 3.3 nie ograniczać dostępu do wsparcia szkołom, które osiągają dobre wyniki.	eksperyment	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.</p>
1173.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	5	b)	"doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych, niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu, w tym z wykorzystaniem narzędzi TIK"	Dodanie zapisu "w tym z wykorzystaniem narzędzi TIK". Sprzęt komputerowy oraz dedykowane oprogramowanie do zadań naukowych są powszechnie stosowane przez instytucje naukowe oraz przedsiębiorstwa. Dlatego doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli powinno uwzględniać również wykorzystanie sprzętu komputerowego do prowadzenie badań, doświadczeń, modelowania oraz symulacji zjawisk naturalnych.	eksperyment	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Koncentracja na podniesieniu umiejętności wykorzystywania TIK w procesie nauczania została przewidziana w Podrozdziale 3.4 Wytocznych. W opinii MIR nie jest konieczne wskazywanie jakie konkretnie metody i narzędzia powinny być wykorzystane do doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli w zakresie nauczania eksperymentalnego. Tego typu zalecenia mogą być określane w ramach kryteriów dla poszczególnych konkursów.</p>
1174.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	7	a) ii)	(ii) "sprzęt niezbędny do przeprowadzenia doświadczeń, eksperymentów, obserwacji (przyrządy pomiarowe, przyrządy optyczne, szło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe itp.) w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi"	Dodanie zapisu "w tym narzędzia TIK wraz z odpowiednimi aplikacjami tematycznymi". Poprawka ma charakter doprecyzowujący. Obecnie technologia pozwala uczniom przeprowadzać doświadczenia naukowe również za pomocą narzędzi TIK oraz aplikacji tematycznych, a nie tylko z użyciem tradycyjnie rozumianych przyrządów laboratoryjnych czy pomiarowych.	eksperyment	Uwaga uwzględniona

1175.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	7	d	<p>Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie do propozycji dotyczącej rozdziału 3, podrozdział 3.2. punkt 6, na następujące brzmienie:</p> <p>"Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza, odpowiednio do potrzeb, z zastosowaniem właściwych narzędzi i metodologii, np. narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki jej podległe lub nadzorowane."</p>	<p>W nawiązaniu do uzasadnienia do zmiany zapisu pkt 6 Podrozdział 3.2 sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły i nie zawężać narzędzi i metodologii prowadzenia tej diagnozy.</p>	eksperyment	<p>Uwaga częściowo nieuwzględniona</p> <p>Zapis Wytycznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.</p>
1176.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	9		<p>Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie do propozycji jak w rozdziale 3, podrozdział 3.2. punkt 6, na następujące brzmienie: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza, odpowiednio do potrzeb, z zastosowaniem właściwych narzędzi i metodologii, np. narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki jej podległe lub nadzorowane."</p>	<p>W nawiązaniu do uzasadnienia do zmiany zapisu pkt 6 Podrozdział 3.2 sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły i nie zawężać narzędzi i metodologii prowadzenia tej diagnozy.</p>	eksperyment	<p>Uwaga częściowo nieuwzględniona</p> <p>Zapis Wytycznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.</p>
1177.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	3		<p>Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. oraz Podrozdział 3.3. sugerujemy zmianę zapisu na zapis o brzmieniu:</p> <p>"IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do wszystkich zainteresowanych szkół lub placówek systemu oświaty, przy czym szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych winne być traktowane preferencyjnie, tj. otrzymywać preferencyjny w stosunku do pozostałych szkół i placówek systemu oświaty poziom dofinansowania."</p> <p>Dzięki takim kryteriom interwencja EFS przyczyni się do zmniejszenia różnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiąganych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych.</p>	<p>Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. punkt 3. oraz Podrozdział 3.3. punkt 3. sugerujemy, aby szkoły lub placówki oświaty osiągające najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu były preferowanymi odbiorcami wsparcia, jednak aby w zakresie działań opisanych w podrozdziale 3.3 nie ograniczać dostępu do wsparcia szkołom, które osiągają dobre wyniki.</p>	TIK	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.</p> <p>Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.</p>

1178.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	8		Widzimy konieczność ustalenia standardów dotyczących narzędzi TIK wykorzystywanych do realizacji programów nauczania (minimalne wymogi w zakresie parametrów i funkcjonalności sprzętu)	Przyjęcie minimalnych wymogów dotyczących finansowanego sprzętu powinny wyeliminować sytuacje, w których niewystarczająca funkcjonalność lub parametry sprzętu ograniczałyby możliwości prowadzenia zajęć w sposób rozwijający kreatywność, umiejętność rozwiązywania problemów oraz zaangażowanie uczniów.	TIK	Sugestia zostanie sierowana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.
1179.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	9	b)	Dodanie zapisu w postaci: vii) systemem wydruku niezbędnym do prowadzenia zajęć dydaktycznych	Dodanie zapisu pozwoli na zapewnienie możliwości wydruku podczas prowadzenia zajęć zintegrowanego z systemem zarządzania sprzętem.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Urządzenia drukujące zostały wskazane w zestawieniu sprzętu możliwego do zakupu w ramach projektu.
1180.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	9	d)	Proponowane brzmienie zapisu: w miejscach, w których uczniowie korzystają z zestawu przenośnych komputerów lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera, jest możliwa prezentacja treści edukacyjnych z wykorzystaniem wielkoformatowych, niskoemisyjnych, interaktywnych urządzeń do projekcji obrazu i emisji dźwięku umożliwiających wyświetlanie obrazu bez konieczności każdorazowego dostosowywania warunków światła i układu ławek w salach.	Dodanie zapisu "umożliwiających wyświetlanie obrazu bez konieczności każdorazowego dostosowywania warunków światła i układu ławek w salach." Wykorzystanie do celów edukacyjnych sprzętu wyposażonego w rzutnik połączony z tablicą interaktywną powoduje konieczność każdorazowego dostosowywania warunków panujących w sali do oświetlenia, co w znaczny sposób ogranicza pole wykorzystania pomocy dydaktycznych oraz hamuje potencjał umożliwiający prowadzenie interaktywnych lekcji w dowolnej sytuacji i na każdym przedmiocie w pełnych zakresie działalności edukacyjnej.	TIK	Uwaga uwzględniona
1181.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	9	e)	"szkoła lub placówka systemu oświaty zapewnia komputery przenośne lub inne mobilne narzędzia mające funkcje komputera do użytku służbowego, w tym do wykorzystania w domu, nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem TIK"	Poprawka o charakterze doprecyzującym. "Użytek służbowy" sprzętu będącego wyposażeniem nauczycieli powinien uwzględniać również możliwość wykorzystywania go przez nauczycieli w domu.	TIK	Uwaga nieuwzględniona W opinii MIIIR nie jest koniecznego tego typu doprecyzowanie.
1182.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	18	d)	Należy ustalić wytyczne organizacyjne i techniczne dot. zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych (sprzęt, oprogramowanie, infrastruktura sieciowo-dostępowa) oraz ochrony użytkowników, a w szczególności danych uczniów i dostępu do niewłaściwych treści .	Należy zwrócić uwagę na sposób dostępu do danych przez nauczycieli np. dziś w większości przypadków zarówno świadectwa jak i dane osobowe uczniów i ich rodzin są przechowywane i edytowane na prywatnych komputerach nauczycieli, co nie gwarantuje bezpieczeństwa. Prawdopodobieństwo utraty lub ujawnienia danych jest znikome w przypadku, gdyby nauczyciele mieli do dyspozycji służbowe komputery przenośne do użytku w szkole i w domu (standardy techniczne urządzeń, ujednolicony system zabezpieczeń oraz	TIK	Uwaga nieuwzględniona Tego typu uszczegółowienia powinny być kierowane do IZ RPO.
1183.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	21		Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie jak w rozdziale 3, podrozdział 3.2. punkt 6 oraz podrozdział 3.3. punkt 9, tzn. w sposób następujący: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza, odpowiednio do potrzeb, z zastosowaniem właściwych narzędzi i metodologii, np. narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki jej podległe lub nadzorowane."	W nawiązaniu do uzasadnienia do uwagi zgłoszonej do pkt 6 Podrozdział 3.2 sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły i nie zawęzić narzędzi i metodologii prowadzenia tej diagnozy.	TIK	Uwaga częściowo nieuwzględniona Zapis Wytycznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.

1184.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	29		IZ RPO zapewnia szkołom lub placówkom systemu oświaty realizującym programy, o których mowa w pkt. 5 lit. d możliwość wyboru środowiska informatycznego do prowadzenia nauki programowania/kodowania. Oprogramowanie do nauki programowania/kodowania powinno spełniać przynajmniej jedno spośród poniższych kryteriów:	Zastąpienie frazy "powinno spełniać następujące cechy" frazą "powinno spełniać przynajmniej jedno spośród poniższych kryteriów" ma na celu uwzględnienie dynamicznego rozwoju sektora tworzącego oprogramowanie służące nauce programowania/kodowania w taki sposób, aby nie ograniczać szkołom lub placówkom systemu oświaty dostępu do najnowszych programów.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
1185.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	5	b	Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie do propozycji dotyczącej rozdziału 3, podrozdział 3.2. punkt 6, na następujące brzmienie: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomaganie pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza.	W nawiązaniu do uzasadnienia do uwagi zgłoszonej do pkt 6 Podrozdział 3.2 sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły i nie zawężać narzędzi i metodologii prowadzenia tej diagnozy.	indywidualizacja	Uwaga częściowo nieuwzględniona Zapis Wytucznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.
1186.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	6	b	Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie do propozycji dotyczącej rozdziału 3, podrozdział 3.2. punkt 6, na następujące brzmienie: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomaganie pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza, odpowiednio do potrzeb, z zastosowaniem właściwych narzędzi i metodologii, np. narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki jej podległe lub nadzorowane."	W nawiązaniu do uzasadnienia do uwagi zgłoszonej do pkt 6 Podrozdział 3.2 sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły i nie zawężać narzędzi i metodologii prowadzenia tej diagnozy.	indywidualizacja	Uwaga częściowo nieuwzględniona Zapis Wytucznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.
1187.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	2		Proponujemy obniżenie wieku osób dorosłych, które mogą skorzystać ze wsparcia ze środków w ramach RPO (zwanych uczestnikami projektów) z 25 lat do 18 lat.	Osoby w wieku 18-24 powinny mieć szansę skorzystania z analogicznego wsparcia, jakie zostało zaproponowane osobom w wieku 25 lat i więcej. Nie można zakładać, że w tej grupie wiekowej nie będzie osób, które z własnej inicjatywy będą zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności. Trudno także uznać, że ta grupa znajdzie analogiczne wsparcie w innych działaniach RPO lub KPO, co uzasadniałoby takie wykluczenie (w szczególności nie są to środki dystrybuowane w ramach Gwarancji dla młodzieży, które skierowane są do osób NEET).	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
1188.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	3		Proponujemy zrezygnować z katalogu osób, na których wsparcie gwarantowane będzie przeznaczenie środków z EFS - warto, aby ze wsparcia skorzystały osoby, które są zmotywowane, a nie określone grupy osób, które nie muszą być zainteresowane rozwojem swoich kompetencji.	Preferencja określonych grup nie powinna wykluczać możliwości wspierania także pracowników z innych grup.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Wskazane w Wytucznych ograniczenia są konsekwencją negocjacji prowadzonych z KE.

1189.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	3 i 4		Jeżeli przewiduje się w ramach RPO oraz niniejszego Wytycznych rozszerzenie katalogu kompetencji (mówi o tym zapis w pkt. 5 Podrozdziału 4.1) proponujemy zmianę zapisów zarówno w pkt. 3 jak i pkt. 4 poprzez wykazanie, że środki mogą być przekazywane na inne kompetencje wskazane przez IZ RPO oraz KPO.	Opis Priorytetu 10 iii w Rozdziale 4 ogranicza się do opisu wzrostu kompetencji osób dorosłych tylko i wyłącznie w zakresie TIK i języków obcych. Oznacza to brak możliwości podnoszenie kwalifikacji w innym zakresie przy wsparciu EFS. Wsparcie zgodnie z Umową Partnerstwa ma być ukierunkowane na rozwój kompetencji najbardziej deficytowych szczególnie w grupie 50+ i osób o niskich kwalifikacjach, które nie zawsze wiązać się będą z kompetencjami cyfrowymi i językowymi, chociaż zgadzamy się z diagnozą, że szczególnie kompetencje cyfrowe są kluczowe na rynku pracy i uniwersalne (umiejętność wykorzystywania nowych technologii będzie przy tym potrzebna na różnych stanowiskach, we wszelkich aspektach funkcjonowania przedsiębiorstwa). Niemniej jednak w związku zapisami POWER osoby dorosłe powinny mieć zapewniony dostęp do różnych form uczenia się i rozwoju osobistego w różnych obszarach. Stąd potrzeba rozszerzenia wskazanego katalogu kompetencji (cyfrowych i językowych) o inne (zdiagnozowane np. przy współpracy z instytucjami funkcjonującymi w otoczeniu społeczno-gospodarczym, np. urzędami pracy, organizacjami pracodawców) mogące zwiększyć zdolność do bycia zatrudnionym (a także samozatrudnienia – rozpoczęcia działalności gospodarczej).	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stroną polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.
1190.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	4		Proponujemy rozszerzenie zakresu wsparcia udzielanego w ramach RPO (zawężanego do szkoleń i kursów) do wszystkich form rozwoju kompetencji.		osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona
1191.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	1	b)	"wyposażanie szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w nowe technologie, materiały, narzędzia TIK"	Poprawka ma charakter doprecyzowujący.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1192.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	5	b	Proponujemy zweryfikować przepis - prawdopodobnie chodzi o "wzmacnianie zdolności do bycia zatrudnionym", a nie "zdolności do zatrudniania".	Uwaga redakcyjna	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1193.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	5		Proponujemy rozszerzyć wsparcie także o wiedzę i umiejętności z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania firmą.	Wzmacnianie tego obszaru kompetencji jest równie ważne jak wzmacnianie ich zdolności do bycia zatrudnionym.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Tego typu działania możliwe są do zrealizowania w ramach podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych uczniów (...). Niemniej do decyzji IZ RPO pozostaje realizacja takiej formy wsparcia.
1194.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	7	h	Uzasadnione wydaje się skorzystanie w ramach prowadzenia wskazanej w tym punkcie analizy ze wsparcia np. urzędów pracy, czy organizacji pracodawców.		zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

1195.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	8	Uzasadnione wydaje się skorzystanie w ramach prowadzenia wskazanej w tym punkcie analizy ze wsparcia np. urzędów pracy, czy organizacji pracodawców. Jednocześnie zasadne są zmiany analogiczne do zaproponowanych w rozdziału 3, podrozdział 3.2. punkt 6, tzn. przeformułowanie zapisu na następujące brzmienie: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomaganie pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza, odpowiednio do potrzeb, z zastosowaniem właściwych narzędzi i metodologii, np. narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki jej	W nawiązaniu do uzasadnienia do uwagi zgłoszonej do pkt 6 Podrozdział 3.2 sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły i nie zawężać narzędzi i metodologii prowadzenia tej diagnozy.	zawodowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Ponadto dopuszczone jest wykorzystanie potencjału innych podmiotów przy opracowaniu takiej diagnozy.	
1196.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	9	Proponujemy, by rozszerzyć grupę podmiotów, z którymi można współpracować w realizacji wsparcia, o którym mowa w pkt 6 m.in. o szkoły wyższe i organizacje pracodawców.		zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zapisy dotyczące współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół zostały zawarte we wcześniejszym punkcie.	
1197.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	10	Proponujemy przeformułowanie zapisu w następujący sposób: "IZ RPO proponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla realizacji działań wymienionych w pkt 6 we współpracy z przedsiębiorstwami, pracodawcami i organizacjami pracodawców".	Zgadzamy się, że zasadne jest realizowanie działań zaproponowanych w pkt 6 we współpracy z przedsiębiorcami i pracodawcami. Faworyzowanie firm prowadzących działalność w ramach SSE w naszej ocenie nie ma jednak uzasadnienia.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MliR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.	
1198.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	14	Proponujemy rezygnację z określania typu instytucji, z którą należy współpracować realizując wsparcie, o którym mowa w pkt 11.	Proponowany przepis nadmiernie zawęża pulę instytucji, z którymi można nawiązać współpracę i tym samym jest niespójny z pkt 11, w którym jednym z typów przedsięwzięć jest "organizowanie kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi". Pkt 14 wyklucza możliwość realizacji takiego działania lub narzuca dodatkową instytucję do współpracy (np. centrum kształcenia ustawicznego), podczas gdy takie partnerstwo nie musi mieć uzasadnienia merytorycznego.	zawodowe	Uwaga częściowo uwzględniona Celem zastosowanego zapisu jest zapewnienie komplementarności pomiędzy poszczególnymi działaniami realizowanymi w RPO. Wytyczne nie mają na celu natomiast wskazywanie podmiotów, które powinny występować jako partner w projekcie. Zapis ten został zmodyfikowany poprzez wskazanie wyłącznie instytucji utworzonych w wyniku interwencji przewidzianej w RPO.	
1199.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	c	Proponujemy weryfikację konieczności określania w Wytycznych minimalnego i maksymalnego czasu trwania staży, przy czym istotne jest, aby czas trwania staży był każdorazowo wskazany w dokumencie potwierdzającym odbycie stażu		zawodowe	Uwaga uwzględniona
1200.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	h	Proponujemy weryfikację maksymalnej kwoty związanych ze stażem w przeliczeniu na 1 osobę i ewentualne jej zwiększenie.	Ograniczenie poziomu kosztów projektu związanych ze stażem do 5000 zł w przeliczeniu na jedną osobę odbywającą staż może być problematyczne, zwłaszcza w przypadku staży zakładających eksploatację kosztownych urządzeń i zużywanie drogich materiałów. Ponadto wskazana kwota obejmuje koszty dojazdu (w przypadku długotrwałych staży mogą być one wysokie - zgodnie z podrozdziałem 5.1 punkt 16c może to być nawet 970 godzin), a także koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenie stanowiska stażu, szkolenia BHP stażysty itp.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

1201.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	i	Proponujemy zweryfikować limit stażystów przypadających na jednego opiekuna.	Dyskusyjne jest wprowadzenie limitu stażystów przypadających na jednego opiekuna w wymiarze nie więcej niż 6, ponieważ taki limit tak naprawdę wynika ze specyfiki pracy na danym stanowisku oraz organizacji stażu (np. nie wszystkie te osoby muszą odbywać staż w tych samych godzinach).	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona
1202.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	k	Proponujemy zwiększenie maksymalnej stawki refundacji kosztów wynagrodzenia dla opiekuna stażysty/stażystów	Zaproponowana stawka jest zbyt niska - nie odpowiada zaangażowaniu opiekuna stażysty, co może skutkować niskim zaangażowaniem pracodawcy i opiekuna stażysty, zniechęcać pracodawców do realizacji programów stażowych i delegowania do opieki nad stażystami swoich pracowników. Brak konkurencji wśród pracodawców i opiekunów może wywoływać zjawisko negatywnej selekcji miejsc realizacji staży. Jest to sytuacja zagrożenia prawidłowej (efektywnej) realizacji stażu.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Pracodawcom, którzy przyjmują uczniów na praktyczną naukę zawodu przysługuje refundacja ponoszonych kosztów wypłacana ze środków subwencji oświatowej. Zasady refundacji zostały określone w Rozporządzeniu MEN z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu. W ramach RPO finansowane są praktyki/ staże zawodowe, które wykraczają poza praktyczną naukę zawodu realizowaną na podstawie ww. dokumentu i finansowaną ze środków subwencji oświatowej. Rozwiązania zawarte w Wytycznych są analogiczne do tych, które są stosowane w systemie oświaty.
1203.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	l	W naszej ocenie wynagrodzenie dla opiekuna stażystów powinno zależeć od liczby stażystów, którymi się opiekuje. Ponadto zapis "IZ RPO w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o innej kwocie wynagrodzenia opiekunów stażystów" jest zbyt ogólny.	Pkt 14 j definiuje zakres zadań opiekuna w stosunku do każdego stażysty, a nie grupy stażystów, która jest przyjmowana na staż. Każdorazowo należy m.in. przeprowadzić diagnozę kompetencji i kwalifikacji stażysty. Trudno zakładać, że opieka nad 1 stażystą i opieka nad 3-4 stażystami to analogiczny zakres obowiązków (mierzony chociażby czasem pracy, jaki należy na wykonanie tego zadania poświęcić).	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1204.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	19	b	Proponujemy następujące przeformułowanie zapisu: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty prowadzącą kształcenie zawodowe odpowiednio do potrzeb, we współpracy z jej organem prowadzącym oraz z przedsiębiorcami, pracodawcami lub organizacjami pracodawców."		zawodowe	Uwaga uwzględniona
1205.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	22		Proponujemy przeformułowanie zapisu w następujący sposób: "IZ RPO proponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla realizacji działań wymienionych w pkt 20 lit. a – d, we współpracy z przedsiębiorstwami, pracodawcami i organizacjami pracodawców"	Zgadza się, że zasadne jest realizowanie działań zaproponowanych w pkt 20 lit. a – d we współpracy z przedsiębiorcami i pracodawcami. Faworyzowanie firm prowadzących działalność w ramach SSE w naszej ocenie nie ma jednak uzasadnienia.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Działania przewidziane w cyt. Fragmentach Wytycznych muszą być obowiązkowo realizowane we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół. Niemniej szczególna uwaga została zwrócona w Wytycznych na konieczność zapewnienia współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami funkcjonującymi w ramach SSE. Powyższe wynika z uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MliR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.

1206.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.1		<p>Proponujemy uzupełnienie zakresu wsparcia skierowanego na podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego, w tym rozwój współpracy szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym o następujące typy przedsięwzięć:</p> <ul style="list-style-type: none"> • szkolenia dla pracowników firm przygotowujących ich do pełnienia roli opiekunów uczniów i stażystów oraz na ich rozwój, • dofinansowanie do wynagrodzeń uczniów i stażystów (powiązanie z systemem stypendium zaproponowanych w Wytycznych, ale uwzględniające rzeczywiste stawki wynagrodzeń za staże w poszczególnych firmach, jeśli firma jest w stanie takie zaproponować), • dofinansowanie do utworzenia dodatkowych miejsc pracy z przeznaczeniem na praktyczną naukę zawodu dla uczniów szkół zawodowych. 	Wytyczne koncentrują się na warunkach optymalnego zorganizowania staży i praktycznej nauki zawodu w odniesieniu do warunków jakie musi spełnić szkoła, uczeń oraz wsparciu, jakie powinna otrzymać placówka delegująca czy stażysta, by odbyty staż był przydatny i zwiększał szanse na rynku pracy. Znacznie mniej uwagi przywiązuje się do wsparcia pracodawców, którzy są w stanie lub mogliby przy określonym wsparciu zwiększać pulę miejsc stażowych oraz stwarzać możliwości praktycznej nauki zawodu. Proponowane przez nas typy przedsięwzięć właśnie na ten deficyt odpowiadają.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane przedsięwzięcia nie wpisują się w zakres interwencji przewidzianej w Wytycznych i uzodnionej z KE.	
1207.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.2	4	<p>W naszej ocenie warto zagwarantować, że CKZiU będą tworzone w pierwszej kolejności w branżach, w których na szeroką skalę występują problemy z rekrutacją wykwalifikowanych pracowników.</p>		CKZiU	Uwaga uwzględniona	
1208.	Konfederacja Lewiatan	Rozdział 5, Podrozdział 5.2	10	a	<p>Proponujemy rozszerzyć planowany katalog działań o kwestie związane z zakładaniem i prowadzeniem działalności gospodarczych i zarządzaniem firmą.</p>		CKZiU	Uwaga nieuwzględniona Katalog ma charakter otwarty. Tego typu działania będą mogły być realizowane, o ile zapisy RPO będą wskazywały takie rozwiązanie.
1209.	Politechnika Poznańska	5.1.	14	<p>Zmiana zapisu na: IZ RPO zapewnia możliwość realizacji wsparcia, o którym mowa pkt 11 we współpracy z centrami kształcenia ustawicznego, centrami kształcenia praktycznego, ośrodkami dokształcania i doskonalenia zawodowego, CKZiU oraz uczelniami wyższymi.</p>	<p>Rozszerzenie katalogu podmiotów wymienionych w pkt. 14 o uczelnie wyższe ma na celu zwiększenie dostępności infrastruktury uczelni dla uczniów i nauczycieli w celu umożliwienia im korzystania z nowoczesnych technik i technologii, w szczególności udziału w zajęciach, w tym zajęciach laboratoryjnych, kołach naukowych i obozach naukowych. Wprowadzenie niniejszej zmiany jest konsekwencją pkt 1 ppkt e) i 11 ppkt g) Podrozdziału 5.1.</p>	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Celem zastosowanego zapisu jest zapewnienie komplementarności pomiędzy poszczególnymi działaniami realizowanymi w RPO. Zapis ten został zmodyfikowany poprzez wskazanie wyłącznie instytucji utworzonych w wyniku interwencji przewidzianej w RPO.	

1210.	Politechnika Poznańska	5.1.	20		<p>Dodanie w pkt 20 litery f) o brzmieniu: wykorzystanie i rozwój rezultatów projektów, w tym projektów innowacyjnych (pozytywnie zwalidowanych produktów) zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL.</p>	<p>Zasadę jest wykorzystanie w latach 2014-2020 produktów projektów realizowanych w perspektywie 2007- 2013 w zakresie utworzonych struktur i sieci współpracy pomiędzy placówkami prowadzącymi kształcenie zawodowe (w tym uczniami, kierownikami kształcenia praktycznego oraz doradcami zawodowymi), pracodawcami oraz uczelniami wyższymi. Modernizacja, rozwój i utrzymanie bazy sprzętowej zakupionej na rzecz upowszechniania dostępu uczniów i nauczycieli placówek prowadzących kształcenie zawodowe do nowoczesnych technik i technologii przyczyni się do osiągnięcia celów określonych w Wytycznych w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Pozwoli to także na uniknięcie zbędnych kosztów związanych z budowaniem nowych sieci i struktur, w sytuacji wykorzystania i rozwoju już istniejących powiązań i bazy sprzętowej, sfinansowanych w ramach środków EFS w latach 2007-2013.</p> <p>Rozwój sieci współpracy pomiędzy szkołami, uczniami, pracodawcami a uczelniami wyższymi stanowi ważny element uzupełniający proces kształcenia zawodowego, zwłaszcza w aspekcie praktycznym i jest trwałym rozwiązaniem sprzyjającym podnoszeniu jakości kształcenia zawodowego poprzez zapewnienie dostępu do nowoczesnych technologii.</p> <p>Powyższe rozwiązanie zapewnia realizację celu określonego w Podrozdziale 5.1. pkt 1, w szczególności przyczynia się do</p>	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1211.	Business Centre Club	Rozdział 4 Podrozdział 4.1	1	-	<p>Propozycja zmiany zapisu: Celem interwencji przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym jest zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie, dostosowanie ich kompetencji do lokalnych rynków pracy oraz poprawa kompetencji kluczowych w zakresie TIK i języków obcych tych osób.</p>	<p>Priorytet inwestycyjny 10.iii brzmi: wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji</p> <p>W proponowanym kształcie interwencji zaprezentowanej w Rozdziale 4 jest ona ślepa na wyniki analiz dotyczących zapotrzebowania lokalnego rynku pracy i dostosowania oferty edukacyjnej do wypełnienia luki kompetencyjnej funkcjonującej na danym rynku. Ograniczenie interwencji przede wszystkim do projektów dotyczących nabywania kompetencji językowych oraz ICT nie stanowi w żaden sposób odpowiedzi na potrzeby lokalnych rynków pracy. Wytyczne nie konsumują katalogu projektów możliwych do realizacji w tym priorytecie inwestycyjnym związanych z edukacją.</p>	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stronę polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.

1212.	Business Centre Club	Rozdział 4 Podrozdział 4.1	4	<p>Propozycja zmiany zapisu:</p> <p>Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO obejmuje szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności oraz kompetencji odpowiadających na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy. IZ RPO zobligowana jest tworząc mechanizmy wsparcia opierać się na wynikach analiz dotyczących rynków pracy, które geograficznie obejmować będzie wsparcie.</p>	j.w.	osoby dorosłe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stroną polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.</p>
1213.	Business Centre Club	Rozdział 4 Podrozdział 4.1	5	<p>IZ RPO może rozszerzyć katalog kompetencji wskazany w pkt 4 o kompetencje ICT oraz językowe.</p>	j.w.	osoby dorosłe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>jw.</p>
1214.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	1	<p>Celem interwencji przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym jest podniesienie jakości kształcenia i szkolenia, w tym zawodowego poprzez lepsze dostosowanie form, metod i warunków jego prowadzenia do wymagań gospodarki i rynku pracy, m.in. poprzez zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących proces kształcenia i szkolenia zawodowego.</p>	<p>Priorytet inwestycyjny 10.iv brzmi:</p> <p>lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmocnienie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami</p> <p>Koncentracja jedynie na szkolnictwie zawodowym jest tam samym ograniczeniem, jak proponowany zestaw szkoleń w poprzednim rozdziale względem potencjalnie możliwej do podjęcia tematyki. Dodatkowo rozdział 5 w zbyt małym stopniu koncentruje się na potrzebach rynku pracy.</p>	zawodowe	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Rozdział nie koncentruje się wyłącznie na szkolnictwie zawodowym, a kształceniu zawodowym. Działania zaplanowane do realizacji powinny przyczynić się do wyposażenia uczestników projektów w kwalifikacje zawodowe niezbędne do poruszania się na rynku pracy. Uczestnikami projektów nie muszą być wyłącznie uczniowie szkół zawodowych - w ramach PI 10iv przewidziano możliwość wsparcia także uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne.</p>

1215.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	1	<p>Wsparcie udzielane w ramach RPO powinno przyczynić się do:</p> <p>a) zwiększenia udziału pracodawców w przygotowywaniu programów nauczania oraz organizacji kształcenia praktycznego w miejscu pracy dla uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty, w tym prowadzących kształcenie zawodowe;</p> <p>b) wyposażenia szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w nowe technologie, materiały, narzędzia i urządzenia;</p> <p>c) zapewnienia nauczycielom kształcenia zawodowego możliwości aktualizowania swojej wiedzy przez bezpośredni kontakt z rzeczywistym środowiskiem pracy;</p> <p>d) modernizacji oferty kształcenia zawodowego i dostosowania jej do potrzeb lokalnego lub regionalnego rynku pracy;</p> <p>e) zwiększenia dostępu uczniów i nauczycieli do</p>	j.w.	zawodowe	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Rozdział nie koncentruje się wyłącznie na szkolnictwie zawodowym, a kształceniu zawodowym. Działania zaplanowane do realizacji powinny przyczynić się do wyposażenia uczestników projektów w kwalifikacje zawodowe niezbędne do poruszania się na rynku pracy. Uczestnikami projektów nie muszą być wyłącznie uczniowie szkół zawodowych - w ramach PI 10iv przewidziano możliwość wsparcia także uczniów szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne.</p>
1216.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	2	<p>rezygnacja z podpunktu</p>	Ograniczanie wsparcia jedynie do szkolnictwa zawodowego oznacza brak możliwości wdrażania rekomendacji oraz programów nauczania w innych placówkach (w tym w szkolnictwie wyższym)	zawodowe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zapis zgodny jest przyjęta linią demarkacyjną, w myśl której interwencja w PI 10(i) i 10(iv) opiera się na podejściu tematycznym. Tym samym, z uwagi na fakt, iż interwencja w priorytecie inwestycyjnym 10(i) ma na celu promowanie dostępu do dobrej jakości kształcenia ogólnego, podejmowane przedsięwzięcia mogą dotyczyć zarówno szkół kształcenia ogólnego, specjalnego, jak i zawodowego. W przypadku tych ostatnich możliwość ubiegania się o środki EFS w tym obszarze uzasadniona jest realizacją przez szkoły prowadzące kształcenie zawodowe nauki w oparciu o dwie podstawy programowe: kształcenia ogólnego i kształcenia w zawodach. Jednocześnie w przypadku PI 10(iv) wskazane zostało wyłącznie wsparcie dla szkół kształcenia zawodowego, poprzez poprawę warunków dydaktycznych w zakresie stricte zawodowym.</p> <p>Powyższe rozwiązanie ma na celu silniejszą koncentrację na potrzebach szkół prowadzących kształcenie zawodowe, w których wielokrotnie obszar kształcenia ogólnego jest marginalizowany w konsekwencji konieczności zaspokojenia potrzeb związanych z aktualizacją i podniesieniem jakości prowadzonej w tych szkołach edukacji zawodowej. Przyjęcie rozwiązania umożliwiającego wsparcie edukacji ogólnej prowadzonej w szkołach zawodowych w ramach samodzielnej interwencji powinno przyczynić się do podwyższenia rangi tego typu edukacji, a tym samym powinno umożliwić zaspokojenia wszystkich zdiagnozowanych potrzeb bez konieczności ograniczenia ich skali, ze względu na obowiązek koncentracji na kształceniu stricte zawodowym.</p>

1217.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	16	c	okres realizacji stażu wynosi nie mniej niż odpowiednio 970 godzin (w zasadniczej szkole zawodowej), 735 godzin (w technikum) i 800 godzin (w 2-letniej szkole policealnej, a w przypadku rocznego, 1,5-rocznego lub 2,5-letniego okresu nauczania wymiar godzin ulega odpowiedniemu zmniejszeniu lub zwiększeniu) w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formie wsparcia;	Propozycja ograniczenia ilości godzin stażu maksymalnie do ok 6 miesięcy oznacza brak możliwości wykorzystania miejsca pracy do praktycznej nauki zawodu. Staże krótsze niż 0,5 roczne nie odnią trwałego rezultatu. Proponujemy aby staże te były realizowane w okresie ROCZNYM.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
1218.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	16	f	staż jest realizowany na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na staż, jak również na podstawie rekomendacji wypracowanych w sektorowych radach kompetencji, jeśli takie rekomendacje zostały wypracowane. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej oraz powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie stażysta, treści edukacyjne, zakres obowiązków stażysty a także harmonogram realizacji stażu. Przy ustalaniu programu stażu powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe stażysty. Program stażu zawiera szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy stażysty podczas odbywania stażu oraz procedur wdrażania stażysty do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych;	Brakuje w całym rozdziale 5 odniesienia się do efektów działań podejmowanych przez sektorowe rady kompetencji do zadań których należą m.in.: a. rekomendowanie rozwiązań/zmian legislacyjnych w obszarze edukacji i jej dostosowania do potrzeb rynku pracy w danym sektorze, w tym mogących wpłynąć na poprawę sytuacji pracowników w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy (m.in. pracownicy powyżej 50 roku życia, pracownicy o niskich kwalifikacjach) b. współpraca w zakresie porozumień edukacyjnych działających w zakresie zintegrowania edukacji i pracodawców c. określanie obszarów badawczych odnoszących się do kompetencji w danym sektorze, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji pracowników znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, w tym powyżej 50 roku życia lub o niskich kwalifikacjach oraz zlecenia ww. badań d. identyfikacja potrzeb tworzenia sektorowych ram kwalifikacji oraz kwalifikacji e. przekazywanie informacji nt. zapotrzebowania na kompetencje do instytucji rynku pracy, w tym agencji zatrudnienia oraz powiatowych urzędów pracy, co w efekcie powinno wpłynąć na wzrost skuteczności działań z zakresu pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, f. przekazywanie informacji nt. specyficznych potrzeb danego sektora w obszarze kompetencji do partnerów społecznych dokonujących identyfikacji potrzeb rozwojowych przedsiębiorstw w danym sektorze.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR nie jest konieczne doprecyzowanie przedmiotowej kwestii.
1219.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	16	h	katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem stażu (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenie stanowiska stażu, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP stażysty itp.) w łącznej wysokości nie przekraczającej 5 000 zł w przeliczeniu na 1 osobę odbywającą staż;	Kwota powinna ulec zwiększeniu w sytuacji wyposażenia stanowiska pracy i przystosowaniu go do potrzeb osób niepełnosprawnych	zawodowe	Uwaga częściowo uwzględniona Dopuszczono możliwość zwiększenia kwoty, o ile wydatki związane są z kosztami generowanymi po stronie ucznia.

1220.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	16	k	koszty wynagrodzenia opiekuna stażysty u pracodawcy powinny być skorelowane z siatką płac stosowaną u danego przedsiębiorcy.	Zmiana polega na urealnieniu kosztów obsługi przygotowania do praktycznej nauki zawodu po stronie przedsiębiorcy. Dodatkowo limin godzin o którym jest mowa nie spełni swojej roli w kontekście nabycia przez stażystę kompetencji na danym stanowisku pracy.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Pracodawcom, którzy przyjmują uczniów na praktyczną naukę zawodu przysługuje refundacja ponoszonych kosztów wypłacana ze środków subwencji oświatowej. Zasady refundacji zostały określone w Rozporządzeniu MEN z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu. W ramach RPO finansowane są praktyki/ staże zawodowe, które wykraczają poza praktyczną naukę zawodu realizowaną na podstawie ww. dokumentu i finansowaną ze środków subwencji oświatowej. Rozwiązania zawarte w Wytocznych są analogiczne do tych, które są stosowane w systemie oświaty.
1221.	Business Centre Club	Rozdział 5 Podrozdział 5.1	16	l	wynagrodzenie przysługujące opiekunowi stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 14 lit. j, zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy oraz jest skorelowany z czasem jaki opiekun poświęca starzyście/stażystom w ramach swojego etatu.	Powinna występować korelacja między czasowym zaangażowaniem opiekuna i wynagrodzeniem. Inaczej powinien być wynagradzany opiekun poświęcający na zadania wynikające z prowadzenia stażysty/stażystów w wymiarze 1/4 etatu, inaczej opiekun poświęcający pełen etat.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1222.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	Podrozdział 3.1 – Wychowanie przedszkolne	6	e) i	rozszerzenie zapisu: dostosowanie pomieszczeń zgodnie z koncepcją projektowania uniwersalnego , w tym m. in. dostosowanie do wymogów sanitarnych i bezpieczeństwa przeciwpożarowego, dostępności do różnorodnych potrzeb osób z ograniczoną mobilnością i percepcją , organizacja kuchni, stołówek, sanitariatów, szatni,	wprowadzenie koncepcji projektowania uniwersalnego, zwiększa jakość przestrzeni i obiektów, obejmuje nie tylko osoby z niepełnosprawnością, ale także osoby niskiego wzrostu np. dzieci. Waro z tego powodu zadbać aby nowe lub modernizowane placówki spełniały wymogi projektowania uniwersalnego, a nie jedynie dostosowania z punktu widzenia racjonalnych usprawnień. Racjonalne usprawnienia mogą być wdrażane, gdy nie istnieją przesłanki zastosowania koncepcji projektowania uniwersalnego. W wielu przypadkach, szczególnie przy realizacji nowych obiektów mechanizm racjonalnych dostosowań może nie być wcale konieczny gdy	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1223.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	Podrozdział 3.1 – Wychowanie przedszkolne	6	e) iv	zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu lub narzędzi dostosowanych do potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy dydaktycznych, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją projektowania uniwersalnego,	Słowo "rozpoznawania" wydaje się tutaj ograniczać stosowanie elementów wsparcia procesu edukacyjnego wyłącznie do procesu oceny potrzeb dzieci, stąd proponuje się zamianę na "dostosowanie do potrzeb". Dodatkowo celem edukacji włączającej jest użytkowanie tych samych podręczników, pomocy i narzędzi przez wszystkie dzieci, bez względu na ich ograniczenia w mobilności i percepcji. Stąd też należałoby wspierać i promować te rozwiązania, które sprzyjają integracji sprawnych i niepełnosprawnych dzieci, poprzez stosowanie takich narzędzi jak projektowanie uniwersalne. Sama definicja projektowania uniwersalnego nie wyklucza specjalistycznego dostosowania do indywidualnych potrzeb użytkownika, czego	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1224.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	Podrozdział 3.1 – Wychowanie przedszkolne	6	e) v	Rozszerzenie zapisu: budowa , wyposażenie i organizacja placu zabaw zgodnych z koncepcją projektowania uniwersalnego ,	zapis powinien dotyczyć nie tylko samego wyposażenia, ale również organizacji czy budowy od podstaw placu zabaw, szczególnie gdy takie place nie istnieją. Organizacja placów zabaw jest bardzo istotna ze względu na różnorodne potrzeby dzieci. Częściowo omawia to Karta nr 9 str. 6-8 Standardów Dostępności dla Miasta Gdyni, źródło: http://www.zdiz.gdynia.pl/dokumenty/ud/standardy.pdf . Należałoby wypracować mechanizmy, które w szczególności będą wspierać i promować te rozwiązania, które sprzyjają integracji sprawnych i niepełnosprawnych dzieci, poprzez stosowanie takich narzędzi jak projektowanie uniwersalne.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo

1225.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	Podrozdział 3.1 – Wychowanie przedszkolne	7		Należałoby rozważyć możliwość wsparcia tych inwestycji, które są zgodne z koncepcją projektowania uniwersalnego	Rozwiązania uniwersalne, są często rozwiązaniami innowacyjnymi, czyli koszt ich zakupu może być droższy niż standardowego wyposażenia placówek edukacyjnych, stąd należałoby wypracować narzędzia wspierające zakupy i inwestycje, które mieszczą się w koncepcji projektowania uniwersalnego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zgodnie z <i>Wytycznymi w zakresie zasady równości sznias i niedykrimiacji, w tym dostępności dla osób niepełnosprawnych</i> Ponadto w punkcie 9c podkreślono, że infrastruktura powinna zostać zaprojektowana z koncepcją uniwersalnego projektowania.
1226.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	Podrozdział 3.3 – Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	1		Cel interwencji powinien również powinien również objąć edukację społeczną, w tym problematykę niepełnosprawności	W ramach zajęć można prowadzić różnego rodzaju warsztaty i zajęcia uspołeczniające i skierowanie na budzenie świadomości o potrzebach osób z ograniczoną funkcjonalnością, odmienności kulturowej itp. Wspólne budowanie np. przestrzeni opartej na koncepcji projektowania uniwersalnego może rozwijać społeczną akceptację i świadomość praw i potrzeb osób o innych potrzebach w mobilności i percepcji. Doświadczanie ograniczeń funkcjonalnych może rozwijać wrażliwość społeczną.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania możliwe są do realizacji w ramach interwencji przewidzianej w Podrozdziale 3.5 Wytycznych.
1227.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	4.1 – Poprawa kompetencji osób dorosłych, w tym w zakresie TIK i języków obcych	1		Cel interwencji powinien objąć również inne kluczowe kompetencje dla rozwoju społeczno-gospodarczego	Tak sformułowany zapis ogranicza znacząco zakres ewentualnych kompetencji niezbędnych do realizacji celów zawodowych i społecznych. W dalszej części podrozdziału poszczególne punkty skupiają się wyłącznie na kompetencjach TIK i znajomości języków (pkt. 3,4,7,8). Zapisy powinny być zdecydowanie bardziej otwarte co do zakresu kompetencji. Szczególną uwagę należałoby zwrócić na podnoszenie kompetencji w zakresie wsparcia realizacji warunków i wytycznych horyzontalnych. Wprowadzenie wytycznych horyzontalnych często wymaga podniesienia kompetencji i swoich kwalifikacji, stąd EFS powinien wspierać te działania. Wprowadzenie wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościamiwarunku wymaga bardzo wysokich kompetencji w zakresie wdrażania koncepcji projektowania uniwersalnego w projektowaniu nowych produktów, usług i środowiska zbudowanego. Konieczna jest zatem interwencja w tym zakresie, aby osiągnąć cel edukacyjny znajomość i umiejętność stosowania zasad projektowania uniwersalnego. Tylko nieliczne szkoły wyższe prowadzą działania w tym zakresie, z tego też powodu na Politechnice Gdańskiej powołano Centrum Projektowania Uniwersalnego jako jedno z centrów kompetencji z możliwością podnoszenia swoich umiejętności w ramach kształcenia ustawicznego.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przede wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stronę polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.
1228.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	4.1	5		IZ RPO może rozszerzyć katalog kompetencji wskazany w pkt 4 o kompetencje wskazane w zatwierdzonym RPO.	Ten punkt umożliwia wprowadzenie interwencji na innych polach niż TIK i języki obce, ale jest konieczne wskazanie tych celów w zatwierdzonym RPO. Prawdopodobnie (potrzebna byłaby analiza RPO) nie ma wśród wymienionych kompetencji takich jak znajomość i umiejętność wdrażania zasad projektowania uniwersalnego. To zagadnienie nie jest również wymienione w Krajowych Ramach Kształcenia.	osoby dorosłe	jw.
1229.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	Załącznik nr 1: Stawki jednostkowe obowiązujące w ramach projektów w PI 10(iii)	1. 2	akapit 3	należałoby rozszerzyć zapis o " <i>materiałów szkoleniowych, w tym dostosowanych do specjalnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np. materiały w powiększonym druku, przygotowane w piśmie Braille'a, nagrań tłumacza j. migowego)</i> "	Należy uwzględnić koszty przygotowania i wykonania materiałów szkoleniowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością lub specjalnych potrzeb edukacyjnych. Można również dokonać zapisu w formie "koszty racjonalnych usprawnień w przypadku udziału w szkoleniu osób z niepełnosprawnościami". Kursy nie powinny być organizowane oddzielnie dla osób z niepełnosprawnościami, co ograniczy stygmatyzację. Wyjątkiem może tu być niepełnosprawność intelektualna	stawki	Uwaga uwzględniona.

1230.	Politechnika Gdańska Centrum Projektowania Uniwersalnego	Załącznik nr 1: Stawki jednostkowe obowiązujące w ramach projektów w PI 10(iii)	II. 2		należałoby rozszerzyć zapis o " <i>materiałów szkoleniowych/dydaktycznych, w tym dostosowanych do specjalnych potrzeb osób z niepełnosprawnościami (np.. materiały w powiększonym druku, przygotowane w piśmie Braille'a, nagrań tłumacza j. migowego)</i> "	Należy uwzględnić koszty przygotowania i wykonania materiałów szkoleniowych dostosowanych do indywidualnych potrzeb osoby z niepełnosprawnością lub specjalnych potrzeb edukacyjnych. Można również dokonać zapisu w formie "koszty racjonalnych usprawnień w przypadku udziału w szkoleniu osób z niepełnosprawnościami". Kursy nie powinny być organizowane oddzielnie dla osób z niepełnosprawnościami, co ograniczy stygmatyzację. Wyjątkiem może tu być niepełnosprawność intelektualna	stawki	Uwaga niezasadna. Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytucznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.
1231.	KK NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"	Podrozdział 5.1	19	C	propozycja dotyczy zwiększenia poziomu środków do 30% alokacji	w tak ważnym elemencie konieczne są dużo większe nakłady ze względu na koszty wyposażenia pracowni i warsztatów, podobnie jak w centrach egzaminacyjnych;	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
1232.	KK NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"	Podrozdział 5.2				brak informacji o nakładach które powinny trafić w ramach RPO na wyposażenia CKZiU jako ośrodków egzaminacyjnych;	CKZiU	Wyjaśnienie Tego typu regulacje należą do kompetencji RPO. Wytuczne nie będą regulowały tego obszaru.
1233.	KK NSZZ "SOLIDARNOŚĆ"	Podrozdział 3.2	5		nasza propozycja dotyczy kursów językowych	mając na uwadze ogólne wykształcenie społeczeństwa i jednocześnie zbliżenia komunikacji międzynarodowej każdy nauczyciel powinien wykazać się znajomością języka obcego chociażby w podstawowym zakresie; jest to szczególnie ważne w przypadku nauczycieli prowadzących zajęcia rozwijania kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	kompetencje kluczowe	Uwaga wyjaśniona Zgłoszona propozycja zawiera się w obecnym zapisie cytowanego fragmentu. Zakres wsparcia nauczycieli powinien uwzględniać różnego rodzaju działania sprzyjające kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy.
1234.	Gmina Wrocław	Rozdział 3- Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (i)	1	a	zapis preferuje obszary o niskim stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego	Zapis pkt 1 lit a ogranicza wsparcie na rzecz wychowania przedszkolnego do obszarów o niskim stopniu dostępu do edukacji na poziomie przedszkolnym, głównie zlokalizowanych na obszarach wiejskich; zapis taki dyskryminuje możliwość objęcia wsparciem dużych aglomeracji miejskich, w której stopień dostępności do edukacji wczesnoszkolnej jest dużo większy;	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostały przeformułowane. Ponadto punkt 3.1 2) definiuje, iż koncentracja RPO powinna się skupić na obszarach rzeczywistych potrzeb w zakresie braku liczby miejsc wychowania przedszkolnego. Podejście to nie wyklucza dużych aglomeracji miejskich.
1235.	Gmina Wrocław	Rozdział 3- Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (i)	16		zapis wyklucza wsparcie dla organów prowadzących ośrodki wychowania przedszkolnego, które korzystały ze środków EFS dostępnych w latach 2007-2013 w ramach Poddziałania 9.1.1 zmniejszenie nierówności w stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej PO KL	Zapis pkt 16 preferuje w tak skonstruowanych kryteriach wyboru organy, które nie uczestniczyły w działaniu 9.1 PO KL w latach 2007-2013, co sprawia iż organy które pozyskały środki finansowe w tym obszarze zostają z niego wykluczone.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.
1236.	Gmina Wrocław	Podrozdział 3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności	3		zapis proponuje aby objąć wsparciem jedynie regiony, które osiągają najłabsze wyniki edukacyjne w regionie, min. odnoszące się do wyników egzaminów zewnętrznych	Zapis pkt 3 ogranicza możliwość objęcia wsparciem duże aglomeracje miejskie, w których wyniki edukacyjne w skali regiony są na wyższym poziomie; wskaźnik ten potwierdzają dane statystyczne min. wyników egzaminów zewnętrznych potwierdzonych przez OKE.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytucznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1237.	Gmina Wrocław	Podrozdział 3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	13	f	kryterium dochodowe określone wymienionym pkt rozporządzenia nie może przewyższać dwukrotności kwoty 456 zł	określenie kryterium dochodowego na zbyt niskim poziomie; propozycja wprowadzenia zapisu o trzykrotności tej kwoty;	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.

1238.	Gmina Wrocław	Podrozdział 3.2 - Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy	13	h i j	pkt h odnosi się do opiekuna stypendysty zaś pkt j stosuje określenie opiekun stażysty; określenia te nie są tożsame a dotyczą osoby sprawującej opiekę dydaktyczną w trakcie otrzymywania stypendium przez ucznia - stypendystę.	Konieczność sprecyzowania i ujednoczenia nazwy w odniesieniu do osoby sprawującej opiekę dydaktyczną w trakcie otrzymywania stypendium przez ucznia - stypendystę.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1239.	Gmina Wrocław	Rozdział 3- Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (i) Podrozdział 3.3 - Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu	3		interwencja w ramach EFS skierowana jest wyłącznie do szkół/placówek osiągających najłabsze wyniki edukacyjne w regionie	Zapis pkt 3 ogranicza możliwość objęcia wsparciem duże aglomeracje miejskie, w których wyniki edukacyjne w skali regionu są na wyższym poziomie; wskaźnik ten potwierdzają dane statystyczne min. wyników egzaminów zewnętrznych prowadzonych przez OKE.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1240.	Gmina Wrocław	3.3	4		wsparcie skierowane jest wyłącznie do szkół/placówek położonych na terenach wiejskich	Zapis pkt 4 preferuje szkoły/placówki oświatowe położone na terenach wiejskich; przyjęcia tak określonego kryterium wyboru pozbawia wsparcia dla szkół położonych w dużych aglomeracjach miejskich	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
1241.	Gmina Wrocław	Rozdział 3- Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (i) Podrozdział 3.3 -	14		preferencja dla stworzenia pracowni międzyszkolnych zlokalizowanych w szkole lub placówce systemu oświaty podlegającej pod konkretny organ prowadzący dostępnych dla wszystkich szkół/placówek funkcjonujących w ramach tego organu	Tak skonstruowane kryterium wyboru projektów, o którym pkt 14 w przypadku organu, który prowadzi wszystkie typy szkół/placówek w dużej aglomeracji miejskiej uniemożliwia korzystanie z pracowni międzyszkolnych przez wszystkie podległe mu jednostki; realizacja tego zapisu nie jest możliwa przy tak dużej liczbie placówek	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1242.	Gmina Wrocław	Rozdział 3- Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (i) Podrozdział 3.4 - Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych	3		zapis proponuje aby objąć wsparciem jedynie regiony, które osiągają najłabsze wyniki edukacyjne w regionie, min. odnoszące się do wyników egzaminów zewnętrznych	Zapis pkt 3 ogranicza możliwość objęcia wsparciem duże aglomeracje miejskie, w których wyniki edukacyjne w skali regionu są na wyższym poziomie; wskaźnik ten potwierdzają dane statystyczne min. wyników egzaminów zewnętrznych prowadzonych przez OKE.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1243.	Gmina Wrocław	Rozdział 3- Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (i) Podrozdział	4		zapis odnosi się wyłącznie do wsparcia dla szkół/placówek położonych na terenach wiejskich	Zapis pkt 4 ogranicza możliwość objęcia wsparciem dla szkół/placówek położonych w dużych aglomeracjach miejskich	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.

1244.	Gmina Wrocław	Rozdział 3- Wsparcie udzielane w ramach Priorytetu Inwestycyjnego 10 (i) Podrozdział	7		Zapis proponuje aby szkoły/ placówki posiadające wyposażenie w pracowni tworzyły partnerstwa z innymi placówkami/szkołami, które nie posiadają takie wyposażenia	Z punktu widzenia efektywności realizowanych działań edukacyjnych lepszym rozwiązaniem wydaje się możliwość zakupu wyposażenia dla każdej placówki osobno, biorąc pod uwagę jej zapotrzebowanie w kontekście realizowanych zadań i liczności uczniów w danej placówce.	TIK	Uwaga uwzględniona
1245.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Uwaga ogólna do całego dokumentu			Sugerujemy, aby stworzyć możliwość realizacji projektów przez kilka, kilkanaście szkół łącznie, zamiast każdej szkoły oddzielnie.	Przy założeniu limitu wydatków na szkołę w zależności od wielkości szkoły, możliwość łączenia się szkół w zespoły projektowe może znacząco zwiększyć efektywność wykorzystywania zainwestowanych środków, poprzez: niższe koszty zakupu produktów i usług przy większych zamówieniach, dzielenie się wiedzą, informacjami i doświadczeniami pomiędzy szkołami, niższe koszty zarządzania projektem, administrowania (prowadzenie projektu dla 50 szkół nie jest 50 razy droższe niż dla 1 szkoły), możliwość zaangażowania profesjonalnych firm i instytucji, dla których małe projekty mogą nie być wystarczająco atrakcyjne (będzie konieczność korzystania z niszowych dostawców). To tylko wybrane korzyści zakresu i ekonomiki skali. Jak jest uzasadnienie dla projektów realizowanych indywidualnie, oddzielnie dla każdej ze szkół?	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Szczegółowe regulacje i zasady, które określą sposób realizacji wsparcia oraz wymogi dla beneficjentów powinny zostać określone przez IZ RPO.
1246.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 2, Podrozdział 2.3 Słownik pojęć	uwaga ogólna do przedstawionych pojęć	nie ma	Sugerujemy dodać do słownika pojęcie Trener oraz Ekspert.	Słownik pojęć nie zawiera definicji dotyczącej trenera ani eksperta np. branżowego. W przypadku szkół dla dorosłych, kursów i szkoleń w zakresie kompetencji społecznych, czy też inicjatywności i przedsiębiorczości powinna być możliwość realizacji tego typu usług przez ekspertów bądź trenerów w zależności od rodzaju wsparcia.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe wprowadzenie rzeczonyj definicji, gdyż odwołuje się ona do specyficznych i niekiedy bardzo szczegółowych obszarów kwalifikacji posiadanych przez osoby pełniące funkcje trenerów czy ekspertów. Intencją MiR nie jest usztywnianie tego obszaru.
1247.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	3	nie ma	Sugerujemy zmianę zapisu na zapis o brzmieniu: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do wszystkich zainteresowanych szkół lub placówek systemu oświaty, przy czym szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych winne być traktowane preferencyjnie, tj. otrzymywać preferencyjny w stosunku do pozostałych szkół i placówek systemu oświaty poziom dofinansowania. Dzięki takim kryteriom interwencja EFS winna przyczynić się do zmniejszenia różnicowania	Sugerujemy, aby szkoły lub placówki oświaty osiągającej najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu były preferowanymi odbiorcami wsparcia, jednak aby w zakresie działań opisanych w podrozdziale 3.2 nie ograniczać także radzącym sobie czy dobrym szkołom dostępu do wsparcia.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

1248.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	6	nie ma	<p>Proponujemy zmianę zapisu: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanej przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane." na następujący zapis: "Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty we współpracy z instytucją (lub kilkoma instytucjami) systemu wspomagania pracy szkół tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, niepubliczną placówką kształcenia ustawicznego lub inną instytucją, organizacją lub firmą, zajmującą się profesjonalnie edukacją dorosłych, lub specjalizującą się w obszarach merytorycznych, których dotyczy diagnoza,</p>	<p>Dlaczego ogranicza się możliwość przeprowadzenia diagnozy do w współpracy z placówką doskonalenia nauczycieli, czy też poradnią psychologiczno-pedagogiczną czy biblioteką pedagogiczną? Celem interwencji w zakresie kształcenia kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/ umiejętności jest przygotowanie uczniów do zatrudnienia i wyposażenie ich w kompetencje kluczowe oraz właściwe postawy/umiejętności m.in w obszarze matematyczno-przyrodniczym, ICT, języków obcych czy postaw kreatywności, innowacyjności czy pracy zespołowej. Aby dany cel zrealizować dana IZ RPO gwarantuje realizację celu m.in poprzez doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli umożliwiając im np. udział w kursach i szkoleniach udoskonalających. Pracownicy podmiotów takich jak biblioteka pedagogiczna czy też poradnia psychologiczna mogą nie mieć wystarczających kompetencji i wiedzy na temat potrzeb rynku pracy, innowacyjnych rozwiązań dostępnych obecnie na rynku, kreatywnego podejścia do nauki, kompetencji TiK, czy też wyzwania jakie stoją przed uczniami jako przyszłymi</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga częściowo nieuwzględniona Zapis Wytocznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.</p>
1249.		Rozdział 3, Podrozdział 3.2	7	c (ii) , d	<p>Proponuje się zmianę zapisów w punkcie c (ii) na następujący: "prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia udostępnionych na rynku." W przypadku podpunktu d, proponujemy zapis: "(...) Między spotkaniami pracują na wspólnej platformie internetowej, na której znajduje się forum wymiany doświadczeń, materiały służące samokształceniu, forum dyskusyjne, przykłady dobrych praktyk. Pracami lokalnej sieci współpracy i samokształcenia kieruje koordynator sieci".</p>	<p>W przypadku obydwoh podpunktów wymieniony jest ORE (Ośrodek Rozwoju Edukacji) jako jedyna instytucja, która może prowadzić programy wspomagania. Dlaczego przyjmuje się założenie ograniczania do realizacji przez jedną instytucję i przez to monopolizowania i ujednolicania standardów? Czy jest to jedyna instytucja, która posiada w swojej ofercie procesy doskonalenia nauczycieli posiadająca jednocześnie platformę internetową ? Czy nie zakłada się możliwości przedstawiania wielu konkurencyjnych, innowacyjnych rozwiązań i ofert innych instytucji kształcenia rozwoju? Zgodnie z nowym podejściem szkoły i placówki powinny m.in. skupić się na kompetencjach społecznych oraz zdolności myślenia kreatywnego i innowacyjnego - zatem potencjalne grono instytucji wspierających szkoły i placówki w tym obszarze powinno być większe i instytucje zarządzające nie powinny go ograniczać.</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga uwzględniona</p>
1250.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	3	nie ma	<p>Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. punkt 3. sugerujemy zmianę zapisu na zapis o brzmieniu: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do wszystkich zainteresowanych szkół lub placówek systemu oświaty, przy czym szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych winne być traktowane preferencyjnie, tj. otrzymywać preferencyjny w stosunku do pozostałych szkół i placówek systemu oświaty poziom dofinansowania. Dzięki takim kryteriom interwencja EFS winna przyczynić się do zmniejszenia różnicowania międzyszkolnego w</p>	<p>Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. punkt 3. sugerujemy, aby szkoły lub placówki oświaty osiągające najniższe wyniki edukacyjne w skali regionu były preferowanymi odbiorcami wsparcia, jednak aby w zakresie działań opisanych w podrozdziale 3.3 nie ograniczać także radzącym sobie czy dobrym szkołom dostępu do wsparcia.</p>	eksperyment	<p>Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.</p>

1251.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	3	nie ma	Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. oraz Podrozdział 3.3. sugerujemy zmianę zapisu na zapis o brzmieniu: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do wszystkich zainteresowanych szkół lub placówek systemu oświaty, przy czym szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m.in wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych winne być traktowane preferencyjnie, tj. otrzymywać preferencyjny w stosunku do pozostałych szkół i placówek systemu oświaty poziom dofinansowania. Dzięki takim kryteriom interwencja EFS winna przyczyni się do zmniejszeni zróżnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiąganych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych. "	Analogicznie do Rozdziału 3, Podrozdział 3.2. punkt 3. oraz Podrozdział 3.3. punkt 3. sugerujemy, aby szkoły lub placówki oświaty osiągające najslabsze wyniki edukacyjne w skali regionu były preferowanymi odbiorcami wsparcia, jednak aby w zakresie działań opisanych w podrozdziale 3.3 nie ograniczać także radzącym sobie czy dobrym szkołom dostępu do wsparcia.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1252.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	9	nie ma	Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie jak w rozdziale 3, podrozdział 3.2. punkt 6	W nawiązaniu do uzasadnienia do pkt. 6 Podrozdział 3.2 sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły.	eksperyment	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytocznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.
1253.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	21	nie ma	Proponujemy zmianę zapisu, analogicznie jak w rozdziale 3, podrozdział 3.2. punkt 6 oraz podrozdział 3.3. punkt 9.	W nawiązaniu do uzasadnienia do pkt. 6 Podrozdział 3.2 oraz punktu 9 podrozdziału 3.3, sugerujemy rozszerzyć grono instytucji, które mogą wraz ze szkołą/placówką przeprowadzić diagnozę stopnia przygotowania nauczycieli i szkoły.	TIK	Wyjaśnienie Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomaganie ich pracy. nstytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytocznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Oznacza to, że szkoły i placówki oświatowe będą miały możliwość współpracy z szerokim gronem podmiotów.
1254.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	26, 27, 28 i 29	nie ma	Sugeruje się zmianę treści: "pkt 3 lit d." na "pkt 5 lit d."	W punktach tych są odnośniki do pkt 3 lit. d. Tymczasem w Podrozdziale 3.4 nie ma pkt 3 lit d. Prawdopodobnie jest błąd, i chodzi o pkt 5 lit d.	TIK	Uwaga uwzględniona

1255.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	27	c)	Sugeruje się zmianę treści: "pkt 6" na "pkt 8"	Prawdopodobnie jest numeru odnośnika i chodzi o pkt 8 a nie 6, gdyż to w pkt.8 są opisane te funkcjonalności.	TIK	Uwaga uwzględniona
1256.	Konsorcjum doradczo-szkoleniowe S.A	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	3 i 4	nie ma	Jeżeli przewiduje się w ramach RPO oraz niniejszego Rozporządzenie rozszerzenie katalogu kompetencji (mówi o tym zapis w pkt. 5 Podrozdziału 4.1) proponujemy zmianę zapisów zarówno w pkt. 3 jak i pkt. 4. Poprzez wykazanie, że środki mogą być przekazywane na inne kompetencje wskazane przez IZ RPO oraz KPO.	Opis Priorytetu 10 iii w Rozdziale 4 ogranicza się do opisu wzrostu kompetencji osób dorosłych tylko i wyłącznie w zakresie TIK i języków obcych. Czy osoby dorosłe chcące podnieść kwalifikacje nie będą mogły w żadnym innym zakresie się rozwijać i otrzymywać wsparcia EFS? Wsparcie zgodnie z Umową partnerstwa ma być ukierunkowane na rozwój kompetencji najbardziej deficytowych szczególnie w grupie 50+ i osób o niskich kwalifikacjach, które nie zawsze wiążą się będą z kompetencjami cyfrowymi i językowymi. W związku zapisami POWER osoby dorosłe powinny mieć zapewniony dostęp do różnych form uczenia się i rozwoju osobistego w różnych obszarach.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stronę polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytucznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.

1257.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 2 podrozdział 2.3	nowy 4		<p>Należy dodać nowy punkt 4 i uwzględnić egzaminy potwierdzające kwalifikacje czeladnika i mistrza w zawodzie nadawane w oparciu o ustawę o rzemiośle i wydane w oparciu o jej delegację rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie egzaminu czeladniczego, mistrzowskiego i sprawdzającego przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych.</p> <p>Dalsza numeracja poszczególnych punktów ulega oczywiście zmianie.</p>	<p>Autorzy projektu wytycznych w ogóle zapomnieli o istnieniu systemu egzaminów czeladniczych i mistrzowskich, jako egzaminów potwierdzających kwalifikacje.</p> <p>1) Podstawą prawną systemu egzaminów czeladniczych i mistrzowskich przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne powołane przez izby rzemieślnicze jest ustawa z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz. U. Nr 112, poz. 979 z 2002 r. – tekst jednolity – oraz z 2003 r. Nr 137, poz. 1304 z 2009 r. Nr 6, poz.33, z 2011 r. Nr 205, poz. 1206, Nr 207, poz. 1230) oraz wydane na podstawie zawartej w niej delegacji rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1117). Dokument ten określa szczegółowe warunki i tryb powołania komisji oraz przeprowadzania egzaminów, a także warunki dopuszczenia do egzaminu.</p> <p>Cechą charakterystyczną izbowych egzaminów jest ich otwartość i dostępność dla różnych grup kandydatów, tj. zarówno absolwentów nauki zawodu, którzy praktyczną naukę zawodu mają zorganizowaną u pracodawcy a dokończającą się w zasadniczych szkołach zawodowych, jak też osób dorosłych, poszukujących możliwości formalnego potwierdzenia kompetencji nabytych w drodze pracy zawodowej i przygotowania teoretycznego.</p> <p>Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych realizujący zajęcia praktyczne w zakładach rzemieślniczych kończą naukę zawodu egzaminem czeladniczym (zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 232) .</p> <p>Bardzo ważną kwalifikacją, z punktu widzenia potrzeb pracodawców i pracowników jest dyplom mistrzowski, który</p>	definicje	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zapisy Wytycznych zostały uogólnione, poprzez wskazanie, że środki EFS powinny umożliwiać przeprowadzanie programów walidacji i certyfikacji odpowiednich efektów uczenia się zdobytych w ramach edukacji formalnej, pozaformalnej oraz kształcenia nieformalnego, prowadzące do zdobycia kwalifikacji zawodowych. Powyższy zapis ma zastosowanie zarówno do egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, o których mowa w art. 3 pkt 21 ustawy o systemie oświaty, ale również o systemie egzaminów czeladniczych i mistrzowskich, jako egzaminów potwierdzających kwalifikacje czeladnika i mistrza w zawodzie.</p>
1258.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 2 podrozdział 2.3	Punkt 9		<p>Proponujemy rozszerzenie, a co za tym idzie doprecyzowanie katalogu wylistowanych definicji o egzaminy kwalifikacyjne przeprowadzane zgodnie z obowiązującymi przepisami, co mają istotny wpływ na dalsze zapisy Wytycznych.</p>	<p>W kontekście uzasadnienia zmiany do „Zakresu wytycznych”, w rozdziale dotyczącym definicji w pkt 3) proponujemy dodać, jako kontynuacja wiersza tekst:</p> <p>„oraz egzamin czeladniczy i mistrzowski, o których mowa w art. 3 ust.3, art. 11 ust.3 i 3a „ - egzamin potwierdzających kwalifikacje należy uwzględnić definicje</p> <p>- „ egzamin czeladniczy</p> <p>- egzamin mistrzowski</p> <p>- egzamin czeladniczy egzamin czeladniczy , mistrzowski i sprawdzający ek</p> <p>Podstawą prawną systemu egzaminów czeladniczych i mistrzowskich przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne powołane przez izby rzemieślnicze jest ustawa z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz. U. Nr 112, poz. 979 z 2002 r. – tekst jednolity – oraz z 2003 r. Nr 137, poz. 1304 z 2009 r. Nr 6, poz.33, z 2011 r. Nr 205, poz. 1206, Nr 207, poz. 1230) oraz wydane na podstawie zawartej w niej delegacji rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1117). Dokument ten określa szczegółowe warunki i tryb powołania komisji oraz przeprowadzania egzaminów, a także warunki dopuszczenia do egzaminu. Uzupełnienie to jest niezbędne, bowiem nie uwzględnienie go oznacza eliminację</p>	definicje	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Z uwagi na zapisy Wytycznych w opinii MliR nie jest konieczne wprowadzanie proponowanych definicji.</p>

1259.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 3 podrozdział 3.4	8	d	Należy dodać w podpunkcie d iii) ilość zrealizowanych w placówce systemu oświaty szkoleń do 300 uczestników – 140 tys. zł. iiii) ilość zrealizowanych w placówce systemu oświaty szkoleń od 301 uczestników – 200 tys. zł.	Poszerzenie bazy podmiotów realizujących kształcenie osób.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zapis odnosi się wyłącznie do doposażenia szkół, a nie podnoszenia kompetencji uczniów/nauczycieli.
1260.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 3 podrozdział 3.4	9	b	Należy zmodyfikować zapis „W zależności od liczby uczniów tj. do 300 uczniów, albo od 301 uczniów, szkoła lub placówka systemu oświaty realizująca szkolenia do 300 uczestników albo od 301 uczestników posiada odpowiednio, co najmniej jeden albo dwa zestawy przenośnych komputerów albo innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera oraz dedykowanego urządzenia umożliwiającego ładowanie oraz zarządzanie mobilnym sprzętem komputerowym z :	Doprecyzowanie kryteriów dla placówek systemu oświaty.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zapis odnosi się wyłącznie do doposażenia szkół, a nie podnoszenia kompetencji uczniów/nauczycieli.
1261.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.1	Punkt 5	Nowy „e”	Należy dodać nowy podpunkt e „Wspomaganie pracodawców w tworzeniu i dopasowywaniu miejsc – stanowisk pracy przygotowania zawodowego”	Zwiększenie zainteresowania pracodawców podejmowaniem działalności w zakresie szkolenia zawodowego	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane przedsięwzięcia nie wpisują się w zakres interwencji przewidzianej w Wytycznych i uzgodnionej z KE.
1262.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.1	Punkt 11	b	Należy przeredagować podpunkt „ realizację kształcenia praktycznego u pracodawców lub we współpracy z pracodawcami i przedsiębiorcami w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe”	Konieczność uwzględnienia systemu przygotowania zawodowego.	zawodowe	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały doprecyzowane.
1263.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.1	Punkt 11	f	W punkcie f dodać zapis o treści „oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich ”	Autorzy projektu nie ujęli możliwości organizacji kursów przygotowawczych do egzaminów czeladniczych. Podstawą prawną systemu egzaminów czeladniczych i mistrzowskich przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne powołane przez izby rzemieślnicze jest ustawa z dnia 22 marca 1989 roku o rzemiośle (Dz. U. Nr 112, poz. 979 z 2002 r. – tekst jednolity – oraz z 2003 r. Nr 137, poz. 1304 z 2009 r. Nr 6, poz.33, z 2011 r. Nr 205, poz. 1206, Nr 207, poz. 1230) oraz wydane na podstawie zawartej w niej delegacji rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 września 2012 r. w sprawie egzaminu czeladniczego, egzaminu mistrzowskiego oraz egzaminu sprawdzającego, przeprowadzanych przez komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych (Dz. U. z 2012 r., poz. 1117). Dokument ten określa szczegółowe warunki i tryb powołania komisji oraz przeprowadzania egzaminów, a także warunki dopuszczenia do egzaminu. Uzupełnienie to jest niezbędne, bowiem nie uwzględnienie powyższych warunków	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1264.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.1	19		Po słowach „.....” obejmuje wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych należy dodać „oraz wyposażenie stanowisk pracy do nauki zawodu u pracodawców „ dla zawodów szkolnictwa zawodowego.	Autorzy dokumentu nie ujęli w wytycznych możliwości wsparcia nauki zawodu młodocianych pracowników odbywającej się w miejscu pracy u pracodawców.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona

1265.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.1	Punkt 20	e Nowy f	<p>Dodać podpunkt f następującej treści: „system egzaminów potwierdzających kwalifikacje czeladnika i mistrza w zawodzie „ Po informacji o możliwości współpracy pracodawców funkcjonujących w SSE dodać zapis o możliwości współpracy także przedsiębiorców funkcjonujących w bliskim otoczeniu SSE. Katalog należy rozszerzyć na rozwijanie kształcenia dualnego z rozwijaniem i utrwalaniem współpracy pomiędzy szkołami, pracodawcami i organizacjami pracodawców występującymi jako pośrednicy.</p>	<p>Małe zakłady mają relatywnie mniejsze szanse na wejście do SSE (chodzi o wymóg zatrudnienia), ale działają w bezpośrednim otoczeniu Stref</p> <p>W tym miejscu także pominięto system egzaminów czeladniczych i mistrzowskich w rzemiośle ! System istnieje i nie jest konkurencyjny dla egzaminów prowadzonych przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne. Oba systemy mogą równolegle funkcjonować z pożytkiem dla osoby zainteresowanej zdobywaniem kwalifikacji</p> <p>2) Związek Rzemiosła Polskiego wyraża przekonanie o potrzebie gruntownego w systemie prawa polskiego kształcenia zawodowego, organizowanego równolegle w szkole i u pracodawcy. Pojęcie „kształcenia dualnego” jest obecnie przywoływane w ramach dyskusji publicznych często w sposób nieuprawniony, bez uwzględnienia podstawowego elementu, jakim jest nauka bezpośrednio u pracodawcy równolegle (przemienne) z kształceniem teoretycznym. Taka sytuacja wskazuje na potrzebę pilnego wprowadzenia zmian legislacyjnych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej w sprawie praktycznej nauki zawodu, gdzie w sposób jednoznaczny zostanie określone, iż dualne kształcenie dotyczy uczniów szkół zawodowych, którzy zajęcia praktyczne mają zorganizowane u pracodawców na bazie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego. Taka forma organizacji ma też istotny wpływ na relacje czasu, jaki jest przeznaczony na kształcenie teoretyczne i praktyczne u pracodawcy. Niewłaściwe pojmowanie kształcenia dualnego może doprowadzić do jego wypaczenia i doprowadzić do wdrażania w Polsce „zmutowanego” systemu edukacji zawodowej.</p>	zawodowe	<p>Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy Wytycznych zostały uogólnione dzięki czemu zaproponowane działania będą mogły być realizowane.</p>
1266.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.2	Punkt 5.2	1c	<p>Należy zmodyfikować zapis podpunktu 1 c w następujący sposób: „ podniesienia jakości kształcenia w zawodach i lepszego dopasowania kształcenia do potrzeb rynku pracy poprzez wspieranie i rozwijanie kształcenia realizowanego u pracodawców. Wspieranie udzielane w ramach RPO powinno umożliwiać: - doposażenie stanowisk pracy – nauki zawodu, - zakup pomocy dydaktycznych, - doskonalenie metod realizacji zajęć praktycznej nauki zawodu, - zwiększenie ilości miejsc do odbywania zajęć praktycznej nauki zawodu, - doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych instruktorów praktycznej nauki zawodu - doskonalenie form kształcenia z teorii zawodowej uczniów – młodocianych pracowników kształconych w formach pozaszkolnych.</p>	<p>Powinno to zapewnić i zwiększyć zainteresowanie pracodawców podejmowaniem działalności związanej z kształceniem zawodowym młodocianych i osób dorosłych.</p>	CKZiU	<p>Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zapis zawiera rozwiązania, które zostały wskazane w podrozdziale 5.</p>
1267.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.2	9		<p>Należy zmodyfikować zapis „...” ...przez okres co najmniej 3 lat od daty zakończenia realizacji projektu ..”</p>	<p>Zwiększenie efektywności i trwałości wprowadzanych rozwiązań w ramach projektów EFS.</p>	CKZiU	<p>Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia dla wprowadzenia zmian do zapisów Wytycznych.</p>

1268.	Związek Rzemiosła Polskiego	Rozdział 5 podrozdział 5.3	5		Do punktu 5 należy dodać następującą treść: „Wsparcie dotyczyć będzie również systemu kształcenia i funkcjonowania doradców zawodowych wspierających osoby dorosłe w kształceniu przez całe życie w instytucjach i placówkach oświatowych w zakresie wyposażenia w odpowiedni sprzęt i materiały oraz zapewnienia kadry specjalistów umożliwiających realizację doradztwa dla osób dorosłych w formie grupowej i indywidualnej.	Zapewnienie lepszego startu, powrotu i poruszania się tych osób po regionalnym i lokalnym rynku pracy.	doradztwo	Uwaga nieuwzględniona Rozwiązania mające na celu poprawę funkcjonowania systemu doradztwa edukacyjno-zawodowego zostaną wypracowane na poziomie krajowym w ramach PO WER.
1269.	Rada ds. Informatyzacji Edukacji przy MEN	Podrozdz. 2.3 - Słownik pojęć	21)		Zastąpić "zespołowe" przez "indywidualne lub zespołowe"	Jest wielu uczniów, którzy z różnych względów chcieliby wykonać indywidualny projekt. Wśród nich uczniowie bardzo uzdolnieni, którym praca w grupie może ograniczyć możliwości wykonania zamierzonego projektu, a także uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych, którzy ze względu na pewne deficyty nie są w stanie, fizycznie lub psychicznie, współpracować z innymi uczniami. Generalnie, dążenie do personalizacji kształcenia , co jest jednym z celów współczesnych systemów edukacji, powinno uwzględniać, że także projekty mogą mieć charakter indywidualny.	definicje	Uwaga uwzględniona
1270.		Podrozdz. 3.2	1		Pod koniec punktu, zastąpić "(matematyczno-przyrodniczych, ICT, językowych)" przez "(matematyczno-przyrodniczych, informatycznych , ICT, językowych)"	Do kompetencji kluczowych dopisano "informatycznych". Jest to związane z zapisem w Podrozdz. 2.2, punkt 6), litera c), który brzmi "10(iv) lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy". Otóż szacuje się, że w 2020 będzie brakować kilkaset tysięcy specjalistów informatyki w Polsce, w UE, w USA. Solidne kształcenie informatyczne powinno rozpoczynać się od wczesnych lat edukacji w szkołach. Ta wczesna nauka informatyki będzie służyć również przygotowaniu uczniów do przyszłych wyborów informatycznej ścieżki edukacyjnej oraz przyszłych zawodów informatycznych.	kompetencje kluczowe	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zaczerpnięty bezpośrednio z Umowy partnerstwa i zastosowany w ramach RPO. Niemniej w dalszej części Wytycznych został dostosowany do zgłoszonej propozycji.
1271.		Podrozdz. 3.2	7)	c.iii	W punkcie tym zapisano: „Między spotkaniami pracują na platformie internetowej udostępnionej przez ORE (forum wymiany doświadczeń, materiały samokształceniowe, forum dyskusyjne)” proponujemy zamienić na: „Między spotkaniami pracują na platformie internetowej np. udostępnionej przez ORE (forum wymiany doświadczeń, materiały samokształceniowe, forum dyskusyjne), lub innej, dostosowanej do potrzeb danej grupy nauczycieli, oferującej podobne możliwości.”	Dostępnych oraz stosowanych w szkołach i przez nauczycieli jest wiele różnych platform i innych narzędzi ICT służących wsparciu współpracy na odległość. Narzucanie z góry jedynego rozwiązania ogranicza możliwości nauczycieli i ich rozwoju.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1272.		Podrozdz. 3.2	nowy punkt		W związku z pracami nad zmianami w podstawie programowej przedmiotów informatycznych, powinien zostać uruchomiony przez IZ KPO (na wzór programu Cyfrowa Szkoła) program Informatyka dla Wszystkich , który obejmie m.in. następujące działania: (a) przygotowanie zmian w podstawie programowej; (b) opracowanie wzorcowych programów nauczania przedmiotów informatycznych, materiałów do zajęć dla uczniów i dla nauczycieli; (c) opracowanie standardów przygotowania nauczycieli informatyki; (d) opracowanie programów studiów uczelnianych dla przyszłych nauczycieli informatyki, programów studiów podyplomowych oraz programów kursów dla nauczycieli informatyki.	Wspomniane obok zmiany w podstawie programowej wymagają centralnych działań w każdym z wymienionych zakresów, koordynowanych na najwyższym szczeblu, i zapewniających profesjonalną realizację zamierzonych celów. Powinien być temu poświęcony program Informatyka dla Wszystkich , na wzór programu Cyfrowa szkoła	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania mogą być ewentualnie przedmiotem programu krajowego PO WER.

1273.		Podrozdz. 3.3	1		Zastąpić "w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych," przez "w zakresie przedmiotów przyrodniczych, informatycznych oraz matematycznych,"	Przedmiot informatyka jest przedmiotem eksperymentalnym - eksperymenty wykonuje się na komputerze. Eksperymenty matematyczne i przyrodnicze także można wykonywać na komputerze. Ciekawa jest sytuacja na maturze - informatyka jest jedynym przedmiotem zdawanym eksperymentalnie na maturze (uczeń musi napisać programy, jak i zapisać rozwiązanie w innych aplikacjach).	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Wsparcie przedmiotów informatycznych zostało przewidziane w rozdziale 3.4 Wytucznych. Nie ma potrzeby powielania działań tam zaproponowanych.
1274.		Podrozdz. 3.3	7	ii)	Zastąpić "sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji" przez "sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji oraz komputerowego opracowania wyników eksperymentów "	Obecnie wiele czujników i urządzeń stosowanych w eksperymentach generuje tak dużo danych, że ich analiza i opracowanie wymagają posłużenia się specjalnymi programami komputerowymi. Pracownie przyrodnicze wyposażane w przyrządy powinny być również wyposażone w zestawy komputerowe z odpowiednim oprogramowaniem do opracowania wyników eksperymentów.	eksperyment	Sugestia zostanie sierowana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.
1275.		Podrozdz. 3.4	Tytuł		Tytuł tego rozdziału powinien być poszerzony do: Korzystanie z technologii informacyjno-komunikacyjnych oraz rozwijanie kompetencji informatycznych	Taki tytuł lepiej oddaje zawartość tego podpunktu, w którym jest mowa o TIK, jak również o programowaniu, które jest jedną z umiejętności informatycznych i powinno być umieszczone w szerszym kontekście kształcenia informatycznego. RIE przy MEN przygotowuje propozycje zmian w podstawie programowej, które mają na celu objęcie kształceniem informatycznym, a w jego ramach - nauką programowania, wszystkich uczniów, od pierwszej klasy w szkole podstawowej do ostatniej klasy w szkole ponadgimnazjalnej.	TIK	Uwaga uwzględniona
1276.		Podrozdz. 3.4	Cały		W wielu miejscach tego podrozdziału, obok "korzystania z TIK w nauczaniu przedmiotowym" (Punkt 1)), powinno pojawić się także "kształcenie informatyczne".	Ta propozycja zmian jest związana z Punktem 5, Litera d, w którym jest mowa, "że realizacja celu, o którym mowa w punkcie 1, odbywa się w szczególności poprzez: d) programy rozwijania zaawansowanych kompetencji cyfrowych uczniów poprzez naukę programowania i myślenia algorytmicznego.", a "programowanie i myślenie algorytmiczne" jest elementem kształcenia informatycznego.	TIK	Uwaga uwzględniona
1277.		Podrozdz. 3.4	8	c)	Dopisać na końcu tego punktu: " Diagnoza powinna przyjąć postać Programu rozwoju szkoły wspartego technologią. "	Diagnoza zapotrzebowania nie powinna być skupiona jedynie na sprzęcie, ale potrzeby szkoły w zakresie sprzętu powinny wynikać z potrzeb edukacyjnych uczniów i nauczycieli. Ponadto, z planowanym zapotrzebowaniem powinno być związane przygotowanie nauczycieli do stosowania nowej technologii. Diagnoza sprzętowa i edukacyjna powinna się przerodzić w długofalowy program rozwoju szkoły wspierany technologią, którego realizacja powinna mieć cechy działań projektowych.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Diagnoza powinna dotyczyć wszystkich działań zaplanowanych w projekcie. Niemniej brakuje uzasadnienia dla tworzenia diagnozy w postaci programów rozwoju.
1278.		Podrozdz. 3.4	9)	b)	Brak możliwości zakupu oprogramowania edukacyjnego do różnych przedmiotów. Powinien pojawić się punkt jako drugi: ii) oprogramowanie edukacyjne do różnych przedmiotów.	Trudno oczekiwać, by nauczyciele różnych przedmiotów korzystali z TIK na swoich przedmiotach, jeśli nie będą mieli dostępu do legalnie nabytego oprogramowania edukacyjnego. Jest wiele programów darmowych, ale też wiele dobrych programów kosztuje, np. programy do nauki języków.	TIK	Uwaga uwzględniona
1279.		Podrozdz. 3.4	18		Powinna pojawić się jako trzecia litera: c) kształcenie w zakresie nauki programowania i myślenia algorytmicznego.	W związku z zapisem: Podrozdz. 3.4, pkt 5, litera d: nauczyciele powinni być przygotowani również do prowadzenia zajęć informatycznych, związanych z programowaniem i myśleniem algorytmicznym.	TIK	Uwaga nieuwzględniona tego typu działania zostały przewidziane w pkt 3 lit. d Wytucznych.
1280.		Podrozdz. 3.4	18		Realizacją powyższego punktu powinien się zająć IZ KPO.	Ze względu na znaczenie kształcenia informatycznego i brak odpowiednich placówek doskonalenia nauczycieli, które mogłyby prowadzić takie szkolenia, przygotowaniem nauczycieli w zakresie programowania i myślenia algorytmicznego powinien się zająć program centralny.	TIK	Uwaga nieuwzględniona W ramach PO WER nie zostało przewidziane szkolenie nauczycieli. Niemniej jednak PO WER będzie koncentrował się na wsparciu trenerów dla kształcenia anuczyieli.

1281.		Podrozdz. 3.4	20		Usunąć fragment zaczynający się od "w szczególności ..." do końca	W komponencie e-nauczyciel Cyfrowej Szkoły nie były prowadzone żadne szkolenia , budowana była tylko sieć współpracy i wymiany informacji między nauczycielami. W szczególności, nie wykształcono żadnych trenerów. Ponadto, żadne formy doskonalenia nauczycieli w ramach komponentu e-nauczyciel nie dotyczyły nauki programowania i myślenia algorytmicznego.	TIK		Uwaga uwzględniona
1282.		Podrozdz. 3.4	26		Poza IZ RPO, powinien być również udział IZ KPO	Ze względu na wagę kształcenia informatycznego, powinien być mu dedykowany program centralny.	TIK		Uwaga nieuwzględniona W ramach PO WER nie zostało przewidziane szkolenie nauczycieli. Niemniej jednak PO WER będzie koncentrował się na wsparciu trenerów dla kształcenia nauczycieli.
1283.		Podrozdz. 3.4	27		Usunąć literę a)	W programie Cyfrowa Szkoła brało udział tylko 400 szkół podstawowych, nie można więc zapisem w a) wyróżniać tych szkół, a jednocześnie dyskryminować innych szkół. Z drugiej zaś strony, udział w programie Cyfrowa Szkoła wcale nie przygotował szkół lepiej do nauki programowania i myślenia algorytmicznego.	TIK		Wyjaśnienie Celem wprowadzenia zapisu jest zapewnienie, że wsparcie w zakresie programowania zostanie skierowane do szkół/placówek systemu oświaty, które mają odpowiednie przygotowanie, w tym również sprzętowe.
1284.		Podrozdz. 3.4	29)		Propozycja zmiany brzmienia punktu na: IZ RPO zapewnia szkołom lub placówkom systemu oświaty realizującym programy, o których mowa w pkt 5 lit. d, możliwość wyboru środowiska informatycznego do nauki programowania, odpowiednio do poziomu edukacyjnego i przygotowania uczniów.	Nie są potrzebne ograniczenia dotyczące języka, licencji, on/off line. W każdej z tych kategorii ograniczeń istnieje bardzo duży wybór i urzędy oraz szkoły będą mogły wybrać, co im najbardziej odpowiada. Każde środowisko do nauki programowania ma obecnie odpowiednia obudowę i podręczniki w języku polskim.	TIK		Uwaga uwzględniona
1285.		Podrozdz. 3.4 Cały dokument Wytocznych	Cały dokument t wytocznych		Usunąć kodowanie. W szczególności uprościć programowanie/kodowanie przez pozostawienie programowanie . Ponadto, obok programowania powinno cały czas występować myślenie algorytmiczne , jak w pkt 5. lit. d.	W pewnym sensie, kodowanie jest synonimem programowania, nie powinno być jednak utożsamiane z programowaniem - kodowanie to głównie pisanie kodu programu dla komputera, zaś programowanie to zestaw różnych metod zapisywania algorytmów w postaci programów. Może subtelna, ale bardzo ważna różnica. Po angielsku używa się często <i>code</i> zamiast	TIK		Uwaga uwzględniona
1286.		Podrozdz. 3.4	30)		Zastąpić a) szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania/kodowania, przez a) szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania i myślenia	Dokładne odniesienie do pkt 5. lit. D	TIK		Uwaga uwzględniona
1287.		Podrozdz. 3.4	30)		Jako drugi punkt umieścić b) studia podyplomowe	Do kształcenia informatycznego (nauka programowania i myślenia algorytmicznego) powinny przygotowywać uczelnie w ramach studiów podyplomowych o charakterze kwalifikacyjnym.	TIK		Uwaga uwzględniona
1288.		Podrozdz. 3.4	31)	a)	Usunąć od "lub w ramach PO KL ..." aż do końca	W ramach komponentu e-nauczyciel programu Cyfrowa Szkoła nie odbyły się ŻADNE szkolenia w zakresie programowania i myślenia algorytmicznego.	TIK		Uwaga uwzględniona
1289.		Podrozdz. 3.4	35		Jako pierwszy punkt wstawić: a) zajęcia w ramach kształcenia informatycznego przewidzianego w zmiennej podstawie programowej	W związku ze zmianami w podstawie programowej przedmiotów informatycznych, planowanymi przez MEN w najbliższych 1-2 latach), środki unijne powinny również być kierowane na modernizację kształcenia informatycznego w szkołach, przez wprowadzenie dodatkowych zajęć (np. dodatkowe lekcje, seminaria, fakultety i inne) w ramach przedmiotów informatycznych.	TIK		Uwaga nieuwzględniona Zapis będzie możliwy do zastosowania po wejściu w życie zmian, wskazanych w ustawie.

1290.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 2, Podrozdział 2.2	Punkt 6)	n.d.	Jest: "Wszystkie projekty współfinansowane z EFS, w tym także w obszarze edukacji, muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi: zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji." - powinno być: "Wszystkie projekty współfinansowane z EFS, w tym także w obszarze edukacji, muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi: równoważonego rozwoju, społeczeństwa informacyjnego , zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji.	Pominięcie powołania się na dwie kluczowe i ściśle powiązane ze sferą EDUKACJI polityki horyzontalne UE - zrównoważonego rozwoju (m. in. konkurencyjność na rynku edukacji, wspieranie przedsiębiorczości, edukacja konsumentów) i społeczeństwa informacyjnego (m. in. zastosowanie technologii informacyjno-komunikacyjnej w obszarze edukacji) może podważać zgodność Wytocznych z prawodawstwem unijnym, jak również może prowadzić do nadużyć w obszarze wydatkowania środków EFS przez finansowanie ze środków publicznych wybranych arbitralnie inicjatyw rynkowych (patrz: narzucenie z góry w dalszej części dokumentu jedyne go słusznego sposobu certyfikacji kompetencji cyfrowych, czyli ECDL - będącym w gruncie rzeczy systemem prywatnego podmiotu (naruszenie zasady konkurencyjności)). Odwołanie jest na miejscu choćby przez fakt, że w Wytocznych pojawiają się w dalszej części zagadnienia związane z infrastrukturą i technologiami informacyjno-komunikacyjnymi w szkołach, czyli realizacji	ogólne Uwaga uwzględniona
1291.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 2, Podrozdział 2.3			W Słowniku pominięto definicje istotne dla zrozumienia zakresu finansowania ze środków EFS, które pojawiają się w dalszej części opracowania: przedmioty matematyczne, przedmioty informatyczne. Ponadto należy dodać definicję: " Optymalny poziom przepływności łącza internetowego w szkole ", do której będziemy się odwoływać w podrozdziale 3.4	Warto dodać definicję pojęć, które pojawiają się w dalszej części opracowania dla lepszego zrozumienia zakresu wsparcia EFS. Proponujemy następującą definicję "Optymalnego poziomu przepływności łącza internetowego w szkole" (została ona sformułowana w procesie konsultacji społecznych prowadzonych przez MAiC w 2014 r.): "Zalecany, optymalny dla wykonywania działalności dydaktycznej i administracyjnej szkoły standard przepływności łącza internetowego w szkole: • Szerokopasmowy dostęp do Internetu, nowych usług i zasobów edukacyjnych w szkole o jakości od 100Mbit/s do 1Gbit/s+; • Możliwość podłączenia infrastruktury sieci bezprzewodowych dla więcej niż 100 jednoczesnych użytkowników, czyli nauczycieli i uczniów oraz ok 1000 mobilnych urządzeń użytkowników (BYOD); • Możliwość podłączenia internetu rzeczy i systemów pomiarowych, monitorujących itd. dla ok. 500 urządzeń (np.	definicje Uwaga nieuwzględniona Nie jest wskazane tak precyzyjne określanie optymalnego poziomu przepływności łącza internetowego w szkołach w ramach Wytocznych. Każda IZ RPO ma możliwość doprecyzowania zakresu interwencji każdorazowo w ramach tworzonych dokumentów uszczegóławiających.
1292.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	1	n.d.	Jest: "Zgodnie z postanowieniami Umowy Partnerstwa zakres interwencji w ramach PI 10(i) obejmuje m. in. działania na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych (matematyczno– przyrodniczych, ICT, językowych), w tym postaw/umiejętności (kreatywność, innowacyjność oraz praca zespołowa) niezbędnych na rynku pracy."- powinno być: "Zgodnie z postanowieniami Umowy Partnerstwa zakres interwencji w ramach PI 10(i) obejmuje m. in. działania na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych (matematyczno– przyrodniczych, ICT, językowych i przedsiębiorczości), w tym postaw/umiejętności (kreatywność, innowacyjność oraz praca zespołowa) niezbędnych na rynku pracy.	Zbyt wąskie pojmowanie kompetencji kluczowych prowadzi do zbyt dużego nacisku w nauczaniu na wiedzę teoretyczną , nie zawsze przydatną na rynku pracy . Pominięcie wśród wymienionych kompetencji kluczowej przedsiębiorczości (Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady Unii Europejskiej z dnia 18 grudnia 2006 w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie) może prowadzić do wąskiego rozumienia celu działań edukacyjnych jako przygotowania do rynku pracy w postaci pracy na etacie . Tymczasem w wielu dokumentach rządowych i publicznych , szczególnie nacisk kładzie się na rozwijanie postawy przedsiębiorczości i inicjatywność , ponieważ z wszystkich badań wynika , że zwłaszcza małe firmy są motorem rozwoju gospodarczego kraju . System edukacji , wobec notorycznych problemów rynku pracy zw . z bezrobociem powinien przede wszystkim kłaść nacisk na kształcenie kompetencji i umiejętności potrzebnych do podejmowania własnej działalności , tak w wymiarze gospodarczym (mikrofirmy, MSP), jak i społecznym (organizacje pozarządowe).	kompetencje kluczowe Uwaga uwzględniona częściowo Zaproponowane rozszerzenie nie może być wprowadzone we wskazanym miejscu, gdyż fragment został zaczerpnięty z zapisów Umowy Partnerstwa. Niemniej jednak w dalszej części Wytocznych wprowadzone zostały zapisy dotyczące nauczania przedsiębiorczości.

1293.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	Punkt 3)	n.d.	Jest: "interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najlepsze wyniki edukacyjne w skali regionu, mierzone m. in. wynikami egzaminów zewnętrznych, wskaźnikiem EWD lub badaniami osiągnięć edukacyjnych oraz przyczyni się do zmniejszenia zróżnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiąganych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych." - proponowany zapis jest dyskryminacyjny jeśli patrzymy na efektywność systemu edukacji już na poziomie całego regionu (i kraju)	Zapis jest niesfortunny i prowadzić może do zmniejszenia efektywności interwencji ze środków EFS. Proponuje się wsparcie wyłącznie szkół, które mają najłabsze wyniki edukacyjne, czyli inaczej mówiąc będziemy wspierać szkoły sprzętowo, szkoleniowo, itp. źle pracujących nauczycieli. Nie będziemy zaś wspierać tych, którzy mimo zapewne takich samych warunków, są bardziej zaangażowani, wkładają więcej serca i własnego czasu, środków finansowych itp. Celowościowo zakres tej interwencji jest chybyony: źle pracujesz, masz słabe wyniki - dostaniesz pieniądze z EFS. Radzisz sobie, pracujesz jak wół - nie otrzymasz wsparcia, bo go nie potrzebujesz. Jest to zarówno podejście nieuczciwe, jak i demotywuujące szkoły (nauczycieli) z lepszymi wynikami do pracy. Jako cel polityki edukacyjnej może prowadzić do odwrotnych skutków - zakres tej interwencji należy przeformułować, żeby zapewnić równy dostęp wszystkich szkół na poziomie regionalnym do środków EFS. Te z gorszymi wynikami mogą mieć określone preferencje, ale ograniczanie wsparcia tylko do tych szkół z punktu widzenia efektywności całego systemu edukacji jest błędne. Co więcej, punkt 3) może wykluczać się z punktem 8) poniżej, chyba, że rozumiemy, że	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1294.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	Punkt 5)	d)	Jest: "budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;" - powinno być: "Wspieranie istniejących i budowanie nowych oraz moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;"	Ze środków EFS zostały już zbudowane różne sieci współpracy - ale celem polityki nie powinno być ich mnożenie (budowanie), lecz tworzenie warunków do rozwoju sieci nauczycieli, zwłaszcza tych oddolnych, które już istnieją, ale nie mają np. środków na rozwój. Druga kwestia, na którą należy zwrócić uwagę - rozumienie "sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli" nie może być ograniczone do tych sieci, nad którymi pieczę sprawuje Ośrodek Rozwoju Edukacji - takich sieci lokalnych jest znacznie więcej, a wszystkie one mają taką samą wartość dla rozwoju systemu edukacji (jeśli działają, nauczyciele się spotykają, szkolą itp - co dzieje się, gdy są zapewnione środki). Nie można też zawężać definicji sieci - najbardziej skuteczne są sieci nieformalne, oddolne, powstające spontanicznie z rzeczywistej potrzeby - one też potrzebują wsparcia ze strony polityki publicznej i na nich również można efektywnie opierać realizację celów w zakresie doskonalenia nauczycieli. Należy przy tym pamiętać, że najbardziej skuteczne i prężne są te sieci, które rodzą się oddolnie, z rzeczywistej potrzeby, nie zaś są "budowane" odgórnie aby osiągnąć wskaźnik (rezultaty projektów	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1295.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	Punkt 7)	c) ii)	Jest: "prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia udostępnionych przez ORE," - powinno być: "prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, na przykład z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia udostępnionych przez ORE."	Zapis nie może mieć dyskryminującego charakteru - prawdopodobnie dostępnych może być wiele ofert innych podmiotów niż ORE, np. regionalnych ośrodków doskonalenia nauczycieli, organizacji pozarządowych, firm szkoleniowych - a ich wartość merytoryczna może okazać się wyższa dla beneficjentów, np. ze względu na lepsze dopasowanie do lokalnych warunków społeczno-gospodarczych. Dotychczasowy zapis skłania do rozumienia wąskiego, że tylko oferty ORE mogą tu być wykorzystane.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

1296.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	Punkt 7)	c) iii)	Jest: "powołanie i prowadzenie lokalnych sieci współpracy i samokształcenia, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń;" - powinno być: " wspieranie istniejących lub powołanie i prowadzenie lokalnych sieci współpracy i samokształcenia, w celu zapewnienia wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń;"	Zapis nie uwzględnia faktu, że wiele sieci współpracy i samokształcenia już powołano (albo same się zawiązały oddolnie z rzeczywistej i autentycznej potrzeby) i że one mogłyby efektywnie wspomagać te szkoły "z problemami", gdyby miały odpowiednie środki na taką działalność. Powoływanie i prowadzenie kolejnych sieci jest uzasadnione tylko wówczas, gdy dotychczas powołane przestały istnieć lub działają nieefektywnie (kto to oceni?). Poza tym polityka edukacyjna powinna stwarzać ramy do szerokiego wsparcia wszelkich istniejących nauczycielskich sieci współpracy i samokształcenia, a nie tylko tych powoływanych przez ORE czy inne instytucje systemu oświaty.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
1297.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	Punkt 7)	c) iii)	Jest: "lokalne sieci współpracy i samokształcenia to zespół 20–25 nauczycieli z różnych szkół lub placówek systemu oświaty, którzy w zorganizowany sposób współpracują ze sobą, szczególnie w zakresie rozwiązywania problemów i dzielenia się doświadczeniem. Między spotkaniami pracują na platformie internetowej udostępnionej przez ORE (forum wymiany doświadczeń, materiały samokształceniowe, forum dyskusyjne). Pracami lokalnej sieci współpracy i samokształcenia kieruje koordynator sieci."	Definicja lokalnych sieci współpracy i samokształcenia (pojawiająca się wielokrotnie w treści dokumentu) powinna być przeniesiona do Słownika. Wątpliwości budzi zapis, że "pracują na platformie internetowej udostępnionej przez ORE" - doświadczenia pokazują, że są znacznie lepsze i darmowe narzędzia takiej współpracy (np. Facebook, Edmodo, LinkedIn plus dziesiątki mniejszych stworzonych ze środków EFS w różnych projektach) i w związku z tym nie powinno się systemowo narzucać korzystania z jednej możliwej platformy do współpracy. Zapis powinien być bardziej miękki - że " mogą m. in. pracować na platformie internetowej udostępnionej przez ORE "	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.
1298.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	Punkt 8)	i)	Jest: "pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym;" - powinno być: " pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych, których niekorzystna sytuacja materialna stanowi barierę w rozwoju edukacyjnym "	Zapis jest zbyt zawężający - zakres kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności obejmuje szerszy katalog przedmiotów niż tylko wymienione, bo np. wiedza o społeczeństwie i podstawy przedsiębiorczości również mają istotne znaczenie w tym obszarze (wspieranie kompetencji kluczowej inicjatywność i przedsiębiorczość). Obecny zapis jest niefortunny i może prowadzić do zbyt wąskiego rozumienia zakresu wsparcia stypendialnego.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na koncentrację wsparcia przewidzianą zapisami Umowy Partnerstwa, a także stanowisko KE prezentowane w trakcie negocjacji RPO wsparcie EFS w obszarze edukacji ogólnej musi być ukierunkowane ściśle określone obszary, zdefiniowane ww. dokumencie. Niemniej jednak, IZ RPO może ustalić inne Zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, jeżeli zakres interwencji wynegocjowany w RPO (i zapisany w jego ramach) różni się od zapisów Wytucznych.
1299.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	13		Jest: "IZ RPO zapewnia zgodność interwencji ukierunkowanej na zapewnienie pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, o której mowa w pkt 8 lit. i, z następującymi warunkami:"	W związku z proponowaną zmianą w punkcie 8) podrozdziału 3.2. należałoby zmienić również treść zapisu w tym punkcie, usuwając "w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych" konsekwentnie w całym podpunkcie	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na koncentrację wsparcia przewidzianą zapisami Umowy Partnerstwa, a także stanowisko KE prezentowane w trakcie negocjacji RPO wsparcie EFS w obszarze edukacji ogólnej musi być ukierunkowane ściśle określone obszary, zdefiniowane ww. dokumencie. Niemniej jednak, IZ RPO może ustalić inne Zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, jeżeli zakres interwencji wynegocjowany w RPO (i zapisany w jego ramach) różni się od zapisów Wytucznych.

1300.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	7	a)	Jest: "katalog wydatków kwalifikowanych w ramach wyposażenia pracowni szkolnych obejmuje wyłącznie: ..."	Należy zwrócić uwagę, że "narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych" powinny być szeroko rozumiane, a nie zawężająco - w obecnym zestawieniu nie mieszczą się takie narzędzia jak tablet, cyfrowy aparat fotograficzny, dyktafon cyfrowy, kamera cyfrowa, itp. które wszystkie jak najbardziej służą temu celowi. Wprawdzie punkt b) odwołuje się do katalogu wyposażenia pracowni szkolnych opracowanego przez MEN, ale w wytycznych należy dodać w punkcie ii) "sprzęt niezbędny do przeprowadzania doświadczeń, eksperymentów, obserwacji (przyrządy pomiarowe, przyrządy optyczne, szkło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe, urządzenia elektroniczne itp.)", co pozwala na zakup ze środków EFS także współczesnych narzędzi i wysoce popularnych do nauczania przedmiotów przyrodniczych. Byłoby to również spójne z celami opisanymi w Podrozdziale 3.4 ("wzrost stopnia wykorzystania przez szkoły i placówki systemu	eksperyment	Sugestia zostanie siewowana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.
1301.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	5	a)	Jest: "wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo- usługowej;" - powinno być: "wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo- usługowej (w szczególności optymalnego poziomu przepływności łącza internetowego w szkole);"	W zapisie jest nieprecyzyjny zapis "odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej" - należy to koniecznie doprecyzować wskazując, co to oznacza "odpowiednia". W odniesieniu do standardu przepływności łącza internetowego odpowiednio moglibyśmy zdefiniować w słowniku, jak zaproponowano w poz. 2 niniejszych uwag. Taki doprecyzowanie zapisu jest absolutnie niezbędne dla prawidłowej realizacji założonego celu. W systemie oświaty funkcjonują tysiące szkół, które zakupiły sprzęt ICT, a nie mogą z niego efektywnie korzystać (z wykorzystaniem internetu przez wielu uczniów jednocześnie) i tych błędów nie można utrwać.	TIK	Wyjasnienie Przedmiotowe kwestie zostały wyjaśnione w dalszej części Wytycznych.
1302.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	Punkt 6)	n.d.	Jest: "Działania, o których mowa w pkt 5 lit. a, nie mogą być realizowane jako samodzielne przedsięwzięcia. Ze wsparcia projektowego obejmującego elementy wymienione w pkt 5 lit. a – c mogą korzystać szkoły lub placówki systemu oświaty, w których w wyniku diagnozy, o której mowa w pkt 8 lit. c, do realizacji działań wymienionych w pkt 5 lit. b i c stwierdzono zasadność podjęcia działań, o których mowa w pkt 5 lit. a;" - powinno być "Działania, o których mowa w pkt 5 lit. a, nie mogą być realizowane jako samodzielne przedsięwzięcia. Ze wsparcia projektowego obejmującego elementy wymienione w pkt 5 lit. a – d mogą korzystać szkoły lub placówki systemu oświaty, w których w wyniku diagnozy, o której mowa w pkt 8 lit. c, do realizacji działań wymienionych w pkt 5 lit. b i c stwierdzono zasadność podjęcia działań, o których mowa w pkt 5 lit. a;	W zaleceniach pominięto odniesienie do punktu d) ["programy rozwijania zaawansowanych kompetencji cyfrowych uczniów poprzez naukę programowania i myślenia algorytmicznego."] tym samym nie precyzując na jakich zasadach odbywa się realizacja celu.	TIK	Wyjasnienie Przedmiotowe kwestie zostały wyjaśnione w dalszej części Wytycznych.

1303.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	Punkt 9)	a)	Jest: "stały dostęp do Internetu o przepustowości na optymalnym (szerokopasmowym) dostępnym na danym terenie technicznie poziomie;" - powinno być: "stały dostęp do łącza internetowego dla wszystkich uczniów i nauczycieli w szkole, na poziomie przepływności optymalnym (szerokopasmowym) dla wykonywania bieżącej działalności dydaktycznej i administracyjnej szkoły"	Podobnie jak w pkt 5 a) tego podrozdziału, mamy tu nieprecyzyjny zapis, a w dodatku mogący prowadzić do nadużyć w wydatkowaniu środków EFS. Nie wiadomo, o jaką optymalizację chodzi (i dla kogo). Optymalizacja powinna być pod kątem bieżącej działalności dydaktycznej i administracyjnej szkoły. Powinno być w tym miejscu wyraźnie użyte sformułowanie, które proponujemy wprowadzić do Słownika ("optymalny poziom przepływności łącza internetowego w szkole"). Istnieje bowiem zagrożenie, że środki przeznaczone szkołom na ICT zostaną niewłaściwie wykorzystane - kupiony zostanie sprzęt, a nie będzie szybkiego dostępu do internetu dla wielu użytkowników korzystających jednocześnie. Takie doprecyzowanie zapisu jest absolutnie niezbędne dla prawidłowej realizacji założonego celu. W systemie oświaty	TIK	Uwaga uwzględniona
1304.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	Punkt 9)	b) oraz b) iv)	Jest: "w zależności od liczby uczniów, tj. do 300 uczniów albo od 301 uczniów, szkoła lub placówka systemu oświaty posiada odpowiednio, co najmniej, jeden albo dwa zestawy przenośnych komputerów albo innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera oraz dedykowanego urządzenia umożliwiającego ładowanie oraz zarządzanie mobilnym sprzętem komputerowym z:(...)" - powinno być: "w zależności od liczby uczniów, tj. do 300 uczniów albo od 301 uczniów, szkoła lub placówka systemu oświaty posiada odpowiednio, co najmniej, jeden albo dwa zestawy przenośnych komputerów albo innych mobilnych urządzeń mających funkcje komputera oraz dedykowanego urządzenia umożliwiającego ładowanie oraz zarządzanie	Nieprecyzyjne określenie, co rozumiemy pod pojęciem "zestawy" - zestaw komputerowy często jest rozumiany jako jedno stanowisko, więc trzeba sprecyzować co znaczy w tym przypadku (1, 5, 10, a może 20 stanowisk)? Ponadto konieczne trzeba zmienić sformułowanie "narzędzia mające funkcje komputera" na "urządzenia mające funkcje komputera". W literaturze bowiem "narzędzia" utożsamia się najczęściej z oprogramowaniem, w tym wypadku edukacyjnym.	TIK	Uwaga uwzględniona
1305.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	9	c)	Jest: "w zależności od liczby uczniów, tj. do 300 uczniów albo od 301 uczniów, szkoła lub placówka systemu oświaty posiada odpowiednio, co najmniej, jedno albo dwa wydzielone miejsca z dostępem do Internetu, dostosowane do potrzeb funkcjonowania zestawu przenośnych komputerów lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera;" - powinno być "w zależności od liczby uczniów, tj. do 300 uczniów albo od 301 uczniów, szkoła lub placówka systemu oświaty posiada odpowiednio, co najmniej, jedną albo dwie strefy (przestrzenie) z powszechnym dostępem do Internetu, dostosowane do potrzeb funkcjonowania zestawu przenośnych komputerów lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera, przy czym rekomendowane jest, aby dostępem do Internetu objęta była cała przestrzeń dydaktyczną szkoły;"	Zapis "jedno albo dwa wydzielone miejsca z dostępem do Internetu" jest potencjalnie szkodliwy dla szkolnej edukacji - może bowiem być zawężone do 1 stanowiska komputerowego w zamkniętym pokoju. Jak dobrze rozumiemy intencje, chodzi o udostępnienie internetu w przestrzeni szkoły, zwłaszcza w jej przestrzeni dydaktycznej; proponujemy zastąpienie słowa "miejsce" bardziej szerokim "strefa (przestrzeń)"	TIK	Uwaga nieuwzględniona
1306.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	9	f)	Jest: "szkoła lub placówka systemu oświaty posiada co najmniej jedno miejsce (pomieszczenie), w którym uczniowie mają możliwość korzystania z dostępu do Internetu w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych." - powinno być "szkoła lub placówka systemu oświaty posiada co najmniej jedną strefę (przestrzeń), w której uczniowie mają możliwość korzystania z dostępu do Internetu pomiędzy oraz w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych."	Proponujemy doprecyzowanie tego zapisu - zastąpienie słowa "miejsce" bardziej pojemnym "strefa (przestrzeń)", jak również dodanie, że także pomiędzy zajęciami dydaktycznymi mogą korzystać z Internetu.	TIK	Uwaga uwzględniona

1307.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciółka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	12	Jest: "Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz tworzenia wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych obejmuje: a) opracowanie projektów technicznych dla każdej ze szkół lub placówek systemu oświaty uczestniczących w projekcie w zakresie instalacji sieci i urządzeń niezbędnych do stworzenia wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych; b) zakup urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej i wykonanie instalacji sieci zgodnie z opracowaną dokumentacją." - powinien być dodany podpunkt c): "sfinansowanie kosztów związanych z zatrudnieniem i utrzymaniem stanowiska administratora wewnątrzszkolnych sieci komputerowych i bezprzewodowych"	Wielokrotnie zgłaszany był postulat przez środowiska edukacyjne, aby w ślad za tworzeniem / utrzymaniem / rozbudową sieci wewnątrzszkolnych komputerowych i bezprzewodowych pojawiły się środki na sfinansowanie osobowych kosztów administracji tymi sieciami - absolutnie podstawowej i koniecznej funkcji, która istnieje w każdym urzędzie gminy (nieraz wieloletowa), zaś z niewiadomych przyczyn OP odmawia szkołom takiej specjalistycznej kadry, czego skutkiem jest narzucanie dodatkowych i niepłatnych zadań i obowiązków nauczycielom informatyki (niezgodnie z prawem).	TIK	Uwaga uwzględniona
1308.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciółka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	17	Jest: "IZ RPO zapewnia możliwość finansowania ze środków projektowych usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami przez okres 6 miesięcy, ale nie dłużej niż przez okres trwania projektu." - powinno być: "IZ RPO zapewnia możliwość finansowania ze środków projektowych usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami przez okres 6 miesięcy, ale nie dłużej niż przez okres trwania projektu. Po upływie tego terminu obowiązek finansowania usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami przechodzi na szkołę"	Należy wyraźnie dodać, że szkoła ma po upływie tego terminu obowiązek finansowania usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami". Brak takiego zapisu może skutkować niezgodnym z prawem narzucaniem dodatkowych, niepłatnych obowiązków nauczycielom informatyki.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Wytyczne nie mają zastosowania do beneficjentów, stąd też wprowadzenie takiego zapisu nie jest możliwe.
1309.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciółka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	18	d) Jest: "edukacja w zakresie bezpieczeństwa w sieci oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera;" - powinno być: "edukacja w zakresie bezpieczeństwa w sieci oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera oraz administracja wewnętrzną infrastrukturą sieciowo-usługową szkoły (komputerową i bezprzewodową);	Istotnym problemem jest brak dostatecznych kompetencji osób administrujących sieciami wewnątrzszkolnymi komputerowymi i bezprzewodowymi, jeśli te funkcje, wraz z dodatkowymi środkami finansowymi, zostały przekazane nauczycielowi ze szkoły.	TIK	Uwaga uwzględniona
1310.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciółka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	19	Jest: "IZ RPO gwarantuje, że wsparcie udzielane w ramach RPO na rzecz podnoszenia kompetencji i kwalifikacji zawodowych nauczycieli wszystkich przedmiotów jest realizowane z wykorzystaniem form wymienionych w podrozdziale 3.2 pkt 6." - chyba błędne odniesienie - powinno być do pkt 5.	Błędne odniesienie w treści wytycznych	TIK	Uwaga uwzględniona
1311.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciółka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	20	Jest: "IZ RPO proponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią preferencje dla realizacji wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności nauczycieli przez trenerów przygotowanych na potrzeby projektów realizowanych w ramach PO KL w latach 2012-2015, w szczególności komponentu e-nauczyciel rządowego programu rozwijania kompetencji uczniów i nauczycieli w zakresie stosowania technologii informacyjno – telekomunikacyjnych – „Cyfrowa szkoła”, zwanego dalej „programem Cyfrowa szkoła”."	Zapis naruszający zasadę konkurencyjności. Doświadczenia programu "Cyfrowa szkoła" nie są wyłącznie dobre - w trakcie jego realizacji faktycznie przeszkolono wielu trenerów, ale nie wszyscy z nich zapewniają wysoki poziom realizacji wsparcia na rzecz doskonalenia umiejętności nauczycieli. Z drugiej strony poza programem "Cyfrowa szkoła" prowadzonych jest wiele innych działań ukierunkowanych na podnoszenie poziomu umiejętności nauczycieli, którzy mają również wysokiej klasy trenerów. Zapis w Wytycznych nie może dyskryminować osób, które nie uczestniczyły w programie "Cyfrowa szkoła", ale prowadziły podobne działania w innych projektach, w tym finansowanych z EFS. Proponujemy skreślenie tego punktu lub	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

1312.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	30	<p>Jest: "Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz podnoszenia kompetencji nauczycieli obejmuje m. in.:</p> <p>a) szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania/kodowania;</p> <p>b) budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;</p> <p>c) opracowanie scenariuszy zajęć nauki programowania, które będą realizowane w pracy z uczniami;</p> <p>d) warsztaty metodyczne." - powinno być: "Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz podnoszenia kompetencji nauczycieli, o którym mowa w pkt 28 a) obejmuje m. in.:</p> <p>a) szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji nauczycieli w zakresie programowania/kodowania; budowanie i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli;</p> <p>b) opracowanie scenariuszy zajęć nauki programowania, które będą realizowane w pracy z uczniami;</p> <p>c) warsztaty metodyczne."</p>	<p>Ponieważ wcześniej dokument już mówi o podnoszeniu kompetencji nauczycieli - rozumiemy, że tu chodziło tylko o te w zakresie programowania/kodowania. Ponieważ katalog działań wchodzących w skład tego podnoszenia kompetencji jest otwarty, sugerujemy wyrzucić z niego "sieci współpracy i samokształcenia", gdyż nie zawsze przy nauce kodowania i programowania takie sieci są warunkiem niezbędnym do realizacji zadania (ale mogą być wykonane jako zadanie dodatkowe jeśli akurat taka będzie wola realizatora działań - katalog jest otwarty)</p>	TIK	<p>Uwaga nieuwzględniona Sieci współpracy i samokształcenia są jedną z możliwych form współpracy nauczycieli i podnoszenia ich kompetencji. Nie jest zatem zasadne usuwanie tej formy wsparcia. Należy podkreślić, że IZ RPO ma możliwość wyboru spośród tego katalogu form, które będą stosowane w regionie</p>
1313.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	Punkt 8)	<p>Jest: "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL)." - powinno być: "W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu określonych kompetencji TIK lub IT."</p>	<p>Zapis narusza zasadę konkurencyjności i jest dyskryminujący względem podmiotów certyfikujących działających na rynku. Jest absolutnie nie do przyjęcia w dokumencie rządowym, aby bezpośrednio i wyłącznie preferowany był tylko jeden z wielu dostępnych na rynku certyfikatów w zakresie TIK / TI. W zakresie podstawowych kompetencji TIK poza ECDL są jeszcze ECCC, certyfikaty CompTIA i wiele innych... branżowych np. CIW, IPMA/PM, PHP ZEND i jeszcze inne np. z zakresu programowania, grafiki itp. ECDL jest firmowany przez podmiot prywatny z Irlandii, a w Polsce przez prywatną organizację środowiska informatycznego PTI (finansowanie bezpośrednio ze środków EFS prywatnej działalności może być uznane za działanie korupcyjne) i nie może być uznany za jedyną formę certyfikacji umiejętności TIK także z tego powodu, że jest to:</p> <p>a) projekt europejski nie odpowiadający do końca polskiej rzeczywistości,</p> <p>b) w odniesieniu do osób dorosłych, zwłaszcza starszych, sposób prowadzenia zajęć jest wątpliwy z punktu widzenia skuteczności / potrzeb stosowania TIK w życiu codziennym (a w kontekście nauczycieli jest zbyt teoretyczny, nie uwzględniający praktycznych potrzeb nauczycieli w zakresie prowadzenia lekcji)</p> <p>c) sposób sprawdzania umiejętności nie daje rękojmi skuteczności (jest to suchy test przy komputerze)</p> <p>d) w odniesieniu do nauczycieli wskazany zakres kompetencji w ECDL nijak ma się do metodyki prowadzenia zajęć - szereg umiejętności proponowanych przez ECDL jest obojętnych dla procesu dydaktycznego lub wręcz zbędnych; brakuje zaś takich, które nauczycielowi są niezbędne).</p> <p>Z powyższych powodów rekomendujemy, aby ECDL został usunięty z Wytycznych jako jedyny sposób potwierdzania kompetencji w zakresie TIK, gdziekolwiek został wpisany.</p>	osoby dorosłe	<p>Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.</p>

1314.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	Punkt 4)	Jest: "Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o otoczeniu społeczno-gospodarczym szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe należy przez to rozumieć pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, szkoły wyższe." - powinno być: "Ilekroć w niniejszym rozdziale jest mowa o otoczeniu społeczno-gospodarczym szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe należy przez to rozumieć pracodawców, organizacje pracodawców, przedsiębiorców, instytucje rynku pracy, organizacje pozarządowe , szkoły wyższe."	Nieuzasadnione jest pominięcie w otoczeniu społeczno-gospodarczym szkół lub placówek organizacji pozarządowych, z których wiele podejmuje działania w zakresie kształcenia zawodowego we współpracy ze szkołami.	zawodowe	Uwaga uwzględniona	
1315.	Fundacja Think! & Superbelfrzy RP, Ciołka 12 lok. 209, 01-402 Warszawa, www.think.org.pl	Załącznik I	II. Szkolenia komputerowe	od 1) do 7)	Jest: "Stawki jednostkowe mają zastosowanie do szkoleń komputerowych prowadzących do uzyskania kompetencji w zakresie Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych – European Computer Driving Licence (ECDL) poziom Start, Base oraz Core realizowanych w ramach projektów współfinansowanych w ramach EFS na terenie całego kraju. Szkolenia pokrywają następujące obszary zastosowań mikrokomputerów i technologii informatycznej;" i dalej w kolejnych punktach	W związku z rekomendowanym usunięciem jakichkolwiek odniesień do prywatnego systemu certyfikacji jakim jest ECDL należy ten punkt w całości przeformułować, tak aby stawki za szkolenia były określone w sposób bardziej adekwatny do oferty istniejącej na rynku.	stawki	Uwaga niezasadna. Odp. jw. uwaga nr 1230
1316.	MEN	1	3	"Wytyczne należy stosować w oparciu o odpowiednie przepisy ustawodawstwa krajowego i unijnego, a w szczególności w oparciu o ustawę z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn zm.), zwaną dalej ustawą z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz ustawę z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r. poz. 191) zwaną dalej ustawą z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela"	Uwaga o charakterze doprecyzującym	ogólne	Uwaga uwzględniona	
1317.	IBE	2.2	11	Proponowane brzmienie: "nauczyciel - należy przez to rozumieć nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych zatrudnionych w przedszkolach, szkołach i placówkach wymienionych w art. 1 ust. 1 ustawy z 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela"	Definicja zgodna z art. 3 pkt. 1 ustawy Karta Nauczyciela	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Definicja ma charakter definicji legalnej, mającej zastosowanie wyłącznie dla zrozumienia zapisów przedmiotowego dokumentu.	

1318.	IBE	2.2	23	<p>Proponowane brzmienie: "specjalne potrzeby edukacyjne - potrzeby, które w procesie rozwoju dzieci i młodzieży wynikają z: - niepełnosprawności; - niedostosowania społecznego; - zagrożenia niedostawaniem społecznym; - szczególnych uzdolnień; - specyficznych trudności w uczeniu się; - zaburzeń komunikacji językowej; - choroby przewlekłej; - sytuacji kryzysowych lub traumatycznych; - niepowodzeń edukacyjnych; - zaniechań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi; - trudności adaptacyjnych związanych z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanych z wcześniejszym kształceniem za granicą"</p>	definicja specjalnych potrzeb jest niepełna. Proponujemy wykorzystać definicję z § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach	ogólne	Uwaga uwzględniona
1319.	IBE	2.2	28	<p>Propozycja nowego zapisu: uczeń młodszy - uczeń pierwszej klasy przekraczający każdy z poniższych etapów edukacyjnych</p>	Doprecyzowanie zapisów. definicja ucznia młodszego jest nieostra: obejmuje wszystkich uczniów szkoły podstawowej i gimnazjum, bo każdy z uczniów przekracza próg klasy 3/4 i 6/1. Proponujemy sprecyzować, że chodzi o uczniów pierwszej każdego etapu (I, II, III etap	definicje	Uwaga uwzględniona
1320.	IBE	2.2	29	<p>zawężono szczególne uzdolnienia, co nie wydaje się celowe.</p>	Zawężenie jest niepotrzebne, bo zakres interwencji definiują inne zapisy wytycznych. Wytyczne byłyby też zawężające w stosunku do Umowy Partnerstwa.	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Zawężenie zostało zastosowane w związku z koniecznością ograniczenia interwencji EFS do kierunków wskazanych w UP.
1321.	MEN	2.2	6	<p>kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy – umiejętności podstawowe i nowego typu umiejętności przekrojowe, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia; zalicza się do nich następujące kompetencje z katalogu wskazanego w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10): a) umiejętność komunikowania się; b) umiejętności matematyczne i naukowo – techniczne; c) umiejętności cyfrowe; d) porozumiewanie się w językach obcych; e) umiejętność uczenia się; f) inicjatywność i przedsiębiorczość; g) umiejętności społeczne i aktywnego uczestnictwa w kulturze. Umiejętności wskazane w lit. a-c są zaliczane do umiejętności podstawowych, pozostałe należą do katalogu nowego typu umiejętności przekrojowych, ważnych w różnych dziedzinach.</p>	<p>Kompetencje kluczowe dzielą się na umiejętności podstawowe (basic skills) i nowe umiejętności o charakterze przekrojowym (ważnych w różnych dziedzinach). Wszystkie kompetencje są jednakowo ważne. O wyborze kompetencji kluczowych do finansowania z funduszy europejskich nie powinny decydować ogólne kryteria, ale konkretne potrzeby osób. Potrzeby te stwierdza się indywidualnie, m.in. w toku pracy doradców zawodowych (dokonujących bilansu kompetencji osób). Potrzeby te można grupować, ale bezpieczniej jest to robić na poziomie lokalnym i regionalnym.</p>	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytycznych.

1322.	ORPEG	2.3			uwzględnić szkolne punkty konsultacyjne, zgodnie z art. 5 ust.3 pkt 3b ustawy o systemie oświaty	SPK są częścią polskiego systemu oświaty; w przypadku uczniów powracających nauka w SPK może mieć znaczący wpływ na wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie, podnoszenie kompetencji siły roboczej i lepsze dostosowanie systemów kształcenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia, zgodnie z Rozporządzeniem PE i Rady nr 1304/2013	definicje	Uwaga nieuwzględniona W związku z regionalizacją wsparcia EFS nie jest możliwe ,aby środki będące w posiadaniu regionów były przekazywane na wsparcie punktów konsultacyjnych funkcjonujących na terenie innych krajów.
1323.	MEN	3.1	1	d	nadać brzmienie::"poprawy jakości wychowania przedszkolnego."	uwaga o charakterze językowym (gramatycznym).	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1324.	MEN	3.1	6	a	propozycja zmiany zapisu na następujący: "a) wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego umożliwia zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym przedszkoli przyzakładowych , albo wsparcie funkcjonujących ośrodków wychowania przedszkolnego w przedmiotowym zakresie"	Rozwój sieci placówek wychowania przedszkolnego i udostępnienie różnych form wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku przedszkolnym, w tym także organizowanie przedszkoli/innych form wychowania przedszkolnego przez zakłady pracy wpisuje się w kierunki polityki oświatowej, realizowanych konsekwentnie od 2007 roku. Bardzo ważne jest budowanie wśród rodziców, nauczycieli oraz samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych przekonania o znaczeniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Celem interwencji jest generalnie tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego. Miejsca mogą być tworzone: w w funkcjonujących OWP, bazie oświatowej oraz innych budynkach.
1325.	MEN	3.1	6	b	proponuje się nadanie następującego brzmienia: "b) wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc wychowania przedszkolnego skutkuje zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających konkretnemu organowi prowadzącemu na terenie danej gminy/miasta lub przyczynia się do rozwoju lokalnej sieci przedszkolnej, ustalonej przez radę gminy/miasta. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami;"	uwaga o charakterze językowym i jednocześnie uwzględniająca obowiązujące przepisy prawa oświatowego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1326.	MEN	3.1	6	c	proponuje się nadanie następującego brzmienia: "c) liczba utworzonych w ramach udzielonego wsparcia projektowego nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie gminy/miasta , na którym są one tworzone. Interwencja nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego;"	uwaga o charakterze językowym i jednocześnie uwzględniająca obowiązujące przepisy prawa oświatowego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1327.	MEN	3.1	10.		Po punkcie 10 proponuje się wprowadzenie nowego punktu o brzmieniu: "Zakres wsparcia RPO może umożliwiać dofinansowanie ośrodków wychowania przedszkolnego, znajdujących się w lokalach, które nie spełniają warunków dotyczących ochrony przeciwpożarowej, którym z tego powodu grozi zamknięcie (co w konsekwencji będzie prowadziło do zmniejszenia się liczby miejsc wychowania przedszkolnego)."	Propozycja zapisu powstała z uwagi na niebezpieczeństwo zamykania przedszkoli powstałych wskutek przekształcenia ich z oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Przepisy przeciwpożarowe dotyczące ewakuacji dzieci w szkołach są bardziej liberalne, niż obowiązujące w przedszkolach. Stąd zaistniała konieczność wsparcia takich ośrodków, w celu dostosowania warunków w nich panujących do obowiązujących przepisów.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Celem interwencji zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa jest tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego.

1328.	IBE	3.1	6	c)	Usunąć "Interwencja nie jest możliwa w sytuacji , gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego".	Zapis ten uniemożliwia realizację punktu 3.1. 1) d) "podnoszenie jakości wychowania przedszkolnego". Zgodnie z postulowanym do usunięcia zapisem - interwencja mogłaby być nakierowana jedynie na zwiększenie liczby miejsc a nie na podnoszenie jakości wychowania przedszkolnego (co wcześniej	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Działania na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej zostaną przewidziane w rozdziale 3.2
1329.	IBE	3.1	6	f)	usunąć podpunkt	Zapis ten uniemożliwia realizację punktu 3.1. 1) d) "podnoszenie jakości wychowania przedszkolnego". Zgodnie z postulowanym do usunięcia zapisem - interwencja mogłaby być nakierowana jedynie na zwiększenie liczby miejsc a nie na podnoszenie jakości wychowania przedszkolnego (co wcześniej	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Działania na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolnej zostaną przewidziane w rozdziale 3.2
1330.	IBE	3.1	11	e)	usunąć podpunkt	Ten zapis może spowodować wymuszony brak zajęć dodatkowych w grupach dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo Zapisy zostaną preredagowane.
1331.	IBE	3.1	2	-	"...na obszarach na których istnieją deficyty w zakresie dostępności miejsc wychowania przedszkolnego oraz na obszarach o niskich wskaźnikach jakości edukacji przedszkolnej. " na końcu pkt. proponujemy dopisać " oraz wyników ewaluacji zewnętrznej i innych badań jakości pracy placówek przedszkolnych ".	Dotychczasowy zapis wskazuje jako docelowe obszary te o niskim wskaźniku uprzedzkolnienia, proponowane poszerzenie zapisu ma na celu wzmocnienie jakości edukacji przedszkolnej na tych obszarach, na których jest ona niska. Oczywiście pociąga to za sobą konieczność zoperacjonalizowania wskaźników jakości edukacji przedszkolnej a następnie dokonania diagnozy. Można do tego celu wykorzystać także	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa kluczowym aspektem jest zmniejszenie dysproporcji w upowszechnieniu edukacji przedszkolnej.
1332.	IBE	3.1	6	E), podpu nkt i)	Proponujemy dodać osobny ppkt: "modyfikacje przestrzeni wspierające rozwój psychoruchowy i poznawczy dzieci".	Dostosowanie pomieszczeń powinno mieć na celu nie tylko poprawę warunków bezpieczeństwa np. pożarowego ale również podnoszenie jakości opieki i edukacji przedszkolnej	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1333.	IBE	3.1	11	c)	Włączenie zajęć logopedycznych i terapeutycznych rodzi pytanie czy przez pojęcia zajęć rozumie się także zajęcia indywidualne. Wymaga to rozstrzygnięcia w zaleceniach	Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach	przedszkola	Zajęcia indywidualne też są możliwe.
1334.	IBE	3.1	11	C), podpu nkt iii)	Propnujemy zapis ii) zamiast gimnastyki korekcyjnej: - " zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna, zajęcia rytmiczne. " Proponujemy dopisać nowy ppkt: " iv) szachy i inne gry planszowe "	Uszczegółowienie zapisów: dopisanie interwencji ważnych z punktów widzenia rozwoju psychofizycznego i nabywania kompetencji matematycznych. Zaproponowany zapis uwzględni szerszy kontekst realizacjii zajęć i jednocześnie nie wskazuje na konkretną metodę zajęć wynikających z realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo
1335.	IBE	3.1	3	d)	Dodatkowy punkt d) Rodziców dzieci w w wieku przedszkolnym	Wsparciem powinni zostac również objęci rodzice dzieci w wieku przedszkolnym. Współpraca z rodzicami jest kluczowym aspektem poprawy jakości edukacji przedszkolnej.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP priorytetem w zakresie wychowania przedszkolnego jest zmniejszenie dysproporcji w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej.
1336.	IBE	3.1	6	E), podpu nkt iv)	Do punktu iv) proponujemy dodać informację w przypisie o treści " o ile narzędzia te nie są zapewniane w sposób bezpłatny przez instytucje publiczne (np.. IBE, ORE). " Proponujemy dopisać: "Możliwy jest również zakup sprzętu i materiałów umożliwiających eksploatację posiadanych narzędzi diagnostycznych (np. Papier, drukarki i toner do druku arkuszy testowych lub sprzęt TIK do	Zarówno IBE jak i ORE posiadają szerokie repozytoria narzędzi wskazanych w przywoływanym punkcie sfinansowane z POKL. Tego typu operacje przewidziano też w komponencie centralnym POWER. Dofinansowanie zakupu podobnych narzędzi na wolnym rynku byłoby niepotrzebnym wydatkowaniem środków. Coraz więcej narzędzi diagnostycznych jest i będzie upowszechniane w formie elektronicznej - oznacza to konieczność przewidzenia w procesie diagnozy kosztów wydruku materiałów testowych oraz	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1337.	IBE	3.1	5	-	skreślić	zawęzła zakres interwencji	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa priorytetem działań na lata 2014-2020 pozostaje zmniejszenie dysproporcji w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej. Pozostałe elementy mogą mieć wyłącznie charakter uzupełniający.

1338.	IBE	3.1	14		skreślić "niezbędnych" oraz w pkt a "(teoretyczne i praktyczne)"	Pojęcie umiejętności niezbędnych umiejętności jest niedefiniowane i niecelowe, biorąc pod uwagę cel działań. Doprecyzowanie, że chodzi zarówno o kursy praktyczne i zgodnie z prawem oświatowym - doprecyzowanie zapisów	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1339.	IBE	3.1	14	e	warto rozważyć dopisanie poradni psychologiczno-pedagogicznych		przedszkola	Uwaga uwzględniona
1340.	MEN	3.2	8	e	propozycja: "tworzenie klas o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych"	W prawie oświatowym nie występuje określenie "autorski profil nauczania"	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1341.	MEN	3.2	8	k	propozycja zmiany zapisu: "realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą"	W prawie oświatowym mowa jest o obowiązkowych zajęciach edukacyjnych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, nie zaś o "zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych".	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1342.	MEN	3.2	12	d	propozycja zmiany zapisu: "realizowany w czasie zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą"	W prawie oświatowym mowa jest o obowiązkowych zajęciach edukacyjnych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, nie zaś o "zajęciach pozalekcyjnych i pozaszkolnych".	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1343.	ORPEG	3.2	7	d	lokalne sieci współpracy i samokształcenia (...) Między spotkaniami pracują na platformie internetowej udostępnionej przez ORE	należy rozważyć możliwość włączenia platform ORPEG (rezultatu projektów systemowych POKL) do wymiany doświadczeń i tworzenia sieci, obejmujących także polskich nauczycieli	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1344.	MEN	3.2	8	jako kolejny punkt	Propozycja dodania punktu: "organizacja pozaszkolnych form kształcenia zawodowego dla uczniów i absolwentów liceów ogólnokształcących zwiększających ich szanse na zatrudnienie, odbywających się poza czasem nauki (np. z zakresu edukacji filmowej)"	W związku z ogłoszeniem przez ministra edukacji narodowej roku szkolnego 2013/2014 Rokiem Szkoły Zawodowców	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania możliwe są do realizacji w ramach PI 10iv.
1345.	MEN	3.2	8	e	otwarcie klas o autorskim profilu nauczania (np. naukowym, filmowym, teatralnym itp.)	podanie przykładowego katalogu zajęć	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Ograniczenie wyniku z zakresu wsparcia w ramach P10i, określonego w UP. Niemniej, jeżeli IZ RPO wynegocjowała taki zapis w RPO to może zastosować inne rozwiązanie.
1346.	MEN	3.2	8	k	realizację zajęć pozaszkolnych lub pozalekcyjnych (np. zajęcia z zakresu edukacji filmowej, przyrodniczej, plastycznej czy zajęcia szachowe itp.)	podanie przykładowego katalogu zajęć	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona, Zaproponowana tematyka nie wpisuje się w katalog kompetencji, które zostały dopuszczone do realizacji w ramach RPO przez KE.
1347.	IBE	3.2		1 i analogicznie dla słowa ICT i TIK w całym dokumencie	proponujemy zamiast terminu ICT posługiwać się w kontekście kompetencji potrzebnych na rynku pracy terminem "kompetencje cyfrowe", który sugerujemy również umieścić w glosariuszu kluczowych terminów z definicją jak obok	Komisja Europejska doprowadziła do wypracowania definicji "kompetencji cyfrowych", które są w kontekście kompetencji o wiele bardziej adekwatne od ICT (oznaczają w zasadzie technologię, a nie kompetencje jej używania); kluczowe jest również uwzględnienie wśród tych kompetencji PROGRAMOWANIA. Za raportem z badania DIGCOMP przyjmujemy, że kompetencje cyfrowe to zdolność do : 1) przetwarzania (wyszukiwania, oceny, przechowywania) informacji, 2) komunikacji (wchodzenia w cyfrowe interakcje, dzielenia się informacjami, znajomość netykiety i umiejętność zarządzania cyfrową tożsamością), 3) tworzenia cyfrowej informacji (w tym również umiejętność programowania i znajomość zagadnień praw autorskich), 4) zachowania bezpieczeństwa (ochrony swoich cyfrowych urządzeń, danych, własnej tożsamości, zdrowia i w końcu środowiska), 5) rozwiązywania problemów (technicznych, identyfikowania sytuacji w których technologia może pomóc, bycia kreatywnym z użyciem technologii, identyfikowania luk w swoim garniturze kompetencji).	kompetencje kluczowe	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zaczerpnięty bezpośrednio z Umowy partnerstwa i zastosowany w ramach RPO. Niemniej w dalszej części Wytycznych został dostawiony do zgłoszonej propozycji.

1348.	IBE	3.2	5	g	warto rozważyć dopisanie poradni psychologiczno-pedagogicznych	zgodnie z prawem oświatowym - doprecyzowanie zapisów	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1349.	IBE	3.2	8	i	Niejasna jest intencja ograniczenia zakresu uzdolnień. (także w pkt. 13). Proponujemy: nie określać zakresu uzdolnień.	zgodność z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach, placówkach	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na koncentrację wsparcia przewidzianą zapisami Umowy Partnerstwa, a także stanowisko KE prezentowane w trakcie negocjacji RPO wsparcie EFS w obszarze edukacji ogólnej musi być ukierunkowane ściśle określone obszary, zdefiniowane ww. dokumencie. Niemniej jednak, IZ RPO może ustalić inne Zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, jeżeli zakres interwencji wynegocjowany w RPO (i zapisany w jego ramach) różni się od zapisów Wytycznych.
1350.	ORPEG	3.2	pkt 7.	c ii)	ii) prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia udostępnionych przez ORE i ORPEG-Polonijne Centrum Nauczycielskie.	realizacja programów wspomaganie powinna obejmować także nauczycieli zatrudnionych w SPK, szczególnie w kwestiach dotyczących pracy z dziećmi migrującymi, powracającymi do Polski. Nauczyciele zarówno w Polsce jak i w szkołach polskich za granicą powinni być przygotowani do pracy w sytuacji szczególnych potrzeb dzieci powracających. W tym zakresie wskazana byłaby ściśłą współpraca ORPEG i ORE	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1351.	IBE	3.3	2		proopzycja zapisu: (...) dla właściwego poziomu edukacyjnego podstawy programowej w zakresie rozwijania kompetencji przyrodniczych (naukowych) i matematycznych.	doprecyzowanie zapisów, zgodnie z prawem oświatowym.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1352.	IBE	3.3	4		w dokumencie niezdefiniowano pojęcia "terenów wiejskich". Proponujemy wykorzystać definicję administracyjną	Dane dotyczące upowszechnienia wychowania przedszkolnego są zbierane zgodnie z definicją administracyjną	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1353.	MEN	3.4	9	f	Proponujemy zamienić " w czasie wolnym od zajęć dydaktycznych " na " czasie wolnym od zajęć dydaktycznych w godzinach pracy szkoły, zgodnie z organizacją roku szkolnego "	Konieczność doprecyzowania co znaczy "czas wolny od zajęć dydaktycznych".	TIK	Uwaga uwzględniona
1354.	MEN	3.4	23		Proponujemy zmianę zapisu: "IZ RPO zapewnia, że działania, o których mowa w pkt 22 będą realizowane poza obowiązkowymi zajęciami edukacyjnymi (...) IZ RPO zapewnia, że zakupiony sprzęt, a także wiedza przeszkolonych nauczycieli będą wykorzystywane do realizacji obowiązkowych zajęć edukacyjnych. "	W prawie oświatowym nie występuje określenie "podstawowa siatka działań prowadzonych przez szkoły", ani "obowiązkowe zajęcia szkolne" - są "obowiązkowe zajęcia edukacyjne".	TIK	Uwaga uwzględniona
1355.	MEN	3.4	3		proponujemy usunąć cały punkt	Nie są nam znane wyniki badań edukacyjnych, które w sposób przekonujący potwierdziłyby związek pomiędzy zastosowaniem TIK w szkole a wynikami edukacyjnymi uczniów. Wsparcie powinno być raczej kierowane do szkół, w których baza technologiczna jest niedoinwestowana, nie były objęte programami wsparcia technologicznego w ostatnich np. 5 latach i jednocześnie potencjał ludzki tych szkół daje gwarancje wprowadzenia innowacyjnych metod nauczania wsparych TIK do codziennej praktyki szkolnej, takich jak: metoda odwróconej klasy, metoda projektu, wykorzystanie eksperymentu badawczego itd.	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

1356.	MEN	3.4	4	termin "tereny wiejskie" proponujemy zastąpić terminem "tereny defaworyzowane, wg definicji przyjętej w danym województwie"	Realizacja wielu poprzednich projektów skierowanych na tereny wiejskie spowodowała, że szkoły na tych terenach bardzo często mają lepsze wyposażenie w nowoczesne pomoce dydaktyczne, niż szkoły z innych terenów, które można określić mianem defaworyzowane, gdzie wsparcie będzie bardziej zasadne. "tereny defaworyzowane" to pojęcie szersze niż tylko obszary wiejskie, co zapewni większą trafność wsparcia.	TIK	Uwaga nieuwzględniona
1357.	MEN	3.4	27	proponujemy usunąć cały punkt	Na obecnym etapie wprowadzania do praktyki szkolnej nauki programowania zależy nam na tym, aby nie wprowadzać żadnych barier, tak aby wszystkie szkoły miały szansę rozwoju zaawansowanych kompetencji cyfrowych swoich uczniów. Doposażenie szkoły w sprzęt w ramach projektu zlikwiduje barierę technologiczną i otworzy możliwość nauki programowania, a tym samym zwiększenia szans absolwentów szkół na rynku pracy.	TIK	Uwaga uwzględniona Zapis Wytocznych został zmodyfikowany.
1358.	MEN	3.4	25	termin "efekty uczenia się" proponujemy zastąpić terminem "wzrost kompetencji i umiejętności cyfrowych, w tym zaawansowanych"	odpowiednio do poprzednich uwag nie należy generalnie wiązać zastosowania TIK z efektami uczenia się, ale raczej z rozwojem kompetencji i umiejętności cyfrowych uczniów	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
1359.	MEN	3.4	29	brzmienie punktu zakończyć na słowach "możliwość wyboru środowiska informacyjnego do prowadzenia nauki programowania/kodowania". Pozostałą treść usunąć,	Szkoły powinny mieć dostęp do jak najszerszej palety aplikacji informatycznych wspierających naukę programowania, aby je przetestować i wybrać najlepsze rozwiązanie, odpowiadające uczniom i nauczycielom. Takie podejście umożliwi realizację zasady neutralności technologicznej i niedyskryminacji - podobnie jak w przypadku systemów operacyjnych komputerów. Jakiegokolwiek zawężanie dostępu do oprogramowania jest nieuzasadnione i może być szkodliwe w kontekście osiągania celów edukacyjnych i uzyskiwania przez uczniów umiejętności pożądaných na rynku pracy.	TIK	Uwaga uwzględniona
1360.	MEN	3.4	35	po literze b) wprowadzić literę c) o następującym brzmieniu: "inne działania zmierzające do wprowadzenia obowiązku nauki programowania do praktyki szkolnej"	Taki zapis pozwoli na realizację projektów zmierzających do wypracowania i przetestowania rozwiązań, które można by rekomendować do umieszczenia w treściach podstawy programowej w zakresie nauczania programowania/kodowania	TIK	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania nie są możliwe do sfinansowania w ramach RPO. Powinny być one przedmiotem interwencji PO WER.
1361.	MEN	3.4	36	po punkcie 36 wprowadzić punkt 37 o następującym brzmieniu: "szkoła powinna zaplanować przeznaczenie co najmniej 25% budżetu projektu na podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli i/lub prowadzenie przez nich zajęć z uczniami w ramach zajęć dodatkowych "	Wprowadzając ten wymóg zapewnimy realny wzrost kompetencji cyfrowych uczniów i nauczycieli, co powinno być głównym celem projektów. W ten sposób zwiększymy też szanse na kontynuację tego typu działań w szkole po ustaniu finansowania projektowego.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
1362.	IBE	3.4	29	Proponujemy zrezygnować z wymagania stosowania "oprogramowania do nauki programowania/kodowania" i warunku dostępności oprogramowania online oraz w polskiej wersji językowej. Wybór nieprecyzyjnego określenie "środowisko informatyczne" może powodować trudności w odbiorze, może zamiast tego użyć "różne systemy operacyjne"	wymóg dostępności języka programowania "online". Nauka oprogramowania nie może być oderwana od realiów otoczenia pozaszkolnego i rynku pracy. W szczególności mocno zaważy wybór "poważniejszych" języków programowania - języki programowania stosowane w przemyśle zwykle dostępne są lokalnie, na komputerze programisty, choć oczywiście możliwy jest też dostęp zdalny - termin ten należy doprecyzować.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytocznych.
1363.	IBE	4.1	8	Proponujemy zmienić brzmienie zapisów: w przypadku szkoleń i kursów realizowanych w obszarach kompetencji cyfrowych, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy i/lub szkolenia kończące się certyfikatem/zaświadczeniem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu umiejętności w tym zakresie	Certyfikaty ECDL nadaje w Polsce wyłącznie jeden podmiot (Polskie Towarzystwo Informatyczne). Zapis w dotychczasowym kształcie daje całkowity monopol na realizację kursów i szkoleń i/lub certyfikację w zakresie umiejętności TIK. Dlatego też nie wydaje się zasadne wskazywanie na certyfikat ECDL jako jedyny pozwalający na udokumentowanie zdobytych kompetencji w zakresie ICT	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytocznych został zmieniony.

1364.	MEN	4.1	tytuł	Poprawa kompetencji kluczowych osób dorosłych, w tym w zakresie TIK i języków obcych	Tytuł powinien wskazywać na kompetencje kluczowe, jako uniwersalne umiejętności niezbędne wszystkim - w odróżnieniu od umiejętności zawodowych, których dotyczą inne działania RPO.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Przed wszystkim należy mieć na uwadze, iż w związku z wynikami negocjacji zapisów RPO KE wyraźnie podkreśliła konieczność wsparcia w tym PI wyłącznie kompetencji kluczowych. Kwalifikacje zawodowe mogą być z kolei wspierane w PI 10iv. Ponadto, zaproponowany katalog kompetencji stanowi konsekwencję stanowiska KE, które zobowiązała stroną polską do wypełnienia 2 warunków: zapewnienia certyfikacji kompetencji wspieranych ze środków EFS oraz zastosowania popytowego systemu dystrybucji tych środków. W związku z tym, że wdrożenie systemu popytowego analogicznego do zastosowanego w obszarze adaptacyjności stanowiłoby poważne ograniczenie dla realizowanej interwencji, zaproponowane zostało ukierunkowanie wsparcia na te kompetencje, na które jest największe zapotrzebowanie na rynku pracy, które ponadto obudowane są odpowiednim instrumentarium, gwarantującym powszechności systemu certyfikacji oraz uznawalności tych kwalifikacji. Jednocześnie, należy mieć na uwadze, że zapisy Wytycznych dopuszczają możliwość realizacji innych form wsparcia osób dorosłych, o ile zostały one zaplanowane i bezpośrednio wynikają z zapisów RPO.
1365.	MEN	4.1	1)	1) Celem interwencji przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym jest zwiększenie uczestnictwa osób dorosłych w uczeniu się przez całe życie oraz poprawa ich kompetencji kluczowych, w tym w zakresie TIK i języków obcych.	Tytuł podrozdziału 4.1 nie wskazuje sprowadzenie wszystkich kompetencji kluczowych do dwóch umiejętności - cyfrowych i w zakresie języków obcych. Takie wyłączenie nie byłoby też zgodne z Umową Partnerstwa, która na str. 147 wymienia pełny katalog umiejętności podstawowych i przekrojowych (razem tworzą one katalog kompetencji kluczowych). Takie zawężenie nie byłoby też zgodne z zaleceniami Rady UE w sprawie reform wdrażanych w Polsce w ramach strategii Europa 2020. Zalecenia te zwracają uwagę na osoby z niskim poziomem umiejętności. Osoby takie są też głównym obiektem zainteresowania europejskiej agendy na rzecz uczenia się dorosłych, której wdrażanie powinno być wspierane przez fundusze europejskie.	osoby dorosłe	jw.
1366.	MEN	4.1	3)	3) IZ RPO gwarantuje, że środki EFS zostaną przeznaczone na wsparcie osób z niskimi umiejętnościami podstawowymi i przekrojowymi, w tym w zakresie TIK i języków obcych oraz posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w tym do osób o niskich kwalifikacjach, powyżej 50 roku życia oraz pozostających w trudnej sytuacji. IZ RPO określa katalog kategorii takich osób, po analizie społeczno-gospodarczej w regionie, a także mając na uwadze strukturę wykształcenia społeczeństwa i ich udział w edukacji.	Tytuł podrozdziału 4.1 nie wskazuje sprowadzenie wszystkich kompetencji kluczowych do dwóch umiejętności - cyfrowych i w zakresie języków obcych. Takie wyłączenie nie byłoby też zgodne z Umową Partnerstwa, która na str. 147 wymienia pełny katalog umiejętności podstawowych i przekrojowych (razem tworzą one katalog kompetencji kluczowych). Takie zawężenie nie byłoby też zgodne z zaleceniami Rady UE w sprawie reform wdrażanych w Polsce w ramach strategii Europa 2020. Zalecenia te zwracają uwagę na osoby z niskim poziomem umiejętności. Osoby takie są też głównym obiektem zainteresowania europejskiej agendy na rzecz uczenia się dorosłych, której wdrażanie powinno być wspierane przez fundusze europejskie.	osoby dorosłe	jw.
1367.	MEN	4.1	4)	4) Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO obejmuje szkolenia i kursy skierowane do osób dorosłych wskazanych w pkt 3, dla których ważne jest nabycie, uzupełnienie lub podwyższenie umiejętności cyfrowych i językowych.	Część osób z niskimi umiejętnościami wymaga uświadamiania ich sytuacji i motywowania do uczenia się (np. w toku szerszej pojmowanego doradztwa zawodowego, czyli "całozyciowego" - lifelong guidance).	osoby dorosłe	jw.

1368.	MEN	4.1	5)	5) IZ RPO może rozszerzyć katalog umiejętności wskazany w pkt 4 o umiejętności wskazane w zatwierdzonym RPO.	Uzasadnienie jak odnośnie pkt 1 i 4.	osoby dorosłe	jw.
1369.	MEN	4.1	6)	6) IZ RPO proponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które w odniesieniu do umiejętności wskazanych w pkt 4 zapewnią konieczność przeprowadzenia programu ich formalnej oceny i certyfikacji	Uzasadnienie jak odnośnie pkt 1 i 4.	osoby dorosłe	jw.
1370.	MEN	4.1	8)	8) W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się certyfikatem potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kompetencji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL) lub certyfikatem równoważnym W szczególnie uzasadnionych przypadkach, w tym zwłaszcza w odniesieniu do osób z najniższym poziomem umiejętności cyfrowych możliwe jest wskazanie rozwiązań zastępczych.	Uzupełnienie jest ważne wobec potrzeb osób z najniższym poziomem umiejętności cyfrowych. Warto zauważyć, że część działań w Polsce na rzecz tych osób dofinansowywanych z funduszy europejskich (np. projekt Latarnicy Polski Cyfrowej) z zasady nie kończy się certyfikacją, gdyż osoby z najniższym poziomem umiejętności cyfrowych należy przede wszystkim motywować do ich podnoszenia. Wprowadzanie wymogu certyfikowania rodzi ryzyko, że osoby o najniższych kompetencjach cyfrowych i językowych mogą nie być przyjmowane na kursy i szkolenia, gdyż ich organizatorzy będą chcieli osiągnąć jak największą wartość wskaźnika wydanych świadectw/certyfikatów.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytocznych został zmieniony.
1371.	MEN	5.1	3	3) IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane wyłącznie do publicznych i niepublicznych szkół ponadgimnazjalnych lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe oraz szkół ponadgimnazjalnych prowadzących kształcenie ogólne (w zakresie wskazanym w podrozdziale), a także nauczycieli, uczniów i słuchaczy tych szkół (w tym również szkół prowadzących kształcenie ogólne), instruktorów praktycznej nauki zawodu, osób korzystających z pozaszkolnych form kształcenia zawodowego, a także instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół.	Doprecyzowanie wynikające z objęcia wsparciem wyłącznie szkół ponadgimnazjalnych, a w przypadku szkół prowadzących wyłącznie kształcenie ogólne - liceów ogólnokształcących	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1372.	MEN	5.1	11	a) praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych ; b) staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami dla uczniów szkół lub placówek w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego ; c) wdrożenie nowych, innowacyjnych form nauczania kształcenia zawodowego;	a) i b) - doprecyzowanie wynikające ze specyfiki poszczególnych typów szkół zawodowych, uwzględniające wsparcie realizacji kształcenia zawodowego praktycznego w tych szkołach adekwatnie do potrzeb i możliwości danego typu szkoły c) dostosowanie zapisu do terminologii stosowanej w systemie szkolnictwa zawodowego	zawodowe	Uwaga uwzględniona

1373.	MEN	5.1	12	<p>12) IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 11 będą co do zasady realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe. Działania finansowane ze środków EFS są dodatkowym elementem, uzupełniającym realizowane przez szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe formy kształcenia zawodowego praktycznego.</p> <p>W przypadku staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego dla uczniów we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami wsparcie kierowane jest również do tych szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia.</p>	<p>korrekta odwołania do właściwego pkt (11), uwzględnienie sytuacji szczególnej dotyczącej organizacji staży zawodowych obejmujących realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami tylko w tych szkołach zawodowych, w których nie jest ono realizowane u pracodawców ze względu na brak możliwości finansowania kosztów takiego kształcenia (dotyczy szkół kształcących na poziomie kwalifikacji technika)</p>	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1374.	MEN	5.1	16	<p>16) IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji ukierunkowanej na realizację praktyk zawodowych i staży zawodowych, o których mowa w pkt 11 lit. a i b z następującymi warunkami:</p> <p>a) w ramach RPO jest możliwa organizacja praktyk i staży u pracodawców lub przedsiębiorców, z zastrzeżeniem że:</p> <ul style="list-style-type: none"> - praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyki zawodowe realizowane w zasadniczej szkole zawodowej nie są formą praktycznej nauki zawodu; - staże zawodowe wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego organizuje się dla uczniów techników i szkół policealnych w celu zwiększenia wymiaru praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu; - staże zawodowe organizowane w ramach kształcenia zawodowego praktycznego dotyczą uczniów techników i szkół policealnych, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia; <p>a) pod pojęciem stażu należy rozumieć takie formy nabywania umiejętności praktycznych, których zakres wykracza poza ramy określone dla praktyki zawodowej czy stażów praktycznych.</p>	<p>zmiana brzmienia zapisu pkt 16 lit.a) i b) wynikająca ze zmiany dokonanej w pkt 11). Wprowadzono uszczegółowienie dotyczące poszczególnych rodzajów wsparcia kształcenia praktycznego w zależności od danego typu szkoły zawodowej.</p>	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1375.	MEN	5.1	16	<p>c) okres realizacji praktyki zawodowej lub stażu wynosi co najmniej 150 godzin i nie więcej niż odpowiednio 970 godzin (w zasadniczej szkole zawodowej), 735 godzin (w technikum) i 800 godzin (w 2-letniej szkole policealnej, a w przypadku rocznego, 1,5-rocznego lub 2,5-letniego okresu nauczania wymiar godzin ulega odpowiedniemu zmniejszeniu lub zwiększeniu) w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formie formach wsparcia;</p>	<p>określono przedział godzin realizacji praktyk zawodowych i staży przyjmując wartość minimalną (150 godzin) oraz maksymalną (970 godzin)</p>	zawodowe	Uwaga uwzględniona

1376.	MEN	5.1	16	d)	<p>d) za udział w stażu/praktyce uczniowie otrzymują stypendium stażowe wypłacane za każde przepracowane 150 h. Wysokość stypendium określa IZ RPO, niemniej nie może ona przekroczyć połowy średniego wynagrodzenia (brutto) za pracę w danym województwie;</p> <p>- w przypadku staży realizowanych w ramach kształcenia zawodowego praktycznego wysokość stypendium nie może być niższa niż to wynika z przepisów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, regulujących zasady wynagradzania młodocianych w kolejnych latach nauki;</p>	doprecyzowano minimalną wysokość stypendium w przypadku staży zawodowych realizowanych w ramach kształcenia zawodowego praktycznego	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1377.	MEN	5.1	16	e) - f)	<p>e) na czas trwania stażu/praktyki zawodowej jest zawierana pisemna umowa pomiędzy stronami zaangażowanymi w realizację stażu/praktyki. Umowa powinna zawierać co najmniej dokładny zapis dotyczący liczby godzin do przepracowania, okresu realizacji i miejsca odbywania stażu/praktyki oraz wynagrodzenia stażysty/praktykanta;</p> <p>f) staż/praktyka zawodowa jest są realizowany realizowane na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na staż/praktykę. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej i powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie stażysta/praktykant, treści edukacyjne, zakres obowiązków stażysty/praktykanta oraz harmonogram realizacji stażu/praktyki. Przy ustalaniu programu stażu/praktyki powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe stażysty/praktykanta. Program stażu/praktyki zawiera szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy stażysty/praktykanta podczas odbywania stażu/praktyki oraz procedur wdrażania stażysty/praktykanta do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych;</p>	doprecyzowania wynikające ze zmian wprowadzonych w pkt 11 lit a i b	zawodowe	Uwaga uwzględniona

1378.	MEN	5.1	16	<p>g) obowiązkiem podmiotu przyjmującego na staż/praktykę jest:</p> <p>i. zapewnienie odpowiedniego stanowiska pracy stażysty/praktykanta, wyposażonego w niezbędne sprzęty, narzędzia i zaplecze, udostępnienie warsztatów, pomieszczeń, zaplecza technicznego, zapewnienie urządzeń i materiałów zgodnie z programem stażu/praktyki i potrzebami stażysty/praktykanta wynikającymi ze specyfiki zadań wykonywanych przez stażystę/praktykanta, wymogów technicznych miejsca pracy, a także niepełnosprawności lub stanu zdrowia,</p> <p>ii. przeszkolenie stażysty/praktykanta na zasadach przewidzianych dla pracowników w zakresie BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznanie go z obowiązującym regulaminem pracy na stanowisku, którego dotyczy staż/praktyka,</p> <p>iii. sprawowanie nadzoru nad odbywaniem stażu/praktyki w postaci wyznaczenia opiekuna stażu/praktyki,</p> <p>iv. monitorowanie postępów i nabywania nowych umiejętności przez stażystów/praktykantów, a także stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularne udzielanie stażystom/praktykantom informacji zwrotnej,</p> <p>v. wydanie stażystom/praktykantom niezwłocznie po zakończeniu stażu/praktyki dokumentu potwierdzającego odbycie stażu/praktyki. Dokument potwierdzający odbycie stażu/praktyki zawiera co najmniej następujące informacje: datę rozpoczęcia i zakończenia stażu/praktyki, cel i ramowy program stażu/praktyki, opis zadań wykonywanych przez stażystę/praktykanta, opis kompetencji uzyskanych przez stażystę/praktykanta w wyniku stażu/praktykę</p>	doprecyzowania wynikające ze zmian wprowadzonych w pkt 11 lit a i b	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1379.	MEN	5.1	16	<p>h) katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem stażu/praktyki (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenie stanowiska stażu/praktyki, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi szkolenia BHP stażysty/praktykanta itp.) w łącznej wysokości nie przekraczającej 5 000 zł w przeliczeniu na 1 osobę odbywającą staż/praktykę;</p> <p>i) na etapie przygotowań do realizacji programu stażowego są wyznaczani opiekunowie stażystów/praktykantów. Każdy przyjęty stażysta/praktykant ma przydzielonego opiekuna. Na jednego opiekuna stażu/praktyki nie może przypadać więcej niż 6 stażystów/praktykantów. Opiekun stażysty/praktykanta jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na staż/praktykę;</p> <p>j) do zadań opiekuna stażysty/praktykanta należy w szczególności:</p> <p>i) diagnoza kompetencji i kwalifikacji stażysty/praktykanta (we współpracy z</p>	doprecyzowania wynikające ze zmian wprowadzonych w pkt 11 lit a i b	zawodowe	Uwaga uwzględniona

1380.	MEN	5.1	16	<p>k) - l) koszty wynagrodzenia opiekuna stażysty/praktykanta u pracodawcy powinny uwzględniać jedną z opcji:</p> <p>i) refundację pracodawcy całości lub części wynagrodzenia opiekuna stażysty/praktykanta w zakresie odpowiadającym delegowaniu go do zadań związanych z opieką nad grupą stażystów/praktykantów, o której mowa w pkt 16 lit. i, ale nie więcej niż 800 zł brutto, za realizację 150 h stażu/praktyki (wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin stażu/praktyki zrealizowanych przez uczniów),</p> <p>ii) refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna stażysty/praktykanta w wysokości nieprzekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad grupą stażystów/praktykantów, o której mowa w pkt 16 lit. i), ale nie więcej niż 800 zł brutto, za realizację 150 h stażu/praktyki (wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin stażu/praktyki zrealizowanych przez uczniów),</p> <p>iii) refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna stażysty/praktykanta, który będzie pełnił funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu i dla którego praca z uczniami będzie stanowić podstawowe zajęcia – do wysokości wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie</p>	<p>doprecyzowania wynikające ze zmian wprowadzonych w pkt 11 lit a i b. Ponadto zwiększono wysokość maksymalnej stawki refundacji kosztów wynagrodzenia dla opiekuna stażysty/praktykanta. Z informacji uzyskanych od przedstawicieli pracodawców (m.in. Lewiatan) wynika, że dotychczas zaproponowana stawka (500 zł) była zbyt niska i nie odpowiadała zaangażowaniu opiekuna stażysty, co w konsekwencji może doprowadzić do braku zainteresowania pracodawców przyjmowaniem uczniów na staże/praktyki. Wprowadzono również korektę odwołania do nieistniejącego punktu 14j.</p>	zawodowe	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Pracodawcom, którzy przyjmują uczniów na praktyczną naukę zawodu przysługuje refundacja ponoszonych kosztów wypłacana ze środków subwencji oświatowej. Zasady refundacji zostały określone w Rozporządzeniu MEN z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu.</p> <p>W ramach RPO finansowane są praktyki/ staże zawodowe, które wykraczają poza praktyczną naukę zawodu realizowaną na podstawie ww. dokumentu i finansowaną ze środków subwencji oświatowej. Rozwiązania zawarte w Wytocznych są analogiczne do tych, które są stosowane w systemie oświaty.</p>
1381.	MEN	5.1	20	<p>c) współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy, w tym analizę bieżącej sytuacji na regionalnym i lokalnym rynku pracy, prognozę zapotrzebowania na umiejętności i kwalifikacje zawodowe, przegląd oferty kształcenia w szkołach i w formach pozaszkolnych oraz uruchamianie nowych kierunków kształcenia;</p> <p>tworzenie nowej oferty edukacyjnej we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w tym wprowadzanie nowych kierunków kształcenia;</p> <p>d) opracowywanie lub modyfikację programów nauczania na kierunkach istniejących;</p>	<p>doprecyzowanie zapisu dotyczącego współpracy w zakresie tworzenia nowej oferty edukacyjnej. Zrezygnowano z określenia "kierunki kształcenia" które nie jest stosowane w terminologii kształcenia zawodowego</p>	zawodowe	<p>Uwaga uwzględniona w części.</p> <p>Zaproponowane rozszerzenie wykracza poza możliwości finansowania ze środków EFS.</p>
1382.	MEN	5.1	20	<p>a) upowszechnianie w środowisku regionalnych i lokalnych pracodawców wiedzy o możliwościach i korzyściach płynących ze współpracy ze szkołami zawodowymi oraz o ofercie kształcenia tych szkół</p>	<p> dodanie nowego punktu a) przed już istniejącym (konieczna zmiana numeracji) zawierającego szczególnie istotne działanie mające na celu zwiększenie udziału pracodawców w procesie kształcenia zawodowego w regionie</p>	zawodowe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Zaproponowane przedsięwzięcia nie wpisują się w zakres interwencji przewidzianej w Wytocznych i uzgodnionej z KE.</p>
1383.	MEN	5.1	19	<p>a) szczegółowy katalog wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów (np. dla zawodu asystent kierownika produkcji filmowej/telewizyjnej, fototechnik, technik realizacji nagrań i nagłośnień) został opracowany przez MEN i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej www.koweziu.edu.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem</p>	<p>Podanie przykładowych zawodów z obowiązującego wykazu zawodów.</p>	zawodowe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>W opinii MliR nie jest konieczne wskazywanie przykładowych zawodów, dla których można dokonać zakupu wyposażenia.</p>

1384.	IBE	5.1	1		należałoby połączyć ppkt b i e (dotyczą tego samego)	zmiana redakcyjna	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona
1385.	ORPEG	5.3	5		Przy rozwijaniu poradnictwa edukacyjno - zawodowego warto uwzględnić także uczniów szkół polskich za granicą, planujących powrót do kraju, przede wszystkim pod kątem uznania i wykorzystania unikatowych kompetencji, w tym językowych, z jakimi uczniowie powracają oraz mając na uwadze ew. trudności adaptacyjne wynikające z odmiennego systemu oświaty	Uczniowie polscy powracający z zagranicy potrzebują szczególnego wsparcia: 1) dysponują umiejętnościami i doświadczeniami wyniesionymi z nauki w obcych systemach edukacji, 2) posiadają znajomość języka kraju zamieszkania (dwujęzyczność), 3) mogą mieć problemy adaptacyjne w szkołach w Polsce	doradztwo	Wyjaśnienie Tego typu działania możliwe są do realizacji w ramach przewidzianej interwencji, o ile będą prowadzone w szkołach lub placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie Polski.
1386.	ORPEG	5.3	6	b	należy uwzględnić uczniów szkół prowadzonych przez MEN przy projektowaniu dostępu do informacji edukacyjno - zawodowej , ORPEG jako partner regionalnych systemów informacji edukacyjno - zawodowej w regionach będących tzw. "zagłębiami migracyjnymi".	z uwagi na poszerzające się zjawisko migracji/powrotów do kraju uczniów z zagranicy (do ORPEG wpływa wiele zapytań od rodziców i uczniów w kwestiach, które powinny być przedmiotem profesjonalnego doradztwa edukacyjno - zawodowego)	doradztwo	Wyjaśnienie Tego typu działania możliwe są do realizacji w ramach przewidzianej interwencji, o ile będą prowadzone w szkołach lub placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie Polski.
1387.	ORPEG	5.3	6	ogólnie	należy rozważyć możliwość współpracy ORPEG, jako jednostki mającej doświadczenie w pracy z uczniem migrującym, z placówkami doradztwa edukacyjno-zawodowego	Wykorzystanie istniejącego potencjału ORPEG w zakresie pracy z dziećmi i rodzicami planującymi wyjazd za granicę. Istnieje duża potrzeba współpracy z dyrektorami i doradcami w szkołach w Polsce w tym zakresie.	doradztwo	Uwaga nieuwzględniona
1388.	MEN	5.3	1		1) Celem interwencji przewidzianej do realizacji na poziomie regionalnym jest poprawa dostępności oraz jakości i efektywności usług świadczonych w ramach doradztwa edukacyjno - zawodowego poprzez zwiększenie dostępu uczniów do usług doradczych w szkołach i placówkach systemu oświaty oraz umożliwienie nauczycielom zatrudnionym w szkołach lub placówkach systemu oświaty, realizującym zadania z zakresu doradztwa zawodowego bez przygotowania w tym zakresie, uzyskanie kwalifikacji doradcy zawodowego. Wsparcie udzielane w ramach RPO powinno również przyczynić się do rozwijania współpracy instytucji i organizacji realizujących usługi w zakresie poradnictwa edukacyjnego i zawodowego na szczeblu regionalnym i lokalnym.	w zapisie uwzględniono potrzeby kompleksowego wsparcia systemu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty zawarte w krajowych dokumentach strategicznych	doradztwo	Uwaga uwzględniona
1389.	MEN	5.3	2)		2) IZ RPO zapewnia, że wsparcie udzielane w ramach RPO jest skierowane do publicznych i niepublicznych szkół i placówek systemu oświaty, poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz placówek doskonalenia nauczycieli , w tym doradców zawodowych oraz nauczycieli wyznaczonych do realizacji zadań z zakresu doradztwa zawodowego.	w zapisie uwzględniono poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz placówki doskonalenia nauczycieli bowiem zgodnie z paragrafem 27 rozporządzenia MEN w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wsparcie merytoryczne dla nauczycieli i specjalistów w szkole i placówce zapewniają poradnie oraz placówki doskonalenia nauczycieli	doradztwo	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania zaplanowane zostały do realizacji w ramach PO WER.

1390.	MEN	5.3	3)	3) IZ RPO gwarantuje, że realizacja celu, o którym mowa w pkt 1 odbywa się w szczególności poprzez: a) uzyskiwanie kwalifikacji doradców zawodowych przez osoby realizujące zadania z zakresu doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, które nie posiadają kwalifikacji z tego zakresu; b) tworzenie szkolnych punktów informacji i kariery (SzPliIK); c) zewnętrzne wsparcie szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego.	rozwińnięcie skrótu	doradztwo	Uwaga uwzględniona
1391.	MEN	5.3	5	5) Wsparcie udzielane w ramach RPO może dotyczyć tworzenia w gimnazjach, szkołach ponadgimnazjalnych, centrach kształcenia ustawicznego oraz CKZiU – SzPliIK-ów, wyposażonych w odpowiedni sprzęt i materiały oraz umożliwiających realizację doradztwa dla uczniów, słuchaczy i innych osób dorosłych, w formie grupowej i indywidualnej przez nauczycieli-doradców zawodowych zatrudnionych w SzPliIK. Utworzenie i funkcjonowanie SzPliIK nie zwalnia dyrektora szkoły z obowiązku wyznaczenia osoby realizującej zadania z zakresu doradztwa edukacyjno-zawodowego w przypadku braku doradcy zawodowego w szkole.	5) dodano CKU ze względu na osoby dorosłe korzystające z oferty edukacyjnej tych placówek, obejmującej szkoły dla dorosłych i pozaszkolne formy kształcenia ustawicznego. Celem zapewnienia efektywności działań SzPliIK w zapisach uwzględniono możliwość wsparcia realizacji doradztwa zawodowego w szkole przez wykwalifikowaną kadrę. Działania finansowane ze środków EFS są dodatkowym elementem, uzupełniającym realizowane przez szkoły lub placówki systemu oświaty zadania z zakresu doradztwa zawodowego.	doradztwo	Uwaga uwzględniona
1392.	MEN	5.3	6	6) Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO obejmuje zapewnienie zewnętrznego wsparcia szkół w obszarze doradztwa edukacyjno-zawodowego na poziomie regionalnym i lokalnym . IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji na rzecz realizacji zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego z następującymi warunkami:	w zapisie uwzględniono kompleksowe wsparcie doradztwa na dwóch poziomach - regionalnym i lokalnym	doradztwo	Uwaga uwzględniona
1393.	MEN	5.3	6	e) osobą realizującą program zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego jest doradca-konsultant. Doradca-konsultant jest to specjalista zewnętrzny (spoza szkoły) bezpośrednio współpracujący z placówką w realizacji zewnętrznego wsparcia na poziomie powiatu. Doradca-konsultant to osoba zatrudniona w poradni psychologiczno – pedagogicznej, powiatowej placówce doskonalenia nauczycieli, w centrum kształcenia ustawicznego lub centrum kształcenia praktycznego;	w zapisie uwzględniono również placówki których klientami mogą być osoby dorosłe. W przypadku umiejscowienia doradcy-konsultanta w tych placówkach zachowana zostanie formuła kaskadowego doskonalenia kadry systemu doradztwa zawodowego w regionach opisana powyżej w punkcie dotyczącym realizacji programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego na poziomie regionalnym.	doradztwo	Uwaga uwzględniona
1394.	IBE	5.3		W podrozdziale należy konsekwentnie stosować pojęcie doradztwa "edukacyjno-zawodowego"	zmiana redakcyjna	doradztwo	Uwaga uwzględniona

1395.	MEN	5.3	6	między c) i d)	<p>Realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego na poziomie regionalnym obejmuje:</p> <p>i. współpracę z KOWEziU w zakresie doskonalenia kadry systemu doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie doradztwa, w tym m.in. wykorzystania zasobów doradztwa na potrzeby regionu, gromadzenia i udostępniania informacji edukacyjno-zawodowej,</p> <p>ii. współpracę z instytucjami wojewódzkimi na rzecz rozwoju doradztwa edukacyjno-zawodowego w regionie, w tym tworzenie i rozwój wojewódzkiej sieci współpracy doradców i instytucji,</p> <p>iii. zapewnienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej na poziomie regionu, w tym dostępnej online,</p> <p>iv. doskonalenie kadry doradców-konsultantów w oparciu o programy szkoleń przygotowane przez KOWEziU</p> <p>v. koordynowanie i monitorowanie działań z zakresu doradztwa zawodowego podejmowanych na poziomie lokalnym</p> <p>vi. współorganizowanie we współpracy z doradcami-konsultantami, instytucjami tworzącymi sieć wsparcia doradztwa zawodowego, regionalnymi/lokalnymi pracodawcami/przedsiębiorcami przedsięwzięć na rzecz rozwoju doradztwa edukacyjno-</p>	<p>Przywrócono zapis dotyczący zewnętrznego wsparcia systemu doradztwa na poziomie regionalnym uwzględniającego kaskadową formułę realizacji zadań z tego zakresu obejmującą przewidziane na poziomie centralnym w ramach PO WER wsparcie ośrodków doskonalenia nauczycieli przez placówkę centralną (KOWEziU), które będą następnie doskonalily kadre w regionach z wykorzystaniem środków RPO. Wsparciem bezpośrednim szkół będą zajmowały się poradnie psychologiczno-pedagogiczne. Zgodnie z paragrafem 27 rozporządzenia MEN w sprawie pomocy psychologiczno-pedagogicznej wsparcie merytoryczne dla nauczycieli i specjalistów w szkole i placówce zapewniają poradnie oraz placówki doskonalenia nauczycieli. Tego rodzaju kompleksowe podejście do realizacji zewnętrznego wsparcia szkół z zakresu doradztwa zawodowego zapewni spójność celów i merytorycznych działań podejmowanych w ramach PO WER i RPO.</p>	doradztwo	Uwaga uwzględniona
1396.	MEN	5.3	6	d)	<p>d) realizacja programów zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego na poziomie lokalnym obejmuje następujące etapy:</p> <p>i. przeprowadzenie diagnozy stanu doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkole, w celu identyfikacji potrzeb szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego,</p> <p>ii. opracowanie planu zewnętrznego wsparcia szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego przez doradców-konsultantów,</p> <p>iii. wdrożenie i realizacja planu wsparcia szkoły w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego,</p> <p>iv. tworzenie i rozwój sieci doradców edukacyjno – zawodowych oraz sieci instytucji;</p> <p>v. monitorowanie i ewaluacja zadań realizowanych w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach i placówkach systemu oświaty oraz funkcjonowania sieci instytucji wspierających rozwój doradztwa.</p>	<p>celem zapewnienia wysokiej jakości i efektywności usług doradczych w zapisie uwzględniono potrzebę przeprowadzania monitoringu i ewaluacji zadań realizowanych w zakresie doradztwa w szkołach i placówkach systemu oświaty</p>	doradztwo	Uwaga uwzględniona
1397.	ORPEG	Wykaz skrótów			<p>Propozycja: dopisać do słownika definicji ORPEG - Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą</p>	<p>Potrzeba dopisania definicji do słownika, z uwagi na odwołania w dokumencie do jednostki</p>	doradztwo	Uwaga nieuwzględniona

1398.	MEN	2.2	6		Proponujemy doprecyzować: 6) Wszystkie projekty współfinansowane z EFS, w tym także w obszarze edukacji, muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi: zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji oraz z uwzględnieniem przepisów dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych w oparciu a zasady bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.	ogólne	Uwaga uwzględniona
1399.	MEN	Kolejne podrozdziały			Na końcu każdego podrozdziału proponujemy dodać punkt o brzmieniu: "IZ RPO zapewni, że realizowane w ramach niniejszego podrozdziału zadania będą zgodne z wymogami bezpiecznych i higienicznych warunków."	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych w oparciu a zasady bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.	ogólne	Uwaga uwzględniona W podrozdziale 2.2 zastosowany został zapis wprowadzający generalną zasadę zastosowania przepisów zaproponowanego Rozporządzenia.
1400.	MEN	3.4	8		Proponujemy w rozdziale 3.4 pkt 8, przed ppkt a) dodać po słowach ...w szkołach i placówkach systemu oświaty – następujący zapis „ ,odpowiednimi do rozwoju kreatywności uczniów	Planując zakupy sprzętu dyrektor szkoły powinien uwzględnić jego przydatność w kontekście rozwoju kreatywności uczniów	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowany zapis nie wnosi żadnej nowej regulacji.
1401.	MEN	3.4	9	e	Proponujemy doprecyzować brzemienie punktu: "szkoła lub placówka systemu oświaty zapewnia komputery przenośne lub inne mobilne narzędzia mające funkcje komputera do indywidualnego użytku służbowego nauczycielom prowadzącym zajęcia edukacyjne z wykorzystaniem TIK"	Każdy nauczyciel pracujący w szkole, która będzie realizowała projekt, a stosujący TIK na zajęciach powinien mieć komputer do indywidualnego użytku w pracy i w domu (przygotowanie zajęć) i nie dzielić tego sprzętu z innymi nauczycielami	TIK	Uwaga uwzględniona
1402.	MEN	3.4	5	b i c	Proponujemy dodać na końcu każdego podpunktu zapis o brzmieniu: "z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń"	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych w oparciu o zasady bezpieczeństwa pracy ucznia i nauczyciela.	TIK	Uwaga uwzględniona Wytuczne zostały uzupełnione o generalny zapis dotyczący bezpieczeństwa w sieci.
1403.	MEN	3.1	4	c	Proponujemy dopisać: w ramach doskonalenia nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego będzie uwzględniana tematyka współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	przedszkola	Uwaga uwzględniona.
1404.	MEN	3.2	4	a	Proponujemy doprecyzować brzemienie punktu: kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, współpracy z rodzicami w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz właściwych postaw/umiejętności.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zapisy dotyczące konieczności realizacji działań włączających rodziców są jedną z możliwych form wsparcia, a nie kierunkiem działań, stąd też zostały wprowadzone w odpowiednich miejscach Wytucznych.
1405.	MEN	3.5	4	d	Proponujemy dodanie ppkt. d w brzmieniu: realizowane w ppkt. b i c wsparcie będzie uwzględniać współpracę z rodzicami, ze szczególnym nakierowaniem na przygotowanie rodziców do radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
1406.	MEN	5.1	20	f	Proponujemy dodanie ppkt. f w brzmieniu: współpracę z rodzicami, zwłaszcza w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	zawodowe	Uwaga zostanie uwzględniona tam gdzie będzie to możliwe i o ile będzie związane z zakresem interwencji.

1407.	Centrum Edukacji Obywatelskiej	2.3	6	<p>Kompetencje kluczowe potrzebne do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia lub Kompetencje kluczowe potrzebne na rynku pracy, w życiu osobistym i społecznym</p>	<p>przyjęta obecnie w „Wytycznych” definicja kompetencji kluczowych z niezrozumiałych względów zawęża je do arbitralnie wybranych sześciu kompetencji, (niezgodnie z rekomendacjami Parlamentu Europejskiego i Rady z 2006 r.), a dodatkowo wprowadza niejasny podział na kompetencje podstawowe i przekrojowe. Trudno zrozumieć, dlaczego usunięto z tego katalogu porozumiewanie się w języku ojczystym oraz świadomość i ekspresję kulturową, które w istotny sposób wpływają zarówno na szanse na rynku pracy, rozwój osobisty i kapitał społeczny. Określenie „kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy” zawarte w Słowniku pojęć sugeruje ponadto, że jedynym celem interwencji ma być reagowanie na potrzeby rynku pracy, podczas gdy chodzi tu – jak wynika z samego dokumentu – o coś więcej, tzn. o wykorzystanie środków EFS w tzw. celu tematycznym 10, czyli: Inwestowanie w kształcenie, szkolenie oraz szkolenie zawodowe na rzecz zdobywania umiejętności i uczenia się przez całe życie. Można odnieść wrażenie, że punkt ciężkości wytycznych nadmiernie przesunął się tu w kierunku „ryнку pracy” jako głównego punktu odniesienia. Tymczasem rynek pracy podlega ciągłym zmianom, jego kształt w najbliższych latach trudno precyzyjnie przewidzieć, zaś kompetencje kluczowe powinny pomóc „wyrzucić” zmiany. W konsekwencji w całym dokumencie na dalszy plan schodzą niestety inne elementy Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.</p> <p>Proponujemy stosowanie pojęć, definicji i katalogu kompetencji zawartych w dokumentach źródłowych Unii Europejskiej (zalecenia Parlamentu Europejskiego i Rady, 2006/962/WE): „Kompetencje są definiowane w niniejszym dokumencie jako połączenie wiedzy, umiejętności i postaw odpowiednich do sytuacji. Kompetencje kluczowe to te, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia</p>	ogólne	<p>Uwaga nieuwzględniona Zastosowanie ograniczonego katalogu kompetencji możliwych do wsparcia w ramach RPO jest konsekwencją stanowiska KE oraz zapisów Umowy Partnerstwa. KE podczas negocjacji wyraźnie podkreśliła, iż nie wyraża zgody na wsparcie kształcenia ogólnego i oczekuje doprecyzowania kierunków interwencji EFS w tym obszarze. Na kanwie tego został zaproponowany katalog, który odpowiada oczekiwaniom KE oraz pokrywa się z zapisami UP. Jeżeli w ramach RPO zostały powielone zapisy UP bądź RPO odwołuje się do kompetencji kluczowych to do niego będzie miało zastosowanie katalog zaproponowany w zapisach Wytycznych.</p>	
1408.	Centrum Edukacji Obywatelskiej	3.2	1	<p>Kształcenie kompetencji kluczowych potrzebnych do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia lub Kształcenie kompetencji kluczowych potrzebnych na rynku pracy, w życiu osobistym i społecznym</p>	<p>patrz wyżej. W podrozdziale tym używa się także niejasnego sformułowania „kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy i właściwe postawy/umiejętności”, nie precyzując względem czego miałyby one być „właściwe”. Co więcej, termin „kompetencje kluczowe” zawiera w sobie postawy i umiejętności, więc takie sformułowanie ma sens tylko wtedy, gdy chcemy dodać lub wyróżnić jakieś konkretne postawy/umiejętności (np. kreatywność czy współpracę). W tym wypadku konieczne jest jednak określenie konkretnych pożądanych postaw/umiejętności zamiast zbyt ogólnikowego sformułowania „właściwe”</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga nieuwzględniona Zapis zaczerpnięty bezpośrednio z Umowy partnerstwa i zastosowany w ramach RPO. W słowniku pojęć została zawarta definicja kompetencji kluczowych istotnych na rynku pracy.</p>	
1409.	Centrum Edukacji Obywatelskiej	3.2	8	e	<p>Jest: e) otworzenie klas o autorskim profilu nauczania zmiana na: tworzenie klas o autorskim profilu nauczania</p>	<p>sformułowanie „otworzenie klas o autorskim profilu nauczania” jest niezręczne – prawdopodobnie wkraść się tu błąd literowy</p>	kompetencje kluczowe	<p>Uwaga uwzględniona</p>
1410.	Centrum Edukacji Obywatelskiej	3.3 - tytuł i dalsze punkty (sformułowanie wielokrotnie użyte w tym podrozdziale)			<p>Proponowany zapis: Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu i dociekania naukowym lub Tworzenie warunków dla nauczania/uczenia się opartego na metodzie eksperymentu i dociekania naukowym</p>	<p>przyjęte obecne sformułowanie zawęża ten model nauczania/uczenia się do eksperymentów, tymczasem uczniowie mogą prowadzić badania i uczyć się myślenia naukowego także np. poprzez obserwację zjawisk przyrodniczych czy astronomicznych, a nawet społecznych.</p>	eksperyment	<p>Uwaga nieuwzględniona Zapis zgodny z UP i potwierdzony w przyjętych RPO.</p>

1411.	Centrum Edukacji Obywatelskiej	4.1	8	<p>Proponowany zapis: W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się uzyskaniem certyfikatów potwierdzających zdobycie przez uczestników projektu wyraźnie określonych kompetencji cyfrowych zgodnych z europejskimi i krajowymi rekomendacjami.</p>	<p>proponowany w projekcie zapis mógłby być interpretowany jako ograniczanie szkoleń i kursów kształcących TIK do zestawu umiejętności, objętych European Computer Driving License i certyfikowanych przez jedną tylko organizację. Oznaczałoby to merytoryczne ograniczenie zakresu szkoleń i de facto narzucanie uczestnikom formy zdobywania kompetencji TIK i trybu certyfikacji, a tymczasem potrzeby w tym zakresie są w oczywisty sposób zróżnicowane i ulegają ciągłym zmianom. Także zapis w Załączniku 1 mógłby sugerować, że w ramach RPO finansowane będą jedynie szkolenia i kursy kończące się certyfikatem ECDL, co z pewnością nie było zgodne z intencjami autorów „Wytycznych”.</p>	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytycznych został zmieniony.
1412.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.2	2	<p>Celem interwencji EFS opisanym w Rozdziale 3 jest przygotowanie uczniów do zatrudnienia lub kontynuacji nauki, w tym wyposażenie ich w kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy oraz właściwe postawy/umiejętności, które stanowią fundament dla dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia przez całe życie. W punkcie 2 zawarte jest wyłączenie szkół dla dorosłych i szkół policealnych. Taki zapis może spowodować wykluczenie tego rodzaju placówek (działających w niektórych przypadkach w porozumieniu z pracodawcami i przygotowujących na ich potrzeby pracowników) z możliwości uczestniczenia w projektach mających na celu podniesienie całego katalogu kompetencji kluczowych potrzebnych na rynku pracy. Często są to osoby w wieku 18-25, które stanowią w Polsce dużą grupę bezrobotnych. Pomimo dedykowanego dla tego typu placówek obszaru opisanego w Rozdziale 4 i 5 (wybranych kompetencji: TIK i języki obce), kwestia kompetencji kluczowych jest obszarem ogromnie ważnym i potrzebnym w tego typu placówkach. Wniosek: włączenie w możliwość aplikacji szkół dla dorosłych i szkół policealnych.</p>		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1413.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.2	3	<p>Zapis zawężający możliwość skierowania interwencji EFS na poziomie regionalnym tylko do szkół lub placówek systemu oświaty, które osiągają najstarsze wyniki edukacyjne powinien zostać zmieniony na dodanie sformułowania „w szczególności” lub „przede wszystkim”. Przyjęcie kryteriów wyboru w zaproponowanej przez MliR formie spowoduje wykluczenie innych szkół i placówek. Działanie takie – w długofalowej polityce edukacyjnej – jest nietrafione. Kompetencje kluczowe powinny być kształcone na dobrym poziomie we wszystkich jednostkach. Przełoży się to na lepszy poziom kadr na rynku pracy. Szczególne potraktowanie tych, w których osiągnęte są najstarsze wyniki może zostać przeprowadzone poprzez przyjęcie odpowiednich kryteriów strategicznych, a co się z tym wiąże – dodatkowych punktów przy ocenie merytorycznej złożonych wniosków.</p>		kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

1414.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A				Powinien zostać dodany punkt, bądź rozszerzony już istniejący o zapis „w tym zdiagnozowanych braków kompetencji społecznych i indywidualnych u osób wchodzących na rynek pracy, bądź przygotowywanych do wejścia, określonych przez przedsiębiorców w badaniach w ramach projektów współfinansowanych przez PO Kapitał Ludzki, np. Bilans Kapitału Ludzkiego”. Badania te pokazały, że dla przeważającej większości przedsiębiorców największymi problemami z młodymi pracownikami jest brak takich kompetencji (np. pracy w grupie, zespołowości, uczciwości, zarządzania sobą w czasie, itd.). Dlatego też, ważnym jest odpowiednie przygotowanie kadry nauczycielskiej do prowadzenia takich zajęć – niezależnie od poziomu nauczania.		kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zakres ineterwencji EFS na lata 2014-2020 został precyzyjnie określony w UP. Wytuczne uszczegóławiają zapisy tego dokumentu.
1415.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.2	7		Powinien zostać dodany punkt, bądź rozszerzony już istniejący o zapis „w tym zdiagnozowanych braków kompetencji społecznych i indywidualnych u osób wchodzących na rynek pracy, bądź przygotowywanych do wejścia, określonych przez przedsiębiorców w badaniach w ramach projektów współfinansowanych przez PO Kapitał Ludzki, np. Bilans Kapitału Ludzkiego”. Badania te pokazały, że dla przeważającej większości przedsiębiorców największymi problemami z młodymi pracownikami jest brak takich kompetencji (np. pracy w grupie, zespołowości, uczciwości, zarządzania sobą w czasie, itd.). Dlatego też, ważnym jest odpowiednie przygotowanie kadry nauczycielskiej do prowadzenia takich zajęć – niezależnie od poziomu nauczania.		kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zakres interwencji został określony w pkt. 1, w którym wyraźnie wskazano, iż wszelkie działania mają przyczyniać się podnoszenia kompetencji kluczowych uczniów oraz właściwych postaw/umiejętności. Oznacza to, że zakres wsparcia nauczycieli musi bezwzględnie wpisywać się w ten obszar.
1416.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.2	8	9	Dodanie zapisu: „ <u>w tym w szczególności z przedsiębiorcami i zrzeczeniami przedsiębiorców</u> ”. Realizacja programów edukacyjnych bez współpracy z przedsiębiorcami (w obszarach gdzie jest to oczywiście możliwe i wskazane ze względu na profil danej szkoły/placówki) nie przyczyni się do poprawy jakości kształcenia, bądź sprawi, że będzie ono posiadało znaczące deficyty.		kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1417.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.3	2, 3		Vide zapisy uwag odpowiednio dla punktów 2 i 3 w <i>Podrozdziale 3.2 – Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności</i>		eksperyment	Uwaga uwzględniona Zapisy Wytucznych zostały zmienione.
1418.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.3	4		Należy doprecyzować <u>definicję „terenów wiejskich”</u> . Czy rozumiana jest ona jako obszar do 25 tysięcy mieszkańców (podobnie jak miało to miejsce w okresie programowania 2007-2013)?		eksperyment	Uwaga uwzględniona

1419.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.4	2, 3		<i>Vide</i> zapisy uwag odpowiednio dla punktów 2 i 3 w Podrozdziale 3.2 – <i>Kształcenie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności</i>	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytocznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1420.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.4	7		Należy dodać zapis „oraz z innymi instytucjami zewnętrznymi, w tym w szczególności z przedsiębiorstwami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty”. Wyłączenie możliwości współpracy i partnerstwa z otoczeniem biznesowym (np. firmami branży IT/ICT lub telekomunikacyjnej) – szczególnie w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych – powoduje pogłębianie rozdzwieku pomiędzy systemem edukacyjnym w Polsce a gospodarką.	TIK	Uwaga uwzględniona
1421.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 3.4	22		W katalogu partnerów, z którymi dana szkoła lub placówka systemu oświaty (w szczególności szkoły zawodowe i placówki tej formy kształcenia) powinna przygotowywać diagnozę należy dodać przedsiębiorców i ich zrzeszenia w branżach IT/ICT i telekomunikacyjnej. Wyłączenie możliwości współpracy i partnerstwa przy opisanej diagnozie (np. firmami branży IT/ICT lub telekomunikacyjnej) – szczególnie w obszarze technologii informacyjno-komunikacyjnych – powoduje pogłębianie rozdzwieku pomiędzy systemem edukacyjnym w Polsce a gospodarką.	TIK	Uwaga częściowo nieuwzględniona Zapis Wytocznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.
1422.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	4		Należy dodać „inne instytucje otoczenia biznesu”. Rozumie się przez to np. agencje rozwoju regionalnego, klastry nie posiadające osobowości prawnej, itd.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1423.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	7	b	Należy dodać: „w tym w szczególności z przedsiębiorcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty”. Wyłączenie kluczowego partnera jakim są przedsiębiorcy przy realizacji różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli zawodu kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu spowoduje dalsze pogłębianie się rozdzwieku pomiędzy systemem edukacyjnym w Polsce a gospodarką, co w dalszej perspektywie nie zmieni obecnej sytuacji osób młodych na rynku pracy.	zawodowe	Uwaga uwzględniona

1424.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	7	c	Czy przez „instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego” rozumie się również przedsiębiorców? Jeśli nie, to należy dodać „w szczególności w przedsiębiorstwach”. Wyłączenie kluczowego partnera jakim są przedsiębiorcy przy realizacji różnych form doskonalenia umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli zawodu kształcenia zawodowego lub instruktorów praktycznej nauki zawodu spowoduje dalsze pogłębianie się rozdzwieku pomiędzy systemem edukacyjnym w Polsce a gospodarką, co w dalszej perspektywie nie zmieni obecnej sytuacji osób młodych na rynku pracy.		zawodowe	Wyjaśnienie W pkt. 4 wskazana została definicja otoczenia społeczno-gospodarczego szkół, w ramach której uwzględnieni zostali również przedsiębiorcy
1425.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	7	h	Należy dodać: „Organizacja studiów podyplomowych lub kursów kwalifikacyjnych mających na celu przeciwdziałanie brakom kadrowym w kształceniu zawodowym wymaga przeprowadzenia, we współpracy z właściwym kuratorem oświaty oraz przedsiębiorcami lub ich organizacjami, analizy zapotrzebowania na nauczycieli kształcenia zawodowego z uwzględnieniem aktualnej i przyszłej oferty edukacyjnej szkół kształcących w zawodach, sytuacji na rynku pracy i kierunków regionalnej polityki edukacyjnej”. Brak zapisu o konieczności współpracy w tym zakresie z przedsiębiorcami lub ich stowarzyszeniami spowoduje dalsze pogłębianie się rozdzwieku pomiędzy systemem edukacyjnym w Polsce a gospodarką, co w dalszej perspektywie nie zmieni obecnej sytuacji osób młodych na rynku pracy. Kuratorium Oświaty na danym terenie nie posiada narzędzi i nie prowadzi właściwych diagnoz zapotrzebowania odpowiadającym realnym potrzebom rynku i gospodarki – co pokazuje dotychczasowy, źle działający system oświaty.		zawodowe	Uwaga niezasadna fragment został usunięty
1426.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	8		Należy dodać w zdaniu: „Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty prowadzącą kształcenie zawodowe odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomaganie pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną oraz przedsiębiorcami/rzemieślnikami lub ich organizacjami, z uwzględnieniem narzędzi lub metodologii opracowanej przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane”. Brak zapisu o konieczności współpracy w tym zakresie z przedsiębiorcami/rzemieślnikami lub ich organizacjami spowoduje dalsze pogłębianie się rozdzwieku pomiędzy systemem edukacyjnym w Polsce a realnymi potrzebami gospodarki, co w dalszej perspektywie nie zmieni obecnej sytuacji osób młodych na rynku pracy.		zawodowe	Wyjaśnienie Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytocznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Ponadto dopuszczone jest wykorzystanie potencjału innych podmiotów przy opracowaniu takiej diagnozy.

1427.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	10		Należy dodać zapis o konieczności wcześniejszej konsultacji (lub powołania grupy roboczej) z właściwą spółką lub instytucją nadzorującą daną SSE. Brak takich konsultacji może doprowadzić do błędnych lub nietrafionych zapisów. Dana IZ RPO nie posiada wystarczającej wiedzy na temat zapotrzebowania i realnych wyzwań przedsiębiorców skupionych w danej SSE. Dodatkowo należy dodać „w ramach SSE lub będącymi ich poddostawcami i partnerami biznesowymi”. Inwestorzy (przedsiębiorcy) działający na podstawie zezwolenia w SSE są jednym z najważniejszych elementów działania gospodarki w wielu miejscach Polski. Jednak niemal każdy inwestor (a w szczególności duży) spowodował działalność szerokiego grona poddostawców i stałych partnerów biznesowych, dzięki którym oddziaływanie danej inwestycji jest potęgowane wielokrotnie. Dlatego też należy włączyć w krąg preferencji w kryteriach wyboru projektu również i te podmioty. Dokładny zapis przyjęty zostałby po dyskusji w powołanej grupie roboczej lub posiedzeniu KM RPO.		zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Interwencja EFS nie ma na celu poprawy sytuacji przedsiębiorców, a podniesienie jakości anuczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty.
1428.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	15		Należy dodać „w ramach SSE lub będącymi ich poddostawcami i partnerami biznesowymi”. Inwestorzy (przedsiębiorcy) działający na podstawie zezwolenia w SSE są jednym z najważniejszych elementów działania gospodarki w wielu miejscach Polski. Jednak niemal każdy inwestor (a w szczególności duży) spowodował działalność szerokiego grona poddostawców i stałych partnerów biznesowych, dzięki którym oddziaływanie danej inwestycji jest wielokrotnie potęgowane. Dlatego też należy włączyć w krąg preferencji w kryteriach wyboru projektu również i te podmioty. Dokładny zapis przyjęty zostałby po dyskusji w powołanej grupie roboczej lub posiedzeniu KM RPO.		zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Na tym etapie nie jest możliwe rozszerzenie interwencji na inne podmioty.
1429.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	16	f	Należy dodać w pierwszym zdaniu: „oraz dyrektora szkoły lub placówki systemu oświaty we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na staż”. Ograniczenie zapisu tylko do dyrektorów i dyrektorek szkół zawodowych wyłącza możliwość działania dla innych placówek kształcenia zawodowego.		zawodowe	Uwaga uwzględniona
1430.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	16		Należy dodać możliwość zwrotu kosztów dojazdu środkami transportu publicznego dla uczniów/uczennic, słuchaczy/słuchaczek na staż u pracodawców lub przedsiębiorców. Często dodatkowe koszty związane z transportem będą stanowiły barierę dla tych osób przy podjęciu stażu. Nierzadko również odległość do miejsca odbywania stażu może być znacząca, w szczególności dla osób zamieszkujących tereny wiejskie.		zawodowe	Wyjaśnienie Przedmитоowe koszty powinny być pokryte w ramach kosztów związanych z odbywaniem stażu.

1431.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej SA	Podrozdział 5.1	19	b	Należy dodać, że diagnoza zapotrzebowania na wyposażenie pracowni i warsztatów powinna być konsultowana z przedsiębiorcami.		zawodowe	Uwaga uwzględniona
-------	---	-----------------	----	---	---	--	----------	---------------------------

1432.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	20	d	Należy dodać, że modyfikacja programów nauczania na kierunkach istniejących powinna być w sposób systemowy i ścisły konsultowana z pracodawcami, żeby stanowiły one odzwierciedlenie ich rzeczywistych oczekiwań – zarówno pod względem merytorycznym, jak i liczby godzin.	zawodowe	Wyjaśnienie Działania zaproponowane w Wytycznych we wskazanym pkt muszą być realizowane we współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkół.
1433.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.1	22		Vide uwaga do punktu 10 (w całości).	zawodowe	Uwaga częściowo nieuwzględniona Zapis Wytycznych został uogólniony poprzez wskazanie, że podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania z wsparcia instytucji funkcjonujących w systemie oświaty, których celem jest wspomaganie pracy szkół. Do decyzji RPO pozostają szczegółowe zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, w tym wskazanie, kto powinien być odpowiedzialny za przeprowadzenie diagnozy sytuacji problemowej.
1434.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.2	1	b,c	Dodać: „w tym m.in. w przedsiębiorstwach zlokalizowanych w SSE oraz z nimi współpracującymi”. SSE stanowią – jak to już zostało wspomniane w innych uwagach – jeden z ważniejszych elementów gospodarki w regionach, a przedsiębiorstwa stworzyły jak do tej pory kilkadziesiąt miejsc pracy. Włączenie ich w powstawanie wysokiej jakości wyspecjalizowanych ośrodków kształcenia i szkolenia w poszczególnych branżach jest uzasadnione. Dodatkowo, dzięki zlokalizowaniu się wielu inwestorów na danym obszarze zaczęły powstawać naturalne skupiska (samoistne klastry) w danej branży, która stała się niejednokrotnie branżą kluczową (np. branża AGD w	CKZiU	Uwaga nieuwzględniona Nie jest zasadne doprecyzowanie zapisów Wytycznych zgodnie z uwagą. W pkt. 1 wymienione zostały oczekiwane efekty interwencji EFS. Wsparcie nie będzie kierowane wyłącznie do SSE stąd trudno oczekiwać, że w tym obszarze interwencja EFS będzie najbardziej widoczna.
1435.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.3	6	e	Jakie są powody zapisu: „Doradca-konsultant to osoba zatrudniona w poradni psychologiczno-pedagogicznej”? Takie ograniczenie powoduje oderwanie doradztwa od realnych potrzeb gospodarki. Oczywistym jest, że takie osoby również mogą być doradcami-konsultantami, ale nie powinno się ograniczać tylko do nich.	doradztwo	Uwaga częściowo uwzględniona Katalog instytucji został uzupełniony o następujące podmioty: placówki doskonalenia nauczycieli, CKP, CKU. Wskazane instytucje mają doświadczenie w realizacji działań w przedmiotowym zakresie skierowanych do szkół i placówek systemu oświaty. Jednocześnie ze względu na charakter prowadzonych działań nie jest możliwe rozszerzenie tego katalogu o instytucje, które nie prowadzą działań w obszarze oświaty. Ponadto, celem realizacji przedmiotowych działań jest stworzenie wdrożenie systemu zewnętrznego doradztwa edukacyjno-zawodowego, którego założenia zostały opracowane przez MEN i który będzie modernizowany i udoskonalany w ramach interwencji przewidzianej w PO WER.
1436.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Podrozdział 5.3	6	j, ii. vii	Należy dodać: „oraz przedstawicielami przedsiębiorców”. Brak takich przedstawicieli powodować będzie dalsze niedopasowanie do realnych potrzeb rynku i pracodawców.	doradztwo	Uwaga uwzględniona

1437.	Łódzka Specjalna Strefa Ekonomicznej S.A	Uwaga ogólna			Brak w zapisach Wytycznych tzw. języka równościowego, który wynika z jednej z polityk horyzontalnych UE – gender mainstreaming, która była szeroko promowana i wdrażana w okresie programowania 2007-2013, w szczególności w ramach projektów współfinansowanych z EFS. Dokument nie zawiera rozróżnienia ze względu na płeć, np. uczeń-uczenica, dyrektor-dyrektorka, słuchacz-słuchaczka, itd. Należy to poprawić.	ogólne	Uwaga zostanie uwzględniona w zakresie umożliwiającym zachowanie przejrzystości zapisów Wytycznych.
1438.	Miasto Tychy	5	1		jeżeli celem interwencji jest podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego do wymagań gospodarki i rynku pracy konieczne jest monitorowanie, analizowanie tych wymagań oraz udostępnianie ich szkołom- czy istnieje zapis traktujący o sposobie i możliwości finansowania tego typu działań, min. poprzez sfinansowanie i utrzymanie Miejskiego Centrum Kariery i Kompetencji, które zajmowałoby się całościową i kompleksową diagnozą rynku oraz jego zapotrzebowaniem	zawodowe	Wyjaśnienie W ramach CT 10 nie ma możliwości finansowania działań, które nie mają bezpośredniego wpływu na kształt edukacji w regionach.
1439.	Miasto Tychy	5	1		jeżeli celem interwencji jest podniesienie jakości kształcenia zawodowego poprzez lepsze zastosowanie form, metod i warunków jego prowadzenia do wymagań gospodarki rynku pracy czy istnieje możliwość sfinansowania utworzenia, wyposażenia i utrzymania Miejskiego Centrum Kariery i Kompetencji, które posiadałoby innowacyjne metody i narzędzia szkoleniowe, m.in. symulowaną fabrykę, symulatory maszyn i urządzeń, szczególnie dla tych zawodów, w których dopuszczenie uczniów w ramach praktyk u pracodawców byłoby utrudnione (np. ze względów na bezpieczeństwo, normy, koszty surowców i specjalistycznych maszyn)	zawodowe	Adresatem uwagi jest IZ RPO.

1440.	Miasto Tychy	5	1		jeżeli celem interwencji jest podniesienie jakości kształcenia i szkolenia zawodowego do wymagań gospodarki i rynku pracy i zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego - czy istnieje możliwość sfinansowania powstania Miejskiego Centrum kariery i Kompetencji, które koordynowałoby by współpracę pracodawców ze szkołami w zakresie jakości kształcenia, praktyk zawodowych, itp.		zawodowe	Decyzja należy do właściwej regionalnie Instytucji Zarządzającej i uzależniona jest od zapisów RPO.
1441.	Miasto Tychy	5	7	a	prosimy o uwzględnienie zapisu mówiącego o dostosowaniu zakresu doskonalenia nauczycieli zgodnie z potrzebami rynku pracy		zawodowe	Uwaga uwzględniona
1442.	Miasto Tychy	5	8		czy istnieje możliwość przeprowadzenia diagnozy z uwzględnieniem innych metod i narzędzi, niż te które zostały opracowane przez MEN i jednostki mu podległe		zawodowe	Wyjaśnienie Zapisy Wytycznych został zmienione. Aktualnie wskazują one na możliwość zastosowania narzędzi wypracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowe.
1443.	Miasto Tychy	5	11	a	czy staże zawodowe mogą zostać włączone do podstawy programowej w celu realizacji kształcenia dualnego, zakładającego realizację zajęć praktycznych u pracodawców w wymiarze odpowiadającym połowie czasu poświęconego na kształcenie (tj. 1/2 zajęcia dydaktyczne, 1/2 zajęcia praktyczne u pracodawcy)		zawodowe	Wyjaśnienie Zapisy Wytycznych zostały doprecyzowane i wskazują możliwe sposoby realizacji staży i praktyk zawodowych.
1444.	Miasto Tychy	5	16	e	czy jest możliwe, aby taka umowa w ramach kształcenia dualnego była zawierana pomiędzy Miejskim Centrum Kariery i Kompetencji a pracodawcami i szkołami, co zwiększy elastyczność systemu staży oraz uczniowi na poznanie wielu miejsc pracy		zawodowe	Wyjaśnienie O sposobie realizacji projektów decyduje właściwa IZ RPO.
1445.	Miasto Tychy	5	16	f	czy jest możliwość standaryzacji stażu dla danego zawodu, a standard ten zostałby wypracowany między pracodawcami a szkołami. Czy Miejskie Centrum Kariery i Kompetencji mogłoby dokonywać indywidualnych badań predyspozycji i kompetencji uczniów kierowanych na staż		zawodowe	Wyjaśnienie O sposobie realizacji projektów decyduje właściwa IZ RPO.
1446.	Miasto Tychy	5	16	g/v	czy w ramach kształcenia dualnego istnieje możliwość wydania dokumentu potwierdzającego nabycie umiejętności wg zdefiniowanego standardu przez Miejskie Centrum Kariery i Kompetencji		zawodowe	Wyjaśnienie O sposobie realizacji projektów decyduje właściwa IZ RPO.
1447.	Miasto Tychy	5	16	j	czy w ramach kształcenia dualnego istnieje możliwość, aby diagnozę kompetencji ucznia dokonywało Miejskie Centrum Kariery i Kompetencji zamiast opiekuna stażysty; czy istnieje możliwość, aby opiekunowie staży byli przeszkoleni w zakresie prowadzenia zajęć praktycznych, nabywając kompetencje trenerskie		zawodowe	Wyjaśnienie O sposobie realizacji projektów decyduje właściwa IZ RPO.
1448.	Miasto Tychy	5	16	k	czy istnieje możliwość podwyższenia kwoty wynagrodzenia opiekuna stażysty		zawodowe	Wyjaśnienie Nie ma możliwości zwiększenia wskazanej kwoty.

1449.	Miasto Tychy	5	18	d	czy istnieje możliwość wypłaty stypendium dla uczniów szczególnie uzdolnionych bez zachowania kryterium dochodowego i podwyższenia tej kwoty do 1000,00 zł miesięcznie , co tym samym podniesie wynagrodzenie opiekun	zawodowe	Uwaga uwzględniona Wytyczne zostały zmienione w tym zakresie.
1450.	Miasto Tychy	5	20	e	czy istnieje możliwość wdrożenia innego niż wypracowanego przez POWER modelu współpracy pracodawców ze szkołami	zawodowe	Do decyzji IZ RPO pozostaje kwestia wdrażania różnego rodzaju modeli współpracy. Niemniej wykorzystanie modelu wypracowanego w ramach POWER jest obligatoryjne.
1451.	Miasto Tychy	5.3	1		czy w celu poprawy jakości doradztwa istnieje możliwość świadczenia usług związanych z doradztwem zawodowym przez Miejskie Centrum Karier i Kompetencji posiadające wykwalifikowanych i posiadających doświadczenie biznesowe doradców i psychologów.	doradztwo	Adresatem uwagi jest IZ RPO.
1452.	Miasto Tychy	5.3	6	f	Czy istnieje możliwość przeprowadzania diagnozy z uwzględnieniem narzędzi i metodologii innych niż te opracowane przez KOWEziU lub Instytut Badań Edukacyjnych	doradztwo	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1453.	Miasto Tychy	5.3	6	j	czy istnieje możliwość, aby zawarty katalog działań był realizowany przez Miejskie Centrum Kariery i Kompetencji	doradztwo	Adresatem uwagi jest IZ RPO.

1454.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Uwaga ogólna dot. całego dokumentu		<p>W treści dokumentu użyto sformułowań: "IZ RPO zapewnia/gwarantuje..." . Postuluje się usunięcie tego typu zapisów w odniesieniu do IZ RPO i przypisanie tego typu gwarancji/zapewnień podmiotom, które realizują zadania będące przedmiotem zapewnień (np. organom prowadzącym).</p>	<p>IZ RPO jest instytucją realizującą zapisy Umowy Partnerstwa poprzez zarządzanie procesem wdrażania systemu realizacji Regionalnych Programów Operacyjnych. W oparciu o Umowę Partnerstwa IZ RPO opracowała założenia RPO i w pewnym sensie wykreowała kierunki rozwoju w regionie w oparciu o fundusze unijne. Stąd nieuprawnionym jest przypisywanie IZ RPO w treści konsultowanego dokumentu zadań w zakresie polityki edukacyjnej, którą powinny sprawować organy prowadzące szkoły i placówki oświatowe, bądź też inne podmioty powołane w celu sprawowania nadzoru dydaktycznego czy pedagogicznego nad placówkami systemu oświaty. Należy podkreślić, że rola IZ RPO została precyzyjnie określona w ustawie z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (zwanej dalej "ustawą"). Realizacja zaś innych zadań niż wskazane w ustawie, a tym bardziej wchodzenie w zakres kompetencji innych podmiotów, stanowić może niedopuszczalne z punktu widzenia przepisów prawa przekraczanie uprawnień. Powyższa uwaga dotyczy w szczególności następujących podrozdziałów:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 3.1: pkt 2, 3, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 15; - 3.2: pkt 2, 4, 6, 9, 10, 12, 13; - 3.3: pkt 2, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12; - 3.4: pkt 2, 5, 8, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 23, 26, 29, 31, 34, 36; - 3.5: pkt 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8; - 4.1: pkt 2, 3; - 5.1: pkt 3, 5, 7, 8, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19, 21; - 5.2: pkt 2, 3, 4, 5, 7, 9, 10; - 5.3: pkt 2, 3, 4. <p>Należy również zauważyć, że jakiegokolwiek deklaracje, gwarancje i zapewnienia dotyczące m.in. trwałości</p>	ogólne	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Idea opracowania horyzontalnych wytycznych sektorowych, wydawanych przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju wynika z konieczności zapewnienia koordynacji przedsięwzięć realizowanych w ramach polityki spójności na lata 2014-2020 z głównym nurtem polityk sektorowych, których założenia tworzone są na poziomie centralnym. Wytyczne powinny spełniać rolę gwaranta określonych standardów w odniesieniu do projektów realizowanych w poszczególnych obszarach wsparcia – celem ich opracowania jest zapewnienie jednakowych zasad wdrażania wybranych przedsięwzięć realizowanych przy udziale EFS – niezależnie od regionu czy programu operacyjnego. Wytyczne są zatem wyłącznie narzędziem koordynacji działań podejmowanych w różnych programach finansowanych z EFS. Ich adresatami są poszczególne regionalne Instytucje Zarządzające. Nie mają one natomiast bezpośredniego zastosowania do beneficjentów.</p>
1455.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Uwaga ogólna dot. całego dokumentu		<p>Stopień szczegółowości dokumentu jest zbyt duży.</p>	<p>Zbyt duży stopień szczegółowości zapisów konsultowanego dokumentu uniemożliwia IZ RPO m. in. konstruowanie kryteriów wyboru projektów oraz preferowanie określonych kwestii w odniesieniu do diagnozy przeprowadzonej w ramach RPO, a sztucznie narzuca gotowy już zakres kryteriów, które mogą abstrahować od specyfiki regionu. Należy pamiętać, że wytyczne horyzontalne nie powinny zastępować szczegółowego opisu osi priorytetowych w ramach poszczególnych RPO, natomiast projekt przedmiotowych wytycznych zdaje się niemalże pretendować do tej roli (formułując szereg warunków, kryteriów, szczegółowych zasad). Sprzyja temu wskazywanie w projekcie dokumentu szeregu szczegółowych zapisów, które w perspektywie 2007-2013 zostały zamieszczone w SzOP. Z tego punktu widzenia zapis podrozdziału 2.2 pkt 2 umożliwiający IZ RPO formułowanie bardziej szczegółowych wytycznych wydaje się być mało wykonalnym. Proponuje się zapisy o wyższym stopniu ogólności oraz formułowanie miękkich rekomendacji w kwestii kryteriów, nie zaś warunków, co pozwoli z jednej strony na osiągnięcie spójności pomiędzy regionami, a z drugiej strony na uwzględnienie ich specyfiki i, co najważniejsze,</p>	ogólne	<p>ju.</p>

1456.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Uwaga ogólna dot. całego dokumentu			Warunki sformułowane w treści dokumentu należy zamienić na zalecenia bądź rekomendacje.	W projekcie dokumentu sformułowano szereg warunków, które są często trudno wykonalne, bądź wręcz niemożliwe do wykonania. Postuluje się zatem zamianę kategorię rangi sformułowania "warunki" na formułowanie miękkich zaleceń. Należy przy tym zauważyć, że to IZ RPO bądź IZ PO ma w swej gestii konstruowanie kryteriów, a zatem warunków realizacji projektów. Jak wskazano powyżej, często warunki określone w przedmiotowym projekcie dokumentu abstrahują od specyfiki założeń RPO i mogą np. znacząco utrudniać proces organizacji konkursów.	ogólne	jw.
1457.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 2, Podrozdział 2.3			Należy uzupełnić słownik pojęć o następujące pojęcia: - Edukacyjna Wartość Dodana - metoda eksperymentu - ISCED oraz ISCED 2011 - kurs umiejętności zawodowych - przedszkoli specjalnych i integracyjnych - lokalna sieć przedszkolna - inteligentne specjalizacje - programy wspomagania - doradca - konsultant - doradztwo edukacyjno - zawodowe - plan wsparcia szkoły	Wskazane terminy są używane w treści dokumentu, jednakże nie wyjaśniono w słowniku pojęć ich znaczenia.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zapis Wytycznych uległ zmianom, stąd też część wskazanych pojęć została usunięta. Ponadto, definicje przedsięwzięć planowanych do realizacji, tj. programy wspomagania czy metoda eksperymentu zostały opisane we właściwych rozdziałach.
1458.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Podrozdział 2.2	6		Jest: "Wszystkie projekty współfinansowane z EFS, w tym także w obszarze edukacji, muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi: zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji." Propozycja zapisu: "Wszystkie projekty współfinansowane z EFS, w tym także w obszarze edukacji, muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi: zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami."	Zmiana zapisu będzie zgodna z Wytycznymi, do których jest odwołanie.	ogólne	Uwaga uwzględniona
1459.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 2, Podrozdział 2.3	2, 8, 21, 22		Należy wskazać podstawę prawną zaproponowanych definicji.	Proponuje się uzupełnienie treści definicji o odesłanie do dokumentów, w których zostały one zdefiniowane. Należy wyjaśnić, na podstawie jakich dokumentów zostały zdefiniowane wskazane pojęcia.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowane definicje mają charakter definicji legalnych, czyli takich, które ustalają znaczenie określonych pojęć wyłącznie an użytek tego dokumentu, stąd też na ma potrzeby wskazywania ich źródła
1460.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 2, Podrozdział 2.3	11		Jest: "nauczyciel – należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego ośrodka wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki systemu oświaty;" Propozycja zmiany: "nauczyciel – należy przez to rozumieć także osoby wskazane w art. 3 pkt 9 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty"	Należy stosować definicję zgodną z obowiązującymi przepisami krajowymi, na które projekt Wytycznych się powołuje tj.: definicję uwzględnioną Ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty z uwzględnieniem planowanych zmian. Nowe brzmienie definicji "nauczyciel" wejdzie w życie z dn. 1.10.2016 r.	definicje	Uwaga nieuwzględniona Zaproponowana definicja jest definicją legalną mającą zastosowanie wyłącznie do treści przedmiotowych Wytycznych. Ma ona jednocześnie charakter zawężający w stosunku do zapisów ustawy o systemie oświaty i ustawy Karta Nauczyciela. Zawężenie to związane jest z zakresem wsparcia planowanego do realizacji na poziomie krajowym i regionalnym. Nauczyciele zatrudnieni w placówkach doskonalenia nauczycieli (a taka kategoria nauczycieli pojawia się w zapisach cyt. ustawy) nie będą otrzymywali wsparcia w ramach RPO tylko w ramach PO WER. Stąd też nie powinni być wykazywani w ramach definicji zastosowanej w Wytycznych. Jednocześnie w ramach PO WER zastosowana została definicja „pracownicy placówek doskonalenia nauczycieli”, a nie „nauczyciele”.

1461.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 2, Podrozdział 2.3	15	-	Proponuje się zmianę definicji pojęcia "osoba o niskich kwalifikacjach" na następującą: - osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3. Definicja poziomów wykształcenia (ISCED) została zawarta w <i>Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych</i> w części dotyczącej wskaźników wspólnych EFS monitorowanych we wszystkich priorytetach inwestycyjnych. Stopień uzyskanego wykształcenia jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED	Zaproponowana definicja jest identyczna z definicją zawarą w projekcie <i>Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020</i> . Ujednolicenie definicji nie będzie powodowało różnych ich interpretacji.	definicje	Uwaga uwzględniona Definicja została doprecyzowana
1462.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 2, Podrozdział 2.3	24		Proponuje się zmianę definicji szkoleń kaskadowych tak, aby przedstawiała ona istotę szkoleń kaskadowych.	W zaproponowanej definicji wskazano jedynie, iż szkolenia kaskadowe są prowadzone przez specjalistów, którzy uprzednio zostali przygotowani do ich przeprowadzenia. Tymczasem trener każdego szkolenia (nie tylko kaskadowego) musi być przygotowany do jego prowadzenia. Definicja nie obrazuje rzeczywistej istoty szkoleń kaskadowych. Przy konstruowaniu definicji szkoleń kaskadowych należy uwzględnić aspekt upowszechniania wiedzy w ramach instytucji, z której pochodzi przeznaczony trener	definicje	Uwaga nieaktualna Definicja szkoleń kaskadowych została usunięta z Wytycznych.
1463.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Podrozdział 2.3	28		Niejasna definicja ucznia młodszego. Jest: "uczeń młodszy – uczeń przekraczający jeden z poniższych progów edukacyjnych: a) przedszkole – I etap edukacyjny (szkoła podstawowa, klasy I-III); b) I etap edukacyjny – II etap edukacyjny (szkoła podstawowa, klasy IV-VI); c) II etap edukacyjny – III etap edukacyjny (gimnazjum);" Powinno być: "uczeń młodszy – uczeń, który znajduje się w klasie następującej bezpośrednio po ukończeniu następującego etapu edukacyjnego: a) przedszkola – w przypadku uczniów na I. etapie edukacyjnym (szkoła podstawowa, klasy I-III); b) I. etapu edukacyjnego – w przypadku uczniów na II. etapie edukacyjnym (szkoła podstawowa, klasy IV-VI); c) II. etapu edukacyjnego – w przypadku uczniów na III. etapie edukacyjnym (gimnazjum);" Ponadto, definicja powinna zostać wzbogacona o przykład, który pozwoli uniknąć rozbieżności	Przytoczona definicja jest enigmatyczna i niezrozumiała, stąd konieczność jej przeformułowania i uzupełnienia o przykład, który pozwoli uniknąć rozbieżności interpretacyjnych.	definicje	Uwaga uwzględniona. Definicja została doprecyzowana
1464.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	1	a	Zamiast sformułowania: "obszar o niskim stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego" proponuje się sformułowanie: "obszar o najniższym stopniu upowszechnienia wychowania przedszkolnego w skali regionu "	W związku z tym, że niejasny jest termin "niski stopień upowszechniania edukacji przedszkolnej", proponuje się zastosowanie gradacji w odniesieniu do skali regionu, czyli "najniższy stopień upowszechniania edukacji przedszkolnej w skali regionu". Pozwoli to z jednej strony na uniknięcie uznaniowości w kwalifikowaniu obszarów "o niskim stopniu upowszechnienia edukacji przedszkolnej", wprowadzi pewną logikę i kolejność obszarów interwencji projektowej. Ponadto, przy gradacji stopnia upowszechnienia edukacji przedszkolnej istnieje konieczność opracowania metodologii, co pozwoli na zaobjektywizowanie kryteriów przyznawania wsparcia.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane. W zapisach wytycznych celowo zrezygnowano z zastosowania gradacji, aby możliwa była koncentracja na zaspokajaniu rzeczywistych potrzeb w liczbie miejsc wychowania przedszkolnego.

1465.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	2	Jest: "(...) IZ RPO definiuje obszary kwalifikujące się do otrzymania wsparcia w oparciu o analizę uwarunkowań wewnątrzregionalnych (lokalnych i ponadlokalnych), (...)" Propozycja zapisu: "(...) IZ RPO definiuje obszary kwalifikujące się do otrzymania wsparcia w oparciu o dostępne analizy uwarunkowań wewnątrzregionalnych (lokalnych i ponadlokalnych), (...)"	Postuluje się, aby IZ RPO definiowała obszary kwalifikujące się do otrzymania wsparcia na podstawie dostępnych analiz, gdyż IZ nie jest ośrodkiem analitycznym czy też badawczym, który mógłby podobnych analiz dokonywać. Ponadto, funkcjonują podmioty, których zadaniem jest przygotowywanie podobnych analiz, stąd postulat dotyczący przeformułowania zapisu.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Rola IZ jako dysponenta środków jest sterowanie procesem zarządzania i wdrażania programu, w tym definiowanie właściwych procedur i kryteriów wyboru projektów, które przyczyniają się do określenia celów i rezultatów. Narzędzia w oparciu, o które IZ zdefiniuje obszary kwalifikujące się do wsparcia pozostają do decyzji poszczególnych IZ RPO.
1466.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	3	a Jest: "dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty;" Powinno być: "dzieci w wieku przedszkolnym określonym w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty oraz ich rodzice/opiekunowie prawni; "	Należy pamiętać, że wsparcie dzieci w wieku przedszkolnym to również często bezpośrednio wsparcie ich rodziców/opiekunów prawnych, którzy są nieodzownym filarem funkcjonowania każdego ośrodka wychowania przedszkolnego. Stąd postuluje się poszerzenie przedmiotowego katalogu o tę właśnie grupę, do której jest potrzeba kierowania konkretnego wsparcia, będącego zarówno wsparciem dzieci w wieku przedszkolnym (np. w postaci warsztatów dla rodziców dzieci przedszkolnych nt. zagadnień rozwojowych itp.).	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP priorytetem w zakresie wychowania przedszkolnego jest zmniejszenie dysproporcji w poziomie upowszechnienia edukacji przedszkolnej.
1467.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	3	b Propozycja zmiany zapisu na: "b) istniejących i nowotworzonych ośrodków wychowania przedszkolnego, w tym przedszkoli specjalnych i integracyjnych"	W pkt tym wskazuje się, że IZ RPO zapewnia, że wsparcie kierowane jest do istniejących ośrodków wychowania przedszkolnego (...) natomiast w pkt 6 lit. a wskazuje się, że wsparcie w zakresie tworzenia miejsc przedszkolnych umożliwi zakładanie nowych ośrodków wychowania przedszkolnego (...). Proponuje się ujednoczenie podejścia w zakresie udzielanego wsparcia.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1468.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	6	- Należy jednoznacznie wskazać, czy aby była możliwość tworzenia nowych miejsc przedszkolnych, konieczne jest jednoczesne spełnienie wszystkich warunków wskazanych w lit a-f.	Uwaga ma na celu doprecyzowanie zaproponowanych zapisów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1469.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	6	c Należy usunąć zapisy pkt 6 lit. c.	Postulat mało realny do wykonania, zwłaszcza jeśli chodzi o analizę przez organy prowadzące faktycznego i prognozowanego zapotrzebowania na miejsca przedszkolne w perspektywie aż 3 - letniej. Ponadto, prognozy takie mogą być sztuczne, gdyż trudne do oszacowania są chociażby migracje, czy też posyłanie dzieci do przedszkola nie w miejscu zamieszkania, a w miejscowości, w której rodzice pracują.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Liczba tworzonych miejsc musi odpowiadać faktycznemu i prognozowanemu zapotrzebowaniu na nowe miejsca przedszkolne. W opinii MliR perspektywa 3letniej prognozy pokazuje pewien trend i umożliwia ocenę zapotrzebowania na miejsca przedszkolne.
1470.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	6	e v Jest: "v) wyposażenie placu zabaw," Propozycja zapisu: " v) wyposażenie i montaż placu zabaw oraz wykonanie bezpiecznej nawierzchni placu zabaw, "	Proponuje się rozszerzenie katalogu wydatków związanych z placem zabaw o możliwość sfinansowania również kosztów montażu placu zabaw oraz wykonanie bezpiecznej nawierzchni placu zabaw. Samo wyposażenie placu zabaw bez jego montażu i bezpiecznej nawierzchni nie gwarantuje efektywności i kompleksowości wsparcia w zakresie organizacji placu zabaw.	przedszkola	Uwaga uwzględniona

1471.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	9	-	1) Należy jednoznacznie wskazać, czy konieczne jest jednoczesne spełnienie wszystkich warunków wskazanych w lit a-d. 2) W związku z tym, że wykonalność warunków wskazanych w lit. a-d jest wątpliwa w praktyce, proponuje się usunięcie pkt 9.	Zapis sformułowany w pkt 9 jest niewykonalny w praktyce. Po pierwsze, wątpliwości budzi warunek sformułowany w lit. A, gdyż nierozwiązany zostaje problem, na jakiej podstawie ma być stwierdzone, że "zapewnienie odpowiedniej infrastruktury nie jest możliwe w inny sposób". Jest to trudne do udowodnienia, zatem może uniemożliwiać wydatkowanie środków na inwestycje. Po drugie, nie wiadomo od którego należy liczyć okres 3 lat, o którym mowa w warunku sformułowanym w lit. b. Ponadto, warunki sformułowane w lit. c i d mogą odbiegać od kwestii wskazanych w poszczególnych RPO. Oprócz tego, warunek wskazany w lit. b powoduje wykluczenie inwestycji w projektach, które nie mają charakteru projektów zintegrowanych.	przedszkola	Uwaga uwzględniona częściowo
1472.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	10		Należy usunąć zdania: "Liczba zadeklarowanych w arkuszu organizacyjnym placówki miejsc wychowania przedszkolnego uwzględnia dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie. IZ RPO jest zobowiązana do weryfikacji spełnienia powyższego warunku, po upływie okresu wskazanego w umowie o dofinansowanie projektu."	Warunek niemożliwy do weryfikacji przez IZ RPO. IZ RPO nie ma możliwości i kompetencji w zakresie arkusza organizacyjnego placówki. Obowiązek ten powinien być sędowany na podmiotach zajmujących się nadzorem nad działalnością tych placówek, np. organach prowadzących.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Spełnienie warunku trwałości powinno podlegać monitorowaniu i powoduje ponadto implikację w postaci obowiązku przeprowadzenia działań kontrolnych. Termin i forma przeprowadzenia kontroli pozostaje do decyzji instytucji podpisującej umowę z beneficjentem.
1473.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	11	-	Należy jednoznacznie wskazać, czy aby była możliwość tworzenia nowych miejsc przedszkolnych, konieczne jest jednoczesne spełnienie wszystkich warunków wskazanych w lit a-f.	Uwaga ma na celu doprecyzowanie zaproponowanych zapisów.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1474.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	11	c	Słowo "wyłącznie" należy zastąpić słowem "w szczególności".	Pkt 11 lit. c powinien stanowić katalog otwarty uzależniony od zdiagnozowanych potrzeb konkretnych ośrodków wychowania przedszkolnego. Zastosowanie słowa "wyłącznie" powoduje, że mamy tu do czynienia z katalogiem zamkniętym, co niezasadnie zawęża zakres wsparcia.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona
1475.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	11	e	Należy usunąć pkt 11 lit. e.	Proponowany w projekcie dokumentu zapis wyklucza wsparcie podmiotów, które zamierzają realizować dodatkowe zajęcia w zakresie dotychczas realizowanym, ale w bardziej szczegółowym zakresie bądź innej formie (np. w ciągu ostatnich 12 miesięcy prowadzono zajęcia muzyczne dla dzieci, a w ramach projektu wnioskodawca zamierza prowadzić zajęcia z rytmiki, bądź też w ciągu ostatnich 12 miesięcy prowadzono zajęcia sportowe w zakresie gimnastyki korekcyjnej, a w ramach projektu wnioskodawca zamierza realizować zajęć sportowe na basenie). Zapis pkt 11 lit. e prowadzi do rozbieżności interpretacyjnych, które mogą uniemożliwić	przedszkola	Zapropionowany katalog jest w opinii MIIr wystarczająco szeroki. Zajęcia są skierowane wyłącznie na wyrównywanie stwierdzonych deficytów. Elementy jakościowo przewidziano w rozdziale 3.2.
1476.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	12	-	Należy usunąć pkt 12.	Zapis niejasny. W opinii IZ RPO kwestię trwałości w projektach powinny określać kryteria sformułowane w SZOP.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Intencja zapisu i zaproponowanego ograniczenia wsparcia do 12 miesięcy była potrzebna zapewnienia demarkacji działań finansowanych ze środków EFS i źródeł krajowych. Zgodnie z propozycją MIR środki EFS mają stanowić wyłącznie bodziec ("pieniądze na rozruch") do uruchamiania nowych miejsc wychowania przedszkolnego celem upowszechniania dostępu do wychowania przedszkolnego, a nie zastępować dotację celową, która co do zasady ma za zadanie dofinansowanie zadań w obszarze wychowania przedszkolnego.

1477.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	13	-	Należy usunąć pkt 13.	Na IZ RPO oraz beneficjentach wsparcia ciąży obowiązek prawidłowego i zgodnie z obowiązującym prawem rozliczania środków EU. Dodatkowo IZ ma możliwość ustanowienia bardziej szczegółowych warunków oraz procedur realizacji wsparcia. W związku z tym proponuje się usunięcie niniejszego warunku jako kwestii oczywistej wynikającej z zakazu podwójnego finansowania tych samych wydatków.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Celem zapisu jest horyzontalne zapewnienie uniknięcia ryzyka podwójnego finansowania. Ze względu na zróżnicowany poziom wiedzy i doświadczenia w zakresie korzystania ze środków EFS, wymaganie złożenia takiego zobowiązania jest w pełni uzasadnione i będzie chronić przez niebezpieczeństwem zwrotu otrzymanego wsparcia. Jest to dodatkowe zabezpieczenie, które jest bardzo ważne ze społecznego punktu widzenia – nie można dopuścić, by ze względów proceduralnych mogły ucierpieć na tym dzieci korzystające już z nowopowstałych miejsc edukacji przedszkolnej.
1478.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	15	-	Należy doprecyzować, jaki podmiot odpowiada za przeprowadzenie diagnozy stopnia przygotowania nauczycieli do pracy z dziećmi.	Doprecyzowanie zapisów jest niezbędne w celu zapewnienia należytego potwierdzenia, iż wskazany w punkcie 15 obowiązek został spełniony. Proponuje się, aby za przeprowadzenie diagnozy odpowiadał organ prowadzący/dotujący.	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostaną doprecyzowane.
1479.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.1	16	-	Należy usunąć pkt 16.	Zapis wyeliminuje np. podmioty korzystające ze wsparcia w ramach projektów systemowych 9.1.1 POKL w zakresie modernizacji oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych (organy prowadzące). Postuluje się, aby tego typu warunki były określane na poziomie kryteriów	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapis zostanie sformułowany w formie zalecenia.
1480.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	3	-	Propozycja zapisu: "IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana do szkół lub placówek systemu oświaty oraz przyczyni się do zmniejszenia zróżnicowania międzyszkolnego w odniesieniu do osiągniętych przez szkoły lub placówki systemu oświaty wyników edukacyjnych".	Zapis jest zbyt restrykcyjny. Proponuje się jego złagodzenie. IZ zaproponuje kryteria zgodne z celami PI. Proponuje się, aby wsparcie, poprzez odpowiednie kryteria zatwierdzane przez KM, priorytetowo traktowało szkoły lub placówki systemu oświaty, które osiągają najlepszy wyniki edukacyjne w skali regionu, jednak ważne jest także wspieranie pozostałych szkół i placówek.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1481.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	6	-	Propozycja brzmi: <i>Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot wskazany przez organ prowadzący oraz zatwierdzona przez organ prowadzący odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane. Organ prowadzący zapewni, że wniosek o dofinansowanie zostanie przygotowany w oparciu o ww. diagnozę.</i>	Proponuje się zmianę zapisów, tak aby były uwzględnione także organy prowadzące, które są odpowiedzialne za prawidłowe funkcjonowanie szkół i placówek oraz ich diagnozę. Ułatwi to także przeprowadzenie diagnozy i ujednolici otrzymane wyniki, w przypadku, gdy do konkursu będzie aplikowało kilka szkół należących do tego samego organu prowadzącego. Należy podkreślić, że IZ RPO nie ma w swych zadaniach warunku określonego w pkt 6.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1482.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	7	-	Należy jednoznacznie wskazać, czy konieczne jest jednocześnie spełnienie wszystkich warunków wskazanych w lit a-k. Warunki należy zamienić na zalecenia/ rekomendacje.	Uwaga ma na celu doprecyzowanie zaproponowanych zapisów.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

1483.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	8	i	Propozycja brzmienia zapisu: <i>pomoc stypendialną dla uczniów szczególnie uzdolnionych</i>	Mając na względzie wspieranie uczniów wybitnych proponuje się rozszerzenie wsparcia dot. stypendiów o inne przedmioty niż tylko matematyczne, przyrodnicze, informatyczne lub języki obce.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Z uwagi na koncentrację wsparcia przewidzianą zapisami Umowy Partnerstwa, a także stanowisko KE prezentowane w trakcie negocjacji RPO wsparcie EFS w obszarze edukacji ogólnej musi być ukierunkowane ściśle określone obszary, zdefiniowane ww. dokumencie. Niemniej jednak, IZ RPO może ustalić inne Zasady realizacji przedmiotowego wsparcia, jeżeli zakres interwencji wynegocjowany w RPO różni się od zapisów Wytycznych.
1484.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	11		Należy usunąć pkt 11.	Sformułowane warunki są trudne do osiągnięcia: wniosek o dofinansowanie będzie obciążony limitem znaków, który może nie pozwalać na dogłębną analizę grupy docelowej w zasygnalizowanych kierunkach. Do badania osiągnięć uczniów są powołane stosowne instytucje (nie zaś IZ RPO). W związku z powyższym proponuje się usunięcie zapisów.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1485.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	12	a	Jest: <i>"liczba planowanych do realizacji projektów edukacyjnych jest uzależniona od wielkości szkoły"</i> . Propozycja zapisu: <i>"liczba planowanych do realizacji projektów edukacyjnych jest uzależniona od zdiagnozowanych potrzeb szkoły."</i> Ponadto proponuje się usunięcie zapisu stanowiącego zobowiązanie do realizacji określonej liczby projektów edukacyjnych w zależności od wielkości szkoły.	Zakres wsparcia, tj. liczba zrealizowanych projektów edukacyjnych każdorazowo powinna wynikać ze zdiagnozowanych potrzeb szkoły w tym zakresie, a nie od wielkości szkoły. Może pojawić się sytuacja, kiedy duża szkoła nie wykaże potrzeby, a tym samym zainteresowania realizacją projektów edukacyjnych lub też wykaże potrzebę realizacji mniejszej liczby projektów niż 6.	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1486.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	12	d	Zapis: "projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS <u>może być realizowany w czasie zajęć szkolnych</u> lub w ramach zajęć pozalekcyjnych" budzi wątpliwości w kontekście zapisu w pkt 9) w tym samym podrozdziale ("IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 8 będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty.). W związku z powyższym powstaje również wątpliwość dotycząca potencjalnych różnic pomiędzy pojęciami "podstawowej siatki zajęć prowadzonych przez szkołę" a "zajęciami szkolnymi".	Potrzeba ujednoczenia zapisów.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1487.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	12	e	Potrzeba dookreślenia na jakiej podstawie będzie możliwe wpisanie na świadectwie informacji o udziale w projekcie edukacyjnym. Wątpliwość budzi czy istnieje możliwość weryfikacji, że informacje o udziale ucznia w realizacji projektu edukacyjnego oraz temat projektu edukacyjnego zostały wpisane na świadectwie ukończenia poszczególnych klas danej szkoły. Być może należy rozważyć zamianę obowiązku składania gwarancji przez dyrektora w przedmiotowym zakresie na miękkie zalecenie.	Realizacja zapisu wytycznych trudna do weryfikacji (kontrola świadectw?).	kompetencje kluczowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

1488.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	13	d	Jest: "d) wysokość stypendiów ustala IZ RPO, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej musi się mieścić w przedziale od 200 do 600 zł." Propozycja zapisu: "d) wysokość stypendiów ustala IZ RPO, jednak kwota stypendium wyliczona na bazie miesięcznej musi się mieścić w przedziale od 200 do 600 zł na jednego ucznia. "	Należy doprecyzować zapisy, wskazując iż w przedmiotowym punkcie mowa jest o kwocie stypendium na jednego ucznia.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1489.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	13	h	Propozycja zmiany zapisu: "w trakcie otrzymywania stypendium uczeń – stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego albo doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest pomoc w dalszym osiaganiu jak najlepszych rezultatów oraz wsparcie w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych."	Zdaniem IZ RPO nauczyciel, który sprawuje nadzór nad uczniem - stypendystą powinien przede wszystkim pomagać mu w dalszym ciągu osiagając jak najlepsze rezultaty w kontekście osiągnięć edukacyjnych.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1490.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.2	13	i	Propozycja zapisu: "wysokość wynagrodzenia przysługującego opiekunowi ucznia z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w pkt 13 lit. h, jest uzależniona od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy. Opiekun ucznia może sprawować opiekę dydaktyczną nad maksymalnie 5 uczniami."	Mylnie użyte sformułowanie - zapis dotyczy opiekuna uczniów (stypendystów) a nie opiekuna stażystów.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1491.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	7	a)	Słowo "wyłącznie" należy zastąpić słowem "w szczególności".	Pkt 7 lit. a powinien stanowić katalog otwarty uzależniony od zdiagnozowanych potrzeb konkretnych pracowni szkolnych. Zastosowanie słowa "wyłącznie" powoduje, że mamy tu do czynienia z katalogiem zamkniętym, co niezasadnie zawęży zakres wsparcia.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Nie jest możliwe zastosowanie katalogu otwartego. Katalog będzie na bieżąco aktualizowany, a ponieważ nie jest on załącznikiem do Wytucznych, nie będzie to wymagało zmiany przedmiotowego dokumentu. Na etapie wdrażania przedsięwzięć przewidzianych do realizacji w ramach RPO IZ będzie mogła zgłosić propozycje zmian do MEN, które po ich przeanalizowaniu będzie podejmowało decyzję w zakresie uzupełnienia bądź modyfikacji katalogu
1492.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	7	d	Propozycja brzmieni zapisu: <i>Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot wskazany przez organ prowadzący oraz zatwierdzona przez organ prowadzący</i> odpowiednio do potrzeb we współpracy z instytucją systemu wspomaganie pracy szkół, tj. placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, biblioteką pedagogiczną, z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane.	Proponuje się zmianę zapisów, tak aby były uwzględnione także organy prowadzące, które są odpowiedzialne za prawidłowe funkcjonowanie szkół i placówek. Ułatwi to także przeprowadzenie diagnozy i ujednocili otrzymane wyniki, w przypadku, gdy do konkursu będzie aplikowało kilka szkół należących do tego samego organu prowadzącego. Ułatwi to także dokonanie zakupów dot. wyposażenia szkół.	eksperyment	Uwaga uwzględniona
1493.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	13		Należy usunąć pkt 13.	Sformułowane warunki są trudne do osiągnięcia: wnioski o dofinansowanie będzie obarczony limitem znaków, który może nie pozwalać na dogłębną analizę grupy docelowej w zasygnalizowanych kierunkach. Do badania osiągnięć uczniów są powołane stosowne instytucje (nie zaś IZ RPO). W związku z powyższym proponuje się usunięcie zapisów.	eksperyment	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.

1494.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.3	14		Należy usunąć pkt 14.	Warunek abstrahujący od uwarunkowań regionalnych, stanowiący narzucenie kryterium. Postulat taki powinien zostać uwzględniony na poziomie kryteriów w SZOP, o ile IZ RPO uzna to za niezbędne i zgodne z RPO. Pozostawienie zapisu spowoduje sztuczne narzucanie kryteriów odbiegających od uwarunkowań regionalnych. Proponuje się zatem usunięcie zapisu.	eksperyment	Uwaga nieuwzględniona Brak uzasadnienia dla wprowadzenia zmian do zapisów Wytycznych.
1495.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	9	c	Należy doprecyzować, na jaki dzień weryfikowana jest liczba uczniów, tj. do 300 uczniów albo od 301 uczniów.	Doprecyzowanie jest niezbędne w celu właściwego określenia zobowiązania szkoły do zapewnienia co najmniej jednego albo dwóch wydzielonych miejsc z dostępem do Internetu.	TIK	Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR nie jest koniecznego tego typu doprecyzowanie.
1496.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	4		Proponuje się zastosowanie preferencji wsparcia szkół lub placówek systemu oświaty położonych w gminach wiejskich lub miejsko-wiejskich.	Preferencje wsparcia tylko dla obszarów wiejskich mogą defaworyzować niewielkie ośrodki miejskie, w których również istnieje problem dotyczący niskiego stopnia wykorzystania TIK przez szkoły i placówki systemu oświaty w procesie nauczania. Ponadto, obecnie obszary wiejskie są definiowane wg kryterium gęstości zaludnienia i minimalnej liczby ludności w oparciu o siatkę kwadratów (1 km x 1 km). Wg klasyfikacji wszystkich jednostek LAU 2 (NTS 5) obszary słabo zaludnione (wiejskie) to obszary oznaczone kodem 3. Preferencja zatem dla obszarów wiejskich jest dyskryminująca dla części gmin wiejsko - miejskich oraz miast, o czym mowa powyżej. Proponuje się zatem uwzględnienie w przedmiotowej preferencji gminy wiejskie oraz wiejsko - miejskie analogicznie np. do	TIK	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS.
1497.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	7		Zamiast słowa: "partnerstwo" należy rozważyć sformułowanie: "partnerstwo/współpraca".	Partnerstwo jest często trudno osiągalne bądź wręcz niemożliwe w projektach (np. w przypadku niesamodzielnych podmiotów podlegających pod ten sam organ prowadzący). Pozostają tu również kwestie nierozwiązane w ramach przedmiotowych zapisów, tj. jak liczyć limity w partnerstwie, kwestia przepływów finansowych, formalizacja współpracy, itd. Postuluje się zatem	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1498.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	8	d	Proponuje się zmianę limitów maksymalnych wartości wsparcia finansowego na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK w szkole lub placówce systemu oświaty, objętej wsparciem projektowym z: i) dla szkół do 300 uczniów - 140 000 zł ii) dla szkół od 301 uczniów - 200 000 zł na: i) dla szkół małych - 100 000 zł ii) dla szkół średnich - 150 000 zł iii) dla szkół dużych - 200 000 zł	Propozycja zmiany zapisów odnosi się i nawiązuje do podrozdziału 2.3 pkt. 25) (szkoła: mała, średnia i duża) i wydaje się naturalnym podziałem co do struktury jak i maksymalnych wartości wsparcia finansowego dla poszczególnych placówek.	TIK	Uwaga uwzględniona
1499.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	9	b, c	1) Należy doprecyzować, co wchodzi w skład jednego zestawu komputerowego (ile komputerów, jakie elementy), o którym mowa w lit. b. 2) Należy zapisy lit. b i c przeformułować w odniesieniu do małych, średnich oraz dużych szkół.	1) Prawidłowe zdefiniowanie pojęcia zestawu komputerowego jest niezbędne do wywiązania się ze wskazanego w pkt 9 b obowiązku. Wyjaśnienie pojęcia na poziomie niniejszych Wytycznych pozwoli uniknąć rozbieżności interpretacyjnych pomiędzy poszczególnymi IZ. 2) Należy zachować spójność i konsekwencję zapisów w całym dokumencie - skoro wyróżniono szkoły małe, średnie i duże, gradację wsparcia należy przedstawiać w takim właśnie	TIK	Uwaga nieuwzględniona
1500.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.4	25		Należy usunąć pkt 25.	Sformułowane warunki są trudne do osiągnięcia: wnioski o dofinansowanie będzie obarczony limitem znaków, który może nie pozwalać na dogłębną analizę grupy docelowej w zasygnalizowanych kierunkach. Do badania osiągnięć uczniów są powołane stosowne instytucje (nie zaś IZ RPO). W związku z powyższym proponuje się usunięcie zapisów.	TIK	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.

1501.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	5	b	Diagnoza, o której mowa w pkt 5 lit. b powinna zostać zatwierdzona przez organ prowadzący (analogicznie do propozycji dot. podrozdziału 3.3 pkt 7 lit. d).	Proponuje się zmianę zapisów, tak aby były uwzględnione także organy prowadzące, które są odpowiedzialne za prawidłowe funkcjonowanie szkół i placówek. Ułatwi to także przeprowadzenie diagnozy i ujednolici otrzymane wyniki, w przypadku, gdy do konkursu będzie aplikowało kilka szkół należących do tego samego organu prowadzącego. Ułatwi to także dokonanie zakupów dot. wyposażenia szkół.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
1502.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	6	b	Propozycja brzmieni zapisu: <i>Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot wskazany przez organ prowadzący oraz zatwierdzona przez organ prowadzący odpowiednio do potrzeb (...)</i>	Proponuje się zmianę zapisów, tak aby były uwzględnione także organy prowadzące, które są odpowiedzialne za prawidłowe funkcjonowanie szkół i placówek. Ułatwi to także przeprowadzenie diagnozy i ujednolici otrzymane wyniki, w przypadku, gdy do konkursu będzie aplikowało kilka szkół należących do tego samego organu prowadzącego. Należy zauważyć, że warunki określone w tym punkcie nie stanowią	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
1503.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	6	c	Należy usunąć pkt 6 lit. c.	Sformułowany warunek może być trudny bądź wręcz niemożliwy do realizacji, gdyż nie uwzględnia możliwości wskazanych podmiotów oraz uwarunkowań regionalnych czy lokalnych (nie zawsze są dostępne zasoby, o których mowa w pkt 6 lit. c).	indywidualizacja	Wyjaśnienie Zapis został przeformułowany poprzez wskazanie preferencji dla tego typu działań, a nie konieczności zapewnienia ich realizacji.
1504.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	7		Zamiast: "IZ RPO zapewni (...)" Powinno być: "Organ prowadzący zapewni (...)"	Kwestie wskazane w przedmiotowym punkcie są w gestii organów prowadzących w ramach prowadzonego przez nich nadzoru.	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
1505.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 3, Podrozdział 3.5	8	c, d	Należy usunąć pkt 8 lit. c-d.	Kwestie wskazane w przedmiotowym punkcie są w gestii organów prowadzących w ramach prowadzonego przez nich nadzoru, a nie IZ RPO.	indywidualizacja	Uwaga nieuwzględniona IZ RPO powinna zaplanować interwencję w taki sposób, by dopełnić obowiązków wynikających z warunków skazanych w tych pkt. Pomimo tego, że ich osiągnięcie będzie uzależnione od działania beneficjenta, to jednak IZ RPO powinna wyraźnie narzucić na beneficjentów obowiązki wynikające z brzmienia Wytycznych (poprzez odpowiednie zapisy dokumentów programowych, w tym zwłaszcza SzOOP bądź dokumentacji konkursowych).
1506.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	9		Jest: "Szkolenia i kursy, o których mowa w pkt 7 i 8, są rozliczane zgodnie z zakresem określonym w Załączniku nr 1 do Wytycznych i są realizowane stawkami jednostkowymi wskazanymi w ww. Załączniku." Propozycja zapisu: "W przypadku, gdy szkolenia i kursy, o których mowa w pkt 7 i 8, są realizowane zgodnie z zakresem określonym w Załączniku nr 1 do Wytycznych to ich rozliczenie następuje w oparciu o stawki jednostkowe wskazane w ww. Załączniku."	Obecny zapis w punkcie 9 sugeruje, iż w ramach PI 10(iii) można realizować wyłącznie szkolenia i kursy wskazane w załączniku nr 1. Tymczasem szkolenia i kursy wskazane w pkt 7 i 8 (tj. szkolenia zakończone certyfikatem) mogą, ale nie muszą obejmować usługi wystandaryzowane, o których mowa w zał. nr 1. Pozostawienie zapisu w zaproponowanym brzmieniu spowoduje, iż możliwa będzie realizacja wyłącznie szkoleń wystandaryzowanych.	osoby dorosłe	Uwaga nieuwzględniona Nie ma możliwości rezygnacji ze stosownia stawek jednostkowych.

1507.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	7	g	Należy usunąć pkt 7 lit. g.	Wymóg niewykonalny. IZ RPO nie jest w stanie zapewnić kolejności realizacji studiów podyplomowych. Ponadto, proces uruchamiania tych studiów w przypadku nowych zawodów podlega wymogom formalnym i określonym ramom czasowym, na co IZ RPO nie ma wpływu. Ponadto, rozbieżności interpretacyjne budzić może samo sformułowanie "zawody nowo wprowadzone", gdyż nie zdefiniowano w tym kontekście żadnej precyzyjnej cezurę czasowej. Ponadto, zapis stanowi wymóg, który powinien zostać sformułowany na poziomie kryteriów SZOP, o ile IZ RPO uzna to za stosowne i celowe. Ryzyko w postaci blokady ogłaszania konkursów.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Zapis został doprecyzowany, poprzez wskazanie na preferencję w realizacji wsparcia w określonym obszarze.
1508.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	10		Należy usunąć pkt 10.	Zapis stanowi wymóg, który powinien zostać sformułowany na poziomie kryteriów SZOP, o ile IZ RPO uzna to za stosowne i celowe. Ponadto, zapis nie uwzględnia specyfiki poszczególnych RPO, sztucznie narzucając wymóg dotyczący działalności w ramach SSE, podczas gdy w RPO został np. zdefiniowany wymóg dotyczący RSI. W związku z powyższym należy usunąć przedmiotowy zapis.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MliR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.
1509.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	11	f	Należy usunąć pkt 11 lit. f.	Tego rodzaju wsparcia nie wynika z Umowy Partnerstwa. Należy podać przykład zdobywania dodatkowych uprawnień, np. poprzez realizację programów staży.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania mają na celu poprawę sytuacji uczniów szkół zawodowych na rynku pracy i przygotowanie ich do dalszej edukacji. Pomimo, iż przedmiotowa forma wsparcia nie została wskazana w zapisach UP, to jednak wpisuje się ona w kierunki wskazane ww. dokumencie. Ponadto, katalog możliwych form wsparcia ma charakter otwarty, co oznacza, że IZ RPO może zrezygnować z realizacji przedmiotowej formy.
1510.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	15		Należy usunąć pkt 15.	Zapis stanowi wymóg, który powinien zostać sformułowany na poziomie kryteriów SZOP, o ile IZ RPO uzna to za stosowne i celowe. Ponadto, zapis nie uwzględnia specyfiki poszczególnych RPO, sztucznie narzucając wymóg dotyczący działalności w ramach SSE, podczas gdy w RPO został np. zdefiniowany wymóg dotyczący RSI. W związku z powyższym należy usunąć przedmiotowy zapis.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność koncentracji wynika z kierunków polityki krajowej, opracowanych przez Ministerstwo Gospodarki. Powyższe stanowi również konsekwencję uzgodnień pomiędzy KE i MG, w wyniku których MliR został zobowiązany do opracowania warunków realizacji tego typu wsparcia.
1511.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	b	Należy usunąć pkt 16 lit. b.	Zapis jest zbędny, gdyż kwestia ta została uregulowana już w pkt 11 lit. a.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1512.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	c	Propozycja zapisu: „okres realizacji stażu wynosi co najmniej 150 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formie wsparcia;”	Proponuje się rezygnację z limitów godzin stażu zaproponowanych w konsultowanym dokumencie. Górna granica okresu stażu powinna być przedmiotem uregulowań na poziomie regionalnym, o ile IZ RPO uzna to za zasadne. Co do zasady, we wniosku o dofinansowanie długość stażu powinna być adekwatna do jego zakresu, celów, itd.	zawodowe	Uwaga nieaktualna Wytyczne we wskazanym pkt zostały doprecyzowane. Niemniej pozostawiona została górna granica wymiaru czasu staży, która wynika z nauczania w zawodach.

1513.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	d	Proponuje się dodać zapisy mówiące że gdy czas trwania stypendium wynosi więcej niż 150 godz., za każdą kolejną godzinę wypłacane jest kwota będąca ilorazem połowy średniego wynagrodzenia brutto w regionie i 150 godz.	Uwaga o charakterze doprecyzującym	zawodowe	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy Wytucznych zostały doprecyzowane.
1514.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	g	Należy usunąć pkt 16 lit. g.	Formułowanie tak szczegółowych warunków na etapie wytucznych horyzontalnych jest niezasadne. Proponuje się pozostawienie tego typu szczegółowych kwestii w gestii IZ RPO na poziomie np.. SZOP bądź regulaminów konkursów.	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona
1515.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	16	h	Jest: "katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem stażu (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenie stanowiska stażu, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP stażysty itp.) <u>w łącznej</u> wysokości nie przekraczającej 5 000 zł w <u>przeliczeniu na 1 osobę</u> odbywająca staż"; Prozycja zmiany na: "katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem stażu (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, wyposażenie stanowiska stażu, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP stażysty itp.) <u>w wysokości nie przekraczającej 5 000 zł na 1 osobę</u> odbywająca staż";	Mając na uwadze interpretację MliR dotyczącą sposobu rozumienia identycznie brzmiącego kryterium zawartego w SzOP 2007-2013 dla Działania 9.2, w której Ministerstwo wskazuje, że koszt na jednego uczestnika nie może przekroczyć kwoty określonej w kryterium (brak możliwości uśredniania kosztów odbywania stażu na poziomie całego projektu), aktualny zapis nadal nadal może powodować problemy interpretacyjne, ponieważ wynika z niego, że łączna kwota katalogu wydatków, które są związane z odbywaniem stażu w przeliczeniu na 1 osobę nie może przekroczyć 5 000 zł (daje możliwość uśredniania kosztów). Jeżeli z zapisu tego ma wynikać, że kwota związana z wydatkami na staż na 1 uczestnika ma nie przekraczać 5 000 zł, to zapis w Wytucznych powinien być podany zgodnie z sugestią przedstawioną w kolumnie obok .	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1516.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	18	przed literą a	Proponuje się zapis analogiczny do zastosowanego w podrozdziale 3.2, pkt 13 lit. a: "wybór projektów obejmujących pomoc stypendialną może być przeprowadzony z zastosowaniem trybu pozakonkursowego, pod warunkiem, że IZ RPO zapewni, że beneficjentem projektu będzie wyodrębniona komórka IZ RPO realizująca zadania w zakresie polityki oświatowej".	Zasadnym byłoby dodanie możliwości realizacji programu regionalnego wspierania uzdolnień w zakresie przedmiotów zawodowych w trybie pozakonkursowym (analogicznie do podrozdziału 3.2, pkt 13 lit. a).	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1517.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	18	f	Propozycja zmiany zapisu: <i>w trakcie otrzymywania stypendium uczeń–stypendysta podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego albo doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest pomoc w dalszym osiaganiu jak najlepszych rezultatów oraz wsparcie w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie osiągnięć edukacyjnych.</i>	Zdaniem IZ RPO, nauczyciel ,który sprawuje nadzór nad uczniem - stypendysta powinien przede wszystkim pomagać mu w dalszym ciągu osiągać jak najlepsze rezultaty	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1518.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	19	b	Propozycja brzmieni zapisu: <i>Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty lub inny podmiot wskazany przez organ prowadzący oraz zatwierdzona przez organ prowadzący odpowiednio do potrzeb (...)</i>	Proponuje się zmianę zapisów, tak aby były uwzględnione także organy prowadzące, które są odpowiedzialne za prawidłowe funkcjonowanie szkół i placówek. Ułatwi to także przeprowadzenie diagnozy i ujednolici otrzymane wyniki, w przypadku, gdy do konkursu będzie aplikowało kilka szkół należących do tego samego organu prowadzącego.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytucznych.

1519.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	20		Należy usunąć pkt 20.	Formułowanie tak szczegółowych warunków na etapie wytycznych horyzontalnych jest niezasadne. Proponuje się pozostawienie tego typu szczegółowych kwestii w gestii IZ RPO na poziomie np.. SZOP bądź regulaminów konkursów (z uwzględnieniem specyfiki regionalnej, np zgodnie z RSI).	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Katalog ma charakter otwarty i przykładowy, stąd też nie wyklucza realizacji innych form wsparcia. Ma on charakter wiążący wyłącznie wobec IZ RPO, niemniej to IZ podejmuje decyzje o zakresie planowanego wsparcia.
1520.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	21		Należy usunąć pkt 21.	Formułowanie tak szczegółowych warunków na etapie wytycznych horyzontalnych jest niezasadne. Proponuje się pozostawienie tego typu szczegółowych kwestii w gestii IZ RPO na poziomie np.. SZOP bądź regulaminów konkursów (z uwzględnieniem specyfiki regionalnej, np zgodnie z RSI).	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona Konieczność wykorzystywania badań i analiz, w tym danych zbieranych za pośrednictwem portalu EU Skills Panorama wynikają z zapisów umowy Partnerstwa. Ponadto, zapis Wytycznych ma zastosowanie do IZ RPO, a nie beneficjentów i ma na celu wskazanie warunków, które powinny być uwzględnione, po odpowiednim dostosowaniu do specyfiki regionalnej, na etapie tworzenia regulaminów konkursów
1521.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.1	22		Należy usunąć pkt 22.	Zapis nie uwzględnia specyfiki regionalnej oraz wymogów poszczególnych RPO (np. zgodności z RSI).	zawodowe	Uwaga nieuwzględniona
1522.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.2	3		Termin "inteligentne specjalizacje" należy dodać do słownika i uwzględnić również w innych częściach konsultowanego dokumentu.	Termin "inteligentne specjalizacje" będzie miał szersze zastosowanie (do całego szkolnictwa zawodowego i edukacyjnego), nie tylko w ramach podrozdziału 5.2. Należy uwzględnić go zatem również w pozostałych częściach dokumentu, o ile ma on zastosowanie.	CKZIU	Uwaga nieuwzględniona Nie jest konieczne doprecyzowanie tej definicji.
1523.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.3			Podrozdział nie powinien być adresowany do IZ RPO.	W IZ RPO nie ma samodzielnego typu wsparcia takiego jak "doradztwo". Doradztwo nie występuje samoistnie, a jako uzupełnienie podstawowych działań w projekcie. Ponadto, identyfikowanie doradców nie jest rolą IZ RPO, tak samo jak rolą IZ RPO nie jest kształtowanie systemu doradztwa, o czym mowa w przedmiotowym podrozdziale. Ponadto, należy ujednoczyć terminologię: tytuł podrozdziału dotyczy doradztwa edukacyjno - zawodowego, podczas gdy w treści używane jest sformułowanie "doradztwo zawodowe".	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytycznych. Jeżeli w zapisach RPO nie zostały przewidziane przedmiotowe działania, to zapisy Wytycznych nie obligują IZ RPO.
1524.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.3	2		Należy usunąć pkt 2.	Podrozdział 5.3 ze względu na specyfikę wsparcia nie powinien być kierowany do IZ RPO.	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytycznych. Jeżeli w zapisach RPO nie zostały przewidziane przedmiotowe działania, to zapisy Wytycznych nie obligują IZ RPO.

1525.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.3	3		Należy usunąć pkt 3.	Podrozdział 5.3 ze względu na specyfikę wsparcia nie powinien być kierowany do IZ RPO.	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytycznych. Jeżeli w zapisach RPO nie zostały przewidziane przedmiotowe działania, to zapisy Wytycznych nie obligują IZ RPO.
1526.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 5, Podrozdział 5.3	4		Należy usunąć pkt 4.	Podrozdział 5.3 ze względu na specyfikę wsparcia nie powinien być kierowany do IZ RPO.	doradztwo	Wyjaśnienie Rozwiązania zaproponowane w przedmiotowym podrozdziale Wytycznych dotyczą systemowego wsparcia doradztwa edukacyjno-zawodowego w szkołach. Efektem tych działań powinna być poprawa funkcjonowania szkoły w tym obszarze. Bezpośrednie wsparcie uczniów w zakresie świadczenia usług doradztwa zostało przewidziane w podrozdziale 6.1 i 3.2 Wytycznych. Jeżeli w zapisach RPO nie zostały przewidziane przedmiotowe działania, to zapisy Wytycznych nie obligują IZ RPO.
1527.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Załącznik nr 1	cz. I pkt 2 oraz cz.II 2.		Proponuje się uzupełnienie treści Załącznika nr 1 o następujący zapis: <i>"W ramach kosztów objętych stawką jednostkową brak jest możliwości sfinansowania wydatków stanowiących środki trwałe, w tym cross-financing."</i>	Proponowana zasada wynika z treści projektu Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach EFRR,EFS oraz FE na lata 2014-2020. W celu uniknięcia wątpliwości, należy jednoznacznie wskazać przedmiotową zasadę w treści niniejszych Wytycznych.	stawki	Uwaga uwzględniona częściowo. Ze wskazaniem, iż stawka jednostkowa nie obejmuje wydatków na zakup środków trwałych oraz nie obejmuje cross-financingu.
1528.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Załącznik nr 1	cz. I pkt 2 oraz cz.II 2.		Należy jednoznacznie wskazać, czy koszt poczęstunku, jest kwalifikowalny w ramach stawki jednostkowej. Ponadto należy wyjaśnić, czy i na jakich zasadach kwalifikowalny jest dojazd uczestników na szkolenia objęte stawką jednostkową. Proponuje się przyjęcie stanowiska wyrażonego w piśmie IZ z dnia 24 stycznia 2013 r., znak: DZF-IV-82252-20-KP/13	W ramach stawki jednostkowej wskazano na uwzględnienie m.in. kosztów wody dla uczestników szkolenia, natomiast poza stawką są np. koszty podręczników, czy koszty pośrednie. Brak jest jednak informacji, czy stawka poza wodą obejmuje również koszt poczęstunku, czy jest to wydatek kwalifikowalny poza stawką. We wskazanym piśmie IZ wyraziło stanowisko, iż koszty poczęstunku mogą być kwalifikowalne w ramach zadań objętych stawką jednostkową, pod warunkiem, że szkolenie trwa co najmniej 4 godz. w jednym dniu szkoleniowym. W odniesieniu do kosztów dojazdu na szkolenie objęte stawką należy wskazać, czy w perspektywie finansowej 2014-2020 będzie miała zasada obowiązująca w perspektywie 2007-2013, tj. koszt dojazdu jest co do zasady niekwalifikowalny, chyba że wynika to ze specjalnych potrzeb uczestników projektu (grupę docelową stanowią osoby bezrobotne, niepełnosprawne lub z obszarów wiejskich, a koszt dojazdu na szkolenie stanowi istotną barierę udziału w szkoleniu)	stawki	Odp. jw. uwaga nr 471
1529.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie	Załącznik nr 1 Stawki jednostkowe - szkolenia językowe	5		Cytat: "Minimalny wymagany poziom obecności uczestników na szkoleniach wynosi 70%."	Mając na uwadze doświadczenia z lat 2007 - 2013 proponuje się ustalenie minimalnego poziomu obecności na poziomie 80%. Spowoduje to ujednoczenie podejścia do kwestii frekwencji na zajęciach.	stawki	Uwaga uwzględniona.
1530.	Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego	Załącznik nr 1 Stawki jednostkowe - szkolenia komputerowe	5		Cytat: "Minimalny wymagany poziom obecności uczestników na szkoleniach wynosi 70%."	Mając na uwadze doświadczenia z lat 2007 - 2013 proponuje się ustalenie minimalnego poziomu obecności na poziomie 80%. Spowoduje to ujednoczenie podejścia do kwestii frekwencji na zajęciach.	stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych Wytycznych stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.

1531.	Urząd Marszałkowski i Województwa Lubelskiego w Lublinie	Rozdział 2 Podrozdział 2.2			Propozycja dodania punktu 7 i zamieszczenia zapisu: <i>IZ RPO zapewnia zgodności udzielanego wsparcia z przepisami udzielania pomocy publicznej.</i>	W związku z faktem, iż celem <i>Wytucznych</i> jest zapewnienie zgodności działań podejmowanych w celu tematycznym 10 z udziałem środków EFS z polityką krajową w obszarze edukacji wyrażoną w <i>prawie i dokumentach strategicznych i programowych (...)</i> oraz mając na uwadze doświadczenia z lat 2007 - 2013 należy rozważyć zasadność zamieszczenia w <u>treści dokumentu</u> informacji o konieczności stosowania przepisów dot. pomocy publicznej, w przypadku wystąpienia przesłanek do ich zastosowania, np.: PI 10iv - refundacja wynagrodzenia opiekunów stażystów (pracowników przedsiębiorstwa, w którym odbywa się staż, PI 10i - wsparcie kształcenia zawodowego umożliwiające doposażenie pracowni szkolnych, które będą wykorzystywane do działalności pozaedukacyjnej szkoły w przypadku kiedy beneficjent (szkoła) spełnia def. przedsiębiorstwa w rozumieniu prawa unijnego (poza działalnością statutową oferuje usługi na rynku usług komercyjnych).	ogólne	Uwaga uwzględniona
1532.	MEN	2.2	6		Proponujemy doprecyzować: 6) Wszystkie projekty współfinansowane z EFS, w tym także w obszarze edukacji, muszą być zgodne z politykami horyzontalnymi: zasadą równości szans płci oraz równości szans i niedyskryminacji oraz z uwzględnieniem przepisów dotyczących bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 grudnia 2012 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych w oparciu a zasady bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.	ogólne	Uwaga uwzględniona
1533.	MEN	Kolejne podrozdziały			Na końcu każdego podrozdziału proponujemy dodać punkt o brzmieniu: "IZ RPO zapewni, że realizowane w ramach niniejszego podrozdziału zadania będą zgodne z wymogami bezpiecznych i higienicznych warunków."	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych w oparciu a zasady bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach.	ogólne	Uwaga uwzględniona W podrozdziale 2.2 wprowadzony został zapis wprowadzający generalną zasadę zastosowania przepisów zaproponowanego Rozporządzenia.
1534.	MEN	3.4	5	b i c	Propnujemy dodać na końcu każdego podpunktu zapis o brzmieniu: "z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń"	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych w oparciu o zasady bezpieczeństwa pracy ucznia i nauczyciela.	TIk	Uwaga uwzględniona Wytuczne zostały uzupełnione o generalny zapis dotyczący bezpieczeństwa w sieci.
1535.	MEN	3.1	4	c	Proponujemy dopisać: w ramach doskonalenia nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego będzie uwzględniana tematyka współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1536.	MEN	3.2	4	a	Proponujemy doprecyzować brzmienie punktu: kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy, współpracy z rodzicami w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych oraz właściwych postaw/umiejętności.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Zapisy dotyczące konieczności realizacji działań włączających rodziców są jedną z możliwych form wsparcia, a nie kierunkiem działań, stąd też zostały wprowadzone w odpowiednich miejscach Wytucznych.

1537.	MEN	3.5	4	d	Proponujemy dodanie ppkt. d w brzmieniu: realizowane w ppkt. b i c wsparcie będzie uwzględniać współpracę z rodzicami, ze szczególnym nakierowaniem na przygotowanie rodziców do radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona
1538.	MEN	5.1	20	f	Proponujemy dodanie ppkt. f w brzmieniu: współpracę z rodzicami, zwłaszcza w zakresie radzenia sobie w sytuacjach trudnych.	Doprecyzowanie zapisów Wytucznych, z uwzględnieniem kluczowej tematyki pracy z uczniem i współpracy z rodzicami w zakresie realizowanych zadań (kształtowanie kompetencji, postaw).	zawodowe	Uwaga zostanie uwzględniona tam gdzie będzie to możliwe i o ile będzie związane z zakresem interwencji.
1539.	Polskie Towarzystwo Informatyczne	4/4.1	8)		Propozycja zmiany zapisu: 8) W przypadku szkoleń i kursów realizowanych w zakresie umiejętności dotyczących TIK, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje kursy lub szkolenia kończące się Certyfikatem ECDL potwierdzającym zdobycie przez uczestników projektu kwalifikacji określonych dla różnych poziomów European Computer Driving Licence (ECDL).	Proponuję pisać o <u>kwalifikacjach</u> ECDL a nie o <u>kompetencjach</u> ECDL. Wszystkie te kwalifikacje ECDL zostały opisane w ramach Projektu Krajowych Ram Kwalifikacji, prowadzonego przez Instytut Badań Edukacyjnych. Kwalifikacjom ECDL (częstkowym i złożonym) nadano poziomy od 2 do 5 Polskiej Ramy Kwalifikacji. Skoro mowa o różnych poziomach ECDL i odpowiadających im kwalifikacjach, przypominam, że nie można sprawdzać, czy kandydat rzeczywiście owe kwalifikacje posiada inaczej, niż poprzez certyfikację ECDL. W tej sprawie wypowiedział się w piśmie DZF-I-82203-86-BP/13 NK: 147360/13 z dnia 7.01.2014 do Prezesa PTI Podsekretarz Stanu Pan Paweł Orłowski, potwierdzając wcześniejszą interpretacją IZ, że: „...do weryfikacji kompetencji możliwych do osiągnięcia w ramach szkoleń realizowanych na podstawie sylabusów ECDL może być wykorzystywany wyłącznie certyfikat ECDL.”, dlatego też dodałem słowo „ECDL” po słowie „Certyfikatem”.	osoby dorosłe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został zmieniony.
1540.	Polskie Towarzystwo Informatyczne	Załącznik nr 1/II	1)		Propozycja zmiany zapisu: 1) Stawki jednostkowe mają zastosowanie do szkoleń komputerowych prowadzących do uzyskania kompetencji w zakresie Europejskiego Certyfikatu Umiejętności Komputerowych – European Computer Driving Licence (ECDL) poziom BASE oraz PTI STANDARD realizowanych w ramach projektów współfinansowanych w ramach EFS na terenie całego kraju. Szkolenia pokrywają następujące obszary zastosowań komputerów i technologii informatycznej: - Podstawy pracy z komputerem (1); - Podstawy pracy w sieci (2); - Przetwarzanie tekstów (3); - Arkusze kalkulacyjne (4); - Użytkowanie baz danych (5); - Grafika menedżerska i prezentacyjna (6); - IT Security (7). Szkolenia prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie ECDL BASE obejmują obszary (1, 2, 3, 4), natomiast szkolenia prowadzące do uzyskania kompetencji w zakresie ECDL PTI STANDARD obejmują wszystkie powyższe obszary.	Od września 2013 na świecie obowiązuje tzw. Nowy ECDL i certyfikaty ECDL START i ECDL CORE zostały zastąpione o wiele bardziej aktualnymi certyfikatami ECDL BASE i ECDL PTI STANDARD, jednakże ze względu na trwające projekty z perspektywy 2007-2013, do ich zakończenia Fundacja ECDL (jako ogólnopolska Instytucja Certyfikująca) zgodziła się na przedłużenie życia starych certyfikatów w Polsce. Nie będą one jednak dłużej wydawane, stąd propozycja uaktualnienia zapisu. Nota bene MliR swego czasu wystosowało do IR pismo informujące, że ECDL START może być zastępowany przez ECDL BASE w ramach już podpisanych umów, jako że cena obu certyfikacji jest taka sama. Także cena certyfikacji ECDL PTI STANDARD jest taka sama jak cena ECDL CORE, choć zakres jest nieco szerszy bo obejmuje także zagadnienia bezpieczeństwa IT (IT Security).	stawki	Uwaga niezasadna Odstąpiono od określania w ramach niniejszych <i>Wytucznych</i> stawek jednostkowych dla szkoleń komputerowych.

1541.	Polskie Towarzystwo Informatyczne	Załącznik nr 1/II	3)		w drugim wierszu tabeli sformułowanie "ECDL Start / ECDL Base" proponuję zastąpić sformułowaniem "ECDL BASE" a w wierszu trzecim tabeli sformułowanie "ECDL Core" zastąpić sformułowaniem "ECDL PTI STANDARD". Także pod tabelą proponuję dodać tekst: Powyższe stawki nie obejmują kosztów certyfikacji; ceny certyfikacji, jednolite dla całej Polski, zostały określone przez Instytucję Certyfikującą ECDL.	jak wyżej	stawki	Odp. jw. uwaga nr 1540
1542.	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	Podrozdział 3.2	1	16	"...(przedsiębiorczość, w tym: kreatywność, innowacyjność oraz praca zespołowa) niezbędnych na rynku pracy.	Przedsiębiorczość wpisuje się jako jedna z kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy i wymieniana jest w katalogu wskazanego w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10). pacz: strona 7 pkt 6) Wytucznych. Istotne jest zatem, aby w tym konkretnym podrozdziale wyraźnie wskazać, że wsparcie obejmuje działania na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji przedsiębiorczości. W Państwa dokumencie jest mowa o postawach i umiejętnościach związanych z kompetencją przedsiębiorczości natomiast	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Przedstawiony fragment stanowi cytat z Umowy partnerstwa, stąd też nie ma możliwości jego modyfikacji. Niemniej dalsze zapisy Wytucznych uwzględniają „przedsiębiorczość” jako jeden z obszarów interwencji.
1543.	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	Podrozdział 3.2	3)	17	"IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, że interwencja EFS realizowana na poziomie regionalnym zostanie skierowana w pierwszej kolejności do szkół lub placówek systemu oświaty,..."	Proponowany zapis "w pierwszej kolejności" daje możliwość udzielenia wsparcia szkołom ale nie wyklucza najsłabszych w danym regionie.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytucznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.
1544.	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	Podrozdział 3.2	5)	18	dodać nowy zapis: i) oraz inne formy doskonalące warsztat pracy nauczyciela (np. e-learning, konsultacje indywidualne, organizowanie cyklicznych warsztatów)	Proponowane formy wsparcia doskonalenia umiejętności i kompetencji nauczycieli dają im możliwość rozwijania się w czasie dowolnym pod kierunkiem eksperta, konsultanta. Likwiduje to bariery wynikające z możliwości, m.in. dojazdu, dostosowania się do czasu zaplanowanego przez organizatorów kursów/szkoleń.	kompetencje kluczowe	Uwaga wyjaśniona Zastosowana konstrukcja przepisu ma na celu przedstawienie propozycji form wsparcia możliwych do realizacji. Jest to katalog otwarty. W związku z tym nie ma potrzeby dodatkowe podkreślenia, że inne formy są również możliwe.
1545.	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	Podrozdział 3.2	8) d)	19	d) wdrożenie nowych, innowacyjnych form i programów nauczania	Innowacyjna forma nauczania wymaga często opracowania i dostosowania odpowiedniego programu nauczania zgodnego z zdiagnozowanymi potrzebami i rozporządzeniem MEN.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1546.	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	Podrozdział 3.2	8 a), b), c), d), e), f), g), h), k)	19	Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności może objąć w szczególności: lista wymienionych form wsparcia powinna uwzględniać w pkt 8 a), b), c), d), e), f), g), h), k) że muszą być one prowadzone metodami aktywnymi ze szczególnym uwzględnieniem metody projektów.	Proponowany zapis w głównej mierze ma na celu pobudzenie uczniów do działania i twórczego myślenia.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Realizacja projektów edukacyjnych jest jedną z form wsparcia możliwą do zastosowania w ramach RPO. Nie jest wskazane wprowadzanie zaproponowanego uszczegółowienia w odniesieniu do wszystkich form wymienionych w Wytucznych.
1547.	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	Podrozdział 3.2	9	19	IZ RPO zapewnia, że działania wymienione w pkt 8 (z wyłączeniem pkt 8 d,e) będą realizowane poza podstawową siatką działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty.	Wdrażanie innowacyjnych form i programów oraz prowadzenie klas autorskich może być wpisane w podstawową siatkę działań wynikających z programów nauczania.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona Zapis Wytucznych został zmodyfikowany.

1548.	Fundacja Młodzieżowej Przedsiębiorczości	Podrozdział 3.2	13 i 13 c)	20, 21	13.IZ RPO zapewnia zgodność interwencji ukierunkowanej na zapewnienie pomocy stypendialnej dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, a także osiągnięcia z zakresu przedsiębiorczości , o której mowa w pkt 8 lit. i, z następującymi warunkami.." oraz 13 c) kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów musi uwzględniać następujące elementy: najwyższe oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów z przynajmniej jednego spośród przedmiotów: matematycznych, przyrodniczych, informatycznych lub języków obcych, a także osiągnięcia z zakresu przedsiębiorczości , osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach interdyscyplinarnych szczebla co najmniej wojewódzkiego;	Kształtowanie postaw przedsiębiorczych opiera się o edukację ekonomiczną co pozwala na kształtowanie kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy wymienionych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10). pacz: strona 7 pkt 6) Wytucznych.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1549.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 2.3 Słownik	29	b	Uczeń z niepełnosprawnościami - należy przez to rozumieć "ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego wydane z tytułu niepełnosprawności" (przepisy oświatowe) lub alternatywnie do rozważenia "ucznia posiadającego orzeczenie o niepełnosprawności wydane przez powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności.	Ze względu na specyficzną definicję ucznia niepełnosprawnego w prawie oświatowym (nie jest to po prostu uczeń, który jest niepełnosprawny w rozumieniu przepisów o niepełnosprawności, lecz uczeń z odrębnym orzeczeniem edukacyjnym z poradni psychologiczno-pedagogicznej) trzeba jasno określić, czy chodzi o niepełnosprawność w pierwszym czy drugim rozumieniu. Przytoczony przykładowy katalog niepełnosprawności wskazuje na to, że w zamyśle mają to być uczniowie niepełnosprawni w rozumieniu przepisów oświatowych. W naszej opinii tak właśnie powinno być, dlatego proponujemy określenie jednoznacznie się do nich odwołujące w sformułowaniach. Obecne brzmienie definicji budziłoby wątpliwości realizatorów. Niezależnie od naszej propozycji chcemy podkreślić, że obecnie odchodzi się od określenia "upośledzenie umysłowe" na rzecz "niepełnosprawność intelektualna". W tym kierunku zgłaszano uwagi do styczniowej nowelizacji ustawy o systemie oświaty, która jako jedna z ostatnich posługuje się tym określeniem. Zostały one przyjęte jako ogólne wyjaśnienie w ustawie. Jednocześnie zapowiedziano odrębną nowelizację ustawy oświatowej w celu wprowadzenia zmian we wszystkich przepisach tak, by usunąć z nich określenie "upośledzenie".	definicje	Uwaga uwzględniona
1550.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne				Wydaje się że istnieje sprzeczność między punktem 3 b, stanowiącym, iż wsparcie udzielane w ramach RPO kierowane jest "do istniejących ośrodków przedszkolnych, w tym przedszkoli specjalnych i integracyjnych" a stwierdzeniem w punkcie 4a, iż zakres wsparcia obejmuje "tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego".	przedszkola	Uwaga uwzględniona Zapisy zostały uzupełnione. Wsparcie w przypadku tworzenia nowych placówek jest kierowane do nowotworzonych ośrodków wychowania przedszkolnego.

1551.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	6	b	1. Należy rozważyć, czy potrzebne jest zdanie: "Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami." 2. Jeśli jest potrzebne, to należy rozważyć jego przeformułowanie, np. "chyba że wsparcie dotyczy tworzenia miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci z niepełnosprawnościami"	1. Powstaje niejasność, czy warunek nie musi być spełniony, jeśli wszystkie tworzone miejsca są przeznaczone dla dzieci z niepełnosprawnościami, czy też wystarczy że jedno z tych miejsc jest przeznaczone dla dziecka z niepełnosprawnością. Pożądaną i zarazem najbardziej prawdopodobną sytuacją jest taka, kiedy tworzone miejsca nie podlegają odgórnej segregacji an miejsca dla dzieci sprawnych i niepełnosprawnych. 2. Obecne sformułowanie tworzy wrażenie wyłączenia ze wsparcia dzieci z niepełnosprawnościami.	przedszkola	Uwaga częściowo uwzględniona Zapisy zostały przeformułowane w kierunku dostosowania miejsc przedszkolnych.
1552.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	11		Należy dodać, że zakres wsparcia RPO w obszarze wychowania przedszkolnego może obejmować działania na rzecz rozszerzenia oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o udzielanie dzieciom niepełnosprawnym stałego, indywidualnego wsparcia osoby dorosłej/ zapewnienie opieki asystenta.	Przepisy oświatowe umożliwiają zapewnienie dziecku z niepełnosprawnością indywidualnego wsparcia świadczonego przez nauczyciela wspomagającego lub pomoc nauczyciela na stanowisku niepedagogicznym tylko w wyjątkowych sytuacjach i za zgodą organu prowadzącego placówkę. Samorządy rzadko wyrażają na to zgodę. Wiele dzieci z niepełnosprawnością potrzebuje takiego wsparcia. Jego brak oznacza rezygnację z edukacji przedszkolnej w wieku 3 i 4 lat lub konieczność dowozu małego dziecka do odległej placówki - przez pierwsze 2 lata wychowania przedszkolnego finansowanego przez rodziców. Brak indywidualnego wsparcia może powodować wycofanie dziecka z wychowania przedszkolnego normalnym trybem i przejście na zajęcia indywidualne w izolacji od rówieśników lub konieczność rezygnacji z pracy jednego z rodziców, aby asystować dziecku w placówce oświatowej. Wsparcie asystenta powinno być zależne od potrzeb dziecka. W przypadku niepełnosprawności ruchowej konieczna jest codzienna pomoc w czynnościach samoobsługowych czy poruszaniu się po szkole. Niektóre dzieci z autyzmem mogą potrzebować obecności wykwalifikowanego terapeuty cienia.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1553.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	11	a	Zdanie: "Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami." powinno zostać zastąpione sformułowaniem: "chyba że dodatkowe zajęcia realizowane są dla dzieci z niepełnosprawnościami"	Obecne sformułowanie tworzy wrażenie wyłączenia dzieci z niepełnosprawnościami.	przedszkola	Uwaga nieuwzględniona Warunek stanowi preferencje dla dzieci z niepełnosprawnościami. Zapis oznacza, że realizacja zajęć dodatkowych dla dzieci z niepełnosprawnościami nie musi wiązać się ze zwiększeniem liczby miejsc edukacji przedszkolnej.

1554.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	11	c, podpunkt i+E13	Dopisać po przecinku: "rehabilitację ruchową, terapię integracji sensorycznej"	Istnieje grupa dzieci, których niepełnosprawność wymaga systematycznych zajęć rehabilitacyjnych i sensorycznych. Dzieci te obecnie często dojeżdżają do odległych specjalistycznych ośrodków/ przedszkoli specjalnych, które taką rehabilitację mogą zapewnić lub nie korzystają z niej w ogóle, ponieważ gminy finansują dowóz dopiero od momentu rozpoczęcia rocznego przygotowania przedszkolnego. Prowadzenie tego typu zajęć specjalistycznych w lokalnym przedszkolu umożliwiłoby tym dzieciom w miarę normalne funkcjonowanie w lokalnym środowisku (bez spędzania części dnia na dojazdach - to są małe dzieci!). O ile zajęcia psychologiczne, pedagogiczne czy logopedyczne należą do najczęściej realizowanych już obecnie, o tyle inne zajęcia specjalistyczne, w tym rehabilitacja ruchowa i terapia integracji sensorycznej, są rzadkie, niekiedy kosztowne, i dotyczą pojedynczych dzieci. Pomimo iż dzieci mają je zalecane w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, przedszkola ich nie realizują, tłumacząc się brakiem sal, sprzętu i specjalistów (koszt wyposażenia sali do terapii integracji sensorycznej to ok. 17-20 tys. zł). Dlatego należy je włączyć do wsparcia współfinansowanego przez UE, do czasu wypracowania w oparciu o dobre praktyki docelowych rozwiązań systemowych.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1555.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	11	e	Ewentualne rozważenie konieczności tego punktu lub jego przeformułowanie	Istnieje ryzyko celowego wygaszania zajęć. Powinno to być przedmiotem kontroli.	przedszkola	Wyjaśnienie Intencją zapisu jest zapobieganie podwójnemu finansowaniu.
1556.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.1 Wychowanie przedszkolne	14	e	przed słowami "specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi" dopisać: "przedszkolami i szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami"	SOSW są specyficzną formą kształcenia - nie są szkołami, tylko umożliwiają realizację obowiązku szkolnego. Można powiedzieć że to najbardziej specjalne ze specjalnych szkół i placówek. O wiele ważniejszym źródłem wiedzy i nabywania kompetencji dla nauczycieli w zakresie pracy z dzieckiem niepełnosprawnym jest wymiana doświadczeń z kolegami uczącymi w przedszkolach i szkołach specjalnych, a także w przedszkolach i szkołach ogólnodostępnych, gdzie kształci się przynajmniej jednego takiego ucznia. Te ostatnie są ważne ze względu na bliskość przestrzenną, a także specyficzne doświadczenie edukacji włączającej, nowe dla kadry 2/3 polskich szkół ogólnodostępnych.	przedszkola	Uwaga uwzględniona
1557.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.2 Kształcenie kompetencji kluczowych	3		"Kryterium najniższych wyników edukacyjnych może zostać zastąpione kryterium kształcenia co najmniej jednego ucznia z niepełnosprawnością.	Kryteria podmiotowe, dotyczące szkół lub placówek, powinny zostać złagodzone w odniesieniu do przedszkoli i szkół kształcących uczniów niepełnosprawnych (przynajmniej jednego lub inaczej wyznaczony dolny próg liczebności). Będą to nie zawsze szkoły o najniższych wynikach edukacyjnych. W szkołach ogólnodostępnych mogą się znaleźć uczniowie z niepełnosprawnością i przy tym w normie intelektualnej, a także wybitnie zdolni.	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Zgodnie z zapisami UP wsparcie powinno zostać skoncentrowane na szkołach i placówkach oświatowych zlokalizowanych na obszarach cechujących się największymi potrzebami w zakresie edukacji. Konieczność koncentracji wsparcia wynika również z charakteru interwencji EFS. Tym samym z Wytycznych nie usunięto odniesienia do konieczności koncentracji na tych szkołach, niemniej dopuszczona została możliwość, aby IZ RPO podejmowało decyzję o metodologii wyboru podmiotów, które zostaną objęte wsparciem.

1558.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.2 Kształcenie kompetencji kluczowych	5	g	przed słowami "specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi" dopisać: "szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami,"	SOSW, MOW i MOS są specyficzną formą kształcenia - nie są szkołami, tylko umożliwiają realizację obowiązku szkolnego. Można powiedzieć że to najbardziej specjalne ze specjalnych szkół i placówek. O wiele ważniejszym źródłem wiedzy i nabywania kompetencji dla nauczycieli w zakresie pracy z uczniem niepełnosprawnym jest wymiana doświadczeń z kolegami uczącymi w szkołach specjalnych, a także w zwykłych szkołach, gdzie kształci się przynajmniej jednego ucznia niepełnosprawnego. Te ostatnie są ważne ze względu na bliskość przestrzenną, a także specyficzne doświadczenie edukacji włączającej, nowe dla kadry 2/3 polskich szkół ogólnodostępnych.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona
1559.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.2 Kształcenie kompetencji kluczowych	8		Po punkcie b należy dodać punkt: "realizację dodatkowych zajęć specjalistycznych dla uczniów z niepełnosprawnościami"	Ten rodzaj zajęć jest warunkiem wstępnym nabywania kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy. Brak wsparcia specjalistycznego, zwłaszcza na etapie szkoły podstawowej, jest częstą przyczyną kierowania uczniów z niepełnosprawnościami do placówek segregacyjnych (specjalnych). W ten sposób utrudnia się im znacząco nabywanie kompetencji społecznych. Zapewnienie zajęć specjalistycznych w szkołach ułatwi dzieciom wczesną socjalizację w zwykłych ogólnodostępnych szkołach. Przyczyni się to w dłuższej perspektywie do zwiększenia szans osób niepełnosprawnych na rynku pracy, zwłaszcza lokalnym, a także zwiększy elastyczność i otwartość otoczenia tej grupy pracowników, w tym lokalnych pracodawców (byłych kolegów ze szkoły ogólnodostępnej).	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Tego typu działania przewidziane zostały w Podrozdziale 3.5.
1560.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.5 Indywidualizacja pracy	5	a	Zmiana brzmienia: a) doposażenie bazy dydaktycznej szkół i placówek systemu oświaty obejmuje zakup m. inn. specjalistycznego oprogramowania, w tym wspomagającego komunikację z uczniami niewerbalnymi, materiałów do diagnozy, wspomagania rozwoju i korygowania deficytów takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, zaburzenia komunikacji werbalnej, zaburzenia integracji sensorycznej	Sformułowanie "korygowania dysfunkcji i dysharmonii rozwojowych" jest niejasne i bardzo niefortunne, proponujemy zastąpić go korygowaniem deficytów. Konieczne jest literalne wymienienie doposażenia bazy dydaktycznej w sprzęt i pomoce do korygowania deficytów wynikających z zaburzeń komunikacji werbalnej i zaburzeń integracji sensorycznej. Dzieci niemówiące (z różnych powodów: autyzm, mutyzm wybiórczy, wrodzone lub nabyte zaburzenia neuurologiczne) nie mają obecnie szans na edukację włączającą w placówkach ogólnodostępnych, które nie posiadają żadnych narzędzi do tego, aby się z tymi uczniami komunikować. Placówki, szczególnie ogólnodostępne nie oferują terapii zaburzeń integracji sensorycznej, pomimo faktu, że wiele dzieci z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego ma zalecenia w tym zakresie. Placówki tłumaczą się najczęściej brakiem specjalistów i odpowiednio wyposażonej sali. Koszt wyposażenia takiej sali to ok. 17-20 tys. zł.	indywidualizacja	Uwaga częściowo uwzględniona Wyposażenie powinno być każdorazowo określone przez beneficjenta w zależności od zidentyfikowanych potrzeb.
1561.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.5 Indywidualizacja pracy	8	a	Dopisać po punkcie i: "zajęć specjalistycznych o charakterze rehabilitacyjno - terapeutycznym dla uczniów z niepełnosprawnościami, prowadzonych w celu stymulowania ogólnego rozwoju i wyrównywania deficytów, w tym terapia integracji sensorycznej, rehabilitacja ruchowa, zajęcia psychologiczne, logopedyczne i inne zajęcia o charakterze terapeutycznym"	Nie są to zajęcia specjalistyczne, prowadzone w celu stymulowania rozwoju poznawczego, ani zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze. Zajęcia terapeutyczne dla uczniów z niepełnosprawnościami mają na celu złagodzenie barier rozwojowych, wynikających z niepełnosprawności, a przez to (1) pośrednie zwiększenie ich możliwości poznawczych, (2) znaczące zwiększenie ich szans na przyszłe zatrudnienie na otwartym rynku pracy ze względu na nabywanie kompetencji społecznych w kontakcie ze zdrowymi rówieśnikami w środowisku zamieszkania (przyszłe znajomości, umiejętność współpracy, rywalizacji, znoszenia porażek, kształtowania tożsamości).	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona

1562.	Stowarzyszenie Nie-Grzeczne Dzieci	Podrozdział 3.5 Indywidualizacja pracy	8	a	<p>Dopisać kolejny punkt iii: zapewnienie dzieciom niepełnosprawnym wsparcia asystenta/indywidualnego wsparcia osoby dorosłej na terenie placówki oświatowej.</p> <p>W polskim prawie nie ma określonej funkcji asystenta ucznia niepełnosprawnego. Przepisy oświatowe umożliwiają zapewnienie uczniowi z niepełnosprawnością indywidualnego wsparcia świadczonego przez nauczyciela wspomagającego lub pomoc nauczyciela na stanowisku niepedagogicznym tylko w wyjątkowych sytuacjach i za zgodą organu prowadzącego placówkę.</p> <p>Wiele dzieci z niepełnosprawnością potrzebuje takiego wsparcia. Jego brak oznacza rezygnację z edukacji włączającej i konieczność dowozu dziecka do odległej placówki, wycofanie dziecka z nauki normalnym trybem i przejście na nauczanie indywidualne w izolacji od rówieśników lub konieczność rezygnacji z pracy jednego z rodziców, aby asystować dziecku w placówce oświatowej. Wsparcie asystenta powinno być zależne od potrzeb dziecka. W przypadku niepełnosprawności ruchowej konieczna jest codzienna pomoc w czynnościach samoobsługowych czy poruszaniu się po szkole. Niektóre dzieci z autyzmem mogą potrzebować obecności wykwalifikowanego terapeuty cienia.</p>	indywidualizacja	Uwaga uwzględniona Zapewniono w ramach mechanizmu racjonalnych usprawnień.
1563.	RDPP				<p>Dodatkowo RDPP powinna mocno podkreślać, że w CT10 niezbędne jest wskazanie na formę wsparcia, jaką jest asystent ucznia niepełnosprawnego, skoro nie wpisujemy tego do CT9.</p> <p>Jest to bardzo ważne ze względu na komplementarność celów, ale też dlatego, że ta forma wsparcia dla uczniów niepełnosprawnych od dawna woła o systemowe umocowanie w przepisach oświatowych. A opór materii jest duży i trudno zrozumiały. Szansą na przetarcie tej ścieżki jest właśnie CT10.</p>	ogólne	Uwaga uwzględniona
1564.	Koalicja Otwartej Edukacji	Podrozdział 3.2	8		<p>Wnioskujemy o dodanie w punkcie 8 w podrozdziale 3.2 (do którego odwołują się również postanowienia podrozdziału 3.4) tworzenia zasobów edukacyjnych jako osobnego punktu wyszczególnionego w ramach opisu udzielanego zakresu wsparcia. Tworzenie tego rodzaju zasobów jest ważnym elementem realizacji opisanych w podrozdziale projektów edukacyjnych i zachęca do w związku z tym na wyróżnienie.</p>	kompetencje kluczowe	Uwaga nieuwzględniona Tworzenie zasobów edukacyjnych zostało przewidziane w PO WER. Jest to o tyle istotne, że zasoby opracowane na poziomie krajowym będą mogły być wykorzystywane na poziomie regionalnym.

1565.	Koalicja Otwartej Edukacji			<p>Jednocześnie wnioskujemy o dodanie w każdym podrozdziale punktu dotyczącego wolnego licencjonowania tworzonych zasobów edukacyjnych, o następującym brzmieniu:</p> <p>„W przypadku tworzenia, w ramach realizowanych szkoleń i projektów edukacyjnych, wszelkiego rodzaju zasobów edukacyjnych będących przedmiotem praw autorskich, IZ RPO gwarantuje, że zakres wsparcia obejmuje jedynie te zasoby, które są udostępnione przez beneficjenta lub przez IZ (po pozyskaniu odpowiednich praw własności intelektualnej) na wolnej licencji zapewniającej możliwość dowolnego wykorzystywania utworu do celów komercyjnych i niekomercyjnych, tworzenia i rozpowszechniania kopii utworu, w całości lub we fragmentach, oraz wprowadzania zmian i rozpowszechniania utworów zależnych”.</p> <p>Zapis ten pozwoli na wykorzystanie zasobów edukacyjnych tworzonych z funduszy europejskich nie tylko w ramach dofinansowanego projektu, ale także po jego zakończeniu i przez inne podmioty, zapewniając tym samym trwałość efektów działań oraz zwiększając krąg beneficjentów bez ponoszenia dodatkowych nakładów finansowych. Koalicja Otwartej Edukacji wielokrotnie zetknęła się z problemem zarządzania prawami autorskimi w poprzedniej perspektywie finansowej - podmioty realizujące działania po zakończeniu projektu orientowały się, że podpisane z autorami umowy uniemożliwiają im wykorzystanie produktów projektu na stronach internetowych innych niż strona projektu bądź w działaniach innych instytucji publicznych bądź organizacji pozarządowych.</p> <p>Zestawienie zasobów udostępnianych zasobów</p>	ogólne	Uwaga uwzględniona
-------	----------------------------	--	--	--	--------	--------------------

1566.	Koalicja Otwartej Edukacji	Podrozdział 4.2	8	<p>Dodatkowo wnioskujemy o usunięcie punktu 8. w podrozdziale 4.2, zawierającym wymóg zakończenia działań na rzecz poprawy kompetencji osób dorosłych certyfikatem jednego z poziomów European Computer Driving License (ECDL). Wprowadzenie takiego wymogu znacząco ograniczy zakres tematyczny działań, które będą mogły być realizowane ze środków EFS na rzecz poprawy kompetencji kluczowych w zakresie TIK. Pragniemy podkreślić, że kompetencje kluczowe w zakresie TIK nie są tożsame z zakresem tematycznym certyfikatów ECDL, skupionych na umiejętnościach informacyjnych i informatycznych. Zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 roku w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, w definicji kompetencji informatycznych podkreśla, że będące podstawą kompetencje informatyczne muszą być wykorzystywane w codziennych kontekstach: w życiu osobistym i społecznym a także w pracy. To relacyjne nakierowanie kompetencji na korzyści związane z innymi sferami życia niż obszar TIK jest nieobecne w modelu certyfikacji ECDL. Uważamy również za złą praktykę opierania publicznego finansowania na wymogu stosowania określonego certyfikatu, opracowanego przez podmiot prywatny. Europejski Fundusz Społeczny to ważny środek wspierania rozwoju polskiego systemu edukacyjnego. Wielokrotnie już postulowaliśmy wprowadzenie do zasad korzystania ze środków unijnych jednoznacznych reguł wymuszających tworzenie otwartych zasobów edukacyjnych oraz dbanie o gwarantowanie wszystkim pełnych praw korzystania z finansowanych w ten sposób zasobów. Jesteśmy przekonani, że udrożnienie takich zasobów wpłynie</p>	osoby dorosłe	<p>Uwaga uwzględniona Zapis Wytocznych został zmieniony.</p>	
1567.	Fundacja Gospodarcza, ul. Olimpijska 2, 81-538 Gdynia	Rozdział 4, Podrozdział 4.1	4 i 5	–	<p>Punkt 4 mówi wyłącznie o poprawie kompetencji osób dorosłych w zakresie TIK i języków obcych. Punkt 5 dopuszcza możliwość rozszerzenia katalogu jedynie o kompetencje wskazane w zatwierdzonym RPO. Proponujemy pozostawienie zapisów z tytułów rozdziału i podrozdziału, czyli" w tym , lub m.in. w zakresie TIK i języków obcych".</p>	osoby dorosłe	<p>Uwaga nieuwzględniona Wprowadzenie tego typu zmian nie jest wskazane.</p>
1568.	MG DIW	Rozdział 5/5.1	4)		<p>należy poszerzyć katalog o "organizacje przedsiębiorców"</p>	zawodowe	<p>Uwaga uwzględniona</p>
1569.	MG DIW	Rozdział 5/5.1	16)	d)	<p>proponujemy określić nie tylko maksymalną wysokość stypendium stażowego, ale także jego wysokość minimalną.</p>	zawodowe	<p>Uwaga nieuwzględniona</p>

1570.	MG DIW	Rozdział 5/5.1	16)	k)	należy zwiększyć kwotę refundacji pracodawcy wynagrodzenia opiekuna stażysty	Zaproponowane koszty wynagrodzenia opiekuna stażysty u pracodawcy, w szczególności doprecyzowanie "ale nie więcej niż 500 zł brutto" nie uwzględniają upływu czasu, zmian cen i wysokości wynagrodzeń. Wielkość 500 zł obowiązywała w poprzednich programach operacyjnych i wymaga aktualizacji.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1571.	MG DIW	Rozdział 5/5.1	18)	b)	za niska kwota stypendium dla uczniów szczególnie uzdolnionych w zakresie przedmiotów zawodowych	Biorąc pod uwagę, iż jednym z wymogów otrzymania stypendium jest podanie celu do osiągnięcia w związku z otrzymaniem stypendium oraz wydatków, jakie uczeń zamierza ponieść w jego ramach, można założyć, iż stypendium zostanie spożytkowane na rozwój ucznia. Proponujemy zmienić przedział kwoty stypendium: od 300 do 900 zł.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1572.	MG DIW	Rozdział 5/5.1	18)	d)	kryterium dochodowe na jednego członka rodziny jest krzywdzące dla ucznia	Proponujemy usunąć to kryterium. Stypendium otrzymuje się za osiągnięte wyniki, a nie dochody w rodzinie.	zawodowe	Uwaga nie ma zastosowania w związku ze zmianą brzmienia zapisu Wytycznych.
1573.	MG DIW	Rozdział 5/5.1	20	a)	należy rozbudować zapis o kwestię wynagrodzenia dla egzaminatorów	Pracodawca lub przedsiębiorca za udział w systemie egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie w charakterze egzaminatora powinien otrzymywać wynagrodzenie.	zawodowe	Uwaga uwzględniona
1574.	Eduka-FRSK Sp. z o.o.	2.2	5	a	10(i) ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z dobrze rozwiniętą bazą edukacyjną , z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia;	W projektach realizowanych w ramach RPO w okresie 2007-2013 na bazie podobnie sformułowanego celu "dostęp do wysokiej jakości edukacji" samorządy realizowały szereg projektów rzekomo mających zapewnić dostęp do takiej edukacji, a faktycznie były to projekty infrastrukturalne (budowy, przebudowy, remonty obiektów szkolnych), w których nakłady na rozwój bazy edukacyjnej były minimalne i zauważalnej poprawy jakości edukacji nie zapewniały. Propozycja pomoże zapobiegać powtórzeniu tej praktyki w obecnym okresie wsparcia unijnego	ogólne	Uwaga nieuwzględniona Nie ma możliwości wprowadzania zmian do brzmienia PI, które są zgodne z Rozporządzeniem.
1575.	j.w.	3.2	1		Celem interwencji EFS jest przygotowanie uczniów do zatrudnienia lub kontynuacji nauki, w tym wyposażenie ich w kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy oraz właściwe postawy/ umiejętności, które stanowią fundament dla dalszego podnoszenia kwalifikacji i umiejętności w ramach kształcenia przez całe życie. Zgodnie z postanowieniami Umowy Partnerstwa zakres interwencji w ramach PI 10(i) obejmuje wyłącznie działania na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych (matematyczno– przyrodniczych, ICT, językowych), w tym postaw/umiejętności (kreatywność, innowacyjność oraz praca zespołowa) niezbędnych na rynku pracy.	Wiele badań ewaluacyjnych wykazuje, że jakkolwiek projekty realizowane w ramach RPO i POKL w okresie 2007-2013 wniosły wiele nowego do systemu edukacji to jednak nie spowodowały jego systemowych zmian. Wśród wielu przyczyn tego stanu były m.in. zalecenia realizowania projektów uwzględniających interwencję w zakresie jak największej ilości kompetencji kluczowych i dopuszczających wiele różnych operacji. Powodowało to rozproszenie aktywności na szereg czynności i znaczne rozdrobnienie środków wsparcia i w efekcie brak oczekiwanych zmian systemowych w oświacie. Ich wyeliminowanie ma tym większe znaczenie, że w konsultowanych wytycznych (podrozdział 3.3) przewiduje się stworzenie w szkołach warunków do nauczania przedmiotów przyrodniczych metodą eksperymentu. Wymaga to znacznych środków, i częściowe wykorzystanie (jak w uprzednim okresie) cross-finansingu na ten cel nie wystarczy. Ograniczenie zakresu wspieranych kompetencji oraz planowanych działań umożliwi zapewnienie środków na stworzenie bazy eksperymentalnej w placówkach systemu oświaty.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

1576.	j.w.	3.2	6		IZ RPO zapewnia, że realizacja wsparcia, o którym mowa w pkt 5, zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania nauczycieli do stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności, a także zapotrzebowania nauczycieli na tego typu działania. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane.	Diagnoza potrzeb w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych winna być oparta głównie na narzędziach i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane. Instytucje systemu wspomagania pracy szkół, tj. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, biblioteki pedagogiczne w ogóle nie zajmują się tymi kompetencjami. Natomiast placówki doskonalenia nauczycieli zwykle nie posiadają metodyków i konsultantów za zakresu tych kompetencji, a ponadto jest ich zdecydowanie zbyt mało, w stosunku do potencjalnych potrzeb.	kompetencje kluczowe	Wyjaśnienie Celem wprowadzenia przedmiotowego zapisu jest otwarcie szkół na współpracę ze zewnętrznymi podmiotami powołanymi do wspomagania ich pracy. Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomaganie rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym. Oznacza to, że szkoły i placówki oświatowe będą miały możliwość współpracy z szerokim gronem podmiotów.
1577.	j.w.	3.2	8	f	organizacja bazy dydaktycznej do nauczania kluczowych kompetencji matematyczno-przyrodniczych metodą eksperymentalną	W Projekcie Innowacyjnym realizowanym w ramach POKL przez UM Elbląga Eksperyment edukacją przyszłości , badano m.in. wpływ kótek zainteresowań na efekty nauczania kompetencji przyrodniczych i stwierdzono, że nie wpływają one na podniesienie wyników nauczania tych kompetencji. Potwierdzono natomiast pozytywny wpływ zajęć z tego zakresu prowadzonych z całą klasą, w toku planowego procesu nauczania, w dobrze wyposażonych pracowniach. Organizacja różnego rodzaju warsztatów, laboratoriów i tym podobnych przedsięwzięć w pozaszkolnych, zwłaszcza nieformalnych ośrodkach stało się modą i już prawie standardem. Jednak raport Instytutu Badań Edukacyjnych Dobre praktyki w przyrodniczej edukacji pozaformalnej, wskazuje niewiele pozytywów z ich działalności, podkreślając zupełną dowolność ich działalności, brak odpowiedniej bazy dydaktycznej i kadry oraz niemożliwość porównania osiągniętych efektów, z efektami placówek systemu oświaty. Proponowana zmiana ukierunkowania wsparcia zapewniłoby także większy efekt w zakresie punktu d: wdrożenie, nowych innowacyjnych form nauczania.	eksperyment	Wyjaśnienie Wyposażenie zakupione dzięki finansowaniu EFS powinno być wykorzystywane przez szkoły w ramach zajęć obowiązkowych. Dodatkowo istnieje możliwość sfinansowania ze środków EFS dodatkowych działań wykraczających poza podstawową siatkę działań.
1578.	j.w.	3.2	12	a-b	IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji ukierunkowanej na realizację projektów edukacyjnych, w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem, a zakres tematyczny projektu edukacyjnego dotyczy treści nauczania określonych w podstawie programowej kształcenia ogólnego lub wykracza poza te treści;	W praktyce realizacji projektów w poprzednim okresie wsparcia znaczna część placówek oświatowych nie realizowała żadnego projektu i podejmowano specjalne przedsięwzięcia aby również one uczestniczyły w projektach. Z tego względu nie ma potrzeby określać ilości projektów dla poszczególnych wielkości szkół. Zarazem większa ilość mniejszych projektów to rozdrabnianie aktywności, wzrost niektórych kategorii kosztów, np. na zarządzanie projektami oraz raczej ograniczone efekty ze względu na małe kwoty wsparcia na poszczególne projekty.	kompetencje kluczowe	Uwaga uwzględniona

1579.	j.w.	3.3	6	<p>IZ RPO zapewnia, że na poziomie regionalnym będą realizowane tylko kompleksowe projekty obejmujące wszystkie elementy wymienione w pkt 5</p>	<p>W punkcie 1 podrozdziału 3.3 określono, że celem interwencji zaplanowanej do realizacji na poziomie regionalnym jest podniesienie efektywności kształcenia uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych oraz matematycznych, w tym stworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu. Do ich realizacji przewidziano trzy operacje wymienione w punkcie 5 a-c. Pozostawienie punktu 6 w zapisie proponowanym w konsultowanym dokumencie spowoduje, że nie zostanie osiągnięty cel określony w punkcie 5a) wyposażenie pracowni szkolnych w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych. Mimo zaangażowanych znacznych środków unijnych w latach 2007-2013 nie nastąpiła istotna zmiana w zakresie wyposażenia pracowni przedmiotów przyrodniczych. Chociaż w badaniach w ramach projektu Przewrót Kopernikański, 70% nauczycieli jako warunek do podniesienia poziomu nauczania przyrody wskazało konieczność poprawy wyposażenia pracowni przedmiotowej, to dane przytoczonego Raportu o stanie edukacji 2013 IBE wykazują, że nadal podstawowym narzędziem pracy nauczycieli tych przedmiotów pozostaje podręcznik, zeszyt ćwiczeń, środek poglądowy, a jeśli jest prowadzony jakiś eksperyment to zwykle w formie pokazu nauczycielskiego. Potwierdzi to również nawet najprostsza analiza zakupów w ramach ponad 12 tys. programów rozwojowych szkół. Badanie IBE Polska PISA..., wśród przyczyn tego stanu wymienia m.in. niezrozumienie przez nauczycieli roli i znaczenia roli aktywizujących a zwłaszcza eksperymentalnych metod nauczania. Pozostawienie zapisu w dotychczasowym kształcie sprawi, że możliwa będzie realizacja tylko - znacznie łatwiejszych do wykonania - operacji przewidzianych w punkcie 5 b-c, które jednak nie zapewnią bazy do eksperymentalnego nauczania przedmiotów przyrodniczych.</p>	eksperyment	<p>Wyjaśnienie Ograniczenie, o którym mowa w treści Wytycznych (brak możliwości finansowania wyłącznie wyposażenia szkół lub placówek) jest warunkiem narzuconym przez KE, stąd też nie jest możliwa rezygnacja z jego stosowania. Niemniej jednak w zapisach Wytycznych wprowadzone zostały pewne modyfikacje.</p>
-------	------	-----	---	---	---	-------------	--

1580.	j.w.	3.3	7	a	<p>katalog wydatków kwalifikowanych w ramach wyposażenia pracowni szkolnych obejmuje wyłącznie:</p> <p>i) podstawowe wyposażenie stanowisk eksperymentalnych (wagi, zasilacze, palniki, niezbędne mierniki, podkładki zabezpieczające przed działaniem chemikaliów, itp.),</p> <p>ii) sprzęt i pomoce dydaktyczne niezbędne do przeprowadzania, eksperymentów lub obserwacji przez uczniów (przrządy mechaniczne, elektryczne, przrządy optyczne, szkło laboratoryjne, szkiełka mikroskopowe itp.), dopasowane do potrzeb wynikających z zakresu podstaw programowych ,</p> <p>umożliwiających realizację eksperymentów wspieranych komputerowo, w ilościach wynikających postanowień punktu 7 e,</p> <p>iii) odczynniki lub substancje chemiczne,</p> <p>iv) ewentualnie środki pomocnicze (środki poglądowe jak tablice poglądowe, mapy, atlasy, roczniki statystyczne itp.);</p>	<p>Zapis w konsultowanych wytycznych odnośnie kategorii pomocy dydaktycznych jest odzwierciedleniem chaosu i nieporozumień w tym zakresie, panujących w środowisku oświatowym. Stąd przedstawiona propozycja uporządkowania kategorii. Pomoce dydaktyczne to właśnie sprzęt, wymieniony w podpunkcie ii), niezbędny do przeprowadzania eksperymentów. Natomiast przedmioty ujęte jako pomoce dydaktyczne w punkcie 7 v) to głównie środki pomocnicze, podręczniki, materiały informacyjne i poglądowe. Winny one być całkowicie pominięte w tym katalogu, gdyż jak podaje Raport o stanie edukacji 2013, to one nadal są podstawowym narzędziem pracy nauczyciela przedmiotów przyrodniczych, były najliczniej nabywaną "pomocą dydaktyczną" w dotychczas realizowanych projektach i nie zapewnijają nauczania eksperymentalnego. Nie ma potrzeby ich dalszego pomnażania a zarazem większość - lub prawie wszystkie - można zastąpić materiałami i informacjami pozyskanymi z różnych źródeł w internecie. W ten sposób byłyby również spełnione oczekiwania odnośnie jak najszerszego stosowania technologii TIK w dydaktyce przedmiotowej. Jedynym wyjątkiem w tym zakresie winny być scenariusze zajęć i eksperymentów możliwych do wykonania z wykorzystaniem pomocy dydaktycznych - po uwzględnieniu propozowanych zmian - skatalogowanych w punkcie 7ii) . Zarazem nie ma przeszkód technicznych aby również one były dostępne wyłącznie w formie elektronicznej. Całkowicie winny być wyeliminowane z katalogu wyposażenia pracowni szkolnych środki czystości oraz meble laboratoryjne. Ze względu na przepisy BHP, chemikalia oferowane głównie do pracowni chemicznej nie wymagają jakichś specjalnych środków i urządzeń do ich degradacji , wystarczą więc standardowe środki czystości, które winny być finansowane ze środków własnych a nie projektowych. Podobne uwagi odnoszą się do mebli laboratoryjnych, które dotychczas w praktyce są traktowane jako zasadnicze wyposażenie pracowni zwłaszcza chemicznych. W efekcie najłatwiej kupowane są drogie i</p>	<p>Sugestia zostanie sierwana do MEN, które tworzy katalog możliwego wyposażenia.</p>
1581.	j.w.		7	d	<p>wyposażenie pracowni przedmiotów przyrodniczych jest dokonywane na podstawie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty w tym zakresie. Szkoła lub placówka systemu oświaty objęta projektem przeprowadza inwentaryzację posiadanego wyposażenia. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę lub placówkę systemu oświaty odpowiednio do potrzeb uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane.</p>	<p>Diagnoza potrzeb w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych winna być oparta głównie na narzędziach i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane. Instytucje systemu wspomagania pracy szkół, tj. poradnie psychologiczno-pedagogiczne, biblioteki pedagogiczne w ogóle nie zajmują się tymi kompetencjami. Natomiast placówki doskonalenia nauczycieli zwykle nie posiadają metodyków i konsultantów z zakresu tych kompetencji, a ponadto jest ich zdecydowanie zbyt mało, w stosunku do potencjalnych potrzeb.</p>	<p>Wyjaśnienie</p> <p>Instytucje wskazane w treści przepisu, czyli placówki doskonalenia nauczycieli, poradnie psychologiczno-pedagogiczne oraz biblioteki pedagogiczne posiadają wystarczający potencjał do realizacji działań wskazanych w treści Wytycznych. Podmioty te zostały powołane w celu wspomagania rozwoju szkół i już prowadzą analogiczne działania, natomiast od 2016 roku będą one dla tych instytucji działaniami obligatoryjnymi. Niemniej jednak, z uwagi na liczne uwagi otrzymane w trakcie negocjacji, zapis został przeformułowany i w aktualnym jego brzmieniu wykorzystanie potencjału ww. instytucji jest rozwiązaniem fakultatywnym, a nie obowiązkowym.</p>

1582.	j.w.	3.3	14	<p>IZ RPO zaproponuje KM do przyjęcia określone kryteria wyboru projektów, które zapewnią, preferencję dla stworzenia w ramach RPO pracowni pracowni przedmiotów przyrodniczych zlokalizowanych w jak największej ilości szkół i placówek systemu oświaty na obszarze objętym działaniem IZ.</p>	<p>Proponowana zmiana wynika z obserwacji bieżącej praktyki szkolnej w tym zakresie. Ostatni okres charakteryzuje się ograniczaniem nakładów na szkoły i tworzeniem najróżniejszych pozaszkolnych ośrodków i centrów kształcenia, tworzonych pod ogólną ideą popularyzowania edukacji przyrodniczej, rzekomo efektywniejszą niż tradycyjna edukacja szkolna. Dotychczasowe - raczej niskie - efekty ich działalności przedstawia wymieniany w uzasadnieniu do uwagi 4 raport IBE. Organizacja pracowni międzyszkolnych jest nieopłacalna pod względem finansowym oraz stwarza dla szkół szereg problemów natury dydaktycznej i organizacyjnej. Po ostatniej reformie programowej w SP występuje blok przedmiotowy Przyroda, natomiast programy przedmiotów przyrodniczych mają układ "liniowy", tzn. program nauczania w liceum uzupełnia nowymi treściami program nauczania w gimnazjum. Pracownia taka winna więc być specjalnie wyodrębniona (pomieszczenia) i odpowiednio wyposażona aby mogła zapewnić korzystanie z niej uczniom z różnych etapów kształcenia, co podwyższa jej koszty. Szkoły są prowadzone przez organy różnych szczebli i np. powiat może nie być zainteresowany - zwłaszcza po zakończeniu projektu - ponoszeniem kosztów funkcjonowania takiej pracowni, która ze względu na ilość i typ placówek (SP,G) będzie wykorzystywana głównie przez uczniów ze szkół prowadzonych przez gminy czy miasta. Z pewnością powstanie przy tym dodatkowe zapotrzebowanie na narzędzia technologii TIK, etaty dla nauczycieli obsługujących pracownię, itp. Realizacja wielu godzin programowych poza szkołą powoduje znaczne trudności i zakłócenia w normalnym funkcjonowaniu szkół jak konieczność dowozu, ewentualnych zastępstw, zmiany siatki godzin i planów lekcji w szkołach, koordynacji między szkołami terminów korzystania z pracowni, itp. Specjalne imprezy z zakresu popularyzacji mogą być – jak dotychczas – organizowane we współpracy z uczelniami w ich laboratoriach,</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona W opinii MliR nie jest możliwe zastosowanie zaproponowanego rozwiązania.</p>
-------	------	-----	----	--	--	--

eksperyment

1583.	j.w.	3.4	5	a	<p>5) IZ RPO gwarantuje, że realizacja celu, o którym mowa w pkt 1, odbywa się w szczególności poprzez:</p> <p>a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej;</p>	<p>Propozycja wynika m.in. z wyników badań w części badawczej pilotażu rządowego projektu potocznie nazywanego Cyfrowa Szkoła (CS). Jakkolwiek w celu realizacji zamierzeń określonych w punkcie 1 podrozdziału 3.4, byłoby wskazane wyposażenie szkół, również w nowoczesne pomoce dydaktyczne proponuję usunąć pomoce dydaktyczne z zamierzeń planowanych w tym punkcie. Ten sposób określenia zakresu planowanego wyposażenia szkół jest potwierdzeniem podobnego zjawiska sygnalizowanego w uzasadnieniu do uwagi nr 8. Sformułowania ujęte w tym i kolejnych punktach podrozdziału 3.4 wytycznych, używają wzajemnie pojęć nowoczesne pomoce dydaktyczne i narzędzia TIK, bez próby skonkretyzowania i skompletowania w sposób umożliwiający ich wykorzystanie w dydaktyce przedmiotowej. Przy czym używając często tych pojęć w całym podrozdziale 3.4, nigdzie nie określono bliżej co to są te nowoczesne pomoce dydaktyczne, natomiast narzędzia TIK opisuje się parametrami technicznymi lub ogólną funkcjonalnością pracowni .</p> <p>Jest to powieleniem sytuacji i pojęć zastosowanych już w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 3.04.12 Dz. U. poz.411 z 16.04.12 w sprawie pilotażu projektu CS, gdzie w załączniku nr 1 wymieniono dopuszczone do zakupu pomoce dydaktyczne — w tym w punkcie 3 jako pomoc wymieniono nawet szafkę do przechowywania komputerów – gdy w rzeczywistości były to wyłącznie urządzenia TIK (PC i peryferia, urządzenia telekomunikacyjne i sieciowe). Zakupiono także oprogramowanie systemowe i antywirusowe ale żadnych pomocy dydaktycznych. Powtarzanie w wytycznych tak sformułowanego zakresu wyposażenia prawdopodobnie spowoduje powtórzenie zakupów urządzeń TIK ale nie nowoczesnych pomocy dydaktycznych. Proponowana zmiana może wyklarować i uprościć procedurę związaną z przygotowaniem i realizacją projektów a zarazem być może doprowadzi do uwzględnienia w wyposażeniu faktycznych pomocy dydaktycznych wymaganych z urządzeniami TIK.</p>	<p>Uwaga nieuwzględniona</p> <p>Nie jest zasadne ograniczanie możliwości zakupowania pomocy dydaktycznych.</p>
-------	------	-----	---	---	---	---	---

1584.	j.w.	3.4	8	<p>IZ RPO gwarantuje zgodność interwencji w zakresie wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w nowoczesne pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty z następującymi warunkami:</p> <p>a) szczegółowy wykaz nowoczesnych – współpracujących z narzędziami technologii TIK - pomocy dydaktycznych, na zakup których udziela się wsparcia finansowego, został określony przez MEN i jest udostępniany za pośrednictwem strony internetowej www.men.gov.pl. IZ RPO zapewnia zgodność interwencji przewidzianej w ramach RPO z przedmiotowym katalogiem;</p> <p>b) szczegółowy wykaz narzędzi TIK, na zakup których udziela się wsparcia finansowego został określony przez MEN (dalej jak w a)</p> <p>c) Jak punkt b w wytycznych;</p> <p>d) Jak punkt c w wytycznych.</p> <p>e) maksymalna wartość wsparcia finansowego na zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych w szkole lub placówce systemu oświaty, objętej wsparciem projektowym wynosi:</p> <p>i) dla szkół do 300 uczniów – 200 000 zł, ii) dla szkół od 301 uczniów – 270 000 zł.</p> <p>f) maksymalna wartość wsparcia finansowego na zakup narzędzi TIK (dalej jak punkt e):</p> <p>i) dla szkół do 300 uczniów – 140 000 zł, ii) dla szkół od 301 uczniów – 200 000 zł.</p>	<p>Propozycja wynika m.in. z uzasadnienia do uwagi 11 i jest jego kontynuacją. W efekcie określenia zakresu zakupów w pilotażu projektu CS, w kształcie podanym w Rozporządzeniu RM z 3.04.12 Dz. U. poz.411 z 16.04.12, wyniki badań nauczycieli w wykazały, że 85% z nich otrzymane środki TIK wykorzystywało – nie częściej niż raz w tygodniu - tylko do prezentacji multimedialnych. Jedną z przyczyn tej sytuacji było to, że nie zakupiono żadnych narzędzi i pomocy dydaktycznych do stosowania urządzeń TIK w dydaktyce przedmiotowej. Planując przedsięwzięcia z zakresu edukacji ze wsparciem EFS wskazane jest rozszerzenie – na wzór programu do kodowania wymienionego w punktach 3.4.28-29 - zakupów wyposażenia o oprogramowanie narzędziowe do przedmiotów humanistycznych oraz zestawy pomocy dydaktycznych współpracujących z urządzeniami TIK do przedmiotów przyrodniczych, jak sygnalizowane pomoce w uwadze 8. Dopiero wtedy będzie to oznaczało zakup nowoczesnych pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK.</p> <p>Odnosnie pomocy dydaktycznych do przedmiotów przyrodniczych należy przedtem zdecydować czy winny być preferowane pomoce współpracujące z narzędziami TIK czy tradycyjne jak ujęte z podrozdziału 3.3. Stosownie do tej decyzji winny być przygotowane, opracowane przez MEN katalogi wyposażenia pracowni szkolnych, udostępniane za pośrednictwem strony internetowej.</p>	TIK	<p>Uwaga nieuwzględniona Adresatem uwagi powinno być MEN, które jest odpowiedzialne za opracowanie katalogu możliwego wyposażenia.</p>
1585.	Prezydent Miasta Gorzowa Wielkopolskiego	3.1		<p>Wytyczne uniemożliwiają skorzystanie w zakresie, który wynika z potrzeb naszego województwa:</p> <p>1. wsparcie zajęciami dodatkowymi i opieka psychologiczno-pedagogiczną wszystkich dzieci o specjalnych potrzebach zarówno w placówkach integracyjnych jak i ogólnodostępnych.</p> <p>2. doskonalenie kompetencji zawodowych nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego w zakresie prowadzenia z dziećmi zajęć specjalistycznych bądź językowych.</p>	<p>Zakres proponowanego w wytycznych w wsparcia uniemożliwia gorzowskim przedszkolom skorzystanie z oferty, gdyż w mieście wychowaniem przedszkolnym objętych jest 95% dzieci i tworzenie kolejnych miejsc, co jest warunkiem korzystania ze środków jest w naszym przypadku bezcelowe.</p>		<p>Uwaga uwzględniona częściowo. Zgodnie z zapisami UP celem interwencji w zakresie wychowania przedszkolnego w latach 2014-2020 jest działanie na rzecz upowszechnienia edukacji przedszkolnej, w tym likwidacja tzw. białych plam. Kryterium przewodnim jest więc poziom istniejących deficytów w dostępie do edukacji, stąd też pozostałe działania w rozdziale 3.1 (z wyłączeniem tych świadczonych na rzecz dzieci z niepełnosprawnościami) mogą mieć wyłącznie charakter uzupełniający. Wsparcie nauczycieli nie obwarowane warunkiem zwiększenia liczby miejsc jest natomiast możliwe w ramach wsparcia zdefiniowanego w rozdziale 3.2 wytycznych.</p>